

SMART CITIES®

2023

TeamWorks

M E T A T E A M

πολίτης OnLine

Με σεβασμό στον Άνθρωπο

Βιοιαζομα

Διαχείριση Κοινωνικών Υπηρεσιών

DEMOS

Διαχείριση Αθλητικών & Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων

PreSchool

Διαχείριση Παιδικών & Βρεφικών Σταθμών

{is}

INTELLISOFT

 easycheck

Διαχείριση Παρουσιών
Υπαλλήλων Δήμων

cemmanager

Διαχείριση Κοιμητηρίων

Γεωργίου Παπανδρέου 135

144 52, Μεταμόρφωση

T (+30) 210 68.96.616

(+30) 210 68.15.550

F (+30) 210 68.96.617

E sales@intellisoft.gr

<http://www.intellisoft.gr>

<http://web.intellisoft.gr>

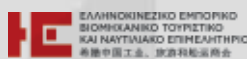

16 & 17 Ιουνίου 2023
Ζάππειο Μέγαρο

SMART CITIES®

EXPO & CONFERENCES

Μ Ε Τ Η Ν Α Ι Γ Ι Δ Α

Στις 16 και 17 Ιουνίου 2023 στο Ζάππειο Μέγαρο διοργανώνεται η μεγάλη συνάντηση για τις Έξυπνες Πόλεις. Χιλιάδες επισκέπτες θα ενημερωθούν για τα έργα των Δήμων και των Περιφερειών, τις ψηφιακές υπηρεσίες και τις αστικές τεχνολογίες, τις δυνατότητες και τις προοπτικές ανάπτυξης που έχουν οι σύγχρονες Πόλεις και για την ζωή σε αυτές.

Η Teamworks έχει το αποκλειστικό δικαίωμα χρήσης του σήματος "SMART CITIES" με την απόφαση ΕΞ 6795/2022 του ΟΒΙ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ:

TEAMWORKS - METATEAM

Η έκδοση «Smart Cities '23»
αφιερώνεται σε όλες και όλους που άοκνα
και αθόρυβα εργάστηκαν και εργάζονται,
χωρίς να υπολογίσουν ωράρια και κόπωση,
για να πραγματοποιηθεί το όραμα της Ψηφιακής Ελλάδας.

SMART CITIES®

2023

TeamWorks

METATEAM

SMART CITIES®

2023

Εκδότης, Διευθυντής
Γιάννης Χαλαβαζής

Διεύθυνση Έκδοσης
Ηλίας Κούκουσας

Δημοσιογραφική Ομάδα, Διαχείριση Υλης
Σοφία Μυττά, Γιώργος Κουρκουτάς,
Μαρία Καραδήμα

Διαχείριση Διαδικασιών
Γιάννης Καρατζής

Head of Sales and Marketing Department
Πολίνα Τριανταφύλλου

Advertising manager
Μάκης Σολωμός

Σχεδιασμός, Επιμέλεια Έκδοσης
Εργαστήρι Γραφικών Τεχνών «Σύνθεση»
Ελένη Πεδιώτη

Παραγωγή, Εκτύπωση
Εργαστήρι Γραφικών Τεχνών «Σύνθεση»
Κιάφας 3 @ Ακαδημίας, 106 78 Αθήνα
τ. 210 38 10 502
e-mail: info@synthesi-print.gr
www.synthesi-printgr

Ιδιοκτησία
Teamworks
Ζαλόγγου 15, Κορυδαλλός 18120

Επικοινωνία:
τ. 210.4225.585, 210-4225.520
e-mail: info@teamworks.gr

TeamWorks

Ο μαραθώνιος των Ελληνικών «Έξυπνων» Πόλεων, ξεκίνησε

Τον Γιάννη Χαλαβαζή

Η αναπτυξιακή πολιτική 2020-27 της Ευρωπαϊκής Ένωσης στηρίζεται στην «έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη». Σε γενικές γραμμές οι «Έξυπνες πόλεις» είναι ένας νέος τρόπος αστικής διακυβέρνησης και διαχείρισης, όπου οι ψηφιακές τεχνολογίες έχουν κυρίαρχο ρόλο στη βελτίωση των σχέσεων και των διαδικασιών. Οι χρηματοδοτικοί πόροι για την ανάπτυξη των «έξυπνων» ελληνικών πόλεων» ξεκίνησαν ουσιαστικά στο πλαίσιο της κοινοτικής πρωτοβουλίας Horizon, με κύριο στόχο την ανάδειξη και ανάπτυξη ισόρροπων και ολοκληρωμένων λύσεων σε σειρά Δράσεων για την Ενέργεια, τις Μεταφορές, Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών και μέσω συμπράξεων μεταξύ δήμων και της Βιομηχανίας.

Στη συνέχεια μέσω του ΕΣΠΑ, των ΠΕΠ και του Ταμείου Ανασυγκρότησης δεσμεύτηκαν σημαντικά υψηλοί πόροι για την Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση για σειρά έργων «έξυπνων πόλεων» εκτός από τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα όπως το «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη». Ουσιαστικά τα χρηματοδοτικά «εργαλεία» υπάρχουν και είναι γαλαντόμα προς τα έργα εκσυγχρονισμού της Τοπικής και Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης.

Όμως . . .

Από την άλλη πλευρά παραθέτουμε ευρήματα από Έρευνα για τα προβλήματα και τις προοπτικές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Opinion Poll, που παρουσιάστηκε στο Επιστημονικό Συνέδριο της Ένωσης Γενικών Γραμματέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης «Ο Κλεισθένης» στην Ξάνθη και είναι χαρακτηριστικά πως οι δημότες βλέπουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

- Το 47% θεωρεί ότι στο διάστημα από τις δημοτικές εκλογές του 2019 μέχρι σήμερα δεν άλλαξε κάτι ιδιαίτερα στον Δήμο τους, το 27% πήγε καλύτερα και το 25% πήγε χειρότερα.
- Το 43% θεωρεί ότι οι Δήμοι συνέβαλαν στην αντιμετώπιση της πανδημίας και ότι γενικότερα προσέφεραν απαραίτητες υπηρεσίες στους δημότες με την πλειοψηφία, στο 51%, να έχει αντίθετη άποψη.
- Τα κύρια προβλήματα για τα οποία καλούνται να δώσουν λύσεις οι δημοτικές αρχές είναι η καθαριότητα με 38% , η κατάσταση του οδικού δικτύου με 25%, το κυκλοφοριακό/ συγκοινωνιακό με 12%, η Ύδρευση/ Αποχέτευση με 11% κ.α.

Αυτή η αντίθεση, από την μία οι εξαιρετικά υψηλοί πόροι για έργα στην Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση και από την άλλη τα χρόνια και πάγια προβλήματα που τις χαρακτηρίζουν δείχνουν ότι χρειάζεται άμεσα, μάλλον απαιτείται, η ριζική αλλαγή νοοτροπίας και ο άμεσος ανασχεδιασμός των δομών των δήμων πάνω σε σύγχρονες αντιλήψεις και κατευθύνσεις.

Εδώ μεγάλη ευθύνη έχει η κεντρική Κυβέρνηση η οποία παραχωρεί πολύ αργά και όχι αποτελεσματικά αρμοδιότητες και πόρους (με ιδιαίτερη φειδώ) στους δήμους της χώρας. Παράλληλα οι Δήμαρχοι πρέπει κάποτε να δουν τη θητεία τους ως αφορμή να οργανωθεί η πόλη τους με επιχειρηματικά πρότυπα πάνω σε κοινωνικές αρχές, καθώς τα έσοδά τους από τον προϋπολογισμό πάντα θα είναι πεπερασμένα.

Δύσκολο, αλλά είναι νομοτέλεια.

Και φυσικά αυτή η πορεία δεν είναι αγώνας ταχύτητας, αλλά μαραθώνιος. Όπως και μαραθώνιος είναι ο δρόμος προς τις «Εξυπνες Πόλεις». ■

Περιεχόμενα

Ο μαραθώνιος των Ελληνικών «Έξυπνων» Πόλεων, ξεκίνησε..... 5

Του Γιάννη Χαλαβαζή

Υφυπουργοί

«Ο ψηφιακός εκσυγχρονισμός του ΥΠΑΑΤ ωφελεί όλη την Περιφέρεια»..... 14

Γιώργος Στύλιος, Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Προϋπόθεση για τις έξυπνες πόλεις είναι η βιώσιμη αστική κινητικότητα..... 18

Μιχάλης Παπαδόπουλος, Υφυπουργός Υποδομών & Μεταφορών,
αρμόδιος για τις Μεταφορές

Η Ελλάδα πρωτοστατεί στην ταχύτητα με την οποία μετασχηματίζεται
πράσινα και ψηφιακά..... 22

Νίκος Ταγαράς, Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Έξυπνη πόλη είναι αυτή που επενδύει στον πολιτισμό
και τη δημιουργικότητα..... 26

Νικόλας Γιατρομανωλάκης, Υφυπουργός Πολιτισμού & Αθλητισμού,
αρμόδιος για θέματα σύγχρονου πολιτισμού

Έρευνα, Καινοτομία και Πράσινη Μετάβαση..... 30

Χρίστος Δήμας, Υφυπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων,
αρμόδιος για την Έρευνα και Καινοτομία

Περιφέρειες

Επενδύουμε στη σύγχρονη τεχνολογία για να μετατρέψουμε σταδιακά
την Αθήνα σε «έξυπνη» πόλη..... 36

Γιώργος Πατούλης, Περιφερειάρχης Αττικής

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου μπορεί
να γίνει ελκυστική στους Digital Nomads..... 42

Παντελής Αδ. Μπουρνιάς, Αντιπεριφερειάρχης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
Χωρικού Σχεδιασμού & Περιβάλλοντος και Απόδημου Ελληνισμού, Β. Αιγαίου

Όραμά μας, η Δυτική Μακεδονία να γίνει «η πιο Πράσινη
Περιφέρεια της Ευρώπης»..... 46

Στέργιος Μ. Κιάνας, Αντιπεριφερειάρχης Δυτικής Μακεδονίας Ψηφιακής
Μετάβασης, Πράσινου Μετασχηματισμού Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
και Καινοτομίας

Η Ήπειρος είναι υπέρ των ΑΠΕ αλλά με σεβασμό
στο περιβάλλον και στις υπάρχουσες υποδομές..... 50

Αλέξανδρος Καχριμάνης, Περιφερειάρχης Ηπείρου

Το νέο ΕΣΠΑ Θεσσαλίας 2021-2027, δίνει «ανάσα» και «οξυγόνο» ελπίδας... 54

Κώστας Αγοραστός, Περιφερειάρχης Θεσσαλίας

Χτίζουμε τη Μακεδονία του 2030, μια Περιφέρεια σύγχρονη, έξυπνη, πράσινη και ανθρώπινη..... 58

Απόστολος Τζιτζικώστας, Περιφερειάρχης Κεντρικής Μακεδονίας

Τα νησιά του Νοτίου Αιγαίου, στην αιχμή της πρωτοπορίας και της καινοτομίας προς μια βιώσιμη ανάπτυξη..... 62

Γιώργος Χατζημάρκος, Περιφερειάρχης Νοτίου Αιγαίου

Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών αποτελούν το στοίχημα για την πρόοδο..... 66

Παναγιώτης Νίκας, Περιφερειάρχης Πελοποννήσου

Το διαχρονικό πρόβλημα είναι η υποχρηματοδότηση..... 70

Φάνης Σπανός, Περιφερειάρχης Στερέας Ελλάδας

Δήμοι

Κάθε ενέργεια που αναβαθμίζει τη ζωή των πολιτών είναι όχι μόνο ευπρόσδεκτη, αλλά και επιβεβλημένη..... 76

Μαρία Ανδρούτσου, Δήμαρχος Αγίου Δημητρίου

Στόχος μας είναι ο δήμος να αποτελέσει τον κεντρικό πίνακα ελέγχου για όσα συμβαίνουν στην πόλη..... 80

Ανδρέας Κονδύλης, Δήμαρχος Αλίμου

Καινοτόμα εργαλεία στα χέρια των πολιτών, ωθούν τον μετασχηματισμό της πόλης..... 84

Θεόδωρος Αμπατζόγλου, Δημάρχος Αμαρουσίου

Η Ολυμπία είναι "αρχαία" μόνο στο όνομα..... 86

Γιώργος Γεωργιόπουλου, Δημάρχος Αρχαίας Ολυμπίας

Οι τοπικές κοινωνίες πρέπει να απολαμβάνουν το όφελος από την παραγωγή ενέργειας..... 88

Νίκος Κομνέας, Δήμαρχος Αστυπάλαιας

Είμαστε ο μοναδικός Δήμος με βραβείο «Ψηφιακής Διακυβέρνησης 2022»..... 92

Γιώργος Παπανικολάου, Δήμαρχος Γλυφάδας

Σε μια εποχή που οι πολίτες είχαν ανάγκη από μέτρα ανακούφισης, εμείς είχαμε ήδη φροντίσει..... 96

Γιάννης Κωνσταντάτου, Δήμαρχος Ελληνικού Αργυρούπολης

Συνεχίζουμε και το 2023 με σημαντικά έργα που αλλάζουν το Ηράκλειο..... 102

Βασίλης Λαμπρινός, Δήμαρχος Ηρακλείου Κρήτης

Η Θεσσαλονίκη γίνεται μια "έξυπνη" πόλη με επίκεντρο τον άνθρωπο..... 106

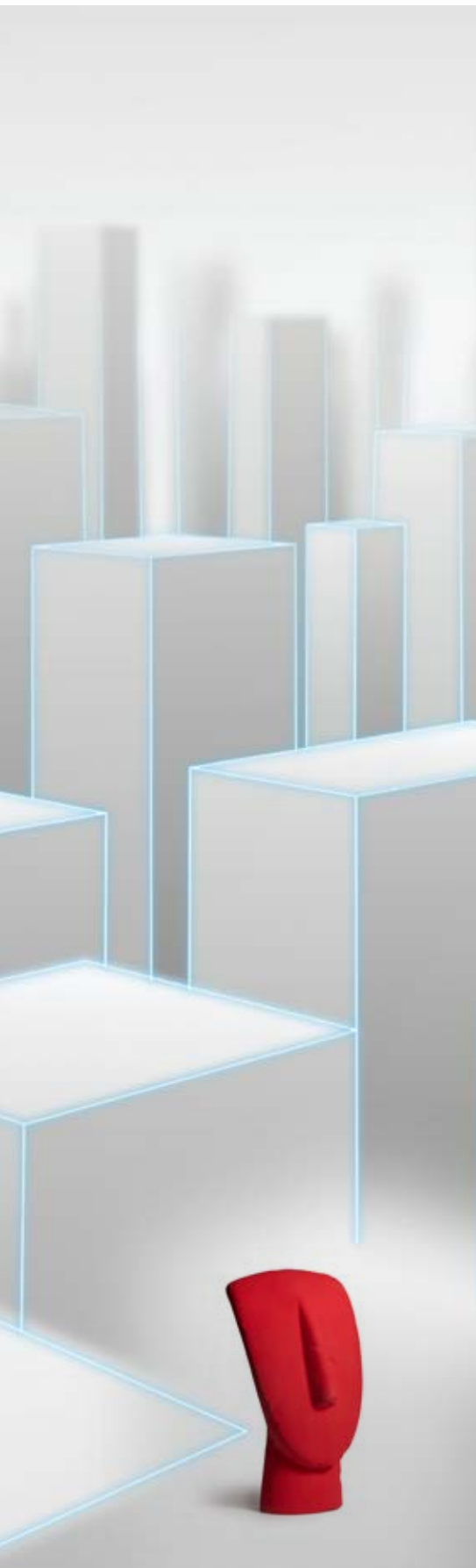
Κωνσταντίνος Ζέρβας, Δήμαρχος Θεσσαλονίκης

Η πανδημία λειτούργησε ως αναγκαίος επιταχυντής όλων των εξελίξεων..... 112

Αθανάσιος Π. Βασιλόπουλος, Δήμαρχος Καλαμάτας

Η Τοπική αυτοδιοίκηση τόλμησε και προσαρμόστηκε στις νέες ψηφιακές τεχνολογίες..... 114

Δημήτρης Κάρναβος, Δήμαρχος Καλλιθέας

Χτίζουμε την επόμενη μέρα της "έξυπνης" Καλύμνου	118
Δημήτριος Διακομιχάλης, Δήμαρχος Καλυμνίων	
Δημιουργήσαμε ένα δήμο από την αρχή, αυτή είναι η ιδιαιτερότητά μας	122
Μέρπη Σπυριδούλα Υδραίου, Δήμαρχος Κεντρικής Κέρκυρας & Διαποντίων Νήσων	
Αξιοποιούμε κάθε μορφή χρηματοδότησης που μας φέρνει πιο κοντά σε «έξυπνα» έργα.....	126
Γιώργος Θωμάκος, Δήμαρχος Κηφισιάς	
Η Κόρινθος οφείλει στους πολίτες της να γίνει έξυπνη πόλη	130
Βασίλης Νανόπουλος, Δήμαρχος Κορινθίων	
Ο Κορυδαλλός είναι δήμος με καινοτόμα ψηφιακά έργα.....	134
Νίκος Χουρσαλάς, Δήμαρχος Κορυδαλλού	
Η ενεργειακή κρίση προσδίδει νέο ρόλο στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	138
Απόστολος Καλογιάννης, Δήμαρχος Λαρισαίων	
Δημιουργήσαμε νέα φιλοσοφία για την αξιοποίηση των χρηματοδοτικών πόρων	142
Σταύρος Τζουλάκης, Δήμαρχος Νέας Σμύρνης	
Αξιοποιούμε όλα τα διαθέσιμα ηλεκτρονικά και ψηφιακά εργαλεία, για μία έξυπνη πόλη.....	146
Γιάννης Βούρος, Δήμαρχος Νέας Φιλαδέλφειας, Νέας Χαλκηδόνας	
Δημιουργούμε έναν δήμο υψηλής τεχνολογίας και μηδενικής γραφειοκρατίας	150
Γιάννης Φωστηρόπουλος, Δήμαρχος Παλαιού Φαλήρου	
Όλοι οι δήμοι κάναμε ένα «ψηφιακό σπριντ» και αυτό πρέπει να συνεχιστεί.....	154
Αθανάσιος Ζούτσος, Δήμαρχος Παλλήνης	
Υπόθεση όλων μας η μετάβαση στα πρότυπα της έξυπνης πόλης.....	158
Γιάννης Μώραλης, Δήμαρχος Πειραιά	
Η Πρέβεζα τρέχει πιο γρήγορα προς το ψηφιακό μέλλον.....	164
Νικόλαος Γεωργάκος, Δήμαρχος Πρέβεζας	
Το πρόγραμμα "Έξυπνες Πόλεις" ενισχύει την λειτουργικότητα του δήμου και θωρακίζει τις συναλλαγές των πολιτών	168
Γιώργης Χ. Μαρινάκης, Δήμαρχος Ρεθύμνου	
Δημιουργούμε έναν «έξυπνο» και πράσινο Δήμο, πρότυπο στην Ελλάδα και την Ευρώπη.....	174
Αλέξανδρος Χρυσάφης, Δήμαρχος Σερρών	
Η εξοικονόμηση νερού επιτακτική ανάγκη για τον δήμο Σικωνίων	178
Σπύρος Σταματόπουλος, Δήμαρχος Σικωνίων	

Μέσα από «έξυπνες» δράσεις και έργα θα βελτιώσουμε την ποιότητα ζωής των Συριανών	182
Νικόλαος Λειβαδαράς, Δήμαρχος Σύρου - Ερμούπολης	
Μια «ευφυής πόλη» οφείλει να δημιουργεί προσβάσεις, υποδομές και ψηφιακή νοοτροπία.....	186
Δημήτρης Παπαστεργίου, Δήμαρχος Τρικκαίων	
Το νησί της Χάλκης είναι το πρώτο GR ECO Island της Ελλάδας	190
Άγγελος Φραγκάκης, Δήμαρχος Χάλκης	
Υλοποιούμε ταυτόχρονα τα περισσότερα έργα στα χρονικά του δήμου.....	196
Παναγιώτης Σημανδράκης, Δήμαρχος Χανίων	
Η ψηφιακή πραγματικότητα στο δήμο βρίσκεται σε πρωτόλειο στάδιο	200
Κωνσταντίνος Βρατσάνος, Δήμαρχος Ηρωικής Νήσου Ψαρών	
Αν σκεφτόμαστε να κάνουμε κάτι «φανταχτερό ψηφιακά», τελικά θα χάσουμε το «δρόμο»	204
Δημήτρης Παπαστεργίου, Πρόεδρος Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ)	
Τα «έξυπνα νησιά» οφείλουν και πρέπει πρώτα απ' όλα να έχουν «ψηφιακή κοινωνία»	208
Ελευθέριος Κεχαγιόγλου, Πρόεδρος Ελληνικό Δίκτυο Μικρών Νησιών / Πρέσβης του Συμφώνου του Κλίματος της ΕΕ στην Ελλάδα / Δημοτικός Σύμβουλος Ύδρας	
Οι δήμοι χρειάζονται συμπράξεις και σύγχρονα μοντέλα διοίκησης	212
Δρ. Μιχάλης Χρηστάκης, Πρόεδρος Πανελληνίας Ένωσης Γενικών Γραμματέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης "Κλεισθένης"	
Αγορές	
Έξυπνος φωτισμός με γνώμονα την εξέλιξη, την ασφάλεια και την εξοικονόμηση ενέργειας και πόρων	220
«Πρωταθλήτρια» στην ανακύκλωση η Αττική	224
Μεταβατική Διαχείριση Απορριμμάτων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.....	226
myDimos.Live.gov.gr: Πλατφόρμα ραντεβού των πολιτών με υπηρεσίες των Δήμων.....	228
MyAttica: Η νέα εφαρμογή της Περιφέρειας Αττικής για καλύτερη επικοινωνία με τους πολίτες.....	230
Προσβασιμότητα Ψηφιακών Εγγράφων από Άτομα με Προβλήματα Ανάγνωσης.....	231
Το λιμάνι της Ηγουμενίτσας γίνεται «πράσινο».....	232
IsZEB Cluster: Ένας Συνεργατικός Σχηματισμός καινοτομίας με επίκεντρο τον κατασκευαστικό κλάδο	234
Είναι έτοιμοι οι ΟΤΑ για να προχωρήσουν στον Ψηφιακό Μετασχηματισμό (ΨΜ) τους;.....	236

Νίκος Παπαθανάσης: Η Δυτική Μακεδονία θα διαχειριστεί κονδύλια ύψους 1,2 δισ. ευρώ.....	240
ΕΣΠΑ & Ταμείο Ανάκαμψης διέθεσαν 38,4 δισ. ευρώ στις Περιφέρειες.....	242

ΕΣΠΑ

Χρηματοδότηση έργων και δράσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....	246
Πρόσδος και προκλήσεις στην τοπική εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.....	270
Σύμφωνα με την ΕΕ.....	273
Τήρηση προθεσμιών και απαιτήσεων περιβαλλοντικής νομοθεσίας.....	275
Νεοφύης επιχειρηματικότητα: Από το διεθνές περιβάλλον στις ελληνικές περιφέρειες.....	278

Smart Cities

Smart Cities: Οι 20 + 1 πόλεις - παραδείγματα προς μίμηση σε όλο τον κόσμο	288
1. Σιγκαπούρη (Σιγκαπούρη)	292
2. Ζυρίχη (Ελβετία).....	295
3. Όσλο (Σουηδία).....	296
4. Ταϊπέι (Ταϊβάν).....	296
5. Λωζάνη (Ελβετία).....	298
6. Ελσίνκι (Φινλανδία)	302
7. Κοπεγχάγη (Δανία).....	304
8. Γενεύη (Ελβετία).....	306
9. Όκλαντ (Νέα Ζηλανδία)	308
10. Μπιλμπάο (Ισπανία).....	311
11. Βιέννη (Αυστρία).....	312
12. Νέα Υόρκη (Η.Π.Α.).....	314
13. Σεούλ (Ν. Κορέα)	317
14. Μόναχο (Γερμανία).....	318
15. Σαραγόσα (Ισπανία).....	321
16. Μπρισμπέιν (Αυστραλία)	323
17. Άμστερνταμ (Ολλανδία).....	324
18. Σίδνεϊ (Αυστραλία).....	327
19. Μελβούρνη (Αυστραλία)	328
20. Ντίσελντορφ (Γερμανία).....	330
Σαγκάη (Κίνα)	332
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ [ΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ]	334
«Έξυπνες Πόλεις»: Ευκαιρίες και Προοπτικές Ανάπτυξης, αλλά & κίνδυνοι περιθωριοποίησης με νέο πρόσωπο, δίνει παλμό στην αγορά του ICT.....	336

της Σοφίας Μυτιά

SMART CITIES ΚΥΒΕΡΝΗΚΕ

Οι έξυπνες πόλεις
χρειάζονται ευέλικτα
θεσμικά/ρυθμιστικά
πλαίσια και εθνικό πλάνο
για την απρόσκοπτη
υλοποίησή τους

Γιώργος Στύλιος

Υφυπουργός
Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

«Ο ψηφιακός εκσυγχρονισμός του ΥΠΑΑΤ ωφελεί όλη την Περιφέρεια»

Η ενίσχυση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού τομέα αποτελεί βασική προτεραιότητα του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Γιώργου Στύλιου και για το λόγο αυτό ενισχύονται οι παραγωγοί, ώστε να παραγάγουν ασφαλέστερα, θρεπτικότερα και με μειωμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα τρόφιμα. Όπως εξηγεί ο κ. Στύλιος, αυτή τη στιγμή συντελείται μια μεγάλη μετάβαση στη πρωτογενή παραγωγή, όπου από το μοντέλο της «μηχανικής γεωργίας» περνάμε σε αυτό της «ευφυούς γεωργίας». Νέες τεχνολογίες, αυτοματισμοί, ψηφιακές εφαρμογές, διαχείριση βάσεων δεδομένων μπαίνουν και αλλάζουν τη μορφή του τομέα. Βοηθούν στην εξοικονόμηση πόρων και πρώτων υλών μέσα από την επονομαζόμενη «γεωργία ακριβείας» και βελτιώνουν την ποιότητα και την ποσότητα της παραγωγής.

Τα τελευταία 3,5 χρόνια η Κυβέρνηση έχει επενδύσει σε αυτό που ονομάζει ψηφιακό μετασχηματισμό του Κράτους. Η στρατηγική αυτή είχε θετικά αποτελέσματα για τον πολίτη;

Την απάντηση τη δίνει ένα στοιχείο: το 2018 είχαμε 8,8 εκατ. ψηφιακές συναλλαγές μεταξύ πολιτών και Κράτους, το 2022 φτάσαμε το 1,2 δις. Η Ελλάδα σε αυτά τα 3,5 χρόνια έκανε ένα άλμα στο τομέα του Ψηφιακού Εκσυγχρονισμού του Κράτους. Οι πολίτες αγκάλιασαν αυτή τη προσπάθεια. Αυτό το κατάφερε η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη επειδή έβαλε τον πολίτη στο επίκεντρο αυτής της ψηφιακής μετάβασης. Αναπροσαρμόζοντας τις δομές και τις λειτουργίες του Κράτους στις ανάγκες των πολιτών και της οικονομίας.

Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, για παράδειγμα, διασυνδέσαμε τις υπηρεσίες μας με την ΑΑΔΕ. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα πλαίσιο των διοικητικών ελέγχων για να αποκτήσει ένας πολίτης της ιδιότητα του «επαγγελματία αγρότη» να χρειάζονται συνολικά 75.000 λιγότερα έγγραφα (Ε1, Ε3 και εκκαθαριστικά σημειώματα) ετησίως. Πλέον προχωράμε στη διασύνδεση των υπηρεσιών μας με τον ΕΦΚΑ. Απτά αποτελέσματα που τα αντιλαμβάνονται οι πολίτες.

Πόσο απλό ή εύκολο ήταν; Σας ρωτώ γιατί η Κυβέρνησή σας δημιούργησε ένα υπουργείο με αυτό το σκοπό, το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Στο οποίο διατελέσατε και Υφυπουργός, αρμόδιος για το Κτηματολόγιο. Γνωρίζετε λοιπόν αρκετά καλά τις προκλήσεις αυτής της προσπάθειας.

Πράγματι ο Κυριάκος Μητσοτάκης με εμπιστεύθηκε και με συμπεριέλαβε στην ομάδα που ανέλαβε να υλοποιήσει αυτό το Εθνικό Σχέδιο. Ο ψηφιακός εκσυγχρονισμός του Κράτους αλλά και της οικονομίας με ενδιαφέρει και λόγω των πανεπιστημιακών μου

καθηκόντων στο τομέα της Πληροφορικής. Θέλω λοιπόν να επισημάνω πως οι στόχοι της Κυβέρνησης είναι πιο σύνθετοι και απαιτητικοί από την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας. Το έργο της Ψηφιοποίησης του Κτηματολογίου, πέρα από το να μειώσει την γραφειοκρατία και την ταλαιπωρία των πολιτών, έδωσε ώθηση και στην οικονομική ανάπτυξη. Συγκεκριμένα δώσαμε ηλεκτρονική πρόσβαση σε πολιτικούς μηχανικούς, δικηγόρους, συμβολαιογράφους και άλλους επαγγελματίες στα ψηφιοποιημένα δεδομένα του. Διευκολύνοντας στη πράξη τις επενδύσεις στο χώρο των ακινήτων. Μάλιστα αυτό συνέβαλλε και στο να βελτιώσουμε την θέση μας στο δείκτη doing business.

Εισερχόμαστε στη 4η βιομηχανική επανάσταση. Ο ψηφιακός εκσυγχρονισμός αφορά και την στήριξη των ελληνικών επιχειρήσεων για να γίνουν ψηφιακές και να εκμεταλλευτούν νέα σύγχρονα

εργαλεία. Αυτό που ονομάζουμε ψηφιακή καινοτομία.

Η ψηφιακή καινοτομία είναι βασικό μέρος της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Της πρότασης συνεργασίας που στοχεύει να μετατρέψει την ΕΕ σε μια σύγχρονη αποδοτική και ανταγωνιστική οικονομία, προστατεύοντας το περιβάλλον. Στην Ελλάδα, έχουμε τα εργαλεία που μπορούν να συνεισφέρουν στους στόχους των πολιτικών πράσινης και βιώσιμης ανάπτυξης;

Η «Πράσινη Συμφωνία» όπως και η «Ατζέντα για τη Βιοποικιλότητα του 2030» μαζί με την «Από το Αγρόκτημα στο Πιάτο» είναι στρατηγικές που συνδιαμορφώσαμε τα Κράτη-μέλη. Ένα πλέγμα δράσεων με στόχο τόσο να προστατευθεί το περιβάλλον όσο και η Πράσινη Μετάβαση στην Οικονομία να αποβεί προς όφελος της κοινωνίας.

Επιπλέον επιθυμούμε να ενισχύσουμε την βιωσιμότητα και την ανταγωνιστι-

Το έργο της Ψηφιοποίησης του Κτηματολογίου, πέρα από το να μειώσει την γραφειοκρατία και την ταλαιπωρία των πολιτών, έδωσε ώθηση και στην οικονομική ανάπτυξη

**Η «Πράσινη Συμφωνία»
όπως και «η Ατζέντα
για τη Βιοποικιλότητα
του 2030» μαζί με την
«Από το Αγρόκτημα στο
Πιάτο» είναι στρατηγικές
που θα αποβούν προς
όφελος της κοινωνίας**

κόττητα του αγροδιατροφικού τομέα. Για αυτό ενισχύουμε τους παραγωγούς ώστε να παραγάγουν ασφαλέστερα, θρεπτικότερα και με μειωμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα τρόφιμα. Διασφαλίζοντας την επισιτιστική ασφάλεια και επάρκεια.

Τώρα στα εργαλεία που αναφέρεστε. Έχουμε δύο βασικά εργαλεία για να γίνουν πράξη οι στόχοι της «Πράσινης Συμφωνίας». Την ΚΑΠ, τόσο της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου 2020-22 όσο και τη νέα για την περίοδο 2023-2027. Πρόκειται για πόρους ύψους 19,3 δις ευρώ που διατίθενται για την ενίσχυση των παραγωγών και για επενδύσεις με αναπτυξιακό πρόσημο. Σε αυτούς τους πόρους πρέπει να προσθέσουμε και το τμήμα του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» μέρος του οποίου κατευθύνεται για μεγάλες αγροτικές υποδομές όπως τα εγχειοβελτιωτικά. Αυτή τη στιγμή υλοποιούμε το «Υδωρ 2». Το μεγαλύτερο πρόγραμμα κατασκευής εγχειοβελτιωτικών έργων στη Χώρα μας από τη

δεκαετία του 1960, προϋπολογισμού 1,8 δις ευρώ.

Αυτοί οι στόχοι, η αναβάθμιση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενή τομέα, περνάνε από το ΥΠΑΑΤ. Εδώ έρχεται το έργο σας σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των δομών και των υπηρεσιών του.

Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας χρειάζεται φιλικές δομές προς την παραγωγή και την επιχειρηματικότητα. Έχετε δίκιο. Το σχέδιο της Κυβέρνησης για την ανασυγκρότηση της ελληνικής παραγωγής, σχέδιο που υλοποιούμε στο ΥΠΑΑΤ, στοχεύει στη δημιουργία ενός «πράσινου», ψηφιακού, βιώσιμου, ανθεκτικού και ανταγωνιστικού πρωτογενή τομέα. Τα τελευταία 3,5 χρόνια έχουμε προχωρήσει σε μεγάλο βαθμό το ψηφιακό εκσυγχρονισμό των δομών του ΥΠΑΑΤ. Κυρίως, όμως προωθήσαμε διαλειτουργικότητες, ενώ φροντίσαμε και μια σειρά από Υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ προς τους πολίτες να «ανέβουν» στο ψηφιακό νέφος του Κράτους, το Gov.gr.

Κυρίως όμως στο κομμάτι που αφορά

την υλοποίηση αναπτυξιακών δράσεων και την παροχή χρηματοδοτήσεων από τα Προγράμματά μας, εκεί φέραμε μια σημαντική αλλαγή. Εισάγαμε τον «ηλεκτρονικό φάκελο» με τον οποίο αντικαταστήσαμε το φυσικό. Πλέον οι παραγωγοί και οι επενδυτές που ενδιαφέρονται να συμμετέχουν στις δράσεις και τις προσκλήσεις των Προγραμμάτων μας συγκεντρώνουν όλα τα απαραίτητα έγγραφα ηλεκτρονικά. Εξοικονομούν χρόνο και οι ίδιοι αλλά και οι υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ αφού με τον ηλεκτρονικό φάκελο, η αξιολόγηση και η έκδοση των τελικών αποτελεσμάτων γίνεται ψηφιακά και γρηγορότερα από το παρελθόν. Χαρακτηριστικά στο Πρόγραμμα των Νέων Αγροτών του 2022 καταφέραμε να μειώσουμε το χρόνο ολοκλήρωσής τους από 18 μήνες που ήταν στο παρελθόν, στους 6.

Το βασικό όφελος όμως του ψηφιακού μετασχηματισμού εντοπίζεται στο χρονοπρογραμματισμό των προσκλήσεων. Πλέον μπορούμε να οργανώσουμε τα στάδια της κάθε πρόσκλησης με μεγαλύτερη ακρίβεια. Κάτι που διευκολύνει και τους ενδιαφερόμενους οι οποίοι γνωρίζουν τις ακριβείς ημερομηνίες για κάθε στάδιο των προσκλήσεων. Παράλληλα, με τα μετρήσιμα δεδομένα που συγκεντρώνουμε, μπορούμε και να αξιολογούμε την πρόοδο και τις επιδόσεις των Υπηρεσιών μας.

Συνεπώς εκτός από υποδομές, το σχέδιο για τον πρωτογενή τομέα περιλαμβάνει και τον εκσυγχρονισμό των Υπηρεσιών που εξυπηρετούν τους παραγωγούς;

Εκσυγχρονισμό που καθιστά ευκολότερη και πιο αποτελεσματική την πρόσβαση στις υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ. Αρκεί να αναφερθώ στο «i-Agric» την εφαρμογή για τα smartphones του υπουργείου μας από το οποίο ο κάθε παραγωγός μπορεί να ενημερώνεται

για υπηρεσίες όπως οι πληρωμές ενισχύσεων και οι δηλώσεις καλλιεργειών αλλά και την πλέον πρόσφατη εφαρμογή που προειδοποιεί για τον παγετό. Αυτές έρχονται μαζί με τον ιστότοπό μας και τη γραμμή 1540 να δημιουργήσουν ένα ολοκληρωμένο οικοσύστημα εξυπηρέτησης των πολιτών. Μάλιστα, οι παραγωγοί μας γνωρίζουν τα ψηφιακά εργαλεία του ΥΠΑΑΤ και τα χρησιμοποιούν σε μεγάλο ποσοστό. Σε έρευνα της ΚΑΠΑ research του 2022 σε πανελλαδικό δείγμα, είδαμε πως πάνω από το 90% των ερωτηθέντων γνώριζαν αυτές τις Υπηρεσίες και ο συνολικός βαθμός ικανοποίησης τους (ιστότοπος, 1540, i-Agric) ξεπερνούσε το 85%. Περιορισμοί βελτίωσης υπάρχουν και εργαζόμαστε συστηματικά για καλύτερες και αποτελεσματικότερες υπηρεσίες.

Και σε ό,τι αφορά στον εκσυγχρονισμό στο...χωράφι;

Οφείλω να υπογραμμίσω πως αυτή τη στιγμή συντελείται μια μεγάλη μετάβαση στη πρωτογενή παραγωγή. Από το μοντέλο της «μηχανικής γεωργίας» περνάμε σε αυτό της «ευφυούς γεωργίας». Νέες τεχνολογίες, οι αυτοματισμοί, οι ψηφιακές εφαρμογές, η διαχείριση βάσεων δεδομένων μπαίνουν αλλάζουν τη μορφή του τομέα. Βοηθούν στην εξοικονόμηση πόρων και πρώτων υλών μέσα από την επανομαζόμενη γεωργία ακριβείας και βελτιώνουν την ποιότητα και την ποσότητα της παραγωγής.

Η ευφυής γεωργία απαιτεί ψηφιακές και τεχνολογικές υποδομές. Δίκτυα υψηλών ταχυτήτων που να μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι παραγωγοί. Για αυτό και συγχρηματοδοτούμε με ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους σχεδόν 200 εκατ. ευρώ το RuralBroadband. Την ίδια στιγμή που μέσα από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης με στοχευμένες δράσεις παρέχουμε εκπαίδευση και κατάρ-

τιση στους παραγωγούς. Στόχος να αποκτήσουν τις απαραίτητες ψηφιακές δεξιότητες και γνώσεις ώστε να αξιοποιήσουν πλήρως τις ευκαιρίες που δημιουργούνται στο πλαίσιο της μετάβασης στην ευφυή γεωργία. Για αυτό χρηματοδοτούμε και την απόκτηση του αναγκαίου εξοπλισμού. Αυτός είναι ο Ψηφιακός Πρωτογενής τομέας που οικοδομούμε.

ωφελεί όλη την Ελλάδα και ειδικά την περιφέρεια.

Αυτό φαντάζομαι πως απαιτεί σημαντική χρηματοδότηση του πρωτογενούς μας τομέα.

Η στήριξη των παραγωγών ειδικά σήμερα εν μέσω συνεχών εξωγενών κρίσεων αποτελεί βασική προτεραιότητα για το ΥΠΑΑΤ. Η ΚΑΠ αποτελεί το

Η ευφυής γεωργία απαιτεί ψηφιακές και τεχνολογικές υποδομές και για αυτό συγχρηματοδοτούμε με ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους σχεδόν 200 εκατ. ευρώ, το RuralBroadband

Αναφέρεστε συνεπώς σε κάτι πολύ πιο ευρύ από μια απλή μεταρρύθμιση της Κρατικής Μηχανής, με ψηφιοποίηση των Υπηρεσιών της.

Στον πρωτογενή τομέα υπήρχε μια αντίληψη πως ο ψηφιακός εκσυγχρονισμός είναι κάτι που αφορά αποκλειστικά το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και τις Υπηρεσίες του. Ή μια σειρά από φορείς που βρίσκονται υπό την εποπτεία του όπως ο ΕΛΓΑ. Και εκεί φυσικά γίνεται ένα σημαντικό έργο για την βελτίωση της αποδοτικότητας τους. Μάλιστα σε συμφωνία με την Κοινωνία της Πληροφορίας προχωρά η τεχνολογική και ψηφιακή αναβάθμιση των υπηρεσιών του ΕΛΓΑ. Χάρης και σε αυτές τις αλλαγές που προωθούμε, ο ΕΛΓΑ πλέον αποζημιώνει τους παραγωγούς εντός του έτους που επλήγησαν οι καλλιεργειές τους. Αυτό το κομμάτι του ψηφιακού εκσυγχρονισμού αφορά τις υπηρεσίες προς τους παραγωγούς.

Το άλλο κομμάτι όπως σας περιέγραψα αφορούν τον εκσυγχρονισμό της παραγωγής και την μετάβασή της σε ένα ψηφιακό και ευφυές μοντέλο. Που

βασικό πυλώνα για την ενίσχυση των παραγωγών. Έχουμε 19,3 δισ. ευρώ. Αυτά τα χρήματα θα κατευθυνθούν κυρίως σε επενδύσεις αναπτυξιακού χαρακτήρα. Στη Μεταβατική Περίοδο (2021-2022) υλοποιήσαμε προγράμματα ύψους 2 δισ. ευρώ. Στη νέα Προγραμματική Περίοδο αυτά τα χρήματα θα ξεπεράσουν τα 3,7 δισ. ευρώ.

Επιπλέον διαθέτουμε και τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (TAA), από αυτούς περίπου 2 δισ. ευρώ, κατευθύνονται για τη στήριξη του πρωτογενή τομέα.

Και επειδή αναφερόμαστε στο ψηφιακό πρωτογενή τομέα που η μετάβαση στην ευφυή γεωργία δημιουργεί, αξίζει να γίνει ειδική αναφορά σε δύο δράσεις που χρηματοδοτούμε και υλοποιούνται: Στην «Ευφυή Γεωργία» με 30 εκατ. ευρώ και στην «Εξωστρεφή Γεωργία» με 16 εκατ. ευρώ. Δράσεις που μέσα από την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και καλλιεργητικών μεθόδων συμβάλουν στη βελτίωση της παραγωγής και τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. ■

Μιχάλης Παπαδόπουλος

Υφυπουργός Υποδομών & Μεταφορών,
αρμόδιος για τις Μεταφορές

Προϋπόθεση για τις έξυπνες πόλεις είναι η βιώσιμη αστική κινητικότητα

Το υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών βρίσκεται, ίσως, στην κορυφαία θέση όσον αφορά στο πλήθος των πράξεων που διεκπεραιώνεται ηλεκτρονικά στον τομέα της ψηφιακής διακυβέρνησης, με οφέλη από τη συγκεκριμένη μεταρρύθμιση στους δήμους και τις Περιφέρειες. Για τον Υφυπουργό Υποδομών και Μεταφορών, αρμόδιου για τις Μεταφορές, Μιχάλη Παπαδόπουλο, προϋπόθεση για τις «έξυπνες πόλεις» είναι η βιώσιμη αστική κινητικότητα, η οποία περιγράφει την ανάγκη να διαμορφωθούν συνθήκες ηπιότερων μορφών μετακίνησης στο αστικό περιβάλλον με χαμηλότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα και υψηλότερη αποτελεσματικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, το υπουργείο υλοποιεί έργα που υποστηρίζουν τις συνδυασμένες μεταφορές στις πόλεις, βελτιώνει τις σιδηροδρομικές υποδομές, ενθαρρύνει την ηλεκτροκίνηση και τις ήπιες μορφές μετακίνησης και εισάγει καινοτόμα συστήματα μεταφορών.

Η έως τώρα εξέλιξη της Ψηφιακής Διακυβέρνησης θεωρείτε πως έχει βοηθήσει τις Περιφέρειες και τους δήμους, ώστε να αποκτήσουν ουσιαστική θέση στην ψηφιακή αναβάθμιση της καθημερινότητας των δημοτών τους;

Τα επιτεύγματα της Κυβέρνησης του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη στον τομέα της ψηφιακής διακυβέρνησης είναι εντυπωσιακά και το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών βρίσκεται, ίσως, στην κορυφαία θέση όσον αφορά στο πλήθος των πράξεων που διεκπεραιώνεται ηλεκτρονικά.

Οι περισσότερες από αυτές, μάλιστα, αφορούν διαδικασίες που γίνονται από τις Διευθύνσεις Μεταφορών των Περιφερειών, συνεπώς τα οφέλη από τη συγκεκριμένη μεταρρύθμιση στους Δήμους και τις Περιφέρειες και πάνω απ' όλα, στους πολίτες, είναι άμεσα και σημαντικά. Ενδεικτικά, θα αναφέρω τα τελευταία στοιχεία που υπάρχουν ως αποτέλεσμα του μνημονίου συνεργασίας που εφαρμόζουμε με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Μέχρι σήμερα έχουν γίνει:

- 500 χιλιάδες ηλεκτρονικές εκτυπώσεις προσωρινών αδειών οδήγησης από τους ιδιώτες και τους επαγγελματίες που πέτυχαν στις εξετάσεις
- 38.000 αντικαταστάσεις και αντίγραφα διπλωμάτων,
- 30.000 ανανεώσεις διπλωμάτων,
- 14.610 άδειες οχημάτων εκδόθηκαν μετά από κλοπή ή απώλεια.
- 8.500 πράξεις μεταβίβασης οχημάτων.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις οι πολίτες δεν χρειάστηκε να επισκεφθούν τα γκισέ των Διευθύνσεων Μεταφορών και αυτό συνεπάγεται χιλιάδες ανθρωπόωρες και τεράστια διοικητικά και βάρη που εξοικονομήθηκαν από τους Φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σημαίνει επίσης, χιλιάδες λιγότερες μετακινήσεις μέσα στις πόλεις και λιγότερη ταλαιπωρία, ειδικά

για τις περιπτώσεις των ηλικιωμένων ανθρώπων, που έχουν ανάγκη να ανανεώσουν το δίπλωμα οδήγησης.

Θυμίζω, επίσης, ότι με το ηλεκτρονικό δίπλωμα «wallet», οι πολίτες μπορούν να έχουν στο κινητό τους τηλέφωνο στοιχεία ταυτότητας και διπλώματος και αυτή είναι μια δυνατότητα που συμβολίζει, αν θέλετε, το μεγάλο άλμα που έχει συντελεστεί τα τελευταία χρόνια στη μετάβαση στο νέο ψηφιακό περιβάλλον.

Ποια βασικά ψηφιακά έργα απαιτούνται ώστε να οδηγηθούμε στη εκκίνηση της ανάπτυξης ελληνικών «Έξυπνων Πόλεων», Με ποιες πολιτικές και ενέργειες το Υπουργείο σας υλοποιεί και υποστηρίζει την Τοπική Αυτοδιοίκηση, ώστε η αποστολή αυτή να πετύχει τους στόχους της;

Προϋπόθεση για τις έξυπνες πόλεις είναι η βιώσιμη αστική κινητικότητα, η οποία περιγράφει την ανάγκη να διαμορφώσουμε συνθήκες ηπιότερων μορφών μετακίνησης στο αστικό περιβάλλον με χαμηλότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα και υψηλότερη αποτελεσματικότητα.

Το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών προωθεί τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας των Δήμων, προκειμένου ο σχεδιασμός των αστικών παρεμβάσεων στις πόλεις να περιλαμβάνει συνθήκες βιώσιμων επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών.

Ηλεκτροκίνηση, προσβασιμότητα, αστικές αναπλάσεις, δρόμοι ήπιας κυκλοφορίας, εκσυγχρονισμός των αστικών και τοπικών συγκοινωνιών και ευφυή συστήματα μεταφορών, είναι έργα που εντάσσονται στα ΣΒΑΚ που υποβάλλουν σήμερα οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ώστε να χτίσουμε από κοινού τις έξυπνες πόλεις του μέλλοντος. Έως σήμερα, έχουμε εγκρίνει τα ΣΒΑΚ 14 Δήμων, μεταξύ των οποίων η Θεσσαλονίκη, οι Σέρρες, η Καβάλα, η Πετρούπολη και η Παλ-

λήνη και ενθαρρύνουμε όλους τους Δήμους της χώρας να υποβάλλουν τα δικά τους Σχέδια, ακολουθώντας το ίδιο μοντέλο προγραμματισμού στις αστικές παρεμβάσεις.

Προωθούμε τις συνδυασμένες μεταφορές με τη χρήση κοινόχρηστων ηλεκτροκίνητων συστημάτων και των δημοσίων συγκοινωνιών, επεξεργαζόμαστε έναν ολοκληρωμένο σχεδιασμό για πράσινα αστικά logistics. Οφείλουμε, από κοινού, κεντρική διοίκηση και φορείς, να αναζητήσουμε λύσεις σε τοπικό επίπεδο προσαρμοσμένες στις ειδικές ανάγκες της κάθε πόλης, με στόχο την καινοτόμο βιώσιμη κινητικότητα.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία αποτελεί μια πρόταση συνεργασίας που στοχεύει να μετατρέψει την ΕΕ σε μια σύγχρονη, αποδοτική και ανταγωνιστική οικονομία, προστατεύοντας το περιβάλλον. Στην Ελλάδα, έχουμε τη δυναμική και τα εργαλεία που μπορούν να συνεισφέρουν στους στόχους των πολιτικών πράσινης και βιώσιμης ανάπτυξης;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως στόχο τη μείωση κατά 60% των αερίων του θερμοκηπίου από τον τομέα των Μεταφορών, έως το 2050 και για

Έχουμε εγκρίνει τα ΣΒΑΚ 14 Δήμων, μεταξύ των οποίων η Θεσσαλονίκη, οι Σέρρες, η Καβάλα, η Πετρούπολη και η Παλλήνη και ενθαρρύνουμε όλους τους δήμους της χώρας να υποβάλλουν τα δικά τους Σχέδια

Οφείλουμε, από κοινού, κεντρική διοίκηση και φορείς, να αναζητήσουμε λύσεις σε τοπικό επίπεδο προσαρμοσμένες στις ειδικές ανάγκες της κάθε πόλης, με στόχο την καινοτόμο βιώσιμη κινητικότητα

να φτάσουμε εκεί πρέπει να ακολουθήσουμε το μονοπάτι της βιώσιμη κινητικότητας σε όλα τα πεδία.

Πέρα από τα Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας, που αποτελούν βασικό εργαλείο σε αυτή την πορεία, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών υλοποιεί έργα που υποστηρίζουν τις συνδυασμένες μεταφορές στις

πόλεις, βελτιώνει τις σιδηροδρομικές υποδομές, ενθαρρύνει την ηλεκτροκίνηση και τις ήπιες μορφές μετακίνησης και εισάγει καινοτόμα συστήματα μεταφορών. Ο Υπουργός Κώστας Καραμανλής έχει δρομολογήσει το μεγαλύτερο πρόγραμμα σιδηροδρομικών έργων ύψους 4,5 δις. Ευρώ το οποίο ήδη υλοποιείται, ενώ στο πρόγραμμα Ελλάδα 2.0, έχει ενταχθεί ο ψηφιακός εκσυγχρονισμός του ΟΣΕ, που θα μεταμορφώσει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στο δίκτυο.

Με αυτά τα έργα ο σιδηρόδρομος θα γίνει περισσότερο ελκυστικός στις επιβατικές και εμπορευματικές μεταφορές, καλύπτοντας μεγαλύτερο ποσοστό των μεταφορών που πραγματοποιούνται στη χώρα μας, με άμεση συνέπεια τον περιορισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.

Οι επεκτάσεις του Μετρό στην Αθήνα και η λειτουργία του μέσου στη Θεσσαλονίκη υπολογίζεται ότι θα περιορίσουν κατά δεκάδες χιλιάδες τις μετακινήσεις με ΙΧ, που επιβαρύνουν σήμερα με ρύπους την ατμόσφαιρα.

Στον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης των δύο πόλεων θα συμβάλει και η προμήθεια των νέων λεωφορείων αντιρρυπαντικής τεχνολογίας από τις αστικές συγκοινωνίες, όπως επίσης, και η διαρκής αύξηση του στόλου των ηλεκτροκίνητων οχημάτων από ιδιώτες και επιχειρήσεις.

Στην ηλεκτροκίνηση, τα τελευταία τρία χρόνια υπερδεκαπλασιάστηκαν οι ταξινομήσεις αμιγώς ηλεκτροκίνητων οχημάτων και πολλαπλασιάστηκαν τα σημεία φόρτισης.

Από 404 ταξινομήσεις το 2019 φτάσαμε στις 4.731 το 2022, παρά τις δυσκολίες στην αυτοκινητοβιομηχανία, ενώ από μόλις 58 σημεία φόρτισης το 2019, σήμερα υπάρχουν περίπου 2.000 φορτιστές και προγραμματισμός προβλέπει 25.000 σημεία φόρτισης έως το 2030. Ταυτόχρονα, εισάγουμε καινοτόμα συστήματα ψηφιακών

εφαρμογών. Στην Αστυπάλαια εγκαταστήσαμε το σύστημα «on demand» μετακινήσεων και στα Τρίκαλα δημιουργούμε τον μεγαλύτερο περιαστικό διάδρομο αυτόνομης οδήγησης, σε συνέχεια του προγράμματος που ξεκινήσαμε το 2014, καθιστώντας τη χώρα μας πρωτοπόρα στον τομέα των πιλοτικών προγραμμάτων αυτόνομης οδήγησης.

Επίσης, στις εμπορευματικές μεταφορές υλοποιούμε το πρόγραμμα FENIX, μέσω του οποίου ο εκτελωνισμός των εμπορευμάτων στο λιμάνι του Πειραιά ολοκληρώνεται σε λίγη ώρα, ενώ παλαιότερα η διαδικασία απαιτούσε μια ολόκληρη μέρα.

Με όλες αυτές τις ενέργειες αποδεικνύουμε ότι η μετάβαση σε ένα περιβάλλον βιώσιμης κινητικότητας στον τομέα των μεταφορών είναι μια συνειδητή επιλογή, η οποία δεν αποσκοπεί μόνο στην επίτευξη του στόχου της Πράσινης Συμφωνίας, αλλά και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην πατρίδα μας, μέσα από ένα σύγχρονο, αποτελεσματικό και φιλικότερο περιβάλλον σύστημα μεταφορών.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα. Πόσο άμεσα εκτιμάτε πως θα δούμε να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στις τοπικές κοινωνίες;

Η αλλαγή του ενεργειακού μείγματος είναι μονόδρομος, όπως αποδεικνύεται και από τις εξελίξεις στην ενεργειακή αγορά, διεθνώς, τα τελευταία χρόνια. Στην πατρίδα μας, άλλωστε υπάρχει το παράδειγμα της απολιγνιτοποίησης, που ειδικά στην περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας αλλάζει την οικονομική πραγματικότητα που υπήρχε στην περιοχή για περισσότερο από μισό αιώνα. Η Κυβέρνηση εργάζεται

με συγκροτημένο σχέδιο προκειμένου να μετατραπεί σε ευκαιρία η μετάβαση στο νέο περιβάλλον και να δημιουργήσουμε προοπτικές καλύτερης ποιότητας ζωής για τους κατοίκους, στο μέλλον. Σε αυτή την κατεύθυνση εντάσσεται και η προώθηση των εναλλακτικών καυσίμων, όπου πέρα από την ενίσχυση της ηλεκτροκίνησης, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών έχει θέσει τις βάσεις και για τη χρήση του υδρογόνου ως καυσίμου μεταφορών.

Υπολογίζεται ότι το υδρογόνο μπορεί να υποστηρίξει το 1/3 της κατανάλωσης ενέργειας του τομέα, συμπεριλαμβανομένης της ναυτιλίας, ενώ υπάρχει δυνατότητα ανάπτυξης ακόμη και εγκαταστάσεων συναρμολόγησης οχημάτων με υδρογόνο, όπως αστικά λεωφορεία, σε περιοχές όπως η Δυτική Μακεδονία, όπου συντελείται ο ενεργειακός μετασχηματισμός.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη μελλοντική χρήση του υδρογόνου ως

καυσίμου μεταφορών, είναι η διαμόρφωση του θεσμικού πλαισίου και γι' αυτόν τον σκοπό καταρτίζουμε προγραμματική σύμβαση με το «ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος», που διαθέτει την απαραίτητη τεχνογνωσία, ώστε να προσδιορίσουμε τις τεχνικές προδιαγραφές αδειοδότησης και λειτουργίας των πρατηρίων διάθεσης αυτών των καυσίμων.

Η νομοθεσία αυτή θα επιτρέψει την εφαρμογή προγραμμάτων χρήσης οχημάτων που θα κινούνται με υδρογόνο, έτσι ώστε σταδιακά να ενσωματωθεί η τεχνολογία και να είμαστε σε

θέση να κάνουμε περισσότερα βήματα, όταν τα κόστη θα υποχωρήσουν σε πιο προσιτά επίπεδα.

Για να πραγματωθούν όλες αυτές οι προσδοκίες πρέπει να παρακολουθούμε τις εξελίξεις και να προλαμβάνουμε ώστε να είμαστε σε θέση να υιοθετήσουμε την πρόοδο της τεχνολογίας και όχι να τρέχουμε πίσω από αυτή.

Με αυτή τη σκεπτική εργαζόμαστε στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών και γι' αυτό είμαι αισιόδοξος ότι η Ελλάδα θα πρωταγωνιστήσει στην υλοποίηση προγραμμάτων με ΑΠΕ. ■

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως στόχο τη μείωση κατά 60% των αερίων του θερμοκηπίου από τον τομέα των Μεταφορών, έως το 2050 και για να φτάσουμε εκεί πρέπει να ακολουθήσουμε το μονοπάτι της βιώσιμης κινητικότητας

Νίκος Ταγαράς

Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Η Ελλάδα πρωτοστατεί στην ταχύτητα με την οποία μετασχηματίζεται πράσινα και ψηφιακά

Για τις «100 κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις για το 2030», που δεν αποτελεί πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά Αποστολή μιλά, μεταξύ άλλων, ο υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Νίκος Ταγαράς. Όπως επισημαίνει, πρόκειται για μία μεγάλη αναπτυξιακή ευκαιρία, καθώς οι επιλεγμένες πόλεις μέσω της διεθνούς προβολής και μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα καταφέρουν σε λιγότερα από 7 χρόνια να μεταμορφωθούν σε πόλεις πρότυπα για τη διαβίωση των πολιτών. Στόχος του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ήταν και είναι η υποστήριξη και ενεργοποίηση όσο το δυνατόν περισσότερων ελληνικών δήμων για τη συμμετοχή τους στην Αποστολή, καθώς και η καθοδήγησή τους στο εγχείρημα αυτό. Επιπρόσθετα, υλοποιείται το εμβληματικό Πρόγραμμα Πολεοδομικών Μεταρρυθμίσεων «Κωνσταντίνος Δοξιάδης», που εντάχθηκε στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και θα χρηματοδοτηθεί συνολικά με πάνω από 400 εκατ. ευρώ.

Τι είναι η «Αποστολή για τις 100 κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις για το 2030»;

Είναι γνωστό πως η Ευρωπαϊκή Ένωση με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, που εγκρίθηκε το 2020, βρίσκεται ήδη καθ' οδόν για την επίτευξη την κλιματική της ουδετερότητα έως το 2050. Όμως πριν κατακτήσουμε αυτό το στόχο, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη – μέλη της δεσμευτήκαμε να μειώσουμε τις καθαρές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55% έως το 2030, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Ο στόχος αυτός είναι νομικά δεσμευτικός και βασίζεται σε εκτίμηση επιπτώσεων που διενεργεί η Επιτροπή. Το σχέδιο είναι να επανεξεταστεί κάθε υφιστάμενος νόμος σχετικά με τα πλεονεκτήματά του για το κλίμα, και επίσης να εισαχθεί νέα νομοθεσία για την κυκλική οικονομία, την ανακαίνιση κτιρίων, τη βιοποικιλότητα, τη γεωργία και την καινοτομία. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο γεννήθηκε η Αποστολή για τις «100 κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις για το 2030» και πρέπει να τονιστεί ότι δεν αποτελεί πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά Αποστολή. Αυτό σημαίνει ότι δεν προβλέπεται μία χρηματοδότηση στους συμμετέχοντες σε αυτό. Η Αποστολή όμως περιλαμβάνει προγράμματα, καθένα από τα οποία προβλέπουν χρηματοδότηση εφόσον οι Δήμοι επιλέξουν την ένταξη σε κάποιο από αυτά.

Πλέον, από τον Απρίλιο του 2022, έχουν επιλεγεί αυτές οι 100 πόλεις που θα λειτουργήσουν ως κόμβοι πειραματισμού και καινοτομίας για να γίνουν κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες έως το 2030, 20 χρόνια δηλαδή νωρίτερα από τον στόχο επίτευξης της κλιματικής ουδετερότητας για όλη την Ευρώπη, ανοίγοντας το δρόμο για τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές πόλεις. Η Αποστολή αποτελεί, όπως αντιλαμβάνεστε, μία μεγάλη αναπτυξιακή ευκαιρία, καθώς οι επιλεγμένες πόλεις μέσω της

διεθνούς προβολής και μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα καταφέρουν σε λιγότερα από 7 χρόνια να μεταμορφωθούν σε πόλεις πρότυπα για τη διαβίωση των πολιτών.

Υπάρχουν και ελληνικές πόλεις ανάμεσα στις 100 που επελέγησαν;

Ανάμεσα σ' αυτές τις 100 πόλεις βρίσκονται και 6 ελληνικές: η Αθήνα, τα Ιωάννινα, η Καλαμάτα, η Κοζάνη, η Θεσσαλονίκη και τα Τρίκαλα. Πρέπει στο σημείο αυτό να σημειωθεί ότι η επιλογή των ελληνικών πόλεων είναι μεγάλη επιτυχία για τη Χώρα μας και είναι αποτέλεσμα σκληρής δουλειάς και συνεργασίας μεταξύ των 6 πόλεων και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας τα τελευταία δύο χρόνια.

Η Ελλάδα συγκαταλέγεται στις χώρες που έχουν επιτύχει αυξημένο αριθμό πόλεων, για συμμετοχή στην Αποστολή και αυτό οφείλεται στη δέσμευση, στη φιλοδοξία, την ικανότητα και τη σκληρή δουλειά των Δήμων που επελέγησαν αλλά και στις πρωτοβουλίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μάλιστα, το ελληνικό μοντέλο κρατικής στήριξης προωθείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και σε άλλα κράτη ως καλό παράδειγμα.

Πρόσφατα υπογράψατε Μνημόνιο Συνεργασίας με πάνω από 80 Δήμους της Χώρας για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας. Έχει σχέση με την Αποστολή;

Στόχος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ήταν και είναι η υποστήριξη και ενεργοποίηση όσο το δυνατόν περισσότερων ελληνικών Δήμων για τη συμμετοχή στους στην Αποστολή, καθώς και η καθοδήγησή τους στο εγχείρημα αυτό. Για τη συμμετοχή στην Αποστολή, κατά την οποία επελέγησαν 6 ελληνικές πόλεις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε θέ-

σει ως κριτήριο επιλογής οι πόλεις να έχουν πληθυσμό πλέον των 50.000 κατοίκων. Όμως, το ενδιαφέρον πολλών μικρών και μεγάλων ελληνικών πόλεων για συμμετοχή στην Αποστολή ήταν έντονο και ο αριθμός των πόλεων που επελέγησαν μόλις 100. Με τα Μνημόνια Συνεργασίας που υπογράψαμε δίνουμε τη δυνατότητα και σε Δήμους με μικρότερο πληθυσμό να συμμετέχουν στο εγχείρημα. Για το λόγο αυτό τον Ιανουάριο του 2022 υπογράψαμε το πρώτο Μνημόνιο Συνεργασίας, με ισχύ έως το τέλος του 2023, δημιουργώντας ένα δίκτυο 21 Δήμων με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας.

Το πρόσφατο Μνημόνιο Συνεργασίας που υπογράψαμε τον Φεβρουάριο του 2023 περιλαμβάνει περί τους 80 Δήμους, ενώ η ισχύς του είναι μέχρι το 2030. Στο Μνημόνιο αυτό προβλέπεται δυνατότητα επέκτασης συμμετοχής, δηλαδή μπορούν προσχωρήσουν και άλλοι Δήμοι στη συνέχεια. Με το Μνημόνιο αυτό δημιουργείται ένα «δίκτυο» Δήμων με διαφορετικά μεταξύ τους χαρακτηριστικά (γεωγραφικά, κλιματικά, πληθυσμιακά) που στόχο έχει μέσω της ανταλλαγής της πληροφορίας και της εμπειρίας, να συμβάλλει στο ευρωπαϊκό εγχείρημα προς την κλιματική ουδετερότητα.

Μία από τις σημαντικότερες μεταρρυθμίσεις που υλοποιούμε στη χώρα είναι αυτή της πολεοδομικής – χωροταξικής μεταρρύθμισης με στόχο να επιλύσουμε εκκρεμότητες δεκαετιών

➤ Συνέντευξη: Νίκος Ταγαράς

Με τα Μνημόνια αυτά οι συμβαλλόμενοι Δήμοι δεσμεύτηκαν να εφαρμόσουν περιβαλλοντικές και βιώσιμες πολιτικές, να ενσωματώσουν τοπικές πολιτικές των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης) με σκοπό να γίνουν οι πόλεις πιο ανθρώπινες, χωρίς αποκλεισμούς, ασφαλείς, ανθεκτικές και βιώσιμες, να προστατεύσουν τη βιοποικιλότητα, να προωθήσουν τις δημόσιες βιώσιμες συμβάσεις και την Κυκλική Οικονομία, να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν στην πράξη τη Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα όπως και τη Βιώσιμη Διατροφή και ταυτόχρονα να επενδύσουν και να χρηματοδοτήσουν βιώσιμες επενδύσεις. Με τη συμμετοχή τους στα Μνημόνια οι Δήμοι πετυχαίνουν την κατά

προτεραιότητα επιλεξιμότητά τους, προκειμένου να λάβουν κοινοτικά κονδύλια για πράσινες πολιτικές και επενδύσεις.

Πιστεύετε ότι ο στόχος είναι ρεαλιστικός; Τα Μνημόνια αυτά θα επιτελέσουν το σκοπό τους;

Πρόκειται για Μνημόνια Συνεργασίας και χρειάζονται πράγματι συνεργασία για να υλοποιηθούν, γι' αυτό και η δικτύωση των Δήμων και του Υπουργείου είναι το πρώτο σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Είναι θεμελιώδες όταν συμφωνούμε για το καλό του τόπου, του κάθε τόπου -γιατί αντιλαμβανόμαστε τι διακυβεύεται να προχωρούμε και στις αναγκαίες

ενέργειες και στα απαραίτητα έργα για να υλοποιηθούν αυτά που συμφωνήθηκαν, αλλιώς θα μείνουν απλά ευκολογία. Είμαι ιδιαίτερα αισιόδοξος, όμως, πως θα ακολουθήσουν κι άλλα αντίστοιχα Μνημόνια. Το γεγονός ότι η Ελλάδα πρωτοστατεί στην ταχύτητα με την οποία μετασχηματίζεται πράσινα και ψηφιακά είναι το πιο ενδεικτικό στοιχείο.

Όπως είπα, η δικτύωση θα παίξει καταλυτικό ρόλο και αποτελεί ουσιαστικό συστατικό της Αποστολής, καθώς συμβάλλει στην ενίσχυση της συνεργασίας, στην επιτάχυνση της υλοποίησης πρωτοβουλιών και στην προώθηση της μετάβασης προς ένα πιο βιώσιμο και ανθεκτικό μέλλον για τις πόλεις.

Τα οφέλη των πόλεων που θα ακολουθήσουν αυτό το δρόμο θα είναι πολλαπλά (περιβαλλοντικά, κοινωνικά, οικονομικά, εκπαιδευτικά κ.α.). Μέσω της διεθνούς προβολής και μέσω των χρηματοδοτικών εργαλείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα υλοποιήσουν επενδύσεις που επιταχύνουν την μετάβαση τους στην κλιματική ουδετερότητα και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, θα παρουσιάσουν ολιστικές λύσεις που αφορούν τον πολεοδομικό σχεδιασμό και θα προωθηθούν έξυπνες τεχνολογίες για την καλύτερη ενεργειακή διαχείριση των αστικών κέντρων.

Όσον αφορά στον πολεοδομικό σχεδιασμό είναι γνωστό ότι στο υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας υλοποιείτε πρόγραμμα πολεοδομικής μεταρρύθμισης της χώρας. Πείτε μας λίγα λόγια για αυτό.

Πράγματι, μία από τις σημαντικότερες μεταρρυθμίσεις που υλοποιούμε στη χώρα είναι αυτή της πολεοδομικής – χωροταξικής μεταρρύθμισης με στόχο να επιλύσουμε εκκρεμότητες δεκαετιών και ταυτόχρονα να δημιουργήσουμε το γόνιμο έδαφος για την ανάπτυξη μεγάλων αλλά και μικρών δημόσιων

Είμαστε αποφασισμένοι να βάλουμε τάξη στον χώρο, με όρους, κανόνες και περιορισμούς, με ασφάλεια Δικαίου και ισχυρή προστασία για το περιβάλλον

και ιδιωτικών έργων. Το πρωτοποριακό αυτό μεταρρυθμιστικό Πρόγραμμα για λόγους συμβολισμού φέρει το όνομα του μεγάλου Έλληνα Πολεοδόμου και Αρχιτέκτονα, Κωνσταντίνου Δοξιάδη, το έργο του οποίου υπήρξε καταλυτικό, ιδιαίτερα κατά την περίοδο ανοικοδόμησης της Χώρας μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Θέλω να επισημάνω ότι το Πρόγραμμα αυτό είναι κάτι το καινοφανές. Για πρώτη φορά από στα ελληνικά χρονικά, από την ίδρυση του ελληνικού κράτους μέχρι και σήμερα, δεν έχει επιχειρηθεί κάτι αντίστοιχο. Η τελευταία ιστορικά συντονισμένη προσπάθεια να μπει τάξη στο χώρο στην Ελλάδα ήταν πριν από ακριβώς 100 χρόνια με τα νομοθετικά διατάγματα περί σχεδίων πόλεων και οικισμών του 1923. Πλέον έχουμε 2023 και είμαστε αποφασισμένοι να βάλουμε τάξη στον χώρο, με όρους, κανόνες και περιορισμούς, με ασφάλεια Δικαίου και ισχυρή προστασία για το περιβάλλον.

Γι' αυτό υλοποιούμε το εμβληματικό Πρόγραμμα Πολεοδομικών Μεταρρυθμίσεων «Κωνσταντίνος Δοξιάδης», το οποίο και εντάξαμε στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και θα χρηματοδοτηθεί συνολικά με πάνω από 400 εκατ. ευρώ. Το Πρόγραμμα αφορά σε πάνω από το 70% όλης της Επικράτειας (περισσότερους από 220 Δήμους) και πρέπει να τονιστεί ότι τέτοιας έκτασης σχεδιασμός, με τόσο μεγάλο προϋπολογισμό, σε τόσο σύντομο χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης –έως τα τέλη του 2025– δεν έχει υπάρξει ξανά στην Ελλάδα. Χαρακτηριστικά, αναφέρω ότι το εν λόγω Πρόγραμμα περιλαμβάνει την εκπόνηση Τοπικών και Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων, αυτοτελών Μελετών για Ζώνες Υποδοχής Συντελεστή δόμησης, αυτοτελών Μελετών οριοθέτησης οικισμών, όπως και χαρακτηρισμού δημοτικών οδών.

Μιλούμε, συνεπώς, για έναν ολοκληρωμένο πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό που θα αποτυπωθεί σε πάνω από 300 προεδρικά διατάγματα, εξασφαλίζοντας έτσι τη θεσμική θωράκιση του ΣτΕ, οπότε θα αφήσουμε πίσω μια για πάντα τα προβλήματα του παρελθόντος, όπως αποφάσεις διασταλτικής ερμηνείας, καθώς και φαινόμενα συρροής προσφυγών που τελικά υπονομεύουν κάθε αναπτυξιακή προοπτική της Χώρας μας.

Τα Τοπικά και Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια αποτελούν τη σημαντικότερη συνιστώσα του Προγράμματος και πρόκειται να θέσουν ξεκάθαρες βάσεις για κάθε έκφανση της κοινωνικής και οικονομικής ζωής του τόπου μας για τα επόμενα ίσως 100 χρόνια. Πώς θα γίνει αυτό; Με τα Σχέδια αυτά θεσμοθετούμε χρήσεις γης, όρους και περιορισμούς δόμησης, οικιστικές και προς πολεοδόμηση περιοχές, περιοχές προστασίας, περιοχές ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων, κάνουμε σημαντικές παρεμβάσεις πολεοδομικού σχεδιασμού, καθορίζουμε περιοχές ειδικών αστικών κινήτρων, οδικά δίκτυα, μεταφορές, κατασκευές και περιβαλλοντικά δίκτυα και λαμβάνουμε μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, μέτρα για την υποστήριξη καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και διαχείριση των συνεπειών φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών. Αυτή την περίοδο προωθείται από την Κυβέρνηση ένα πλέγμα

**Το πρόσφατο Μνημόνιο
Συνεργασίας που
υπογράψαμε τον
Φεβρουάριο του 2023
περιλαμβάνει περί τους
80 Δήμους, ενώ η ισχύς
του είναι μέχρι το 2030**

σχεδιασμού, το οποίο έρχεται να καλύψει διαχρονικά κενά και ελλείψεις. Το Πρόγραμμα Πολεοδομικής Μεταρρύθμισης «Κωνσταντίνος Δοξιάδης», οι Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες για τις προστατευόμενες περιοχές, τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια (για τις ΑΠΕ, για τη θάλασσα, για τον τουρισμό κ.ο.κ.), το Κτηματολόγιο και οι δασικοί χάρτες αποτελούν βασικά μέρη του όλου Σχεδιασμού.

Από εδώ και στο εξής μόνο με σωστό Σχεδιασμό μπορούμε να προχωρήσουμε. Η ολοκλήρωση αυτού του Σχεδιασμού αποτελεί εθνικό στοίχημα, το οποίο οφείλουμε να κερδίσουμε όλοι μαζί. Έτσι βάζουμε τάξη στο χώρο, προστατεύουμε αποτελεσματικά το περιβάλλον και θωρακίζουμε την ελληνική κοινωνία απέναντι στην κλιματική αλλαγή, ενώ παράλληλα χαράζουμε το δρόμο για έργα και επενδύσεις που θα ωφελήσουν πολλαπλασιαστικά όλη την κοινωνία. ■

Νικόλας Γιατρομανωλάκης

Υφυπουργός Πολιτισμού & Αθλητισμού,
αρμόδιος για θέματα σύγχρονου πολιτισμού

Έξυπνη πόλη είναι αυτή που επενδύει στον πολιτισμό και στη δημιουργικότητα

Το όραμα της έξυπνης πόλης περιγράφει μια πόλη που αλλάζει σε όλα τα επίπεδα, από την κοινωνική ζωή, τους τρόπους και τις μορφές συνδεσιμότητας και τα μοντέλα οικονομίας και διακυβέρνησης έως τους τρόπους εργασίας και επικοινωνίας. Όταν μιλάμε για αυτό το όραμα, στο μυαλό μας έρχεται συνήθως η τεχνολογία ως καταλύτης, και η ανάγκη για ψηφιακό μετασχηματισμό ο οποίος επιτυγχάνεται μέσω τεχνολογιών όπως για παράδειγμα το IoT. Έχει παγιωθεί η αντίληψη ότι έξυπνη πόλη είναι η πόλη που αυτορρυθμίζεται, αξιοποιεί τεχνολογικά εργαλεία για να εξοικονομήσει πόρους και να μεγιστοποιήσει την αποδοτικότητά της. Πόσο έξυπνη όμως μπορεί να είναι μια πόλη αν από τον σχεδιασμό της ελλείπει το πολιτιστικό και το δημιουργικό στοιχείο; Στην καρδιά κάθε πόλης βρίσκεται ο πολιτισμός.

**Έχουμε εντάξει έργα πολιτισμού στο Ταμείο Ανάκαμψης,
έργα που ξεπερνούν το μισό δις ευρώ**

Σπουδαίες πόλεις είναι αυτές που συγκεντρώνουν κρίσιμες μάζες δημιουργικών ανθρώπων και επιτρέπουν στον εαυτό τους να μετασχηματιστούν, να εξελιχθούν, να χτίσουν μέσα από το ατομικό το συλλογικό.

Υπό αυτή την έννοια, η έξυπνη πόλη θα πρέπει να εμπεριέχει τα στοιχεία του πολιτισμού, της δημιουργικότητας και της κοινότητας. Εξάλλου μόνο μια πόλη που επενδύει στον πολιτισμό και τη δημιουργικότητα μπορεί να είναι πραγματικά καινοτόμα.

Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, «η καινοτομία επεκτείνεται πέρα από τα στενά όρια της Έρευνας και της Τεχνολογικής Ανάπτυξης ... διατρέχοντας κάθετα και οριζόντια τους διάφορους τομείς, τους θεσμούς και τα σύνορα.»

Αλλά και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

το 2015 επισήμανε ότι η καινοτομία και η επιχειρηματικότητα είναι οριζόντια θέματα, όπως αποτυπώνεται στα συμπεράσματα για «Πολιτιστικές και δημιουργικές διασταυρώσεις για την τόνωση της καινοτομίας, της οικονομικής βιωσιμότητας και της κοινωνικής ένταξης».

Αυτό αντικατοπτρίζεται επίσης σε διάφορες πρωτοβουλίες και προγράμματα χρηματοδότησης, όπως το EU Innovation Union, οι πρωτοβουλίες EU Start-up και Scale-up, οι Περιφερειακές Στρατηγικές Έξυπνης Εξειδίκευσης, αλλά και το πρόγραμμα Creative Europe.

Φυσικά ο πολιτισμός εκφράζει και την τοπική και ιδιαίτερη ταυτότητα που επιτρέπει την διαφοροποίηση και ανάδειξη μιας πόλης. Ο ιδιοσυγκρασιακός χαρακτήρας του πολιτιστικού προϊόντος, αγαθού ή υπηρεσίας, οδηγεί σε ανταγωνι-

στικά πλεονεκτήματα για μια πόλη, καθώς η κατανάλωση μπορεί να συμβεί μόνο με την επίσκεψη, ή μέσα από την αυθεντικότητα των πολιτιστικών αγαθών.

Στις μέρες μας εξάλλου, οι τοπικές οικονομίες δεν μπορούν να είναι μόνο μέρος μιας παγκόσμιας αλυσίδας αξίας, αλλά θα πρέπει να επιδιώξουν να βρουν τρόπους για να διατηρήσουν τη δημιουργία τοπικής αξίας.

Δύο τάσεις μας επιτρέπουν να κατανοήσουμε πώς ο πολιτισμός μπορεί να συμβάλει στην τοπική ανάπτυξη.

Η πρώτη εκκινεί από το ότι οι παγκόσμιες πολιτιστικές ροές αλληλεπιδρούν με τα τοπικά περιβάλλοντα. Οι παγκόσμιες πολιτιστικές ροές, που εκφράζονται από εταιρείες όπως π.χ. το Netflix ή το Spotify, χαρακτηρίζονται από το

**Προχωρήσαμε, στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης,
στην εκπόνηση των 14 πρώτων, πιλοτικών
πολιτιστικών-αναπτυξιακών masterplan
για νησιά και πόλεις**

μέγεθος των τεχνολογικών, επικοινωνιακών και οικονομικών τους πόρων, αλλά και τις επενδύσεις τους για τη ανάπτυξη δραστηριοτήτων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Από την άλλη, η τοπική κουλτούρα αναδεικνύει ταλέντα και επιτρέπει τον πειραματισμό. Αυτοί οι δύο τύποι πολιτιστικών ροών κερδίζουν από τη συνεργασία: οι παγκόσμιες ροές επειδή βρίσκουν στα τοπικά πολιτιστικά περιβάλλοντα τα ταλέντα και το νέο περιεχόμενο που χρειάζονται, οι τοπικές ροές επειδή μπορούν να βρουν τους απαραίτητους οικονομικούς και επικοινωνιακούς πόρους για τη βιωσιμότητά τους.

Τέτοιοι σύνδεσμοι όμως δεν είναι αυθόρμητοι και πρέπει να αναπτυχθούν. Για αυτό για παράδειγμα επενδύουμε στο κομμάτι του οπτικοακουστικού τομέα όχι μόνο σε κίνητρα για να γυρίζονται ξένες παραγωγές στην Ελλάδα αλλά και στο ανθρώπινο κεφάλαιο της χώρας μας, και για τον ίδιο λόγο επενδύουμε και στην αναβίωση της χειροτεχνίας σε όλη την Ελλάδα.

Η δεύτερη προοπτική σχετίζεται με την σύνδεση μεταξύ εγγενών πολιτιστικών αξιών και λειτουργικών πολιτιστικών αξιών οι οποίες μπορούν να αποτυπωθούν και σε πεδία που θεωρούνται μη πολιτιστικά, όπως αυτά της υγείας ή της κοινωνικής ένταξης. Για αυτό ακριβώς προχωρούμε σε καινοτόμες πολιτικές όπως αυτή της πολιτιστικής συνταγογράφησης, γεφυρώνοντας τους τομείς της υγείας και του πολιτισμού.

Πολλές φορές βέβαια απουσιάζει ο

σχεδιασμός, η τεχνογνωσία, το ανθρώπινο κεφάλαιο και η εμπειρία. Δεν έχουν όλες οι πόλεις την ίδια επάρκεια και δυνατότητα.

Για τον λόγο αυτό προχωρήσαμε, και πάλι στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης, στην εκπόνηση των 14 πρώτων, πιλοτικών πολιτιστικών-αναπτυξιακών masterplan για νησιά και πόλεις, ευελπιστώντας ότι θα αποτελέσουν χρήσιμα εργαλεία για τον μακροπρόθεσμο και αποτελεσματικό στρατηγικό πολιτιστικό σχεδιασμό περιοχών της χώρας μας.

Φυσικά, οι ψηφιακές τεχνολογίες και τα big data μετασχηματίζουν και αυτά με τη σειρά τους την υλική, κοινωνική και πολιτική διάσταση του αστικού μας περιβάλλοντος, και μαζί με αυτές και την πολιτιστική.

Ο τρόπος και οι όροι με τους οποίους παράγουμε και καταναλώνουμε πολιτισμό και αυτοί αναπόφευκτα μετεξελίσσονται και απαιτούν νέες φυσικές και άυλες υποδομές και την επανεξέταση πολλών δεδομένων, και αυτό είναι κάτι που μας απασχολεί ήδη στο Υπουργείο Πολιτισμού, τόσο στο επίπεδο των φορέων μας, όσο και σε αυτό του ευρύτερου πολιτιστικού κλάδου.

Εξάλλου, η ανάγκη αυτή έγινε πολύ εμφανής και στην περίοδο της πανδημίας όπου εκ των πραγμάτων η πρόσβαση στον πολιτισμό έγινε πολύ πιο δύσκολη και απομακρυσμένη.

Για τον λόγο αυτό, αυτή τη στιγμή, στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης, έχουμε εντάξει δράσεις τόσο για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του κλάδου μέσα από προσκλήσεις

Επενδύουμε στο κομμάτι του οπτικοακουστικού τομέα όχι μόνο σε κίνητρα για να γυρίζονται ξένες παραγωγές στην Ελλάδα αλλά και στο ανθρώπινο κεφάλαιο της χώρας μας

και στοχευμένες επενδύσεις, όσο και για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των επαγγελματιών του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα. Επιπλέον, ήδη σε μουσεία μας όπως το MOMus στη Θεσσαλονίκη δοκιμάζουμε πιλοτικές τεχνολογίες που θα μας επιτρέπουν να αναλύουμε big data που συνδέονται με τους επισκέπτες μας, τις συνήθειες και τις προτιμήσεις τους, ενώ παράλληλα στο πεδίο της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης διερευνούμε τρόπους να επιτύχουμε

υψηλής ποιότητας εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Το γεγονός ότι έχουμε εντάξει τόσα πολλά έργα πολιτισμού στο Ταμείο Ανάκαμψης, έργα που ξεπερνούν το μισό δις ευρώ, καταδεικνύει την πίστη μας και την πεποίθησή μας ότι τα έργα αυτά αποτελούν όχι απλώς μια δαπάνη, αλλά μια ουσιαστική επένδυση η οποία θα επιστραφεί στο πολλαπλάσιο και με ποικίλους τρόπους, οικονομικούς και κοινωνικούς, υλικούς και άυλους. ■

Χρίστος Δήμας

Υφυπουργός Ανάπτυξης και
Επενδύσεων, αρμόδιος για την Έρευνα
και Καινοτομία

Έρευνα και Καινοτομία, καταλύτες για την Πράσινη Μετάβαση

Το υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων χρηματοδοτεί με 3,6 δισ. ευρώ, μέσω ΕΣΠΑ 2021-2027, δράσεις που αφορούν το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή.

Βρισκόμαστε σε μία κρίσιμη εποχή όπου καθίσταται ανάγκη η αξιοποίηση της έρευνας, της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών, με στόχο την μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα και την ανάπτυξη εναλλακτικών μη ρυπογόνων καυσίμων. Η Πολιτεία έχει θέσει ως προτεραιότητα την επίτευξη Βιώσιμης Ανάπτυξης για το 2030 και την διαδικασία Πράσινης Μετάβασης.

Οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) αποτελούν κεντρικό πυλώνα για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και δύνανται να προσφέρουν στρατηγικό πλεονέκτημα με πολλαπλά οφέλη για τη χώρα και το περιβάλλον.

Η εκμετάλλευση των ΑΠΕ μπορεί να αναδείξει την Ελλάδα ως κόμβο καινοτομίας για την ενέργεια και την Πράσινη Μετάβαση στην Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Μεσόγειο, με μεθόδους όπως η

Η εκμετάλλευση των ΑΠΕ μπορεί να αναδείξει την Ελλάδα ως κόμβο καινοτομίας για την ενέργεια και την Πράσινη Μετάβαση στην Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Μεσόγειο

αποθήκευση και η εξοικονόμηση ενέργειας, η ηλεκτροκίνηση, τα έξυπνα δίκτυα, η διεσπαρμένη παραγωγή και η αξιοποίηση του φυσικού αερίου ως καυσίμου μετάβασης.

Καταλυτικό ρόλο για την επίτευξη του εν λόγω στόχου διαδραματίζει η επιστημονική κοινότητα της χώρας. Το Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών (ΕΚΕΦΕ) «Δημόκριτος» αναπτύσσει μία σειρά ερευνητικών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων, σχετικά με τις τεχνολογίες υδρογόνου και την ευρεία εφαρμογή τους στις μεταφορές και τον ενεργειακό τομέα.

Πρόσφατα, μάλιστα, άνοιξε ο πιλοτικός σταθμός ανεφοδιασμού οχημάτων υδρογόνου στις εγκαταστάσεις του ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», αποτελώντας το πρώτο ολοκληρωμένο σύστημα παραγωγής, αποθήκευσης και ανεφοδιασμού υδρογονοκίνητων οχημάτων στη χώρα.

Η ανάπτυξη του έργου βασίζεται κυρίως σε ελληνική τεχνογνωσία, καθώς ενσωματώνει πρωτοποριακή τεχνολογία συμπίεσης του καυσίμου που αναπτύχθηκε από τη CYRUS ΑΕ, μία εταιρεία spin-off του ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος».

Το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών (ΕΑΑ) ξεχωρίζει, επίσης, για τις

**Η Ενέργεια, το Περιβάλλον και η Βιώσιμη Ανάπτυξη
έχουν θεσπιστεί ως οι δυο από τους οκτώ θεματικούς
τομείς για την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης
Εξειδίκευσης (RIS3)**

περιβαλλοντικές του δράσεις, μία εκ των οποίων είναι ο συντονισμός της Πρωτοβουλίας Climpract, που στοχεύει στην δημιουργία διεπιστημονικής κοινοπραξίας για την βελτιστοποίηση των κλιματικών υπηρεσιών και των συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης για φυσικές καταστροφές.

Παράλληλα, το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ) και το Ινστιτούτο Μεταφορών (ΙΜΕΤ), έχουν συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη των Πράσινων Μεταφορών για την ελαχιστοποίηση του ανθρακικού αποτυπώματος του ευρύτερου κλάδου, στο οποίο συμβάλλουν οι συνδυασμένες μεταφορές, η εισαγωγή της ηλεκτροκίνησης και το smart mobility.

Αξιοσημείωτη είναι και η δράση του Elevate Greece, του εθνικού μητρώου νεοφυών επιχειρήσεων που ιδρύσαμε το 2020, το οποίο έχει μετεξελιχθεί πλέον σε Ανώνυμη Εταιρεία του Δημοσίου.

Στην πλατφόρμα υπάρχουν 60 νεοφυείς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Ενέργειας, αναπτύσσοντας προϊόντα και τεχνολογίες που αποσκοπούν στην μείωση της ενεργειακής εξάρτησης και του ενεργειακού κόστους παραγωγής.

Παράλληλα, έχει συσταθεί ένα Κέντρο Ικανοτήτων (Competence Centers) στον τομέα της ενέργειας για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εξειδικευμένων υπηρεσιών καινοτομίας και μεταφοράς τεχνολογίας. Υπό σύσταση βρίσκονται και τρεις

Συνεργατικοί Σχηματισμοί Καινοτομίας (Innovation Clusters) με στόχο την ενίσχυση της δημιουργίας και της ανάπτυξης συστάδων καινοτομίας στην Βιώσιμη Ανάπτυξη και την Κυκλική Οικονομία.

Η Ενέργεια, το Περιβάλλον και η Βιώσιμη Ανάπτυξη έχουν θεσπιστεί ως οι δυο από τους οκτώ θεματικούς τομείς για την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3). Στην εμβληματική δράση «Ερευνώ-Δημιουργώ-Καινοτομώ», περιλαμβάνουν συνολικά 173 έργα προϋπολογισμού 119,33 εκατ. ευρώ, στα οποία συμμετέχουν 531 εταίροι από την ερευνητική, ακαδημαϊκή και επιχειρηματική κοινότητα.

Στόχος της δράσης είναι η σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων προς διεθνείς αγορές, ενώ οι επί μέρους τομείς με την μεγαλύτερη χρηματοδότηση είναι αυτοί των ορυκτών καύσιμων & της μείωσης των επιπτώσεων τους, της ενεργειακής αποδοτικότητας, της παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, και των τεχνολογιών έξυπνων δικτύων και υδρογόνου.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων χρηματοδοτεί με 3,6 δις. ευρώ, μέσω ΕΣΠΑ 2021-2027, δράσεις που αφορούν το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή. Μάλιστα, το 27% του συνολικού ποσού προορίζεται για την στρατηγική «Μια πιο Πράσινη Ευρώπη», με στόχο την προώθηση της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης και των πράσινων και

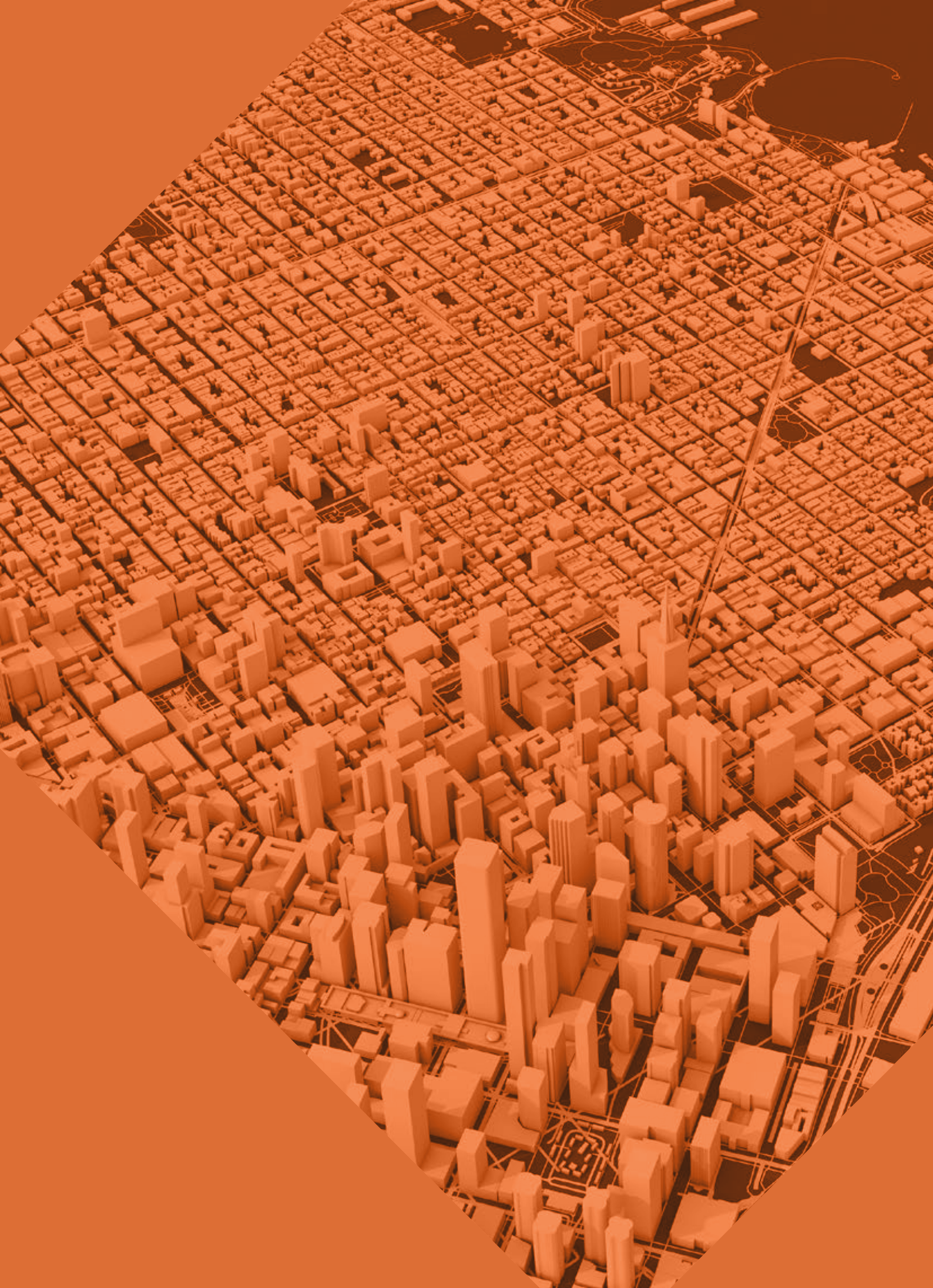

Άνοιξε ο πιλοτικός σταθμός ανεφοδιασμού οχημάτων υδρογόνου στον «Δημόκριτο», αποτελώντας το πρώτο ολοκληρωμένο σύστημα παραγωγής, αποθήκευσης και ανεφοδιασμού υδρογονοκίνητων οχημάτων στη χώρα

γαλάζιων επενδύσεων. Επιπλέον, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας θα παραχωρήσει 6 δις. ευρώ για την διαδικασία Πράσινης Μετάβασης που αποτελεί τον Νο. 1 Πυλώνα, και υπολογίζεται ότι θα κινητοποιήσει άλλα 10,4 δις. ευρώ από ιδιωτικά κεφάλαια.

Σε μία πρωτοφανή περίοδο για την Ευρώπη, ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει επηρεάσει τις τιμές του φυσικού αερίου και του πετρελαίου και έχει προκαλέσει μία διεθνή πληθωριστική κρίση.

Η Πράσινη Μετάβαση δεν αφορά, λοιπόν, μόνο την επίτευξη του στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) να καταστεί κλιματικά ουδέτερη έως το 2050, αφορά και την ενεργειακή μας ασφάλεια, που είναι άμεσα συνυφασμένη με την ενεργειακή ανεξάρτηση της ΕΕ από την Ρωσία. Η Ελλάδα έχει την κατάλληλη γεωγραφική θέση, αλλά και τη βούληση ώστε να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στους ενεργειακούς σχεδιασμούς της Ευρώπης. ■

της Σοφίας Μυτιά

SMART CITIES ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ

Η συνεργασία Περιφερειακής
Αυτοδιοίκησης και κράτους
για την υλοποίηση έργων
"έξυπνων" πόλεων, αποτελεί
βασική προϋπόθεση για
την επιτυχία του εγχειρήματος

Γιώργος Πατούλης

Περιφερειάρχης Αττικής

Επενδύουμε στη σύγχρονη τεχνολογία για να δημιουργήσουμε την "έξυπνη" Αττική

Η Περιφέρεια Αττικής με πάνω από 245 ψηφιακές παροχές έχει καταφέρει να είναι πρωτοπόρα στο τομέα της ψηφιακής εξυπηρέτησης πολιτών και επιχειρήσεων. Ως Μητροπολιτική Περιφέρεια αξιοποιεί τις ψηφιακές τεχνολογίες όπου είναι εφικτό και επενδύει με αποφασιστικότητα στην σύγχρονη τεχνολογία με στόχο να μετατρέψει σταδιακά την Αθήνα σε «έξυπνη» πόλη. Ο Περιφερειάρχης, Γιώργος Πατούλης, μιλά για το σχέδιο και όραμα του ψηφιακού μέλλοντος της Αττικής και επισημαίνει τη σπουδαιότητα του νέου ΕΣΠΑ. Όπως εξηγεί, θα αποτελέσει σημαντικό πυλώνα χρηματοδότησης για την υλοποίηση τόσο των δράσεων που έχει δρομολογήσει η Περιφέρεια, όσο και αυτών που θέλει να επεκτείνει.

Πώς βλέπετε την έως τώρα εξέλιξη της Ψηφιακής Διακυβέρνησης; Μέσα από ποιες ενέργειες η Περιφέρειά σας θα αποκτήσει ουσιαστική θέση στην ψηφιακή καθημερινότητα των δημοτών σας;

Με την πανδημία να δρα καταλυτικά ως επιταχυντής των εξελίξεων, αλλά και μέσα από συντονισμένες προσπάθειες τόσο σε κεντρικό όσο και σε Περιφερειακό επίπεδο, η ψηφιοποίηση της διακυβέρνησης απέκτησε τεράστια ορμή, με θετικούς αποδέκτες αυτής, το μεγαλύτερο ποσοστό των πολιτών.

Σε ότι αφορά την Περιφέρεια Αττικής, ο στρατηγικός μας στόχος για την υλοποίηση του οράματος για μια «Ψηφιακή Περιφέρεια» υλοποιείται σταθερά και επιτυγχάνει σημαντικά άλματα ως προς την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών εξυπηρέτησης των πολιτών. Αρκεί να σας επισημάνω πως στον πρώτο 1,5 χρόνο της θητείας μας καταφέραμε να διπλασιάσουμε τον αριθμό των ψηφιακά παρεχόμενων υπηρεσιών και να κάνουμε πράξη όσα οι πολίτες προσδοκούσαν επί δεκαετίες. Τέτοιου είδους ενέργειες επιβεβαιώνουν έμπρακτα την μεγάλη προσπάθεια που έχει γίνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας Αττικής για τη Ψηφιακή Διακυβέρνηση και για τα ζητήματα που αφορούν στη μείωση της γραφειοκρατίας και στην εξυπηρέτηση του πολίτη.

Ενδεικτικά να σας αναφέρω πως, η Περιφέρεια Αττικής με την παροχή πλέον 245 ψηφιακών παροχών έχει καταφέρει να είναι πρωτοπόρα στο τομέα της Ψηφιακής Εξυπηρέτησης και να συμβάλει έμπρακτα στην καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων. Οι Ψηφιακές Υπηρεσίες της Περιφέρειας αποτέλεσαν έναν από τους βασικούς πυλώνες της «Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης του Δημοσίου» gov.gr και είναι διαθέσιμες στους πολίτες και από εκεί.

Με στόχο την αμφίδρομη επικοινωνία

με τους πολίτες της Αττικής δημιουργήσαμε και παρέχουμε δωρεάν τη Mobile εφαρμογή «MyAttica», προσφέροντας εξειδικευμένη ενημέρωση, προσωποποιημένη πληροφόρηση και εξυπηρέτηση γύρω από ζητήματα καθημερινότητας πρόσβαση στις Ψηφιακές Υπηρεσίες και τον Οδηγό του πολίτη, δυνατότητα αναφοράς σε πραγματικό χρόνο προβλημάτων που σχετίζονται με τους δρόμους της Αττικής, κ.τ.λ. Η εφαρμογή μπορεί να αναζητηθεί με το λεκτικό "MyAttica" στις πλατφόρμες διανομής ψηφιακών εφαρμογών (apple store και google play).

Προχωρήσαμε στην εγκατάσταση του Συστήματος Προτεραιότητας με δυνατότητα έκδοσης ψηφιακού εισιτηρίου μέσω κινητού τηλεφώνου στη Δ/ση Μεταφορών Δυτικού τομέα. Η καινοτομία του συστήματος έγκειται στη δυνατότητα έκδοσης απομακρυσμένου ψηφιακού εισιτηρίου, μέσω της ηλεκτρονικής διεύθυνσης <https://patt.gov.gr/abc>, και στην ενημέρωση του πολίτη τόσο για τον προβλεπόμενο χρόνο αναμονής, όσο και για τον προσδιορισμένο χρόνο πριν φτάσει η σειρά του (π.χ. 5 λεπτά πριν εξυπηρετηθεί), βοηθώντας στον έλεγχο της ροής των πολιτών, στην ελαχιστοποίηση του χρόνου αναμονής σε ουρές και ταυτόχρονα ενισχύει την αποτελεσματικότητα στην εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων. Στον ενάμιση χρόνο λειτουργίας του, σε μία μόνο Διεύθυνση της Περιφέρειας Αττικής έχουν εκδοθεί 45.000 εισιτήρια εξυπηρέτησης.

Μετά την ιδιαίτερα θετική ανταπόκριση των πολιτών στην πιλοτική εφαρμογή στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών Δυτικού Τομέα Αθηνών, το αυτοματοποιημένο Σύστημα Προτεραιότητας με Ψηφιακό Εισιτήριο βρίσκεται σε διαδικασία επέκτασης και στη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών Πειραιώς και Νήσων.

Ενεργοποιήσαμε την εφαρμογή των

Ψηφιακών Ραντεβού σε 5 Διευθύνσεις Υγείας. Είμαστε η πρώτη Περιφέρεια στην Ελλάδα που ενεργοποιήσαμε αποκλειστικά ψηφιακά το 2020 την υπηρεσία καταχώρισης των αιτήσεων των Ιατρών προς απόκτηση ειδικότητας, δίνοντας τέλος στην ταλαιπωρία και στις ουρές αναμονής των συναδέλφων ιατρών. Σημειώνεται ότι, περισσότερες από 600 αιτήσεις ιατρών παραλήφθηκαν ψηφιακά κατά την πρώτη μέρα ενεργοποίησης της υπηρεσίας. Συνολικά μέχρι σήμερα έχουν παραληφθεί συνολικά 15.000 αιτήσεις ιατρών, μέχρι σήμερα.

Έχετε καταβάλει ήδη σημαντικές προσπάθειες για να αξιοποιήσετε τους πόρους του ΕΣΠΑ και των άλλων ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων. Σε ποιο ποσοστό βρίσκεται η απορρόφηση και τα σχετικά έργα;

Μέσα σε ένα περιβάλλον παγκόσμιου ανταγωνισμού, με αμέτρητες προκλήσεις για τις επιχειρήσεις και την κοινωνία, με απρόβλεπτες συνθήκες, την αγορά και τους πολίτες να «μιλάνε πλέον ψηφιακά», είμαστε υποχρεωμένοι να υιοθετήσουμε σύγχρονες τεχνολογικές λύσεις και να αναπτύξουμε νέες ψηφιακές υπηρεσίες που θα αναβαθμίζουν την ζωή των πολιτών και θα αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις του μέλλοντος.

■ Οι ψηφιακές εξελίξεις, οι πρωτοπόρες και καινοτόμες ιδέες καθώς

**Μέσα σε ένα περιβάλλον
παγκόσμιου
ανταγωνισμού, με
αμέτρητες προκλήσεις
είμαστε υποχρεωμένοι να
υιοθετήσουμε σύγχρονες
τεχνολογικές λύσεις**

και η τεχνολογική πρόοδος αποτελούν τον κυρίαρχο στόχο μας. Ως Μητροπολιτική Περιφέρεια, προετοιμάζουμε με σχέδιο και όραμα το μέλλον, αξιοποιώντας τις ψηφιακές τεχνολογίες.

- Το νέο ΕΣΠΑ μπορεί να αποτελέσει ένα πολύ σημαντικό πυλώνα χρηματοδότησης για την υλοποίηση τόσο των δράσεων που έχουμε ήδη δρομολογήσει, όσο και αυτών που θέλουμε να επεκτείνουμε. Θα δώσει ώθηση στο σχεδιασμό για την υλοποίηση νέων τεχνολογικά προηγμένων δράσεων, που θα εντάσσονται στην ζωή μας την εικονική πραγματικότητα, τους ψηφιακούς κόσμους και το metaverse. Δράσεις που θα ακολουθούν τις τεχνολογικές εξελίξεις και που θα μας φέρνουν όλο και πιο κοντά στο όραμα μας για τη Ψηφιακή Περιφέρεια του αύριο.
- Η αξιοποίηση των πόρων του ΕΣΠΑ αποτελεί αναμφισβήτητα μια μεγάλη ευκαιρία για να ενώσουμε τις δυνάμεις μας και να πάμε την Αττική μπροστά.
- Αξιοποιήσαμε τους πόρους του ΠΕΠ Αττικής σε 3 πολύ σημαντικά έργα όπως:
- Πληροφοριακό σύστημα μεταφοράς μαθητών - 25.000+ μαθητές/ανα σχολικό έτος. Ψηφιακή απεικόνιση σχολείων, τόπων κατοικίας, δίκτυο ΜΜΜ, διασύνδεση με myschool
- Ολοκληρώθηκε η δημιουργία του Ψηφιακού μουσείου της Ακρόπολης με πάνω από 490 ψηφιοποιημένα χειρόγραφα ημερολόγια ανασκαφής, 110.000 φωτογραφίες εκθεμάτων και 25.000 δελτία καταγραφής και συντήρησης ευρημάτων.
- Δημιουργήθηκε το σύστημα τηλεματικής στον ΟΑΣΑ σε πάνω από 1000 έξυπνες στάσεις, όπου ο επιβάτης πληροφορείται σε πραγματικό χρόνο για τις θέσεις των οχημάτων και τον χρόνο άφιξης τους.

■ Με υψηλούς δείκτες απορρόφησης πόρων και με πρωταγωνιστικό ρόλο η Περιφέρεια Αττικής αξιοποίησε με το βέλτιστο τρόπο τους πόρους του ΕΣΠΑ, μεταξύ άλλων το ποσοστό της απορρόφησης ανέρχεται στο 86,80%, κατατάσσοντας το ΠΕΠ Αττικής στη 2η καλύτερη θέση μεταξύ των 13 Περιφερειακών Προγραμμάτων και στην 3η θέση μεταξύ όλων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Χώρας.

Ποια ψηφιακά έργα αναβαθμίζουν την καθημερινότητα των συμπολιτών μας;

Κυρίαρχος στόχος μας η αμεσότερη και αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των πολιτών αλλά και η εξοικείωση των πολιτών με τις δυνατότητες που παρέχονται στη νέα ψηφιακή εποχή. Σ' αυτό το πλαίσιο η Περιφέρεια Αττικής και το Π.Τ.Α.Α., διοργανώνουν διαδραστικά webinars πολλαπλών θεματικών ενότητων, στο πλαίσιο του έργου «Δράσεις Ψηφιακής Εκπαίδευσης και Ψηφιακού Εγγραμματισμού». Παράλληλα, ολοκληρώνεται η διαλειτουργικότητα μεταξύ του Gov.gr και του «Πολυκαναλικού Συστήματος Εξυπηρέτησης Πολιτών και Επιχειρήσεων» της Περιφέρειας Αττικής, σε συνεργασία με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Επεκτείνεται το Σύστημα Προτεραιότητας με ψηφιακό εισιτήριο και στις υπόλοιπες 7 Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών Π.Α. Τέλος, επεκτείνεται η λειτουργία του Συστήματος των Ψηφιακών Ραντεβού σε όλες τις υπηρεσίες της Περιφέρειας που υποδέχονται και εξυπηρετούν κοινό.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε κείριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, κ.ά.;

Προφανώς η βελτίωση της οδικής ασφάλειας εντός των οδικών αξόνων αρμοδιότητάς μας (που αποτελούν

οδικούς άξονες από τους οποίους διέρχεται καθημερινά μεγάλος όγκος οχημάτων) απαιτεί την ύπαρξη ενός στρατηγικού σχεδίου που θα εμπλέκει περισσότερους του ενός φορείς δηλαδή την Περιφέρεια Αττικής ως την αρχή που έχει την ευθύνη συντήρησης και λειτουργίας του δικτύου, το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών που έχει τον γενικότερο σχεδιασμό των δράσεων, την τροχαία Αττικής η οποία έχει την απαιτούμενη εμπειρία και την αντίστοιχη επιχειρησιακή ετοιμότητα κ.λπ.

Σε κάθε περίπτωση όμως, η Περιφέρεια Αττικής έχει υλοποιήσει συγκεκριμένο σχέδιο για την βελτίωση της οδικής ασφάλειας το οποίο εκτείνεται πέρα από τις ενέργειες που αφορούν στην λειτουργία και την συντήρηση των οδικών αξόνων. Όπως προαναφέρθηκε έχουμε αποφασίσει και δρομολογήσει την υλοποίηση πρωτοποριακών δράσεων οι οποίες θα αλλάξουν καθοριστικά το τοπίο των μετακινήσεων στην Αττική, ξεκινώντας από την ιδιαίτερα πετυχημένη τοποθέτηση 2 καμερών παρακολούθησης παραβίασης ερυθρού σηματοδότη που σε συνεργασία με την τροχαία Αττικής υλοποιήσαμε στην παραλιακή λεωφόρο, στη συμβολή των οδών Λ. Ποσειδώνος και Καλαμακίου, εκάστη των οποίων καταγράφει πάνω από 17 παραβάσεις την ώρα.

Το συγκεκριμένο μέτρο σκοπεύουμε να το γενικεύσουμε τοποθετώντας αντίστοιχες κάμερες σε περίπου 100 δισταυρώσεις του λεκανοπεδίου στις οποίες σύμφωνα με την τροχαία συμβαίνουν σοβαρά τροχαία ατυχήματα ως συνέπεια παραβιάσεων του ερυθρού σηματοδότη με έργο προϋπολογισμού 18 εκ € το οποίο θα δημοπρατηθεί τον 02.22

Παράλληλα θα τοποθετήσουμε κάμερες παρακολούθησης της παραβίασης της λωρίδας έκτακτης ανάγκης, που

αποτελεί και έναν από τους λόγους ύπαρξης της συμφόρησης που παρατηρείται σε καθημερινή βάση.

Επενδύουμε με αποφασιστικότητα στην σύγχρονη τεχνολογία και σκοπεύουμε να εκσυγχρονίσουμε συνολικά το Κέντρο Διαχείρισης Κυκλοφορίας ώστε να μπορεί να μετατρέψει σταδιακά την Αθήνα σε «έξυπνη» πόλη.

Ειδικότερα, θα αντικατασταθούν όλες οι κάμερες του Κέντρου Διαχείρισης Κυκλοφορίας που αφορούν στην επίτηρηση της κυκλοφορίας με νέες ψηφιακές, θα εισαχθούν νέες συσκευές μέτρησης του κυκλοφοριακού φόρτου οι οποίες θα λειτουργούν με bluetooth και όχι καλωδιακά, όπως μέχρι σήμερα και θα γίνει προσπάθεια συνολικής αναδιάταξης των μετρητών μας ώστε να δημιουργήσουμε έξυπνους δρόμους με αυτορυθμιζόμενους φωτεινούς σηματοδότες από την κυκλοφορία. Παράλληλα, στο συγκεκριμένο κέντρο θα ολοκληρωθούν όλες οι έξυπνες υποδομές μας, όπως η εφαρμογή μέσω της οποίας θα παρακολουθούμε τον ηλεκτροφωτισμό των οδικών αξόνων (όπως αναφέραμε έχουμε δρομολογήσει και ξεκινήσει ήδη την αντικατάσταση όλων των φωτιστικών μας, περίπου 25.000 τηλεδιαχειριζόμενα φωτιστικά σώματα Led) τα οποία θα παρακολουθούμε και θα διαχειριζόμαστε από το Κέντρο Διαχείρισης Κυκλοφορίας.

Υλοποιούμε τον φωτισμό και την ανάδειξη με ειδικού σχεδιασμού φωτιστικά σώματα LED (πλήρως τηλεδιαχειριζόμενα φωτιστικά, με δυνατότητα dimming και εναλλαγής χρώματος σε ολόκληρο το χρωματικό φάσμα) 7 μεγάλων οδικών γεφυρών αρμοδιότητας της Περιφέρειας Αττικής. Δύο εξ' αυτών έχουν ήδη φωτιστεί ήτοι η γέφυρα Κηφισού/ Ι. Οδού και Κηφισού - Λέννορμαν. Το έργο θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τις 30.06.23 και στις ακόλουθες 5 οδικές γέφυρες

- Α.Κηφισού - Α.Αθηνών

Η Περιφέρεια Αττικής έχει υλοποιήσει συγκεκριμένο σχέδιο για την βελτίωση της οδικής ασφάλειας

- Α.Κηφισού - Π.Ράλλη
- Α.Κηφισού - Δυρραχίου
- Γέφυρα Κωνσταντινουπόλεως
- Α.Κηφισού - Πειραιώς

Παράλληλα, έχει υλοποιηθεί σε συνεργασία με την Τροχαία Αττικής, πιλοτική τοποθέτηση δύο καμερών παρακολούθησης των παραβιάσεων του ερυθρού σηματοδότη και της stop line στη συμβολή της λ. Ποσειδώνος με την λ. Καλαμακίου (σημείο αναγνωρισμένο και καταγεγραμμένο από την τροχαία ως σημείο με μεγάλη συχνότητα ατυχημάτων συνεπεία σχετικών παραβάσεων), οι οποίες βρίσκονται ήδη σε λειτουργία και αποστέλλουν αυτόματα, χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση και με τη δέουσα κρυπτογράφηση τα στοιχεία των παραβατών στην τροχαία Καλλιθέας, η οποία έχει τη διοικητική αρμοδιότητα.

Επίσης θα τοποθετήσουμε τηλεδιαχείριση για την υδροδότηση των νησίδων πρασίνου των οδικών μας αξόνων, η οποία θα ελέγχεται από το Κέντρο Διαχείρισης Κυκλοφορίας μέσω συστήματος LORAWAN, αλλά και αισθητήρες

στα φρεάτια τα οποία παρουσιάζουν συχνά προβλήματα υπερχειλίσσης που θα παρακολουθούνται επίσης από το Κέντρο Διαχείρισης Κυκλοφορίας ώστε να επεμβαίνουμε ταχύτερα. Επίσης έχουμε ήδη εγκαταστήσει σύστημα Scada με το οποίο παρακολουθείται η λειτουργία των αντλιοστασίων συνεχώς από το Κέντρο Διαχείρισης Κυκλοφορίας και οποτεδήποτε παρατηρείται επικίνδυνη συσσώρευση υδάτων αποστέλλεται επιτόπου αποφρακτικό.

Έχει υλοποιηθεί με μεγάλη επιτυχία η κατασκευή δύο πρότυπων σηματοδοτούμενων διαβάσεων στο Παναθηναϊκό στάδιο και στην πλατεία Συντάγματος, δηλαδή σε σημεία με αυξημένο ενδιαφέρον και πολύ μεγάλο κυκλοφοριακό φόρτο. Οι διαβάσεις περιλάμβαναν:

- Προμήθεια και εγκατάσταση νέων σηματοδοτών τεχνολογίας LED. Οι νέοι σηματοδότες πεζών θα φέρουν στο κάτω μέρος φωτεινή πηγή LED (Safe Light) για προβολή στο έδαφος (LED ground projection) της κόκκινης ένδειξης του σηματοδότη.

Η υπόψη διάταξη προσφέρει στους πεζούς μία επί πλέον οπτική προειδοποίηση, ειδικά για την περίπτωση που κάποιος λόγω χρήσης κινητού δεν κοιτάζει ψηλά.

- Προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων αντίστροφης μέτρησης στους σηματοδότες πεζών των κόμβων, με στόχο την ενημέρωση των πολιτών όσον αφορά στον υπολειπόμενο χρόνο κόκκινης ή πράσινης ένδειξης των σηματοδοτών πεζών.
- Προμήθεια και εγκατάσταση, συσκευών αφής πεζών με ηχητική διάταξη για άτομα με προβλήματα όρασης
- Προμήθεια και εγκατάσταση αυτοφωτιζόμενων πληροφοριακών πινακίδων Π21, δύο όψεων με εσωτερικό φωτισμό LED, πλήρως αντανακλαστικών. Οι εν λόγω πινακίδες, λόγω του φωτισμού τους, οριοθετούν πολύ πιο αποτελεσματικά οπτικά τις διαβάσεις πεζών κατά τις νυχτερινές ώρες για τα διερχόμενα οχήματα και έχουν ως αποτέλεσμα την αποτροπή παραβάσεων και ατυχημάτων, ενώ τις καθιστούν και εύκολα αναγνωρίσιμες από τους πεζούς.
- Προμήθεια και εγκατάσταση φωτεινών συσκευών σήμανσης τύπου LED επί του οδοστρώματος και του πεζοδρομίου
- Προμήθεια και εγκατάσταση κεντρικών μονάδων ελέγχου φωτεινών συσκευών σήμανσης τύπου LED επί του οδοστρώματος και του πεζοδρομίου
- Προμήθεια και εγκατάσταση αισθητήρων καταμέτρησης και ανάλυσης κυκλοφοριακών στοιχείων ο οποίος θα ανιχνεύουν και θα καταμετρούν τα οχήματα και τους πεζούς που κινούνται ή διέρχονται από τον χώρο της διάβασης. Επιπλέον, θα διατηρούν δεδομένα που αφορούν την ταχύτητα των διερχό-

μενων οχημάτων καθώς και δεδομένα κυκλοφοριακής συμμόρφωσης. Τα δεδομένα από κάθε σταθμό θα συγκεντρώνονται σε πλατφόρμα διαχείρισης και παρουσίασης όπου θα αποθηκεύονται, θα επεξεργάζονται και θα παρουσιάζονται σε πολλαπλές μορφές για την πληρέστερη κατανόησή τους και θα είναι «ανοιχτά» σε πρόσβαση στους πολίτες και σε όσους φορείς επιθυμούν να τα αξιοποιήσουν ως στατιστικά στοιχεία

- Προμήθεια και εγκατάσταση φωτιζόμενων πλακών με LED, οι οποίες θα εγκατασταθούν κατά μήκος του κρασπέδου των πεζοδρομίων για την οριοθέτηση των νησίδων πεζών. Με τον τρόπο διαμορφώνεται ένα οπτικό σύνορο για την ενημέρωση και εγρήγορση των πεζών.
- Κατασκευή διάβασης καλωδίων κάτω από το οδόστρωμα ή το πεζοδρόμιο και εγκατάσταση σωληνώσεων και καλωδίων
- Προετοιμασία επιφάνειας παλαιών ασφαλικών για εργασίες διαγράμμισης - Διαγράμμιση οδοστρώματος με θερμοπλαστικό υλικό
- Πλακοστρώσεις πεζοδρομίων, νησίδων κ.λπ.
- Κατασκευή νέου ασφαλοτάπητα πεζοδιάβασης
- Διαμόρφωση διαβάσεων ΑμεΑ σε πεζοδρόμια και νησίδες. Οι εργασίες περιλαμβάνουν τη δημιουργία βατών κεκλιμένων επιπέδων (ραμπών) με max κλίση 5%-8% για την διευκόλυνση της κυκλοφορίας με το απέναντι πεζοδρόμιο των ατόμων ΑμεΑ

Θα επακολουθήσει έργο ύψους 17 εκ. ευρώ με τίτλο Κατασκευή πρότυπων διαβάσεων σε 269 κόμβους της Περιφέρειας Αττικής» με σκοπό την βελτίωση της παρεχόμενης οδικής ασφάλειας και την μείωση των ατυ-

χημάτων. Οι συγκεκριμένες διαβάσεις έχουν επιλεγεί με βάση τους κυκλοφοριακούς φόρτους και τις διελεύσεις πεζών όπως προκύπτουν από τα στοιχεία που συλλέγονται καθημερινά από το Κέντρο Διαχείρισης Κυκλοφορίας, την Τροχαία Αττικής καθώς και από αναφορές πολιτών και φορέων περί υπάρξεως αυξημένης επικινδυνότητας.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκεται το πρόγραμμά σας;

Κάναμε μια νέα αρχή και βάλουμε στο κέντρο της πολιτικής μας τη στροφή της Αττικής προς την κυκλική οικονομία, με απόλυτη προτεραιότητα στην ανακύκλωση με διαλογή στην πηγή αλλά και στη διακριτή συλλογή βιοαποβλήτων με στόχο την άμεση ανακούφιση του ΧΥΤΑ Φυλής. Παράλληλα, έχουμε δρομολογήσει διαγωνισμούς ύψους 800 εκ. ευρώ για τις αναγκαίες μονάδες επεξεργασίας των υπολειμμάτων και σύντομα θα αρχίσουν να οριστικοποιούνται οι σχετικές διαδικασίες δημοπράτησης.

Προετοιμάζουμε καινούριο δίκτυο 10 αποκεντρωμένων μονάδων επεξεργασίας οργανικών αποβλήτων με δυναμικότητα άνω των 130.000 τόνων και προϋπολογισμό της τάξης των 80 εκ. ευρώ. Στα πλαίσια αυτά, υποστηρίζουμε όλους τους Δήμους, στη δημιουργία υποδομών ανακύκλωσης, χωρίς κόστος για Δήμους και δημότες, αφού οι προμήθειες γίνονται με αξιοποίηση ευρωπαϊκών πόρων.

Ήδη έχουν μοιραστεί 150 υπερσύγχρονα καφέ απορριμματοφόρα και 36.000 καφέ κάδοι σε 58 Δήμους της Αττικής και ως το τέλος του 2023 θα έχουν μοιραστεί άλλα 50 καφέ απορριμματοφόρα και άλλοι 9.000 καφέ κάδοι.

**Κεντρικός μας στόχος είναι, στο πλαίσιο
μίας βιώσιμης ανάπτυξης η ενίσχυση της ανθεκτικότητας
της Αττικής απέναντι στην κλιματική κρίση**

- Έχουμε ήδη εγκαταστήσει σε 30 Δήμους της Αττικής
- 27 Πολυκέντρα Ανακύκλωσης
- 40 Υπογειοποιημένες Γωνιές Ανακύκλωσης 2 ρευμάτων
- 70 Συστήματα αποθήκευσης 4 και 5 ρευμάτων

Ως το τέλος του 2023 θα έχουμε εγκαταστήσει, με υπόδειξη των κατάλληλων σημείων από κάθε Δήμο, εξοπλισμό ανακύκλωσης προϋπολογισμού 100 εκ. ευρώ και θα λειτουργεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών σε όλη την Αττική, σε συνδυασμό και με τα μέσα που θα διαθέτει κάθε Δήμος συνολικά.

Ένα ακόμη σημαντικό βήμα που υλοποιούμε για να ενισχύσουμε την ανακύκλωση είναι η λειτουργία των 50 κινητών πράσινων σημείων σε όλη την Αττική. Τα κινητά πράσινα σημεία συλλέγουν ανακυκλώσιμα υλικά, μοιράζουν εκπαιδευτικό υλικό, ενημερώνουν κι ευαισθητοποιούν τους πολίτες. Σήμερα πάνω από 200.000 πολίτες της Αττικής συμμετέχουν στο πρόγραμμα και έχουν εγγραφεί στην ανταποδοτική του κάρτα, αποτελώ-

ντας μέλη μιας μεγάλης πράσινης συμμαχίας για την Αττική.

Τέλος, δίνουμε μεγάλο βάρος σε μια ολοκληρωμένη εκστρατεία ενημέρωσης κι ευαισθητοποίησης των πολιτών για την αξία της ανακύκλωσης.

Αξιοποιώντας τη δύναμη των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, έντυπων και ηλεκτρονικών, τηλεόρασης και ραδιοφώνου αλλά και τα social media, και αναδεικνύουμε τη σημασία που έχει για το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής μας, ο κάθε πολίτης της Αττικής να δίνει αξία στα σκουπίδια που παράγει. Παράλληλα διοργανώνουμε Πρωτάθλημα Ανακύκλωσης σε 80 δημοτικά σχολεία, 66 Δήμων της Αττικής, στο οποίο θα συμμετάσχουν 22.000 μαθητές.

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί κρίσιμο στοιχείο σε όλα τα επίπεδα. Τι κάνει η Περιφέρεια Αττικής για αυτό;

Ένα από τα μεγαλύτερα στοιχεία της εποχής μας αφορά την αντιμετώπιση και προσαρμογή μας στην κλιματική κρίση. Η εξελισσόμενη κλιματική αλλαγή δημιουργεί μεγάλους κινδύνους και επιφέρει καθοριστικές αλλαγές στην Αττική μας.

Η Περιφέρεια Αττικής έχει ήδη ολοκληρώσει την εκπόνηση του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε περιφερειακής ενότητας, καθώς και τις συνέργειες με τα σχέδια προσαρμογής των όμορων Περιφερειών μας, στο πλαίσιο μίας βιώσιμης ανάπτυξης και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της Αττικής απέναντι στην κλιματική κρίση.

Κεντρικός μας στόχος είναι, στο πλαίσιο μίας βιώσιμης ανάπτυξης η ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Αττικής απέναντι στην κλιματική κρίση.

Και έχουμε ήδη αρχίσει την υλοποίηση μέτρων και δράσεων προσαρμογής, με τη δημιουργία Παρατηρητηρίου για την Κλιματική Αλλαγή και την πρώτη της πιλοτική εφαρμογή στον τομέα των υδάτων και πλημμυρών που χρηματοδοτούνται από το ΠΕΠ Αττικής.

Επίσης, προχωράμε άμεσα στην υλοποίηση δράσεων στον τομέα των Μεταφορών και Υποδομών που είναι ένας από τους πλέον ευάλωτους τομείς της Περιφέρειας Αττικής στην κλιματική αλλαγή καθώς στους άλλους υπόλοιπους τομείς που η Αττική παρουσιάζει υψηλή τρωτότητα. ■

➤ Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Παντελής Αδ. Μπουρνιάς

Αντιπεριφερειάρχης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
Χωρικού Σχεδιασμού & Περιβάλλοντος και
Απόδημον Ελληνισμού, Βορείου Αιγαίου

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου μπορεί να γίνει ελκυστική στους Digital Nomads

Την τελευταία τριετία η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου υλοποιεί τακτικές δράσεις Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και έχει ξεκινήσει την υλοποίηση σημαντικών έργων για τη μετάβαση στην Ψηφιακή Περιφέρεια. Όπως εξηγεί ο Αντιπεριφερειάρχης Παντελής Αδ. Μπουρνιάς, στόχος είναι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου να περάσει σε μια άλλη εποχή και σε ένα νέο σύστημα λειτουργίας, σύμφωνα με τις ανάγκες της εποχής και την απαίτηση των πολιτών για αποτελεσματικές και γρήγορες υπηρεσίες. Το μικρό νησάκι του Αη Στράτη, με λίγο περισσότερους από 250 μόνιμους κατοίκους, αναμένεται να γίνει το πρώτο νησί που θα καταναλώνει αποκλειστικά ηλεκτρική και θερμική ενέργεια, που θα προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές, θα είναι ενεργειακά αυτόνομο.

Πώς βλέπετε την έως τώρα εξέλιξη της Ψηφιακής Διακυβέρνησης; Μέλα από ποιες ενέργειες η Περιφέρειά σας θα αποκτήσει ουσιαστική θέση στην ψηφιακή καθημερινότητα των δημοτών σας;

Την τελευταία τριετία η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου υλοποιεί τακτικές δράσεις Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και έχει ξεκινήσει την υλοποίηση σημαντικών έργων σε συνεργασία με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και το Υπουργείο Εσωτερικών για τη μετάβαση στην Ψηφιακή Περιφέρεια.

Στόχος μας είναι η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου να περάσει πλέον σε μια άλλη εποχή και σε ένα νέο σύστημα λειτουργίας σύμφωνα με τις ανάγκες της εποχής και την απαίτηση των πολιτών για αποτελεσματικές και γρήγορες υπηρεσίες, ένα σύστημα το οποίο θα έχει αποτέλεσμα τη μείωση της γραφειοκρατίας, την αύξηση της παραγωγικότητας της Περιφέρειας, και κατά συνέπεια την ταχύτερη και καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

Αρωγοί σε αυτό το όραμα της Περιφερειακής Αρχής είναι τα στελέχη της Διεύθυνσης Διαφάνειας & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης 7 στο σύνολο, 4 στη Λέσβο, 2 στη Χίο και 1 (ένας) σε Σάμο και Ικαρία.

Έχετε καταβάλει ήδη σημαντικές προσπάθειες για να αξιοποιήσετε τους πόρους του ΕΣΠΑ και των άλλων ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων. Σε ποιο ποσοστό βρίσκεται η απορρόφηση και τα σχετικά έργα;

Η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου είναι μια Περιφέρεια νησιωτική. Μια από τις πολύ σημαντικές προσπάθειες της Περιφέρειας, λόγω της νησιωτικότητας, είναι η εξασφάλιση γρήγορου διαδικτυού σε όλη την γεωγραφική έκταση της Περιφέρειας. Θέλουμε να δημιουργήσουμε brain gain αντί του

brain drain που έχουμε σήμερα. Ζούμε σε μια εποχή με υπογεννητικότητα και συγχρόνως ο πληθυσμός ολοένα και μειώνεται σε όλα τα νησιά μας, ο ψηφιακός μετασχηματισμός μπορεί να μας δώσει τη λύση αν τον εκμεταλλευτούμε στοχευμένα αλλά συγχρόνως να γίνει μοχλός ανάπτυξης για το μέλλον των Νησιών μας καθώς μπορεί να γίνει η Περιφέρεια μας ελκυστική στους Digital Nomads για να έρθουν. Ένα άλλο μεγάλο πλαίσιο που κινούμαστε συντονισμένα είναι πάνω στους μελλοντικούς πόρους του ΕΣΠΑ και της διαβούλευσης της κοινής Αγροτικής Πολιτικής του LEADER είναι ο Χωρικός Σχεδιασμός των Νησιών μας που αποτελεί εργαλείο ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης για το σχεδιασμό την υλοποίηση της τοπικής στρατηγικής και αντιμετώπισης των τοπικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών αναγκών της Περιφέρειας μας ανά περιοχή.

Ποια ψηφιακά έργα αναβαθμίζουν την καθημερινότητα των συμπολιτών μας;

Οι υπάλληλοι της περιφέρειας χρησιμοποιούν ένα πλήθος από ψηφιακά εργαλεία και εφαρμογές στα πλαίσια της εργασίας τους που αυτά άμεσα αναβαθμίζουν την περιφέρεια μας και συγχρόνως της υπηρεσίες προς τους πολίτες. Ορισμένες από αυτές τις εφαρμογές που έχουν αναπτυχθεί για τις υπηρεσίες και για την εύρυθμη λειτουργία της ίδιας της περιφέρειας και άλλες για την άμεση πρόσβαση με τον πολίτη. Ένα από αυτά είναι τα ηλεκτρονικά ραντεβού των Διευθύνσεων Μεταφορών και Επικοινωνιών, η εφαρμογή της Οικονομικής Διαχείρισης, η εφαρμογή της διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού και μισθοδοσίας, η ωρομέτρηση και η πύλη των υπαλλήλων. Επίσης, η εφαρμογή μεταφοράς των μαθητών η οποία αναπτύχθηκε εξολοκλήρου από τους

Έχουν γίνει ενέργειες για συνεργασίες με εταιρείες πάνω στην ψηφιακή ιατρική που θα βοηθήσει τα μικρά νησιά του Βορείου Αιγαίου που το έχουν ανάγκη

Μια από τις πολύ σημαντικές προσπάθειες της Περιφέρειας, λόγω της νησιωτικότητας, είναι η εξασφάλιση γρήγορου διαδικτύου σε όλη την γεωγραφική έκταση της Περιφέρειας

υπαλλήλους της Διεύθυνσης Διαφάνειας & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Τέλος χρησιμοποιούν την Διαύγεια για τις εφαρμογές των δημόσιων συμβάσεων. Οι υπάλληλοι της διεύθυνσης διαφάνειας και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης υποστηρίζουν τεχνικά το σύνολο των υπαλλήλων – χρηστών της περιφέρειας μας για όλες τις παραπάνω εφαρμογές.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε κείριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτηρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Μέσα στο επόμενο έτος έχουν συζητηθεί πολλά βασισμένα στα Smart Cities για να δημιουργηθούν για την

προστασία του περιβάλλοντος, ψηφιακά σεμινάρια με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών. Για την υγεία έχουν γίνει ενέργειες για συνεργασίες με εταιρίες πάνω στην ψηφιακή ιατρική που θα βοηθήσει παρά πολύ τα μικρά νησιά του Βορείου Αιγαίου που το έχουν τόσο ανάγκη.

Εμείς από πλευράς μας ενημερώνουμε τους πολίτες για να χρησιμοποιούν τα ψηφιακά εργαλεία που μας δίνει το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης όπως το 'MY HEALTH'. Σαν Περιφέρεια μπορούμε με προγραμματικές να συνεργαστούμε με τους Δήμους για τις αστικές αναπλάσεις με δημιουργία σημείων με QR code βασισμένα σε ψηφιακού, μουσειακού και ιστορικού περιεχομένου που θα μεταφέρουν ψηφιακά τον χαρακτήρα και τις ανάλογες πληροφορίες για την περιοχή και την ιστορία της.

Συγχρόνως με παρόμοιες συμβάσεις με τους Δήμους θα μπορούμε να συνεργαστούμε για ενεργειακές αναβαθμίσεις σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτηρίων, φωτισμό οδικού δικτύου κ.α.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστι-

κών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκεται τα αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων;

Παρόλο που είναι αρμοδιότητα των Δήμων, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου έχει Ευαίσθητα Οικοσυστήματα αφού αποτελείται από πολλά Νησιά όπως είπαμε και πριν.

Τα Στέρια Απόβλητα και η Ανακύκλωση, είναι αυτά που μπορούν να δημιουργήσουν με τον τρόπο διαλογής την κυκλική οικονομία. Σε αυτό η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου είναι αρωγός καθώς έχει ήδη γνωμοδοτήσει θετικά σε περιοχές που πάνε να δημιουργήσουν ανακύκλωση και συγχρόνως να βοηθήσουν την κυκλική οικονομία της περιφέρειας μας.

Οι επιθεωρήσεις στις οποίες υπόκειται κάθε έργο ή δραστηριότητα κυκλικής οικονομίας κατηγορίας Α' ή Β' εμείς σαν Περιφέρεια μέσω των υπηρεσιών μας θα κάνουμε τις ανάλογες προληπτικές ή τακτικές, ακόμα και έκτακτες επιθεωρήσεις για την διασφάλιση των προτεινόμενων μέτρων και (ΑΕΠΟ) δηλαδή έλεγχο της τήρησης των Αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή των (ΠΠΔ) Προτύπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων της εν γένει περιβαλλο-

Τα Στέρια Απόβλητα και η Ανακύκλωση, είναι αυτά που μπορούν να δημιουργήσουν, με τον τρόπο διαλογής, την κυκλική οικονομία

ντικής νομοθεσίας, για το καλό των πολιτών μας. Συγχρόνως η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου είναι έτοιμη για να εκπαιδεύσει τους πολίτες Βορείου Αιγαίου για την Ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία που μπορεί συγχρόνως να προσελκύσουμε Ιδιωτικές Επενδύσεις στα Νησιά μας.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορεί να παίξει οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλες εναλλακτικά καύσιμα. ως καύσιμο του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στην Περιφέρειά σας;

Η Ενεργειακή Κρίση δημιούργησε καινούργιους «κανόνες» πάνω στην παγκόσμια σκακιέρα της ενέργειας. Γνωρίζουμε ότι στις μέρες μας το υδρογόνο είναι το μέλλον αφού ήδη υπάρχουν στην Ευρώπη, όπως το αεροδρόμιο των Βρυξελλών, καταστή-

ματα που πουλάνε υδρογόνο όπως είναι τα βενζινάδικα στην Ελλάδα. Αφού λυθούν τα θέματα ασφάλειας της αποθήκευσης του, τότε θα μπορούν ιδιώτες να κινηθούν πάνω σε αυτόν τον τομέα και να τους βοηθήσουμε και εμείς σαν Περιφέρεια. Δημιουργία του πρώτου ολοκληρωτικά πράσινου ελληνικού νησιού της Ελλάδος είναι στην Περιφέρεια μας.

Το μικρό νησάκι του Αη Στράτη, με λίγο περισσότερους από 250 μόνιμους κατοίκους, αναμένεται να γίνει το πρώτο νησί που θα καταναλώνει αποκλειστικά ηλεκτρική και θερμική ενέργεια, που θα προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές, δηλαδή ενεργειακά αυτόνομο.

Στα υπόλοιπα Νησιά πρέπει πρώτα να λύσουμε τα θέματα του δικτύου GRID που τώρα είναι αρκετά αδύναμο για να μπορέσουμε προσελκύσουμε μελλοντικούς επενδυτές στην Περιφέρεια μας. ■

➤ Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Στέργιος Μ. Κιάνας

Αντιπεριφερειάρχης Δυτικής Μακεδονίας Ψηφιακής
Μετάβασης, Πράσινου Μετασχηματισμού
Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Καινοτομίας

Όραμά μας, η Δυτική Μακεδονία να γίνει «η πιο Πράσινη Περιφέρεια της Ευρώπης»

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας είναι σε διαρκή εξέλιξη μέσω λύσεων πληροφορικής που αναβαθμίζουν καθημερινά το φορέα και προσφέρουν υπεραξία δια των παρεχόμενων υπηρεσιών στους πολίτες της. Εκτός αυτού, η Περιφέρεια υλοποιεί και υποστηρίζει διάφορα έργα και πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση του πράσινου υδρογόνου, της εξοικονόμησης ενέργειας και των ΑΠΕ με στόχο να δημιουργηθεί στην περιοχή μία κοιλιάδα καθαρών τεχνολογιών. Για τα έργα αυτά, μιλά ο Αντιπεριφερειάρχης Στέργιος Κιάνας, επισημαίνοντας ότι, η Πράσινη Μετάβαση μαζί με την Ψηφιακή Μετάβαση είναι κεντρικοί πυλώνες του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και συμβαδίζουν με το όραμα που υπάρχει για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.

Πώς βλέπετε την έως τώρα εξέλιξη της Ψηφιακής Διακυβέρνησης; Μέσα από ποιές ενέργειες η Περιφέρειά σας θα αποκτήσει ουσιαστική θέση στην ψηφιακή καθημερινότητα των δημοτών σας;

Η ενεργειακή μετάβαση στην οικονομία χωρίς άνθρακα και η πανδημία του κορονοϊού είναι δύο από τα σημαντικότερα γεγονότα της εποχής, που έχουν επηρεάσει συθέμελα την οικονομική και κοινωνική πραγματικότητα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

Βρισκόμαστε σε ένα κρίσιμο μεταβατικό στάδιο και το όραμά μας, ώστε η Δυτική Μακεδονία να γίνει «η πιο Πράσινη Περιφέρεια της Ευρώπης», βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό με εκπαίδευση και επανακατάρτισή του στις νέες ενεργειακές και ψηφιακές τεχνολογίες, που θέλουμε να αναπτύξουμε και να εξελίξουμε στην Περιφέρειά μας. Μέσω στοχευμένων προτάσεων που έχουμε καταθέσει για έργα ψηφιακής ανάπτυξης με τη βοήθεια χρηματοδοτικών εργαλείων (ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης, Πράσινο Ταμείο, ΣΔΑΜ, «Αντώνης Τρίτσης» κ.α.) αλλά και σε συνεργασία με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, η προώθηση νέων ψηφιακών υπηρεσιών και υποδομών και η διαμόρφωση μιας «Ψηφιακής Κουλτούρας» για τους κατοίκους στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, βρίσκεται στους κεντρικούς άξονες της στρατηγικής μας.

Επίσης, ο ψηφιακός μετασχηματισμός του οργανισμού της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας είναι σε διαρκή εξέλιξη, μέσω λύσεων πληροφορικής που αναβαθμίζουν καθημερινά το φορέα μας και προ-

σφέρουν υπεραξία δια των παρεχόμενων υπηρεσιών στους πολίτες της Δυτικής Μακεδονίας.

Έχετε καταβάλει ήδη σημαντικές προσπάθειες για να αξιοποιήσετε τους πόρους του ΕΣΠΑ. Σε ποιο ποσοστό βρίσκεται η απορρόφηση και τα σχετικά έργα;

Ο συνολικός προϋπολογισμός του ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας 2014-2020 ανέρχεται στα 294,5 εκατ. ευρώ, ενώ η συγχρηματοδότηση προέρχεται από το ΕΤΠΑ 262,7 εκατ. ευρώ και το ΕΚΤ 31,7 εκατ. ευρώ.

Το πρόγραμμα ξεκίνησε ουσιαστικά να υλοποιείται από το 2016 με αργούς ρυθμούς και χαμηλά ποσοστά μεταφοράς έργων από το ΠΕΠ ΔΜ 2007-2013, με αποτέλεσμα να φτάσει περίπου στο 17% όταν ανέλαβε την διοίκηση της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας η νέα Περιφερειακή Αρχή (Σεπτέμβριος 2019).

Αντιμετωπίσαμε με μεγάλες και δύσκολες προκλήσεις για να φτάσουμε σήμερα το ΠΕΠ ΔΜ 2014-2020 να τρέχει σε ένα ποσοστό που φτάνει το 70%. Δηλαδή ουσιαστικά μέσα σε λιγότερο από 3,5 έτη καταφέρουμε να αυξήσουμε το ποσοστό απορροφητικότητα κατά 55% περίπου.

Ο στόχος για το 2023 είναι ιδιαίτερα φιλόδοξος (τουλάχιστον 30% απορροφητικότητα), αλλά με μεγάλη προσπάθεια από όλους, συντονισμό των υπηρεσιών των δικαιούχων και σύμφωνα με τα διαμορφωμένα δεδομένα (υψηλό ποσοστό συμβάσεων, αυξημένος ρυθμός υλοποίησης έργων) έχουμε την πεποίθηση ότι μπορούμε και θα τα καταφέρουμε.

Ποια ψηφιακά έργα αναβαθμίζουν την καθημερινότητα των συμπολιτών μας;

Με την ανάπτυξη των δικτύων οπτικών ινών και την παροχή από τους

Από το 2017 έχουμε εξασφαλίσει την πλήρη επεξεργασία των απορριμμάτων, προχωράμε σε δράσεις για την ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία με το σχεδιασμό ενός Πάρκου Κυκλικής Οικονομίας

Δημιουργούμε τις κατάλληλες βάσεις για μια Ψηφιακή Μετάβαση σε μία σύγχρονη Ψηφιακή Διακυβέρνηση με κοινή συνισταμένη το όφελος των πολιτών, τη διαφάνεια και τις καλύτερες συνθήκες εργασίας των υπαλλήλων μας

παρόχους συνδέσεων υψηλών ταχυτήτων, αποφασίσαμε και ξεκινήσαμε την ανάπτυξη και εγκατάσταση δικτύου Free Wi-fi στα κτίρια της Περιφέρειας.

Η εν λόγω πρωτοβουλία θα φέρει τους πολίτες πιο κοντά στην ψηφιακή ενιαία αγορά, θα παράσχει στους χρήστες πρόσβαση στην κοινότητα των Gigabit, θα βελτιώσει τον ψηφιακό προγραμματισμό και θα λειτουργήσει συμπληρωματικά ως προς τις δημόσιες υπηρεσίες που παρέχονται στις εγκαταστάσεις του φορέα μας.

Επίσης, σε εξέλιξη βρίσκεται έργο, με το οποίο ο Φορέας μας θα διαθέτει απομακρυσμένα, με δυναμικό και δομημένο τρόπο, τις υπηρεσίες του (ραντεβού, αιτήσεις έκδοσης πιστοποιητικών, βεβαιώσεων κλπ.) προς φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις.

Η Πράσινη Μετάβαση μαζί με την Ψηφιακή Μετάβαση είναι κεντρικοί πυλώνες του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και συμβαδίζουν με το όραμα που έχουμε για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας. Μέσω των κεντρικών μεταρρυθμίσεων που προωθεί το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και των στοχευμένων προτάσεων έργων ψηφιακής ανάπτυξης που υλοποιούμε στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, δημιουργούμε τις κατάλληλες βάσεις για μια Ψηφιακή Μετάβαση σε μία σύγχρονη Ψηφιακή Διακυβέρνηση με κοινή συνισταμένη το όφελος των πολιτών, τη διαφάνεια και τις καλύτερες συνθήκες εργασίας των υπαλλήλων μας.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης

βρίσκεται τα αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων;

Στην Δυτική Μακεδονία έχει σχεδιαστεί και βρίσκεται σε λειτουργία εδώ και 20 χρόνια ένα Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Απορριμμάτων σε επίπεδο περιφέρειας με το οποίο έχουμε καταφέρει να οδηγήσουμε στην ταφή μόλις το 32% των παραγόμενων αποβλήτων, όταν ο μέσος όρος της χώρας ξεπερνά το 80%.

Η ΔΙΑΔΥΜΑ ΑΕ που είναι ο Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦοΔΣΑ) έχει σχεδιάσει ένα ευέλικτο σύστημα το οποίο κάθε φορά προσαρμόζεται στα ζητούμενα των ευρωπαϊκών οδηγιών και μπορεί να πετυχαίνει του στόχους που τίθενται από αυτές.

Σήμερα, και αφού από το 2017 έχουμε εξασφαλίσει την πλήρη επεξεργασία των απορριμμάτων, προχωράμε σε δράσεις για την ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία με το σχεδιασμό ενός Πάρκου Κυκλικής Οικονομίας για το οποίο σήμερα εκπονούνται οι απαραίτητες μελέτες ωρίμανσης, και την κατασκευή και λειτουργία Κέντρων Δημιουργικής Επαναχρησιμοποίησης Υλικών (ΚΔΕΥ) που σήμερα ήδη λειτουργούν στην Καστοριά, την Φλώρινα και τα Γρεβενά, ενώ υπάρχει μελετητική ωριμότητα για τα αντίστοιχα στην Κοζάνη και τη Πτολεμαΐδα. Παράλληλα αναπτύσσονται προγράμματα Διαλογής στην Πηγή για τα ανακυκλώσιμα υλικά συσκευασίας αλλά και για τα χρησιμοποιημένα τηγανέλαια, τα Επικίνδυνα Οικιακά Απόβλητα και τα Φυτοφάρμακα.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορεί να παίξει οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλες εναλλακτικά καύσιμα. ως καύσιμο του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και

υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στην Περιφέρειά σας;

Οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας ήδη παίζουν σημαντικό ρόλο στο Ελληνικό ενεργειακό μείγμα αλλά το επόμενο διάστημα αυτός ο ρόλος και λόγω της ενεργειακής κρίσης θα αυξηθεί. Πλέον οι ΑΠΕ είναι με διαφορά η πιο φθηνή ηλεκτρική ενέργεια και οφείλει η πολιτεία αυτή τη μείωση στο κόστος της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας να την περάσει

προς τους πολίτες και την κοινωνία.

Επίσης οφείλει η πολιτεία να θεσπίσει ξεκάθαρους κανόνες για το χωροταξικό των ΑΠΕ με τέτοιο τρόπο ώστε η εγκατάστασή τους να μη δημιουργεί προβλήματα στο περιβάλλον και τα τοπικά οικοσυστήματα. Θα ήθελα επίσης να τονίσω την ανάγκη που θα προκύψει άμεσα στο μέλλον για την αποθήκευση αυτής της ανανεώσιμης πηγής ενέργειας για την ευστάθεια του ηλεκτρικού συστήματος. Αποθήκευση που μπορεί να γίνει με διάφορες μεθόδους όπως είναι οι

μπαταρίες (βραχυπρόθεσμη αποθήκευση) και το υδρογόνο (μακροπρόθεσμη αποθήκευση). Το υδρογόνο επίσης εκτός από την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για άλλες χρήσεις όπως είναι οι μεταφορές αλλά και η χημική βιομηχανία.

Στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας υλοποιούμε και υποστηρίζουμε διάφορα έργα και πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση του πράσινου υδρογόνου, της εξοικονόμησης ενέργειας και των ΑΠΕ θέλοντας να δημιουργήσουμε στην περιοχή μας μία κοιλιάδα καθαρών τεχνολογιών και πράσινου υδρογόνου η οποία θα δημιουργήσει νέες και καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας αλλά θα βοηθήσει την περιοχή να αλλάξει το παραγωγικό της μοντέλο για ένα περισσότερο βιώσιμο και αιεφόρο μέλλον. ■

Οι ΑΠΕ είναι με διαφορά η πιο φθηνή ηλεκτρική ενέργεια και οφείλει η πολιτεία αυτή τη μείωση στο κόστος της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας να την περάσει προς τους πολίτες και την κοινωνία

διαδυμα
Διαχείριση Απορριμμάτων
Δυτικής Μακεδονίας Α.Ε.

Θαχ. Κωδών Πτολεμαΐδας (Κόμβος Εγνατίας), 50100//Τ.Θ. 155
Τηλ.: 24610 45531 & 45533 // fax: 24610 45532
email: info@diadyma.gr // website: www.diadyma.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ & ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ...
ΓΡΕΒΕΝΑ
ΚΑΣΤΟΡΙΑ
ΚΟΖΑΝΗ
ΦΛΩΡΙΝΑ

innovation Days
26 & 27.11.2022

Θεματικές ενότητες
Η Καινοτομία στον Κλάδο της Γουνοποιίας
και στον Θρησκευτικό Τουρισμό "Η Βυζαντινή Δυτική Μακεδονία"

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Αλέξανδρος Καχριμάνης

Περιφερειάρχης Ηπείρου

Η Ήπειρος είναι υπέρ των ΑΠΕ αλλά με σεβασμό στο περιβάλλον και στις υπάρχουσες υποδομές

Η Περιφέρεια Ηπείρου, πρωτοπορώντας, έθεσε σε λειτουργία τον «Οδηγό του Πολίτη» με κωδικοποιημένες όλες τις υπηρεσίες που παρέχονται από την Περιφέρεια, αλλά και δημιούργησε ηλεκτρονικό καλάθι αγροτικών προϊόντων. Σήμερα, οι λειτουργίες αυτές έχουν εξελιχθεί σε κεντρικό επίπεδο και μέσω αυτών αναβαθμίζονται και οι παρεχόμενες υπηρεσίες της Περιφέρειας. Σύμφωνα με τον Περιφερειάρχη, Αλέξανδρο Καχριμάνη, το σημαντικότερο είναι ότι μέσω του ΕΣΠΑ που βρίσκεται στη λήξη του, έχουν γίνει πολύ σημαντικά έργα υποδομής σε όλη την Ήπειρο, από τα οποία ορισμένα θα συνεχιστούν και στη νέα προγραμματική περίοδο. Όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, στους αμέσως επόμενους μήνες παραδίνονται σε χρήση πολύ μεγάλα έργα αποχέτευσης και βιολογικών καθαρισμών που αφορούν όλο το παράλιο μέτωπο, αλλά και άλλους εναίσθητους περιβαλλοντικά οικισμούς.

Πως βλέπετε την έως τώρα εξέλιξη της Ψηφιακής Διακυβέρνησης; Μέσα από ποιες ενέργειες η Περιφέρειά σας θα αποκτήσει ουσιαστική θέση στην ψηφιακή καθημερινότητα των δημοτών σας;

Έχουμε κάνει πολύ σημαντικά βήματα ως τώρα σε όλες σχεδόν τις υπηρεσίες μας. Αυτό επιβεβαιώνεται και από τη μειωμένη προσέλευση πλέον πολιτών για διεκπεραίωση υποθέσεων τους. Πρέπει να επισημάνω ότι η Περιφέρεια Ηπείρου, πρωτοπορώντας έθεσε σε λειτουργία τον «Οδηγό του Πολίτη» με κωδικοποιημένες όλες τις υπηρεσίες που παρέχονται από την Περιφέρεια, αλλά και δημιούργησε ηλεκτρονικό καλάθι αγροτικών προϊόντων.

Σήμερα βέβαια οι λειτουργίες αυτές έχουν εξελιχθεί σε κεντρικό επίπεδο και μέσω αυτών αναβαθμίζονται και οι παρεχόμενες υπηρεσίες της Περιφέρειας. Πέραν αυτών η Περιφέρεια υλοποιεί και δικά της ψηφιακά έργα, ειδικά στους τομείς τουρισμού και πολιτισμού, όπως είναι οι ψηφιακές υπηρεσίες για μνημεία που αφορούν το δίκτυο των Αρχαίων Θεάτρων της Ηπείρου.

Έχετε καταβάλει ήδη σημαντικές προσπάθειες για να αξιοποιήσετε τους πόρους του ΕΣΠΑ και των άλλων ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων. Σε ποιο ποσοστό βρίσκεται η απορρόφηση και τα σχετικά έργα;

Είμαστε σε πολύ καλό επίπεδο, τόσο από πλευράς αριθμών, όσο κυρίως από πλευράς έργων υποδομής, αλλά και συνεισφοράς στην στήριξη της κοινωνίας.

Στο τέλος Ιανουαρίου το ποσοστό απορρόφησης έχει ξεπεράσει το 85% και συνεχώς ανεβαίνει και

στο τέλος της περιόδου θα έχουμε υπερκαλύψει το στόχο. Το σημαντικότερο όμως για μας είναι ότι μέσω του ΕΣΠΑ που βρίσκεται στη λήξη του έχουν γίνει πολύ σημαντικά έργα υποδομής σε όλη την Ήπειρο, από τα οποία ορισμένα θα συνεχιστούν και στη νέα προγραμματική περίοδο.

Εκτός όμως του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Ηπείρου, η Περιφέρειά μας έχει αξιοποιήσει σε απόλυτο βαθμό και το πρόγραμμα Interreg δρομολογώντας εξίσου σημαντικές παρεμβάσεις, όπως π.χ. είναι η αναβάθμιση των ιαματικών λουτρών, η ανάδειξη- συντήρηση μνημείων, η ενίσχυση του εξοπλισμού των νοσοκομείων κ.α. Παράλληλα αυτή την περίοδο «τρέχουμε» έργα για το Ταμείο Ανάκαμψης, με προτεραιότητα στο Πάρκο Υψηλής Τεχνολογίας και Έρευνας, εμβληματικά πολιτιστικά μνημεία κ.α.

Ποια ψηφιακά έργα αναβαθμίζουν την καθημερινότητα των συμπολιτών μας;

Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει άλματα στον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας και ειδικότερα του Δημοσίου, οργανικό τμήμα του οποίου είναι και οι Περιφέρειες. Μέσω του gov. gr έχει συντελεστεί σε πολύ μεγάλο βαθμό και η ψηφιοποίηση της Περιφέρειας Ηπείρου. Η αναβάθμιση της καθημερινότητας των πολιτών είναι εμφανής και αυτό αφορά από τη διενέργεια των διαγωνισμών μέχρι και την υποβολή απλών αιτημάτων.

Μέσα στο επόμενο έτος τι να αναμένουμε σε κρίσιμους τομείς, όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτηρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α.

Για τον οδοφωτισμό η Περιφέρεια Ηπείρου έχει ολοκληρώσει ήδη τρεις μεγάλους διαγωνισμούς για την ενεργειακή αναβάθμιση

**Είμαστε σε πολύ καλό επίπεδο,
τόσο από πλευράς αριθμών,
όσο κυρίως από πλευράς έργων υποδομής,
αλλά και συνεισφοράς στην στήριξη
της κοινωνίας**

Τα έργα και οι δράσεις που αναφέρεστε έχουν διαφορετικούς φορείς υλοποίησης, όπως η υγεία, οι αστικές αναπλάσεις, τα αθλητικά και δημοτικά κτήρια.

Για αυτά η Περιφέρεια εκείνο που μπορεί να κάνει και το έχει κάνει με απόλυτη συνέπεια και συνεργασία έως τώρα είναι να συνδράμει τους αντίστοιχους φορείς υλοποίησης προκειμένου να ενταχθούν τα έργα σε χρηματοδοτικά προγράμματα που η ίδια διαχειρίζεται και κατά κύριο λόγο είναι το ΕΣΠΑ.

Ειδικά για τον οδοφωτισμό η Περιφέρεια Ηπείρου έχει ολοκληρώσει ήδη τρεις μεγάλους διαγωνισμούς για την ενεργειακή αναβάθμιση – μέσω ΣΔΙΤ- του οδοφωτισμού στο Εθνικό και Επαρχιακό οδικό δίκτυο καθώς και στα δημοτικά δίκτυα των Δήμων Ιωαννιτών και Πρέβεζας.

Σε λίγους μήνες θα έχουμε ένα πολύ καλύτερο φωτισμό, με παράλληλη αποκλειστική ευθύνη του αναδόχου για τη συντήρηση των παραπάνω δικτύων.

Όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, στους αμέσως επόμενους μήνες παραδίνονται σε χρήση πολύ μεγάλα έργα αποχέτευσης και βιολογικών καθαρισμών που αφορούν όλο το παράλιο μέτωπο, αλλά και άλλους ευαίσθητους περιβαλλοντικά οικισμούς.

Παράλληλα προωθούνται και δύο ακόμη έργα, στην Κόνιτσα και στο Καναλάκι Πάργας.

Επίσης η Περιφέρεια έχει παραδώσει το έργο Διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων, που έχει τεθεί σε πλήρη λειτουργία, αυτές τις ημέρες τίθενται σε λειτουργία οι Σταθμοί Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων, προωθείται η κατασκευή της μονά-

Η υπόθεση «υδρογόνο» είναι μια μακρινή υπόθεση για την Ήπειρο, καθώς για μας προέχει η έναρξη και η ολοκλήρωση της ερευνητικής γεώτρησης για υδρογονάνθρακες

δας Κομποστοποίησης στην Άρτα. Πέραν αυτών υπάρχουν και πολλά άλλα έργα με σαφές περιβαλλοντικό αποτύπωμα, που δεν είναι της ώρας για να αναφερθούμε αναλυτικά.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα αφορά στην πράσινη διαχείρισης των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται τα αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων;

Πρόκειται για αρμοδιότητα που

αφορά την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση. Η Περιφέρεια δια της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος «Ήπειρος» του Επιχειρησιακού της Προγράμματος έχει προχωρήσει και έχει εντάξει όλες τις ώριμες προτάσεις που έχουν υποβληθεί από τους Δήμους για χρηματοδότηση στο ΕΣΠΑ. Ως εκτίμηση μπορώ να αναφέρω ότι θα μπορούσαμε συνολικά ως Περιφέρεια να είχαμε «τρέξει» περισσότερο, γιατί είχαμε βάλει πολύ καλές βάσεις στη συνολική διαχείριση των απορριμμάτων, αρχίζοντας από την αποκατάσταση

των ΧΑΔΑ, την κατασκευή του Εργοστασίου κ.α.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορεί να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα ενεργειακής επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στην Περιφέρειά σας;

Η πολιτική της Περιφερειακής Αρχής Ηπείρου είναι, αταλάντευτη και χωρίς αστερίσκους, υπέρ των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Με μια προϋπόθεση:

Τα έργα να γίνονται με σεβασμό στο περιβάλλον και στη βάση μιας αρχής: Ότι δεν πρέπει να χαλάμε μια υποδομή, μια δραστηριότητα που ήδη αναπτύσσεται, για να κατασκευάσουμε ένα έργο Ανανεώσιμης Πηγής Ενέργειας.

Βέβαια, αυτή η πολιτική δεν μπορεί να παρεξηγείται από επενδυτές που επιχειρούν να κατασκευάσουν μονάδες με μεταφερόμενες πρώτες ύλες, ή να μην λαμβάνουν υπόψη και τυχόν ιδιαιτερότητες που μπορεί να υπάρχουν, όπως συμβαίνει με την «ιδιοποίηση» ακόμη και εκτάσεων που χρησιμοποιούνται από αγρότες-κτηνοτρόφους.

Η υπόθεση «υδρογόνο» είναι μια μακρινή υπόθεση για την Ήπειρο, καθώς για μας προέχει η έναρξη και η ολοκλήρωση της ερευνητικής γεώτρησης για υδρογονάνθρακες στην περιοχή του Δήμου Ζίτσας. Ευελπιστούμε να έχουμε πολύ θετικά αποτελέσματα για την Ήπειρο και την πατρίδα μας και στη συνέχεια να συζητήσουμε για τα εναλλακτικά καύσιμα του μέλλοντος. ■

Κώστας Αγοραστός

Περιφερειάρχης Θεσσαλίας

Το νέο ΕΣΠΑ Θεσσαλίας 2021-2027, δίνει «ανάσα» και «οξυγόνο» ελπίδας

Το τρέχον ΕΣΠΑ Θεσσαλίας 2014-2020, ολοκληρώνεται ομαλά, με πλήρη επίτευξη των στόχων του, με ενταγμένα 9.065 έργα, δράσεις και επιχειρήσεις. Το Πρόγραμμα Θεσσαλία 2021-2027, σηματοδοτεί μια νέα περίοδο παραγωγής έργων ουσίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη στήριξη της κοινωνίας, με ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους συνολικού ύψους 554 εκατομμυρίων ευρώ, αυξημένους κατά 31% σε σχέση με τον προϋπολογισμό του ΕΣΠΑ Θεσσαλίας 2014-2020. Είναι ένα πρόγραμμα ανθρωποκεντρικό, που δίνει ανάσα και οξυγόνο ελπίδας και αποδεικνύει ότι είμαστε ένα με την κοινωνία.

Η εξειδίκευση του Προγράμματος οδηγεί σε έργα 71,5 εκατ. ευρώ για την ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας, 111,8 εκατ. για το Περιβάλλον και Ανθεκτικότητα, 40,5 εκατ. ευρώ για τη Βελτίωση Μεταφορικών Υποδομών και Συνδεσιμότητας, 81,1 εκατ. ευρώ για Υποδομές Ενίσχυσης της Κοινωνικής Συνοχής για χωρίς αποκλεισμού ανάπτυξη, 140,5 εκατ. ευρώ για Δράσεις Ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και αντιμετώπισης της φτώχειας και 99,1 εκατ. ευρώ για Ολοκληρωμένες Χωρικές Παρεμβάσεις.

Μέσα στο πρώτο τρίμηνο του 2023 εκδίδονται προσκλήσεις για δύο σημαντικές δράσεις: το πρόγραμμα voucher βρεφονηπιακών σταθμών και πρόγραμμα ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών για διευκόλυνση πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

Περιφέρεια συνεχών επιδόσεων και διακρίσεων

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας πρωτοστατεί στον απαραίτητο μετασχηματισμό για την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ και της Ατζέντας 2030 και είναι η μόνη ελληνική Περιφέρεια που έχει ήδη εκπληρώσει τις απαιτήσεις για την βιωσιμότητα, κατά περισσότερο από 50%.

- επιλέχτηκε και συμμετέχει στην αποστολή της Ε.Ε. για 100 κλιματικά ουδέτερες περιοχές έως το 2030
- διακρίθηκε στις 200 καλύτερες πρακτικές green deal της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών.
- τιμήθηκε με την κορυφαία διάκριση «Smart Region of the Year» στα Best City Awards 2023
- τιμήθηκε με το Βραβείο Τοπίου

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας πρωτοστατεί στον απαραίτητο μετασχηματισμό για την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ και της Ατζέντας 2030

του Συμβουλίου της Ευρώπης για το μεγαλύτερο περιβαλλοντικό έργο στην Ν.Α. Ευρώπη τα τελευταία χρόνια, την ανασύσταση της λίμνης Κάρλα.

- καταγράφει τις καλύτερες επιδόσεις, σύμφωνα με μελέτη του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών βάσει του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Οδικής Ασφάλειας 2030.
- διαθέτει το μεγαλύτερο δίκτυο Υποθαλάσσιων Μουσείων στη χώρα, με τον Παρθενώνα των ναυαγίων, το αρχαιότερο επισκέψιμο υποθαλάσσιο μουσείο στον κόσμο στην Περιστέρα της Αλοννήσου που τιμήθηκε με το πρώτο ευρωπαϊκό βραβείο καινοτομίας ECTN για τον αιεφόρο πολιτιστικό τουρισμό.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός είναι κοινωνική πολιτική

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της Αυτοδιοίκησης αλλάζει τις σχέσεις στο εσωτερικό της Περιφέρειας αλλά και τη σχέση με τους πολίτες. Είναι μια πολιτική με βαθύ ανθρωπινό αποτύπωμα που ανταποκρίνεται στην ανάγκη της κοινωνίας για ποιοτικές, αποτελεσματικές, γρήγορες, διαφανείς υπηρεσίες.

Τα ψηφιακά έργα της Περιφέρειας Θεσσαλίας έχουν διακριθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών ως «καλές πρακτικές» του Αποθετηρίου Καινοτομιών της ελληνικής δημόσιας διοίκησης.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός επεκτείνεται και σε άλλους κρίσιμους τομείς όπως η υγεία, το περιβάλλον

και ο τουρισμός, με βραβευμένα έργα όπως: ο πρώτος Σταθμός Μέτρησης της Κλιματικής Αλλαγής στο Πανεπιστημιακό Δάσος Περιοιού, νέοι Σταθμοί μέτρησης της ποιότητας του αέρα σε όλα τα μεγάλα αστικά κέντρα, ηλεκτρονική παρακολούθηση της λειτουργίας της λίμνης Κάρλα, Ολοκληρωμένο Ψηφιακό Μετεωρολογικό Παρατηρητήριο στον Ενιπέα ποταμό, έξυ-

πνα συστήματα πυρανίχνευσης σε δάση, ψηφιακές υπηρεσίες επαγγελματικής καθοδήγησης και εύρεση εργασίας αποκλειστικά για νέους 18-35 ετών, χρηματοδότηση των Επιμελητηρίων για υποδομή παροχής ψηφιακών υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις - μέλη τους, δημιουργία του πρώτου Κόμβου Ψηφιακής Καινοτομίας Health Hub, τεχνολογίες αιχμής στα Υποθαλάσσια Μουσεία,

δύο βραβευμένα Μουσεία - «μίνι Πλανητάρια» ψηφιακής προβολής σε Όλυμπο και Μετέωρα κ.α.

Μοντέλο ανάπτυξης made in Greece για αυτάρκεια σε νερό, τρόφιμα, ενέργεια

Το διακύβευμα της εποχής είναι η αυτάρκεια σε νερό, τρόφιμα, ενέργεια. Οι όλο και πιο συχνές, απρόβλεπτες και έντονες κρίσεις που αντιμετωπίζουμε είτε με τη μορφή χαοτικού τύπου καιρικών φαινομένων είτε με τη μορφή πανδημιών, μας οδηγούν να επαναξιολογήσουμε τη σχέση μας με το περιβάλλον.

Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας είμαστε μια ομάδα που διεκδικεί, εργάζεται και δημιουργεί. Επενδύουμε στην πρόληψη, σχεδιάζουμε με σύμμαχο τη φύση και ακολουθούμε το δόγμα build back better, δηλαδή έχουμε μια στρατηγική στόχευση ώστε να αντιμετωπίσουμε με τον καλύτερο τρόπο τις επιπτώσεις κινδύνων που έρχονται από το μέλλον.

Δημιουργούμε αξιόπιστο σύστημα για να μας εμπιστεύονται οι πολίτες. Θέλουμε να ξέρουν ότι τους προστατεύουμε και όχι απλώς να το πιστεύουν. Παράγουμε ένα καλύτερο αύριο με οδηγό την βιώσιμη ανάπτυξη. Είμαστε οι πράξεις μας.

Ο καλύτερος τρόπος να πεις κάτι είναι να το κάνεις:

- Έργα ενεργειακής αναβάθμισης 90 δημοσίων κτιρίων (σχολεία, Δικαστήρια, Νοσοκομεία, Επιμελητήρια κ.α.). Τα «πράσινα» κτίρια της Περιφέρειας Θεσσαλίας, έχουν επιλεγεί στα 200 καλύτερα έργα του Green Deal της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ευρωπαϊκού προγράμματος «Πράσινη Συμφωνία με Τοπική Δράση».
- Ενεργειακή αναβάθμιση του φωτισμού με 7.900 Led στο σύνολο

Τα «πράσινα» κτίρια της Περιφέρειας Θεσσαλίας, έχουν επιλεγεί στα 200 καλύτερα έργα του Green Deal της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

του οδικού δικτύου αρμοδιότητας της Περιφέρειας, που μειώνει κατά 79% την κατανάλωση ενέργειας, κατά 10.800 τόνους ετησίως το αποτύπωμα του διοξειδίου του άνθρακα και εξοικονομεί πόρους 24 εκατ. ευρώ για τα επόμενα 12 έτη.

- Πράσινοι Περιφερειακός Σχεδιασμός στην διαχείριση απορριμμάτων και υγρών αποβλήτων .

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας είναι η πιο «πράσινη» Περιφέρεια της χώρας στο τομέα των απορριμμάτων, χωρίς περιβαλλοντικά πρόστιμα από την Ευρωπαϊκή Ένωση και με δημόσιες υποδομές που δεν επιβαρύνουν οικονομικά τον πολίτη. Με τρεις ΧΥΤΑ (Βόλου, Λάρισας Τρικάλων), με το πρώτο έργο της Μονάδας Επεξεργασίας Στερεών Αποβλήτων Δυτικής Θεσσαλίας για τη μετατροπή του ΧΥΤΑ σε ΧΥΤΥ και ανάλογες Μονάδες σε Λάρισα και Βόλο.

Μέσω της πολιτικής της στη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων, η Περιφέρεια Θεσσαλίας οδηγείται σε σχεδόν μηδενική παραγωγή απορριμμάτων προς ταφή από το 2025 μέχρι το 2030 και είναι από τις πρώτες Περιφέρειες στη χώρα που επεξεργάζεται και διαλέγει το σύνολο των παραγόμενων απορριμμάτων της, ανακτώντας χαρτί, πλαστικό, μέταλλο, γυαλί, κομπόστ και ενέργεια από βιοαέριο.

Επιπλέον, στο σύνολο των οικισμών με πληθυσμό άνω των 2.000 κατοίκων αλλά και σε ευαίσθητες οικολογικά και τουριστικές περιοχές με μικρότερο πληθυσμό έχουν υλοποιηθεί και βρίσκονται σε εξέλιξη έργα συλλογής και επεξεργασίας αστικών λυμάτων, δηλαδή αποκτούν όλοι Βιολογικό Καθαρισμό. Περιβαλλοντικά οφέλη αποφέρουν οι 15 Μονάδες Παραγωγής Βιοαερίου που λειτουργούν στη Θεσσαλία.

- Κατασκευή περιφερειακών οδών, εισόδων πόλεων και κυκλικών κόμβων

Οι περιφερειακοί δρόμοι, οι εισόδων των πόλεων και οι κυκλικοί κόμβοι που χρηματοδοτεί και κατασκευάζει η Περιφέρεια Θεσσαλίας αναβαθμίζουν όχι μόνο το επίπεδο οδικής ασφάλειας αλλά συνολικά την αρχιτεκτονική του τοπίου και την περιβαλλοντική ποιότητα του οδικού δικτύου.

- Ολοκληρωμένες στρατηγικές για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη

Οι ολοκληρωμένες στρατηγικές για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (ΒΑΑ) στις πρωτεύουσες της Θεσσαλίας, οδηγούν σε 78 νέα «πράσινα έργα» συνολικού προϋπολογισμού 58 εκατ. ευρώ -δρόμους ήπιας κυκλοφορίας, προμήθεια ηλεκτρικών ποδηλάτων, ποδηλατόδρομους, αστικές αναπλάσεις. Από το πρόγραμμα αστικών αναπλάσεων ωφελούνται και οι οικισμοί με πληθυσμό άνω των 5.000 κατοίκων αλλά και οι πρωτεύουσες στα νησιά των Σποράδων. Τα έργα συμβάλλουν σε ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου σε 5.355,8 τόνους Ισοδύναμου CO2.

- Ηλεκτροκίνηση του «Θεσσαλικού σιδηροδρόμου»

Περιβαλλοντική ελάφρυνση φέρνει και το έργο της ηλεκτροκίνησης του «Θεσσαλικού σιδηροδρόμου» δηλ. του προαστιακού Παλαιοφάρσαλα - Καρδίτσα - Τρίκαλα - Καλαμπάκα αλλά και της γραμμής Λάρισα-Βόλος.

- Προγράμματα προστασίας της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος

Η Περιφέρεια εφαρμόζει πρόγραμμα περισυλλογής κενών γεωργικών συσκευασιών, πρόγραμμα περισυλλογής νεκρών ζώων και το βραβευμένο πρόγραμμα ΤΥΤΩ, για την διαχείριση με οικολογικό τρόπο του πληθυσμού των τρωκτικών στο θεσσαλικό αγροτικό οικοσύστημα.

- Έργα Αντιπλημμυρικής προστασίας/Αρδευτικά μειώνουν το κόστος και το ενεργειακό αποτύπωμα στην αγροτική παραγωγή και οδηγούν σε ορθή διαχείριση του νερού και

- Έργα Ύδρευσης διασφαλίζουν καθαρό, ποιοτικό, επαρκές πόσιμο νερό παντού. ■

Απόστολος Τζιτζικώστας
Περιφερειάρχης Κεντρικής Μακεδονίας

Χτίζουμε τη Μακεδονία του 2030, μια Περιφέρεια σύγχρονη, έξυπνη, πράσινη και ανθρώπινη

Πρώτη σε όλη τη χώρα, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχει δημιουργήσει 200 ψηφιακές υπηρεσίες, ενώ μέχρι το τέλος του 2023 σχεδόν το σύνολο των υπηρεσιών της θα είναι ψηφιακές. Όπως αναφέρει ο Περιφερειάρχης, Απόστολος Τζιτζικώστας, αυτή τη στιγμή υλοποιούνται περισσότερα από 8.500 μικρά, μεσαία και μεγάλα έργα και δράσεις σε όλους τους τομείς και στις επτά Περιφερειακές Ενότητες. Σύμφωνα με έκθεση που δημοσίευσε ο ΟΟΣΑ, η Κεντρική Μακεδονία είναι η πρώτη Περιφέρεια στην Ελλάδα όσον αφορά τον στόχο των μηδενικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Πώς βλέπετε την έως τώρα εξέλιξη της Ψηφιακής Διακυβέρνησης; Μέσα από ποιές ενέργειες η Περιφέρειά σας θα αποκτήσει ουσιαστική θέση στην ψηφιακή καθημερινότητα των πολιτών σας;

Η δημιουργία της ψηφιακής Περιφέρειας, της e-Περιφέρειας είναι η μεγαλύτερη μεταρρύθμιση που υλοποιούμε στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Και ήδη, πρώτοι σε όλη τη χώρα, έχουμε δημιουργήσει 200 ψηφιακές υπηρεσίες, ενώ μέχρι το τέλος του 2023 σχεδόν το σύνολο των υπηρεσιών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας θα είναι ψηφιακές. Βάζουμε λοιπόν, οριστικό τέλος στη γραφειοκρατία, τα γκισέ και τις ουρές, ώστε όλοι οι συμπολίτες μας, οι επιχειρήσεις και οι επαγγελματίες να εξυπηρετούνται γρήγορα και αποτελεσματικά. Και ταυτόχρονα, ξεκινήσαμε την ψηφιοποίηση όλων των αρχείων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, βάζοντας τέλος στο χαρτομάνι που δημιουργούσε καθυστερήσεις και ταλαιπωρία.

Έχετε καταβάλει ήδη σημαντικές προσπάθειες για να αξιοποιήσετε τους πόρους του ΕΣΠΑ και των άλλων ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων. Σε ποιο ποσοστό βρίσκεται η απορρόφηση και τα σχετικά έργα;

Στο ΕΣΠΑ που ολοκληρώνεται στο τέλος του 2023 θα έχουμε απορροφήσει το 100% των πόρων. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι θα έχουμε καταφέρει να αξιοποιήσουμε από το πρώτο μέχρι και το τελευταίο ευρώ από τους συνολικούς ευρωπαϊκούς πόρους της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ύψους σχεδόν 1 δις ευρώ. Και ταυτόχρονα το 2022, πετύχαμε 100% απορρόφηση των εθνικών πόρων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, ενώ εξασφαλίσαμε και πρόσθετους πόρους για την Κεντρική Μακεδονία από τον κρατικό προϋπολογισμό, το Ταμείο Ανάκαμψης και το

πρόγραμμα “Αντώνης Τρίτσης”. Αυτή τη στιγμή, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υλοποιεί περισσότερα από 8.500 μικρά, μεσαία και μεγάλα έργα και δράσεις σε όλους τους τομείς και στις επτά Περιφερειακές Ενότητες με τα οποία: στηρίζουμε τις τοπικές επιχειρήσεις και τις θέσεις εργασίας, ενισχύουμε τα νοσοκομεία με σύγχρονο εξοπλισμό και επικουρικό προσωπικό, εκσυγχρονίζουμε τα σχολεία και κατασκευάζουμε νέες σχολικές μονάδες, προστατεύουμε το περι-

βάλλον, δημιουργούμε νέους χώρους πρασίνου στις γειτονιές και τις πόλεις μας, υποστηρίζουμε τους ευάλωτους συμπολίτες μας, αναβαθμίζουμε και επεκτείνουμε το δίκτυο υποδομών μας και δίνουμε ώθηση στον τόπο μας για μία βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη που θα φτάνει σε κάθε σπίτι.

Και στο νέο ΕΣΠΑ 2021-2027 έχουμε εξασφαλίσει πόρους ύψους 1,5 δις ευρώ, που μαζί με τους πόρους από τα υπόλοιπα χρηματοδοτικά εργαλεία και την ιδιωτική οικονομία θα αποτε-

Η δημιουργία της ψηφιακής Περιφέρειας, της e-Περιφέρειας είναι η μεγαλύτερη μεταρρύθμιση που υλοποιούμε στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

➤ Συνέντευξη: Απόστολος Τζιτζικώστας

λέσουν τη μεγαλύτερη χρηματοδοτική παρέμβαση που έγινε ποτέ στην Κεντρική Μακεδονία.

Ποια ψηφιακά έργα αναβαθμίζουν την καθημερινότητα των συμπολιτών μας;

Πέρα από την αναβάθμιση των ψηφιακών υποδομών όλων των Επιμελητηρίων, των Πανεπιστημίων και των σχολείων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που χρηματοδότησε η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, όπως σας είπα και προηγουμένως, έχουμε δημιουργήσει τις πρώτες 200 ψηφιακές υπηρεσίες, με τις οποίες έχουμε ήδη εξυπηρετήσει 250.000 συμπολίτες μας.

Ο ψηφιακός προγραμματισμός εξετάσεων των υποψήφιων οδηγών, η ψηφιακή έκδοση και ανανέωση άδειας στάθμευσης για τους συμπολίτες μας με αναπηρίες, η ψηφιακή ανανέωση και έκδοση αδειών οδήγησης, η ψηφιακή κατάθεση δικαιολογητικών για απόκτηση ιατρικής ειδικότητας, αλλά και οι εξειδικευμένες ψηφιακές υπηρεσίες για επιχειρήσεις και φαρμακεία

είναι μερικές μόνο από τις υπηρεσίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που διευκολύνουν την καθημερινότητα των συμπολιτών μας, των επαγγελματιών και των επιχειρήσεων.

Μέσα στο 2023, τι να αναμένουμε σε κείριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτηρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Αναφέρθηκα προηγουμένως στα 8.500 έργα και δράσεις που υλοποιεί η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σε όλους τους τομείς. Είναι έργα που αλλάζουν όχι μόνο την εικόνα αλλά την ίδια την καθημερινότητα και την ποιότητα ζωής στον τόπο μας. Με την ενεργειακή αναβάθμιση νοσοκομείων, σχολείων, δημόσιων κτηρίων και αθλητικών εγκαταστάσεων που χρηματοδοτεί η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας μειώνουμε το ενεργειακό και οικονομικό κόστος και οι πόροι που εξοικονομούνται επιστρέφουν στην κοινωνία με ακόμα περισσότερα

έργα. Με τον σύγχρονο ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό και το επικουρικό προσωπικό που εξασφαλίσαμε για όλα τα νοσοκομεία και τα κέντρα υγείας, βελτιώνουμε τις υπηρεσίες και την πρόσβαση των συμπολιτών μας στο δημόσιο σύστημα υγείας.

Με τις 18 νέες σχολικές μονάδες που ήδη κατασκευάζουμε, αλλά και την κατασκευή ακόμα 35 νέων σχολείων που ξεκινάει άμεσα βάζουμε τέλος στο πρόβλημα της σχολικής στέγης. Με την αναβάθμιση του ηλεκτροφωτισμού στο δίκτυο ευθύνης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας με λαμπτήρες led χαμηλής κατανάλωσης, πέρα από τη μείωση του οικονομικού και ενεργειακού κόστους, καθιστούμε τις μετακινήσεις των συμπολιτών μας και των επισκεπτών πιο ασφαλείς. Με δεκάδες έργα αστικών αναπλάσεων και δημιουργίας δημόσιων χώρων πρασίνου, όπως για παράδειγμα το Μητροπολιτικό Πάρκο στο πρώην Στρατόπεδο Παύλου Μελά που χρηματοδοτεί η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αλλάζουμε τις γειτονιές και τις πόλεις μας.

Επιτρέψτε μου, όμως, να αναφερθώ και στο μεγαλύτερο έργο που οραματίστηκε, σχεδίασε και θα υλοποιήσει η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, την ανάπλαση και αξιοποίηση του Παραλιακού Μετώπου της Θεσσαλονίκης. Είναι ένα εμβληματικό έργο που θα αποτελέσει τη νέα, σύγχρονη ταυτότητα της Θεσσαλονίκης.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκεται τα αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων;

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί κορυφαία προτεραιότητά μας και η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας χρηματοδοτεί τις δράσεις και των 38

Η ανάπλαση και αξιοποίηση του Παραλιακού Μετώπου της Θεσσαλονίκης θα αποτελέσει τη νέα, σύγχρονη ταυτότητα της Θεσσαλονίκης

Δήμων της Κεντρικής Μακεδονίας για την ανακύκλωση και την πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων. Για παράδειγμα χρηματοδοτούμε τη δημιουργία “Πράσινου Σημείου” σε όλους τους Δήμους και τους εξοπλίζουμε με ηλεκτροκίνητα οχήματα και απορριματοφόρα. Παράλληλα, υλοποιούμε μία σειρά από έργα με κορυφαίο την εξυγίανση, αποκατάσταση και ανάδειξη του Δυτικού Μετώπου του Θερμαϊκού σε έκταση μεγαλύτερη των 6.000 στρεμμάτων. Συγχρηματοδοτούμε με την ΕΥΑΘ την κατασκευή του αγωγού σύνδεσης του αποχετευτικού δικτύου του Δενδροποτάμου και περιοχών της Δυτικής Θεσσαλονίκης με το βιολογικό καθαρισμό της Σίνδου.

Εγκαταστήσαμε δύο ακόμα Σταθμούς Παρακολούθησης Αερίων Ρύπων στο Κτίριο Υπηρεσιών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και στην οδό Λαγκαδά στη Σταυρούπολη. Ολοκληρώνουμε τις εργασίες καθαρισμού και απομάκρυνσης μη επικίνδυνων αποβλήτων στο εμβληματικό για τη δυτική Θεσσαλονίκη κτίριο του Καπνομάγαζου της Σταυρούπολης και το παραδίδουμε πίσω στους συμπολίτες μας, δημιουργώντας τον πρώτο στην Ελλάδα ενιαίο χώρο διεξαγωγής εξετάσεων για την απόκτηση άδειας ασκήσεων επαγγέλματος.

Απομακρύναμε περισσότερους από 40 τόνους παλιών ελαστικών από τον βυθό της θάλασσας, σε έκταση τριών χιλιομέτρων, μεταξύ των εκβολών του Γαλλικού ποταμού και της Λιμνοθάλασσας του Καλοχωρίου. Συνεχίζουμε τα έργα για την αντιμετώπιση της διάβρωσης των ακτών, στην Κατερίνη τον Πλαταμώνα και τη Χαλκιδική.

Πρωθούμε με συνέπεια την κυκλική οικονομία, τη βιώσιμη κινητικότητα και τη γαλάζια οικονομία. Και βέβαια, υλοποιούμε μικρά και μεγάλα αντιπλημμυρικά έργα που θωρακίζουν 19 περιοχές της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορεί να παίξει οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλες εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμο του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στην Περιφέρειά σας;

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η πρώτη Περιφέρεια στη χώρα που άμεσα έθεσε σε εφαρμογή, ένα πλέγμα έργων και δράσεων για την ηλεκτροκίνηση, την εξοικονόμηση ενέργειας και τη μετάβαση σε πιο φιλικές στο περιβάλλον και πιο οικονομικές μορφές ενέργειας που περιλαμβάνει: Τη δημιουργία σταθμών φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων. Την ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών, νοσοκομείων, σχολείων, δημοσίων κτιρίων και αθλητικών εγκαταστάσεων, που σας ανέφερα και προηγουμένως. Τον εξοπλισμό δημοσίων φορέων με ηλεκτροκίνητα οχή-

ματα, την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων, την επέκταση των ενεργειακών δικτύων σχεδόν σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, τη χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των αγροτικών επιχειρήσεων για τη μείωση του ενεργειακού κόστους, ενώ το 2022 εγκρίναμε και τη δημιουργία 54 νέων μονάδων αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, μεγάλης δυναμικότητας.

Ήδη, οι προσπάθειές μας έχουν αποδώσει καρπούς, καθώς σύμφωνα με την έκθεση που δημοσίευσε ο κορυφαίος διεθνής οργανισμός, ΟΟΣΑ, η Κεντρική Μακεδονία είναι η πρώτη Περιφέρεια στην Ελλάδα όσον αφορά τον στόχο των μηδενικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Συνεχίζουμε λοιπόν, με μεθοδική και πολλή δουλειά, να χτίζουμε τη Μακεδονία του 2030, μια Περιφέρεια σύγχρονη, έξυπνη, πράσινη και ανθρώπινη.

➤ Περιφέρεια Νοτίου Αιγίου

Γιώργος Χατζημάρκος

Περιφερειάρχης Νοτίου Αιγαίου

Τα νησιά του Νοτίου Αιγαίου, στην αιχμή της πρωτοπορίας και της καινοτομίας προς μια βιώσιμη ανάπτυξη

Όλες οι πρωτοβουλίες και οι δράσεις της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, στοχεύουν να καταστήσουν το Νότιο Αιγαίο παγκόσμιο βιώσιμο πολυνησιακό προορισμό. Σύμφωνα με τον Περιφερειάρχη, Γιώργο Χατζημάρκο, βασική επιδίωξη είναι να μην χαθεί πια καμία ευκαιρία γι' αυτά τα νησιά, που μέχρι πρότινος, ήταν τα νησιά της άγονης γραμμής. Ένας τίτλος που δεν αποτελεί τιμή για κανένα που διαχρονικά άσκησε διοίκηση στο Νότιο Αιγαίο. Σήμερα, σε 6 νησιά «τρέχουν» δράσεις που έχουν ήδη προσελκύσει το ενδιαφέρον της διεθνούς κοινότητας, ενώ υλοποιείται ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα και αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία.

Η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου των 45 κατοικημένων νησιών, πώς απαντά στην μεγάλη παγκόσμια πρόκληση της κλιματικής αλλαγής και της βιώσιμης ανάπτυξης;

Τα τελευταία χρόνια έγινε πλέον αδι-αμφισβήτητο ότι η κλιματική αλλαγή πλήττει τη βιωσιμότητα του περιβάλλοντος, της οικονομίας και της κοινωνίας υποθηκεύοντας το μέλλον του πλανήτη και των επόμενων γενεών. Στα ευαίσθητα οικοσυστήματα των νησιών, οι επιπτώσεις είναι περισσότερο ορατές. Αυτό μας κινητοποίησε στην κατεύθυνση ενός πλέγματος πρωτοβουλιών, δράσεων και καινοτόμων – σε παγκόσμια κλίμακα – projects, με στόχο μια σταθερή, διατηρήσιμη, βιώσιμη ανάπτυξη με οφέλη για όλους. Η απάντησή μας στο ερώτημά σας, είναι καθαρή και σαφής: «Νότιο Αιγαίο, η ελληνική πολυνησία, παγκόσμιος προορισμός που αξίζει να Δεις και να Ζεις». Αυτός είναι ο στόχος μας.

Στην υλοποίησή του συγκλίνουν όλες οι πρωτοβουλίες και οι δράσεις της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου ώστε με επιμονή και μεθοδικότητα να αναδειχθεί “πρωταγωνιστής” στην Ελλάδα, την Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο, ως παγκόσμιος βιώσιμος πολυνησιακός προορισμός. Μέσα από ένα νέο πρότυπο βιώσιμης οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, με φιλικό και ανθρώπινο τρόπο ζωής που θα καθιστούν τα νησιά μας πρότυπα αναφοράς και παγκόσμιο πόλο έλξης τουρισμού, επενδύσεων, καινοτομίας, επιχειρηματικότητας, μόνιμης επαγγελματικής εγκατάστασης και κατοικίας.

Μέσα στο 2022, είδαμε καινοτόμες πρωτοβουλίες βιωσιμότητας να αναπτύσσονται σε νησιά του Νοτίου Αιγαίου και μάλιστα με τη συνεργασία παγκόσμιων κολοσσών. Πως το επιτύχατε αυτό;

Κατ’ αρχήν, βασική επιδίωξή μας είναι να μην χαθεί πια καμία ευκαιρία γι’ αυτά τα νησιά, που μέχρι πρότινος, ήταν τα νησιά της άγονης γραμμής. Ένας τίτλος που δεν αποτελεί τιμή για κανένα που

διαχρονικά άσκησε διοίκηση στο Νότιο Αιγαίο. Εμείς πια μιλάμε για νησιά πρώτης γραμμής, στην αιχμή της πρωτοπορίας και της καινοτομίας. Φροντίσαμε να διαμορφώσουμε ένα περιβάλλον αξιοπιστίας και εμπιστοσύνης με όλους όσους συμμετέχουν σε αυτά τα projects, ώστε να αξιοποιήσουμε, ολοκληρωμέ-

“Νότιο Αιγαίο, η ελληνική πολυνησία, παγκόσμιος προορισμός που αξίζει να Δεις και να Ζεις”.

Αυτός είναι ο στόχος μας

να και γρήγορα, ευκαιρίες και δυνατό-τες για τα νησιά μας, σε συνδυασμό με τους διαθέσιμους ευρωπαϊκούς, εθνικούς και περιφερειακούς πόρους. Σήμερα, σε 6 νησιά μας «τρέχουν» δράσεις που έχουν ήδη προσελκύσει το ενδιαφέρον της διεθνούς κοινότητας. Είναι πολύ σημαντικό ότι όλες οι πρωτοβουλίες αγκαλιάστηκαν από την ελληνική κυβέρνηση, που στα νησιά μας βλέπει ότι η βιωσιμότητα δεν είναι μια έννοια θεωρητική, αλλά καθημερινή πρακτική.

Περιγράψτε μας τις δράσεις αυτές.

Η Ρόδος, γίνεται πρώτος βιώσιμος τουριστικός προορισμός παγκοσμίως, μέσα από την στρατηγική συμμα-

χία της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου με τον όμιλο TUI και το ίδρυμα TUI CARE. Με το «THE RHODES CO-LAB. SUSTAINABLE DESTINATION» έχει ξεκινήσει μια δημιουργική συνεργασία που συγκεντρώνει στο ίδιο τραπέζι όλους τους φορείς της Ρόδου – Ξενοδοχεία και Καταλύματα, Εστίαση,

Μεταφορές και κινητικότητα, Εμπειρίες, Κρουαζιέρα, Αεροδρόμια, Υποδομές – και κινητοποιεί παράλληλα εθνικούς και παγκόσμιους stakeholders από τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, ώστε να συνδημιουργήσουν λύσεις στην κατεύθυνση ενός Ολιστικού Αειφόρου Επιχειρηματικού Μοντέλου για τουριστικούς προορισμούς παγκοσμίως. Η Ρόδος γίνεται έτσι «φάρος» για τη βιώσιμη metamorphosis των τουριστικών προορισμών ανά την υφήλιο.

Η Χάλκη γίνεται το πρώτο GR-eco island της χώρας μας και μετατρέπεται σε πρότυπο νησί ενεργειακής μετάβασης. Με την υπογραφή του μνημονίου συνεργασίας, από τον υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την

πρεσβεία της Γαλλίας στην Ελλάδα, την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, τον δήμο Χάλκης, τη ΔΕΗ, τον Όμιλο Συγγελίδη/Citroen, την AKUO ENERGY GREECE, την OMEXOM/Vinci Energies, τη Vodafone Ελλάδας και την ALD Automotive, η Χάλκη ανοίγει τον δρόμο στη δημιουργία των GR-eco islands, συνδέοντας τον ιδιωτικό τομέα με τις τοπικές κοινωνίες και ενθαρρύνοντας συνεργασίες που προωθούν νέες τεχνολογίες και ενεργειακές πρακτικές χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Η Αστυπάλαια γίνεται το πρώτο Έξυπνο και Βιώσιμο Νησί της Μεσογείου, προβάλλοντας μια εικόνα από το μέλλον στο σήμερα. Προωθεί το μοντέλο μεταφορών του μέλλοντος, μέσα από την ηλεκτροκίνηση, τη χρήση ΑΠΕ και τις έξυπνες συγκοινωνίες. Με την καινοτόμο υπηρεσία οχημάτων κοινής χρήσης ως εφαρμογή στα κινητά τηλέφωνα (e-mobility on demand), που ήδη λειτουργεί ο ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Κ2 της Περιφέρειάς μας, με διάφορες δράσεις κυκλικής οικονομίας και τη μεγαλύτερη συλλογή δημόσιων φορτιστών ανά κάτοικο στην Ελλάδα, η «έξυπνη και βιώσιμη Αστυπάλαια» γίνεται παγκόσμιο σημείο αναφοράς. Με το Astybus, την έξυπνη κινητικότητα κατά παραγγελία με τη χρήση app, κάτοικοι και επισκέπτες πραγματοποίησαν το περασμένο καλοκαίρι, μέσα σε 150 ημέρες, 24.370 διαδρομές με ηλεκτρονικό όχημα.

Η Σύρος, με το Aegean Neorion Innovation Center, μετατρέπεται σε κοιτίδα τεχνολογικών λύσεων. Το ANIC είναι ένα δυναμικό, σύγχρονο οικοσύστημα τεχνολογίας και καινοτομίας στη καρδιά του Νοτίου Αιγαίου, ικανό να αναδειχθεί σε σημαντική κοιτίδα τεχνολογικών λύσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Αποτελεί πρωτοβουλία του Ομίλου ONEX και της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου ως ιδρυτές και της CISCO ως τεχνολογικού παρόχου, την COSMOTE ως στρατηγικού συνεργάτη και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου ως εκπαιδευτικού

εταίρου. Το Κέντρο δημιουργήθηκε με σκοπό την παραγωγή γνώσης και τη διεξόδυση των ψηφιακών τεχνολογιών στις τοπικές κοινότητες με τη δράση του να εκτείνεται σε τομείς όπως, η εκπαίδευση, η υγεία, το περιβάλλον και οι νέες τεχνολογίες. Παράλληλα, αποσκοπεί στο να αναβαθμίσει το ψηφιακό αποτύπωμα της Σύρου, μέσα από μια σειρά καινοτόμων δράσεων και πρωτοβουλιών.

Η πρώτη δράση του ANIC έχει τεθεί ήδη σε τροχιά υλοποίησης. Στρέφεται στην Υγεία και συγκεκριμένα στο Γενικό Νοσοκομείο της Σύρου «Βαρδάκειο & Πρώιο» και αφορά στη δωρεά του ANIC προγράμματος για τον μετασχηματισμό του σε πρότυπο ασφαλές, πράσινο και έξυπνο Νοσοκομείο.

Η Τήλος με το «tilos just go zero» είναι το πρώτο νησί μηδενικών αποβλήτων. Zero waste σημαίνει ότι κάθε απόβλητο που παράγεται στο νησί συλλέγεται και αξιοποιείται με βάση τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, με στόχο να μην αφήνει αποτύπωμα στο φυσικό περιβάλλον. Ουσιαστικά σημαίνει 100% εκτροπή από την ταφή των αποβλήτων. Χωρίς ΧΥΤΑ και δημόσιους κάδους. Σε σύντομο χρονικό διάστημα, το νησί με την πρωτοποριακή πόρτα-πόρτα συλλογή και με εφαρμογή διαλογής των βιοαπόβλητων, ανακυκλώσιμων υλικών και υπολειμμάτων, έχει καταφέρει την εκτροπή από την ταφή σε ποσοστό 100% και συνεπώς παύση λειτουργίας του ΧΥΤΑ, ενώ το ποσοστό ανακύκλωσης προσεγγίζει το 90%, τη στιγμή που ο ευρωπαϊκός στόχος έως το 2030 είναι το 60%.

Με το project «Naxos, Smart Island», η Νάξος μετατρέπεται σε έξυπνο νησί. Η χρήση των τεχνολογιών της Amazon Web Services προΐσταται του νέου αυτού project, που θα μετατρέψει τη Νάξο σε ένα νησί γεμάτο αυτόνομες, έξυπνες μετακινήσεις και σαφώς μειωμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα, μέσω τεχνολογιών Internet of Things (ή αλλιώς Διαδίκτυο των πραγμάτων), και την επικοινωνία όλων των συστημάτων

μέσω 5G. Το project θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με 20 ελληνικές εταιρείες, καθώς και με τη βοήθεια της ελληνικής κυβέρνησης, των τοπικών αρχών και της πρεσβείας των ΗΠΑ.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκεται τα αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων;

Και σε αυτόν τον τομέα, στο Νότιο Αιγαίο, σε όλα τα νησιά μας, σχεδιάζονται και δρομολογούνται οι λύσεις που αυτά έχουν ανάγκη για την διαχείριση των απορριμμάτων τους, για να βάλουμε οριστικά τέλος σε χρόνιες καταστάσεις ντροπής που σγμάτιζαν τη χώρα μας. Στα δύο χρόνια λειτουργίας του ΦοΔΣΑ Νοτίου Αιγαίου, του Ειδικού Περιφερειακού Διαβαθμιδικού Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, αυτά που έχουν ήδη γίνει ισοδυναμούν με άλμα στο μέλλον. Μέχρι σήμερα έχουν δρομολογηθεί 13 μεγάλα project, προϋπολογισμού 182 εκατ. ευρώ. Ενδεικτικά σας αναφέρω τα Ολοκληρωμένα συστήματα διαχείρισης απορριμμάτων Ρόδου και Σαντορίνης, δράσεις

Νησιά, που επί δεκαετίες βίωναν τις συνέπειες της υποχρηματοδότησης, τώρα, στη νέα προγραμματική περίοδο, έχουν σχεδόν διπλάσιους πόρους στο νέο Περιφερειακό Πρόγραμμα 2021-2027

διαχείρισης βιοαποβλήτων σε οικίες της Περιφέρειάς μας, δράσεις ανάπτυξης υποδομών χωριστής συλλογής ανακυκλώσιμων στους δήμους της Περιφέρειας, δράσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων σε Άνδρο, Πάρο Αντίπαρο, Λέρο, Μήλο, Επεξεργασία υπολειμματικών σύμμεικτων Α.Σ.Α. και Προδιαλεγμένων Βιοαποβλήτων Νάξου και Μικρών Κυκλάδων, Μονάδα Επεξεργασίας Στερεών Αποβλήτων και κατασκευή νέου κутτάρου ΧΥΤΥ στη Σύρο, ΧΥΤΥ και Μονάδα Κομποστοποίησης στην Τήνο, 2ο Κύτταρο ΧΥΤΑ στην Κάρπαθο, επέκταση χώρου υγειονομικής ταφής στη Μύκονο. Κι όλα αυτά από έναν φορέα, τον που ακόμα δεν έχει εργαζόμενους και υποστηρίζεται από τις Τεχνικές υπηρεσίες της Περιφέρειας. Αυτός ο απολογισμός έργων βοήθησε την χώρα

μας να πάρει έγκριση σε πρόγραμμα 600 εκ. ευρώ στο ΕΣΠΑ 2021-2027 σε αντίστοιχες δράσεις.

Πέραν όλων αυτών, ποιες ενέργειες κάνετε για την εξοικονόμηση ενέργειας όσον αφορά το οδικό δίκτυο των νησιών;

Έχουμε ήδη σε εξέλιξη το μεγαλύτερο πρόγραμμα ανάπτυξη σύγχρονων συστημάτων οδοφωτισμού, στην ιστορία των νησιών μας, με στόχο όχι μόνο την εξοικονόμηση ενέργειας, αλλά πρωτίστως την ασφάλεια του οδικού δικτύου. Ξεκινήσαμε με την Ρόδο και την Κω και συνεχίζουμε στα νησιά Καρπάθου – Καλύμνου – Πάτμου – Λέρου – Σύμης – Ρόδου – Σύρου – Νάξου – Πάρου – Σαντορίνης – Μυκόνου – Τήνου και Μήλου. Στόχος μας η ολική αντικατάσταση των παλαιών ενεργοβόρων φωτιστικών σωμάτων, με νέα υψηλής

τεχνολογίας “έξυπνα” φωτιστικά τύπου LED, με την μέγιστη γεωγραφική κάλυψη και την βέλτιστη ποιότητα του φωτισμού. Είναι η πρώτη φορά θα υλοποιηθεί έργο ταυτόχρονα σε 13 νησιά.

Έχετε καταβάλει ήδη σημαντικές προσπάθειες για να αξιοποιήσετε τους πόρους του ΕΣΠΑ και των άλλων ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων. Σε ποιο ποσοστό βρίσκεται η απορρόφηση;

Τα νησιά μας, για τρίτη συνεχόμενη χρονιά βρέθηκαν στην πρώτη θέση πανελλαδικά, ως προς την απορρόφηση των πόρων του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2014- 2020. Ένα χρόνο πριν και την τυπική λήξη της τρέχουσας περιόδου, έχουμε την ικανοποίηση ότι δεν χάθηκε ούτε ένα ευρώ. Από την έναρξη του Προγράμματος μέχρι σήμερα έχουν ενταχθεί 4.519 έργα και δράσεις με συνολικό προϋπολογισμό 266,6 εκ. ευρώ. Οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες φτάνουν σε 167,1 εκ. ευρώ, με ποσοστό απορρόφησης 108%. Διασφαλίσαμε, συνεπώς ότι στο τέλος της προγραμματικής αυτής περιόδου – στο τέλος του 2023 - το Πρόγραμμα πετυχαίνει στο ακέραιο τους στόχους του. Μέσα σε αυτά τα έργα, είναι πολλά που αφορούν στην ενεργειακή αναβάθμιση νοσοκομείων, σχολικών μονάδων και άλλων δημοσίων κτιρίων αλλά και ενίσχυσης της ενεργειακής απόδοσης των νοικοκυριών. Παράλληλα, αυτά τα νησιά, που επί δεκαετίες βίωναν τις συνέπειες της υποχρηματοδότησης, τώρα, στη νέα προγραμματική περίοδο, έχουν σχεδόν διπλάσιους πόρους στο νέο Περιφερειακό Πρόγραμμα 2021-2027, για να αντιμετωπίσουν πραγματικές τους ανάγκες. Και λίγο πριν την εκπνοή του 2022, ξεκινήσαμε ήδη τις διαδικασίες υλοποίησης του νέου προγράμματος. Η πρώτη πρόσκληση βρίσκεται ήδη στον «αέρα» και αφορά δράσεις ολοκληρωμένης βιώσιμης αστικής ανάπτυξης για τους Δήμους Ρόδου, Κω, Καλύμνου, Σύρου – Ερμούπολης και Νάξου. ■

Παναγιώτης Νίκας
Περιφερειάρχης Πελοποννήσου

Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών αποτελούν το στοίχημα για την πρόοδο

Ο ψηφιακός εκσυγχρονισμός της χώρας μας και η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών αποτελούν το στοίχημα για την πρόοδο, τη διαφάνεια, την ανταγωνιστικότητα, την αναπτυξιακή της πορεία αλλά και την αναδιοργάνωση του κράτους.

Πάνω από 7.000.000 ευρώ είναι ο προϋπολογισμός των έργων για συστήματα τηλεελέγχου και τηλεχειρισμού, σε εγκαταστάσεις δικτύων ύδρευσης σε διάφορες περιοχές της Πελοποννήσου

Τι υλοποιείται στην Περιφέρεια

- Δημιουργία και ανανέωση της ιστοσελίδας rrel.gov.gr, η οποία περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία πληροφοριακά στοιχεία για τη διαφάνεια των πράξεων της περιφέρειας και την πληροφόρηση των πολιτών.
- Καθολική χρήση της ΙΡΙΔΑΣ από 1/1/2021 ως σύστημα ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων.
- Χρήση 850 αδειών χρήσης λογισμικού χρήσης εφαρμογών γραφείου, τα οποία αποδόθηκαν πιλοτικά από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης δωρεάν στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.
- Χρήση του epresence.gov.gr για τις τηλεδιασκέψεις της Περιφέρειας Πελοποννήσου.
- Απόδοση 850 αδειών άυλης ψηφιακής υπογραφής τα οποία δόθηκαν στα στελέχη της υπηρεσίας για την ασφαλή και έγκυρη υπογραφή εγγράφων και διακίνηση αυτών μέσω του Κεντρικού Συστήματος Ηλεκτρονικής Διακίνησης Εγγράφων.
- Πιλοτική εφαρμογή και χρήση του microsoftteams με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών, εγγράφων, αρχείων και συνεργασίας σε πραγματικό χρόνο μεταξύ των στελεχών της περιφέρειας. Παρέχει και τη δυνατότητα οπτικής επικοινωνίας μεταξύ τους.
- Ενέργειες για τη μετάβαση στο ΣΥΖΕΥΞΙΣ 2 αναμένουμε τις τελικές ενέργειες από την Κοινότητα της Πληροφορίας.
- Αγορά νέων ηλεκτρονικών υπολογιστών και περιφερειακού εξοπλισμού αυτών στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.
- Αναβάθμιση εγκαταστάσεων - Δομημένη καλωδίωση στα κτήρια της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Μελλοντικά

- Προετοιμασία υπογραφής μνημονίου συνεργασίας με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης για τη χρήση του AZURE για τη βελτίωση της εργασίας των υπαλλήλων στο νέφος (cloud)
- Αναβάθμιση γραμμών και τηλεφωνικών κέντρων μέσω του ΣΥΖΕΥΞΙΣ 2
- Επέκταση δικτύου οπτικών ινών σε όλα τα διοικητήρια της Περιφέρειας Πελοποννήσου μέσω της Κοινωνίας της Πληροφορίας
- Δημιουργία του eprel.gov.gr με ψηφιακές υπηρεσίες προς τους πολίτες (νομικά και φυσικά πρόσωπα). Είναι σε εξέλιξη οι ενέργειες για την ένταξή τους στο gov.gr
- Για όλες τις χρήσεις των προγραμμάτων και δικτύων συντάσσονται κανονισμοί εσωτερικοί, προκειμένου να λαμβάνονται μέτρα για την ασφαλή και την ορθή χρήση, και σε συνεργασία με το Υπουργείο ψηφια-

κής πολιτικής αναμένεται εκπαίδευση για θέματα κυβερνοασφάλειας.

- Σημειώνεται ότι, εκτός από τις δωρεάν παροχές τις οποίες λάβαμε από το υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής, τα υπόλοιπα υλοποιήθηκαν με πόρους του προϋπολογισμού της Περιφέρειας, οι οποίοι εξοικονομήθηκαν από τις σημαντικές μειώσεις δαπανών σε αναλώσιμα και γραφική ύλη από την χρήση τεχνολογίας πληροφορικής και επικοινωνιών .
- Η Περιφέρεια ως αναπτυξιακός φορέας φροντίζει και διεκδικεί πόρους από όλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία ώστε και οι λοιποί φορείς που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια και οι Κοινωνικοί Εταίροι να αναβαθμιστούν ψηφιακά για την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών στους πολίτες.

ΕΣΠΑ 2014-2020

Από το ΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ 2014-2020 έχουν διατεθεί:

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου ως αναπτυξιακός φορέας φροντίζει και διεκδικεί πόρους από όλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία

1. Επιπλέον των 3.750.000€ για την ενίσχυση πολύ μικρών επιχειρήσεων για τον εκσυγχρονισμό τους μέσω ΤΠΕ και συστημάτων αυτοματισμού.

2. Ποσό ύψους 1.250.000,00€ για την Ανάπτυξη / αναβάθμιση πληροφοριακών συστημάτων και ηλεκτρονικών υποδομών των Επιμελητηρίων της Περιφέρειας Πελοποννήσου

3. Ποσό ύψους 3.298.511€ για την παροχή υπηρεσιών «Αυτόνομης Διαβίωσης και Ασφαλούς Γήρανσης Ηλικιωμένων στη Περιφέρεια Πελοποννήσου», με δικαιούχο την Περιφέρεια Πελοποννήσου.

4. Ποσά περί τα 2.000.000€ ευρώ που αφορούν έργα ψηφιοποίησης και εικονικής περιήγησης πολιτιστικών και ιστορικών μνημείων.

5. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι δαπάνες για την τουριστική προβολή του προορισμού γίνονται με έμφαση στα ψηφιακά μέσα, ενώ, το, προϋπολογισμού περί τα 1.800.000,00 ευρώ, προηγμένο περιφερειακό σύστημα διαχείρισης προορισμού (Destination Management System / DMS) για την όσο το δυνατόν καλύτερη προβολή του τουριστικού προορισμού "Πελοπόννησος". Πρόκειται για μια δυναμική εφαρμογή η οποία συνεχώς εμπλουτίζει και ανανεώνει το περιεχόμενό της. Το DMS συγκεντρώνει και παρουσιάζει όλη την τουριστική πληροφορία της Περιφέρειας Πελοποννήσου και θα ενημερώνεται – επικαιροποιείται σε τακτά χρονικά διαστήματα παρέχοντας ολοκληρωμένες, καινοτόμες, "έξυπνες", υπηρεσίες e-tourism, οι οποίες θα δίνουν στους χρήστες της πλατφόρμας, την δυνατότητα να γνωρίσουν και στη συνέχεια να επιλέξουν τον προορισμό λαμβάνοντας υπ' όψιν και τις ελεύθερα παρεχόμενες υπηρεσίες (πολιτιστικές εκδηλώσεις, διαδρομές κτλ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

6. Περί τα 3.000.000 ευρώ είναι ο προϋπολογισμός των έργων που αφορούν σε συνεργασίες με τα Πανεπιστήμια

στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας.

7. Πάνω από 7.000.000 ευρώ είναι ο προϋπολογισμός των έργων για συστήματα τηλεελέγχου και τηλεχειρισμού, σε εγκαταστάσεις δικτύων ύδρευσης σε διάφορες περιοχές της Πελοποννήσου.

8. Διαχείριση απορριμμάτων. Επιπλέον, θα ήθελα να τονίσω και τη χρήση των πλέον σύγχρονων τεχνολογιών αιχμής, στον τομέα της διαχείρισης των απορριμμάτων.

Πραγματικότητα έγινε τους τελευταίους μήνες η σύγχρονη, υπεύθυνη και άρτια διαχείριση απορριμμάτων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, καθώς υπογράφηκε η σύμβαση (ΣΔΙΤ) για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Απορριμμάτων Περιφέρειας Πελοποννήσου. Εκκίνησε έτσι η μεταβατική διαχείριση στις μονάδες του έργου οι οποίες έχουν ήδη ολοκληρωθεί, παρέχοντας σύγχρονες υπηρεσίες διαχείρισης απορριμμάτων με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος, τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και προσφέροντας πολλαπλά οφέλη στις τοπικές κοινωνίες ως κύτταρα ανάπτυξης κυκλικής οικονομίας.

Η εξέλιξη αυτή σήμερα σηματοδοτεί την αρχή του τέλους για το περιβαλλοντικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια Πελοποννήσου για πάνω από 30 χρόνια, καλύπτοντας όχι μόνο την τρέχουσα κοινοτική οδγία αλλά και τις μελλοντικές, μιας και επιτυγχάνει υψηλές περιβαλλοντικές αποδόσεις, μέσω της μεγαλύτερης ΣΔΙΤ Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Απορριμμάτων που υλοποιείται αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα.

ΕΣΠΑ 2021-2027

Στην νέα προγραμματική περίοδο και στο πλαίσιο του στόχου πολιτικής 1 με προϋπολογισμό 52.075.785,00 ευρώ θα υπάρχουν δράσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας των επιχειρήσεων.

Στην νέα προγραμματική περίοδο και στο πλαίσιο του στόχου πολιτικής 1 με προϋπολογισμό 52.075.785,00 ευρώ θα υπάρχουν δράσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας των επιχειρήσεων

Ε.Π.Α 2021-2025 - Πρόγραμμα Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΠΠΑ 2021-2025). Προβλέπονται δράσεις για:

- Προώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις – προϋπολογισμός 500.000,00€
- Βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα (αυτοματοποίηση) της παραγωγής, αξιοποίηση της συνδεσιμότητας και των μεγάλων όγκων δεδομένων, διαδίκτυο των πραγμάτων, cloud computing κλπ - προϋπολογισμός 500.000,00€
- Δημόσιες συμβάσεις, ηλεκτρονική ένταξη, ηλεκτρονική μάθηση κλπ.) - προϋπολογισμός 150.000,00€
- Ηλεκτρονική υγεία (E- HEALTH)- προϋπολογισμός 200.000,00€
- Ψηφιακές δεξιότητες και ψηφιακή ένταξη - προϋπολογισμός 250.000,00€

Πρόγραμμα Αντώνης Τρίτσης

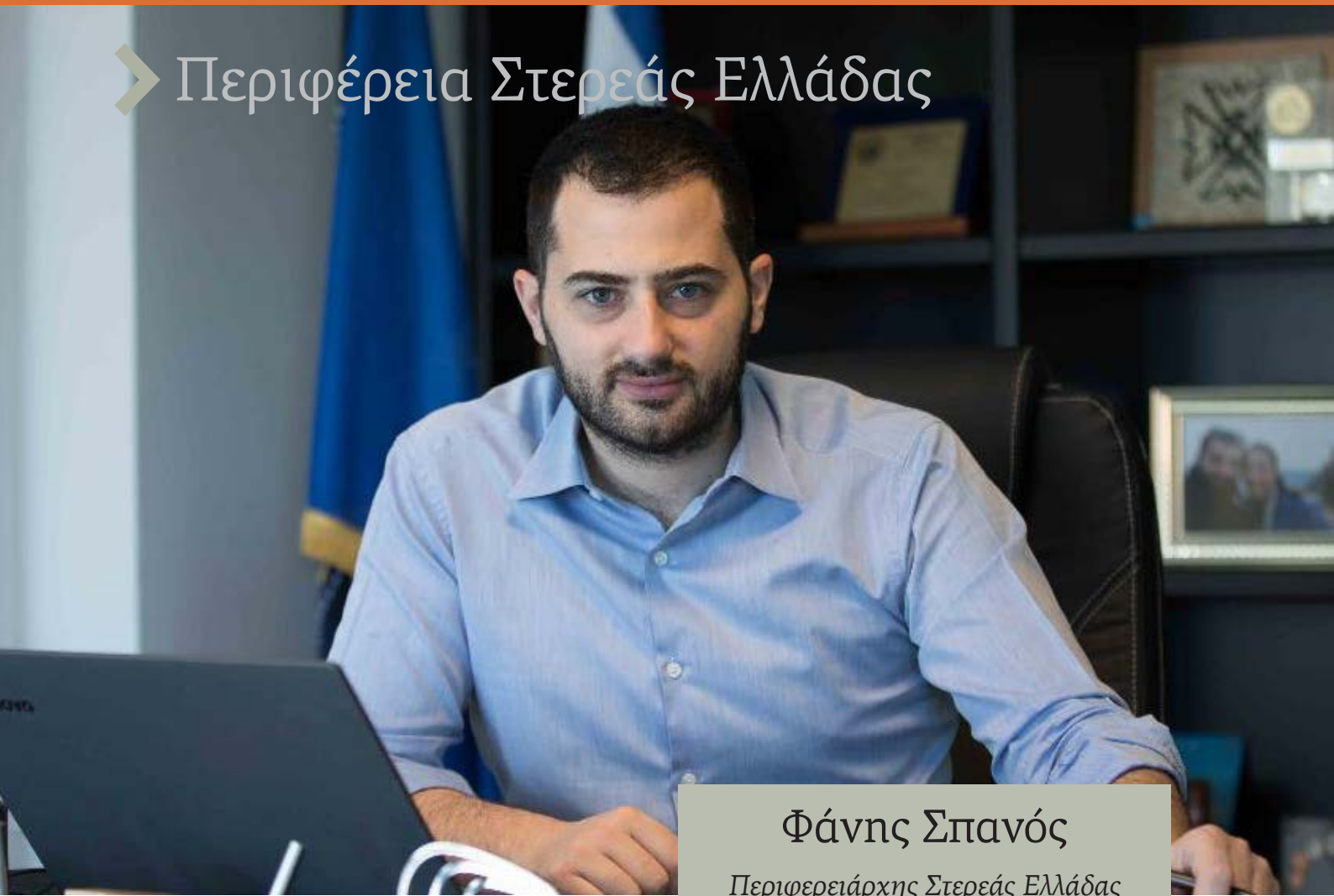
Έχει υποβληθεί πρόταση και αναμένεται χρηματοδότηση για:

Ψηφιακές υπηρεσίες ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας της περιφέρειας Πελοποννήσου και ηλεκτρονική πλατφόρμα για την οικονομική ανάπτυξη και προβολή της επιχειρηματικής και τουριστικής δραστηριότητας και της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Περιφέρεια Πελοποννήσου προϋπολογισμός 380.680,00€.

Πέραν των ανωτέρω ενταγμένων και υπό ένταξη έργων, υπάρχει συνεργασία με το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης ώστε από τα τομεακά προγράμματα του Υπουργείου για οριζόντιες δράσεις ψηφιακής πολιτικής.

Τέλος, είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι η τεχνολογία, η ψηφιακή μετάβαση, ο ψηφιακός μετασχηματισμός ή όπως αλλιώς το ονομάζουμε, είναι εργαλεία ανάπτυξης και εξέλιξης και υποβοήθησης της εργασίας, όμως μην ξεχνάμε ότι ο κύριος παράγοντας είναι ο ανθρώπινος και στο σημείο αυτό τονίζω ότι στις Περιφέρειες είναι αναγκαίο εξειδικευμένο προσωπικό που θα συμβάλλει και θα βελτιώνει διαρκώς όλες τις ενέργειες μετάβασης στην ψηφιακή εποχή. ■

➤ Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Φάνης Σπανός

Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας

Το διαχρονικό πρόβλημα είναι η υποχρηματοδότηση

Η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είχε κάνει πολύ σημαντικά βήματα, πολύ πριν την “ψηφιακή βόμβα Πιερακάκη”, όπως αναφέρει ο Περιφερειάρχης Φάνης Σπανός, αφού χρησιμοποιούνται από το 2015 καινοτόμες ψηφιακές εφαρμογές. Στη Στερεά Ελλάδα, το διαχρονικό πρόβλημα είναι η υποχρηματοδότηση που συνεχίστηκε και την προγραμματική περίοδο που ολοκληρώνεται, λόγω στατιστικής στρέβλωσης. Γεγονός που, σύμφωνα με τον κ. Σπανό, έχει στερήσει πολύτιμους πόρους για αναπτυξιακές πολιτικές. Ο ίδιος επισημαίνει πως, αν και λιγοστά, τα κονδύλια, αξιοποιήθηκαν με κεντρικό όραμα την ισόρροπη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Περιφέρειας, μέσω της βελτίωσης του επιχειρηματικού και επενδυτικού περιβάλλοντος με σεβασμό στο περιβάλλον και στον πολίτη.

Σήμερα, με την αξιοποίηση και άλλων ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων και σε συνεργασία με τα συναρμόδια υπουργεία, η Περιφέρεια έχει εξασφαλίσει πλέον την υλοποίηση στρατηγικών έργων, που εκκρεμούσαν δεκαετίες.

Πώς βλέπετε την έως τώρα εξέλιξη της Ψηφιακής Διακυβέρνησης; Μέσα από ποιες ενέργειες η Περιφέρειά σας θα αποκτήσει ουσιαστική θέση στην ψηφιακή καθημερινότητα των δημοτών σας;

Εκτιμώ πως είναι εξαιρετική η δουλειά του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και τα αποτελέσματα που έφερε σε πολύ σύντομο χρόνο.

Πιστεύω ότι αυτό αναγνωρίζεται από κάθε καλόπιστο χρήστη των διαδικτυακών υπηρεσιών του δημοσίου τομέα. Τολμώ να πω, όμως, ότι η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας είχε κάνει πολύ σημαντικά βήματα, πολύ πριν την “ψηφιακή βόμβα Πιερικάκη”. Κατείχαμε ουσιαστική θέση στην ψηφιακή καθημερινότητα των συμπολιτών μας, διότι χρησιμοποιούσαμε από το 2015 καινοτόμες ψηφιακές εφαρμογές, όπως η ηλεκτρονική υπογραφή και διακίνηση εγγράφων, οι τηλεδιασκέψεις και ο ψηφιοποιημένος μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας.

Εμπλουτίζουμε συνεχώς τις διαδικτυακές υπηρεσίες μας, με την πλήρη υποστήριξη πλέον του υπουργείου.

Έχετε καταβάλει ήδη σημαντικές προσπάθειες για να αξιοποιήσετε τους πόρους του ΕΣΠΑ και των άλλων ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων. Σε ποιο ποσοστό βρίσκεται η απορρόφηση και τα σχετικά έργα;

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας,

το διαχρονικό πρόβλημα είναι η υποχρηματοδότηση και όχι η απορρόφηση.

Στην προγραμματική περίοδο που ολοκληρώνεται, συνεχίστηκε δυστυχώς η υποχρηματοδότηση της Περιφέρειας, λόγω στατιστικής στρέβλωσης. Γεγονός που σωρευτικά μας έχει στερήσει πολύτιμους πόρους για αναπτυξιακές πολιτικές.

Αξιοποιήσαμε, όμως, τα λιγοστά -δυστυχώς- κονδύλια με κεντρικό όραμα την ισόρροπη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Περιφέ-

ρειας Στερεάς Ελλάδας, μέσω της βελτίωσης του επιχειρηματικού και επενδυτικού περιβάλλοντος με σεβασμό στο περιβάλλον και στον πολίτη. Σε αυτή την κατεύθυνση:

- Υλοποιούνται 15 έργα σύμπραξης επιχειρήσεων – ερευνητικών φορέων στο πλαίσιο της RIS3 (Περιφερειακή Στρατηγική για την Έρευνα & Καινοτομία). Πρόκειται για καινοτόμα ερευνητικά σχέδια στα οποία συμμετέχουν συνολικά 20 επιχειρήσεις, 10 εργαστήρια 6 Πανεπιστημίων και 3 ερευνητικοί φορείς.

Εμβληματικό και άκρως καινοτόμο έργο σε αυτή την κατεύθυνση είναι η ΟΧΕ Ασωπού – Οινόφυτων, με προϋπολογισμό περίπου 300 εκατ. ευρώ

Παρεμβαίνουμε ενισχυτικά και συμπληρωματικά με το Κράτος, ώστε να έχουν οι Στερεοελλαδίτες τις απαραίτητες υπηρεσίες Υγείας

- Ενισχύονται 270 Μικρές και Πολύ Μικρές επιχειρήσεις για την εγκατάσταση ψηφιακού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού και την ψηφιακή τους αναβάθμιση.
- Ενισχύθηκαν πάνω από 1100 Μικρές και Πολύ Μικρές επιχειρήσεις με κεφάλαιο κίνησης 4.000 – 40.000 Ευρώ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID 19.
- Με την αξιοποίηση άλλων ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων και σε συνεργασία με τα συναρμόδια υπουργεία, εξασφαλίσαμε πλέον την υλοποίηση στρατηγικών συγκοινωνιακών υποδομών, που εκκρεμούσαν δεκαετίες, όπως ο «Ε65» που ολοκληρώνεται, η παράκαμψη Χαλκίδας - Νέας Αρτάκης - Ψαχνών και ο «Διαγώνιος άξονας Φωκίδας» που οδεύουν προς συμβασιοποίηση από το Υπουργείο Υποδομών. Ακόμη, το Λαμία – Καρπενήσι και ο βόρειος οδικός άξονας της Εύβοιας που ωριμάζουν - πλέον - με ταχύτητα οι μελέτες. Μεγάλο έργο οδικής ασφάλειας θα πραγματοποιηθεί επίσης από το Υπουργείο Υποδομών, με προϋπολογισμό περίπου 50 εκατ. ευρώ και στις 5 Περιφερειακές μας ενότητες.

Πέραν αυτών, υλοποιούμε σημαντικά αναπτυξιακά έργα σε λιμάνια και αλιευτικά καταφύγια της Στερεάς Ελλάδας (Άγιος Κωνσταντίνος, Αρκίτσα, Μαντούδι, Λιχάδα, Αγ. Άννα, Γλύφα, Αχλάδι, Ιτέα) και δρομολογούμε άλλα έργα για τα εμπορικά λιμάνια της Στυλίδας, που ωρίμασε μελετητικά, και της Χαλκίδας που μελετάται από τον Οργανισμό Λιμένων Νομού Εύβοιας.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε κρίσιμους τομείς, όπως η προστασία του περιβάλλοντος, οι υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτηρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Εμβληματικό και άκρως καινοτόμο έργο σε αυτή την κατεύθυνση είναι η ΟΧΕ Ασωπού – Οιοφυτών, με προϋπολογισμό περίπου 300 εκατ. ευρώ.

Ένα φιλόδοξο έργο που στοχεύει στην απορρύπανση του Ασωπού, μιας από τις μεγαλύτερες περιβαλλοντικές πληγές της χώρας και όχι μόνο, στην εγκατάσταση φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών που θα αποτρέψουν την εκ νέου ρύπανση, αλλά και των παρατηρητηρίων Περιβάλλοντος και Υγείας, που θα προσφέρουν τον απαραίτητο θεσμικό και κοινωνικό έλεγχο

Στην προγραμματική περίοδο που ολοκληρώνεται, συνεχίστηκε δυστυχώς η υποχρηματοδότηση της Περιφέρειας, λόγω στατιστικής στρέβλωσης

στη λειτουργία των οικονομικών δραστηριοτήτων.

Ταυτόχρονα, μετασχηματίζεται η άναρχη βιομηχανική συγκέντρωση της περιοχής σε ένα σύγχρονο βιομηχανικό πάρκο, ισχυρό πεδίο βιομηχανικής δραστηριότητας με όρους βιωσιμότητας και ανάπτυξης. Έχει γίνει η απαραίτητη, όσο και χρονοβόρα προεργασία τα προηγούμενα χρόνια και πλησιάζει πλέον η ώρα να δούμε ορατά και ιδιαίτερα θετικά αποτελέσματα.

Στον τομέα της Υγείας, είχαμε τη χαρά να ολοκληρώσουμε και να παραδώσουμε το Νοσοκομείο Χαλκίδας, σε μια καίρια χρονική συγκυ-

ρία, λίγο πριν ξεσπάσει η πανδημία. Παράλληλα, υλοποιήσαμε μια πολυεπίπεδη παρέμβαση συνολικού προϋπολογισμού άνω των 10 εκατ. ευρώ για τον εξοπλισμό, αλλά και για τη στελέχωση των δομών Υγείας της Στερεάς Ελλάδας.

Διεκδικούμε πάντα την ενίσχυση των δομών Υγείας με ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, αλλά δεν μένουμε στις ανέξοδες διαμαρτυρίες!

Παρεμβαίνουμε ενισχυτικά και συμπληρωματικά με το Κράτος, ώστε να έχουν οι Στερεοελλαδίτες τις απαραίτητες υπηρεσίες Υγείας. ■

Η σειρά εμφάνισης των δήμων είναι αλφαβητική

SMART CITIES ΔΕΛΦΟΙ

Η χρήση υφιστάμενων υποδομών, ο εναγγαλισμός της τεχνολογίας και η εκπαίδευση των εμπλεκόμενων, μετατρέπουν τους Δήμους σε οικοσυστήματα καινοτομίας

➤ Δήμος Αγίου Δημητρίου

Μαρία Ανδρούτσου

Δήμαρχος Αγίου Δημητρίου

Κάθε ενέργεια που αναβαθμίζει τη ζωή των πολιτών, είναι όχι μόνο ευπρόσδεκτη, αλλά και επιβεβλημένη

Ο δήμος Αγίου Δημητρίου, παρακολουθώντας στενά την εξέλιξη της ψηφιακής τεχνολογίας, έχει έντονη παρουσία στην ψηφιακή καθημερινότητα των κατοίκων του, με μια σειρά από ψηφιακές διαδραστικές εφαρμογές που διευκολύνουν την επικοινωνία τους με τις δημοτικές δομές και υπηρεσίες. Σύμφωνα με τη Δήμαρχο, Μαρία Ανδρούτσου, στρατηγικά, δίνεται μεγάλη έμφαση στα θέματα αξιοποίησης της τεχνολογίας για τη στήριξη διαδικασιών που προωθούν και διαφυλάσσουν τη διαφάνεια, τη δικαιοσύνη, τη συμμετοχικότητα και την εμπλοκή των πολιτών στο σχεδιασμό πολιτικών. Ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που αφορούν στην ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών και δημοτικών κτιρίων, αλλά και στο φωτισμό του οδικού δικτύου.

Τον Ιούλιο έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Έχοντας πλέον μπει βαθιά στην ψηφιακή εποχή, κάθε δράση και ενέργεια που αποσκοπεί στο συντονισμό της κεντρικής διοίκησης με την τοπική αυτοδιοίκηση, με απώτερο στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής είναι, όχι μόνο ευπρόσδεκτη, αλλά και επιβεβλημένη. Άλλωστε τα αντικείμενα της βιώσιμης μετακίνησης, της εξοικονόμησης ενέργειας της μείωσης του ενεργειακού αποτυπώματος των δημοτικών κτιρίων, της εξυπηρέτησης του πολίτη και της επιχείρησης και της ενίσχυσης της τοπικής δημοκρατίας, βρίσκονται στην καθημερινή ατζέντα των δήμων. Είναι βέβαιο ότι η ορθολογική αξιολόγηση των αναγκών και η ισότιμη διάθεση των οικονομικών πόρων που απαιτούνται για τη χρηματοδότηση του ψηφιακού εκσυγχρονισμού των Δήμων θα αποβεί προς όφελος των πολιτών και θα συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Ο Δήμος Αγίου Δημητρίου, παρακολουθώντας στενά την εξέλιξη της ψηφιακής τεχνολογίας, έχει έντονη παρουσία στην ψηφιακή καθημερινότητα των κατοίκων του, με μια σειρά από ψηφιακές διαδραστικές εφαρμογές που διευκολύνουν την επικοινωνία τους με τις δημοτικές δομές και υπηρεσίες.

Εκτός από τη βασική του ιστοσελίδα, που λειτουργεί από την εποχή που υπάρχει διαδίκτυο στην Ελλάδα, παρέχοντας καθημερινή ενημέρωση, τα τελευταία χρόνια έχουν τεθεί στη διάθεση των πολιτών μια σειρά από ψηφιακές εφαρμογές, που διευκολύνουν την πρόσβασή τους στις δημοτικές υπηρεσίες. Αυτές είναι:

CITYAGENDA

Το CITYAGENDA είναι μία πλατφόρμα υποβολής αιτημάτων και παρακολούθησης της εξέλιξής τους για την αντιμετώπιση καθημερινών προβλημάτων της πόλης. Περιλαμβάνει τομείς όπως:

- Καθαριότητα (ρύπανση, ογκώδη,

Το CITYAGENDA είναι μία πλατφόρμα υποβολής

αιτημάτων και παρακολούθησης της εξέλιξής τους για

την αντιμετώπιση καθημερινών προβλημάτων της πόλης

κάδοι, οικόπεδα)

- Εγκαταλελειμμένα οχήματα
- Οδικό δίκτυο (πεζοδρόμια, λακκούβες, ασφαλτοστρώσεις)
- Οδική σήμανση – Κυκλοφοριακές ρυθμίσεις
- Φωτισμός (ελλείψεις, καμένες λάμπες)
- Σχολικά κτίρια – Παιδικές χαρές (φύλαξη, ασφάλεια, τεχνικά προβλήματα)
- Πράσινο (ελλείψεις, κλαδέματα)
- Αιτήματα κοινωνικού χαρακτήρα
- Αδέσποτα (υποδείξεις, καταγγελίες για φόλες)
- Ανακύκλωση ηλεκτρικών συσκευών

CITYON

Πρόκειται για μία mobile εφαρμογή, πλήρως εναρμονισμένη με το CITYAGENDA που παρέχει τη δυνατότητα άμεσης αποστολής των υποδείξεων τοπικών προβλημάτων και αιτημάτων των πολιτών με τη συνοδεία σχετικών φωτογραφιών προς τις δημοτικές υπηρεσίες.

ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Ο Δήμος Αγ. Δημητρίου, στρατηγικά, δίνει μεγάλη έμφαση στα θέματα αξιοποίησης της τεχνολογίας για τη στήριξη διαδικασιών που προωθούν και διαφυλάσσουν τη διαφάνεια, τη δικαιοσύνη, τη συμμετοχικότητα και την

εμπλοκή των πολιτών στο σχεδιασμό πολιτικών που τους αφορούν.

Ο σκοπός αυτός εξυπηρετείται από την πλατφόρμα ηλεκτρονικών διαβουλεύσεων για όλα τα θέματα υψηλού ενδιαφέροντος για το Δήμο και τους πολίτες. Μέσα από την πλατφόρμα αυτή οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να καταθέτουν ιδέες και προτάσεις για έργα και δράσεις προς υλοποίηση. Παράλληλα μπορούν να σχολιάσουν ήδη αναρτημένες προτάσεις και σχέδια ώστε να αναπτύσσεται ένας δημιουργικός διάλογος. Συγκεκριμένα γίνεται:

- Διαβούλευση θεμάτων που απασχολούν τους πολίτες.
- Συλλογή των προτάσεων
- Αξιολόγηση των προτάσεων του Δήμου ή των πολιτών
- Παρουσίαση καλών πρακτικών

➤ Συνέντευξη: Μαρία Ανδρούτσου

- Ψηφοφορία / βαθμολόγηση προτάσεων που έχουν υποβληθεί
- Συνδιαμόρφωση και σχολιασμός κειμένων και προτάσεων πολιτικής

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Με στόχο την άμεση εξυπηρέτηση των πολιτών όταν αιτούνται διάφορες βεβαιώσεις, πιστοποιητικά κ.λπ. από τις δημοτικές υπηρεσίες, συστάθηκε η ιδιαίτερα χρηστική ψηφιακή πλατφόρμα «Ψηφιακές υπηρεσίες του Δήμου Αγίου Δημητρίου». Ο πολίτης έχει τη δυνατότητα να ανοίξει δικό του λογαριασμό με τα στοιχεία taxinet που διαθέτει, να υποβάλλει και να παρακολουθεί την εξέλιξη των αιτημάτων του.

CITY WORKS

Η νέα πλατφόρμα CITY WORKS, που τέθηκε σε λειτουργία στις αρχές του 2023 παρέχει τη δυνατότητα παρακολούθησης επί χάρτου των έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη, σε τρέχοντα χρόνο, σε όλη την έκταση της πόλης. Με μια σειρά από φίλτρα που διαθέτει ο ιστοχώρος, παρέχονται πληροφορίες για την κατάσταση του έργου, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, τον προϋπολογισμό, τις πηγές χρηματοδότησής του και λοιπών ενημερωτικών στοιχείων που μπορεί να ενδιαφέρουν τον πολίτη.

DADMARKET

Η πλατφόρμα DADmarket λειτουργεί ως ένας σύγχρονος ηλεκτρονικός κατάλογος αγοράς, που βρίσκεται στη διάθεση των επαγγελματιών και των επιχειρήσεων του Δήμου για να διαφημίσουν τις δραστηριότητές τους, να προωθήσουν τις προσφορές τους στους κατοίκους - καταναλωτές της πόλης. Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε καίριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.ά;

Δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση σε ζητήματα που αφορούν στην ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών και δημοτικών κτιρίων, αλλά και στο φωτισμό του οδικού δικτύου, έχουμε εντάξει ανάλογες δράσεις στο τεχνικό πρόγραμμα του Δήμου Αγίου Δημητρίου για το έτος 2023. Σε αυτές περιλαμβάνονται:

- Επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης σχολικών κτιρίων (5ο, 9ο, 13ο και 21ο Δημοτικά Σχολεία) με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ (ΠΕΠ ΑΤΤΙΚΗΣ)
- Η προετοιμασία φακέλου πρότασης χρηματοδότησης στο πρόγραμμα ΗΛΕΚΤΡΑ, που αφορά στην ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων του Δημοσίου τομέα προωθώντας τον υποδειγματικό ρόλο του Δημοσίου στον τομέα της ενεργειακής αποδοτικότητας των κτιρίων. Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, από πόρους του ίδιου και πόρους προερχόμενους από δανειακή σύμβαση μεταξύ αυτού και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, καθώς και από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Το Πρόγραμμα επιδοτεί επεμβάσεις που αφορούν (μεταξύ άλλων) στο κέλυφος, τα συστήματα θέρμανσης / ψύξης, τα συστήματα διαχείρισης ενέργειας και στα συστήματα αυτονομίας στοχεύοντας στην αναβάθμιση της ενεργειακής κλάσης των κτιρίων του Δημοσίου, τουλάχιστον έως την ενεργειακή κλάση Β, με παράλληλη επίτευξη, κατ' ελάχιστον, 30% εξοικονόμησης επίσης πρωτογενούς ενέργειας που απαιτείται για τις ανάγκες των τεχνικών συστημάτων που εξυπηρετούν το κτίριο και 30% μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Όσον αφορά στον οδοφωτισμό, ολοκληρώθηκε από την Τεχνική Υπηρεσία η μελέτη για την αντικατάσταση 4.500 φωτιστικών στους τσιμεντοϊστούς της ΔΕΗ και στο υψηλό δημοτικό φωτισμό με led για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας. Το ύψος της δαπάνης υπολογίζεται να ανέλθει στο ποσό των 2,7 εκατομμυρίων € και ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες χρηματοδότησης από το Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων. Επισημαίνεται ότι η τοκοχρεωλυτική δόση θα καλύπτεται πλήρως από την εξοικονόμηση στη δαπάνη του οδοφωτισμού, που υπολογίζεται να είναι της τάξης του 57,53%.

Επίσης, στο φετινό προϋπολογισμό του Δήμου Αγίου Δημητρίου έχουν ενταχθεί δαπάνες που αφορούν σε προμήθειες και εργασίες στα σχολεία του Δήμου μας, μεταξύ των οποίων

είναι και η προμήθεια και τοποθέτηση φωτιστικών led στα σχολεία.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Στο Δήμο Αγίου Δημητρίου «τρέχουν» συστηματικά όλα τα προγράμματα ανακύκλωσης.

- Δράσεις που αφορούν στους/στις κατοίκους
- Ανακύκλωση Συσκευασιών
- Κομποστοποίηση
- Ανακύκλωση γυαλιού / λαμπτήρων
- Ανακύκλωση Ηλεκτρικών & Ηλεκτρονικών
- Ανακύκλωση Χαρτιού / μπαταριών
- Ανακύκλωση βιοαποβλήτων
- Ανακύκλωση υποδημάτων & ρούχων

Δράσεις που αφορούν στις υπηρεσίες του Δήμου:

- Ανακύκλωση μελανιών και τόνερ
- Ανακύκλωση ορυκτελαίων των οχημάτων του Δήμου
- Ανακύκλωση ελαστικών των οχημάτων Δήμου
- Απόσυρση – ανακύκλωση των οχημάτων του Δήμου

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Ο Δήμος καταβάλλει διαρκείς προσπάθειες, με καμπάνιες και δράσεις ευαισθητοποίησης, ώστε οι πολίτες να κατανοούν και να αγκαλιάζουν τις νέες ψηφιακές παροχές

Θεωρούμε ότι το καύσιμο του μέλλοντος, ειδικά στις αστικές περιοχές, πρέπει να είναι ο ηλεκτρισμός που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, με τη χρήση του οποίου μπορούμε να πετύχουμε σημαντικές μειώσεις σε ρύπους (ατμοσφαιρικούς, ηχητικούς κ.λπ.).

Στο πλαίσιο αυτό, έχουμε εντάξει στο άμεσο πρόγραμμά μας, με χρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» την προμήθεια ηλεκτροκίνητων οχημάτων και συγκεκριμένα:

- 1 minibus για τις ανάγκες της δημοτικής συγκοινωνίας
- 1 σαρώθρου για τις ανάγκες της υπηρεσίας καθαριότητας
- 2 επιβατηγών οχημάτων 5 θέσεων
- 2 επιβατηγών οχημάτων 7 θέσεων
- 1 οχήματος τύπου van κλειστού τύπου

Παράλληλα σχεδιάζουμε τη λειτουργία 5 σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων σε διάφορα σημεία της πόλης.

Επίσης, έχουμε συμπληρώσει την εκπόνηση ΣΦΗΟ (Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων) για την εγκα-

τάσταση 72 σταθμών φόρτισης σε διάφορα σημεία της πόλης. Τέλος, ο Δήμος μας έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Μικροκινητικότητας του ΚΑΠΕ (Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας) με τη χρηματοδότηση της εγκατάστασης δικτύου για κοινόχρηστα ηλεκτροκινούμενα ποδήλατα και πατίνια.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Η τοπική κοινωνία – και σε αυτό, οφείλουμε να ομολογήσουμε, βοήθησε η πανδημία που περιόρισε αισθητά τις προσωπικές επαφές - αντιλαμβάνεται καθημερινά, όλο και περισσότερο, τα οφέλη της ψηφιακής εποχής. Ο Δήμος καταβάλλει διαρκείς προσπάθειες, με καμπάνιες και δράσεις ευαισθητοποίησης, ώστε οι πολίτες να κατανοούν και να αγκαλιάζουν τις νέες ψηφιακές παροχές που διαρκώς επεκτείνονται και ανανεώνονται, παρακολουθώντας τη ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας. ■

Ανδρέας Κονδύλης

Δήμαρχος Αλίμου

Στόχος μας είναι ο δήμος να αποτελέσει τον κεντρικό πίνακα ελέγχου για όσα συμβαίνουν στην πόλη

Το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» στηρίζει τους δήμους στην προσπάθειά τους να γίνουν «ψηφιακοί», σύγχρονοι, με πιο αποτελεσματική και πιο οικονομική λειτουργία. Για τον Δήμαρχο Αλίμου, Ανδρέα Κονδύλη, θα ήταν, βέβαια, ακόμα καλύτερο να μην υπάρχουν «προεπιλεγμένες» ψηφιακές δράσεις από το Πρόγραμμα, αλλά ο κάθε δήμος να μπορεί ελεύθερα να επιλέξει τις δράσεις εκείνες που έχει περισσότερη ανάγκη. Ο κ. Κονδύλης αναλύει τα σπουδαιότερα έργα από όσα σχεδιάζει να υλοποιήσει ο δήμος Αλίμου στο πλαίσιο του Ψηφιακού Μετασχηματισμού, ωστόσο επισημαίνει πως, υπολείπονται αρκετά ακόμα βήματα, για να φτάσει εκεί που οραματίζεται.

Τον Ιούλιο έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Καλύτερη ποιότητα ζωής στην καθημερινότητα των πολιτών.

Η «Έξυπνη Πόλη» επικεντρώνεται στον άνθρωπο και το περιβάλλον:

- Βιώσιμη Μετακίνηση,
- Εξοικονόμηση Ενέργειας,
- Εξυπηρέτηση Πολιτών και Επιχειρήσεων,
- Ενίσχυση της τοπικής Δημοκρατίας και Διαφάνειας,
- Προστασία από Κυβερνοεπιθέσεις, ενίσχυση των Ψηφιακών Υποδομών κάθε πόλης.

Το Πρόγραμμα αυτό στηρίζει τους Δήμους στην προσπάθειά τους να γίνουν «ψηφιακοί», σύγχρονοι, με πιο αποτελεσματική και πιο οικονομική λειτουργία. Θα ήταν, βέβαια, ακόμα καλύτερο να μην υπάρχουν «προεπιλεγμένες» ψηφιακές δράσεις από το Πρόγραμμα, αλλά ο κάθε Δήμος να μπορεί ελεύθερα να επιλέξει τις δράσεις εκείνες που έχει περισσότερη ανάγκη.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Από τις πρώτες μας ενέργειες ως Δημοτική Αρχή, ήταν να γίνει ψηφιακή η πρωτοκόλληση και διακίνηση

εγγράφων και αλληλογραφίας μέσα σε όλες τις υπηρεσίες του Δήμου.

Εν συνεχεία, δημιουργήσαμε τον «ψηφιακό κόμβο» του Δήμου, όπου κάθε πολίτης μπορεί να κάνει όλες τις συναλλαγές του με τον Δήμο Αλίμου από το σπίτι ή το κινητό του, εύκολα και γρήγορα, χωρίς να μετακινείται, για να μεταβεί στο Δημαρχείο, χωρίς να χάνει πολύτιμο χρόνο από την εργασία του και να ταλαιπωρείται.

Είμαστε πολύ υπερήφανοι για τον ψηφιακό μας κόμβο, καθώς όλες οι υπηρεσίες του Δήμου (οικονομικές,

αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.ά.;

Θα σας αναφέρω αναλυτικά τα σπουδαιότερα από όσα σχεδιάζουμε να υλοποιήσουμε ως Δήμος Αλίμου στο πλαίσιο του Ψηφιακού Μετασχηματισμού:

Σύστημα διαχείρισης αστικού πρασίνου και κοινόχρηστων χώρων:

Το σύστημα αυτό θα αφορά πάρκα, δενδροστοιχίες, νησίδες, παιδικές χαρές, χώρους άθλησης, πλατείες

Από τις πρώτες μας ενέργειες ως Δημοτική Αρχή, ήταν να γίνει ψηφιακή η πρωτοκόλληση και διακίνηση εγγράφων και αλληλογραφίας μέσα σε όλες τις υπηρεσίες του Δήμου

τεχνικές, διοικητικές κ.ο.κ.) παρέχονται στο σύνολό τους «online» και οι συμπολίτες μας μπορούν εύκολα και γρήγορα με ένα “κλικ” από το σπίτι τους να εξυπηρετούνται.

Υπολείπονται αρκετά ακόμα βήματα, για να φτάσουμε εκεί που οραματιζόμαστε: όλη η πόλη να συγχρονίζεται σε πραγματικό χρόνο από ένα control room στο Δημαρχείο, όπου θα καταγράφεται και θα βελτιώνεται από τη θερμοκρασία στο νερό του Κολυμβητηρίου μας, μέχρι την καθημερινή φροντίδα του πρασίνου, της καθαριότητας, των υποδομών της πόλης μας.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε κείριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές

κ.λπ., κατηγοριοποιημένα με βάση την ισχύουσα Νομοθεσία.

Καταγράφουμε όλο το πράσινο, με στόχο την προστασία του, τη φροντίδα του, την οργάνωση των εργασιών διαχείρισής του. Το αστικό πράσινο αποτελεί κρίσιμο στοιχείο του αστικού περιβάλλοντος, με άμεση επίδραση στην ποιότητα ζωής. Τα οφέλη για τον τοπικό πληθυσμό δεν είναι μόνο αισθητικά, αλλά έχουν να κάνουν με σημαντικά ζητήματα αειφορίας, π.χ. μείωση της μέσης θερμοκρασίας, κατακράτηση CO2 και βρόχινων υδάτων.

Με τη σειρά τους, αυτά τα άμεσα οφέλη οδηγούν σε έμμεσα οικονομικά οφέλη από την εξοικονόμηση ενέργειας για θέρμανση/ψύξη, τη μείωση των επιπτώσεων από βρο-

Στηρίζουμε την προσπάθεια για την κυκλική οικονομία

που έχει τη δυνατότητα

να παράγει καθαρό οικονομικό όφελος,

να αποφέρει περισσότερες νέες θέσεις εργασίας

χοπτώσεις, μέχρι και τη μακροπρόθεσμη βελτίωση της υγείας του πληθυσμού, άρα και τη μείωση των δαπανών περίθαλψης και υγείας.

Η έλλειψη ψηφιακής αποτύπωσης της αστικής βλάστησης, καθώς και η έλλειψη ενημέρωσης των πολιτών σχετικά με τα περιβαλλοντικά οφέλη που αποκομίζει το αστικό οικοσύστημα από την βλάστηση, αποτέλεσαν την αφορμή για τη συγκεκριμένη δράση, που έχει ως στόχο να αντιμετωπίσει αυτά τα προβλήματα, αλλά και να οργανώσει καλύτερα τις υπηρεσίες πρασίνου, καθαριότητας και περιβάλλοντος, μέσω ενός ολοκληρωμένου διαδικτυακού Συστήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης πρασίνου.

Διασύνδεση λαμπτήρων νέας τεχνολογίας σε κεντρικό υπολογιστικό κέντρο διαχείρισης: Δημιουργούμε πλατφόρμα για την αποτύπωση αρχικά 2.000 φωτιστικών σωμάτων, 100 ελεγκτών pillars και 5 ενδιάμεσων κόμβων τηλεδιαχείρισης, προκειμένου να λειτουργήσει σε πιλοτικό επίπεδο και στη συνέχεια να εφαρμοσθεί για το σύνολο του Δήμου.

Η διασύνδεση λαμπτήρων έχει ως σκοπό την εξοικονόμηση ενέργειας, αφενός για τον περιορισμό του περιβαλλοντικού αποτυπώματος (ρύπανση) και αφετέρου για τη μείωση του κόστους λειτουργίας και συντήρησης. Το σύστημα αυτό θα επιτρέψει τηλε-έλεγχο και τηλε-δι-

αχείριση του δικτύου ηλεκτροφωτισμού (σε δρόμους και πλατείες), μέσω των κατανεμητών ηλεκτροδότησης (pillars). Ο ηλεκτροφωτισμός θα λειτουργεί πιο ορθά και δεν θα καταναλώνει ενέργεια άσκοπα, επιβαρύνοντας οικονομικά και περιβαλλοντικά.

Προμήθεια και εγκατάσταση έξυπνων διαβάσεων πεζών και φιλικές προς ΑΜΕΑ: Το σύστημα θα εφαρμοσθεί σε είκοσι οκτώ (28) διαβάσεις και εξασφαλίζει την ασφαλή διέλευση πεζών και ΑμεΑ, μέσα από την αυτόματη αναγνώριση παρουσίας πεζών και την αυτόματη φωτεινή σήμανση της διάβασης. Η διάβαση θα λειτουργεί «έξυπνα», ώστε να προειδοποιεί πεζούς και οδηγούς μόνο όταν πραγματικά υπάρχει πρόθεση διέλευσης. Διαχείριση κλειστών και ανοικτών χώρων άθλησης, πολιτισμού και ψυχαγωγίας:

Το σύστημα αυτό έχει σκοπό να καλύψει πλήρως την οργάνωση των Αθλητικών και Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων του Δήμου. Στον Δήμο Αλίμου λειτουργούν τμήματα πολιτισμού και αθλητισμού για τους κατοίκους του.

Τα τμήματα ενδεικτικά περιλαμβάνουν: εικαστικές τέχνες, ζωγραφική, μουσική, ομάδες θεάτρου, κολύμβηση, τένις κ.ά. και λειτουργούν σε πολλούς χώρους του δήμου, όπως γήπεδα τένις, μπάσκετ, κολυμβητήριο κ.α.

Ο στόχος είναι η ψηφιακή αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος Αλίμου, με την προμήθεια και εγκατάσταση λογισμικού τόσο για την εσωτερική οργάνωση και βελτιστοποίηση των διαδικασιών της υπηρεσίας, αλλά και για την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες του δήμου, π.χ. να «κλείνουν» εύκολα και γρήγορα ημέρα και ώρα για να χρησιμοποιήσουν κάποιο γήπεδο για προπόνηση και άθληση.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Είμαστε σε πάρα πολύ καλό δρόμο και βελτιώνονται συνεχώς οι αποδόσεις μας στη χρήση του καφέ και του μπλε κάδου. Η πόλη μας είναι από τις πρώτες που λειτουργήσαν νέα δίκτυα συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών, όπως οι κόκκινοι (πλέον μωβ) κάδοι για τα ρούχα. Το 2019 ξεκίνησε η πρώτη εγκατάσταση καφέ κάδων για τη συλλογή των βιοαποβλήτων και σήμερα το δίκτυο των καφέ κάδων καλύπτει το 100% της πόλης.

Τα κλαδέματα ανακυκλώνονται σε ποσοστό 100% και η ποσότητα αυτή ξεπερνά τους 2.000 τόνους σε ετήσια βάση. Λειτουργούν με μεγάλη επιτυχία εναλλακτικά δίκτυα διαχείρισης ανακυκλώσιμων υλικών όπως χαρτί, γυαλί, ρουχισμός-υποδήματα, τηγανέλαια, ογκώδη αντικείμενα κ.λπ.

Στηρίζουμε την προσπάθεια για την κυκλική οικονομία που έχει τη δυνατότητα να παράγει καθαρό οικονο-

**Η πόλη μας είναι από τις πρώτες που λειτούργησαν
νέα δίκτυα συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών**

μικό όφελος, να αποφέρει περισσότερες νέες θέσεις εργασίας και να διαδραματίσει κεντρικό ρόλο στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου.

Ο Δήμος Αλίμου σε συνεργασία με την εκπαιδευτική κοινότητα της πόλης, εφαρμόζει την τελευταία τριετία σε όλα τα σχολεία βασικές αρχές της κυκλικής οικονομίας, με κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό.

Συνεχίζουμε εκτός από την εκπαίδευση των μαθητών και την εκπαίδευση των καθαριστριών των σχολικών κτηρίων και των δημοτικών μας υπαλλήλων, οι οποίοι αποτελούν σημαντικούς κρίκους στην όλη διαδικασία.

Αποτέλεσμα όλων αυτών, είναι να έχουμε πετύχει από τα υψηλότερα ποσοστά ανακύκλωσης-κομποστοποίησης στην Αττική, ενώ σταδιακά οργανώνουμε με τρόπο ψηφιακό τη λειτουργία όλης της Δ/σης Περιβάλλοντος, ώστε να εξοικονομούμε χρόνο και χρήμα και να εξυπηρετούμε καλύτερα τους πολίτες.

Κλείνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω δημόσια για τη σημαντική βοήθεια που μας παρέχουν στον τομέα αυτό η Περιφέρεια Αττικής και ο ΕΣΔΝΑ, που μας εφοδιάζουν με σύγχρονο εξοπλισμό για χωριστή διαλογή ανακυκλώσιμων, π.χ. έξυπνες γωνιές ανακύκλωσης, υπόγειοι κάδοι, πολύκεντρα ανακύκλωσης κ.λπ.

Ο εξοπλισμός αυτός δίνει ώθηση στις προσπάθειές μας, αλλά παρακινεί και τους πολίτες να συμμετάσχουν εύκολα, ενεργά και αποτελεσματικά στη μεγάλη προσπάθεια για την προστασία του περιβάλλοντος, που είναι υπόθεση όλων μας, καθενός πολίτη ξεχωριστά, και όχι μόνο των Αρχών. ■

Θεόδωρος Αμπατζόγλου

Δήμαρχος Αμαρουσίου

Καινοτόμα εργαλεία στα χέρια των πολιτών, ωθούν τον μετασχηματισμό της πόλης

Μία από τις πρώτες προτεραιότητες της διοίκησής μας στο Δήμο Αμαρουσίου, ήταν και η επιτάχυνση όλων των διαδικασιών προκειμένου οι Δημότες να αποκτήσουν περισσότερο καινοτόμα εργαλεία και αμεσότερη πρόσβαση με τις υπηρεσίες μας. Ταυτόχρονα ο ίδιος ο Δήμος να γίνει στο επίπεδο της εσωτερικής λειτουργίας περισσότερο digital, περισσότερο γρήγορος στον τρόπο που εξυπηρετεί τους πολίτες. Έτσι ενδεικτικά αναφέρεται τις ενέργειές μας:

Πρώτον αναβαθμίσαμε το portal του Δήμου. Αποκτήσαμε ένα σύγχρονο λειτουργικό site ικανό να παρουσιάσει την πληροφορία σε κάθε συσκευή και για όλους τους τύπους των δεδομένων και παράλληλα να αλληλοεπιδράσει με τους Δημότες για κάθε ανάγκη. Η επιτυχία της ενέργειας αυτή εκφράστηκε αυτόματα με την εκτόξευση της επισκεψιμότητάς του και ο πολλαπλασιασμός των μηνυμάτων ηλεκτρονικής αλληλογραφίας μέσω αυτού. Ταυτόχρονα με την αναβάθμι-

ση του portal του Δήμου γίναμε περισσότερο ενεργοί στα social media και βελτιώσαμε την ποιότητα της ίδιας της πληροφορίας και τη διαδραστικότητα μας με τους Δημότες μας.

Δεύτερον προχωρήσαμε στην αναβάθμιση της υπηρεσίας Γραμμής Δημότη.. Πρόκειται για μία πολυσύνθετη ενέργεια που περιλαμβάνει:

1. Την εγκατάσταση νέου συστήματος υποδοχής, καταγραφής των αιτημάτων των πολιτών και δρομολόγησής τους προς τις υπηρεσίες με παράλλη-

λη παρακολούθηση χρέωσης και δι-επεραΐωσης.

2. Την ένωση αυτού του συστήματος με τα σημεία επικοινωνίας των πολιτών δηλαδή το τηλέφωνο, το smartphone και το web.

3. Την επιτελική παρακολούθηση όλων των αναφερομένων προβλημάτων από τους Δημότες, την εποπτεία των υπηρεσιών του Δήμου σε πραγματικό χρόνο και την εξαγωγή χρήσιμων στατιστικών για την λήψη αποφάσεων που θα κάνουν τη λειτουργία μας περισσότερο αποτελεσματική.

Τρίτον ξεκινήσαμε τη διαδικασία για την αναβάθμιση της Κάρτας Δημότη. Πρόκειται για την ανανέωση του γνωστού συστήματος membership δηλαδή του τρόπου που ένας Δημότης γίνεται μέλος του Δήμου και απολαμβάνει υπηρεσιών που σχετίζονται με τον ίδιο το Δήμο, όπως πρόσβαση στα πολιτιστικά και αθλητικά τμήματα, πρόσβαση σε εκδηλώσεις, ενημέρωση για συγκεκριμένα θέματα και επιπλέον πρόσβαση στα εκπαιδευτικά προγράμματα του Δήμου με μεγάλους φορείς και εταιρίες όπως τον Εμπορικό Σύλλογο Αμαρουσίου, Κέντρα Υγείας κ.α.

Αντιλαμβανόμαστε όλοι ότι η νέα Κάρτα Δημότη που δεν θα είναι μόνο μία φυσική κάρτα αλλά και application ταυτόχρονα θα ενώσει το Δήμο με τους Δημότες και θα δώσει νέα διάσταση στην αμφίδρομη επικοινωνία για οποιαδήποτε ανάγκη τους, πολιτιστική, αθλητική, κοινωνική ακόμη και εμπορική.

Τέταρτον πραγματοποιήσαμε το πρώτο βήμα των τηλεματικών υπηρεσιών προς τους Δημότες ξεκινώντας από τη Δημοτική Συγκοινωνία. Πέρα της έναρξης ανανέωσης του στόλου μας με 3 νέα σύγχρονα λεωφορεία και σύντομα και με 4 ακόμη, προχωρήσαμε στην πιλοτική εγκατάσταση συστήματος που από τη μία παρακολουθεί

τις ανάγκες σε συντήρηση και εκπομπές ρύπων των οχημάτων και από την άλλη δίνει χρηστικές πληροφορίες προς τους πολίτες για τα δρομολόγια των λεωφορείων.

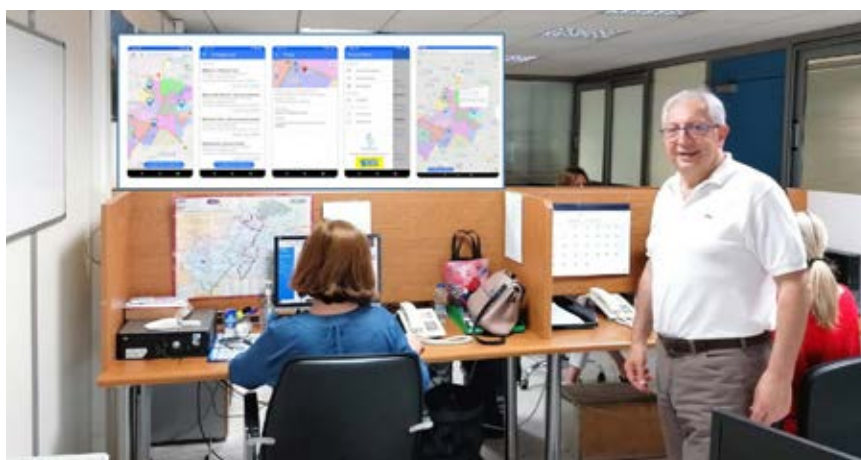
Δεδομένων του μεγάλου φόρτου που αντιμετωπίζει καθημερινά η Δημοτική μας Συγκοινωνία που προκύπτει φυσικά και λόγω της Μητροπολιτικότητας του Δήμου μας, αντιλαμβανόμαστε όλοι πόσες επιπτώσεις έχει μία τέτοια ενέργεια για το περιβάλλον αλλά και για τις υπηρεσίες προς τους πολίτες.

Συνεχίζουμε τις τηλεματικές μας υπη-

ρεσίες, υλοποιώντας όχι μόνο το τεχνικό μας πρόγραμμα μέσω ιδίων πόρων αλλά και προσφεύγοντας σε όλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Οι νέοι κάδοι απορριμμάτων, οι νέοι στύλοι φωτισμού, ο νέος εξοπλισμός ελεγχόμενης στάθμευσης, το σύνολο των οχημάτων του Δήμου μας και άλλα πολλά δημοτικά σημεία ή παρεχόμενες υπηρεσίες να εφοδιάζονται με από τεχνολογικά εργαλεία που θα μας επιτρέψουν να εξοικονομήσουμε πόρους και πάνω απ όλα να είμαστε περισσότερο χρήσιμοι για τους Δημότες μας. ■

Ταυτόχρονα με την αναβάθμιση του portal του Δήμου γίναμε περισσότερο ενεργοί στα social media και βελτιώσαμε την ποιότητα της ίδιας της πληροφορίας

➤ Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας

Γιώργος Γεωργιόπουλος

Δήμαρχος Αρχαίας Ολυμπίας

Η Ολυμπία είναι "αρχαία" μόνο στο όνομα

Η σημαντική επίδραση της ψηφιακής επανάστασης σε πληθώρα πτυχών της οικονομικής και κοινωνικής ζωής είναι εμφανής, ενώ εξίσου εμφανή είναι τα οφέλη από την ψηφιακή μετάβαση στη λειτουργία ειδικά του δημόσιου τομέα και γενικά της οικονομίας και της κοινωνίας.

Παραδοσιακές διαδικασίες, χρονοβόρες για τους πολίτες και κοστοβόρες για το κράτος, καθίστανται αποδοτικές με τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, ενώ η επικοινωνία και η ροή της πληροφορίας στην καθημερινή ζωή έχουν αλλάξει οριστικά με τη χρήση του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός μπορεί

να στηρίζει το όραμα ενός Δήμου. Είναι κοινή πεποίθηση ότι οι πόλεις και τα κράτη με σημαντικό βαθμό ψηφιακής ωριμότητας, προσελκύουν τόσο επενδυτικά κεφάλαια, όσο και νέους κατοίκους.

Ο Δήμος Αρχαίας Ολυμπίας φιλοδοξεί να είναι ηγέτης και αρωγός στις προσπάθειες δημοτών και επιχειρήσεων για οικονομική ανάπτυξη και ευημερία, μέσω της αύξησης της αποδοτικότητας της δημοτικής αρχής, της διάθεσης ψηφιακών υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας, της ενδυνάμωσης του ανθρώπινου παράγοντα, των στοχευμένων επενδύσεων και της επίλυσης των ζητημάτων που απασχολούν το σύνολο των ενδιαφερόμενων.

Με τη ματιά λοιπόν στραμμένη στο εν λόγω όραμα, ως Δημοτική Αρχή έχουμε καταβάλει μεγάλη προσπάθεια και μπορούμε να πούμε πως την τελευταία τριετία έχουμε κάνει σημαντικά βήματα προς τον ψηφιακό μετασχηματισμό του Δήμου μας, στην κατεύθυνση της εξυπηρέτησης του πολίτη με σύγχρονες υπηρεσίες. Άλλωστε, η ψηφιακή προσαρμογή του Δήμου στο νέο μοντέλο διοίκησης ήταν από τους πρώτους στόχους μας όταν αναλάβαμε. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτής της προσπάθειας είναι:

- Το ότι είμαστε από τους πρώτους Δήμους στη χώρα που εισήγαγαν πιλοτικά προγράμματα ψηφιακής διακυβέρνησης σε υπηρεσίες του Δήμου μας τα οποία συμβάλουν στη διαχείριση προβλημάτων της καθημερινότητας (myKEPLive, nonoville κλπ).
- Το ότι έχουμε υποβάλει πρόταση στο πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης»

για δράσεις Smart City, προϋπολογισμού 1 εκατ. ευρώ περίπου. Η πρόταση περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την ανάπτυξη και ολοκλήρωση των κατάλληλων εργαλείων σε μία πλατφόρμα διαχείρισης προορισμού (Destination Management System) η οποία θα έχει σκοπό την αναβάθμιση της ελκυστικότητας της περιοχής.

- Το ότι ο Δήμος μας έχει σχεδόν έτοιμη και πρόκειται να υποβάλλει πρόταση συνολικού προϋπολογισμού 370.000 € στην Πρόσκληση Ο1_«Ψηφιακός Μετασχηματισμός των ΟΤΑ» (κωδ. 241), ΨΗΜΕΤ 2021-2027.
- Το γεγονός ότι καταφέραμε και εισαγάγαμε τη ψηφιακή τεχνολογία και στα δίκτυα ύδρευσης μας, μ' ένα έργο προϋπολογισμού 2,1 εκ. € για τη δημιουργία Κεντρικού Συστήματος Ελέγχου με ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτινων πόρων, μέσω ηλεκτρονικής αποτύπωσης του δικτύου μεταφοράς και διανομής νερού. Το έργο δημοπρατήθηκε και βρίσκεται ένα βήμα πριν την υπογραφή της σύμβασης, ενώ παράλληλα
- η ΔΕΥΑ του Δήμου μας έχει υποβάλλει πρόταση εγκατάστασης συστήματος τηλεμετρίας με συνολικά 10.275 νέα ψηφιακά υδρόμετρα στις οικιακές παροχές νερού, ακόμη και στον πιο απομακρυσμένο οικισμό του Δήμου.

Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι μετά και την πυρκαγιά του 2021 και τις συνέπειες που κληθήκαμε να διαχειριστούμε, διακρίναμε άμεσα ότι η ψηφιακή τεχνολογία μπορεί ίσως να αποτελέσει ένα κρίσιμο δεδομένο για τη διαχείριση αυτών των προβλημάτων.

Έτσι, μέσα στο διεκδικητικό μας πλαίσιο για την ανασυγκρότηση της πυρόπληκτης περιοχής, έχουμε συμπεριλάβει μεταξύ άλλων, συστήματα πρόληψης-παρακολούθησης -ελέγχου στο πλαίσιο της Πολιτικής Προστασίας και Ασφά-

λειας, έξυπνα συστήματα και εφαρμογές στην Κινητικότητα, την στάθμευση, την κυκλοφορία και ασφαλώς την ηλεκτροκίνηση.

Ακόμη, καταθέσαμε μια πρόταση για εγκατάσταση ενός συστήματος παρακολούθησης δασών με θερμικές κάμερες, το οποίο μπορεί να χρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Ανάκαμψης. Έχουμε προτάσεις για την εξυπηρέτηση των πολιτών με ψηφιακές εφαρμογές και συστήματα, καθώς και υποστήριξη του τοπικού θεματικού τουρισμού, όπως επίσης και χρήση έξυπνων συστημάτων για την ανάδειξη του Πολιτισμού - Τουρισμού.

Στο τελευταίο ιδιαίτερα ενδιαφέρον πεδίο για την Αρχαία Ολυμπία, είναι σημαντική η συνεργασία μας με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας για έναν πρωτοποριακό διαδικτυακό προσωπικό ταξιδιωτικό οδηγό, διαθέσιμο και ως εφαρμογή (app) για «έξυπνες» ηλεκτρονικές συσκευές (κινητά τηλέφωνα και τάμπλετ), το «Visit Olympia». Η ιστοσελίδα www.visit-olympia.gr και η εφαρμογή Visit Olympia app είναι διαθέσιμες παρέχοντας προηγμένες τεχνολογικά υπηρεσίες προς τους πολί-

τες και τους δυνητικούς επισκέπτες της περιοχής μας.

Επιπλέον, μέσα από εφαρμογές επαυξημένης πραγματικότητας (virtual reality) αντίστοιχες του γνωστού project της Microsoft που σχεδιάστηκε και λειτουργεί ειδικά για την Ολυμπία, η ψηφιακή τεχνολογία μπορεί να συμβάλει στην ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς μ' έναν σύγχρονο τρόπο. Και σ' αυτό το ιδιαίτερα ενδιαφέρον πεδίο θέλουμε ως Δήμος να δραστηριοποιηθούμε.

Μέσα από όλες αυτές τις πρωτοβουλίες (τις οποίες πολύ συνοπτικά αναφέραμε) θέλουμε να βάλουμε τον Δήμο Αρχαίας Ολυμπίας ακόμα πιο κοντά στον πυρήνα των νέων τεχνολογιών, θεωρώντας ότι εκεί είναι το μέλλον, τόσο στην παροχή υπηρεσιών όσο και στη διαχείριση των προβλημάτων ενός Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Εξασφαλίζοντας για πρώτη φορά ως Δήμος τη βέλτιστη προσβασιμότητα στην Κοινωνία της Πληροφορίας και τις νέες τεχνολογίες για τους δημότες μας, ανοίγουμε μια σημαντική δίοδο προς το μέλλον. ■

Η ψηφιακή προσαρμογή του Δήμου στο νέο μοντέλο

διοίκησης ήταν από τους πρώτους στόχους μας

Νίκος Κομινέας

Δήμαρχος Αστυπάλαιας

Οι τοπικές κοινωνίες πρέπει να απολαμβάνουν το όφελος από την παραγωγή ενέργειας

Βασικός σκοπός του Δημάρχου Αστυπάλαιας, Νίκου Κομινέας, όπως και όλων των κατοίκων, να καταστεί η Αστυπάλεια, ένας τόπος αειφορίας, κυκλικής και αλληλέγγυας οικονομίας για ένα πλανήτη πραγματικά βιώσιμο. Για τον κ. Κομινέα, η ψηφιακή μετάβαση γενικότερα, θα βελτιώσει και θα διευκολύνει την ζωή των ανθρώπων σε κάθε τομέα, εργασία-υπηρεσίες, επικοινωνία κ.λπ. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Εξυπνες πόλεις» ο δήμος θα καταθέσει προτάσεις για δράσεις που έχουν να κάνουν με κύριες και βασικές ανάγκες των δημοτών. Επιπρόσθετα, έχει ολοκληρωμένη αντίληψη για το πώς πρέπει να διαχειριστεί όλα τα θέματα που αφορούν το περιβάλλον στα πλαίσια πάντα της αειφόρου ανάπτυξης του τόπου.

Τον Ιούλιο έκανε προεμέρα το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Είναι πραγματικά ένα σημαντικό πρόγραμμα. Ο Δήμος μας θα καταθέσει πρόταση με δράσεις που έχουν να κάνουν:

α) Με την διαδραστική επικοινωνία δημοτών-δήμου (αιτήματα-πληρωμές πιστοποιητικά κλπ).

β) Γεωχωρικά στοιχεία των οικισμών που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για μελέτες τεχνικών έργων και θα είναι στην διάθεση όλων των κατοίκων του νησιού.

γ) Αναγνώριση ελεύθερων χώρων στάθμευσης στα Δημοτικά Parkings, θέσεις φορτιστών κλπ.

δ) Κυβερνοασφάλεια.

Θεωρώ ότι η ψηφιακή μετάβαση γενικότερα σαφώς θα βελτιώσει και θα διευκολύνει την ζωή των ανθρώπων σε κάθε τομέα, εργασία-υπηρεσίες, επικοινωνία κλπ.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Ο Δήμος μας αξιοποιεί στο μέγιστο βαθμό την σελίδα που διαθέτει στο Facebook και έχει καταστεί το κύριο μέσο πληροφόρησης όλων των δημοτών. Αναμεταδίδουμε όλες τις συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, δημοσιεύουμε προσκλήσεις έργων, προγράμματα επιδότησης από κάθε φορέα ή προσλήψεις κλπ. Ταυτόχρονα πληροφορούμε για όλες τις ενέργειες του Δήμου. Παρέχουμε πληρο-

φόρηση για όλα τα πολιτιστικά θέματα που τρέχουν στο νησί, κάθε μορφή εκδηλώσεις που προγραμματίζονται ή που πρόκειται να υλοποιηθούν.

Θέματα κοινωνικής πρόνοιας, επαγγελματικής εκπαίδευσης ή ανάδειξης δεξιοτήτων, εργαστήρια που υλοποιούμε και τόσα άλλα. Επίσης έχουμε εγκαταστήσει ελεύθερο Internet στους οικισμούς. Παράλληλα ο Δήμος μας πραγματοποιεί εκατοντάδες τηλεδιασκέψεις συμμετέχοντας σε εκπαιδευτικά προγράμματα, συνέδρια και εκδηλώσεις. Το ίδιο συμβαίνει και με τα σχολεία μας είτε από κοινού είτε ανεξάρτητα από τον Δήμο.

Έχουμε δημιουργήσει αστική συγκοι-

Έχουμε δημιουργήσει αστική συγκοινωνία (on demand) με χρήση εφαρμογής από το κινητό όπου μπορεί ο καθένας να καλέσει για μία μεταφορά χωρίς αναμονή σε στάσεις

νωνία (on demand) με χρήση εφαρμογής από το κινητό όπου μπορεί ο καθένας να καλέσει για μία μεταφορά χωρίς αναμονή σε στάσεις. Με φιξαρισμένο δρομολόγιο, όπου ένα σύστημα υπολογιστών επιλέγει την βέλτιστη διαδρομή που πρέπει να ακολουθήσει το κάθε ηλεκτρικό βανάκι για να μεταφέρει στον προορισμό τους διαφορετικούς επιβάτες στο συντομότερο χρόνο σε διαφορετικές κατευθύνσεις. Τα παραπάνω έχουν υλοποιηθεί σε συνεργασία με την εταιρία V.W. που συμμετέχουμε μαζί στο πρόγραμμα ASSI (Astypalea Smart Sustainable Island) και με την συνδρομή της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου που είναι ο πάροχος της υπηρεσίας.

Ο Δήμος μας επίσης έχει εγκαταστήσει στους οικισμούς, λιμάνια και αεροδρόμιο ηλεκτρικούς φορτιστές για φόρτιση 20 ηλεκτρικών οχημάτων με

χρέωση φόρτισης μέσα από συγκεκριμένη εφαρμογή.

Όλα τα παραπάνω έχουν βελτιώσει πολύ την καθημερινότητα των κατοίκων και των επισκεπτών του νησιού.

Υστερούμε στο κομμάτι της πληροφόρησης των κατοίκων με ψηφιακό τρόπο για τις χρεώσεις των Δημοτικών τελών, απορριμμάτων, του ΤΑΠ, προστίμων και στην καταγραφή και χρέωση των καταναλώσεων νερού.

Είμαστε ήδη σε αναζήτηση πλατφόρμας συμβατής με τα συστήματα του Δήμου ώστε να δημιουργηθεί αυτή η βάση δεδομένων που θα μπορέσει να υποστηρίξει το παραπάνω εγχείρημα ολιστικά.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε καίριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.ά;

Ο Δήμος Αστυπάλαιας έχει μία ολοκληρωμένη αντίληψη για το πώς πρέπει να διαχειριστεί όλα τα θέματα που αφορούν το περιβάλλον στα πλαίσια πάντα της αειφόρου ανάπτυξης του τόπου.

Η Αστυπάλαια είναι ένας τόπος με παραδοσιακούς οικισμούς, με μία φύση παρθένα, με μοναδικές παραλίες και ενδοχώρα που σε προσκαλεί να την ανακαλύψεις.

Ο Δήμος μας προβαίνει συστηματικά σε δενδροφυτεύσεις επί 3 χρόνια κατά μήκος των οδών και στις παραλίες του

➤ Συνέντευξη: Νίκος Κομνηνάς

νησιού. Συμμετέχει σε ειδικά προγράμματα καθαρισμού παραλιών και ακτών όπως επίσης και του βυθού.

Ενώ γίνεται, με σύμφωνη γνώμη των κατοίκων, προσπάθεια για περιορισμό του κυνηγιού με αίτημα προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και καθιέρωση ζωνών απαγόρευσης του ψαρέματος.

Στην υγεία καταφέραμε να εντάξουμε στο Περιφερειακό Ιατρείο Αστυπάλαιας καρδιολόγο και παιδίατρο ενώ πετύχαμε την τοποθέτηση και λειτουργία ακτινολογικού μηχανήματος, είναι δε στην διαδικασία δημοπράτησης η κατασκευή 3 διαμερισμάτων για την διαμονή των υγειονομικών στο κτήριο του Ιατρείου.

Μελετήσαμε και υποβάλαμε στο Υ.Π.Ε.Ν. στο Πράσινο Ταμείο πρόταση για χρηματοδότηση έργου δημιουργίας χώρου πλατείας-αναψυχής-parking στον οικισμό Ανάλψη ενώ προβαίνομε στην εξαγορά μεγάλου χώρου 4,5 στρεμμάτων στον οικισμό Λειβάδι για χρήση parking. Σημαντική είναι η εξαγορά του παλιού κτηρίου της ΔΕΗ στον Πέρα Γιαλό Χώρας για δημιουργία συνεδριακού κέντρου και ανοικτού αμφιθεάτρου.

Στον τομέα της ενεργειακής αναβάθμισης έχουμε υποβάλει πρόταση και αναμένουμε την έγκριση για την ενεργειακή αναβάθμιση των σχολικών κτιρίων.

Ενώ στον τομέα των αθλητικών εγκαταστάσεων έχει ξεκινήσει η ανακατασκευή του γηπέδου ποδοσφαίρου με χλοοτάπητα, αποδυτήρια, φωτισμό κλπ. καθώς και του γηπέδου μπάσκετ του Γυμνασίου. Ο Δήμος μας προβαίνει συστηματικά σε υπογειοποιήσεις καλωδίων στους οικισμούς εξαλείφοντας τις κολώνες μεταφοράς ρεύματος του ΔΕΔΔΗΕ εγκαθιστώντας παράλληλα δημοτικό φωτισμό με λαμπτήρες led οικονομίας. Το ίδιο κάνα-

με και σε όλο το επαρχιακό δίκτυο με αποτέλεσμα μείωση των καταναλώσεων ρεύματος έως και 50%.

Σημειώνω ότι ο Δήμος έχει εγκαταστήσει φωτοβολταϊκά για την φόρτιση των ηλεκτρικών οχημάτων.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Ο Δήμος μας καταρχάς διαθέτει βιολογικό καθαρισμό ο οποίος χρήζει αναβάθμισης. Προχωράμε ήδη στην εκπόνηση μελέτης ανασύστασης του βιολογικού καθαρισμού με παραγωγή νερού το οποίο θα χρησιμοποιείται για άρδευση των κτημάτων του Λειβαδιού.

Όσον αφορά την διαχείριση των στερεών αποβλήτων ο Δήμος μας μεταφέρει στον Πειραιά για ανακύκλωση το μεγαλύτερο μέρος πλαστικών μπουκαλιών νερού που καταναλώνονται στο νησί. Έχουμε συλλέξει και στείλει για ανακύκλωση πάνω από 60 εγκαταλελειμμένα αυτοκίνητα που ήταν διάσπαρτα σε όλο το νησί.

Έχουμε συλλέξει και ανακυκλώσει περισσότερα από 2000 λάστιχα απ' όλο το νησί, ενώ στέλνουμε για ανακύκλωση λευκές συσκευές, μπαταρίες και ορυκτέλαια.

Όμως έχουμε έργο ακόμα μπροστά μας με την λειτουργία 4 ρευμάτων ανακυκλώσιμων και διαλογή στην πηγή, συμπίεση και μεταφορά στην Αθήνα, διαδικασία που τρέχουμε την φετινή χρονιά ώστε να ανακυκλώσουμε την πλειονότητα των στερεών αποβλήτων με τη τοποθέτηση συγκεκριμένων κάδων και κλωβών με τη βοήθεια μικρών ηλεκτρικών οχημάτων.

Το στοίχημα μας πλέον θα είναι η με-

λέτη και η δημιουργία νέου κυττάρου ως Χ.Υ.Τ.Υ. (με δημιουργία εγκατάστασης επεξεργασίας υπολειμμάτων/τροφών, κομποστοποίηση) για παρασκευή λιπάσματος και τροφής για την κτηνοτροφία του νησιού.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Στην Αστυπάλαια προβλέπεται να κατασκευασθεί και ήδη βρίσκεται στην φάση αξιολόγησης των προσφορών, ένας υβριδικός σταθμός παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος. Ο σταθμός αυτός θα παράγει ηλεκτρική ενέργεια από ένα φωτοβολταϊκό πάρκο, που θα καλύπτει το 50% των αναγκών του νησιού ενώ η παραγόμενη ενέργεια θα αποθηκεύεται σε μπαταρίες και θα αποδίδεται στην συνέχεια στην κατανάλωση σύμφωνα με τις απαιτήσεις. Σε δεύτερη φάση θα τοποθετηθεί και μία ανεμογεννήτρια που θα αυξήσει το ποσοστό συμμετοχής των ανανε-

Στην Αστυπάλαια προβλέπεται να κατασκευασθεί και ήδη βρίσκεται στην φάση αξιολόγησης των προσφορών, ένας υβριδικός σταθμός παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος

ώσιμων πηγών περίπου στο 90% των αναγκών.

Το αποτέλεσμα θα είναι απολύτως εντυπωσιακό αφού θα καταστήσει την Αστυπάλαια ενεργειακά αυτόνομη (χωρίς διασύνδεση), με μηδενικά ουσιαστικά παραγωγή ρύπων και τον υπάρχοντα θερμικό σταθμό παραγωγής σε λειτουργία back up-stand by.

Στο μοντέλο αυτό όμως δεν προβλέπεται η συμμετοχή του Δήμου και της τοπικής κοινωνίας με ουσιαστικό ρόλο, τόσο όσο αφορά την χωροθέτηση, όσο και στην παραγωγή ρεύματος. Ο Δήμος μας έχει προτείνει συγκεκριμένες δημοτικές εκτάσεις για την εγκατάσταση του σταθμού και διεκδικεί τη συμμετοχή του στη παραγωγή του ρεύματος μέσα από ενεργειακή κοινότητα (Δήμου-συλλόγων και πολιτών) που θα διαμοιράζονται και αυτοί τα οφέλη από την παραγωγή του ρεύματος.

Πρέπει να γίνει αποδεκτό πλέον ότι ο ήλιος, ο αέρας, οι θάλασσες είναι κοινωνικά αγαθά που ανήκουν σε όλους και δεν μπορεί να αποτελούν προνομιακό πεδίο επιχειρηματικών ομίλων που θα εκμεταλλεύονται τις πηγές αυτές “κατ’ αποκλειστικότητα”. Οι τοπικές κοινωνίες θέλουν και έχουν δικαιώματα να απολαμβάνουν κι αυτές όφελος από την παραγωγή ενέργειας και πρέπει να είναι “συνδιαχειριστές” του συστήματος.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Η τοπική κοινωνία όχι μόνο έχει αντιληφθεί τα οφέλη που έχει η ψηφιοποίηση

αλλά και όλο το πλέγμα των δράσεων που πρέπει να υπάρχουν ώστε ένας τόπος να είναι πραγματικά βιώσιμος. Από το πόσιμο νερό στη βρυσή του καταναλωτή(δράση που ολοκληρώνουμε τους επόμενους μήνες) έως την πλήρη ανακύκλωση υγρών και στερεών αποβλήτων, την χρήση ηλεκτρικών οχημάτων ιδιωτικών και αστικής συγκοινωνίας, την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Ο Δήμος με συνεχή ερωτηματολογία και προσωπική επαφή με τους Δημότες αλλά και με συγκεντρώσεις με φορείς, με συνέδρια που οργανώνει και με την συμμετοχή φορέων(Δίκτυο Δάφνη και Πανεπιστήμιο Αιγαίου), καταγράφει τις απόψεις των δημοτών αλλά και των επισκεπτών του νησιού μας και τους εκπαιδεύει στην χρήση των ψηφιακών μέσων. Σημειώνω ότι ολοκληρώνουμε τα σχέδια ΣΒΑΚ και ΣΚΕΜ.

Σκοπός του Δήμου μας και όλων των κατοίκων είναι να καταστεί η Αστυπάλαια πρότυπο παράδειγμα. Ένας τόπος αειφορίας, κυκλικής και αλληλέγγυας οικονομίας για ένα πλανήτη πραγματικά βιώσιμο. ■

Γιώργος Παπανικολάου

Δήμαρχος Γλυφάδας

Είμαστε ο μοναδικός Δήμος με βραβείο «Ψηφιακής Διακυβέρνησης 2022»

Ο Δήμος Γλυφάδας είναι ο μοναδικός στη χώρα που βραβεύτηκε στο διαγωνισμό Βραβείων Ψηφιακής Διακυβέρνησης 2022 του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κάτι που αποτελεί επιβράβευση των προσπαθειών του για την ολοκλήρωση του ψηφιακού μετασχηματισμού. Όπως εξηγεί ο δήμαρχος Γιώργος Παπανικολάου, ο Δήμος Γλυφάδας ήδη από το 2014 έχει ξεκινήσει την ψηφιοποίηση των υπηρεσιών του, με εντυπωσιακά αποτελέσματα. Πρωτοπορεί τα τελευταία χρόνια στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προς όφελος των συναλλασσομένων δημοτών, πολιτών, επιχειρηματιών έχοντας καταστήσει τη Γλυφάδα «έξυπνη» πόλη. Ο κ. Παπανικολάου αναφέρει τις πιο σημαντικές από τις πρωτοβουλίες που έχει θέσει σε εφαρμογή και οι οποίες κατά κόρον χρησιμοποιούνται από τους πολίτες του δήμου Γλυφάδας.

Τον Ιούλιο έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Ο Δήμος Γλυφάδας ήδη από το 2014 έχει ξεκινήσει την ψηφιοποίηση των υπηρεσιών του, με εντυπωσιακά αποτελέσματα. Η περίοδος της πανδημίας μας βρήκε απολύτως ώριμους να ανταποκριθούμε στις αυξημένες ανάγκες που δημιουργήθηκαν. Τώρα, ο Δήμος μας συμμετέχει στο πρόγραμμα με 20 δράσεις και μία επιπλέον την οποία έχουμε προτείνει εμείς. Συγκεκριμένα, έχουμε επιλέξει τις ακόλουθες δράσεις, οι οποίες ανταποκρίνονται στις ανάγκες της πόλης μας:

1. Έξυπνο Σύστημα Ελεγχόμενης Στάθμευσης (ΣΕΣ)
2. Έξυπνες στάσεις MMM
3. Έξυπνο σύστημα διασφάλισης προσβασιμότητας ατόμων με κινητικά προβλήματα
4. Έξυπνες διαβάσεις πεζών και φιλικές προς ΑΜΕΑ
5. Διασύνδεση λαμπτήρων σε κεντρικό υπολογιστικό κέντρο διαχείρισης

6. Έξυπνα συστήματα ενεργειακής διαχείρισης δημοτικών και σχολικών κτιρίων

7. Έξυπνα συστήματα ηλεκτροφωτισμού εντός δημοτικών κτιρίων

8. Πλατφόρμα διαχείρισης παιδικών σταθμών, ενημέρωσης γονέων με smart εφαρμογή

9. Ψηφιακή Πλατφόρμα διαχείρισης ευπαθών ομάδων

10. Διαχείριση κλειστών και ανοικτών χώρων άθλησης, πολιτισμού και ψυχαγωγίας (προγραμματισμός μαθημάτων, ενημέρωση γονέων, αγώνες, μαζικός αθλητισμός κ.λπ.)

11. Σύστημα διαχείρισης ηλεκτρονικών πληρωμών

12. Εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης ποιότητας αέρα στην επικράτεια του δήμου

13. Εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης ποιότητας υδάτων (πόσιμοι, ποταμών, λιμνών και θαλασσών σε βιομηχανικές εφαρμογές κ.λπ.)

14. Σύστημα διαχείρισης αστικού πρασίνου και κοινοχρήστων χώρων

15. Σύστημα έξυπνης άρδευσης

16. Ολοκληρωμένη υποδομή προστασίας από Κυβερνοεπιθέσεις (Network

Firewall, Endpoint Security κλπ) και παροχή συστήματος τηλεργασίας

17. Κεντρική ενιαία πλατφόρμα διαχείρισης και συλλογής δεδομένων δράσεων ψηφιακού μετασχηματισμού των ΟΤΑ

18. Ψηφιακή Πλατφόρμα συνεδριάσεων συλλογικών οργάνων και επιτροπών

19. Δημιουργία διασύνδεσης με δίκτυα υψηλής ταχύτητας μεταξύ δημοτικών κτιρίων – υποδομών

20. Ηλεκτρονική Τιμολόγηση και έχουμε προτείνει επιπλέον:

Ολοκληρωμένο σύστημα παρακολούθησης ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας. Η εφαρμογή των δράσεων αυτών στην τοπική κοινωνία εκτιμούμε ότι θα βελτιώσει σημαντικά την καθημερινότητα των πολιτών, θα βοηθήσει στη διαχείριση καίριων ζητημάτων με γρήγορο και ασφαλή τρόπο, θα μειώσει το περιβαλλοντικό μας αποτύπωμα.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Ο Δήμος Γλυφάδας πρωτοπορεί τα τελευταία χρόνια στον τομέα της ηλεκτρο-

**Η μεγαλύτερη αστική
ανάπλαση στο παραλιακό
μέτωπο της Γλυφάδας
αναμένεται
εντός του καλοκαιριού**

νικής διακυβέρνησης και του ψηφιακού μετασχηματισμού των υπηρεσιών του, προς όφελος των συναλλασσομένων (δημοτών / πολιτών / επιχειρηματιών) έχοντας καταστήσει τη Γλυφάδα μας «έξυπνη» πόλη. Έχουμε κάνει πολλά και θα γίνουν ακόμη περισσότερα. Έχουμε ήδη επιτύχει την πλήρη ηλεκτρονική διεκπεραίωση των εργασιών, χωρίς τη χρήση χαρτιού και με τη χρήση ψηφιακών υπογραφών. Έχουμε θέσει σε εφαρμογή ένα καινοτόμο, λειτουργικό και χρήσιμο εργαλείο στη δημιουργία επιχειρησιακών διαδικασιών και υποθέσεων, που αποσκοπεί αφενός στον πλήρη ψηφιακό μετασχηματισμό και εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών του Δήμου μέσω αυτοματοποιημένων ενεργειών και αφετέρου στο να αποτελέσει βέλτιστη πρακτική για άλλους Δήμους ή άλλους δημόσιους φορείς. Είναι πολύ τιμητικό για εμάς ότι ο Δήμος Γλυφάδας είναι ο μοναδικός στη χώρα που βραβεύτηκε στο διαγωνισμό Βραβείων Ψηφιακής Διακυβέρνησης 2022 του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κάτι που αποτελεί επιβράβευση των προσπαθειών μας για την ολοκλήρωση του ψηφιακού μετασχηματισμού. Αναφέρω τις πιο σημαντικές από τις πρωτοβουλίες που έχουμε θέσει σε εφαρμογή και οι οποίες κατά κόρον χρησιμοποιούνται από τους πολίτες:

1) FixMyCity: Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και παρακολούθησης αιτημάτων των δημοτών / πολιτών για προβλήματα στην πόλη, όπως π.χ. καμένη λάμπα, χαλασμένο πεζοδρόμιο, χαλασμένος κάδος κ.ά.

2) FixMySchool: Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και παρακολούθησης παραγγελιών και επισκευών στα σχολεία, από τους Διευθυντές, τις Σχολικές Επιτροπές και τις αντίστοιχες υπηρεσίες του Δήμου, που αναλαμβάνουν την υλοποίησή τους.

3) Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες για Δημότες και Επιχειρήσεις: Ο Δήμος παρέχει περί τις 50 ηλεκτρονικές υπηρεσίες, για την ευκολότερη εξυπηρέτηση των πολιτών (όπως π.χ. αίτηση/υπεύθυνη δήλωση για χορήγηση βεβαίωσης μη οφειλής ΤΑΠ, αίτηση απαλλαγής ή μείωσης δημοτικών τελών (Τριτέκνων - Πολυτέκνων - ΑΜΕΑ), αίτηση για χορήγηση Πιστοποιητικού Πλησιεστέρων Συγγενών, δήλωση διεύθυνσης κατοικίας για εκλογικούς καταλόγους, αίτηση χορήγησης επίσημης άδειας κατάληψης κοινόχρηστου (δημοτικού) χώρου για ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων, αποστολή δικαιολογητικών προς απόδοση του δημοτικού τέλους 0,5% επί ακαθαρίστων εσόδων Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος - Τέλους 0,5% Παρεπιδημούντων - Τέλους 5% Κέντρων Διασκέδασης και Συναφών Καταστημάτων κ.λπ.)

4) End-To-End ΣΗΔΕ (Σύστημα Ηλεκτρονικής Διακίνησης Εγγράφων): Αμφίδρομη, από άκρο σε άκρο (end-to-end), υλοποίηση συστήματος πλήρους ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων και ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης εργασιών του Δήμου, χωρίς τη χρήση χαρτιού και με τη χρήση ψηφιακών υπογραφών.

5) Σύστημα Ανέπαφων Συναλλαγών (Smart Locker) 27/4: Παράδοση (ή παραλαβή) βεβαιώσεων / εγγράφων που έχουν αιτηθεί ηλεκτρονικά και απαιτείται να παραδοθούν (ή παραληφθούν) σε χαρτί, μέσω «έξυπνων» θυρίδων (Smart Lockers) με τη μέθοδο Click & Collect, δηλαδή χωρίς ανθρώπινη επαφή, σε οποιαδήποτε ημέρα και ώρα (24/7).

6) Ηλεκτρονικές Πληρωμές (RF): Εξόφληση όλων των οφειλών προς τον Δήμο, μέσω e-banking σε οποιαδήποτε τράπεζα, χρησιμοποιώντας τον 25ψήφιο Κωδικό Ηλεκτρονικής Πληρωμής ΔΙΑΣ RF και αυτοματοποιημένη επεξεργασία και ενημέρωση του Πληροφοριακού μας Συστήματος.

7) Εκπαιδευτικές δραστηριότητες Ρομποτικής: Εκπαιδευτικά προγράμματα για νήπια και μαθητές δημοτικού, με σκοπό την εξοικείωσή τους με τις νέες τεχνολογίες της ρομποτικής.

8) WiFi Ελεύθερα προσβάσιμο WiFi σε όλους σχεδόν τους δημόσιους χώρους του Δήμου (όπως πλατείες, παιδικές χαρές κ.λπ.)

9) Τηλεματική σε απορριμματοφόρα και οχήματα Δήμου: Εγκατάσταση συστήματος GPS στα απορριμματοφόρα και σε άλλα οχήματα του Δήμου, με δυνατότητα παρακολούθησής τους από τους πολίτες, για την αποφυγή δρόμων που κινούνται τα οχήματα του Δήμου.

10) Δημοτική Συγκοινωνία: Λειτουργία εφαρμογής παρακολούθησης των δρομολογίων των δημοτικών λεωφορείων, για την ενημέρωση των πολιτών για τον χρόνο άφιξής τους στις στάσεις. Επίσης, ενημέρωση των πινακίδων στις στάσεις για την ώρα άφιξης των λεωφορείων.

11) Ηλεκτρονικός κατάλογος Επιχει-

ρήσεων στα όρια του Δήμου: Ο Δήμος παρέχει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις και τους επαγγελματίες να έχουν παρουσία στο διαδίκτυο μέσω της εφαρμογής διαδικτυακού καταλόγου, εντελώς δωρεάν.

Στο άμεσο μέλλον πρόκειται να δημιουργηθεί APP Δημότη, όπου θα υπάρχουν όλες οι υπηρεσίες, οι δραστηριότητες και οι συναλλαγές του με τον Δήμο Γλυφάδας. Πρόκειται για προσωποποιημένη πληροφόρηση, καθώς και ενημέρωση των δημοτών σχετικά με όλες τις εκδηλώσεις και δράσεις του Δήμου.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε κρίσιμους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Σε δύο κρίσιμα σημεία στον δασικό όγκο του Υμηττού, στην περιοχή της Γλυφάδας, τοποθετούνται θερμοκάμερες τεχνητής νοημοσύνης με αυτόματη ενεργοποίηση υδροβόλων κατάσβεσης σε περίπτωση ανίχνευσης φωτιάς. Αυτή την περίοδο ολοκληρώνονται οι εργασίες εγκατάστασης και σύντομα το σύστημα θα είναι έτοιμο προς ενεργοποίηση. Στον τομέα της Υγείας σύντομα μόνιμο κλιμάκιο του ΕΚΑΒ θα εγκατασταθεί στη Γλυφάδα, ενώ έχουμε υποβάλει αίτημα στο Υπουργείο Υγείας για γιατρό σε 24ωρη βάση. Η μεγαλύτερη αστική ανάπλαση στο παραλιακό μέτωπο της Γλυφάδας αναμένεται εντός του καλοκαιριού. Το κομμάτι, έκτασης 4 χιλιομέτρων, που αντιστοιχεί στην πόλη μας, θα είναι το πρώτο κομμάτι της Αττικής Ριβιέρας που θα παραδοθεί. Ως προς την ενεργειακή αναβάθμιση των σχολείων, ήδη έχουμε τοποθετήσει φωτοβολταϊκά σε ένα Νηπιαγωγείο και έπονται κι άλλα. Ο φωτισμός στους δρόμους έχει εκσυγχρονιστεί σχεδόν στο σύνολό του. Έχει γίνει αντικατάσταση των λαμπτήρων με νέας τεχνολογίας LED χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης και σύντομα

θα ολοκληρωθεί η τοποθέτηση νέων λαμπτήρων σε όλο το δίκτυο.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε

Σε δύο κρίσιμα σημεία στον δασικό όγκο του Υμηττού, στην περιοχή της Γλυφάδας, τοποθετούνται θερμοκάμερες τεχνητής νοημοσύνης

τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Η πράξη «έξυπνη - βιώσιμη διαχείριση, συλλογή και μεταφορά βιοαποβλήτων Δήμου Γλυφάδας» έχει ενταχθεί το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2014-2020» και στον Άξονα Προτεραιότητας «Διατήρηση και Προστασία του Περιβάλλοντος – Προαγωγή της Αποδοτικής χρήσης των Πόρων (ΤΣ)». Περιλαμβάνει:

- Προμήθεια κάδων συλλογής βιοαποβλήτων.
- Προμήθεια ηλεκτροκίνητων απορριμματοφόρων 10 κ.μ. για τη συλλογή βιοαποβλήτων.
- Σύστημα έξυπνης διαχείρισης και παρακολούθησης κάδων – Ενσωμάτωση καινοτόμων ψηφιακών δράσεων.
- Στρατηγική Επικοινωνίας και Σχέδιο Δράσεων Επικοινωνίας και Παρακίνησης.

Οι πολίτες της τοπικής κοινωνίας έχουν αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Οι δημότες της Γλυφάδας στη συντριπτική πλειονότητά τους έχουν αντιληφθεί τα οφέλη των ψηφιοποιημένων υπηρεσιών του Δήμου μας και συμμετέχουν ενεργά τόσο με τη συχνή χρήση τους, διευκολύνοντας την καθημερινότητά τους, όσο και με τις εύστοχες προτάσεις τους για τη βελτιστοποίηση των υπαρχόντων, αλλά και την δημιουργία νέων ψηφιακών υπηρεσιών. Ο Δήμος στέκει αρωγός στους πολίτες μέσω της Γραμμής Δημότη 15464, όπου ο κάθε πολίτης μπορεί να ενημερώνεται για τυχόν απορίες του σε σχέση με τη χρήση των ψηφιακών υπηρεσιών ή την τηλεφωνική καταχώρηση των αιτημάτων του. ■

➤ Δήμος Ελληνικού - Αργυρούπολης

Γιάννης Κωνσταντάτος

Δήμαρχος Ελληνικού Αργυρούπολης

Σε μια εποχή που οι πολίτες είχαν ανάγκη από μέτρα ανακούφισης, εμείς είχαμε ήδη φροντίσει

«Ψηφιακό δίκτυ», που καλύπτει όσο το δυνατόν περισσότερες κατηγορίες της καθημερινότητας των συμπολιτών, έχει «απλώσει» ο δήμος Ελληνικού Αργυρούπολης, ενώ το Πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» έρχεται να βάλει το δικό του λιθαράκι σε αυτή την προσπάθεια.

Για τον Δήμαρχο Γιάννη Κωνσταντάτο το Πρόγραμμα είναι ιδιαίτερα σημαντικό γιατί χρηματοδοτεί δίνοντας λύσεις σε καιρίες ανάγκες του δήμου.

Αυτή τη περίοδο, αξιοποιούνται όλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία, οι «μηχανές» δουλεύουν στο φουλ και ετοιμάζονται προτάσεις και μελέτες προς υλοποίηση.

Τον Ιούλιο έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Αξιοποιώντας κάθε δυνατό μέσο, ιδέα και ευκαιρία έχουμε προσπαθήσει από την αρχή της θητείας μας να μετατρέψουμε το Δήμο Ελληνικού Αργυρούπολης σε μια «Εξυπνη Πόλη» που θα συνδυάζει πολλαπλά οφέλη πρωτίστως για τους πολίτες της, κατοίκους και δημότες και δευτερευόντως για τους επισκέπτες της. Έχουμε προσπαθήσει και με ίδια μέσα να εκσυγχρονίσουμε εξοπλισμό και υπηρεσίες δημιουργώντας ένα ψηφιακό αποτύπωμα που συμβαδίζει με τις προκλήσεις της νέας εποχής.

Το Πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» έρχεται να βάλει το δικό του λιθαράκι σε αυτή την προσπάθεια και είναι ιδιαίτερα σημαντικό γιατί μας χρηματοδοτεί δίνοντας λύσεις σε κρίσιμες ανάγκες του Δήμου (βλ. Βιώσιμη Μετακίνηση, Εξοικονόμηση Ενέργειας, Μείωση Ενεργειακού Αποτυπώματος Δημοτικών Κτιρίων, Βελτίωση Εξυπηρέτησης Πολίτη και Επιχείρησης, Βελτίωση Ποιότητας Ζωής, Ενίσχυση τοπικής Δημοκρατίας, Διαβούλευσης και Διαφάνειας, Προστασία από Κυβερνοεπιθέσεις και ενίσχυση Ψηφιακών Υποδομών).

Αξίζει βέβαια να σημειωθεί ότι μέχρι σήμερα είμαστε ακόμη στο στάδιο των καταθέσεων προτάσεων, συνεπώς έχουμε ακόμη πολύ δρόμο μπροστά μας μέχρι την υλοποίησή του.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Έχουμε απλώσει ένα ψηφιακό «δίκτυο» που καλύπτει όσο το δυνατόν περισσότερες κατηγορίες της καθημερινότητας

των συμπολιτών μας. Και συνεχίζουμε βαδίζοντας στη διεύρυνση των ήδη παρεχόμενων υπηρεσιών αλλά και στην ένταξη νέων προκειμένου να καλύπτουμε κάθε νέα ανάγκη / συγκυρία. Γνωρίζετε πως και η πανδημία του κορωνοϊού συνέδραμε στο να γίνουν ψηφιακά άλματα, διευκολύνοντας το σύγχρονο και ψηφιακό τρόπο εξυπηρέτησης των συμπολιτών μας.

Στο Δήμο Ελληνικού Αργυρούπολης διαθέτουμε ήδη:

- Το σύστημα «ΙΡΙΔΑ» (ηλεκτρονικής διακίνησης εγγράφων μεταξύ των υπηρεσιών, χρεώσεις, απαντήσεις - ταχύτητα διεκπεραίωσης, διαφάνεια υπογραφών)
- Το σύστημα «ΝΟΙΑΖΟΜΑΙ» (ηλεκτρονικής διαχείρισης Κοινωνικών Υπηρεσιών - ωφελούμενοι, μέλη, συνδρομές, παροχές)
- Free WiFi (παροχή δωρεάν ασύρματης πρόσβασης σε 13 σημεία της πόλης)
- Την πλατφόρμα Novonille (διαχείριση καθημερινότητας και αιτημάτων πολιτών)
- Νέα ιστοσελίδα (όπου έχουν ενταχθεί ηλεκτρονικές υπηρεσίες, ανανέωση interface)
- Ηλεκτρονική διαχείριση παιδικών σταθμών (αιτήσεις, καθημερινότητα παιδιών, αποθήκες τροφίμων)
- Ηλεκτρονικές πληρωμές μέσω ΔΙΑΣ
- Εγκατάσταση εφαρμογής διαχείρισης φωτιστικών (LMS)
- Πιλοτική Εφαρμογή Τηλεματικής στα λεωφορεία και σε 4 στάσεις.
- Ενώ είμαστε υπερήφανοι για την Πολιτική Προστασία καθώς διαθέτουμε συστήματα αυτόματης επιτήρησης βουνού, συντονισμού και επικοινωνίας οχημάτων/μηχανημάτων, επιτήρηση καιρικών φαινομένων. Ένα πρότυπο Κέντρο Διαχείρισης Κρίσεων που αποτέλεσε παράδειγμα προς μίμηση και πρότυπο για τους Δήμους όλης της χώρας και πάνω στο οποίο θα

αναβαθμιστεί η Αυτοδιοικητική Πολιτική Προστασία.

Αξίζει τέλος να σας αναφέρω την μεγάλη πρόταση «Smart City» ύψους 3.200.000€ που έχουμε υποβάλλει στο Πρόγραμμα «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ» και περιμένουμε την έγκρισή της. Η πρόταση αφορά σε ψηφιακές εφαρμογές για:

- «Δράσεις προστασίας του πληθυσμού από την εξάπλωση της πανδημίας του COVID-19»
- Ενεργειακή Διαχείριση και Απολύμανση Κτιρίων
- «Ευφυείς εφαρμογές, συστήματα και πλατφόρμες για την πολιτική προστασία - ασφάλεια, υγεία - πρόνοια, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, εκπαί-

δευση - πολιτισμό – τουρισμό και περιβάλλον»

- Παραμετροποίηση Υφιστάμενης Πλατφόρμας Έξυπνης Πόλης
- Έξυπνη Στάθμευση
- Έξυπνος Πολίτης
- Ψηφιοποίηση Υπηρεσίας Δόμησης
- Εφαρμογές STEM (Πομποτικής) για μαθητές

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε καίριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Κάθε ημέρα στο Δήμο μας είναι μια ημέρα κερδισμένη. Αξιοποιούμε όλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία, δουλεύουμε τις μηχανές στο φουλ και ετοιμάζουμε προτάσεις και μελέτες έτοιμες προς υλοποίηση. Κάθε κίνησή μας έρχεται ως αντίκτυπος της τοπικής μας κοινωνίας αλλά και του ευρύτερου πολιτικού οράματος που στοχεύει να ωθήσει την πόλη μας δεκάδες βήματα μπροστά, σημειώνοντας πρόοδο και εκσυγχρονισμό. Όλοι οι τομείς που προαναφέρατε τυγχάνουν της δέουσας προσοχής και μέριμνάς μας και οι συμπολίτες μας θα δουν τόσο στο άμεσο όσο και στο απώτερο μέλλον τα αποτελέσματα των ενεργειών μας. Δήμος, εργαζόμενοι, πολίτες είμαστε μια γροθιά και ενωμένοι πορευόμαστε για έναν Δήμο αντάξιο μας! Ειδικότερα στον τομέα του περιβάλλοντος και της Ενεργειακής αναβάθμισης έχουμε ολοκληρώσει:

- Αντικατάσταση ολόκληρου του δημοτικού φωτισμού με LED μειώνοντας κατά 70% την κατανάλωση της ενέργειας.
- Την ενεργειακή Αναβάθμιση του Δημοτικού
- Την ενεργειακή αναβάθμιση του 1ου Δημοτικού Σχολείου στο Ελληνικό
- Την προμήθεια 10 ηλεκτρικών οχημάτων και 5 μικρότερων

Εξασφαλίσαμε την χρηματοδότηση και προκηρύσσεται εντός των ημερών και υλοποιείται άμεσα ένα μεγάλο έργο Ενεργειακής Αναβάθμισης όλων των Σχολικών Μονάδων του Δήμου μας προϋπολογισμού 744.000 ευρώ που αφορά στην αντικατάσταση όλων των φωτιστικών των σχολείων με λαμπτήρες LED εξασφαλίζοντας μεγάλη εξοικονόμηση ενέργειας.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Με διαρκή και επίπονη προσπάθεια, από την πρώτη κιόλας ημέρα της θητείας μας, μπήκαν οι βάσεις για να δρομολογηθούν και να εφαρμοστούν στο Δήμο μας πρωτοποριακές δράσεις ανακύκλωσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.

Στόχος μας ήταν και είναι να μειώνουμε το περιβαλλοντικό μας αποτύπωμα, να έχουμε μια πόλη καθαρή και φιλική στον άνθρωπο και ασφαλώς ως αποτέλεσμα αυτών να εξοικονομούμε πόρους από τα δημοτικά τέλη, επιστρέφοντας με ορθή διαχείριση τον αντίκτυπο των ενεργειών μας, πολλαπλά στους δημότες μας.

Σε αυτή την προσπάθεια, θέλουμε και έχουμε συμμάχους μας τους συμπολίτες μας, διότι οτιδήποτε και να πράττει ο Δήμος χρειάζεται να έχει και την αρωγή και συνεργασία όλων. Είναι γνωστή η φράση πως «δέκα να συγυρίζουν, ένας να πετάει, το σπίτι μένει ανοικοκρέυτο». Έτσι, και στο Δήμο, για να είναι η πόλη καθαρή, όση προσπάθεια και να καταβάλλεται από την πλειοψηφία (εργαζόμενοι και πολίτες), επιζητείται η καθολική χρηστή διαχείριση. Στο Δήμο Ελληνικού Αργυρούπολης εφαρμόζονται πρωτόπορες δράσεις ανακύκλωσης όλων των ρευμάτων. Οι συμπολίτες μας έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν εκτός από τον «γνωστό» πράσινο κάδο, τους

κάδους για ανακύκλωση πλαστικού, γυαλί, αλουμινίου και χαρτιού (μπλε), ρούχων (κόκκινο), να ανακυκλώσουν έλαια, μπαταρίες και ηλεκτρικές συσκευές, ελαστικά και ογκώδη (όπως ξυλεία, έπιπλα) καθώς επίσης και τα προϊόντα πράσινου (όπως κλαδιά).

Με πολλή υπερηφάνεια σας παρουσιάζω και το καινοτόμο πρόγραμμα διαχείρισης βιοαποβλήτων (αστικών υπολειμμάτων κουζίνας) με το οποίο θα αποτρέπεται από τον πράσινο κάδο το 40% των απορριμμάτων. Η πρωτοπορία του προγράμματος έγκειται στο γεγονός ότι έχουμε προμηθευτεί 20.000 καφέ οικιακούς κάδους που τοποθετούνται σε όλα τα νοικοκυριά της πόλης και ταυτόχρονα υπάρχει ενημερωτική καμπάνια για τη σωστή χρήση τους προκειμένου να εφαρμοστεί στο μέγιστο δυνατό και να επιτύχει η ανακύκλωση στον καφέ κάδο. Παράλληλα, ξεκίνησε και η κομποστοποίηση. Κάδοι θα τοποθετηθούν σε αυλές σπιτιών που πληρούν τις προϋποθέσεις και θα έχουν το δικό τους εδαφοβελτιωτικό δωρεάν και άμεσα.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι έχουμε καταφέρει ως Δημοτική Αρχή να χρηματοδοτηθούν πολλές από τις δράσεις μας. Από το πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» χρηματοδοτείται ο στόλος οχημάτων καθαριότητας, μικρά φορτηγά με ανατροπή αλλά και ηλεκτροκίνητα λεωφορεία για τη δημοτική μας συγκοινωνία.

Ένα δίκτυο σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων δρομολογείται σε συνάρτηση με την υποδομή στο εργοτάξιο και σε επιλεγμένα σημεία της πόλης. Οι σταθμοί φόρτισης θα φορτίζονται από ιδιόκτητη εγκατάσταση φωτοβολταϊκών που έχει ήδη προκηρυχθεί.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

**Είναι ιδιαίτερα σημαντικό
ότι έχουμε καταφέρει ως
Δημοτική Αρχή να
χρηματοδοτηθούν πολλές
από τις δράσεις μας**

Η ενεργειακή κρίση ήρθε σε μια δύσκολη στιγμή, στον απόηχο της πανδημίας του κορωνοϊού και πριν προλάβουμε να ορθοποδήσουμε σε κάθε επίπεδο. Σε μια εποχή που οι πολίτες είχαν ανάγκη από μέτρα ανακούφισης, εμείς είχαμε ήδη φροντίσει. Η στρατηγική μας επιλογή το 2020 να αντικαταστήσουμε το παλιό φωτισμό της πόλης με σύγχρονο φωτισμό τύπου Led, σήμερα, αποδείχτηκε σωτήρια περισσότερο από ποτέ που ξέσπασε η μεγάλη ενεργειακή κρίση λόγω του πολέμου.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η εξοικονόμηση ενέργειας που πετυχαίνουμε είναι 70% στο φωτισμό της πόλης που αποτιμάται σε δεκάδες χιλιάδες ευρώ. Κι όλα αυτά τα καταφέραμε, χωρίς να βάλει ΟΥΤΕ ΕΝΑ ΕΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΤΟΥ Ο ΔΗΜΟΣ, σε μια επένδυση που έγινε με κοινοπραξία με ιδιώτη, ο οποίος έβαλε όλο το κόστος της επένδυσης και μοιραζόμαστε σήμερα τη μεγάλη διαφορά από την εξοικονόμηση των λογαριασμών.

Επίσης, μέσω του προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ» ο Αναπτυξιακός Οργανισμός του Δήμου μας, τους τελευταίους μήνες έχει πραγματοποιήσει ενδελεχή έρευνα μεταξύ όλων των κτιρίων που είναι ιδιοκτησίας του Δήμου Ελληνικού-Αργυρούπολης και σε συνεργασία με ειδικούς συμβούλους, έχει προκρίνει τα τρία προσφορότερα και πλέον ενεργοβόρα εξ' αυτών τα οποία προτίθεται να τα εντάξει στο εν λόγω πρόγραμμα το προσεχές χρονικό διάστημα. Αυτά είναι το Δημοτικό Κτίριο επί της Λεωφ. Αργυρούπολεως 94-96 (3.272,01τ.μ.), το ΕΠΑΛ Αργυρούπολης (2.450,08τ.μ), το Σχολικό συγκρότημα επί της οδού Ολυμπίας (1ο ΓΥΜ, 2ο ΔΗΜ, 5ο ΔΗΜ) (5.504,30τ.μ.).

Παράλληλα, στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου «ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΤΙΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ - ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ (ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ κ 1° ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ)» και προκειμένου να εξασφαλιστεί η μέγιστη δυνατή εξοικονόμηση ενέργειας με τεχνικά και οικονομικά εφικτές λύσεις, εφαρμόστηκαν διάφορες παρεμβάσεις για την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες προδιαγραφές. Οι λύσεις που εφαρμόστηκαν ήταν παρεμβάσεις στο κέλυφος, με γνώμονα πάντα τη μη αλλοίωση της αρχιτεκτονικής τους, παρεμβάσεις στα συστήματα των κτιρίων που βελτίωσαν την αποδοτικότητα τους καθώς και η χρήση ΑΠΕ. Και έπετα συνεχία...

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Ο αντίκτυπος που καθημερινά λαμβάνουμε είναι υπέρ της ψηφιοποίησης των υπηρεσιών καθώς παρέχει στους συμπολίτες μας τόσο το αίσθημα της ασφάλειας ότι το αίτημά τους καταχωρήθηκε, προχωράει και επιλύεται όσο και κυριότερο, το κέρδος του προσωπικού τους χρόνου, αφού όλα γίνονται πλέον είτε μέσω του υπολογιστή τους είτε του κινητού τους τηλεφώνου. Οι πολύωρες ουρές αποτελούν εδώ και καιρό παρελθόν, η ψηφιακή διακίνηση εγγράφων έχει λύσει τα χέρια σε όλους.

Σίγουρα εκείνοι που δεν συμβαδίζουν με την ψηφιακή εποχή είναι οι πιο ηλικιωμένοι συμπολίτες μας, εκείνοι που προτιμούν τη δια ζώσης επικοινωνία κυρίως διότι δεν είναι εξοικειωμένοι με τη νέα τεχνολογία και τα συστήματα. Προχωρώντας οι γενεές, αλλά και μέσα από τα προγράμματα εκμάθησης υπολογιστή και tablet που παρέχουμε στα μέλη των ΚΑΠΗ συνδράμουμε στον μη αποκλεισμό τους από τη σύγχρονη κοινωνία μας.

Ο Δήμος μας δίδει τη δυνατότητα μέσα από το δωρεάν Wifi σε 13 σημεία της πόλης μας, να έχουν όλοι τη δυνατότητα να σερφάρουν και να εξυπηρετούνται. Μάλιστα τον τελευταίο χρόνο έχει ενεργοποιηθεί και την ψηφιακή πλατφόρμα Nonoville που είναι ιδιαίτερα εύχρηστη στο να καταγράφει ζητήματα προς επίλυση σε κάθε γωνιά της πόλης αλλά και να ενημερώνει για τα τεκταινόμενα καθημερινά, πολιτιστικά κλπ. Μέσω της σύγχρονης ιστοσελίδας του Δήμου μας υπάρχει η δυνατότητα πρόσβασης σε όλες τις ψηφιακές και μη υπηρεσίες. ■

Το 2020, το Λονδίνο ξεκίνησε το Smart Mobility Living Lab (SMLL), την πιο προηγμένη αστική πλατφόρμα δοκιμών στον κόσμο. Η SMLL παρέχει συνδεσιμότητα 5G για συνδεδεμένα και αυτόνομα οχήματα. Σύμφωνα με την εταιρεία κινητής τηλεφωνίας O2, η οποία λειτουργεί την SMLL, αυτό μπορεί: (1) Μειώσει τον χρόνο που περνούν οι οδηγοί στην κίνηση κατά 10% (2) Εξοικονομήσει 880 εκατ. λίρες το χρόνο (3) Μειώσει τις ετήσιες εκπομπές CO2 κατά 370.000 μετρικούς τόνους

Βασίλης Λαμπρινός

Δήμαρχος Ηρακλείου Κρήτης

Συνεχίζουμε και το 2023 με σημαντικά έργα που αλλάζουν το Ηράκλειο

Ο Δήμος Ηρακλείου ήταν από τους πρώτους δήμους στην Ελλάδα που ξεκίνησε να προσφέρει ηλεκτρονικές υπηρεσίες στους δημότες του, από το 2008, όπως ενημερώνει ο Δήμαρχος Βασίλης Λαμπρινός. Χαρακτηριστικό είναι ότι, τα τελευταία δυο χρόνια η προσωπική επικοινωνία των δημοτών με τον Δήμο γίνεται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% ηλεκτρονικά. Εναρμονισμένος πάντα με τους στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης, ο δήμος Ηρακλείου Κρήτης συνεχίζει και το 2023 με μια σειρά από σημαντικά έργα που αλλάζουν το Ηράκλειο, το καθιστούν περισσότερο φιλικό, προσβάσιμο και “πράσινο”.

Το Ταμείο Ανάκαμψης δίνει έμφαση στον ψηφιακό μετασχηματισμό και σε όλα τα σχετικά με αυτόν έργα. Ο Δήμος Ηρακλείου κατέθεσε σχετική πρόταση και τι ακριβώς περιλαμβάνει;

Πράγματι, μεταξύ των άλλων φακέλων που καταθέσαμε στο Ταμείο Ανάκαμψης, ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο και για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, ήταν και ο φάκελος με έργα προϋπολογισμού 5 εκατομμυρίων ευρώ στον τομέα της «Εξυπνης Πόλης». Ο φάκελος εγκρίθηκε λίγο πριν τις γιορτές και πλέον έχουμε εξασφαλισμένη χρηματοδότηση για έργα και δράσεις όπως :

- Έξυπνες διαβάσεις πεζών, αισθητήρες κίνησης και διαχείρισης κυκλοφορίας, έξυπνες στάσεις συλλογικών
- Εγκατάσταση προγράμματος «πληρώνω όσο καταναλώνω» στη διαχείριση των απορριμμάτων
- Εγκατάσταση συστήματος καταγραφής σεισμικής δραστηριότητας
- Εγκατάσταση συστήματος παρακολούθησης κατανάλωσης ενέργειας στα δημοτικά κτίρια.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Όπως σας ανέφερα ήδη, ο φάκελος μας στο Ταμείο Ανάκαμψης περιλαμβάνει έργα επικεντρωμένα στην εξωστρέφεια και στην απευθείας παροχή υπηρεσιών προς τον πολίτη. Αυτό άλλωστε αποτελεί το βασικό ζητούμενο: να χρησιμοποιήσουμε τα εργαλεία που μας προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των δημοτών.

Σημειώνω ότι ο Δήμος Ηρακλείου ήταν έτσι κι αλλιώς από τους πρώ-

τους Δήμους στην Ελλάδα στον συγκεκριμένο τομέα αφού ξεκίνησε να προσφέρει ηλεκτρονικές υπηρεσίες στους δημότες του από το 2008.

Τη δεδομένη στιγμή παρέχουμε 152 ηλεκτρονικές υπηρεσίες για πολίτες και επιχειρήσεις, από τις οποίες οι 90 είναι Υπηρεσίες Πλήρους Ψηφιακής Υλοποίησης (Επιπέδου 4), μέσω της διαδικτυακής μας πύλης www.heraklion.gr ή της εφαρμογής ΔΗΜΟΤΗΣ για κινητές συσκευές. Η πανδημία προφανώς επιτάχυνε ορισμένες διαδικασίες, εντούτοις είναι έτσι κι αλλιώς στόχος μας να φτάσουμε στο σημείο που οι δημότες να μη χρειάζονται να προσέρχονται αυτοπροσώπως στις υπηρεσίες του Δήμου και να εξυπηρετούνται ηλεκτρονικά. Θεωρώ ότι είμαστε σε καλό δρόμο.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Με βάση τα στοιχεία που έχουμε να τα έχουν αντιληφθεί ή έστω έχουν αρχίσει να τα αντιλαμβάνονται. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα τελευταία δυο χρόνια η προσωπική επικοινωνία των δημοτών με τον Δήμο γίνεται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% ηλεκτρονικά – μέσω του portal δηλαδή, της εφαρμογής για κινητές συσκευές και των social media του Δήμου. Θέλουμε το συγκεκριμένο ποσοστό να αυξηθεί κι άλλο και για αυτό και έχουμε

Το 2022 ολοκληρώθηκε η μεγάλη ανάπλαση στο κέντρο του Ηρακλείου, το οποίο είναι πλέον πεζοδρομημένο και χωρίς οχήματα

Τη δεδομένη στιγμή παρέχουμε 152 ηλεκτρονικές υπηρεσίες για πολίτες και επιχειρήσεις, από τις οποίες οι 90 είναι Υπηρεσίες Πλήρους Ψηφιακής Υλοποίησης

πραγματοποιήσει σχετική καμπάνια στα τοπικά ΜΜΕ, ώστε να ενημερώσουμε όσο περισσότερους δημότες μπορούμε για τις παρεχόμενες ψηφιακές μας υπηρεσίες.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε καίριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Να σας πω αρχικά ότι εντός του 2022 ολοκληρώθηκε η μεγάλη ανάπλαση στο κέντρο του Ηρακλείου, το οποίο είναι πλέον πεζοδρομημένο και χωρίς οχήματα. Ειδικά τις ημέρες των εορτών η προσέλευση του κόσμου υπήρξε πρωτοφανής και μας γέμισε ικανοποίηση αφού αυτό ονειρευόμασταν όταν ξεκινήσαμε το έργο: χιλιάδες ανθρώπους, οικογένειες με παιδιά να περπατούν, να κάνουν βόλτα ή και να ψωνίζουν, σε ένα πλέγμα πεζοδρόμων που αναβάθμισε αισθητικά, εμπορικά και λειτουργικά ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης.

Από εκεί και πέρα, εναρμονισμένοι πάντα με τους στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης, συνεχίζουμε και το 2023 με μια σειρά από σημαντικά έργα που

αλλάζουν το Ηράκλειο, το καθιστούν περισσότερο φιλικό, προσβάσιμο και “πράσινο”.

Αναφέρω ενδεικτικά τη δημιουργία ενός τεράστιου Πάρκου περίπου 50 στρεμμάτων στα νότια προάστια της πόλης, το λεγόμενο Πάρκο Ερυθραίας, το οποίο έχει εξασφαλισμένη χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και το “Αντώνης Τρίτσης”. Οι εργασίες στο πρώτο τμήμα έχουν ξεκινήσει ήδη.

Τη δεύτερη φάση διαμόρφωσης του τμήματος στα Ενετικά Τείχη της πόλης. Δημιουργούμε πάνω στο μεγαλύτερο σωζόμενο οχυρωματικό έργο της Μεσογείου έναν κοινόχρηστο χώρο πρασίνου, περιπατητική διαδρομή, χιλιάδες νέες φυτεύσεις, αναψυκτήρια, χώρους εκπαίδευσης των παιδιών κ.ά. Επίσης οι εργασίες βρίσκονται σε εξέλιξη.

Ολοκληρώθηκαν ή ολοκληρώνονται κι άλλες αναπλάσεις σε ιστορικές συνοικίες της πόλης (Λάκκος, Θαλασσινά), προχωρά η δημιουργία πολυχώρων άθλησης, πρασίνου και αναψυχής σε ολόκληρη την επικράτεια του Δήμου, ολοκληρώνεται η ενεργειακή αναβάθμιση σε σημαντικά δημοτικά κτίρια, ολοκληρώνεται η αντικατάσταση του δυτικού στεγάστρου στο Παγκρήτιο Στάδιο όπου τοποθετούνται φωτοβολταϊκά, προχωρά η αντικατάσταση του πεπαλαιωμένου δικτύου υδρεύσεως της πόλης, ολοκληρώσαμε την κατασκευή ενός νέου βιοκλιματικού νηπιαγωγείου και πολλά ακόμα που για λόγους οικονομίας χώρου δεν σας παραθέτω.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Προχωράμε βήμα – βήμα προς την δημιουργία ενός πρωτοποριακού Πάρκου Κυκλικής Οικονομίας, στο οποίο εντάσσονται όλα τα μεγάλα έργα διαχείρισης αποβλήτων

Η αύξηση των ποσοστών ανακύκλωσης και η προσήλωση στην κυκλική οικονομία είναι στόχοι ύψιστης σημασίας για εμάς.

Προς αυτήν την κατεύθυνση ξεκινήσαμε από τα βασικά, όπως οι καμπάνιες ενημέρωσης για τα οφέλη της ανακύκλωσης, με έμφαση στα σχολεία,

Επίσης εγκαθιδρύσαμε ένα πρωτοποριακό σύστημα αποκομιδής απορριμμάτων μέσω ραντεβού στο κέντρο της πόλης, κάτι που για να επιτύχει χρειαζόταν την συνεργασία των δημοτών.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην υπάρχουν πια κάδοι, το κέντρο να είναι σαφώς πιο καθαρό και οι ίδιοι οι δημότες να εμπλέκονται ενεργά σε αυτή τη διαδικασία. Ακόμα έχουμε ξεκινήσει πιλοτικά την υπογειοποίηση κάδων σε επιλεγμένα σημεία και έχουμε ήδη εντάξει τη χρηματοδότηση για την επέκταση του προγράμματος στο Ταμείο Ανάκαμψης.

Παράλληλα, εντός του 2023 θα αναπτύξουμε εντός της πόλεως δίκτυο συλλογής βιοαποβλήτων με καφέ κάδους.

Μαζί με αυτά, προχωράμε βήμα-βήμα προς την δημιουργία ενός πρωτοποριακού Πάρκου Κυκλικής Οικονομίας, στο οποίο εντάσσονται όλα τα μεγάλα έργα διαχείρισης αποβλήτων που έχουμε προγραμματίσει σε συνεργασία με τον αρμόδιο Ενιαίο Σύνδεσμο Διαχείρισης Απορριμμάτων Κρήτης. Πρόκειται για έναν οραματικό σχεδιασμό, ο οποίος θα αλλάξει εντελώς τον τρόπο που διαχειριζόμαστε τα απόβλητα στο Ηράκλειο.

Αναφέρω χαρακτηριστικά την κατασκευή μιας υπερσύγχρονης Μονάδας Επεξεργασίας Απορριμμάτων που έχει ήδη δημοπρατηθεί (χρηματοδότηση ΥΜΕΠΕΡΑΑ) και την δημιουργία Πράσινου Σημείου Ανακύκλωσης, επίσης με χρηματοδότηση από το ΥΜΕΠΕΡΑΑ» ■

Κωνσταντίνος Ζέρβας

Δήμαρχος Θεσσαλονίκης

Η Θεσσαλονίκη γίνεται μια έξυπνη πόλη με επίκεντρο τον άνθρωπο

Με ορίζοντα το 2030, η Θεσσαλονίκη πρόκειται να καταστεί μία από τις 100 κλιματικά ουδέτερες πόλεις μέσω της συμμετοχής της στη σχετική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέσα από το Ταμείο Ανάκαμψης και το πρόγραμμα Αντώνης Τρίτσης έχει δρομολογήσει και υλοποιεί έργα δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ για την ψηφιακή αναβάθμιση, την απόκτηση λύσεων έξυπνης πόλης και ευρύτερα τη βιωσιμότητα μέσω ανακύκλωσης και ηλεκτροκίνησης. Ο δήμαρχος Κωνσταντίνος Ζέρβας μιλά για τους άξονες πάνω στους οποίους εργάζεται ο δήμος τα τελευταία χρόνια με γνώμονα τον σχεδιασμό, τη συνεργασία, τη δημιουργία.

Πριν μερικούς μήνες έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Ο όρος 'Smart Cities' αντιπροσωπεύει μια θετική για το μέλλον εξέλιξη και πορεία. Η αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων τεχνολογικών μέσων, η υιοθέτηση των καινοτόμων πρακτικών και η εφαρμογή τους σε πληθώρα πεδίων της πραγματικής ζωής είναι σε θέση να βελτιώσουν την καθημερινότητα και να μας δώσουν την ευκαιρία να ζήσουμε και να εργαστούμε σε ένα καλύτερο περιβάλλον.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός είναι μία πραγματικότητα που αφορά κάθε έκφανση της κοινωνικής και οικονομικής ζωής. Κάθε κοινωνική λειτουργία, κάθε κλάδος της οικονομίας προχωρά προς αυτήν την κατεύθυνση και τα αποτελέσματα είναι εμφανή στην καθημερινότητα όλων μας. Στο πώς έχουν αλλάξει οι συνθήκες μας, οι ανάγκες μας, ο τρόπος που δουλεύουμε, η ίδια η ζωή μας. Σε αυτήν την πραγματικότητα δε μένουμε αμέτοχοι. Σχεδιάζουμε, συνεργαζόμαστε, δημιουργούμε.

Το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» αποτελεί μία πρωτοβουλία για την περαιτέρω ευθυγράμμιση των εθνικών προτεραιοτήτων και δράσεων στο πεδίο του ψηφιακού μετασχηματισμού, με αυτές της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Με αυτήν την έννοια, είμαι αισιόδοξος ότι θα ενισχύσει κι άλλο τους άξονες πάνω στους οποίους εργαζόμαστε τα τελευταία χρόνια. Είμαστε από τους Δήμους που θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα με την επιλογή εκείνων των ψηφιακών έργων που ανταποκρίνονται στις προτεραιότητές μας,

μέσα από τις κατηγορίες: Βιώσιμη Μετακίνηση, Εξοικονόμηση Ενέργειας, Μείωση Ενεργειακού Αποτυπώματος Δημοτικών Κτιρίων, Βελτίωση Εξυπηρέτησης Πολίτη και Επιχείρησης, Βελτίωση Ποιότητας Ζωής, Ενίσχυση τοπικής Δημοκρατίας, Διαβούλευσης και Διαφάνειας, Προστασία από Κυβερνοεπιθέσεις και ενίσχυση Ψηφιακών Υποδομών.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Ως διοίκηση του Δήμου, θέσαμε από την πρώτη στιγμή ως προτεραιότητα μας την αναβάθμιση της πόλης σε ό,τι έχει να κάνει με την υιοθέτηση καινοτόμων λύσεων και τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Πορευόμαστε με βάση μία στρατηγική συνεπή και άμεση που θέτει στο επίκεντρο πτυχές της καθημερινότητας που έχουν να κάνουν με τον ίδιο το Δήμο,

το αστικό περιβάλλον και τους πολίτες. Μέσα από το Ταμείο Ανάκαμψης και το πρόγραμμα Αντώνης Τρίτσης έχουμε δρομολογήσει και υλοποιούμε έργα δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ για την ψηφιακή αναβάθμιση, την απόκτηση λύσεων έξυπνης πόλης και ευρύτερα τη βιωσιμότητα μέσω ανακύκλωσης και ηλεκτροκίνησης, όπως βέβαια και τον ψηφιακό μετασχηματισμό υπηρεσιών που λαμβάνει ο πολίτης από τον Δήμο.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε κρίσιμους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Μέριμνά μας είναι η σύμπραξη του Δήμου με όλους τους οργανισμούς που καινοτομούν για την ανάπτυξη και εφαρμογή νέων λύσεων που θα αναβαθμίσουν το αστικό πεδίο και θα βελτιώσουν την καθημερινότητα των πολιτών. Η πρόταση του Δήμου Θεσσαλονίκης ήταν η πρώτη που εγκρί-

Μέριμνά μας είναι η σύμπραξη του Δήμου με όλους τους οργανισμούς που καινοτομούν για την ανάπτυξη και εφαρμογή νέων λύσεων που θα αναβαθμίσουν το αστικό πεδίο

➤ Συνέντευξη: Κωνσταντίνος Ζέρβας

Θηκε από το Ταμείο Ανάκαμψης για έργα ύψους 10 εκατομμυρίων ευρώ που θα μετατρέψουν τη Θεσσαλονίκη σε υπόδειγμα έξυπνης πόλης, ενώ το πλάνο μας για έργα τουλάχιστον 30 εκατ. ευρώ από το πρόγραμμα Αντώνης Τρίτσης, αφορά αναβαθμίσεις με έμφαση στους τομείς της ανακύκλωσης, της ηλεκτροκίνησης, των αναπλάσεων και συντηρήσεων, όπως και των ολοκληρωμένων ψηφιοποιήσεων. Κοιτάμε μπροστά, δεν περιοριζόμαστε σε αυτά και ήδη έχουμε προχωρήσει στην υιοθέτηση καινοτόμων λύσεων σε σειρά υπηρεσιών μας όπως η Καθαριότητα, το Περιβάλλον και το Αστικό Πράσινο, η Δημοτική Αστυνομία, ο ψηφιακός μετασχηματισμός των υπηρεσιών του Δήμου προς

Η ψηφιακή εκπαίδευση αποτελεί αναμφίβολα αναπόσπαστο κομμάτι του ψηφιακού μετασχηματισμού του δήμου Θεσσαλονίκης

τον πολίτη, ενώ εργαζόμαστε για τη συνεχή διεύρυνσή τους.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Προτεραιότητά μας είναι η διαχείριση των αποβλήτων να μετατραπεί σε βιώσιμη διαχείριση των υλικών, όπως επίσης η επίτευξη της συνετής χρήσης των πόρων και η μετάβαση σε ένα μοντέλο αυτοτροφοδοτούμενης ανάπτυξης και τη δημιουργία νέων βιώσιμων αναπτυξιακών ευκαιριών. Προσβλέπουμε στη δημιουργία ενός σύγχρονου μοντέλου διαχείρισης των αποβλήτων, που αξιοποιεί τη διεθνή εμπειρία, και εστιάζει στην ενίσχυση της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση, καθώς οι συγκεκριμένες πρακτικές αποτελούν κλειδί στην βελτιστοποίηση της διαχείρισης των αποβλήτων. Ο Δήμος Θεσσαλονίκης συμμετέχει ενεργά και έχει υποστηρίξει πλήθος προγραμμάτων και πρωτοβουλιών προς αυτήν την κατεύθυνση.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Η σημασία των τομέων που αφορούν το κλίμα και την ενεργειακή μετάβαση έχει αναδειχθεί σε προτεραιότητα τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και για την πόλη μας. Ήδη ως διοίκηση κινούμαστε με γνώμονα το να καταστήσουμε την Θεσσαλονίκη μία πόλη που τηρεί τα σύγχρονα πρότυπα βιωσιμότητας.

τπτας και αξιοποιεί τις νέες τεχνολογίες για να επιτύχει αυτόν τον στόχο γρήγορα και αποτελεσματικά. Αντιμετωπίζουμε όλες τις προκλήσεις με τις κατάλληλες συνεργασίες, συντονιζόμαστε με την κυβέρνηση αλλά και με την ευρωπαϊκή κοινότητα ώστε να αξιοποιήσουμε τα κατάλληλα εργαλεία που θα μας επιτρέψουν να υλοποιήσουμε σειρά έργων για την ενεργειακή μετάβαση και το κλίμα σε όλα πεδία ενδιαφέροντος: την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων με σκοπό τη βιωσιμότητα, την βελτιστοποίηση κατανάλωσης οικιακής ενέργειας, τη βιώσιμη αστική κινητικότητα, τις λύσεις βελτιστοποίησης των δικτύων διανομής, όπως και θέματα που έχουν να κάνουν με την απευθείας σχέση μας με τους πολίτες, τον συμμετοχικό σχεδιασμό για την ενέργεια και το κλίμα όπως και δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης.

Η κοινή προσπάθειά μας είναι στραμμένη στο μέλλον και αποτελεί έναυσμα και παρακαταθήκη για την εξέλιξη της ενεργειακής μετάβασης και του κλίματος στην πόλη μας. Με ορίζοντα το 2030, η Θεσσαλονίκη πρόκειται να καταστεί μία από τις 100 κλιματικά

Προτεραιότητά μας είναι η διαχείριση των αποβλήτων να μετατραπεί σε βιώσιμη διαχείριση υλικών και ενέργειας υλικών

ουδέτερες πόλεις μέσω της συμμετοχής της στη σχετική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Η ψηφιακή εκπαίδευση αποτελεί αναμφίβολα αναπόσπαστο κομμάτι του ψηφιακού μετασχηματισμού. Οι πολίτες πρέπει να έχουν πρόσβαση σε ίσες ευκαιρίες και εργαλεία κατάρτισης που θα τους δώσουν τη δυνατότητα να υιοθετήσουν τις αλλαγές στις οποίες προχωράμε. Άλλωστε, σκοπός αυτών των αλλαγών είναι η βελτίωση της καθημερινότητάς τους. Ο Δήμος Θεσσαλονίκης προχώρησε σε μία εμβληματική πρωτοβουλία προς αυτήν την

κατεύθυνση. Σε μία στρατηγική συνεργασία με τη Cisco, το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, δημιούργησε μέσα σε λίγους μήνες το Διεθνές Κέντρο Ψηφιακού Μετασχηματισμού και Ψηφιακών Δεξιοτήτων, τοποθετώντας τη Θεσσαλονίκη σε μία μικρή λίστα προνομιούχων αστικών κέντρων με αντίστοιχη υποδομή.

Ήδη, σε δύο χρόνια λειτουργίας, το Κέντρο έχει προχωρήσει σε πλήθος συνεργασιών με ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα, φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης από όλη την χώρα, οργανισμούς και εταιρείες καινοτομούν, ενώ έχει διοργανώσει ενημερωτικές ημερίδες και εκπαιδευτικά σεμινάρια για τις νέες τεχνολογίες και την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων μαθητών, φοιτητών, νέων και επαγγελματιών, έχοντας υποστηρίξει εκατοντάδες ωφελούμενους. ■

Αθανάσιος Π. Βασιλόπουλος

Δήμαρχος Καλαμάτας

Η πανδημία λειτούργησε ως αναγκαίος επιταχυντής όλων των εξελίξεων

Στο Δήμο Καλαμάτας, που ούτως η άλλως είχαν υπάρξει αρκετά βήματα στο πλαίσιο της ψηφιακής μετεξέλιξης, η πανδημία έπαιξε σημαντικό ρόλο στο να «τρέξει» ακόμα περισσότερο και πλέον να είναι από τους δήμους στην Ελλάδα που παρέχει δεκάδες υπηρεσίες ψηφιακά. Εκτός αυτού, η πόλη, έχοντας ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Αποστολή των 100 Κλιματικά Ουδέτερων και Έξυπνων Πόλεων της Ε.Ε. έως το 2030, βρίσκεται στη φάση σύνταξης και του Κλιματικού της Συμβολαίου. Όπως εξηγεί ο Δήμαρχος Αθανάσιος Βασιλόπουλος, κάθε νέο χρηματοδοτικό πρόγραμμα που ανοίγει για τους δήμους και ειδικά όταν πρόκειται για πρόγραμμα που περιλαμβάνει νέες τεχνολογίες, μόνο θετικά αποτελέσματα μπορεί να έχει. Γι αυτό ο δήμος Καλαμάτας υλοποιεί, σχεδιάζει και «τρέχει» σημαντική σειρά έργων, τα οποία και αναλύει λεπτομερώς ο κ. Βασιλόπουλος.

Τον Ιούλιο του 2022 έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Αναμφισβήτητα κάθε νέο χρηματοδοτικό πρόγραμμα που ανοίγει για τους Δήμους και ειδικά όταν πρόκειται για πρόγραμμα που περιλαμβάνει νέες τεχνολογίες, μόνο θετικά αποτελέσματα μπορεί να έχει. Προφανώς ο θετικός αυτός αντίκτυπος

αγγίζει τόσο τον τομέα της οικονομίας όσο και αυτόν του περιβάλλοντος. Άλλωστε, ας μην ξεχνάμε ότι οι προκλήσεις που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε είναι πολλές, μέσα σε ένα γενικότερο περιβάλλον αλλαγών, όπου ο ψηφιακός μετασχηματισμός για τους Δήμους μας έχει ρόλο πρωταγωνιστικό στον σχεδιασμό μας. Όσον αφορά δε το Δήμο Καλαμάτας όλα αυτά έρχονται σε μία εποχή όπου η πόλη μας, έχοντας ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Αποστολή των 100 Κλιματικά Ουδέτερων και Έξυπνων Πόλεων της Ε.Ε. έως το 2030, βρίσκεται στη φάση σύνταξης του Κλιματικού της Συμβολαίου.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Είναι αλήθεια ότι για χρόνια πολλά δεν είχαν γίνει όλα εκείνα τα βήματα που απαιτούνταν ώστε οι πόλεις να τρέξουν με γοργούς ρυθμούς και να ακολουθήσουν -αν θέλετε- άλλες πόλεις της Ευρώπης. Θα έλεγα όμως, ότι η πανδημία, η βίαιη κατά κάποιο τρόπο ανάγκη τα προηγούμενα χρόνια να λειτουργήσουν Δήμοι και δομές του Κράτους γενικότερα, λειτούργησε ως επιταχυντής των όλων εξελίξεων. Στο Δήμο Καλαμάτας εν προκειμένω, που ούτως η άλλως είχαν υπάρξει αρκετά βήματα στο πλαίσιο της ψηφιακής μετεξέλιξης, η πανδημία έπαιξε σημαντικό ρόλο στο να τρέξουμε κι εμείς ακόμα περισσότερο και πλέον να είμαστε από τους Δήμους στην Ελλάδα που παρέχουμε δεκάδες υπηρεσίες μας ψηφιακά, ενώ και η συντριπτική πλειοψηφία της καθημερινής υπηρεσιακής λειτουργίας του Δήμου διεκπεραιώνεται ηλεκτρονικά (ΙΡΙΔΑ, ηλεκτρονικές πληρωμές, e-υπηρεσίες, έκδοση

Έχουμε μπροστά μας ήδη εξασφαλισμένες χρηματοδοτήσεις για την υλοποίηση έργων στο πλαίσιο των στρατηγικών αστικών αναπλάσεων στην κεντρική ζώνη της πόλης

➤ Συνέντευξη: Αθανάσιος Π. Βασιλόπουλος

πιστοποιητικών, προσωποποιημένη πληροφόρηση πολιτών, e-πολεοδομία, κ.λπ.).

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε κείριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.ά.;

Ήδη ο Δήμος Καλαμάτας είτε έχει υλοποιήσει, είτε έχει σχεδιάσει και βρίσκεται σε φάση υλοποίησης μια σειρά από έργα που σχετίζονται με την εργωτσή σας.

Πέραν του γενικότερου σχεδιασμού που έχει ως σημείο αναφοράς τη σύνταξη του Κλιματικού Συμβολαίου, ως Δήμος έχουμε υλοποιήσει όλα εκείνα τα σχέδια (ΣΒΑΚ, ΣΦΗΟ, ΣΔΑΕΚ) προκειμένου οι δράσεις και τα έργα που σχεδιάζονται και εν συνεχεία υλοποιούνται να μην είναι

αποσπασματικά. Έχουμε μπροστά μας ήδη εξασφαλισμένες χρηματοδοτήσεις για την υλοποίηση έργων στο πλαίσιο των στρατηγικών αστικών αναπλάσεων στην κεντρική ζώνη της πόλης και στην ανατολική γειτονιά, με συνολικό προϋπολογισμό για τις δύο αυτές παρεμβάσεις στα 25 εκατ. ευρώ, άλλες βιοκλιματικές αναπλάσεις σε πλατείες και πάρκα, αναπτύσσουμε δίκτυο πάρκων τσέπης σε γειτονιές (ήδη 10 υλοποιημένα), έχουμε δρομολογήσει έργο για την ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών μονάδων αλλά και έργο για την ενεργειακή αυτονομία τους με εγκατάσταση Φ/Β συστήματος, ενώ ως Δήμος εδώ και μία τριετία έχουμε ολοκληρώσει την αντικατάσταση όλων των φωτιστικών σωμάτων του οδικού δικτύου με λαμπτήρες LED (περίπου 15.000 φωτιστικά σώματα).

Και προφανώς ο σχεδιασμός μας δεν σταματά εδώ, καθώς μια σειρά από έργα είναι είτε σε διαγωνιστική διαδικασία, είτε αναμένουμε σχετική έγκριση για την χρηματοδότησή τους μέσα από προγράμματα όπως το ΕΣΠΑ, το Αντώνης Τρίτσης, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το ΠΕΠ Πελοποννήσου κ.ά.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

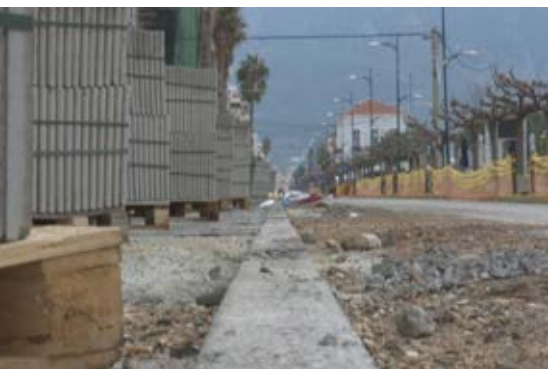
Ο Δήμος Καλαμάτας έχει συμμετοχή στα προγράμματα αυτά. Με τη δημιουργία Πράσινου Σημείου, με την προώθηση της ανακύκλωσης μέσα από την ενεργοποίηση όλων των ρευμάτων και την εγκατάσταση 7 σταθμών ανακύκλωσης σε

σημεία της πόλης, πρόσφατα με την εξασφάλιση χρηματοδότησης για το έργο διαχείρισης της λυματολάσσης, ενώ σε ότι αφορά τη διαχείριση των απορριμμάτων, είμαστε εν αναμονή της ολοκλήρωσης των έργων της κεντρικής διαχείρισης στην Πελοπόννησο, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται από τον επικαιροποιημένο ΠΕΣΔΔΑ, που αφορούν τη διαχειριστική ενότητα της Μεσσηνίας.

Παράλληλα είναι σε εξέλιξη διαγωνιστικά και η κατασκευή ενός υπερασύγχρονου κλειστού τύπου σταθμού μεταφόρτωσης απορριμμάτων που θα καλύπτει πλήρως τις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες της περιοχής μας.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσι-

μα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Προφανώς όλα αυτά μας έχουν απασχολήσει και μάλιστα ήταν και αντικείμενο της ευρείας διαβούλευσης κατά την πρώτη φάση της επιτυχούς όπως αποδείχθηκε διεκδίκησης για τη συμμετοχή μας στη σπουδαία και φιλόδοξη Ευρωπαϊκή Αποστολή των 100 Κλιματικά Ουδέτερων και Έξυπνων Πόλεων της Ε.Ε. έως το 2030.

Σήμερα δε όλα αυτά, τα πραγματικά κρίσιμα και σημαντικά, θα απαντηθούν για εμάς, για την πόλη και το Δήμο μας από τους ειδικούς. Από τους συνεργάτες μας, τα πανεπιστημιακά τμήματα και τα ερευνητικά κέντρα με τα οποία και έχουμε συνάψει συμφωνίες στο πλαίσιο

Σε εξέλιξη είναι διαγωνιστικά και η κατασκευή ενός υπερσύγχρονου κλειστού τύπου σταθμού μεταφόρτωσης απορριμμάτων

σύνταξης του Κλιματικού μας Συμβολαίου, το οποίο θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί και κατατεθεί μέχρι το τέλος του 2023. Πέραν αυτών, προφανώς έχουμε ως Δήμος κινηθεί, σε επίπεδο σχεδιασμού, κυρίως ως προς την εγκατάσταση Φ/Β συστημάτων, ένα έργο που θα υλοποιηθεί μέσω της ΔΕΥΑ Καλαμάτας. Επίσης, όπως προανέφερε, ήδη έχει δρομολογηθεί η εγκατάσταση Φ/Β στη στέγη σχολείων για την κάλυψη των αναγκών των σχολικών μονάδων του Δήμου μας.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψη-

φιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Όλα θέλουν το χρόνο τους. Έχουν γίνει βήματα, όμως πάντα εχθρός του καλού είναι το καλύτερο. Στο πλαίσιο αυτό κινείται και η δική μας προσπάθεια, με διαρκή ενημέρωση του κόσμου και κυρίως της νέας γενιάς, προκειμένου να απολαμβάνουν όλοι ταχύτερα όλες τις παρεχόμενες ψηφιακά υπηρεσίες του Δήμου μας.

Ο δήμος Παρισίων ξεκίνησε το 2010 να εφαρμόζει "έξυπνες" λύσεις για την βελτίωση της οδικής ασφάλειας και της διαχείρισης της κυκλοφορίας, επιτυγχάνοντας την μείωση των τροχαίων κατά 40%.

Επιπλέον, η πόλη επενδύει 100 εκατ. ευρώ στις υποδομές μεταφορών και τα αυτόνομα - συνδεδεμένα οχήματα, ενώ έχει προχωρήσει στην αντικατάσταση του στόλου των αστικών συγκοινωνιών με ηλεκτρικά οχήματα

Δημήτρης Κάρναβος

Δήμαρχος Καλλιθέας

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση τόλμησε και προσαρμόστηκε στις νέες ψηφιακές τεχνολογίες

Για το Ψηφιακό Μέλλον των Τοπικών Κοινωνιών, μίλησε ο Δήμαρχος Καλλιθέας, Δημήτρης Κάρναβος, τονίζοντας ότι «η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει ενσωματώσει τις νέες τεχνολογίες και την καινοτομία προκειμένου να παρέχει καλύτερες και ποιοτικότερες υπηρεσίες προς τους πολίτες».

«Βλέπουμε μεγάλες προόδους, στην

χρήση νέων τεχνολογιών, στους δήμους, σε όλη την χώρα, σε κομβικούς τομείς, όπως η εξυπηρέτηση και η ενημέρωση των δημοτών, οι υπηρεσίες καθαριότητας, οι δημοτικές μεταφορές κ.α.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση δείχνει να τολμά και έχει δείξει δείγματα γραφής, καθώς ανάλογα με την ολοένα και αυξανόμενη αξιοποίηση και

χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών, είναι και η προσαρμογή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στην δημιουργία υποδομών και λειτουργιών για την αποτελεσματική χρήση της νέας τεχνολογίας με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών». Ο κ. Κάρναβος ανέφερε σχετικά με τις πρωτοβουλίες του Δήμου Καλλιθέας:

«Ο Δήμος Καλλιθέας έχει μία ολοκληρωμένη στρατηγική για την ψηφιακή αναβάθμιση της πόλης, για την βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών προς τους δημότες και της παραγωγικότητας των εργαζομένων. Έτσι, διαθέτοντας ιδίους πόρους αλλά και εξασφαλίζοντας κρατικές και ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις προχωράμε διαρκώς στην ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών και έξυπνων εφαρμογών στην πόλη

μας. Επιγραμματικά αναφέρω τα εξής:

- Αναβαθμίσαμε και αναβαθμίζουμε διαρκώς τα πληροφοριακά συστήματα με σύγχρονη τεχνολογία
- Αναβαθμίζουμε τις Δικτυακές υποδομές μας, με οπτικές ίνες και ασύρματο ίντερνετ (Wi-Fi)
- Προάγουμε την συμμετοχικότητα και την ενημέρωση των πολιτών μέσω της ηλεκτρονικής δικτύωσης (Facebook, Viber, e-mails)

Έτσι, μέσα στα τελευταία χρόνια, προχωρήσαμε σε αρκετά μεγάλα βήματα.

- Αναβαθμίσαμε την ιστοσελίδα του Δήμου μας, και μέσω αυτής δίνουμε τη δυνατότητα σε κάθε πολίτη διαδικτυακά:
- Να υποβάλλει 37 διαφορετικές αιτήσεις και να παραλάβει έγγραφα πιστοποιητικά (όπου αυτό απαιτείται)
- Να πραγματοποιεί ηλεκτρονικές πληρωμές και να έχει πρόσβαση στην ηλεκτρονική καρτέλα του.

Πρόσφατα και είμαστε ιδιαίτερα χαρούμενοι για αυτό, εγκρίθηκε από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η χρηματοδότηση του Δήμου μας, από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, για το έργο της Ψηφιακής Στρατηγικής «Έξυπνες Πόλεις» με προϋπολογισμό 2.315.322,87 ευρώ. Πρόκειται για ένα μεγάλο έργο που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

Έξυπνο σύστημα αποτροπής, παράνομης και αντικοινωνικής στάθμευσης, με την τοποθέτηση 450 Αισθητήρων με σύστημα άμεσης Τηλεειδοποίησης σε ράμπες και 11 «έξυπνες» διαβάσεις αυξημένων προδιαγραφών.

- Σύστημα Περιβαλλοντικών αισθητήρων
- Έξυπνη Άρδευση
- Citizen wallet -Εφαρμογή “Έξυπνος Πολίτης”
- Εφαρμογές για την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών σε πολίτες και επιχειρήσεις
- Κέντρο Επιτελικής Διαχείρισης Έξυπνης Πόλης
- Πλατφόρμα “Έξυπνης” Πόλης
- Ασύρματο Δίκτυο LoraWAN
- Συστήματα Κυβερνοασφάλειας (Cybersecurity)

Όλα αυτά που προανέφερα βέβαια δεν γίνονται από μόνα τους, πέρα από την ισχυρή βούληση προϋ-

ποθέτει συντονισμένες ενέργειες και συγκεκριμένη μεθοδολογία για την προσαρμογή των υπηρεσιών και των υποδομών του Δήμου μας στον Ψηφιακό Μετασχηματισμό την οποία και ακολουθήσαμε με μια σειρά προπαρασκευαστικών ενεργειών όπως τη διαβούλευση με το σύνολο των Υπηρεσιών του Δήμου, τη μεθοδική καταγραφή αδυναμιών, αναγκών και ευκαιριών και τον στοχευμένο προγραμματισμό των δράσεων. Προφανώς υπάρχουν πολλά που πρέπει να γίνουν και θα γίνουν, αλλά πρέπει να διατηρήσουμε αυτή την αναπτυξιακή δυναμική και να εντάξουμε στις νέες τεχνολογίες, όσο το δυνατόν περισσότερες εφαρμογές αλλά και υπηρεσίες, ώστε να πετύχουμε το μέγιστο όφελος, για τις τοπικές κοινωνίες. ■

Προφανώς υπάρχουν πολλά που πρέπει να γίνουν και θα γίνουν, αλλά πρέπει να διατηρήσουμε αυτή την αναπτυξιακή δυναμική

Δημήτριος Διακομιχάλης

Δήμαρχος Καλυμνίων

Χτίζουμε την επόμενη μέρα της "έξυπνης" Καλύμνου

Στο δήμο Καλυμνίων, έχουν αντιληφθεί τη σημασία και τα οφέλη του ψηφιακού μετασχηματισμού. Πέρα από διάφορες ψηφιακές υπηρεσίες που ήδη προσφέρονται στους πολίτες και τους επισκέπτες του νησιού υπάρχει μια σειρά από μεγαλύτερες συγχρηματοδοτούμενες δράσεις που είτε βρίσκονται σε εξέλιξη, είτε πρόκειται να αρχίσουν στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα. Όπως επισημαίνει ο δήμαρχος Δημήτριος Διακομιχάλης αυτή την περίοδο εκπονείται μελέτη για ολοκληρωμένη ανάπλαση της παραλιακής ζώνης. Επιπρόσθετα, στα πλαίσια του νέου ΕΣΠΑ, «ωριμάζει» φάκελος με σημαντικές παρεμβάσεις σε περιοχές του νησιού, όπου θα προβλέπονται και αστικές αναπλάσεις.

Τον Ιούλιο έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Οι τοπικές κοινωνίες αντιμετωπίζουν μια σειρά από κοινές προκλήσεις αλλά και προκλήσεις που σχετίζονται με τα ιδιαίτερα τους χαρακτηριστικά.

Για παράδειγμα, η Κάλυμνος διαθέτει τις ιδιαιτερότητες του νησιωτικού χώρου και της ακριτικότητας. Το πρόγραμμα «Έξυπνες πόλεις» αποτελεί ένα σημαντικό «εργαλείο», που δίνει τη δυνατότητα για μια σειρά από παρεμβάσεις σε διάφορες εκφάνσεις της λειτουργίας των Δήμων και των τοπικών κοινωνιών (ποιότητα ζωής, διαχείριση απορριμμάτων κλπ.).

Ήδη στο Δήμο μας γίνεται η σχετική προετοιμασία για υποβολή πρότασης που θα περιλαμβάνει λύσεις σε σοβαρά ζητήματα του τόπου μας.

Επίσης σημαντικό στοιχείο του προγράμματος «Έξυπνες πόλεις» είναι ότι απαιτεί από τους Δήμους τη δημιουργία μιας ψηφιακής στρατηγικής, ενός ολοκληρωμένου και συγκροτημένου σχεδίου το οποίο θα αποτελέσει τον οδηγό για την ωρίμανση και υλοποίηση ψηφιακών δράσεων τα επόμενα χρόνια.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Στο Δήμο Καλυμνίων, έχουμε αντι-

ληφθεί τη σημασία και τα οφέλη του ψηφιακού μετασχηματισμού. Πέρα από διάφορες ψηφιακές υπηρεσίες που ήδη προσφέρονται στους πολίτες και τους επισκέπτες του νησιού (για παράδειγμα ηλεκτρονικές

Καλύμνου. Ένα έργο συγχρηματοδοτούμενο από το ΕΣΠΑ, με ύψος χρηματοδότησης περίπου 170.000€, το οποίο αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα στο 2023.

■ Ψηφιακός μετασχηματισμός του

Είμαστε έτοιμοι να εγκαταστήσουμε σύστημα "έξυπνης" διαχείρισης απορριμμάτων, το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα "Αντώνης Τρίτσης"

πληρωμές, ηλεκτρονικά αιτήματα πολιτών, ζωντανές αναμεταδόσεις των συνεδριάσεων των Δημοτικών Συμβουλίων, διαδικτυακοί απολογισμοί), υπάρχει μια σειρά από μεγαλύτερες συγχρηματοδοτούμενες (ή χρηματοδοτούμενες από ίδιους πόρους) δράσεις που είτε βρίσκονται σε εξέλιξη είτε πρόκειται να αρχίσουν στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα, όπως:

■ Εφαρμογές εικονικής και επαυξημένης πραγματικότητας για την προβολή του τουριστικού και πολιτιστικού αποθέματος της

Δήμου Καλυμνίων. Χρηματοδότηση από το πρόγραμμα Α. Τρίτσης, ύψος χρηματοδότησης 1.090.786,67€. Έργο-ορόσημο, ειδικά για τα δεδομένα του Δήμου μας, με παρεμβάσεις σε κρίσιμους τομείς όπως τη διαχείριση απορριμμάτων, την πολιτική προστασία, τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου και την κοινωνική πολιτική και υπηρεσίες.

Πέρα των προηγούμενων, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ο Δήμος μας σχεδιάζει την πρόταση που θα

➤ Συνέντευξη: Δημήτριος Διακομιχάλης

υποβάλλει στο πρόγραμμα «Έξυπνες πόλεις» του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, η οποία θα έχει πολλαπλά οφέλη για την κοινωνία μας.

Φυσικά, ο ψηφιακός μετασχηματισμός και ο τομέας των έξυπνων πόλεων αποτελεί ένα πεδίο σύγχρονο και συνεχώς εξελισσόμενο σε παγκόσμιο επίπεδο, με σημαντικές προκλήσεις (προβλήματα στελέχωσης των υπηρεσιών, ανάγκη για επιμόρφωση και νέες δεξιότητες στους εργαζόμενους, γραφειοκρατία και διαδικασίες) τις οποίες καλούμαστε να διαχειριστούμε. Ο αγώνας συνεχίζεται.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε κρίσιμους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Στο Δήμο μας, βρίσκονται σε εξέλιξη διάφορες δράσεις σε κρίσιμους τομείς. Ενδεικτικά, να αναφέρουμε ότι αυτή την περίοδο εκπονείται μελέτη για ολοκληρωμένη ανάπλαση της παραλιακής ζώνης. Επιπρόσθετα, στα πλαίσια του νέου ΕΣΠΑ, «ωριμάζουμε» φάκελο με σημαντι-

κές παρεμβάσεις σε περιοχές του νησιού, όπου θα προβλέπονται και αστικές αναπλάσεις.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Ο ΦΟΔΣΑ Νοτίου Αιγαίου, ως υπεύθυνος πλέον της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων στην περιοχή αρμοδιότητάς του, εκπόνησε για το νησί μας, τη μελέτη εγκατάστασης και λειτουργίας νέου ΧΥΤΥ και πράσινου σημείου, μέσω ΣΔΙΤ. Μέχρι την υλοποίηση αυτού του κρίσιμης σημασίας έργου, ο Δήμος μας ξεκινά την ενδιάμεση λύση που περιλαμβάνει δεματοποίηση και ανακύκλωση.

Να μην παραλείψουμε να αναφέρουμε και την προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος έξυπνης διαχείρισης απορριμμάτων, χρηματοδοτούμενου από το πρόγραμμα Α. Τρίτης, που αναμένεται να γίνει στο άμεσο μέλλον.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Ζητήματα αναφορικά με την ενέργεια είναι πιο επίκαιρα από ποτέ. Ο Δήμος μας τα παρακολουθεί και ήδη προβαίνει σε δράσεις σχετικά με αυτά.

Σημαντικό ρόλο στην προσπάθειά

του διαδραματίζουν συνεργασίες όπως αυτή με το Δίκτυο Αειφόρων Νήσων Δάφνη. Στα πλαίσια της στρατηγικής αυτής συνεργασίας, ο Δήμος Καλυμνίων κάνει τα εξής:

- Συμμετέχει στη δράση Clean Energy for EU Islands της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τους Δήμους Λειψών και Πάτμου, στα πλαίσια έργου τεχνικής υποστήριξης με τίτλο «Transport Sector Electrification in North Dodecanese», για μετάβαση σε νέες μορφές ενέργειας των μορφών συγκοινωνίας των νησιών.
- Συμμετέχει σε δράση του Συμβουλευτικού Κόμβου Ενεργειακής Φτώχειας της ΕΕ, μαζί με τους Δήμους Μυτιλήνης, Κέρκυρας και Λευκάδας.

Επιπλέον, έμφαση δίνουμε στον τομέα της ηλεκτροκίνησης. Έχουμε

Κύριο μέλημα μας

η ενημέρωση της τοπικής

κοινωνίας για τις

δράσεις της δημοτικής

αρχής, αξιοποιώντας

τα ψηφιακά κανάλια

επικοινωνίας

εντάξει στο πρόγραμμα Α. Τρίτη εργασία για προμήθεια ηλεκτρικών οχημάτων και φορτιστών για τις ανάγκες του Δήμου μας, με συνολική χρηματοδότηση 1.369.295,09 €. Επιπρόσθετα, σε συνεργασία με το ΚΑΠΕ, έχουμε εξασφαλίσει 255.931,80€, από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη», για προμήθεια συστήματος κοινόχρηστων ηλεκτρικών ποδηλάτων. Επιπλέον, έχουμε ολοκληρώσει την εκπόνηση του Σχεδίου Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.)

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Η τοπική κοινωνία σε μεγάλο βαθμό έχει εξοικειωθεί με τις νέες τεχνολογίες και τα οφέλη από την ψηφιοποίηση των υπηρεσιών

Η τοπική κοινωνία σε μεγάλο βαθμό έχει εξοικειωθεί με τις νέες τεχνολογίες και τα οφέλη από την ψηφιοποίηση των υπηρεσιών. Δεν πρέπει να ξεχνάμε και τα “άλματα” που γίνονται από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης τον τελευταίο καιρό με την προσθήκη όλο και περισσότερων ψηφιακών υπηρεσιών στη διάθεση των επιχειρήσεων και των πολιτών. Φυσικά, πάντα υπάρχει περιθώριο για βελτίωση και απαιτείται ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων και συνεχής ενημέρωση για τις νέες δυνατότητες.

Ο Δήμος μας, αξιοποιεί στο βαθμό

που μπορεί, τα ηλεκτρονικά κανάλια επικοινωνίας (κοινωνικά μέσα δικτύωσης, επίσημος ιστότοπος του Δήμου κλπ), προκειμένου να ενημερώνει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Να προσθέσουμε ότι και στα έργα ψηφιακού μετασχηματισμού που αναφέρθηκαν προηγουμένως, υπάρχει ξεχωριστή χρηματοδότηση για δράσεις δημοσιότητας, προκειμένου να υπάρχει μια συστηματική ενημέρωση του κόσμου για αυτά και μέγιστη δυνατή αξιοποίησή των αποτελεσμάτων των έργων όταν ξεκινήσει η λειτουργία τους. ■

Μέρπη Σπυριδούλα Υδραίου
Δήμαρχος Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων

Δημιουργήσαμε ένα δήμο από την αρχή, αυτή είναι η ιδιαιτερότητά μας

Ο Δήμος Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων μετατρέπεται σε αυτό που αποτελούσε και προγραμματική δέσμευση της δημάρχου Μέρπης Σπυριδούλας Υδραίου, σε έναν «Πράσινο», «Εξυπνο» και «Ψηφιακό» Δήμο. Όπως εξηγεί η ίδια, το γεγονός της συμμετοχής 11.000 πολιτών στο ηλεκτρονικό σύστημα διαχείρισης αιτημάτων για τους δημότες, δείχνει ότι οι πολίτες αναζητούν και επιβραβεύουν τις νέες υπηρεσίες που τους προσφέρονται. Αυτή τη στιγμή, οι ενέργειες επικεντρώνονται στην έγκαιρη ολοκλήρωση των δράσεων και έργων που έχουν ήδη σχεδιαστεί και δρομολογηθεί για το 2023 και αποσκοπούν στην εξοικονόμηση και μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, νερού και φυσικών πόρων, όπως επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.

Τον Ιούλιο έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Το πρόγραμμα αυτό είναι μια ευκαιρία για τους Δήμους να ενταχθούν στην ψηφιακή εποχή, να αναβαθμίσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους προς τους δημότες, να εξυπηρετούν άμεσα, έξυπνα και χωρίς ταλαιπωρία τους πολίτες αλλά και να διευκολύνουν την

καθημερινότητά τους. Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Εμείς ξεκινήσαμε να στήσουμε ένα Δήμο από την αρχή, αυτή είναι η ιδιαι-

τερότητα, αυτή ήταν η μεγάλη πρόκληση που αντιμετωπίσαμε. Έχουμε ήδη υλοποιήσει τις ακόλουθες δράσεις:

1. Αναβάθμιση του βασικού ιστοτόπου του Δήμου (corfu.gr), η οποία είχε δημιουργηθεί το 2008 και από τότε είχε παραμείνει η ίδια.
2. Επιπλέον, ο Δήμος πολλαπλασίασε τις «ψηφιακές ταυτότητες» του στο

Η νέα πρόκληση που έχουμε μπροστά μας και ο νέος στόχος που βάζουμε είναι η ψηφιοποίηση των εσωτερικών διαδικασιών λειτουργίας του δήμου

➤ Συνέντευξη: Μέρπη Σπυριδούλα Υδραίου

διαδίκτυο, δημιουργώντας ακόμα 3 νέους ιστοτόπους, με διαφορετική ειδική θεματολογία ο καθένας από αυτούς (recycle.corfu.gr, visit.corfu.gr, smart.corfu.gr).

3. Παροχή ΔΩΡΕΑΝ ασύρματης πρόσβασης στο διαδίκτυο σε υπαίθριους δημόσιους χώρους με την τοποθέτηση 15 WiFi Hotspots.

4. Δημιουργία ψηφιακών θυρίδων για τους πολίτες και του Δήμου

5. Για πρώτη φορά χρησιμοποιήθηκαν ψηφιακές υπογραφές στην ιστορία του Δήμου.

6. Στα πλαίσια της διαφάνειας, καθιερώθηκε μόνιμη διαδικτυακή μετάδοση όλων των συνεδριάσεων του δημοτικού συμβουλίου μας μέσω του corfu.gr.

7. Για πρώτη φορά, ο Δήμος αξιοποίησε τις νέες τεχνολογίες ώστε να διευκολύνει τη συμμετοχή των δημοτών στη Διαβούλευση της Α΄ Φάσης του Επιχειρησιακού μας Προγράμματος.

8. Ενεργοποιήσαμε την ψηφιακή πλατφόρμα διαχείρισης αιτημάτων πολιτών της «Novonille», Μέσα δύο χρόνια λειτουργίας της, οι Υπηρεσίες μας έχουν επιλύσει περίπου 11.000 αιτήματα πολιτών που υποβλήθηκαν ηλεκτρονικά.

Η νέα πρόκληση που έχουμε μπροστά μας και ο νέος στόχος που βάζουμε

είναι η ψηφιοποίηση των εσωτερικών διαδικασιών λειτουργίας του Δήμου.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε κρίσιμους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Αυτή τη στιγμή έχουμε επικεντρωθεί στην έγκαιρη ολοκλήρωση των δράσεων και έργων που έχουν ήδη σχεδιαστεί και δρομολογηθεί για το 2023 και αποσκοπούν στην εξοικονόμηση και μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, νερού και φυσικών πόρων, όπως ακριβώς δηλαδή επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία αλλά και οι ανάλογοι εθνικοί στόχοι.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Από το 2019 έως και σήμερα, ο Δήμος μας κατάφερε να δημιουργήσει 8 νέα ρεύματα χωριστής συλλογής απορριμμάτων, τα οποία στην συνέχεια οδηγούνται προς κατάλληλη επεξεργασία ανά περίπτωση. Τα συγκεκριμένα ρεύματα είναι:

- Δημιουργία δημοτικού δικτύου χωριστής συλλογής λαμπτήρων όλων των ειδών σε 20 διαφορετικά δημοτικά κτίρια.
- Δημιουργία δημοτικού δικτύου χωριστής συλλογής μικρών Ηλεκτρονικών και Ηλεκτρικών συσκευών σε 10 διαφορετικά δημοτικά κτίρια.
- Δημιουργία δημοτικού δικτύου χωριστής συλλογής Μελανοδοχείων και Τόνερ σε 10 διαφορετικά δημοτικά κτίρια.

■ Δημιουργία δημοτικού δικτύου χωριστής συλλογής υπολειμμάτων τσιγάρου (αποτσιγάρα) σε 40 διαφορετικά σημεία.

■ Δημιουργία δημοτικού δικτύου χωριστής συλλογής οικιακών μπαταριών σε 51 διαφορετικά δημοτικά κτίρια.

■ Δημιουργία δημοτικού δικτύου χωριστής συλλογής μεταχειρισμένων ενδυμάτων και υποδημάτων (ματισιμού) σε 26 διαφορετικά σημεία.

■ Δημιουργία 1 σημείου δωρεάς και συλλογής μη-ληγμένων φαρμάκων υπέρ του Κοινωνικού Φαρμακείου του Δήμου μας και στρατηγική συνεργασία του Δήμου μας πλέον με την GIVMED.

■ Δημιουργία του 1ου Σταθμού Συλλογής Θαλάσσιων Απορριμμάτων (Σ.Σ.Θ.Α.).

Σε όλα αυτά πρέπει να προσθέσουμε τη θεαματική βελτίωση στο επίπεδο της καθαριότητας, τη δημιουργία νέου Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, την κατάθεση φακέλου συμμετοχής σε πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος «Πληρώνω Όσο Πετώ» – PAY AS YOU THROW έως 31/12/2023.

Παράλληλα μέχρι και το τέλος του 2023, ο Δήμος σχεδιάζει να δημιουργήσει για πρώτη φορά δημοτικά δίκτυα χωριστής συλλογής και για τα ακόλουθα ρεύματα αποβλήτων:

- Χρησιμοποιημένα μαγειρικά λάδια και λίπη (σε όσο το δυνατόν περισσότερα σημεία).
- Χαρτί και χαρτόνι με 1.100 κίτρινους κάδους
- Πλαστικά και μεταλλικά αντικείμενα, με περισσότερους από 150 κόκκινους κάδους).
- Οργανικά απόβλητα ή βιοαπόβλητα με 1.000 καφέ κάδους, 2.000

Από το 2019 έως και σήμερα, ο δήμος μας κατάφερε να δημιουργήσει 8 νέα ρεύματα χωριστής συλλογής απορριμμάτων

Η πρότασή μας για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης διακρίθηκε για 2η φορά σε σχετικά ευρωπαϊκά βραβεία, με αποτέλεσμα την περαιτέρω χρηματοδότησή της για περαιτέρω ωρίμανση του έργου

κομποστοποιητές και 20 κοντέινερ για τα «πράσινα απόβλητα»).

Παράλληλα σχεδιάζουμε τη δημιουργία δημόσιων εγκαταστάσεων που θα υποστηρίξουν την αποτελεσματική χωριστή συλλογή και διαχείριση των απορριμμάτων, όπως: (τουλάχιστον 2 Πράσινα Σημεία, 5 Κινητά Πράσινα Σημεία, 15 «έξυπνες» Γωνιές Ανακύκλωσης με σύστημα επιστροφής χρημάτων).

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύ-

σιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στο δήμο σας;

Έχουμε ήδη καταθέσει πρόταση για εκπόνηση μελέτης για τη «Δίκαιη και καθαρή ενεργειακή των Διαποντίων Νήσων», που περιλαμβάνει την εκπόνηση προκαταρκτικών τεχνικοοικονομικών μελετών τους για την πλήρη απανθρακοποίηση των αυτόνομων ηλεκτρικών συστημάτων των νησιών της Ερείκουσας και των Οθωνών, καθώς και την ανάπτυξη «έξυπνης μαρίνας» στην νήσο του Μαθρακίου. Η πρόταση διακρίθηκε για 2η φορά σε σχετικά ευρωπαϊκά βραβεία, με

αποτέλεσμα την περαιτέρω χρηματοδότησή της για περαιτέρω ωρίμανση του έργου.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Το γεγονός της συμμετοχής 11.000 πολιτών στο ηλεκτρονικό σύστημα διαχείρισης αιτημάτων για τους δημότες, δείχνει ότι είμαστε σε πολύ καλό δρόμο, δείχνει ότι οι πολίτες αναζητούν και επιβραβεύουν αυτές τις υπηρεσίες που τους προσφέρουμε. Ο Δήμος Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων μετατρέπεται σε αυτό που αποτελούσε και προγραμματική μας δέσμευση: σε έναν «Πράσινο», «Εξυπνο» και «Ψηφιακό» Δήμο που εξυπηρετεί τους πολίτες άμεσα, γρήγορα και αποτελεσματικά ενώ παράλληλα προσφέρει νέες υπηρεσίες που έχουν θετικό πρόσημο για την καθημερινότητα κάθε ανθρώπου. ■

Γιώργος Θωμάκος

Δήμαρχος Κηφισιάς

Αξιοποιούμε κάθε μορφή χρηματοδότησης, που μας φέρνει πιο κοντά σε «έξυπνα» έργα

Ο Δήμος Κηφισιάς έχει κάνει σημαντικά βήματα στην νέα ψηφιακή εποχή για τη διευκόλυνση των πολιτών του ενώ συμμετέχει στην πολύ μεγάλη εθνική προσπάθεια για τον ψηφιακό μετασχηματισμό και τη δημιουργία Smart cities. Εργαζόμαστε συστηματικά για τη δημιουργία ενός Έξυπνου Δήμου με πολλές τεχνολογικές καινοτομίες και φυσικά με λιγότερη γραφειοκρατία. Προς την κατεύθυνση αυτή ακολουθούμε όλες τις τεχνολογικές και θεσμικές παρεμβάσεις, οι οποίες, ξεκλειδώνουν τις διοικητικές δυνατότητες, για να υλοποιηθεί ο αναγκαίος ψηφιακός μετασχηματισμός. Αξιοποιούμε επίσης κάθε μορφή χρηματοδότησης που θα μας φέρει πιο κοντά σε ψηφιακά έξυπνα έργα προσφέροντας μας σύγχρονες τεχνολογικές λύσεις για αναβάθμιση των υπηρεσιών του Δήμου και τη διευκόλυνση της καθημερινότητας των πολιτών.

Στον Δήμο Κηφισιάς μεταξύ άλλων έχουν πραγματοποιηθεί:

- Πλατφόρμα Ηλεκτρονικών Πληρωμών
- Πλατφόρμα Συνοικιακών Συνελεύσεων με δυνατότητα διεξαγωγής Δημοψηφισμάτων
- Ψηφιοποίηση του αρχείου της Νομικής Υπηρεσίας και των Οικονομικών Υπηρεσιών
- Ψηφιακή διακίνηση εγγράφων στις υπηρεσίες του Δήμου και χρήση ψηφιακών υπογραφών
- Πληροφοριακό σύστημα για τις κλήσεις της Δημοτικής Αστυνομίας
- Τεχνολογική αναβάθμιση των υποδομών κάνοντας χρήση του δικτύου Σύζευξης και διασύνδεσης των κτηρίων που είναι εκτός Σύζευξης μέσω οπτικών ινών
- Εγκατάσταση Wi-Fi σε κτήρια του Δήμου για χρήση από τους πολίτες αξιοποιώντας ευρωπαϊκή χρηματοδότηση ή με ίδια έσοδα.
- Αξιοποίηση της πληροφορίας αντλώντας την μέσω λειτουργικότητας με την ΓΓΠΣ ή την ΚΕΔΕ
- Πλατφόρμα mykerlive (ψηφιακό ραντεβού μέσω τηλεδιάσκεψης), «θυρίδα ΚΕΠ» (ψηφιακό γραμματοκιβώτιο επικοινωνίας του πολίτη) και στην πλατφόρμα επισκέψεων ΚΕΠ, (rantevou.kep.gov.gr -ηλεκτρονικά ραντεβού με φυσική παρουσία).
- Δυνατότητα αξιοποίησης της εφαρμογής θυρίδας Φορέα μέσω του gov.gr και της πλατφόρμας mydimoslive.gov.gr (ψηφιακό ραντεβού)
- Ηλεκτρονική πλατφόρμα για «Πρόγραμμα κομποστοποίησης»
- Πρόγραμμα καταγραφής καυσίμων για την ορθολογική διαχείρισή τους

■ Ο Δήμος Κηφισιάς έχει δώσει μεγάλη βαρύτητα σε δράσεις, για να απλουστεύσει τις γραφειοκρατικές διαδικασίες προς όφελος των πολιτών. Έτσι έχει αναπτύξει ειδικές εφαρμογές για την ηλεκτρονική επικοινωνία και εξυπηρέτηση τους.

■ Από το 2018 υποβάλλονται ηλεκτρονικά τα αιτήματα του που αφορούν στην καθημερινότητα (<http://www.kifissia.gr/kif/gdimoti/>). Μέχρι σήμερα έχουν καταγραφεί 23.290 αιτήματα στο σύστημα.

■ Από το 2019, έχουν αναπτυχθεί 53 ψηφιακές εφαρμογές (<https://www.kifissia.gr/sadk/>). Στο σύστημα έχουν καταγραφεί 34.663 αιτήσεις.

Η καθημερινότητα των πολιτών αναβαθμίζεται και μέσω σημαντικών έργων υποδομών με περιβαλλοντικό πρόσημο. Ο Δήμος Κηφισιάς είναι ο μοναδικός Δήμος στην Ελλάδα που μετέ-

χει στο πρόγραμμα SPARCS. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όπου με διαγωνιστικές διαδικασίες επιλέχθηκαν 7 ευρωπαϊκές πόλεις για να δημιουργήσουν ένα αειφόρο δίκτυο έξυπνων πόλεων, θετικής βιώσιμης ενέργειας και κοινότητες μηδενικού άνθρακα. HOPIZON 2020 “Sustainable energy Positive & zero cARbon Communities, (SPARCS)”, με χρηματοδότηση 526.250,00 ευρώ. Μέσω του προγράμματος δρομολογούνται στον Δήμο μας τα εξής:

- Ενεργειακή κοινότητα
- Πρόγραμμα παρακολούθησης και πρόβλεψης της ποιότητας του αέρα (ειδικοί αισθητήρες -smart city control room)
- Ολοκληρωμένο σύστημα έγκαιρης πυρανίχνευσης σε δασικές εκτάσεις
- Σύστημα ευφυούς άρδευσης σε χώρους αστικού πρασίνου

Η καθημερινότητα των πολιτών αναβαθμίζεται μέσω σημαντικών έργων υποδομών με περιβαλλοντικό πρόσημο. Ο δήμος Κηφισιάς είναι ο μοναδικός δήμος στην Ελλάδα που μετέχει στο πρόγραμμα SPARCS

■ Κοινόχρηστα ποδήλατα και πατίνια

Συμμετέχουμε επίσης στο πρόγραμμα HORIZON 2020 “One Step Open Digital Building Logbook Solution” με χρηματοδότηση 356.250 ευρώ. Μέσω του προγράμματος θα δημιουργηθεί ένα ψηφιακό ημερολόγιο με καινοτόμες τεχνολογίες σε δύο κτήρια του Δήμου μας όπου θα παρακολουθεί την ενεργειακή κατανάλωση των κτηρίων καθώς και τις ανάγκες για τη συντήρησή τους.

Οργανωμένα και με συστηματική δουλειά ο Δήμος μας έχει διεκδικήσει και εξασφαλίσει υψηλές χρηματοδοτήσεις σε καίριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, οι αστικές αναπλάσεις, οι ενεργειακές αναβαθμίσεις κτηρίων, η διαχείριση των βιοαποβλήτων και των πράσινων απορριμμάτων. Από προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 μέχρι σήμερα έχουμε εξασφαλίσει χρηματοδοτήσεις περίπου 4 εκατ. ευρώ.

■ «Δράσεις Διαχείρισης Βιοαποβλήτων στο Δήμο Κηφισιάς» (οικιακή κομποστοποίηση, δράσεις χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων, προμήθεια κλαδοτεμαχιστών, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για τις δράσεις διαχείρισης βιοαποβλήτων) με χρηματοδότηση 2.965.026,00 ευρώ.

■ «Παρεμβάσεις βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας σε Σχολεία του Δήμου Κηφισιάς» με χρηματοδότηση 384.254,00 ευρώ.

■ «Βιώσιμη αστική κινητικότητα, μικροκινητικότητα, ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών μετακινήσεων» με χρηματοδότηση 379.512,68 ευρώ.

Επίσης αναμένεται έγκριση για το πρόγραμμα “Πιλοτικές Δράσεις Διαχείρισης της Χωριστής Συλλογής Αστικών Αποβλήτων στο Δήμο Κηφισιάς, στο πλαίσιο του – Pay As You Throw – Gain As You Sort” του Υπουργείου

Ο δήμος Κηφισιάς έχει δώσει μεγάλη βαρύτητα σε δράσεις, για να απλουστεύσει τις γραφειοκρατικές διαδικασίες προς όφελος των πολιτών

Ανάπτυξης και Επενδύσεων ύψους 906.234,44 ευρώ,

Από το ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ έχουμε εξασφαλίσει το εξής πρόγραμμα: «Βελτίωση Οδικής Ασφάλειας στο Δήμο Κηφισιάς» με χρηματοδότηση 2.800.000,00 ευρώ.

Στο ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ έχουμε εξασφαλίσει χρηματοδότηση πάνω από 1 εκατ. ευρώ για αναπλάσεις και αξιοποιήσεις δημοτικών χώρων.

■ «Ανάπλαση – Αξιοποίηση τμήματος της περιοχής Γράμμου – Φοίνικα», χρηματοδότηση 611.294,50€,

■ «Αστική Αναζωογόνηση και λοιπές δράσεις περιβαλλοντικού ισοζυγίου (Διαμόρφωση πλατείας περιοχής Αδαμών Δημοτικής Ενότητας Κηφισιάς)», χρηματοδότηση 290.000,00€,

■ «Αστική Αναζωογόνηση και λοιπές δράσεις περιβαλλοντικού ισοζυγίου (Διαμόρφωση της οδού Ρόδων

στην Εκάλη)», χρηματοδότηση 321.925,00€,

■ «Εκπόνηση Σχεδίου Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.) Δήμου Κηφισιάς», χρηματοδότηση 59.520,00€

■ “Αστική Αναζωογόνηση και λοιπές δράσεις περιβαλλοντικού ισοζυγίου του χρηματοδοτικού προγράμματος Δράσεις Περιβαλλοντικού Ισοζυγίου 2022 (Σχέδια Αστικής Προσβασιμότητας (ΣΑΠ))” χρηματοδότηση 74.400,00€

Από τα προγράμματα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ:

■ «Βελτίωση δικτύων ύδρευσης Δημοτικής Ενότητας Νέας Ερυθραίας – Αντικατάσταση προβληματικών αγωγών ύδρευσης Δ.Ε. Νέας Ερυθραίας», χρηματοδότηση 209.707,00€.

■ «Υλοποίηση μέτρων και μέσων πυροπροστασίας στις Σχολικές Μονάδες του Δήμου Κηφισιάς» χρηματοδότηση 96.720,00€

- «Εκπόνηση μελετών πυροπροστασίας στις Σχολικές Μονάδες του Δήμου Κηφισιάς», χρηματοδότηση 65.100,00€
- «Μηχανολογικός εξοπλισμός με χρηματοδοτική μίσθωση διάρκειας πέντε ετών» (προμήθεια 12 οχημάτων μηχανημάτων), 2.441.400,00€ με ιδίου πόρους.
- «Απορριμματοφόρα και λοιπά οχήματα αποκομιδής και μεταφοράς απορριμμάτων και ανακυκλώσιμων υλικών» (προμήθεια 4 απορριμματοφόρων), (644.800,00€)
- «Μηχανήματα έργου, οχήματα ή συνοδευτικός εξοπλισμός» (προμήθεια 3 οχημάτων μηχανημάτων) (396.800,00€)
- “Νέο πλαίσιο για την ευζωία ζώων συντροφιάς – Πρόγραμμα Άργος” (43.200,00€)

Στο πρόγραμμα ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ:

- «Εξοικονόμηση ενέργειας υποδομών ύδρευσης Δήμου Κηφισιάς» (χρηματοδότηση=187.736,00€, αναμονή έγκρισης αιτήματος)
- «Βελτίωση διαχείρισης στερεών αποβλήτων με προώθηση της επαναχρησιμοποίησης της ανακύκλωσης και της κυκλικής οικονομίας» χρηματοδότηση=996.499,95€

- «Αστική Αναζωογόνηση του Δήμου Κηφισιάς» χρηματοδότηση 2.447.946,00€)
- «1ο Δημοτικό Σχολείο Κηφισιάς (ανάπλαση-αναδιαρρυθμίσεις διατηρητέου και προσθήκη πτέρυγας» (χρηματοδότηση 1.747.301,91€),
- «Δημιουργία εκθεσιακού χώρου ιστορίας, μνήμης και βιωματικής εκπαίδευσης για την ανάδειξη της συνεισφοράς των Μικρασιατών στην Επανάσταση του 1821 και του πολιτιστικού αποθέματος του Κ.Ε.Μ.Ε. από την περίοδο της Μικρασιατικής Καταστροφής μέχρι σήμερα, με χρήση προηγμένων ψηφιακών εφαρμογών και διαδραστικών τεχνολογιών» (χρηματοδότηση=158.658,00€),

Στα πλαίσια του Προγράμματος ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ «Smart cities, ευφυείς εφαρμογές κ.α.» του Άξονα Προτεραιότητας «Ψηφιακή Σύγκλιση» έχει υποβληθεί αίτημα χρηματοδότησης συνολικού ύψους 1.568.767,40 ευρώ, για τις εξής δράσεις:

- Ψηφιακός Μετασχηματισμός στο Δήμο Κηφισιάς. Η δράση αφορά την ανάπτυξη εφαρμογών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, την αναβάθμιση των υφιστάμενων κα-

θώς και την ανάπτυξη νέων δημοσίων Ψηφιακών Υπηρεσιών αποσκοπώντας στη συμπλήρωση της λειτουργικότητας των υφιστάμενων πληροφοριακών συστημάτων του Δήμου με στόχο τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους Πολίτες.

- Ενίσχυση Ψηφιακών Εφαρμογών: Η δράση αφορά την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών που θα ενισχύσουν τη Διοικητική Ικανότητα του Δήμου, την ανάδειξη και προβολή του πολιτιστικού αποθέματος του Δήμου, καθώς και την ανάπτυξη δράσεων Κοινωνικής Μέριμνας μέσα από την υλοποίηση συστημάτων τηλε-συμβουλευτικής & τηλεϊατρικής.

Μεγάλα βήματα για τον ψηφιακό μετασχηματισμό θα γίνουν μέσω του προγράμματος του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης «ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΟΤΑ» για έργα και δράσεις για τα οποία θα χρηματοδοτηθούμε με ποσό ύψους 1.990.000,00 ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης.

Τα ψηφιακά έργα τα οποία υποβάλει ο Δήμος μας αφορούν στο σύνολο της λειτουργίας των πόλεων μας και στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και επαγγελματιών σε τομείς όπως η βιώσιμη μετακίνηση (έξυπνες διαβάσεις ΑΜΕΑ κλη), η εξοικονόμηση ενέργειας, η μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος των δημοτικών κτιρίων, η προστασία από κυβερνοεπιθέσεις, η τηλεϊατρική, συστήματα έξυπνης άρδευσης, διαχείριση ηλεκτρονικού εισιτηρίου και διασφάλιση της επιχειρησιακής συνέχειας και της ενίσχυσης των ψηφιακών υποδομών μέσω κεντρικής πλατφόρμας συγκέντρωσης και λειτουργίας όλων των ψηφιακών υποδομών του Δήμου. ■

Βασίλης Νανόπουλος

Δήμαρχος Κορινθίων

Η Κόρινθος οφείλει στους πολίτες της να γίνει έξυπνη πόλη

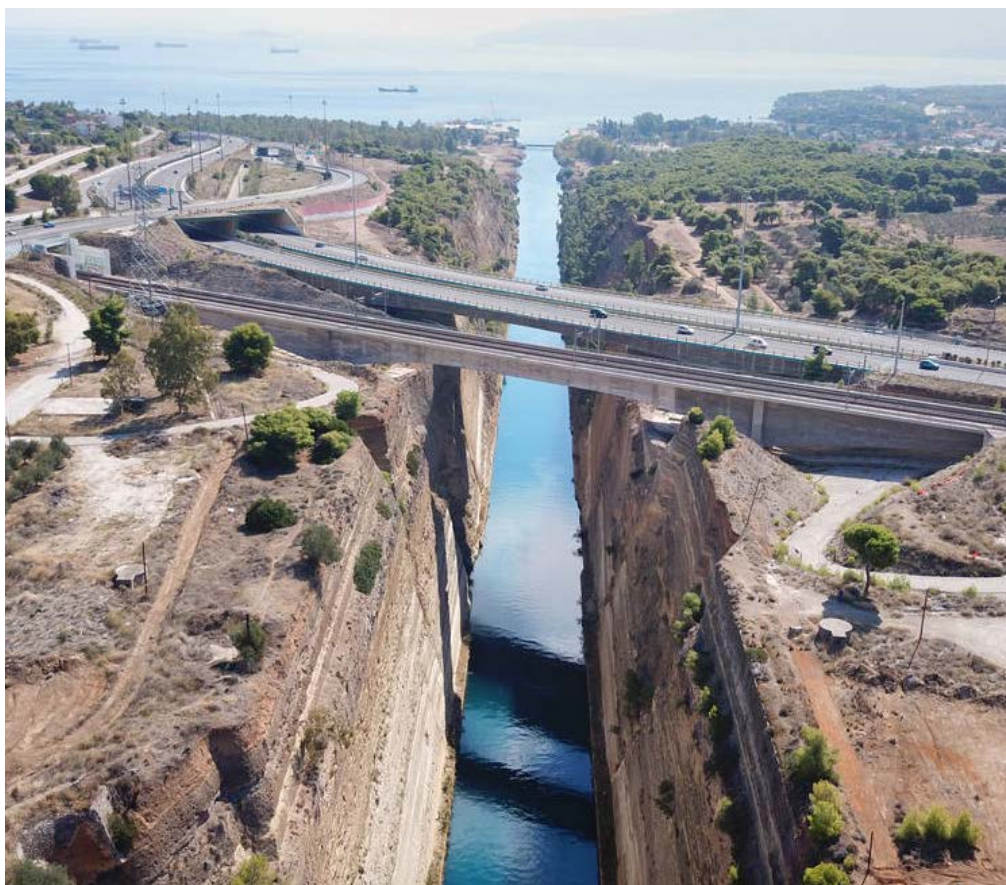
Ο Δήμος Κορινθίων μέσα σε λίγους μήνες μετατράπηκε σε έναν δήμο σύγχρονο, φιλικό προς τους πολίτες και παράλληλα ασφαλή. Ολοκλήρωσε με επιτυχία τη διαδικασία για την εναρμόνιση με τις Ευρωπαϊκές οδηγίες προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR), ενώ για ακόμα μια χρονιά διατήρησε το πιστοποιητικό του συστήματος διαχειριστικής επάρκειας (ΣΔΕΤ) σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ – 1429:2008. Σύμφωνα με τον Δήμαρχο Βασίλη Νανόπουλο, σε στάδιο υλοποίησης είναι το Open mall το οποίο ουσιαστικά θα μεταμορφώσει το εμπορικό κέντρο της πόλης, το ψηφιακό Μουσείο για τα γεγονότα της επανάστασης, τα δίκτυα φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων και ηλεκτρικών ποδηλάτων. Παράλληλα, υλοποιείται το μεγαλύτερο έργο αστικής ανάπτυξης σε επίπεδο δήμων πανελλαδικά, ένα έργο ύψους 12 εκατ. ευρώ.

Τον Ιούλιο του 2022 έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Ο Δήμος Κορινθίων από την αρχή της θητείας μου μετέχει σε αντίστοιχα προγράμματα («Intelligent Cities Challenge» και Smarts Cities) διότι η Κόρινθος, όπως και κάθε άλλη πόλη, οφείλει να γίνει «έξυπνη πόλη!» Το οφείλει στους πολίτες της και γι αυτό οι ενέργειες μας ήταν εξ αρχής σε αυτήν την κατεύθυνση. Τι προσφέρει στις κοινωνίες ένα τέτοιο πρόγραμμα, μια τέτοια συμμετοχή. Αναπτύσσονται δράσεις και δεξιότητες, δίκτυα που προσφέρουν τεχνογνωσία, εμπειρίες αλλά και προοπτική.

Στο δήμο Κορινθίων έχουμε ήδη προχωρήσει στον ψηφιακό μετασχηματισμό εντάσσοντας στην καθημερινότητα των δημοτών μας έξυπνες πρακτικές που βελτιώνουν την εξυπηρέτηση και την καθημερινότητα τους αλλά και στην υλοποίηση έργων όπως το Open mall, το δίκτυο φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων και το δίκτυο ηλεκτρικών ποδηλάτων, οι έξυπνες διαβάσεις, το ΣΒΑΚ, το ψηφιακό μουσείο για τα γεγονότα της επανάστασης. Κάθε τοπική κοινωνία μπορεί να κερδίσει από την συμμετοχής της σε τέτοια προγράμματα αρκεί εμείς που ηγούμαστε να έχουμε το βλέμμα μας στραμμένο στο μέλλον!

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Πρόσφατα εγκαινιάσαμε την σύνδεση της Κορίνθου με το δίκτυο φυσικού αερίου, ενέργεια που πιστώνεται στην δημοτική μας αρχή

Κινηθήκαμε αποτελεσματικά στον τομέα της εξυπηρέτησης των πολιτών δημιουργώντας μια σειρά ηλεκτρονικών υπηρεσιών για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις μας!

Ο Δήμος σε λίγους μήνες μετατράπηκε σε έναν δήμο σύγχρονο και φιλικό προς τους πολίτες παράλληλα όμως και ασφαλή αφού ολοκληρώσαμε με επιτυχία την διαδικασία για την εναρμόνιση με τις Ευρωπαϊκές οδηγίες προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR), ενώ για ακόμα μια χρονιά διατηρούμε το πιστοποιητικό του συστήματος διαχειριστικής επάρκειας (ΣΔΕΤ) σύμφωνα με το πρό-

τυπο ΕΛΟΤ – 1429:2008. Σε στάδιο υλοποίησης είναι το Open mall το οποίο ουσιαστικά θα μεταμορφώσει το εμπορικό κέντρο της πόλης, το ψηφιακό Μουσείο για τα γεγονότα της επανάστασης, τα δίκτυα φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων και ηλεκτρικών ποδηλάτων.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε καίριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Κάθε τοπική κοινωνία μπορεί να κερδίσει από την συμμετοχής της σε ευρωπαϊκά προγράμματα αρκεί όσοι ηγούνται να έχουν το βλέμμα τους στραμμένο στο μέλλον!

Η Κόρινθος έχει κάνει σπουδαία βήματα και σας το λέω με υπερηφάνεια. Αναβαθμίζουμε ενεργειακά τον οδοφωτισμό με 22.000 νέα φωτιστικά σώματα led εξοικονομώντας ενέργεια και χρήματα και προσφέροντας άριστες υπηρεσίες στους δημότες.

Στην Κόρινθο υλοποιούμε το μεγαλύτερο έργο αστικής ανάπλασης σε επίπεδο δήμων πανελλαδικά, πρόκειται για την ανάπλαση και ενοποίηση του παραλιακού μετώπου, ένα έργο ύψους 12 εκ ευρώ! Στον τομέα της υγείας εγκαινιάσαμε τον Οκτώβριο του 2022 και λειτουργεί το ΚΕΠΑ Υγείας, ενώ φροντίσαμε κανέναν συνδημότης μας να μην στερείται στέγασης και σίτισης. Ξεκινούμε επίσης το πρόγραμμα νταντάδες της γειτονιάς και την «νοσηλεία κατ οίκον».

Ο δήμος μετατρέπει 4 σχολεία του σε οικολογικά στα πλαίσια ενός ευρύτατου σχεδίου για την αύξηση της ανακύκλωσης και την μείωση του όγκου των απορριμμάτων. Τα δημοτικά κτίρια είναι τα πρώτα που θα συνδεθούν με το δίκτυο φυσικού αερίου, τα έργα για το οποίο εγκαινιάσαμε πριν από λίγες ημέρες. Στα σχολεία μας και στις αθλητικές εγκαταστάσεις βρίσκονται σε εξέλιξη έργα ενεργειακής αναβάθμισης ώστε να βελτιωθεί σε σημαντικό βαθμό το περιβαλλοντικό μας «αποτύπωμα». Κι αυτά που αναφέρω είναι μόνο κάποια απ όσα υλοποιούμε!

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Το σχέδιο μας είναι ολοκληρωμένο και σε εξέλιξη. Κλείσαμε την χωματερή στην περιοχή του Χιλιομοδίου που αποτελούσε «πληγή» για το δήμο

**Η πράσινη διαχείριση
των αποβλήτων είναι μονόδρομος
για το μέλλον κάθε τόπου**

μας, αποκαταστήσαμε τον χώρο στο Πεδίο Βολής και μεταφέρουμε τα απορρίμματα μας, στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης διαχείρισης της περιφέρειας Πελοποννήσου, στο ΣΜΑ Σπαθοβουνίου.

Σε λίγες εβδομάδες ξεκινά η μονάδα κομποστοποίησης η οποία ολοκληρώνεται. Ήδη εκτελούμε προγράμματα ανακύκλωσης γυαλιού, τηγανέλαιων και υποδημάτων – ενδυμάτων.

Η ανακύκλωση στον μπλε κάδο ενισχύεται συνεχώς με καμπάνιες ενημέρωσης, διανομή υλικού και ενημερωτικές δράσεις σε σχολεία. Σε εξέλιξη είναι και η μετατροπή 4 σχολείων μας σε οικολογικά. Η πράσινη διαχείριση των αποβλήτων μας θεωρώ είναι μονόδρομος για το μέλλον κάθε τόπου και αυτήν υλοποιούμε ενισχύοντας με κάθε τρόπο και μέσο και την υπηρεσία καθαριότητας του δήμου.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως

καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Στο δήμο Κορινθίων οι ΑΠΕ προωθούνται και υλοποιούνται. Προσφάτως εγκρίθηκε από το δημοτικό συμβούλιο στην περιοχή του Αγίου Ιωάννη η δημιουργία Αιολικού πάρκου, λειτουργεί ήδη δίκτυο ανεμογεννητριών και στην περιοχή του Στεφανίου με τα ανάλογα ανταποδοτικά οφέλη για τις τοπικές κοινωνίες οι οποίες επιθυμούν και στηρίζουν αυτές τις ενέργειες.

Πρόσφατα εγκαινιάσαμε την σύνδεση της Κορίνθου με το δίκτυο Φυσικού αερίου, ενέργεια που πιστώνεται στην δημοτική μας αρχή αφού η Κόρινθος εξαιρέθηκε πριν από 2 έτη του κεντρικού σχεδιασμού και οδήγησε στην απόφαση μου ως δήμαρχος να συνεργαστώ με ιδιωτική εταιρία ενώ ξεκινά και η ενεργειακή αναβάθμιση ενός δικτύου 22.000 φωτιστικών σωμάτων με λαμπτήρες τεχνολογίας led.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός του δήμου Κορινθίων συνέπεσε με την περίοδο της πανδημίας. Ως εκ τούτου οι πολίτες, αν θέλετε και μη έχοντας άλλη επιλογή προκειμένου να εξυπηρετηθούν, εξοικειώθηκαν με τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες που ο δήμος δημιούργησε στο σύνολο σχεδόν των υπηρεσιών του.

Βεβαίως και υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης ώστε το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού να χρησιμοποιεί αυτές τις υπηρεσίες και προσπαθούμε με συνεχείς ανακοινώσεις αλλά και μέσω των υπαλλήλων του δήμου να πείθουμε όσους επιλέγουν ακόμα την φυσική παρουσία για την αμεσότερη, γρηγορότερη και χωρίς την όποια ταλαιπωρία σε αναμονή να επιλέγουν τις e Υπηρεσίες του Δήμου Κορινθίων. ■

Νίκος Χουρσαλάς

Δήμαρχος Κορυδαλλού

Ο Κορυδαλλός είναι δήμος με καινοτόμα ψηφιακά έργα

Από τους πρώτους «ψηφιακούς στόχους» που έχουν θέσει στον δήμο Κορυδαλλού είναι η βελτίωση και η αναβάθμιση της ψηφιακής καθημερινότητας του πολίτη. Με γνώμονα την διευκόλυνση και ελαχιστοποίηση του χρόνου, υλοποιήθηκαν και υλοποιούνται μια σειρά από ψηφιακά έργα, τα οποία αναλύει ο Δήμαρχος Νίκος Χουρσαλάς. Επιπρόσθετα ενημερώνει ότι τον Νοέμβριο του 2022 ο δήμος υπέβαλλε την πρότασή του στο πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός των ΟΤΑ» και αναμένει την έγκρισή της. Παράλληλα, προχωρά η υλοποίηση της μεγαλύτερης αστικής ανάπλασης που έχει γίνει έως σήμερα στο εμπορικό κέντρο της πόλης και που χρηματοδοτείται από το «Αντώνης Τρίτσης» και το «Ταμείο Ανάκαμψης».

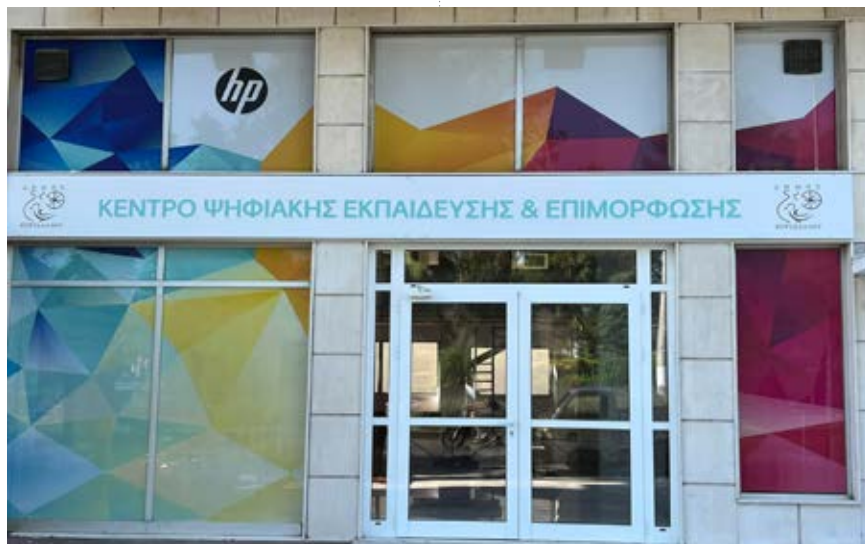
Τον Ιούλιο έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Ο Δήμος Κορυδαλλού έχει υποβάλει την πρότασή του στο πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός των ΟΤΑ» τον Νοέμβριο του 2022 και αναμένει την έγκρισή της. Ο προϋπολογισμός ανέρχεται στο ποσό του 1.770.000,00 ευρώ. Η πρόταση περιλαμβάνει μια σειρά "έξυπνες εφαρμογές και συστήματα" όπως:

- Εφαρμογή διάβασης πεζών και προσβασιμότητας ΑΜΕΑ
- Σύστ. ενημέρωσης κυκλοφορίας
- Διασύνδεση λαμπτήρων νέας τεχνολογίας σε κέντρο διαχείρισης
- Σύστημα ενεργειακής διαχείρισης δημοτικών και σχολικών κτιρίων
- Σύστημα διαχείρισης ηλεκτροφωτισμού εντός δημοτικών κτιρίων
- Εφαρμογή Οδηγού Πόλης με καταγραφή και εισαγωγή τοπικών επιχειρήσεων

- Ψηφιακή Πλατφόρμα διαχείρισης ευπαθών ομάδων
- Εφαρμογή Διαχείρισης κλειστών και ανοικτών χώρων άθλησης, πολιτισμού και ψυχαγωγίας
- Εφαρμογή προειδοποίησης για την αντιμετώπιση έκτακτων καιρικών φαινομένων
- Εφαρμογή διαχείρισης αστικού πρασίνου και κοινόχρηστων χώρων
- Εφαρμογή δημοτικής βιβλιοθήκης

Η πρόταση στοχεύει στην ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών για την παροχή έξυπνων υπηρεσιών στους κατοίκους και τους επισκέπτες, καθώς και τη βελτιστοποίηση των υπηρεσιών του Δήμου μέσω της αξιοποίησης έξυπνων συστημάτων διαχείρισης. Θα συμβάλει στη διαχείριση, ενσωμάτωση και συμπλήρωση με αποτελεσματικό τρόπο των υφιστάμενων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, δημιουργώντας ένα νέο πλαίσιο για την παροχή αυτών των υπηρεσιών με εύχρηστο τρόπο. Ταυτόχρονα, αναμένεται να ενισχύσει σημαντικά τη δυναμική και την ικανότητα του Δήμου στην λήψη έγκαιρων και έγκυρων αποφάσεων, με την αξιοποίηση των οποίων θα εξυπηρετηθούν καλύτερα και πιο ολοκληρωμένα οι πολίτες και οι επιχειρήσεις του Δήμου.

**Μέλημά μας είναι
η αντικατάσταση
του δημοτικού φωτισμού
με νέους σύγχρονους
λαμπτήρες LED
σε ποσοστό 70%**

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Από τους πρώτους στόχους που θέσαμε ως Δήμος Κορυδαλλού είναι η βελτίωση και η αναβάθμιση της ψηφιακής καθημερινότητας του πολίτη. Με γνώμονα την διευκόλυνση και ελαχιστοποίηση του χρόνου μια σειρά από ψηφιακά έργα υλοποιήθηκαν, ενδεικτικά αναφέρω:

- Έκδοση ψηφιακών πιστοποιητικών από την ιστοσελίδα του Δήμου μας και παραλαβή των εγγράφων ηλεκτρονικά ακόμη και σε ειδικό application για κινητά που φτιάχτηκε για αυτόν τον σκοπό.
- Δημιουργία πλατφόρμας καθημερινότητας αιτημάτων πολιτών (π.χ. συλλογή κλαδιών) και δημιουργία γραμμής δημότη.
- Δημιουργία του Πρώτου Ανοικτού Ψηφιακού Σχολείου για όλους.
- Εγκατάσταση Ασύρματου Δικτύου Ελεύθερης Πρόσβασης σε κεντρικά σημεία.
- Αναβάθμιση εξυπηρέτησης των δημοτών από τα Κ.Ε.Π.
- ο Δημιουργία εφαρμογής για εξυπηρέτηση κωφών με εξ' απο-

στάσεως διερμηνεία και χειλανάγωση.

- ο myKEPlive: δυνατότητα εξυπηρέτησης μέσω βιντεοκλήσης.
- Δημιουργία Κοινότητας Viber καθώς και εγκατάσταση πινακίδων ενημέρωσης σε κεντρικά σημεία του Δήμου.
- Ηλεκτρονικές Κρατήσεις για προγράμματα άθλησης.
- Το επόμενο διάστημα ο Δήμος Κορυδαλλού θα προσφέρει περισσότερες δυνατότητες στους δημότες του με αρκετά ψηφιακά έργα, όπως:
- Έξυπνο σύστημα διασφάλισης προσβασιμότητας ατόμων με κινητικά προβλήματα.
- Έξυπνες διαβάσεις πεζών και φιλικές προς ΑΜΕΑ.
- Έξυπνος Οδηγός Πόλης / Δήμου με καταγραφή τοπικών επιχειρήσεων και ανάδειξη προσφορών.
- Ψηφιακή Πλατφόρμα διαχείρισης ευπαθών ομάδων.
- Δημιουργία έξυπνης δημοτικής βιβλιοθήκης.
- Συστήματα ενημέρωσης για κυκλοφορία.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμέ-

**νουμε σε καίριους τομείς όπως η προ-
στασία του περιβάλλοντος, υποδομές
για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλά-
σεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολι-
κών, αθλητικών και δημοτικών κτιρί-
ων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;**

Βρισκόμαστε στην υλοποίηση της μεγαλύτερης αστικής ανάπλασης έως σήμερα στο εμπορικό κέντρο της πόλης που χρηματοδοτείται από δύο προγράμματα (8.400.000 ευρώ από το «Αντώνης Τρίτσης, 3.000.000 ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης»). Σκεφτείτε ότι από την πλατεία Ελευθερίας και σε ένα κύκλο ακτίνας 2 χιλιομέτρων το εμπορικό κέντρο της πόλης και γύρω από αυτό θα αναζωογονηθεί με νέο φωτισμό, πεζοδρόμια, πεζοδρομήσεις, ψηφιακές εφαρμογές στάθμευσης βελτίωσης κυκλοφορίας εξυπηρέτησης αμεα κλπ. Πολύ σημαντικό μέλημα μας είναι η αντικατάσταση του δημοτικού φωτισμού με νέους σύγχρονους λαμπτήρες LED σε ποσοστό 70%. Παράλληλα, θα λειτουργήσει το δημοτικό κολυμβητήριο και θα διαμορφωθεί ο περιβάλλοντας χώρος του Δημαρχείου με παιδικές χαρές αμεα και πάρκο κυκλοφοριακής αγωγής. Έτσι, μαζί με το πάρκο που ήδη λειτουργεί στον πρώην χώρο των γυναικείων φυλακών και με την ήδη λειτουργία του σταθμού του μετρό σταδιακά αλλάζει όψη όλο το ευρύτερο κέντρο της πόλης.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Με το που αναλάβαμε την διοίκηση του δήμου σχεδιάσαμε μια ολοκληρωμένη παρέμβαση που περιελάμβανε επιχειρησιακό σχέδιο, προμήθειες, εκπαίδευση των εργαζομένων και ενημέρωση των δημοτών. Αξιοποιήσαμε την ένταξη του δήμου μας στο πιλοτικό πρόγραμμα του Υπουργείου Περιβάλλοντος για την εφαρμογή της πράσινης διαχείρισης των αστικών αποβλήτων αντλώντας υλικό για την εκπαίδευση των εργαζομένων τόσο σε επιχειρησιακό επίπεδο όσο και στην προετοιμασία συγγραφής προτάσεων χρηματοδότησης. Με αυτό τον τρόπο, διεκδικήσαμε και πήραμε έργα ύψους σχεδόν 5.000.000 ευρώ με τα οποία ανανεώσαμε και ενισχύσαμε τον μηχανολογικό μας εξοπλισμό καινούργια σύγχρονα απορριμματοφόρα, φορτηγά, κλαδοτεμαχιστές, οχήματα πλύσης, είκοσι γωνιές ανακύκλωσης με την πρακτική της υπόγειας εγκατάστασης μέσα στην πόλη συνοδευόμενες από σύστημα ζύγισης. Παράλληλα έχουμε συντάξει επιχειρησιακό σχέδιο διαχείρισης βιοαποβλήτων όπου εκεί βάλαμε επί χάρτου όλες τις σκέψεις μας και τις προκλήσεις που θέλουμε για τον Κορυδαλλό για το άμεσο μέλλον με σχεδιασμό πενταετίας. Στο πλαίσιο αυτό υπογράψαμε προγραμματική σύμβαση με τον ΕΣΔΝΑ για μία σειρά ενεργειών που περιέχουν εξοπλισμό και υποστήριξη στην διαχείριση.

Στο διάστημα αυτό αξιοποιήσαμε την πλατφόρμα του ευρωπαϊκού προγράμματος CLEAR για την ενημέρωση των δημοτών και την ευαισθητοποίηση τους για την μετάβαση στην κυκλική οικονομία. Το πρόγραμμα αυτό στο

οποίο συμμετείχε ο Δήμος Κορυδαλλού ως εταίρος ήταν μία διακρατική συνεργασία με συντονιστή το Πανεπιστήμιο JAUME I (Castellon, Ισπανία) και συμμετέχοντες έναν εκπαιδευτικό οργανισμό (Bilbao, Ισπανία), μία εταιρεία Σύμβουλων Επιχειρήσεων και Προώθησης της Καινοτομίας, (Porto, Πορτογαλία), την Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Δροσοσταλίδα (Αθήνα, Ελλάδα) καθώς και μία εταιρεία παροχής τεχνικών συμβούλων (Valeta, Μάλτα). Το πρόγραμμα CLEAR είχε ως σκοπό να καλλιεργήσει τη κουλτούρα της Πράσινης Επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη. Στο πλαίσιο αυτό σχεδιάστηκε μία ψηφιακή εκπαιδευτική εργαλειοθήκη Κυκλικής Οικονομίας για Ενήλικες με έμφαση στην επαναχρησιμοποίηση της γνώσης με ανοικτή πρόσβαση στο ευρωπαϊκό κοινό γραμμένη ταυτόχρονα στα αγγλικά, ισπανικά, μαλτέζικα και ελληνικά.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Έχουμε ενταχθεί στο σύμφωνο Δημάρχων για την Ενέργεια και το Κλίμα στην Ευρώπη και πρόσφατα επικορηγήθηκαμε από τον ευρωπαϊκό οργανισμό European City Facility με 60.000 προκειμένου να συντάξουμε επενδυτικό σχέδιο που θα ανοίξει το δρόμο για την περαιτέρω χρηματοδότηση προτάσεων έργων από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους που θα μας οδηγήσουν στην μετάβαση σε ένα νέο ενεργειακό μέλλον για τον Κορυδαλλό. Έχουμε συντάξει σχέδιο φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων για την δημιουργία 63 θέσεων φόρτισης μέσα στην πόλη. Παραλαμβάνουμε σε λίγο 45 ηλεκτρικά ποδήλατα (τα 3 κατάλληλα

Ο δήμος Κορυδαλλού θεωρείται πρωτοπόρος δήμος με καινοτόμα ψηφιακά έργα και στο διάστημα της πανδημίας οι δημότες μας ωφελήθηκαν από αυτά

προσαρμοσμένα για την χρήση από αμα). Ταυτόχρονα έχουν εγκριθεί οι προτάσεις μας για την βελτίωση ενεργειακής αποδοτικότητας 15 σχολικών κτιρίων ύψους 7.500.000€ ενώ ολοκληρώθηκε αντίστοιχο πρόγραμμα σε 4 δημοτικά κτίρια ύψους 500.000€. Παράλληλα έχουμε συστήσει Ενεργειακή Κοινότητα, η οποία πρόκειται να λειτουργήσει στο άμεσο μέλλον.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Ο Δήμος Κορυδαλλού θεωρείται πρωτοπόρος Δήμος με καινοτόμα ψηφιακά έργα και στο διάστημα της πανδημίας οι δημότες μας ωφελήθηκαν από αυτά χρησιμοποιώντας καθημερινά τα ψηφιακά εργαλεία που δημιουργήθηκαν για την διευκόλυνση τους. Ήταν ένα πρώτο δείγμα γραφής ότι η ψη-

φιοποίηση των υπηρεσιών μας ενσωματώνεται στην καθημερινότητά τους.

Βέβαια αρκετοί συμπολίτες μας που δεν είναι εξοικειωμένοι με την τεχνολογία αλλά και άνθρωποι μεγαλύτερης ηλικίας αντιμετωπίζουν δυσκολίες με την χρήση των ψηφιακών εργαλείων. Για το λόγο αυτό ο Δήμος Κορυδαλλού δημιούργησε το Γραφείο Καθημερινότητας του Πολίτη, όπου οι δημότες μας μπορούν με μια τηλεφωνική κλήση να εξυπηρετηθούν, να καθοδηγηθούν στις υπηρεσίες μας και να διεκπεραιωθούν τα αιτήματά τους.

Παράλληλα, το επόμενο διάστημα σχεδιάζουμε σε επιλεγμένους χώρους να παραδίδονται μαθήματα εκπαίδευσης και υποστήριξης των δημοτών μας, ώστε εκείνοι να εξοικειωθούν με τις ψηφιακές υπηρεσίες που παρέχει ο Δήμος. Στόχος μας είναι η ενδυνάμωση των ψηφιακών ικανοτήτων τους ώστε να είναι ενεργοί και να νιώθουν ψηφιακά ασφαλείς στην καθημερινή διάδρασή τους. ■

Απόστολος Καλογιάννης

Δήμαρχος Λαρισαίων

Η ενεργειακή κρίση προσδίδει νέο ρόλο στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Στη Λάρισα από το 2017 υλοποιείται ένα μεγάλο πρόγραμμα αστικών αναπλάσεων, με γνώμονα την βιώσιμη κινητικότητα. Όπως επισημαίνει ο δήμαρχος Απόστολος Καλογιάννης, η Λάρισα είναι η πρώτη πόλη στη χώρα που υλοποιεί Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας, με στόχο τον περιορισμό της αλόγιστης χρήσης του ΙΧ στον κεντρικό τομέα της πόλης. Ο κ. Καλογιάννης αναφέρεται και στα σοβαρά ζητήματα που έχουν προκύψει λόγω της ενεργειακής κρίσης αφού, όπως λέει, οι μεγάλοι επιχειρηματικοί όμιλοι έχουν «κλειδώσει» τον ενεργειακό χώρο στο δίκτυο του ΔΕΔΔΗΕ και δε δίνουν τη δυνατότητα στις ενεργειακές κοινότητες της Αυτοδιοίκησης, να έχουν κατά προτεραιότητα χώρο.

Τον Ιούλιο του 2022 έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Είναι αναμφίβολα ένα σημαντικό πρόγραμμα για τους μεγάλους Δήμους της χώρας, το οποίο είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα συμβάλει σημαντικά στον λεγόμενο ψηφιακό μετασχηματισμό. Ο Δήμος Λαρισαίων χρηματοδοτείται με 4,5 εκατ. ευρώ περίπου. Αυτά τα χρήματα θα αξιοποιηθούν για την εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος ελεγχόμενης στάθμευσης στο κέντρο της πόλης και σε άλλες δράσεις ψηφιακού μετασχηματισμού, τόσο στο εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου αλλά και στις συναλλαγές με τους πολίτες.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη

υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Αυτά τα χρόνια έχουν γίνει άλματα σε σχέση με το παρελθόν. Είμαστε υπερήφανοι για το γεγονός ότι έχουμε λειτουργήσει έξυπνο σύστημα πρόσβασης στις πεζοδρόμους. Σε 43 σημεία εισόδου – εξόδου στο εκτεταμένα πεζοδρομημένα τμήματα στον κεντρικό πυρήνα της Λάρισας. Το σύστημα, μέσω καμερών, ελέγχει σε πραγματικό χρόνο τις πινακίδες των οχημάτων.

Οι δικαιούχοι συνεχούς πρόσβασης στους πεζοδρόμους, έχουν καταγραφεί σε βάση δεδομένων και επομένως οι μπάρες κατεβαίνουν

αυτόματα. Αναφερόμαστε τους μόνιμους κατοίκους με χώρους στάθμευσης, μέσα στους πεζοδρόμους, φυσικά στα οχήματα εκτάκτου ανάγκης, σε οχήματα κοινής ωφέλειας. Με τη λειτουργία του συστήματος, οργανώθηκε, σε συγκεκριμένους χρόνους, η διαδικασία εφοδιασμού των καταστημάτων και επιχειρήσεων στους πεζοδρόμους

Το εν λόγω σύστημα είναι πρωτοποριακό για τη χώρα μας, σε ότι αφορά στην έκταση εφαρμογής του, ενώ έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον και από άλλες πόλεις στην Ευρώπη, στο πλαίσιο διεθνώς συνεδρίων όπου παρουσιάστηκε.

Επίσης, έχουν αναβαθμιστεί πάρα πολύ οι ψηφιακές συναλλαγές με

Μέσα στους επόμενους μήνες θα αντικατασταθούν

17.000 φωτιστικά σώματα με νέα φωτιστικά τύπου

LED, ενώ θα εγκατασταθεί και έξυπνο σύστημα ελέγχου

του οδοφωτισμού

➤ Συνέντευξη: Απόστολος Καλογιάννης

τους πολίτες, ενώ επίσης με την εφαρμογή Nonoville, οι πολίτες μπορούν να στέλνουν άμεσα τα αιτήματα τους για ζητήματα της καθημερινότητας (καμένη λάμπα, φθορές σε πεζοδρόμια, ογκώδη αντικείμενα κ.α.).

Εκτός του Δήμου, η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευση Αποχέτευσης Λάρισας (ΔΕΥΑΛ), η οποία θεωρείται επιχείρηση – πρότυπο στο είδος της, βρίσκεται σε περίοπτη θέση αναφορικά με τις ψηφιακές εφαρμογές που διαθέτει και τις ψηφιακές υπηρεσίες που προσφέρει. Έχει ήδη ολοκληρωθεί το σύστημα τηλεμετρίας στα δίκτυά της, το οποίο αποτυπώνει την λειτουργία της και μαζί με το GIS, το σύστημα PYDRA και την εφαρμογή SMARTVILLE, καταγράφει και επεξεργάζεται σημαντικά δεδομένα. Επίσης, εδώ και λίγο καιρό, η ΔΕΥΑΛ διαθέτει σύστημα τεχνητής νοημοσύνης βελτιστοποίησης λειτουργιών άντλησης στις εγκαταστά-

σεις της. Όμως υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης και στον τομέα αυτό. Στα πλαίσια πρόσκλησης από το ΥΠΑΑΤ, η ΔΕΥΑΛ έχει υποβάλει πρόταση ανάπτυξης έξυπνου συστήματος άρδευσης, το οποίο βελτιώνει το ήδη πρωτοποριακό σύστημα άρδευσης με κάρτες RFID, που χρησιμοποιεί, με στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη της Δημοτικής Επιχείρησης στον τομέα αυτό, με κύρια κατεύθυνση την εξοικονόμηση του υδατικού πόρου.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε κρίσιμους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Όπως ίσως γνωρίζετε στη Λάρισα από το 2017 υλοποιείται ένα μεγάλο πρόγραμμα αστικών αναπλάσεων, με γνώμονα την βιώσιμη κινητικότητα. Η Λάρισα είναι η πρώτη πόλη στη χώρα που υλοποιεί Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ).

Με λίγα λόγια το σχέδιο αυτό, σκοπεύει στον περιορισμό της αλόγιστης χρήσης του ΙΧ στον κεντρικό τομέα της πόλης, ενώ παράλληλα προωθεί τις ήπιες μετακινήσεις (πεζή, ποδήλατο, Μέσα Μαζικής Μεταφοράς κ.α). Τα έργα αφορούν σε αναπλάσεις δρόμων, δημιουργία δικτύου ποδηλατοδρόμων και δρόμων ήπιας κυκλοφορίας κ.α. Τα έργα αυτά θα συνεχιστούν και το 2023.

Αυτή την περίοδο επίσης ξεκινάει η αντικατάσταση του συνόλου του οδοφωτισμού στο Δήμο μας, στην πόλη και τα χωριά μας. Μέσα στους επόμενους μήνες θα αντικατασταθούν 17.000 φωτιστικά σώματα με νέα φωτιστικά τύπου LED, ενώ θα εγκατασταθεί και έξυπνο σύστημα ελέγχου του οδοφωτισμού.

Ξεκινάει επίσης την άνοιξη το μεγάλο έργο της ολοκλήρωσης του εσωτερικού δακτυλίου, ενώ από τα Ταμεία Ανάκαμψης ο Δήμος χρηματοδοτήθηκε με 8 εκατ. ευρώ για το έργο της ενοποίησης αρχαιολογικών χώρων και σημείων πολιτιστικού ενδιαφέροντος στο κέντρο της πόλης. Άρα και το 2023 έχουμε πολύ δουλειά.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Η αλήθεια είναι ότι και στο Δήμο Λαρισαίων επικρατεί η ίδια περίπου κατάσταση που επικρατεί σε όλα τα αστικά κέντρα. Είναι συνεχής η προσπάθεια μας για ενίσχυση της ανακύκλωσης, ενώ μόλις πρόσφατα προκηρύχθηκε από την Περιφέρεια Θεσσαλίας το έργο της κατασκευής Μονάδας Επεξεργασίας Απορριμμάτων. Είναι μια σημαντική επένδυση η οποία όταν ολοκληρωθεί θα βελτιώσει τους δείκτες που αφορούν στη διαχείριση των αστικών αποβλήτων. Η λειτουργία της ΜΕΑ σημαίνει και εκ των πραγμάτων αύξηση των ποσοστών ανακύκλωσης, Και αυτό είναι στοίχημα για όλους μας.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Είναι δεδομένο ότι η ενεργειακή κρίση έχει θέσει σοβαρά ζητήματα για το ρόλο των Οργανισμών Τοπική

Αυτοδιοίκησης στη νέα κατάσταση. Δεν αρκούν μόνο οι προθέσεις δημάρχων και δημοτικών αρχών αλλά και ευνοϊκό πλαίσιο από την Πολιτεία. Το λέω αυτό γιατί σήμερα αρκετοί Δήμοι, όπως και ο Δήμος Λαρισαίων, έχουν συγκροτήσει ενεργειακές κοινότητες και έχουν ωριμάσει έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, κυρίως με φωτοβολταϊκά, ωστόσο παραμένει σε εκκρεμότητα να δοθεί προτεραιότητα και ενεργειακός χώρος, στο δίκτυο του ΔΕΔ-ΔΗΕ.

Αυτή τη στιγμή, οι μεγάλοι επιχειρηματικοί όμιλοι στο χώρο της ενέργειας έχουν στην ουσία «κλειδώσει» το χώρο στο Δίκτυο. Η Αυτοδιοίκηση, μέσω της ΚΕΔΕ ζητά επίμονα από την κυβέρνηση να δοθεί η δυνατότητα στις ενεργειακές κοινότητες της Αυτοδιοίκησης, να έχουν κατά προτεραιότητα χώρο.

Έτσι ο Δήμος Λαρισαίων θα μπορούσε να προχωρήσει στο σχεδιασμό του για την ενεργειακή αυτονομία του, προσφέροντας παράλληλα τη δυνατότητα να στηρίξει ενεργειακά 2.500 ευάλωτα νοικοκυριά. Δεν μπορούμε ωστόσο να προχωρήσουμε, παρά το γεγονός ότι είμαστε έτοιμοι. Η κυβέρνηση πρέπει να μας ακούσει και να δώσει λύση στο πρόβλημα.

Πέρα από αυτό στο Δήμο Λαρισαίων, η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης, η ΔΕΥΑΛ, η οποία θεωρείται επιχείρηση πρότυπο στο είδος της, βρίσκεται σε περίοπτη θέση αναφορικά με τις ψηφιακές εφαρμογές που διαθέτει και τις ψηφιακές υπηρεσίες που προσφέρει.

Έχει ήδη ολοκληρωθεί το σύστημα τηλεμετρίας στα δίκτυά της, το οποίο αποτυπώνει την λειτουργία της και μαζί με το GIS, το σύστημα PYDRA και την εφαρμογή SMARTVILLE, καταγράφει και επεξεργάζεται ση-

Η Αυτοδιοίκηση, μέσω της ΚΕΔΕ ζητά από την κυβέρνηση να δοθεί η δυνατότητα στις ενεργειακές κοινότητες της Αυτοδιοίκησης, να έχουν κατά προτεραιότητα χώρο

μαντικά δεδομένα. Επίσης, εδώ και λίγο καιρό, η ΔΕΥΑΛ διαθέτει σύστημα τεχνητής νοημοσύνης βελτιστοποίησης λειτουργιών άντλησης στις εγκαταστάσεις της. Όμως υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης και στον τομέα αυτό. Στα πλαίσια πρόσκλησης από το ΥΠΑΑΤ, η ΔΕΥΑΛ έχει υποβάλει πρόταση ανάπτυξης “έξυπνου” συστήματος άρδευσης, το οποίο βελτιώνει το ήδη πρωτοποριακό σύστημα άρδευσης με κάρτες RFID, που χρησιμοποιεί, με στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη της Δημοτικής Επιχείρησης στον τομέα αυτό, με κύρια κατεύθυνση την εξοικονόμηση του υδατικού πόρου.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψη-

φιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Στο Δήμο Λαρισαίων υλοποιούμε προγράμματα εκμάθησης βασικών χρήσεων Η/Υ σε άτομα της Τρίτης Ηλικίας. Τα προγράμματα υλοποιούνται από το Κέντρο δια Βίου Μάθησης, στο πλαίσιο της συμμετοχής της πόλης και του Δήμου Λαρισαίων στο Διεθνές Δίκτυο της UNESCO για τις «Πόλεις του μαθαίνουν» και του Πανεπιστημίου Πολιτών. Παρεμπιπτόντως να σημειώσω πως η Λάρισα είναι η πρώτη ελληνική πόλη που έχει ενταχθεί στο δίκτυο. ■

Σταύρος Τζουλάκης

Δήμαρχος Νέας Σμύρνης

Δημιουργήσαμε νέα φιλοσοφία για την αξιοποίηση των χρηματοδοτικών πόρων

Η Νέα Σμύρνη είναι από την πρώτη ομάδα δήμων πανελλαδικά, που όχι μόνο προχωρήσαμε στο φωτισμό με led του οδικού δικτύου, αλλά και στην ψηφιακή διαχείρισή του. Μάλιστα, όπως αναφέρει ο δήμαρχος Σταύρος Τζουλάκης, ήταν ο πρώτος δήμος που ζήτησε ψηφιακή διαχείριση από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και ενσωματώθηκε στο δάνειο που σύναψε μαζί του. Επειδή ο δήμος Νέας Σμύρνης είναι καθαρά αστικός και κατά 99% καλυμμένος δομικά, δεν μπορεί να μπει στη λογική παραγωγής ενέργειας από εναλλακτικές πηγές. Οπότε, σύμφωνα με τον κ. Τζουλάκη, εξετάζεται το ενδεχόμενο να αξιοποιηθεί το θεσμικό πλαίσιο των ενεργειακών κοινοτήτων και η συμμετοχή του δήμου σε αυτές εντός της Αττικής.

Τον Ιούλιο έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» είναι πάρα πολύ σημαντικό γιατί δίνει τη δυνατότητα στις πόλεις όλης της Ελλάδας, δηλαδή σε 332 Δήμους, να μπορούν να μπουν στην εποχή της ψηφιακής μετάβασης. Να καλύψουν δηλαδή υπηρεσίες, οι οποίες μπορεί πριν 5-10 χρόνια να ήταν στον κόσμο της φαντασίας. Πρόκειται για μια θεσμική παρέμβαση με πολύ μεγάλο χρηματοδοτικό πρόγραμμα που προσφέρει στον πολίτη υπηρεσίες πιο φιλικές για να μην ταλαιπωρείται.

Ο Δήμος μας ήταν από τους πρώτους που το 2017 και το 2018 είχε φροντίσει να υπάρχει πλαίσιο ψηφιακών πληρωμών με το πρόγραμμα e-συναλλαγές. Ήταν από τους πρώτους που υιοθέτησαν το mylive ΚΕΠ και στην ουσία, ακόμα και την περίοδο της πανδημίας, είχαμε καθιερώσει μια πολιτική να δεχόμαστε ψηφιακά αιτήματα και να τα επεξεργαζόμαστε καθώς οι κλειστές υπηρεσίες και ο περιορισμός πρόσβασης δυσκόλευαν την καθημερινότητα των δημοτών μας. Τώρα, αυτό που επιδιώκουμε είναι, με την αξιοποίηση των χρημάτων από την κατανομή στο Δήμο μας (πάνω από δύο εκατομμύρια) να πάμε στο επόμενο στάδιο τις ψηφιακές υπηρεσίες μας.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα

των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Το πρώτο ψηφιακό έργο είναι οι ψηφιακές οικονομικές συναλλαγές. Τα έργα που ακολουθούν είναι η αξιοποίηση ψηφιακά των στοιχείων της ΑΑΔΕ για μια σειρά από εντολές πληρωμής για οφειλές του πολίτη. Αυτό που έχουμε ξεκινήσει και ολοκληρώνεται σύντομα είναι η υπηρεσία μιας στάσης για το Δημοτικό Κοιμητήριο, δηλαδή ψηφιακό αίτημα και απάντηση. Αργά αλλά σταθερά το επόμενο που κάνουμε είναι η ψηφιοποίηση του αρχείου του υπηρεσιακού δυναμικού. Στην ουσία τρεις υπάλληλοι αντικατα-

Τα έργα που ακολουθούν είναι η αξιοποίηση ψηφιακά των στοιχείων της ΑΑΔΕ για μια σειρά από εντολές πληρωμής για οφειλές του πολίτη.

στάθηκαν από μισό για να γίνεται πολύ πιο γρήγορα η διαδικασία του ανθρώπινου δυναμικού. Έχουμε δεσμευτεί, επίσης, για τη φύλαξη και ψηφιοποίηση του πολεοδομικού αρχείου της πόλης μας, που είναι

➤ Συνέντευξη: Σταύρος Τζουλάκης

τεράστιο (της τάξης των 50.000 πολεοδομικών φακέλων). Θα ακολουθήσουν οι υπόλοιπες υπηρεσίες όπως η ψηφιοποίηση δημοτολογίου και ληξιαρχείου ώστε να υπάρχει άμεση προσβασιμότητα των πολιτών για όλα τα θέματα που τους απασχολούν στην καθημερινότητά τους (γάμος, βάπτισμα, κλπ.).

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε καίριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.ά;

Είμαστε από την πρώτη ομάδα δήμων πανελλαδικά που όχι μόνο προχωρήσαμε στο φωτισμό με led του οδικού δικτύου αλλά και στην ψηφιακή διαχείρισή του και μάλιστα ήμασταν ο πρώτος δήμος που το ζητήσαμε αυτό από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και

ενσωματώθηκε στο δάνειο που συνάψαμε μαζί του. Αυτό σημαίνει ότι είμαστε από τους ελάχιστους δήμους στην Ελλάδα που έχουμε ψηφιακή διαχείριση οδικού δικτύου φωτισμού με led.

Το επόμενο που έχουμε θέσει ως προτεραιότητά μας είναι η ψηφιακή διαχείριση των καταναλώσεων των ενεργειακών στα σχολικά μας κτίρια, στις αθλητικές και πολιτιστικές υποδομές. Εκτιμούμε ότι αυτό θα το έχουμε φέρει σε πέρας εντός έξι μηνών από τώρα.

Το αντικείμενό μας δεν είναι μόνο η οικονομία αλλά και η καλύτερη ψηφιακή διοίκηση και η αναδιοργάνωση όλων των υπηρεσιών. Επειδή αυτά δεν γίνονται τόσο γρήγορα και απαιτούν συγκεκριμένες προδιαγραφές, χρηματοδοτήσεις και δεξιότητες στο ανθρώπινο δυναμικό να υπολογίσετε ότι θέλουν πέντε χρόνια ωριμότητας για να γίνουν από τη στιγμή που το αποφασίζει η πολιτική ηγεσία.

Για την Υγεία περιμένουμε τις κατευθυντήριες γραμμές που θα ορίσει το Υπουργείο Υγείας. Επειδή η Υγεία περιλαμβάνει πολλά προσωπικά στοιχεία δεν μπορούμε εμείς να διαφοροποιηθούμε από την πολιτική που εφαρμόζει το Υπουργείο Υγείας, οπότε είμαστε σε αναμονή αυτή τη στιγμή.

Πολιτική μας είναι να παράγεται ενέργεια ακόμα και σε χώρους εκτός Δήμου και να τροφοδοτούμε με την ενέργεια αυτή τα σχολεία και τα δημοτικά κτίρια

Σε ό,τι αφορά τις αστικές αναπλάσεις, ένα από τα προγράμματα, τα οποία έχουμε ωριμάσει για να αξιοποιήσουμε με χρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» είναι ότι θα τοποθετηθούν αισθητήρες σε πάρα πολλά σημεία της πόλης μας, που θα μετρούν μικροθερμοκρασία για να βλέπουμε τις κλιματικές αλλαγές στην πόλη μας και να προετοιμαζόμαστε για έκτακτα καιρικά φαινόμενα αλλά και για τις ροές κυκλοφορίας στη Νέα Σμύρνη προκειμένου να ρυθμίσουμε τα σχετικά με τη Δημοτική Συγκοινωνία.

Είμαστε, επίσης, από τους δήμους που προχωρήσαμε στην ενεργειακή αναβάθμιση του κολυμβητηρίου μας, που είναι το μεγαλύτερο της Αττικής, σε συνεργασία με την Περιφέρεια Αττικής. Επιπλέον, σε πρώτη φάση προσπαθούμε να καταγράψουμε και να δούμε ψηφιακά τη διαχείριση των καταναλώσεων σε όλα τα σχολεία, στις αθλητικές και πολιτιστικές υποδομές ώστε μετά να δούμε τις αναβαθμίσεις που θα κάνουμε.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Είναι γεγονός ότι τόσο στην προηγούμενη όσο και στην τρέχουσα δημοτική θητεία οι Αντιδήμαρχοι Καθαριότητας και Κυκλικής Οικονομίας ήταν ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένοι προς την κατεύθυνση της πράσινης διαχείρισης των αστικών αποβλήτων. Έχουμε συμμετάσχει σε αρκετά προγράμματα κυκλικής οικονομίας χρηματοδοτούμενα από το κράτος και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έχουμε τρία προγράμματα, με τα οποία ο Δήμος μας επιδιώκει την ανάπτυξη περιβαλλοντικών δεξιοτήτων αλλά εκεί που επενδύει πολύ η Νέα Σμύρνη είναι η διαλογή στην πηγή.

Στόχος είναι να μειώνουμε αργά αλλά σταθερά κάθε χρόνο την ταφή, να αξιοποιούμε τα στερεά απόβλητα ως πρώτη ύλη και να υπάρχουν και έσοδα.

Ο Δήμος μας, μαζί με το Δήμο Αγίων Αναργύρων, ήταν οι πρώτοι που φιλοξένησαν σπιτάκι ολοκληρωμένης ανακύκλωσης στην Κεντρική τους πλατεία. Τώρα είμαστε στην τελική φάση, μετά την έγκριση της πρότασης που υποβάλαμε στο Αντώνης Τρίτσης για να ξεκινήσουμε τη διαδικασία προμήθειας καινούριων σημείων για τις γωνιές ανακύκλωσης.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως

Έχουμε τρία προγράμματα, με τα οποία ο δήμος μας επιδιώκει την ανάπτυξη περιβαλλοντικών δεξιοτήτων αλλά εκεί που επενδύει πολύ η Νέα Σμύρνη είναι η διαλογή στην πηγή

σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Επειδή ο Δήμος μας είναι καθαρά αστικός και κατά 99% καλυμμένος δομικά δεν μπορούμε να μπούμε στη λογική παραγωγής ενέργειας από εναλλακτικές πηγές.

Σκεφτόμαστε όμως πολύ σοβαρά να αξιοποιήσουμε το θεσμικό πλαίσιο των ενεργειακών κοινοτήτων και τη συμμετοχή μας σε αυτές εντός της Αττικής. Πολιτική μας είναι να παράγεται ενέργεια ακόμα και σε χώρους εκτός Δήμου και να τροφοδοτούμε με την ενέργεια αυτή τα σχολεία και τα δημοτικά κτίρια.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Έχουν γίνει αρκετά βήματα στην παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς τον πολίτη. Θεωρούμε ότι ως την περίοδο της πανδημίας ο πολίτης δεν αξιοποιούσε αυτή του τη δυνατότητα.

Μετά την πανδημία υπήρξε καταγισμός αξιοποίησης των παρεχόμενων ψηφιακών υπηρεσιών. Περάσαμε σε μια νέα κουλτούρα την οποία συνεχώς βελτιώνουμε. ■

➤ Δήμος Νέας Φιλαδέλφειας

Γιάννης Βούρος

Δήμαρχος Νέας Φιλαδέλφειας
Νέας Χαλκηδόνας

Αξιοποιούμε όλα τα διαθέσιμα ηλεκτρονικά και ψηφιακά εργαλεία, για μία έξυπνη πόλη

Η τριετία 2023 - 2025 θα είναι πολύ σημαντική για τον δήμο Νέας Φιλαδέλφειας – Νέας Χαλκηδόνας. Όπως εξηγεί ο Δήμαρχος Γιάννης Βούρος, ξεκινώντας ουσιαστικά από το μηδέν τον Σεπτέμβριο του 2019 η Τοπική Αυτοδιοίκηση διεκδίκησε, δούλεψε και πέτυχε να ενταχθεί σε χρηματοδοτήσεις απαραίτητες για σημαντικά έργα και παρεμβάσεις στην πόλη. Μεταξύ άλλων, υλοποιήθηκε το πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης σχολικών μονάδων και τέσσερα αρκετά παλιά σχολεία έχουν αλλάξει όψη. Επίσης, στο τελικό στάδιο βρίσκεται ο διαγωνισμός για την ανάπλαση του άλσους της Νέας Φιλαδέλφειας και η αλλαγή του οδοφωτισμού στο σύνολο της πόλης. Δύο μεγάλα έργα τα οποία, σύμφωνα με τον κ. Βούρο, θα αλλάξουν σε μεγάλο βαθμό την εικόνα του Δήμου.

Τον Ιούλιο του 2022 έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα του Υπουργείου δίνει την δυνατότητα στους Δήμους να επιλέξουν ανάμεσα σε μια σειρά δράσεων που θα προσφέρουν λύσεις σε καθημερινά προβλήματα των Ο.Τ.Α.

Μέσα από αυτό το πρόγραμμα εμείς ως Δημοτική Αρχή προσανατολιζόμαστε να αξιοποιήσουμε δράσεις που θα βοηθήσουν στο μεγάλο πρόβλημα της έλλειψης θέσεων στάθμευσης μέσα από μία εφαρμογή που θα καταγράφει και θα ενημερώνει για τις διαθέσιμες θέσεις στον ιστό της πόλης. Παράλληλα σκοπεύουμε να αξιοποιήσουμε την εφαρμογή που θα ειδοποιεί άμεσα την δημοτική αστυνομία για το παράνομο παρκάρισμα σε θέσεις και ράμπες ΑΜΕΑ.

Η πόλη μας και λόγω της λειτουργίας του γηπέδου της ΑΕΚ έχει πλέον αυξημένη επισκεψιμότητα και θέλουμε να προστατέψουμε την καθημερινότητα των κατοίκων μας.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Είμαστε από τους ελάχιστους Δήμους που καταθέσαμε έγκαιρα πρόταση χρηματοδότησης στην πρόσκληση ΑΤ08 του προγράμματος «Αντώνης Τρίτσης».

Η πρόταση μας εγκρίθηκε και έτσι

Η πόλη μας και λόγω της λειτουργίας του γηπέδου της ΑΕΚ έχει πλέον αυξημένη επισκεψιμότητα και θέλουμε να προστατέψουμε την καθημερινότητα των κατοίκων μας

➤ Συνέντευξη: Γιάννης Βούρος

Φυσικά δεν βρίσκονται όλοι οι δήμοι στο ίδιο επίπεδο, καθώς το σημείο εκκίνησης δεν ήταν το 2019 το ίδιο για όλους

προχωρούμε άμεσα στην πλήρη ψηφιοποίηση του φυσικού αρχείου όλων των υπηρεσιών του Δήμου καθώς και σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα πολιτικής προστασίας με επίκεντρο το άλσος μας.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε καίριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Η τριετία 2023 – 2025 θα είναι πολύ σημαντική για τον Δήμο Νέας Φιλαδέλφειας – Νέας Χαλκηδόνας. Ξεκινώντας ουσιαστικά από το μηδέν τον Σεπτέμβριο του 2019, διεκδικήσαμε, δουλέψαμε και πετύχαμε να ενταχθούμε σε χρηματοδοτήσεις απαραίτητες για σημαντικά έργα και παρεμβάσεις στην πόλη μας. Ήδη σε αυτό το πλαίσιο υλοποιήσαμε το πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης σχολικών μονάδων του Δήμου μας και τέσσερα αρκετά παλιά σχολεία έχουν αλλάξει όψη.

Προχωρήσαμε και βρισκόμαστε στο τελευταίο στάδιο τόσο όσον αφορά τον διαγωνισμό για την ανάπλαση του αγαπημένου μας άλσους, τους άλσους της Νέας Φιλαδέλφειας, όσο και σε αυτόν για την αλλαγή του οδοφωτισμού στο σύνολο της πόλης. Δύο μεγάλα έργα τα οποία θα αλλάξουν σε μεγάλο βαθμό την εικόνα του Δήμου.

Σχετικά τώρα με τα έργα σε δημοτικές αθλητικές εγκαταστάσεις και την οδοποιία, παρεμβάσεις πραγματοποιούνται από την πρώτη ημέρα που αναλάβαμε τα καθήκοντά μας.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση

στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Το 2021 τοποθετήσαμε για πρώτη φορά στον Δήμο μας καφέ κάδους βιοαποβλήτων. Σήμερα με ιδιαίτερη ικανοποίηση μπορώ να πω πως έχουμε καταφέρει να έχουμε τόσους καφέ κάδους όσους και μπλε κάδους ανακύκλωσης.

Η προσπάθειά μας φυσικά συνεχίζεται. Προχωράμε σε συνεργασία με την Περιφέρεια Αττικής στην δημιουργία γωνιών ανακύκλωσης σε κάθε γειτονιά της Νέας Φιλαδέλφειας και της Νέας Χαλκηδόνας,

ενισχύουμε τον στόλο της υπηρεσίας καθαριότητας με νέα οχήματα, μένουμε σταθερά προσπλωμένοι στην δέσμευσή μας για μία καθαρή, περιποιημένη και όμορφη πόλη.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Σε αυτό τον τομέα οφείλουμε να ομολογήσουμε πως αυτή την τριετία (2019 -2022) έγιναν σημαντικά βήματα τόσο σε επίπεδο κεντρικού

Αξιοποιούμε όλα τα διαθέσιμα ηλεκτρονικά – ψηφιακά εργαλεία, αλλάζοντας επί της ουσίας την σχέση μεταξύ Δήμου και δημοτών

κράτους, όσο και στους ΟΤΑ. Φυσικά δεν βρίσκονται όλοι οι Δήμοι στο ίδιο επίπεδο, καθώς το σημείο εκκίνησης δεν ήταν το 2019 το ίδιο για όλους.

Στον Δήμο Νέας Φιλαδέλφειας – Νέας Χαλκηδόνας υλοποιήσαμε την δέσμευσή μας για δωρεάν wifi σύνδεση σε δημόσιους χώρους/πλατείες της πόλης, προχωρήσαμε στην δημιουργία νέας ιστοσελίδας/portal με ψηφιακές – ηλεκτρονικές υπηρεσίες για τους δημότες αλλά και τους επισκέπτες του Δήμου μας, προχωράμε στην ψηφιοποίηση όλων των υπηρεσιών του κοιμητηρίου, προχωρήσαμε στην έναρξη λειτουργίας πλατφόρμας υποβολής και διαχείρισης αιτημάτων. Παράλληλα, μέσω της εφαρμογής, οι δημότες ενημερώνονται (e-mail, sms, μήνυμα εφαρμογής) για τις ανακοινώσεις, τις εκδηλώσεις αλλά και τα δρώμενα του Δήμου Νέας Φιλαδέλφειας – Νέας Χαλκηδόνας.

Με λίγα λόγια αξιοποιούμε όλα τα διαθέσιμα ηλεκτρονικά – ψηφιακά εργαλεία, για μία έξυπνη πόλη, αλλάζοντας επί της ουσίας την σχέση μεταξύ Δήμου και δημοτών, με στόχο την διαφάνεια αλλά και την αποτελεσματική και γρηγορότερη εξυπηρέτηση των αναγκών των συμπολιτών μας. ■

➤ Δήμος Παλαιού Φαλήρου

Γιάννης Φωστηρόπουλος

Δήμαρχος Παλαιού Φαλήρου

Δημιουργούμε έναν δήμο υψηλής τεχνολογίας και μηδενικής γραφειοκρατίας

Με στόχο τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχει στους πολίτες, ο Δήμος Παλαιού Φαλήρου, έχει θέσει σε λειτουργία ένα νέο εργαλείο απευθείας αξιολόγησης των υπηρεσιών του από τους δημότες. Όπως εξηγεί ο Δήμαρχος Γιάννης Φωστηρόπουλος, με την «Φωνή του Δημότη», οι δημότες και οι κάτοικοι θα μπορούν να αξιολογούν τις υπηρεσίες που τους παρέχονται μετά από κάθε επίσκεψή τους στις δημοτικές υπηρεσίες. Μεταξύ άλλων, ο κ. Φωστηρόπουλος κάνει ειδική αναφορά στην ένταξη του δήμου στο gov.gr καθώς αποτέλεσε τον πρώτο δήμο της χώρας που εντάχθηκε, συμμετέχοντας ταυτόχρονα, ως πιλοτικός δήμος, στον σχεδιασμό των εφαρμογών που αναπτύχθηκαν από την Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Κύριε Δήμαρχε, όσον αφορά τον ψηφιακό μετασχηματισμό του Δήμου Παλαιού Φαλήρου, που βρισκόμαστε;

Το Παλιό Φάληρο πρωτοπορεί και συμμετέχει ενεργά στην εθνική προσπάθεια για τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Άλλωστε η πληθώρα των προκλήσεων επιτάχυνε την ψηφιακή εξέλιξη. Δημιουργούμε έναν Δήμο υψηλής τεχνολογίας και μηδενικής γραφειοκρατίας, απαντώντας ουσιαστικά και άμεσα σε μία από τις μεγαλύτερες απαιτήσεις των δημοτών μας.

Μέσω του ψηφιακού μετασχηματισμού εξασφαλίζουμε πόρους, αποτελεσματικότητα, διαφάνεια και μειωμένο περιβαλλοντικό αντίκτυπο. Κυρίως, όμως, προσφέρουμε τη δυνατότητα στους δημότες μας να κερδίζουν πολύτιμο χρόνο στην καθημερινότητά τους, χωρίς γραφειοκρατία και τλαιπωρία, χωρίς αναμονή σε ουρές και με τη δυνατότητα υποβολής αιτήσεων, αιτημάτων και των απαιτούμενων δικαιολογητικών ηλεκτρονικά, οποιαδήποτε ώρα της ημέρας, 365 μέρες τον χρόνο.

Το σύστημα αξιολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών σας από τους Δημότες, αποτελεί πράγματι μια σημαντική καινοτομία. Οι πολίτες ανταποκρίνονται;

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση οφείλει να εξετάζει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις των πολιτών και των υπηρεσιών που παρέχει και να χρησιμοποιεί μεθόδους και μέσα που θα της επιτρέπουν να καταγράφει, να γνωρίζει και να μετρά αξιόπιστα την εικόνα που έχει ο πολίτης για την λειτουργία της.

Σε αυτή την κατεύθυνση και με στόχο τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχει στους πολίτες, ο Δήμος Παλαιού Φαλήρου, έθεσε σε

λειτουργία ένα νέο εργαλείο απευθείας αξιολόγησής των υπηρεσιών του από τους δημότες. Με την «Φωνή του Δημότη», οι δημότες και οι κάτοικοι θα μπορούν να αξιολογούν τις υπηρεσίες που τους παρέχονται μετά από κάθε επίσκεψή τους – δια ζώσης ή ψηφιακά – στις δημοτικές υπηρεσίες, αξιολογώντας την ικανοποίησή τους, μέσω της

υπάρχει αποτελεσματικότερος σχεδιασμός της λειτουργίας των υπηρεσιών του Δήμου.

Η «Φωνή του Δημότη» λειτουργεί αρχικά στις υπηρεσίες του Δημοτολογίου και του Ληξιαρχείου, ενώ θα ακολουθήσει σταδιακά το σύνολο των υπηρεσιών του Δήμου Παλαιού Φαλήρου. Θέλουμε και καλού-

Η «Φωνή του Δημότη» λειτουργεί αρχικά στις υπηρεσίες του Δημοτολογίου και του Ληξιαρχείου, ενώ θα ακολουθήσει σταδιακά το σύνολο των υπηρεσιών του Δήμου Παλαιού Φαλήρου

αποστολής ενός σύντομου ερωτηματολογίου, με sms ή email.

Η αξιολόγηση των υπηρεσιών του Δήμου αφορά στην αποτελεσματικότητά των υπηρεσιών, την ταχύτητα διεκπεραίωσης, την χρηστικότητα της ηλεκτρονικής πλατφόρμας και την ικανοποίηση των αιτημάτων των κατοίκων, ενώ στόχος της δράσης είναι να καταγράψει το επίπεδο εξυπηρέτησης από τις υπηρεσίες και το προσωπικό, καθώς και να

με τους δημότες να συμμετάσχουν ενεργά στη νέα αυτή προσπάθεια, ώστε μέσα από τη δική τους ανατροφοδότηση, να επιτευχθεί από κοινού, ακόμα μεγαλύτερη βελτίωση της καθημερινότητάς μας.

Τον Ιούλιο του 2022 έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων

κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Ο Δήμος Παλαιού Φαλήρου στο πλαίσιο της συγκεκριμένης πρόσκλησης προτίθεται να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης για την προμήθεια νέων εφαρμογών και τεχνολογικών μέσων.

Με στόχο την βελτίωση της διαχείρισης και της λειτουργικότητας του αστικού περιβάλλοντος του Δήμου, παρέχοντας πιο αποδοτικές, καινοτόμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, προς όφελος των κατοίκων, των επισκεπτών και των επιχειρήσεων.

Οι προτάσεις μας θα αφορούν πλήθος δράσεων με κυριότερες το Έξυπνο Σύστημα Ελεγχόμενης Στάθμευσης (ΣΕΣ), τις Έξυπνες στάσεις ΜΜΜ, την Παροχή συστημάτων τηλεϊατρικής σε ευπαθείς ομάδες για απομακρυσμένη διάγνωση, το Έξυπνο σύστημα διασφάλισης προσβασιμότητας ατόμων με κινητικά προβλήματα, το Σύστημα διαχείρισης αστικού πρασίνου και κοινοχρήστων χώρων, την Ψηφιοποίηση τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς, τις Έξυπνες διαβάσεις πεζών και φιλικές προς ΑΜΕΑ, τα Συστήματα ενημέρωσης για κυκλοφορία, την Διασύνδεση λαμπτήρων σε κεντρικό υπολογιστικό κέντρο διαχείρισης, τα Έξυπνα συστήματα ενεργειακής διαχείρισης δημοτικών και σχολικών κτιρίων, την Διασύνδεση λαμπτήρων σε κεντρικό υπολογιστικό κέντρο διαχείρισης, την Πλατφόρμα διαχείρισης παιδικών σταθμών, ενημέρωσης γονέων με smart εφαρμογή, την Εγκατάσταση έξυπνων συστημάτων μέτρησης ποιότητας υδάτων, την Οργάνωση Γραφείου Κίνησης και Διαχείρισης Δημοτικού στόλου οχημάτων, τους

Έξυπνους κάδους απορριμμάτων και πολλές άλλες δράσεις, με στόχο εκμεταλλευόμενοι τις δυνατότητες και την εξέλιξη της τεχνολογίας να έχουμε σαφή, ουσιαστικά και κυρίως μετρήσιμα αποτελέσματα στην καθημερινότητα του πολίτη αλλά και στο επίπεδο υπηρεσιών που παρέχουμε.

Θα επιδιώξουμε να εγκριθούν όσο γίνεται περισσότερες προτάσεις και σε αυτή την κατεύθυνση οι συνεργάτες μου και εγώ προσωπικά συντάσσουμε τους σχετικούς φακέλους προκειμένου να αξιοποιήσουμε στον μέγιστο βαθμό το πρόγραμμα.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά;

Στο Παλιό Φάληρο εκμεταλλευτήκαμε την περίοδο της καραντίνας, κινηθήκαμε τάχιστα, σχεδιάσαμε και εφαρμόσαμε σειρά αποτελεσματικών ιδεών και διαδικασιών, πετυχαίνοντας να αντιμετωπίσουμε σοβαρά προβλήματα και κενά.

Μέσω του ψηφιακού μετασχηματισμού που δρομολογήσαμε, προχωρήσαμε καινοτομώντας και αξιοποιώντας λύσεις μέσω της τεχνολογίας, στην παροχή υπηρεσιών προς τους δημότες και τις επιχειρήσεις, διευκολύνοντας την πρόσβαση τους ή την επικοινωνία τους με το δήμο.

Η έκδοση σειράς πιστοποιητικών και δικαιολογητικών ψηφιακά πλέον, χωρίς να απαιτείται η φυσική παρουσία του δημότη, αποτελεί μια σημαντική παρέμβαση που καθιστά την καθημερινότητα των πολιτών καλύτερη, ενώ ο Δήμος μας σε πανελλαδική πρωτιά λειτούργησε την πλατφόρμα διαδικτυακής ενημέρωσης & εξυπηρέτησης myKEPlive.

Δίνοντας έτσι, την δυνατότητα δι-εκπαιώσης ερωτημάτων - αιτημάτων μέσω τηλεδιάσκεψης/βιντεοκλήσης, με διαδικτυακό ραντεβού από υπαλλήλους του ΚΕΠ σε πολίτες και επιχειρήσεις, αποφεύγοντας τον συγχρωτισμό και την ταλαιπωρία.

Επίσης, υιοθετώντας έξυπνες εφαρμογές, δημιουργήσαμε πιστοποιημένο προφίλ κοινότητας στο viber, το οποίο παρέχει σε πραγματικό χρόνο σε όσους δημότες και κατοίκους έχουν γίνει μέλη της κοινότητας, άμεση και έγκυρη πληροφόρηση για τις δράσεις, τις εκδηλώσεις αλλά και τις ανακοινώσεις του Δήμου δημιουργώντας ένα λειτουργικό, αξιόπιστο, εναλλακτικό δίκτυο επικοινωνίας και ενημέρωσης των δημοτών.

Για θέματα και ανακοινώσεις του Δήμου αλλά και για την δραστηριότητα συλλόγων, φορέων και σωματείων τη πόλης ενώ η χρησιμότητα της συγκεκριμένης εφαρμογής αναδεικνύεται ειδικά σε καταστάσεις εκτάκτων αναγκών.

Ειδική αναφορά επίσης θα ήθελα να κάνω στην ένταξη του Δήμου μας στο gov.gr καθώς ο Δήμος μας αποτέλεσε τον πρώτο Δήμο της χώρας που εντάχθηκε, συμμετέχοντας ταυτόχρονα, ως πιλοτικός Δήμος, στον σχεδιασμό των εφαρμογών που αναπτύχθηκαν από την Γενική Γραμματεία Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Απλούστευσης Διαδικασιών και το Εθνικό Δίκτυο Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας (ΕΔΥΤΕ ΑΕ – GRNET), με την υποστήριξη της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, του Υπουργείου Εσωτερικών και της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας.

Στο Παλαιό Φάληρο εκμεταλλευτήκαμε την περίοδο της καραντίνας, κινηθήκαμε τάχιστα, σχεδιάσαμε και εφαρμόσαμε σειρά αποτελεσματικών ιδεών και διαδικασιών

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο Δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Στόχος όλων αυτών των πολιτικών και δράσεων που σας περιέγραφα είναι αφενός να βάλουμε τέλος στις ουρές και αφετέρου, η διαρκής βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών με παράλληλη αύξηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας του οργανισμού μας, προς όφελος των πολιτών.

Τα ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα που λαμβάνουμε από τη χρήση των εφαρμογών και των προγραμμάτων, δείχνουν ότι το επιτυγχάνουμε και για αυτό θέλω να ευχαριστήσω τους υπαλλήλους του Δήμου Παλαιού Φαλήρου που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή του ψηφιακού μετασχηματισμού του οργανισμού μας, δίπλα και όχι απέναντι στον πολίτη.

Παράλληλα προωθούμε και προτρέπουμε τους πολίτες σε προγράμματα ψηφιακής εκπαίδευσης, καθώς το σύνολο των δημοτών, πρέπει να αποκτήσει τις κατάλληλες ψηφιακές δεξιότητες, προκειμένου να είναι σε θέση να επωφεληθεί του ψηφιακού μετασχηματισμού που ήδη συντελείται.

Ήδη έχουμε πραγματοποιήσει κύκλο σεμιναρίων με την Περιφέρεια Αττικής ενώ έχουμε συμπεριλάβει σχετικά γνωστικά αντικείμενα στα προγράμματα δια βίου μάθησης που κατά καιρούς υλοποιούμε, με εντυπωσιακή συμμετοχή και αποδοχή από τους δημότες μας. ■

Αθανάσιος Ζούτσος

Δήμαρχος Παλλήνης

Όλοι οι δήμοι κάναμε ένα «ψηφιακό σπριντ» και αυτό πρέπει να συνεχιστεί

Ο δήμος Παλλήνης συμμετέχει στο πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» με δράσεις και έργα που θα παρουσιάσει μέσα στο προσεχές διάστημα, ενώ συνεχίζει να επενδύει στον πλήρη ψηφιακό μετασχηματισμό. Έχει προχωρήσει σε όλες τις δράσεις εξοικονόμησης και ενεργειακής αναβάθμισης, ενώ ήδη κάνει το πρώτο βήμα και για τη μετάβαση στην ηλεκτροκίνηση. Όμως, όπως αναφέρει ο δήμαρχος Αθανάσιος Ζούτσος, εκτός από τους πόρους, που είναι σαφέστατα απαραίτητοι, απαιτούνται και τολμηρές θεσμικές πρωτοβουλίες, που θα λύσουν τα χέρια των δήμων για να μπορέσουν να συμβάλουν αποτελεσματικά στη μεγάλη μάχη της ενέργειας.

Τον Ιούλιο έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Είναι ένα πολύ σημαντικό εργαλείο στην κατεύθυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού της Δημόσιας Διοίκησης η οποία είναι απαίτηση των καιρών. Το είδαμε αυτό και στην πανδημία με τις πρωτόγνωρες συνθήκες που δημιούργησε σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο και ανέδειξε όσο ποτέ άλλοτε, τη μεγάλη και επιτακτική ανάγκη για τον ψηφιακό μετασχηματισμό που θα απλοποιήσει και θα διευκολύνει δραστικά, την επαφή της διοίκησης με τους πολίτες.

Όλοι κάναμε ένα «ψηφιακό σπριντ» και αυτό πρέπει να συνεχιστεί. Ως Δήμος Παλλήνης έχουμε κάνει ήδη πάρα πολλά προς αυτή την κατεύθυνση και φυσικά συμμετέχουμε στο πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» με δράσεις και έργα που θα εξειδικεύσουμε μετά στο προσεχές διάστημα.

Συνεχίζουμε να επενδύουμε στον πλήρη ψηφιακό μετασχηματισμό του Δήμου μας, αλλά και στην κατάρτιση των εργαζομένων, κάτι το οποίο θεωρούμε πολύ κρίσιμο. Οι καιροί απαιτούν εξάλειψη της γραφειοκρατίας, απλούστευση των διαδικασιών, αποτελεσματικότερο έλεγχο, διαφάνεια και εξοικονόμηση χρόνου.

Οι καινοτόμες ηλεκτρονικές υπηρεσίες, τις οποίες δημιούργησε το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης μας βοήθησαν όλους, μέσα στην πανδημία. Πρέπει όμως να συνεχιστούν αλλά και να εμβαθύνουν, μέσω και της επέκτασης των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου, προκειμένου να ψηφιοποιηθεί πλήρως η Δημόσια Διοίκηση, να υπάρξει ομοιογένεια σε ψηφιακές

υπηρεσίες των φορέων του Δημοσίου και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ώστε να μη χάνεται στο τέλος ο πολίτης, σε έναν λαβύρινθο εφαρμογών και πλατφόρμων, που οι περισσότερες, θα καταλήξουν να υπολειμθούν και να απαξιώνονται.

Το μέλλον, που ήδη ξεκίνησε, απαιτεί να αξιοποιήσουμε πλήρως το «ψηφιακό σπριντ» που κάναμε. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός είναι μια εξελικτική πορεία και η μετάβαση, χρειάζεται κεντρική στρατηγική με πανεθνικό όραμα, για το κοινό ψηφιακό μέλλον μας.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Εμείς, στον Δήμο Παλλήνης, κατανοώντας ότι οι τεχνολογικές εξελίξεις αλλάζουν ραγδαία τα πάντα, ξεκινήσαμε εδώ και χρόνια, την προσπάθεια ψηφιακού μετασχηματισμού του Δήμου μας και δημιουργήσαμε πρωτο-

ποριακές ηλεκτρονικές πλατφόρμες εξυπηρέτησης των πολιτών. Πολύ πριν την πανδημία, δημιουργήσαμε το ηλεκτρονικό Σύστημα Διαδικτυακής Οικονομικής Πληροφόρησης Οφειλών, δίνοντας στους πολίτες την δυνατότητα να κάνουν όλες τις οικονομικές συναλλαγές τους με τον Δήμο, από τον υπολογιστή ή το κινητό τους. Επίσης, από το 2017, δημιουργήσαμε την πλατφόρμα energos-politis.gr μέσα από την οποία οι πολίτες μπορούν να έρθουν σε άμεση επαφή με τις δημοτικές υπηρεσίες, και να αναφέρουν προβλήματα καθημερινότητας και να επισυνάψουν φωτογραφίες και βίντεο. Η εφαρμογή δίνει τη δυνατότητα αυτόματου ακριβούς προσδιορισμού της θέσης του προβλήματος πάνω στο χάρτη. Με αυτό τον τρόπο ο Δήμος ενημερώνεται μέσω email και αναθέτει αυτόματα στις αρμόδιες υπηρεσίες τις αντίστοιχες εργασίες.

Δημιουργήσαμε ακόμη την πλατφόρμα InfoΔράση που αποτελεί καθημερινή ακτινογραφία ολόκληρης της δραστηριότητας του Δήμου. Με την πλατφόρμα αυτή, ενημερώνουμε με

Είμαστε ο Δήμος που πρώτος από όλους ολοκλήρωσε και ξεκίνησε να εφαρμόζει, το 2015, ολοκληρωμένο Στρατηγικό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών Στερεών Αποβλήτων

διαφάνεια την τοπική κοινωνία για την συνολική λειτουργία του Δήμου.

Ακόμη, υλοποιήσαμε την πλατφόρμα MyGis, η οποία διαθέτει είκοσι ειδικά διαμορφωμένους, φιλικούς για το ευρύ κοινό, χάρτες και εξήντα επίπεδα πληροφόρησης, οργανωμένα στο ίδιο σύστημα, καθώς και την πλατφόρμα City Guide, με την οποία, προωθούμε με έναν ενιαίο και σύγχρονο τρόπο, την ανάπτυξη των τριών Δημοτικών Ενοτήτων του Δήμου μας, την Ανθούσα, τον Γέρακα και την Παλλήνη. Δημότες και επισκέπτες μπορούν να περιηγηθούν διαδικτυακά στα αξιοθέατα και να βρουν επιχειρήσεις και επαγγελματίες του δήμου. Ήδη είναι καταχωρημένες πάνω από 700 επιχειρήσεις, 34 αξιοθέατα και πάνω από 100 υποδομές πόλης (πολιτιστικά κέντρα, αθλητικοί χώροι, σχολεία κ.λπ.)

Πολύ σημαντική είναι και η πλατφόρμα Get A Pet, η οποία αποτελεί ένα ολοκληρωμένο περιβάλλον καταγραφής και υιοθεσίας αδέσποτων ζώων.

Ο Δήμος Παλλήνης διαθέτει ακόμη, ειδικό Σύστημα Διαχείρισης Στοιχείων Ύδρευσης μέσω φορητών συσκευών, για χρήση από την υπηρεσία, η οποία περιλαμβάνει καταγραφή ενδείξεων μετρητών με λήψη δορυφορικού στίγματος μέσω του οποίου γίνεται απεικόνιση υδρομετρητών σε χάρτη.

Επίσης, διαθέτουμε την πλατφόρμα ανταποδοτικής ανακύκλωσης Follow-green που επιβραβεύει τους πολίτες που επαναχρησιμοποιούν ή ανακυκλώνουν. Οι πολίτες δημιουργούν λογαριασμό και κερδίζουν πόντους μέσω online εκπαιδευτικών δράσεων για την ανακύκλωση και μέσω καταχώρησης της ανακύκλωσης που κάνουν στον Δήμο τους. Στη συνέχεια, εξαργυρώνουν τους πόντους επιβράβευσης σε κληρώσεις, ειδικές παροχές - εκπώσεις τοπικών επιχειρήσεων ή τους δωρίζουν σε σχολεία στο πλαίσιο σχολικών δράσεων ανακύκλωσης. Πάνω σε όλη αυτή τη βάση που ήδη είχαμε χτίσει, στηριχθήκαμε για να λειτουργήσουμε, άμεσα και αποτελεσματικά, με ψηφιακό τρόπο, και στον καιρό της πανδημίας. Έτσι, από την πρώτη μέρα, δώσαμε την δυνατότητα στους δημότες, να μπορούν εύκολα και απλά, να εξυπηρετηθούν, για οποιαδήποτε συναλλαγή με τον Δήμο, με ένα κλικ, στην ιστοσελίδα www.pallini.gr.

Όλα αυτά είναι μια κληρονομία την οποία θα συνεχίσουμε να αξιοποιούμε και να επεκτείνουμε, γιατί φυσικά υπάρχουν ακόμα πολλά να κάνουμε.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε κείριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολι-

κών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Υπάρχει μια πληθώρα έργων που ήδη έχουμε ξεκινήσει ή ξεκινούν στο επόμενο διάστημα. Ήδη, πολύ πριν την κρίση της ενέργειας, προχωρήσαμε στην ενεργειακή αναβάθμιση του οδοφωτισμού μας και των σχολικών και δημοτικών κτιρίων. Μέσα στους επόμενους μήνες, θα έχει ολοκληρωθεί η αντικατάσταση σε ποσοστό 100% του δημοτικού οδοφωτισμού με led φωτιστικά σώματα. Προχωράμε επίσης στην κατασκευή του ενεργειακού ανοιγόμενου στεγάστρου του Κολυμβητηρίου Παλλήνης ενώ σε ότι αφορά στις αστικές αναπλάσεις, ξεκινάμε τρεις εμβληματικές παρεμβάσεις. Το Πάρκο Πανοράματος Παλλήνης, έκτασης 60 στρεμμάτων σε έκταση που κάπκε στο παρελθόν, όπου θα φυτευτούν πάνω από 1.000 νέα δέντρα, το Πάρκο Ρέματος Παναγίτσας στον Γέρακα, έκτασης 40 στρεμμάτων που θα διαμορφωθούν σε μια νησίδα πρασίνου, αναψυχής και ποικίλων δραστηριοτήτων μήκους 1,6 χλμ. στην καρδιά της πόλης καθώς και τις μεγάλες αναπλάσεις του κέντρου της Παλλήνης και της Κάντζας. Πρόκειται για έργα που θα αυξήσουν κατά πολύ το ισοζύγιο πρασίνου στον Δήμο μας και τους οργανωμένους κοινόχρηστους χώρους και θα βελτιώσουν ακόμα περισσότερο τις ζωές των κατοίκων.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Είμαστε ο Δήμος που πρώτος από όλους ολοκλήρωσε και ξεκίνησε να εφαρμόζει, το 2015, ολοκληρωμένο Στρατηγικό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών Στερεών Αποβλήτων. Υλοποιούμε επίσης εδώ και πάνω από έξι

χρόνια το πρόγραμμα ανακύκλωσης Followgreen με έξι ρεύματα συλλογής υλικών (γυαλί, χαρτί, μέταλλα, τηγανέλαια, πλαστικό, συσκευές), με την ενεργό συμμετοχή των μαθητών και των οικογενειών τους ενώ πάνω από δυο χιλιάδες κάτοικοι του Δήμου μας συμμετέχουν στο πρόγραμμα ανταποδοτικής ανακύκλωσης. Επιπλέον, μέσα στο επόμενο διάστημα θα προχωρήσουμε στη δημιουργία του Κεντρικού Πράσινου Σημείου και των Γωνιών Ανακύκλωσης σε κάθε Ενότητα. Είναι ένα έργο προϋπολογισμού 1,5 εκατομμυρίου ευρώ και η υλοποίηση του θα συμβάλλει δραστηκά στην αύξηση της ανακύκλωσης και στη μείωση των απορριμμάτων που οδηγούνται προς ταφή.

Συνεχίζουμε με συνέπεια και μεθοδικά βήματα, την προσπάθεια μας να προστατεύσουμε το περιβάλλον και να βελτιώσουμε την ποιότητα ζωής των κατοίκων της πόλης μας, εξοικονομώντας παράλληλα, πολύτιμους πόρους που μπορούν να στραφούν σε άλλες κατευθύνσεις με χρήσιμα έργα και δράσεις, που έχει ανάγκη η πόλη μας.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύ-

σιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Πρέπει όλοι μας να αλλάξουμε την λογική με την οποία αντιμετωπίζουμε την ενέργεια και τους πόρους. Ήδη, η τοπική Αυτοδιοίκηση έχει κάνει πάρα πολλά. Εμείς ως Δήμος Παλλήνης προχωρήσαμε σε όλες τις δράσεις εξοικονόμησης και ενεργειακής αναβάθμισης που ανέλυσα παραπάνω ενώ ήδη κάναμε το πρώτο βήμα και για τη μετάβαση στην ηλεκτροκίνηση. Προχωράμε στη σταδιακή αλλαγή του δημοτικού στόλου με τα 10 πρώτα ηλεκτροκίνητα οχήματα και των 10 πρώτων σταθμών φόρτισης, ενώ βρίσκεται στο τελικό στάδιο ολοκλήρωσης η μελέτη χωροθέτησης των Σταθμών Φόρτισης Ηλεκτροκίνητων Οχημάτων που θα καλύψει πυκνά, όλον τον Δήμο. Επιπλέον προχωράμε στην προμήθεια ηλεκτρικών ποδηλάτων που θα χρησιμοποιούν δωρεάν οι κάτοικοι. Όμως όσα κι αν πετύχει ένας Δήμος μόνος του, δεν αρκούν. Είναι προφανές ότι η αντιμετώπιση του προβλήματος πρέπει να είναι συνολική και στοχευμένη, και όχι αποσπασματική. Χρειάζεται ένα ολοκληρωμένο και οραματικό σχέδιο για μεγάλες αλλαγές, που θα κάνουν τους δήμους ενεργειακά αυτόνομους. Εκτός από

τους πόρους, που είναι σαφέστατα απαραίτητοι, απαιτούνται και τολμηρές θεσμικές πρωτοβουλίες, που θα λύσουν τα χέρια των δήμων για να μπορέσουν να συμβάλουν αποτελεσματικά στη μεγάλη μάχη της ενέργειας. Μεταρρυθμίσεις όπως ο νόμος για την απλούστευση της αδειοδότησης των ΑΠΕ, που δίνει τη δυνατότητα στους Δήμους να παράγουν ενέργεια για το σύνολο των δημοτικών εγκαταστάσεων και υποδομών, όπως και για τον οδοφωτισμό, κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση. Απαιτούνται όμως περισσότερα. Όπως το να διευκολυνθεί η μόχλευση κεφαλαίων από διάφορες πηγές (Ταμείο Ανάκαμψης, Πράσινο Ταμείο, ΕΣΠΑ κ.λπ.) για έργα ΑΠΕ και για την ολοκλήρωση του εκσυγχρονισμού του δημοτικού φωτισμού. Ακόμα, πρέπει να τρέξουν πιο γρήγορα οι διαδικασίες αλλά και να αυξηθούν οι πόροι του προγράμματος «ΗΛΕΚΤΡΑ» για την ενεργειακή αναβάθμιση των δημόσιων κτιρίων. Δεν πρέπει να χαθεί άλλος χρόνος. Το κράτος οφείλει τόσο να χρηματοδοτήσει όσο και να διευκολύνει θεσμικά τους δήμους για να κρατήσουμε τις πόλεις ανοιχτές, χωρίς να επιβαρύνουμε τους πολίτες, και να περάσουμε γρήγορα σε μια νέα εποχή ενεργειακής αυτονομίας και εξοικονόμησης, χωρίς καμία εξάρτηση. ■

Γιάννης Μώραλης

Δήμαρχος Πειραιά

Υπόθεση όλων μας η μετάβαση στα πρότυπα της έξυπνης πόλης

Στον δήμο Πειραιά συνεχίζουν σταθερά στην κατεύθυνση υλοποίησης του μεγαλύτερου αναπτυξιακού σχεδίου στην ιστορία του Πειραιά, το οποίο χρηματοδοτείται από ευρωπαϊκούς πόρους ύψους 80 εκατομμυρίων ευρώ. Έργα και παρεμβάσεις που αλλάζουν τον Πειραιά προς το καλύτερο, δημιουργώντας σημαντική αναπτυξιακή δυναμική και προϋποθέσεις ενημερίας για όλους τους πολίτες. Όπως αναφέρει ο Δήμαρχος Γιάννης Μώραλης, η προσπάθεια για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της λειτουργίας του δήμου και της καθημερινότητας είναι διαρκής. Έχουν δρομολογηθεί επιπλέον παρεμβάσεις σε πρόσθετους τομείς, ώστε η ψηφιακή τεχνολογία να αγκαλιάσει και να αναβαθμίσει τα περισσότερα πεδία της καθημερινότητας.

Τον Ιούλιο του 2022 έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» αποτελεί αναμφίβολα μια πολύ σημαντική κίνηση, καθώς βοηθάει το μεγαλύτερο μέρος των Δήμων της χώρας να εγκαταστήσουν ψηφιακά συστήματα και εφαρμογές νέας γενιάς που μεταβάλλουν την καθημερινότητα των πολιτών.

Ο Δήμος Πειραιά, σημειώνω, δεν συμμετέχει στο πρόγραμμα αυτό, αφού έχει πληθυσμό άνω των 100.000 κατοίκων, αλλά σε αντίστοιχο πρόγραμμα με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης, μαζί με 16 ακόμα Δήμους. Τα δύο προγράμματα πιστεύω ότι θα επιταχύνουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό στην Αυτοδιοίκηση, και τη μετάβαση στο πρότυπο της «έξυπνης πόλης», κάτι το οποίο δεν είναι μια «εικόνα από το μέλλον», αλλά ένα ζητούμενο στο παρόν.

Είναι δε ιδιαίτερα σημαντικό πώς δίνεται περιθώριο στους Δήμους να επιλέξουν οι ίδιοι δράσεις που θέλουν να υλοποιήσουν, με βάση τη στρατηγική στόχευση, τις προτεραι-

ότητες και τις ανάγκες κάθε τοπικής κοινωνίας. Γίνεται, λοιπόν, υπόθεση όλων μας η πορεία μετάβασης στο πρότυπο της «έξυπνης πόλης», και μια σημαντική ευκαιρία που κάθε Δήμος θα πρέπει να αξιοποιήσει, κάνοντας βήματα μπροστά στο μετασχηματισμό του και τη διάχυση των οφελών στην τοπική κοινωνία.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Εφαρμόζοντας την Ψηφιακή Στρατηγική 2018 – 2024 που καταρτίσαμε στο Δήμο Πειραιά, καθ' όλο το προηγούμενο διάστημα έχουμε προχωρή-

σει σε ψηφιοποιήσεις του μεγαλύτερου μέρους των εγγράφων και των πιστοποιητικών που εκδίδει ο Δήμος, διευκολύνοντας την εξυπηρέτηση των πολιτών, χωρίς οι τελευταίοι να υφίστανται καμία μετακίνηση, αναμονή ή ταλαιπωρία.

Επιπλέον, υλοποιούμε ένα πλήθος από καινοτόμες και «έξυπνες» υπη-

Η προσπάθεια για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της λειτουργίας του δήμου και της καθημερινότητας είναι διαρκής

➤ Συνέντευξη: Γιάννης Μώραλης

ρεσίες, όπως η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός του δημοτικού φωτισμού σε ολόκληρη την πόλη για εξοικονόμηση ενέργειας και για μια περιβαλλοντικά πιο φιλική πόλη, οι δράσεις που υλοποιεί το Κέντρο Επιχειρηματικής Καινοτομίας για την Γαλάζια Ανάπτυξη «Blue Lab», η εφαρμογή «Pigeapp», με την οποία κάθε πολίτης μπορεί να καταγράφει προβλήματα και να ενημερώνει σχετικά τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου μέσα από το κινητό του τηλέφωνο, η ψηφιοποίηση του Ιστορικού Αρχείου της πόλης μας κ.ά.

Φυσικά, η προσπάθεια για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της λειτουργίας του Δήμου και της καθημερινότητας είναι διαρκής, και ο Δήμος έχει δρομολογήσει επιπλέον παρεμβάσεις σε πρόσθετους τομείς, ώστε η ψηφιακή τεχνολογία να αγκαλιάσει και να αναβαθμίσει τα περισσότερα πεδία της καθημερινότητας.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε κείριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Συνεχίζουμε σταθερά στην κατεύθυνση υλοποίησης του μεγαλύτερου αναπτυξιακού σχεδίου στην ιστορία του Πειραιά, το οποίο χρηματοδοτείται από ευρωπαϊκούς πόρους ύψους 80 εκατομμυρίων ευρώ μέσω της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης και η οποία αναμένεται να επεκταθεί και στη νέα Προγραμματική Περίοδο, καθώς και από όλες τις υπόλοιπες διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης. Με έργα και παρεμβάσεις στο πεδίο της αστικής ανάπλασης και αναζωογόνησης, της αξιοποίησης της «πράσινης» ενέργειας, της βελτίωσης σε υποδομές και εγκαταστάσεις του Δήμου,

της ενίσχυσης των πράσινων χώρων σε όλες τις γειτονίες της πόλης, και τη βελτίωση των δομών κοινωνικής φροντίδας – μεταξύ άλλων. Έργα και παρεμβάσεις που αλλάζουν τον Πειραιά προς το καλύτερο, δημιουργώντας σημαντική αναπτυξιακή δυναμική και προϋποθέσεις ευημερίας για όλους τους πολίτες.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Στο Δήμο Πειραιά έχουμε επενδύσει στη βελτίωση της διαχείρισης των αστικών αποβλήτων, στην ενίσχυση της ανακύκλωσης και στην υιοθέτηση της κυκλικής οικονομίας. Ξεκινήσαμε μια σημαντική δράση ανακύκλωσης, το πρόγραμμα “Κάνθαρος”, το οποίο υλοποιούμε εδώ και δύο χρόνια, και το οποίο διευρύνουμε σταδιακά σε όλες τις γειτονίες του Πειραιά. Μέσα από το πρόγραμμα, δίνουμε κίνητρα ώστε κάθε νοικοκυριό να μετατρέψει σε καθημερινή του συνήθεια τη διαλογή στην πηγή και την ανακύκλωση.

Το πρόγραμμα έχει ιδιαίτερη απήχηση στους δημότες του Πειραιά, με συμμετοχή άνω των 2.000 νοικοκυριών ήδη, ενώ και τα ποσοστά ανακύκλωσης στην πόλη έχουν διπλασιαστεί τα τελευταία δύο χρόνια, δείχνοντας πως κινούμαστε αποτελεσματικά στην κατεύθυνση μιας πόλης πιο φιλικής προς το περιβάλλον, με ένα σύγχρονο και κυρίως αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης απορριμμάτων.

Εφαρμόζοντας το Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων που επικαιροποιήσαμε το 2021, και σε συνδυασμό με την ανάπτυξη υποδομών διαχείρισης των αστικών αποβλήτων της Αττικής,

μέσα στα επόμενα χρόνια αναμένεται σημαντική βελτίωση των επιδόσεων στην ανακύκλωση, τη διαλογή στην πηγή και την επαναχρησιμοποίηση υλικών, με περιβαλλοντικά, κοινωνικά, αλλά και οικονομικά και αναπτυξιακά οφέλη.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Ήδη από το 2018, στο Δήμο Πειραιά καταρτίσαμε το δικό μας Σχέδιο Δράσης Αειφόρου Ενέργειας και Κλίματος, που θέτει το πλαίσιο υλοποίησης παρεμβάσεων αξιοποίησης των «καθαρών» μορφών ενέργειας και των ΑΠΕ, ενίσχυσης της ενεργειακής εξοικονόμησης και αποδοτικότητας

Στο δήμο Πειραιά έχουμε επενδύσει στη βελτίωση της διαχείρισης των αστικών αποβλήτων, στην ενίσχυση της ανακύκλωσης και στην υιοθέτηση της κυκλικής οικονομίας

στις υποδομές του Δήμου, τις μεταφορές και λοιπές κρίσιμες λειτουργίες της καθημερινότητας. Έχουμε, λοιπόν, ένα συνεκτικό, ολοκληρωμένο στρατηγικό πλαίσιο για την υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων για την ενεργειακή επάρκεια και μετάβαση, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη τις ανάγκες και τις εξελίξεις, που ειδικά στον ενεργειακό τομέα είναι διαρκείς και απρόβλεπτες.

Σχετικά έργα υλοποιούνται κατά τα τελευταία χρόνια, ενώ δρομολογούνται πρόσθετα για το επόμενο διάστημα, με αξιοποίηση και των διαφορετικών θεσμικών και χρηματοδοτικών εργαλείων που είναι διαθέσιμα.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Το «πέρασμα» στην ψηφιακή εποχή έχει ως αποδέκτη πρωτίστως τον πολίτη, την ανταπόκριση στις ανάγκες του και τη βελτίωση της καθημερινότητάς του. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός, άλλωστε, της λειτουργίας του Δήμου δεν μπορεί παρά να έχει έμπρακτο και μετρήσιμο αποτέλεσμα από πλευράς βελτίωσης της εξυπη-

ρέτησης του πολίτη, σε ποιοτικούς και ποσοτικούς όρους.

Για αυτό το λόγο και ενημερώνουμε διαρκώς την τοπική κοινωνία για νέες ψηφιακές υπηρεσίες και δυνατότητες, για νέα εργαλεία και πώς μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση σε αυτά οι πολίτες, για το πώς να εντάξουν τις νέες δυνατότητες αυτές στην καθημερινότητά τους.

Παράλληλα, πραγματοποιούμε ειδικές δράσεις και εκδηλώσεις ενημέρωσης των πολιτών και των επιχειρήσεων για την ψηφιοποίηση των υπηρεσιών και λειτουργιών του Δήμου, αλλά και για τις νέες εφαρμογές και ψηφιακές λύσεις που υλοποιούμε, με στόχο τη μέγιστη δυνατή εξοικείωση και υιοθέτηση αυτών. Δείχνοντας, έτσι, στην πράξη πως για εμάς ο ψηφιακός μετασχηματισμός δεν είναι μια υπόθεση μόνο των ειδικών και των ιθυνόντων που λαμβάνουν αποφάσεις, αλλά πρώτα και κύρια όλων των πολιτών. ■

Ο δήμος της Νέας Υόρκης εγκατέστησε 10 χιλ. κάμερες και αισθητήρες στις διασταυρώσεις, με στόχο να επενδύσει σε συνδεδεμένες υποδομές και προσαρμοστικά σήματα.

Επίσης, η πόλη έχει αναπτύξει ένα Πιλοτικό Πρόγραμμα Συνδεδεμένων Οχημάτων που επιδιώκει τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων από τα οχήματα που συμμετέχουν.

Τα στοιχεία που θα συγκεντρωθούν, θα χρησιμοποιηθούν για τη βελτίωση της ασφάλειας και της διαχείρισης της κυκλοφορίας σε πραγματικό χρόνο.

Νικόλαος Γεωργάκος

Δήμαρχος Πρέβεζας

Η Πρέβεζα τρέχει πιο γρήγορα προς το ψηφιακό μέλλον

Ο δήμος Πρέβεζας έχει εισέλθει δυναμικά στο δρόμο της ψηφιακής «επανάστασης» και της πράσινης μετάβασης, αναπτύσσοντας το απαιτούμενο πλαίσιο ώστε η ποιότητα ζωής των δημοτών να καλυτερεύει διαρκώς. Όπως εξηγεί ο Δήμαρχος, Νικόλαος Γεωργάκος, σε ένα δήμο με τέτοια ανάλογη τουριστική ανάπτυξη και στην εποχή των Big Data, οι ψηφιακές παροχές και λύσεις προς τους επισκέπτες και οι καλές πράσινες πρακτικές κρίνονται ως απαραίτητες. Το θέμα της κυβερνοασφάλειας για ένα Δήμο αποτελεί για τον κ. Γεωργάκο ένα τεράστιο σπουδαιότητας κομμάτι, όπως και το θέμα των ψηφιακών και πράσινων δεξιοτήτων είτε του προσωπικού, είτε των πολιτών.

Έχουμε εισέλθει στην τελική ευθεία για την ολοκλήρωση της θητείας 2019 -2023 από την ανάληψη των καθηκόντων σας στο τιμόνι του Δήμου Πρέβεζας. Κινείται η Πρέβεζα στο μονόδρομο πλέον του SMART & GREEN;

Η απόφασή μου να ασχοληθώ για πρώτη φορά ως υποψήφιος σε όποιο επίπεδο, πήγαζε από τη διαρκή ανάγκη και τη θέλησή μου, ως μηχανικός αλλά και πατέρας δύο νέων παιδιών, του να εναρμονιστεί ο τόπος μου με τις μεταβάσεις και τις επαναστάσεις της εποχής μας. Μία αρχικά πορεία να καλυφθεί το κενό σε σχέση με άλλες καλές πρακτικές μεγάλων Δήμων που πρωτοστατούν, μέσα από την αξιοποίηση κάθε διαθέσιμου εργαλείου, win – win συνεργειών, με εξωστρέφεια και στρατηγικό σχεδιασμό δεκαετίας. Αυτό ακριβώς το όραμα συμμερίστηκαν τα μέλη του συνδυασμού μας «ΔΗΜΟΣ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ ΜΑΣ!» και το ενέκριναν οι Δημότες με την καταγεγραμμένη εμπιστοσύνη τους με 60,32%.

Ναι, ο Δήμος Πρέβεζας σήμερα έχει εισέλθει δυναμικά με αξιώσεις στο μονόδρομο ανάπτυξης της ψηφιακής επανάστασης και της πράσινης μετάβασης, χτίζοντας σε πρώτη φάση τις βάσεις και καλύπτοντας το gap, της μη εναρμόνισης από το χθες και αναπτύσσοντας στο παρόν το απαιτούμενο πλαίσιο ώστε η ποιότητα ζωής των δημοτών και κυρίως των νέων μας που θέλουμε να προστατέψουμε από το brain drain, είτε προς το εξωτερικό είτε προς το εσωτερικό της χώρας εκτός του τόπου μας.

Έχετε μία μετρήσιμη εντυπωσιακή τουριστική ανάπτυξη την τελευταία τριετία με αναφορές τόσο στον εθνικό όσο και στο διεθνές τύπο με αφιερώματα ακόμα και από το

FORBES το 2020. Πόσο σπουδαία είναι η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση σε ένα αναπτυσσόμενο τουριστικό Δήμο.

Τεράστια σπουδαιότητα! Αρχικά το 2020, μετατρέψαμε την κρίση της πανδημίας σε ευκαιρία με δική μας in house καμπάνια «PREVEZA BE SAFE BE FREE» από τους συνεργάτες και με πρωτιά στη χερσαία Ελλάδα εμβολιαστική κάλυψη Πρέβεζα. Με τη διεθνή αναγνώριση του Μονολιθίου ως ασφαλέστερη παραλία της Ευρώπης την περίοδο του COVID 2020 από το EUROPEAN BEST DESTINATION, με τριπλή αναφορά στο αμερικανικό FORBES και σε πάνω από 100 μέσα αλλά και με το αφιέρωμα του AFP (Γαλλικού Πρακτορείου Ειδήσεων) «Greek town of Preveza bets on slow tourism to overcome virus», με όπλα μας τη ξεχωριστή ομορφιά του τόπου μας, την πλέον ξακουστή σε ιδανικό value for money γαστρονομία, το μεγαλύτερο αρχαιολογικό

χώρο της Αρχαίας Νικόπολης και το μεγάλο πλέον ατού του αεροδρομίου μας στο Άκτιο που αγγίζει το 1.000.000 αφίξεις, καθώς και τον πρωταθλητή μας του θαλάσσιου τουρισμού, με πάνω από 4.600 ελλιμενισμούς πετύχαμε σε τρία χρόνια κάτι πολύ σημαντικό!

Σε ένα Δήμο με τέτοια ανάλογη τουριστική ανάπτυξη και στην εποχή των BIG DATA, οι ψηφιακές παροχές και λύσεις προς τους επισκέπτες και σε κάθε επίπεδο αλλά και οι καλές πράσινες πρακτικές κρίνονται ως απαραίτητες. Ιδιαίτερα, στην εποχή που ο Δήμος Πρέβεζας σχεδιάζει να περάσει, σε συνδυασμό της στρατηγικής επένδυσης που έχουμε με το ENTERPRISE GREECE αλλά και της Ο.Χ.Ε. του Αμβρακικού που πρόσφατα ανακοινώθηκε, σε φιλοσοφία βιώσιμου τουρισμού και ανάπτυξης καλών πρακτικών Well being.

Στο επόμενο διάστημα και, εύχομαι στην επόμενη θητεία όταν οι δημό-

Το 2020, μετατρέψαμε την κρίση της πανδημίας σε ευκαιρία με δική μας in house καμπάνια «PREVEZA BE SAFE BE FREE»

τες ανανεώσουν την εμπιστοσύνη τους, η πλήρη ανάπτυξη και ολοκλήρωση των εν λόγω υπηρεσιών και καλών πρακτικών θα ολοκληρωθεί.

Τον Ιούλιο έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Όπως σας είπα και στην αρχή έχουμε την πρώτη αποστολή να καλύψουμε όσο δυνατόν περισσότερο το gap και την ανομοιογένεια που υπάρχει στο πεδίο των καλών πρακτικών από το Δήμο Τρικάλων και

τους Δήμους Αθηναίων και Θεσσαλονίκης μέχρι ένα μικρομεσαίο Δήμο της Περιφέρειας.

Είναι μία καλή αρχή για εμάς σε αυτό το πεδίο να καλύψουμε ως προς την εναρμόνιση βασικές πλέον ανάγκες αλλά δεν αρκεί μόνο αυτό διότι οι ανάγκες είναι πολύ υψηλές και η ταχύτητα των εξελίξεων που δεν πρέπει να χάσουμε είναι πολύ υψηλή επίσης.

Για παράδειγμα, το θέμα της κυβερνοασφάλειας για ένα Δήμο αποτελεί, αν και δεν είναι κάτι το άμεσα αντιληπτό από τους Δημότες στην καθημερινότητά τους όπως είναι το πεδίο του E democracy, ένα τεράστιας σπουδαιότητας κομμάτι που θα βρούμε μπροστά μας όπως και το θέμα των ψηφιακών και πράσινων δεξιοτήτων είτε του προσωπικού είτε των πολιτών.

Επίσης το θέμα των ψηφιακών μέσων στην Πολιτική Προστασία, όπως drones και συστήματα ελέγχου, είναι κρίσιμα στην εποχή της κλιματικής κρίσης για περιοχές σαν την δική μας. Άλλο σημαντικό θέμα είναι τα ψηφιακά μέσα στην προστασία όλων των Δημοτών σε μία συμπεριληπτική κοινωνία ως προς την ασφάλή τους μετακίνηση καθώς και οι πράσινες ψηφιακές λύσεις στο πλαίσιο της προστασίας του περιβάλλοντος.

Πιστεύω ότι το εν λόγω πρόγραμμα προσφέρει το πρώτο σκαλί για την κάλυψη αυτών που αλλού θεωρούνται δεδομένα και αλλού ως ανάγκες που δεν υπάρχουν και οι υπηρεσίες τόσο εξυπηρέτησης των δημοτών όσο όμως και της ψηφιακής ορθής και εναρμονισμένης λειτουργίας των εσωτερικών δημοτικών διαδικασιών θα κάνει την πρώτη αισθητή διαφορά. Σίγουρα όμως θα χρειαστεί ανάλογα τις ανάγκες κάθε Δήμου μία νέα πρό-

σκληση και κυρίως τη δυνατότητα ένταξης στο ανθρώπινο δυναμικό νέων ανθρώπων με ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Ένα από τα σημαντικά με μετρήσιμο και απότομο αποτέλεσμα ψηφιακό εργαλείο που αξιοποιούμε καθημερινά και αμφίδρομα με τους πολίτες είναι η πολυχρηστική ψηφιακή εφαρμογή της NOVOVILLE. Πλέον με χιλιάδες εγγραφές στην πλατφόρμα οι Δημότες βρίσκονται μέσα από την εφαρμογή με ένα κλικ μέσα στο Δημαρχείο σε κάθε υπηρεσία και στο γραφείο Δημάρχου και, εμείς μπορούμε αντίστοιχα να επικοινωνούμε μαζί τους. Επίσης ένα σημαντικό πεδίο και προτεραιότητα για εμάς είναι η εκπαίδευση στις ψηφιακές δεξιότητες και ήδη με τη CISCO ACADEMY τρέχουμε προγράμματα και έχουμε συνάψει MOU με το DTS.

Πολύ σημαντικό είναι και το πιλοτικό επιχειρησιακό ψηφιακό μας κέντρο <https://preveza.smartiscity.gr/> το οποίο αναπτύξαμε με την DOTSOFT και όπου παρακολου-

Το θέμα της κυβερνοασφάλειας, αν και δεν είναι άμεσα αντιληπτό από τους πολίτες, αποτελεί καίριο παράγοντα

των ψηφιακών υπηρεσιών

θούμε αστική κινητικότητα με κάμερες, κατανάλωση ενέργειας σε 30 δημοτικά κτίρια και τη διαχείριση του στόλου της καθαριότητας με ζύγιση των απορριμμάτων κατά τη διάρκεια της συλλογής τους.

Βέβαια σε αυτό το σημείο να τονίσω ότι τόσο οι 1500 εφαρμογές του gov.gr αλλά και άλλα χρήσιμα λειτουργικά ψηφιακά εργαλεία όπως η πλατφόρμα δήλωσης διόρθωσης τ.μ. ακινήτων της ΚΕΔΕ βοηθούν σημαντικά τους πολίτες. Όπως λέει και ο Κυριάκος Πιερρακάκης «Κάθε ημέρα μία μικρή αλλαγή, διευκολύνοντας την καθημερινότητα των πολιτών».

Εμείς προσπαθούμε να ακολουθούμε και να εναρμονιζόμαστε ακόμα και να πρωτοστατούμε όπως και πράξαμε με τον επιτυχή πλέον θεσμό του καινοτόμου παγκοσμίως DIGITAL BEACH SUMMIT. Ένας στόχος προς όλα αυτά είναι και η ανάπτυξη του Project GREEN è SMART Preveza στο χώρο του παλαιού τελωνείου της Πρέβεζας, ενός mini HUB ψηφιακής και πρά-

σινης μετάβασης ως προς την εκπαίδευση, την ευαισθητοποίηση και την ανάπτυξη της καινοτομίας στην περιοχή μας.

Κλείνοντας πιστεύω ότι το πιο δύσκολο έχει γίνει και με την εμπειρία του covid που επιτάχυνε από ανάγκη την ανάπτυξη μιας γενικής κουλτούρας της ψηφιακής και πράσινης εποχής και επανάστασης που διανύουμε.

Πλέον η Πρέβεζα με ταχύτητες οπτικής ίνας που πέρασε η COSMOTE στις οικίες και στις επιχειρήσεις αλλά με νέα κουλτούρα εξωστρέφειας και ανάπτυξης είναι έτοιμη μετά από την εισαγωγική αυτή περίοδο να τρέξει ακόμα πιο γρήγορα και με σχέδιο στο μονόδρομο της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης απαντώντας στις προκλήσεις της εποχής, τόσο στις ενεργειακές με την αξιοποίηση των ΑΠΕ όσο και του ψηφιακού μέλλοντος που ζούμε στο κεντρικό πεδίο στο σήμερα μέσα από την εκπαίδευση και την ανάπτυξη της ψηφιακής κουλτούρας των Δημοτών μας. ■

Γιώργης Χ. Μαρινάκης

Δήμαρχος Ρεθύμνου

Το πρόγραμμα "Εξυπνες Πόλεις" ενισχύει την λειτουργικότητα του δήμου και θωρακίζει τις συναλλαγές των πολιτών

Στο πλαίσιο του νέου Περιφερειακού Προγράμματος Κρήτης 2021-2027, ο Δήμος Ρεθύμνης προετοιμάζει ήδη το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης, το οποίο περιλαμβάνει έργα ύψους 28,9 εκ. ευρώ με επίκεντρο την αναζωογόνηση των γειτονιών στην πόλη και τα προάστια του Ρεθύμνου.

Ο Δήμαρχος Γιώργης Μαρινάκης μιλά για «έξυπνες εφαρμογές» που θα ενισχύουν τη λειτουργικότητα των δημοτικών υπηρεσιών, θα αναβαθμίζουν την ποιότητα, αλλά και το εύρος των προφερόμενων στους πολίτες υπηρεσιών και, ως εκ τούτου, θα βελτιώσουν την καθημερινότητα των πολιτών.

Τον Ιούλιο έκανε προεμέρα το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Πρόκειται για μια εξαιρετικά σημαντική αναπτυξιακή δυνατότητα που προσφέρει στους Δήμους τη δυνατότητα προμήθειας νέων εφαρμογών και τεχνολογικών μέσων, για να επενδύσουν σε ψηφιακές λύσεις και να εναρμονίσουν τη λειτουργία τους με τις σύγχρονες τεχνολογικές εφαρμογές κι επιταγές της ψηφιακής εποχής.

Τα οφέλη είναι πολλαπλά. Μέσα από τις «έξυπνες εφαρμογές» του προγράμματος, ενισχύεται η λειτουργικότητα των δημοτικών υπηρεσιών, αναβαθμίζεται η ποιότητα αλλά και το εύρος των προφερόμενων στους πολίτες υπηρεσιών και, ως εκ τούτου, βελτιώνεται η καθημερινότητα των πολιτών αφού διευκολύνεται η άμεση και χωρίς ταλαιπωρία εξυπηρέτησή τους και θωρακίζεται η των συναλλαγών τους με το Δήμο. Επιπλέον, διευκολύνεται ο βραχυπρόθεσμος και μακροπρόθεσμος στρατηγικός σχεδιασμός του Δήμου σε βασικούς άξονες προτεραιοτήτων του όπως είναι η βιώσιμη κινητικότητα:

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι στο Ρέθυμνο έχουμε τη δυνατότητα παρακολούθησης της κυκλοφορίας οχημάτων σε κεντρικούς δρόμους, σε πραγματικό χρόνο και τη συλλογή ποσοτικών δεδομένων που αποτελούν σημαντικά εργαλεία στο ρεαλιστικό και βιώσιμο σχεδιασμό κατάλληλων παρεμβάσεων για την ενίσχυση της βιώσιμης κινητικότητας.

Αντίστοιχο παράδειγμα αποτελεί το πρωτοποριακό σύστημα ελεγχόμενης στάθμευσης που εφαρμόζεται πιλοτικά στο Δήμο Ρεθύμνης όπως και για

εγκατάσταση ηλεκτρονικών συστημάτων που διευκολύνουν την ασφαλή μετακίνηση ΑμεΑ στο αστικό κέντρο.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Παραμένουμε πιστοί στις αρχές της βιώσιμης και ισόρροπης ανάπτυξης. Με αυτό το πνεύμα ο Δήμος Ρεθύμνης επενδύει στην αξιοποίηση και ανάπτυξη τεχνολογιών πληροφορικής, στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, αλλά και στη χρήση σύγχρονων, έξυπνων εφαρμογών με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των δημοτών και της εμπειρίας των επισκεπτών αλλά και την αναβάθμιση κι εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών του.

Ο προγραμματισμός και η υλοποίηση του στρατηγικού μας σχεδιασμού στο συγκεκριμένο άξονα, εναρμονίζεται με την ευρωπαϊκή πολιτική που προτάσσει την αξιοποίηση της τεχνολογίας ώστε η Ευρώπη να καταστεί κλιματικά ουδέτερη έως το 2050. Μια προσπάθεια για κλιματική ουδετερότητα που με προσήλωση ακολουθεί το Ρέθυμνο όλα τα τελευταία χρόνια. Με αυτό τον προσανατολισμό λοιπόν, η ψηφιακή μετάβαση του Δήμου Ρεθύμνης εξελίχθηκε σε τρεις βασικούς άξονες:

1) Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση: Περιλαμβάνει έργα Πληροφορικής τα οποία έχουν τύχει ειδικά τα τελευταία

δύο χρόνια μεγάλης αποδοχής από τους δημότες μας η οποία αποτυπώνεται στον διπλασιασμό των εγγεγραμμένων χρηστών και της αύξηση επισκεψιμότητας σελίδας του Δήμου καθώς και στην αύξηση των ηλεκτρονικών αιτημάτων. Επιγραμματικά αναφέρουμε:

■ Το σύστημα ηλεκτρονικών αιτημάτων πολιτών με δυνατότητα εξυπη-

ρέτησης άνω των 60 κατηγοριών αιτημάτων,

■ Την δυνατότητα ηλεκτρονικών πληρωμών με χρήση πιστωτικών και χρεωστικών καρτών

■ Την εφαρμογή για έξυπνα κινητά «Δημότης Ρεθύμνου»

■ Την ζωντανή αναμετάδοση συνεδριάσεων συλλογικών οργάνων αλλά και εκδηλώσεων.

■ Το Δημόσιο Ασύρματο δίκτυο Wifi ελεύθερης πρόσβασης με 110 σημεία αυτή τη στιγμή το οποίο συνεχώς επεκτείνεται, με καταμετρημένους 40.000 μοναδικούς χρήστες και συνολική κίνηση δεδομένων που ξεπερνά τα 2 Tb.

■ Την εφαρμογή διαχείρισης e- αιτημάτων που εξυπηρετεί 90 σχολεία του Δήμου.

■ Την διαχείριση διοικητικών εγγράφων και εργασιών αλλά και την ψηφιοποίηση εγγράφων για τη βελτιστοποίηση εσωτερικής λειτουργίας, μείωση της διακίνησης εγγράφων και την πλήρως ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των δημοτών.

Ο Δήμος Ρεθύμνης υλοποιεί πιλοτικά το «Έξυπνο σύστημα ελεγχόμενης στάθμευσης» που αφορά σε 644 συνολικά θέσεις

2) Ηλεκτροκίνηση: Ένας τομέας στον οποίο ο Δήμος Ρεθύμνης πρωτοπορεί από το 2018. Μέχρι σήμερα έχουν ολοκληρωθεί:

- Προμήθεια ενός ηλεκτρικού αυτοκινήτου που εξυπηρετεί ανάγκες μετακίνησης αιρετών και εργαζομένων σε απομακρυσμένες υπηρεσιακές υποχρεώσεις
- Ενόσ ηλεκτρικού λεωφορείου το οποίο σε συνεργασία με το ΚΤΕΛ, εξυπηρετεί δωρεάν τις μετακινήσεις πολιτών εντός αστικού ιστού
- Τοποθέτηση ηλεκτρικών φορτιστών, προμήθεια ποδηλάτων και πατινιών για τις ανάγκες των υπηρεσιών του Δήμου
- Τοποθέτηση 10 φορτιστών AC 22 Kw και ενός ταχυφορτιστή DC 50Kw σε δημόσιο χώρο προς ελεύθερη και δωρεάν χρήση από τους δημότες και επισκέπτες.

Μέσω της πλατφόρμας παρακολούθησης και διαχείρισης τους, εξασφαλίζουμε πλήρη εικόνα όλων των συνεδριών ανά φορτιστή αλλά και συνολικά δεδομένα, ειδοποιήσεις για πιθανές βλάβες αλλά και διαχείριση σε σχέση με τη χρήση τους. Η παρακολούθηση και διαχείριση των δεδομένων γίνεται απομακρυσμένα και με τη χρήση της εκάστοτε πλατφόρμας.

Η επιτυχής παρακολούθηση και ο συντονισμός των έξυπνων εφαρμογών, διενεργείται από ένα «control room» που οργανώθηκε σε δημοτική υπηρεσία

Επιπλέον τον επόμενο μήνα προκηρύσσεται ο διαγωνισμός προμήθειας δύο ηλεκτρικών αστικών λεωφορείων που θα διατεθούν δωρεάν στους πολίτες και 5 επιβατικών αυτοκινήτων με τους σταθμούς φόρτισής τους για τις ανάγκες των δημοτικών υπηρεσιών, Πρ/μού 1.2551.000Ε και χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα ΥΠ.ΕΣ «Αντ. Τρίτσης» και πόρους του δήμου.

As σημειωθεί ακόμη ότι στο πλαίσιο του έργου «Ενίσχυσης της μικροκινητικότητας Δήμου Ρεθύμνης» έχει ολοκληρωθεί ο διαγωνισμός προμήθειας 44 κοινόχρηστων ηλεκτρικών ποδηλάτων Πρ/μου 310.000 Ε που χρηματοδοτείται από το ΕΣΠΑ «2014-2020»

3) Έξυπνες εφαρμογές: Ο Δήμος Ρεθύμνης υλοποιεί πιλοτικά σε πανελλήνιο επίπεδο, ένα πολύπλοκο και απαιτητικό project σε επίπεδο Έξυπνων Εφαρμογών, το «Έξυπνο σύστημα ελεγχόμενης στάθμευσης» που αφορά σε 644 συνολικά θέσεις. Το σύστημα λειτουργεί με συνδυαστική χρήση των ηλεκτρονικών εφαρμογών που διαθέτει ο Δήμος κι επιτρέπει στον οδηγό κάθε οχήματος να εντοπίσει τη διαθέσιμη θέση στάθμευσης που τον εξυπηρετεί, να οδηγηθεί μέσω πλοηγού σε αυτήν και εφόσον την καταλάβει να πληρώσει μέσω της εφαρμογής. Επιπλέον είναι σε λειτουργία:

- 2) Πλατφόρμα ελέγχου του δικτύου Gateways LoRaWAN
- 3) Πλατφόρμα και εφαρμογή συντονισμού εμπορευματικών μεταφορών
- 4) Σύστημα συλλογής κυκλοφοριακών δεδομένων με θερμοκάμερες
- 5) Πλατφόρμα εντοπισμού του στόλου των Δημοτικών Οχημάτων
- 6) Πλατφόρμα παρακολούθησης λογαριασμών ενέργειας
- 7) Πλατφόρμα Έξυπνης Πόλης

Επιμέρους παρεμβάσεις του Δήμου μέσω έξυπνων εφαρμογών σε δη-

μόσιους χώρους με στόχο την εξυπηρέτηση των πολιτών, αφορούν σε: στάσεις τηλεματικής, έξυπνες διαβάσεις, πινακίδες ένδειξης ταχύτητας με radar, ένδειξη αντίστροφης μέτρησης για εμποδιζόμενα άτομα αλλά και ηχητικό σύστημα για άτομα με προβλήματα όρασης στους φωτεινούς σηματοδότες, α.

Η επιτυχής παρακολούθηση και ο συντονισμός των έξυπνων εφαρμογών, διενεργείται από ένα «control room» που οργανώθηκε γι' αυτό το σκοπό σε δημοτική υπηρεσία.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε κείριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Η συντελούμενη κλιματική αλλαγή, καθιστά την προστασία του περιβάλλοντος μέσα από δραστικές παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας, ορθολογικής διαχείρισης των φυσικών πόρων και διαχείρισης απορριμμάτων, επιτακτική. Εξίσου επείγουσα είναι η ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και η βελτίωση της καθημερινότητας αλλά και της ποιότητας ζωής των πολιτών που έχει τραυματιστεί από τις επιπτώσεις της οικονομικής και υγειονομικής κρίσης. Με αυτό το πνεύμα σχεδιάζουμε αναπτυξιακές παρεμβάσεις, με βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο κοινωνικό αποτύπωμα, αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του τόπου και διεκδικώντας, με ώριμες προτάσεις και μέλητες, κάθε δυνατή εθνική και, κυρίως, ευρωπαϊκή χρηματοδοτική πηγή.

Βιοκλιματικές αναπλάσεις κεντρικών οδών (όπως των οδών Σαλαμίνας & Μελισσινού για τη λειτουργία Open Mall στο Ιστορικό Κέντρο Ρεθύμνου, Πρ/μού 1.114.870€ και της οδού Κολοκοτρώνη Πρ/μού 919.000€), ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών

κτιρίων και σχολικών μονάδων με την εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης Ενέργειας (BEMS) (7ο Δημοτικό, 13ο Δημοτικό Σχολείο 5ο Δημοτικό σχολείο, 6ο Δημοτικό σχολείο και 1ο ΓΕΛ). αναπλάσεις συνδετηρίων οδών με τη δημιουργία συνδυαστικών υποδομών για την αναζωογόνηση των γειτονιών (όπως των οδών Δασκαλάκη, Χατζηδάκη, Καζαντζάκη, Ασκούτση, Πρεβελάκη, Σιγανού και Καστριανάκη , Πρ/μού 1.235.000,00€) είναι σε εξέλιξη.

Πρόκειται για έργα που διέπονται από τη φιλοσοφία των Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης που επικεντρώνεται, μεταξύ άλλων, στην αποσυμφόρηση της κυκλοφορίας και στη διευκόλυνση της μετακίνησης των πολιτών, στη διασφάλιση ελεύθερων δημόσιων χώρων και στη λειτουργική ενοποίηση των γειτονιών αλλά και τις αρχές της Βιώσιμης Ανάπτυξης με αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Επιδιώκοντας την ισόρροπη ανάπτυξη και τη δίκαιη κατανομή των πόρων, δημιουργούμε νέες ή αναβαθμίζουμε υφιστάμενες υποδομές σε Οικισμούς, όπως είναι το έργο προστασίας και

ανάδειξης του Σπηλαίου Γερανίου που αποτελεί την «Κνωσό της Παλαιοντολογίας» λόγω του πλούτου του σε αρχαιολογικά - παλαιοντολογικά ευρήματα και τον εντυπωσιακό του σταλαγμιτικό διάκοσμο, με παράλληλη δημιουργία καταδυτικού πάρκου στην περιοχή αλλά και δημιουργία νέων αθλητικών εγκαταστάσεων στους οικισμούς Επισκοπή και Πηγή.

Επίσης μόλις ολοκληρώθηκε η ενεργειακή αναβάθμιση του Δημαρχείου Ρεθύμνου, ένα απαιτητικό και δύσκολο έργο που ξεπέρασε το 1,5 εκατομμύριο ευρώ αλλά εξασφάλισε στην πόλη ένα ασφαλές, λειτουργικό και με μηδενική κατανάλωση ενέργειας (λόγω των φωτοβολταϊκών που εγκαταστάθηκαν στην ταράτσα του) κεντρικό δημοτικό κτίριο που εξυπηρετεί εκατοντάδες δημότες κι επισκέπτες

Σε εξέλιξη βρίσκεται και το έργο αποκατάστασης του κτιρίου της Φιλαρμονικής και του Δημοτικού Ωδείου Ρεθύμνου, με προϋπολογισμό 1.273.978,57 ευρώ.

Προ λίγων ημερών ξεκίνησε το έργο αναβάθμισης του οδοφωτισμού στο Δήμο Ρεθύμνης κόστους 3.862.600 ευρώ που χρηματοδοτείται από το Δήμο Ρεθύμνης μέσω δανείου από

το Ταμείου Παρακαταθηκών & Δανείων και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων αντικατάσταση 8.000 παλαιών φωτιστικών και 700 συμβατικών λαμπτήρων με νέα τεχνολογίας led, σύστημα ενεργειακής διαχείρισης και έλεγχου δημοτικού φωτισμού με απομακρυσμένη διαχείριση των φωτιστικών, ειδοποίηση βλαβών και δεδομένα κατανάλωσης κ.α.

Σε ότι αφορά τη μελλοντική προοπτική, ελπίζουμε να ευοδωθεί η ανέγερση Πειραματικών Σχολείων Δήμου Ρεθύμνης, με πρόγραμμα ΣΔΙΤ που επιδιώκεται με τη δυναμική συνεργασία Δήμου, Πανεπιστημίου Κρήτης και Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου. Η δημιουργία ενός σύγχρονου δικτύου σχολείων σε δημοτικό οικόπεδο που γειτνιάζει με την Πανεπιστημιούπολη, θα αποτελέσει ένα από τα σημαντικότερα έργα ενίσχυσης της σχολικής στέγης στο Ρέθυμνο.

Σε καλό δρόμο βρίσκεται η χρόνια διεκδίκηση του Δήμου για κατασκευή υπόγειου χώρου στάθμευσης, σε δημοτική έκταση 6000 τ.μ., στην καρδιά της πόλης (νότια της Πλ. 4ων Μαρτύρων).

Το έργο εντάσσεται στις «Παρεμβάσεις Αστικής Αναζωογόνησης» και

η μελέτη του προβλέπει κατασκευή υπόγειου Παρκινγκ δύο επιπέδων, δυναμικότητας 400 θέσεων στάθμευσης, με υπέργεια διαμόρφωση ελεύθερου θεματικού πάρκου και κτιρίου για δημοτικές κοινωφελείς υπηρεσίες. Η μελέτη βρίσκεται σε στάδιο αξιολόγησης από το ΥΜΕ-ΠΕΡΑΑ που είναι ένας εκ των τριών χρηματοδοτικών του φορέων μαζί με το Ταμείο Ανάκαμψης και το Δήμο Ρεθύμνης.

Τέλος, στο πλαίσιο του νέου Περιφερειακού Προγράμματος Κρήτης 2021-2027, ο Δήμος Ρεθύμνης προετοιμάζει ήδη το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης, το οποίο περιλαμβάνει έργα ύψους 28,9 εκ. ευρώ με επίκεντρο την αναζωογόνηση των γειτονιών στην πόλη και τα προάστια του Ρεθύμνου. Τα προτεινόμενα έργα αφορούν σε ψηφιακή και ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων και σχολείων, βιοκλιματική ανάπλαση πλήθους οδών και κοινόχρηστων χώρων, δημιουργία πάρκου βιοκλιματικής ανάπλασης, κατασκευή κόμβου στα ανατολικά προάστια, δημιουργία νέων σχολικών και κοινωνικών δομών και αθλητικών χώρων, ανάδειξη Φρουρίου Φορτέτζας κ.α.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Ο σχεδιασμός του Δήμου Ρεθύμνης για τη μετάβαση του στην κυκλική οικονομία ξεκίνησε από το 2019 με την ένταξη του σε 2 ευρωπαϊκά έργα:

■ Ως επικεφαλής εταίρος στο έργο PLASTECO του προγράμματος INTERREG Europe που στοχεύει στην ορθολογική διαχείριση των πλαστικών σύμφωνα με τους κανόνες την κυκλικής οικονομίας. Στα

πλαίσια του προγράμματος αυτού εκπονήθηκε Σχέδιο Δράσης με 2 δράσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη (τοποθέτηση σε σχολεία κάδων διαλογής στην πηγή των ανακυκλούμενων αποβλήτων καθώς και ανάπτυξη συστήματος διαχείρισης των αγροτικών πλαστικών)

■ Ως εταίρος στο έργο INCIRCLE του προγράμματος INTERREG Med με δράσεις που βελτιώνουν τη βιωσιμότητα τουριστικών περιοχών σύμφωνα με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας. Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού ο Δήμος Ρεθύμνου αναπτύσσει ένα τοπικό σχέδιο δράσης για την Κυκλική Οικονομία, το οποίο θα υλοποιήσει σταδιακά τα επόμενα χρόνια

Επίσης με έμφαση της κυκλικής οικονομίας ο Δήμος Ρεθύμνης έχει εγκαταστήσει δύο Φωτοβολταϊκά στέγαστρα παραγωγής ενέργειας σε δύο περιοχές στις οποίες έχουν ήδη τοποθετηθεί φορτιστές ηλεκτρικών οχημάτων. Τα στέγαστρα, μέσω ενεργειακού συμψηφισμού (net metering) καλύπτουν μέρος της

δαπάνης που απαιτούνται για την φόρτιση των ηλεκτρικών οχημάτων.

Έχει ξεκινήσει και η υλοποίηση του έργου «Ανάπτυξη συστήματος χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων». Με το έργο ο Δήμος Ρεθύμνης πρόκειται να προχωρήσει σε προμήθεια δύο οχημάτων συλλογής βιοαποβλήτων, τριών αυτόνομων μηχανικών κομποστοποιητών, πλαστικών κάδων οργανικών απορριμμάτων και ενός κλαδοτεμαχιστή.

Στόχος είναι η ανάπτυξη συστήματος χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων στο Δήμο. Θα συλλέγονται με τα απορριμματοφόρα και σε επόμενη φάση θα οδηγούνται είτε στους μηχανικούς κομποστοποιητές είτε μελλοντικά στη ΜΕΑ Αμαρίου που βρίσκεται υπό κατασκευή. Με τους κλαδοτεμαχιστές θα μπορούν να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για την εξασφάλιση κλαδοκάθαρων που θα εμπλουτίσουν το τελικό αποτέλεσμα στους κομποστοποιητές.

Η λειτουργία αλλά και η συντήρηση όλων των παραπάνω θα γίνουν από την οργανωμένη Διεύθυνση Καθαρι-

Με το έργο
του οδοφωτισμού
θωρακίζουμε ενεργειακά
το Δήμο και
επιτυγχάνουμε σημαντική
εξοικονόμηση ενέργειας
ενισχύοντας
την προστασία
του περιβάλλοντος

ότιπας που υπάρχει στο Δήμο Ρεθύμνης.

Στα άμεσα επόμενα σχέδια και αναμένοντας την έγκριση για χρηματοδότηση είναι ο Δήμος Ρεθύμνου σκοπεύει να υλοποιήσει δράσεις πιλοτικού χαρακτήρα με σκοπό το σχεδιασμό προγράμματος Πληρώνω όσο Πετάω (ΠΟΠ) και την ευαισθητοποίηση των πολιτών στην αρχή “Pay as you throw” ή “Gain as you Sort”.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Όπως προαναφέρθηκε η προώθηση της Ηλεκτροκίνησης αποτελεί προτεραιότητα για το Δήμο Ρεθύμνης. Η Ηλεκτροκίνηση με την χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, συνιστά επίσης ένα τολμηρό εγχείρημα που εφαρμόσαμε επιτυχώς σε μικρή τοπική κλίμακα.

Τρία φωτοβολταϊκά των 20, 10 και 5 Κιλοβάτ τοποθετήθηκαν σε τρία κεντρικά σημεία της πόλης μας. Μέσω ενεργειακού συμψηφισμού γίνεται η διασύνδεση με το δίκτυο της ΔΕΗ. Τα δύο φωτοβολταϊκά αφορούν στους φορτιστές και το τρίτο για την χρήση του συστήματος κοινόχρηστων ποδηλάτων. Με την πλατφόρμα διαχείρισης μπορούμε να έχουμε πλήρη εικόνα της λειτουργίας τους, την ποσότητα ενέργειας που παράγεται και τον τελικό συμψηφισμό με τη ΔΕΗ και μία ενδεικτική αναγωγή σε ευρώ.

Επίσης, με το έργο του οδοφωτισμού θωρακίζουμε ενεργειακά το Δήμο και επιτυγχάνουμε σημαντική εξοικονόμηση ενέργειας ενισχύοντας την προστασία του περιβάλλοντος.

Σε αυτή την κατεύθυνση, ετοιμάζουμε, με γρήγορους ρυθμούς, την εγκατάσταση φωτοβολταϊκού πάρκου για ηλιοπαραγωγή, ώστε να επιτύχουμε την εκμείνιση της ενεργειακής κατανάλωσης του Δήμου από πάροχο και, σε δεύτερο χρόνο να προχωρήσουμε, στην ίδρυση ενεργειακής κοινότητας, έτσι ώστε να εξασφαλίσουμε τη δυνατότητα πολιτικών παρεμβάσεων στον κρίσιμο τομέα της ενέργειας.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφι-

οποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Κατά την περίοδο τη πανδημίας, ο Δήμος Ρεθύμνης επέδειξε εξαιρετικά ανταντακλαστικά, ετοιμότητα και οργάνωση, στην -επιβεβλημένη λόγω υγειονομικής κρίσης- ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των πολιτών. Ακόμη και όσοι δεν είχαν αντιληφθεί μέχρι τότε την αναγκαιότητα αλλά και τα οφέλη της χρήσης των προσφερόμενων από το Δήμο ψηφιακών υπηρεσιών, το κατάλαβαν και τις αξιοποίησαν.

Η επάνοδος στην κανονικότητα, επιβεβαίωσε την αποκτηθείσα εξοικείωση των συνδημοτών μας με τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες του Δήμου. Εντούτοις, επειδή είναι ένα πεδίο δυναμικό και διαρκώς εξελισσόμενο, το οποίο ο Δήμος παρακολουθεί συστηματικά, κάθε νέα εφαρμογή κοινοποιείται κι επικοινωνείται στους δημότες κι επισκέπτες, με κάθε δυνατό μέσο πληροφόρησης: Δελτία Τύπου, ενημέρωση μέσα από διαδικτυακές πλατφόρμες και social media, συνεντεύξεις σε ραδιοφωνικές /ηλεκτρονικές εκπομπές, σεμινάρια, ενημερωτικές επισκέψεις σε σχολεία, συσκέψεις με εμπλεκόμενους φορείς και αποδέκτες ψηφιακών υπηρεσιών κ.α

Με αισιοδοξία διαπιστώνουμε τη σταδιακή, πλην σταθερά αυξητική, θετική αλλαγή νοοτροπίας σε επίπεδο υιοθέτησης εναλλακτικών τρόπων μετακίνησης (ποδήλατο, πεζοπορία), αναγνώρισης, αποδοχής και σεβασμού των παρεμβάσεων ανάπλασης δημόσιων κτιρίων και κοινόχρηστων χώρων, και αξιοποίησης των έξυπνων εφαρμογών. Το Ρέθυμνο διανύει μια τροχιά ανάπτυξης την οποία σχεδιάζουν και υλοποιούν οι θεσμικοί του εκπρόσωποι και στηρίζουν οι άνθρωποί του. ■

Αλέξανδρος Χρυσάφης

Δήμαρχος Σερρών

Δημιουργούμε έναν «έξυπνο»
και πράσινο Δήμο,
πρότυπο στην Ελλάδα και την Ευρώπη

Ο Δήμος Σερρών έχει θέσει ως στρατηγική προτεραιότητα τον ψηφιακό μετασχηματισμό και τη μετατροπή του σε Έξυπνο Δήμο.

Στον τομέα της ψηφιακής διακυβέρνησης μεταξύ άλλων, ολοκληρώσαμε και εφαρμόζουμε τα εξής:

- Υπηρεσία e-Δημότης. Η υπηρεσία ενσωματώθηκε στο ήδη υπάρχον σύστημα Clicknspot, το οποίο εκσυγχρονίστηκε ψηφιακά με πολλές λειτουργικές κατηγορίες για την online αποστολή διαμαρτυριών, προτάσεων, ιδεών και παραπόνων των πολιτών καθώς και παρακολούθησης του τρόπου και χρόνου απόκρισης της Δημοτικής Αρχής σ' αυτά. Η συγκεκριμένη υπηρεσία του Δήμου Σερρών αναδείχθηκε, ανάμεσα σε δέκα Δήμους της χώρας, ως «βέλτιστη πρακτική καινοτομίας» για την αποφυγή διάδοσης του covid-19 από το αρμόδιο Τμήμα καινοτομίας και βέλτιστων πρακτικών του υπουργείου Εσωτερικών.
- Σύστημα Ηλεκτρονικής Διακίνησης Εγγράφων ενσωματωμένο στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ)
- Πλατφόρμα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων. Προχωρήσαμε στη διάρκεια της πανδημίας στην παροχή υπηρεσιών τηλεϊατρικής μέσα από ένα καινοτόμο σύστημα εφαρμογών για την υποστήριξη των πολιτών σε θέματα πρόληψης και προαγωγής υγείας, καθώς και συμβουλευτικής υγείας.
- Εφαρμόζουμε πρόγραμμα Τηλε-φροντίδας για ηλικιωμένους το οποίο διευκόλυνε την καθημερινότητα 200 ατόμων με μακροχρόνιες ανάγκες μέσα από τη διάθεση κουμπιών πανικού, συσκευών ανίχνευσης πτώσης και συσκευών εντοπισμού θέσης με 24ωρη τηλεφωνική στήριξη.

Στόχος μας είναι η πλήρης ψηφιοποίηση του Δήμου και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών μας επενδύοντας στην έξυπνη κινητικότητα, την ψηφιακή διακυβέρνηση και την έξυπνη διαβίωση

Την ίδια στιγμή, υλοποιούμε ένα πλέγμα ψηφιακών έργων και δράσεων σε κρίσιμους τομείς με άμεσο αποτύπωμα στους ίδιους τους δημότες.

Μεταξύ άλλων, αναπτύξαμε την Πλατφόρμα Διαχείρισης Γεωχωρικών Δεδομένων του Δήμου Σερρών, η οποία συγκεντρώνει το σύνολο της χωρικής πληροφορίας που διαθέτουν οι υπηρεσίες του Δήμου(Σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος, θέσεις σχολείων, χώρων άθλησης και πολιτισμού, θέσεις

στάθμευσης, ποδηλατόδρομοι, περιβαλλοντικά Δεδομένα κ.α.)

Προσφέρουμε ελεύθερη πρόσβαση των πολιτών σε δωρεάν Wi-Fi σε περισσότερα από 10 κομβικά σημεία – πλατείες αλλά και περιοχές.

Στον τομέα της έξυπνης κινητικότητας αναβαθμίσαμε τους φωτεινούς σηματοδότες με προσθήκη ηχητικών διατάξεων για τα ΑΜΕΑ διασφαλίζοντας συνθήκες ασφαλούς κυκλοφορίας πε-

➤ Άρθρο: Αλέξανδρος Χρυσάφης

ζών και ειδικότερα ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα οράσεως.

Στον τομέα των Ηλεκτρονικών Πληρωμών, αναπτύξαμε μία ολοκληρωμένη πλατφόρμα ψηφιακών υπηρεσιών προς τον πολίτη απλοποιώντας τις διαδικασίες συναλλαγής αλλά και εξυπηρέτησης.

Στο πλαίσιο της ψηφιακής μας στρατηγικής για το περιβάλλον, εφαρμόσαμε μία σειρά καινοτόμων και έξυπνων τεχνολογιών όπως:

- έξυπνους μετρητές και ανάπτυξη ηλεκτρονικής πλατφόρμας παρουσίασης online μετρήσεων στο πλαίσιο της αξιολόγησης ενεργειακής εξοικονόμησης στο Λύκειο Προβάτα
- Πρόσβαση σε δωρεάν κοινόχρηστα ποδήλατα με ειδική ηλεκτρονική κάρτα αλλά και μέσω κινητού τηλεφώνου
- Μεταφορά μέσω wifi των δεδομένων που αφορούν ατμοσφαιρική ρύπανση και θόρυβο

- Εφαρμογή Fleeto για τη διαχείριση και παρακολούθηση του στόλου οχημάτων του Δήμου

Παράλληλα, τοποθετήσαμε επτά έξυπνα ηλιακά καθίσματα, ενώ προβλέπεται επιπλέον προμήθεια smart αστικού εξοπλισμού, smart καθισμάτων και ψηφιακών πινακίδων σήμανσης, στο πλαίσιο του έργου «Ανοικτό Κέντρο Εμπορίου».

Ταυτόχρονα, στο πλαίσιο της ΣΒΑΑ προχωράμε στην ανάπτυξη του Αστικού Παρατηρητηρίου Σερρών, ενός πρωτοποριακού ψηφιακού εργαλείου για την καταγραφή, παρακολούθηση και αξιολόγηση των δεικτών βιώσιμης ανάπτυξης του Δήμου ώστε να μπορεί να χαράσσει πολιτικές για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των Δημοτών του.

Στόχος μας είναι η πλήρης ψηφιοποίηση του Δήμου και η βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών μας επενδύοντας στην έξυπνη κινητικότητα, την ψηφιακή διακυβέρνηση και την έξυπνη διαβίωση. Προς την κατεύθυνση η ολοκληρωμένη πρόταση του Δήμου

Σερρών στο πρόγραμμα του Ψηφιακού Μετασχηματισμού των ΟΤΑ, προϋπολογισμού 2,14 εκατ.ευρώ καλύπτει τους 7 άξονες:

- βιώσιμη μετακίνηση
- εξοικονόμηση ενέργειας και μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος των δημοτικών κτιρίων
- βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων
- τη βελτίωση της ποιότητας ζωής
- την ενίσχυση της τοπικής δημοκρατίας, της διαβούλευσης και της διαφάνειας
- την προστασία από κυβερνο-επιθέσεις και διασφάλιση της επιχειρησιακής συνέχειας
- την ενίσχυση των ψηφιακών υποδομών

Στη βιώσιμη μετακίνηση δρομολογούμε την εφαρμογή έξυπνου συστήματος ελεγχόμενης στάθμευσης, έξυπνες διαβάσεις πεζών, έξυπνο σύστημα διαχείρισης διαδρομών και σημείων πρόσβασης ΑμεΑ καθώς και σύστημα έξυπνης διαχείρισης κυκλοφορίας.

Στον άξονα εξοικονόμηση ενέργειας η πρότασή μας αφορά σε δράσεις για έξυπνους κάδους απορριμμάτων και έξυπνα συστήματα ενεργειακής διαχείρισης δημοτικών και σχολικών κτηρίων.

Για τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των Δημοτών σχεδιάζουμε μεταξύ άλλων μία σειρά εφαρμογών για τη διαχείριση παιδικών σταθμών, τη διαχείριση ευπαθών ομάδων, τη διαχείριση κλειστών και ανοικτών χώρων άθλησης, πολιτισμού και ψυχαγωγίας και την παροχή συστημάτων τηλεϊατρικής σε ευπαθείς ομάδες για απομακρυσμένη διάγνωση.

Στον άξονα βελτίωση της ποιότητας ζωής προωθούμε την εγκατάσταση συστήματος διαχείρισης αστικού πρα-

Δίνουμε έμφαση στην ενεργειακή θωράκιση του Δήμου και την εξοικονόμηση οικονομικών πόρων σε μόνιμη βάση

σίνου και κοινόχρηστων χώρων και έξυπνου συστήματος προειδοποίησης και αντιμετώπισης κινδύνων.

Για την ενίσχυση της τοπικής δημοκρατίας και της διαφάνειας η πρότασή μας περιλαμβάνει: Ηλεκτρονικό Σύστημα Διαβούλευσης Προϋπολογισμού, Τεχνικό Προγράμματος, ηλεκτρονικό Σύστημα Διαβούλευσης Κανονιστικών Αποφάσεων, Ηλεκτρονικό σύστημα διαχείρισης και οργάνωσης της Διοίκησης και της επιχειρησιακής ικανότητας των ΟΤΑ και υλοποίηση δημόσιων δεικτών μέτρησης απόδοσης σύμφωνα με ISO 37122. Ταυτόχρονα, επιδιώκουμε την ενίσχυση του Δήμου με μία ολοκληρωμένη υποδομή προστασίας από κυβερνοεπιθέσεις καθώς και την παροχή συστήματος τηλε-εργασίας.

Εξάλλου, για την ενίσχυση των ψηφιακών υποδομών σχεδιάζουμε την ανάπτυξη κεντρικής ενιαίας πλατφόρμας διαχείρισης και συλλογής δεδομένων δράσεων ψηφιακού μετασχηματισμού

των ΟΤΑ και την ανάπτυξη συστήματος Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης.

Αντικατάσταση του οδο φωτισμού με φωτιστικά LED

Την ίδια στιγμή, δίνουμε έμφαση στην ενεργειακή θωράκιση του Δήμου και την εξοικονόμηση οικονομικών πόρων σε μόνιμη βάση.

Στο πλαίσιο αυτό βρίσκεται σε εξέλιξη ο διεθνής διαγωνισμός για την αντικατάσταση του οδο φωτισμού με φωτιστικά LED για το σύνολο του Δήμου Σερρών μέσω Σύμβασης Ενεργειακής Απόδοσης(ΣΕΑ/ΣΔΙΤ). Παράλληλα, βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο η σύσταση Ενεργειακής Κοινότητας από τον Δήμο Σερρών και τέσσερα ακόμη Νομικά Πρόσωπα και Δημοτικές Επιχειρήσεις του Δήμου μας. Με την Ενεργειακή Κοινότητα αξιοποιούμε τις καθαρές πηγές ενέργειας εξασφαλίζοντας ενεργειακή ασφάλεια, αυτονομία και εξοικονόμηση ενεργειακών

πόρων προς όφελος των Δημοτών. Προτεραιότητά μας είναι η προστασία του περιβάλλοντος και η βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Ένας από τους βασικούς πυλώνες του σχεδίου μας για την περιβαλλοντική αναβάθμιση του Δήμου και ναυαρχίδα του συστήματος διαχείρισης αποβλήτων αποτελεί το Πράσινο Σημείο, έργο προϋπολογισμού 2,1 εκατ. με χρηματοδότηση από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας για το οποίο σύντομα ολοκληρώνεται η διαγωνιστική διαδικασία. Στο Πράσινο Σημείο οι πολίτες θα αποθέτουν σε οργανωμένους και ασφαλείς χώρους ανακυκλώσιμα και επαναχρησιμοποιούμενα υλικά, τα οποία στη συνέχεια ο Δήμος Σερρών θα προωθεί για ανακύκλωση ή και για επαναχρησιμοποίηση από τους Δημότες.

Με πληθώρα έργων και δράσεων δημιουργούμε έναν «έξυπνο» και πράσινο Δήμο, πρότυπο στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Σε αυτόν το μέλλον επενδύουμε! ■

Σπύρος Σταματόπουλος

Δήμαρχος Σικυωνίων

Η εξοικονόμηση νερού επιτακτική ανάγκη για τον δήμο Σικυωνίων

Η εξοικονόμηση νερού, σε μια εποχή που οι πόροι μειώνονται και είναι παραπάνω από επιτακτική. Για το λόγο αυτό, όπως εξηγεί ο δήμαρχος Σπύρος Σταματόπουλος, οι προσπάθειες για χρηματοδότηση έργων εξοικονόμησης και εξασφάλισης νερού είναι συνεχείς, επίμονες και εργώδεις. Πρόσφατα χρηματοδοτήθηκε, με ποσό που αγγίζει τα 6 εκατ. ευρώ, η αναβάθμιση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων του βιολογικού καθαρισμού και της επεξεργασίας λυμάτων, καθώς και της επαναχρησιμοποίησης του επεξεργασμένου νερού για αρδευτικούς σκοπούς. Σύμφωνα με τον κ. Σταματόπουλο, πρόκειται για ένα έργο που συμβάλλει αποφασιστικά στην αειφόρο ανάπτυξη του δήμου Σικυωνίων και εντάσσεται στον γενικότερο σχεδιασμό της προστασίας του περιβάλλοντος, της ισόρροπης ανάπτυξης και της διαφύλαξης των φυσικών πόρων, όπως είναι το νερό.

Τον Ιούλιο έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» ήρθε να καλύψει τις ανάγκες ψηφιακού μετασχηματισμού των δήμων, σε ένα περιβάλλον και μία κοινωνία που ολοένα και περισσότερο βασίζεται στην ψηφιακή πληροφορία και στα ψηφιακά συστήματα και εφαρμογές της νέας εποχής για την καλύτερη και αμεσότερη πλήρωση των αναγκών της. Στον δήμο Σικυωνίων θεωρούμε ότι οι δυνατότητες χρηματοδότησης έργων ψηφιακού μετασχηματισμού που δίνει το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» θα συμβάλει αποφασιστικά στην αναβάθμιση της καθημερινότητας των δημοτών αλλά και των επισκεπτών του δήμου μας.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε καίριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Με την αξιοποίηση του προγράμματος «Εξυπνες πόλεις» φιλοδοξούμε να αναπτύξουμε εφαρμογές που θα διευκολύνουν την καθημερινότητα των δημοτών αλλά και τη λειτουργία των δημοτικών υπηρεσιών. Στόχος μας είναι να αξιοποιήσουμε τις τεχνολογίες για καθημερινό, 24ώρο έλεγχο στη διαχείριση των υδάτινων πόρων, που διατίθενται τόσο για αρδευτικούς όσο και για υδρευτικούς σκοπούς. Θεωρούμε αυτό το έργο κεφαλαιώδες δεδομένου ότι η

Στόχος μας είναι να αξιοποιήσουμε εφαρμογές του ψηφιακού μετασχηματισμού για την έγκαιρη προειδοποίηση πυρκαγιών

Η ΔΕΥΑ Σικυωνίων έχει εξασφαλίσει άδεια υδροηλεκτρικού έργου από τη ΡΑΕ, η οποία θα αξιοποιηθεί στην κατασκευή οκτώ υδροηλεκτρικών σταθμών

περιοχή μας μαστίζεται από ανομβρία και λειψυδρίες τα τελευταία χρόνια. Θεωρούμε λοιπόν, πολύ σημαντικό να βάλουμε την τεχνολογία στην υπηρεσία της διαχείρισης των υδάτων έτσι ώστε να μπορούμε να διαχειριστούμε καλύτερα το πολύτιμο φυσικό απόθεμα.

Επιπλέον, στόχος μας είναι να αξιοποιήσουμε εφαρμογές του ψηφιακού μετασχηματισμού για την έγκαιρη προειδοποίηση πυρκαγιών, αλλά και για την πρόβλεψη ακραίων καιρικών φαινομένων και ιδιαίτερων κλιματικών συνθηκών επ' ωφελεία των αγροτών μας και στην κατεύθυνση προστασίας των αγροτικών καλλιεργειών μας.

Σε ό,τι αφορά στον αστικό ιστό στόχος μας είναι η εγκατάσταση έξυπνου συστήματος διασφάλισης προσβασιμότητας ατόμων με κινητικά προβλήματα, αλλά και η ενεργειακή διαχείριση των δημοτικών και σχολικών κτηρίων με απώτερο σκοπό την μείωση του ενεργειακού κόστους.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών

αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Πρόσφατα χρηματοδοτήθηκε από το Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε συνεργασία με το Ταμείο Ανάκαμψης, με ποσό που αγγίζει τα 6 εκατ. ευρώ, η αναβάθμιση, επέκταση και ο εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων του βιολογικού καθαρισμού και της επεξεργασίας λυμάτων, καθώς και στην επαναχρησιμοποίηση του επεξεργασμένου νερού για αρδευτικούς σκοπούς.

Πρόκειται για ένα έργο που συμβάλλει αποφασιστικά στην αιεφόρο ανάπτυξη του δήμου Σικυωνίων και εντάσσεται στον γενικότερο σχεδιασμό της προστασίας του περιβάλλοντος, της ισόρροπης ανάπτυξης και της διαφύλαξης των φυσικών πόρων, όπως είναι το νερό. Με την αιεφόρο διαχείριση και την κυκλική οικονομία μπορούμε να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για ένα καλύτερο μέλλον βασισμένο στην πράσινη ανάπτυξη και στον σεβασμό του αστικού πολιτισμού μας στο φυσικό περιβάλλον.

Παράλληλα, η εξοικονόμηση νερού σε μια εποχή που οι πόροι μειώνονται και οι αγρότες μας βρίσκονται σε δεινή θέση, είναι παραπάνω από επιτακτική. Γι' αυτό οι προσπάθειές μας για χρηματοδότηση έργων εξοικονόμησης και εξασφάλισης νερού είναι συνεχείς, επίμονες και εργώδεις.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής

Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Στο πλαίσιο της αξιοποίησης εναλλακτικών πηγών ενέργειας, η ΔΕΥΑ Σικυωνίων έχει εξασφαλίσει άδεια υδροηλεκτρικού έργου από τη ΡΑΕ, η οποία θα αξιοποιηθεί στην κατασκευή οκτώ υδροηλεκτρικών σταθμών που κατασκευάζονται κατά μήκος του δικτύου ύδρευσης του δήμου Σικυωνίων.

Η ΔΕΥΑ Σικυωνίων αναμένεται να εξασφαλίσει την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία εν πολλοίς θα αντισταθμίσει τα έξοδα της επιχείρησης για την κατανάλωση ενέργειας στα αντλιοστάσια. Η αντισταθμίση και, κατ' επέκτασιν, η μείωση των εξόδων της επιχείρησης

σης, αποτελεί τον πρώτο κρίκο μιας αλυσίδας που οδηγεί αναπόδραστα σε περαιτέρω μειώσεις των τελών ύδρευσης, αποδίδοντας το οικονομικό όφελος στους δημότες.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν;

Νομίζω όλοι, όλο και περισσότερο αντιλαμβανόμαστε τα οφέλη των ψηφιακών υπηρεσιών. Και αυτό συνέτεινε και η πανδημία του κορωνοϊού, επιβεβαιώνοντας για άλλη μια φορά το ρητό «ουδέν κακόν αμιγές καλού». Οι δημότες σταδιακά εντάσσουν στην καθημερινότη-

τά τους τις ψηφιακές διαδικασίες, όμως υπάρχει σημαντικός «δρόμος» να διανυθεί ακόμη. Ο δήμος Σικωνίων φροντίζει για την ενημέρωση των δημοτών με κάθε πρόσφορο τρόπο και οι υπηρεσίες μας τους καθοδηγούν στην ορθή χρήση των ψηφιακών υπηρεσιών.

Ωστόσο, για να εφαρμοστούν πραγματικά καινοτόμες πρακτικές και

Οι δημότες σταδιακά εντάσσουν

στην καθημερινότητά τους τις ψηφιακές διαδικασίες,

όμως υπάρχει σημαντικός «δρόμος»

να διανυθεί ακόμη

ο ψηφιακός μετασχηματισμός να αποτελέσει μια καθημερινή πραγματικότητα χρειάζεται αρκετός δρόμος ακόμη. Γι' αυτό και ο δήμος Σικωνίων παράλληλα με την υλοποίηση των έργων που εντάσσονται στις «Εξυπνες Πόλεις» δρομολογεί και δράσεις ενημέρωσης για τους δημότες, έτσι ώστε όλοι μαζί να απολαύσουμε τα οφέλη της νέας ψηφιακής εποχής. ■

Νικόλαος Λειβαδάρας

Δήμαρχος Σύρου - Ερμούπολης

Μέσα από «έξυπνες» δράσεις και έργα θα βελτιώσουμε την ποιότητα ζωής των Συριανών

Στο πλαίσιο της Πρόσκλησης της ΕΥΔ Προγράμματος ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ, με τίτλο: «Ψηφιακός Μετασχηματισμός των ΟΤΑ», που αφορά στην προμήθεια νέων εφαρμογών και τεχνολογικών μέσων που θα βελτιώσουν τη διαχείριση και λειτουργικότητα του αστικού περιβάλλοντος στις ελληνικές πόλεις.

Ο Δήμος μας, προβλέπεται να υποβάλλει πρόταση με τίτλο: «Ψηφιακός Μετασχηματισμός Δήμου Σύρου - Ερμούπολης», συνολικού προϋπολογισμού 600.000,00€ με το ΦΠΑ, για χρηματοδότηση των κάτωθι δράσεων:

I. «Έξυπνες διαβάσεις πεζών και φιλικές προς ΑΜΕΑ»

Η δράση αφορά στην προμήθεια, εγκατάσταση και θέση σε λειτουργία ενός συστήματος 4 έξυπνων διαβάσεων πεζών και φιλικών προς ΑΜΕΑ, στο Δήμο Σύρου-Ερμούπολης.

Το Σύστημα Έξυπνης Διάβασης Πεζών θα εξασφαλίζει την ασφαλή διέλευση των πεζών στην περιοχική παρέμβαση μέσα από την αυτόματη αναγνώριση παρουσίας πεζών και αυτόματης φωτεινής σήμανσης της διάβασης όπου αυτό είναι εφικτό ή σε συνεργασία με τους φωτεινούς σηματοδότες.

Το σύστημα συμβάλλει στην προστασία των πεζών, λόγω καλύτερης αναγνώρισής τους από τα οχήματα, ειδικά σε συνθήκες χαμηλής ορατότητας ή σε άσχημες καιρικές συνθήκες, όπως βροχή ή ομίχλη.

II. «Ψηφιακή Πλατφόρμα Διαχείρισης Ευπαθών Ομάδων»

Αντικείμενο της δράσης, είναι να αποτελέσει το σημαντικότερο και ταχύτερο δίαυλο ενημέρωσης και εξυπηρέτησης των πολιτών του Δήμου μας με την άμεση ανταπόκριση των σχετικών αιτημάτων, καθώς και με την αμφίδρομη επικοινωνία τους με τις υπηρεσίες που προσφέρουν κοινωνικές παροχές. Σκοπός είναι η συγκεκριμένη δράση να αποτελέσει τη μοναδική και ενιαία αποτύπωση των ωφελούμενων, που δέχονται κοινωνική στήριξη, σε οποιαδήποτε δομή του Δήμου μας ή των νομικών του προσώπων, καθώς και τη διαχείριση και διασύνδεση των διαχρονικών υπηρεσιών και προνοιακών παροχών που απευθύνονται στους πολίτες αυτούς. Το πληροφοριακό σύστημα θα καλύπτει τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- Διαχείριση ευπαθών κοινωνικών ομάδων ή/και καταστημάτων (πχ. Παντοπωλείου, Φαρμακείου, Παροχή Συσσιτίου, Ξενώνες Μεταβατικής Φιλοξενίας, Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων, Βοήθεια στο Σπίτι κλπ.)
- Διαχείριση Προγραμμάτων ευπαθών ομάδων (όπως Προγράμματα εκμάθησης γλώσσας, Κοινωνικό Φροντιστήριο, Δημιουργική απασχόληση, κατασκηνώσεις κλπ.)
- Περιλαμβάνει όλες τις δομές, παροχές και επιδόματα που προσφέρει ο Δήμος στους πολίτες (ΚΕΑ, ΤΕΒΑ, Κέντρα Κοινότητας κλπ.)
- Δυνατότητα συλλογής στατιστικών αναφορών όλων των δομών, για τη μέτρηση της αποδοτικότητας
- Mobile Εφαρμογή Χρηστών, Web App

Σκοπός του πληροφορικού συστήματος είναι η αποτελεσματική διαχείριση των Ωφελούμενων των κοινωνικών υπηρεσιών του δήμου και η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες του

■ Εξοπλισμός Ηλεκτρονικής Υπογραφής Πολίτη

Σκοπός του πληροφορικού συστήματος είναι η αποτελεσματική διαχείριση των Ωφελούμενων των κοινωνικών υπηρεσιών του Δήμου και η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες του. Τα οφέλη θα γίνουν ορατά από τους άμεσα εμπλεκόμενους και περιλαμβάνουν τα παρακάτω:

- την απλοποίηση της εύρεσης και αναζήτησης του αρχείου και του ιστορικού των Ωφελούμενων πολιτών,
- την εξοικονόμηση χρόνου για στελέχη της Κοινωνικής Υπηρεσίας,
- την προσκόμιση και διατήρηση των δικαιολογητικών των Ωφελούμενων και την διατήρηση τυχόν εκκρεμοτήτων των αιτήσεων τους,
- την δυνατότητα επιλογής / απόρριψης και έναρξης ημερολογιακής ισχύς των παροχών που προσφέρονται,
- την αποφυγή απώλειας δικαιολογητικών εγγράφων,
- την δημιουργία «σχέσης» ενδιαφερόμενου, με διάφορες χρονοπρογραμματιζόμενες ενέργειες πρόνοιας και βοήθειας του Δήμου

■ τον καθορισμό του καθημερινού προγράμματος ενεργειών των στελεχών του Δήμου

- την αποφυγή ανθρώπινων λαθών
- την άσκοπη χρήση χαρτιού κατά τις παραδόσεις αγαθών,
- την εξοικονόμηση ανθρωποωρών για την δημιουργία, διαχείριση και συντήρηση του αρχείου Ωφελούμενου.

Τα οφέλη από την υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης έχουν εξωστρεφή χαρακτήρα και αφορούν τους τελικούς ωφελούμενους και τους αρμόδιους φορείς του Δημοσίου μέσα από:

- την διαλειτουργικότητα των συστημάτων και την παροχή ψηφιακών υπηρεσιών,
- την παροχή ποιοτικότερων υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας,
- την μείωση του χρόνου διεκπεραίωσης των αιτημάτων,
- την έγκυρη ενημέρωση και τη μείωση πιθανοτήτων λάθους,
- την μείωση του διοικητικού κόστους,
- την μείωση των συναλλαγών ανά αποτέλεσμα,
- την μείωση των χρόνων απόκρισης

και την αυτοματοποίηση των διαδικασιών,

- την διαφάνεια και αξιοπιστία,

Στόχος της συγκεκριμένης δράσης είναι να μπορεί το οποιοδήποτε στέλεχος της Κοινωνικής Υπηρεσίας, από το σπίτι του ή το γραφείο του, με το πάτημα ενός κουμπιού στον υπολογιστή του, να πάρει ολοκληρωμένη, έγκυρη και θεσμικά ασφαλή πληροφορία για θέματα που αφορούν τους Ωφελούμενους της Κοινωνικής Υπηρεσίας του Δήμου.

III. «Παροχή συστήματος τηλεϊατρικής σε ευπαθείς ομάδες για απομακρυσμένη διάγνωση»

Η δράση που θα υλοποιηθεί, θα δώσει τη δυνατότητα στο Δήμο να ενισχύσει και να διευρύνει την κοινωνική του πολιτική μέσω υπηρεσιών τηλεϊατρικής, με γνώμονα την προστασία των ευάλωτων ομάδων και την εξασφάλιση της συνέχειας της φροντίδας (continuity of care) δημοτών με χρόνια προβλήματα υγείας.

Θα λειτουργεί επικουρικά με στόχο την προσφορά υπηρεσιών προληπτικής ιατρικής σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες που είναι δικαιούχοι του

προγράμματος και θα επεκτείνει τις δράσεις Πρόνοιας του Δήμου με την ανάπτυξη Κέντρων Προληπτικής Ιατρικής, τα οποία θα απευθύνονται και σε ευρύτερες ομάδες πληθυσμού (νέοι, αθλητές, κλπ.)

Οι σκοποί του έργου είναι:

- να μειώσουν το κόστος πρωτοβάθμιας νοσηλευτικής φροντίδας και εξυπηρέτησης (οι πολίτες θα μπορούν να παίρνουν μόνοι τους τις μετρήσεις, να ενημερώνουν αυτοματοποιημένα το Πληροφοριακό Σύστημα και να εξυπηρετούνται χωρίς τη μεσολάβηση ανθρώπου),
- να αυξηθεί το εύρος των παρεχόμενων υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας και φροντίδας του Δήμου και ο αριθμός των ωφελούμενων Δημοτών,
- να μειώσουν το χρόνο εξυπηρέτησης (η ηλεκτρονική οργάνωση της πληροφορίας επιτρέπει την πιο γρήγορη εξυπηρέτηση των εμπλεκόμενων),
- να προσφέρουν κατάρτιση και εκπαίδευση σε ζητήματα υγείας σε όλες τις ομάδες πληθυσμού,
- να συμβάλλουν στη βελτίωση της αξιοπιστίας (οι εμπλεκόμενοι μέσα από το ψηφιακό περιεχόμενο θα

γνωρίζουν την απαραίτητη πληροφορία με τρόπο ακριβή και διαβαθμισμένο) και

- να συμβάλλουν στην αύξηση της αποτελεσματικότητας και στη βελτίωση της παραγωγικότητας των εμπλεκόμενων.

Στόχος του έργου είναι η πρόσβαση μεγάλου μέρους των δημοτών στις δημιουργούμενες υπηρεσίες κατά τη λήξη του έργου, καθώς και η παροχή οργανωμένης και συστηματικής πρωτοβάθμιας κοινωνικής και νοσηλευτικής φροντίδας, από επιστήμονες και καταρτισμένα στελέχη, σε μη αυτοεξυπηρετούμενους πολίτες, ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρίες, με προτεραιότητα σε αυτούς που διαβιούν μόνοι τους.

Οι βασικοί στόχοι προς επίτευξη κατά τη λήξη του έργου είναι:

- Στόχος 1: Δημιουργία Ψηφιακών Ιατρικών Φακέλων για κατοίκους του Δήμου.
- Στόχος 2: Επιτόπια Μέτρηση Βασικών Ιατρικών Παραμέτρων στα σημεία λειτουργίας Κέντρων Προληπτικής Ιατρικής
- Στόχος 3: Εξυπηρέτηση ευπαθών ομάδων (ηλικιωμένοι, ΑΜΕΑ κλπ) μέσω των Έξυπνων Συσκευών Μέτρησης Δεδομένων Υγείας.
- Στόχος 4: Χρήση των υπηρεσιών Ψηφιακού Φακέλου από ιατρούς (Ιδιωτικού και Δημοσίου τομέα) και συγγενείς χρηστών.

IV. «Ψηφιοποίηση τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς»

Σκοπός του προτεινόμενου έργου είναι η ανάδειξη και η προβολή των ιστορικών και πολιτιστικών σημείων ενδιαφέροντος του Δήμου Σύρου – Ερμούπολης, μέσα από καινοτόμες ψηφιακές εφαρμογές και εξοπλισμό, η ψηφιακή και η εικονική δυνατότητα επίσκεψης σε ψηφιακές διαδρομές στην ιστορία, σε χώρους και νεοκλασικά κτίρια του Δήμου.

Οι εικονικές περιηγήσεις στην Ερμούπολη αποτελούν μία ολοκληρωμένη ψηφιακή δράση όπου με κύριο μέσο τις κινητές συσκευές, ο χρήστης θα περιηγείται στην Ερμούπολη και με όχημα τις διαδρομές που θα δημιουργηθούν για το σκοπό αυτό, θα εντοπίζει νεοκλασικά κτίρια, χώρους, ανθρώπους, ιστορίες και στοιχεία τα οποία θα μπλέκουν την αρχιτεκτονική του 20ού αιώνα με την σύγχρονη πόλη. Σκοπός της δράσης είναι η ανάδειξη και η προβολή της Αρχιτεκτονικής της Ερμούπολης ως νέο Τουριστικό προϊόν ήτοι σαν μία Πολιτιστική διαδρομή.

Οι στόχοι του προτεινόμενου έργου είναι:

- Να αποτελέσει κινητήριο μοχλό για την ανάπτυξη της Σύρου.
- Να δημιουργήσει ευκαιρίες στις επιχειρήσεις, που δραστηριοποιούνται στην συγκεκριμένη περιοχή, ώστε να αυξήσουν τα έσοδά τους.
- Να προσελκύσει νέες επενδύσεις.
- Να επιμηκύνει την τουριστική περίοδο.
- Να προσφέρει ένα εναλλακτικό τουριστικό προϊόν για τη Σύρο που θα μπορεί με αξιώσεις να μοιράζεται μέρος της τουριστικής πίτας που αυτή τη στιγμή υπάρχει στα άλλα νησιά των Κυκλάδων

Επισημαίνεται ότι η δράση απευθύνεται σε ευρεία ομάδα κοινού όπως:

- Κατοίκους της Σύρου και των Κυκλάδων γενικότερα
- Ομογενείς
- Τουρίστες από την Ελλάδα και το εξωτερικό
- Τουρίστες με ειδικά ενδιαφέροντα
- Ηλικιωμένους
- Νέους
- Μαθητές και φοιτητές ■

Δημήτρης Παπαστεργίου

Δήμαρχος Τρικκαίων

Μια «ευφυής πόλη» οφείλει να δημιουργεί προσβάσεις, υποδομές και ψηφιακή νοοτροπία

Η ένταξη του Δήμου Τρικκαίων στην Ευρωπαϊκή Αποστολή για τις 100 Κλιματικά Ουδέτερες και «Εξυπνες» Πόλεις μέχρι το 2030 σηματοδοτεί μια νέα αρχή. Όπως ενημερώνει ο δήμαρχος Δημήτρης Παπαστεργίου, έχει ήδη σχεδιαστεί η Στρατηγική Ενεργειακής Μετάβασης, για την οποία έχει ξεκινήσει η διαβούλευση και έχουν παρουσιαστεί συγκεκριμένα έργα. Ορισμένα δεδομένα και έργα είναι «αόρατα», λέει ο κ. Παπαστεργίου, όπως η τηλεμετρία στο δίκτυο ύδρευσης, που όμως προσφέρουν τεράστιο κέρδος για τον πολίτη. Οπότε, χρειάζεται πάντα να υπάρχει ένα απαραίτητο διάστημα εξοικείωσης και πρακτικής εφαρμογής, αλλά και ταυτόχρονα να γίνει επεξήγηση του κάθε έργου, προκειμένου οι πολίτες να γίνουν μέτοχοί τους.

Τον Ιούλιο έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Ο Δήμος Τρικκαίων είχε ήδη υποβάλλει την πρότασή του για το restart mAI City μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης.

Είναι το μεγαλύτερο πρόγραμμα μετά την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

Πιστεύουμε και στοχεύουμε σε μια σημαντική αναζωογόνηση της ίδιας της καθημερινότητας, με δράσεις, έργα και πρωτοβουλίες που δίνουν έμφαση στην ποιότητα ζωής είτε απ' ευθείας είτε με βελτίωση της απόδοσης των υπηρεσιών του Δήμου μας. Μια «ευφυής πόλης» οφείλει να δημιουργεί προσβάσεις, υποδομές και νέα νοοτροπία συνολικά για τον πολίτη.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο Δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Ξεκινώντας ήδη από το 2014 το Smart Trikala και με free wi-fi από το 2004, επιδιώκουμε να λύσουμε θέματα που αφορούν τον πολίτη στην προσβασιμότητα και την κίνηση εντός πόλης, στην παροχή υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας, στο περιβάλλον, στην παρακολούθηση και μέτρηση δεδομένων, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και σε πολλά άλλα.

Για παράδειγμα, έχουμε ήδη σύστημα μέτρησης του δημοτικού φωτισμού αλλά αυτό οφείλει να συνοδευτεί από αντικατάσταση λαμπτήρων με τύπου led.

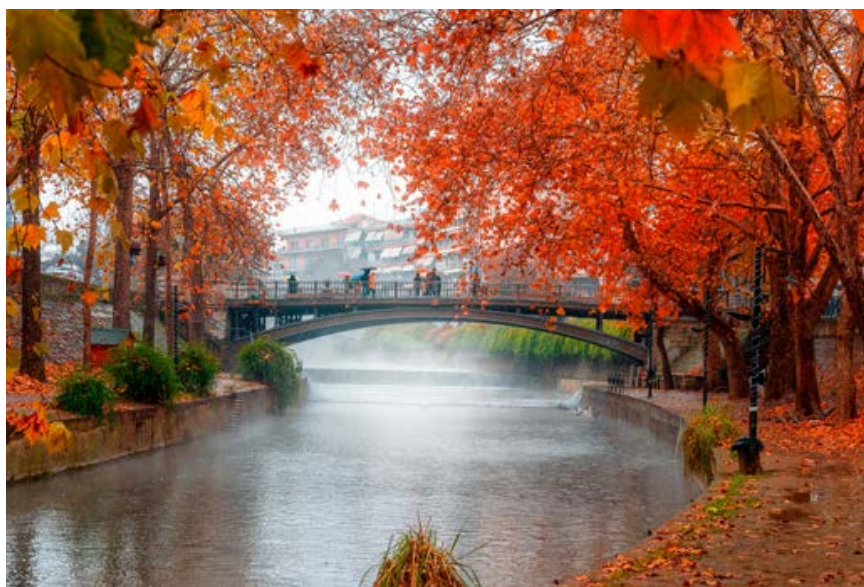
Διαθέτουμε εμπειρία και μέγιστη αξιοποίηση των κοινωνικών υπηρεσιών, αλλά προχωρούμε και στη Δημιουργία «Κοινωνικού GIS».

Παρέχουμε ήδη ολοκληρωμένο

μοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α.;

Αντιμετωπίζουμε το περιβάλλον ολιστικά, με φυτεύσεις εκατοντάδων δέντρων, καθαρισμό των ποταμών των Τρικάλων, κλάδεμα δέντρων, δεντροφυτεύσεις.

Αλλά και με τη νέα μονάδα επεξεργασίας απορριμμάτων που κατασκευάζεται, με νέο ΣΜΑ που

Ο δήμος Τρικκαίων έχει ήδη υποβάλλει την πρότασή του για το restart mAI City μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης. Είναι το μεγαλύτερο πρόγραμμα μετά την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη

πρόγραμμα εξυπηρέτησης πολιτών για αιτήματα, αλλά επιδιώκουμε βελτίωσή του.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε καίριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δη-

ολοκληρώνεται, με φωτοβολταϊκό πάρκο για τη ΔΕΥΑΤ που σύντομα θα ξεκινήσει, με δημιουργία υποδομής διαχείρισης αστικού πρασίνου που ετοιμάζεται.

Συνεχίζουμε την ανάπτυξη των κεντρικών πλατειών, την ανάπτυξη στις όχθες του Ληθαίου ποταμού, τα έργα για νέους ποδηλατόδρο-

**Η ΠΑΔΥΘ ΑΕ είναι
η πλέον επιτυχημένη
διαδημοτική εταιρεία
στον τομέα διαχείρισης
απορριμμάτων.**

μους μήκους 20 χλμ., τις αναβαθμίσεις συγκεκριμένων κόμβων και πεζοδρομίων, τις βελτιώσεις σε πεζοδρόμια στην πόλη αι τα χωριά με έμφαση στα εμποδιζόμενα άτομα με την κατασκευή ραμπών.

Ολοκληρώθηκε η πρώτη ενεργειακή αναβάθμιση σχολείου, συνεχίζουμε με άλλα 6 διδακτήρια, ξεκινά η κατασκευή του πρώτου παθητικού σχολείου, έχουμε έτοιμη πρόταση για το πρόγραμμα «Ηλέκτρα», προετοιμάζουμε την εγκατάσταση υποδομής για εξοικονόμηση ενέργειας σε δημοτικά κτήρια, συνεχίζουμε την εγκατάσταση συστημάτων metering και dimming του δημοτικού φωτισμού, επεκτείνουμε την τοποθέτηση λαμπών τύπου led. Αυτά είναι μερικά από τα έργα που

ξεκίνησαν ή σύντομα αναμένεται να είναι πραγματικότητα.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Η ΠΑΔΥΘ ΑΕ είναι η πλέον επιτυχημένη διαδημοτική εταιρεία στον τομέα διαχείρισης απορριμμάτων. Εξυπηρετεί τους Δήμους των ΠΕ Τρικάλων και Καρδίτσας, είναι κερδοφόρα, δεν έχει αυξήσει τις τιμές, κατασκευάζει το μεγαλύτερο περιβαλλοντικό έργο στη δυτική Θεσσαλία, τη νέα Μονάδα Επεξεργασί-

➤ Συνέντευξη: Δημήτρης Παπαστεργίου

Ξεκινώντας ήδη από το 2014 το Smart Trikala

και με free wi-fi από το 2004, επιδιώκουμε

να λύσουμε θέματα

που αφορούν τον πολίτη στην προσβασιμότητα

και την κίνηση εντός πόλης

Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πώς σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Η ένταξη του Δήμου Τρικκαίων στην Ευρωπαϊκή Αποστολή για τις 100 Κλιματικά Ουδέτερες και Εξυπνες Πόλεις μέχρι το 2030 σηματοδοτεί μια νέα αρχή.

Ήδη, έχουμε σχεδιάσει τη Στρατηγική Ενεργειακή Μετάβασης, για την οποία ξεκινήσαμε τη διαβούλευση παρουσιάζοντας συγκεκριμένα έργα.

Για παράδειγμα, τη συνέχιση των ενεργειακών αναβαθμίσεων σε διδακτήρια, το πρώτο παθητικό σχολείο, το «πράσινο» Μουσείο Τσιτσάνη, το φωτοβολταϊκό πάρκο για τη ΔΕΥΑΤ, την ένταξη σχολείων για φωτοβολταϊκά συστήματα και άλλα έργα.

Όλα αυτά, έχουν διπλή στόχευση: τη μεγαλύτερη δυνατή εξοικονόμηση ενέργειας και την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές για τον Δήμο μας.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο Δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Σε πολλές περιπτώσεις, όπως στο Γραφείο Εξυπηρέτησης του Πολίτη, στον δημοτικό φωτισμό, στο σύστημα αποτρεπτικής στάθμευσης για ΑμεΑ, για παράδειγμα, οι πολίτες κατανοούν ότι η τεχνολογία ωφελεί. Το διαπιστώνουν στην καθημερινότητά τους.

Ορισμένα δεδομένα και έργα είναι «αόρατα», όπως η τηλεμετρία στο δίκτυο ύδρευσης, που όμως προσφέρει τεράστιο κέρδος για τον πολίτη, αφού διευκολύνει την εξεύρεση βλαβών. Οπότε χρειάζεται πάντα να υπάρξει ένα απαραίτητο διάστημα εξοικείωσης και πρακτικής εφαρμογής, αλλά και ταυτόχρονα, να δοθούν διευκρινίσεις και να γίνει επεξήγηση του κάθε έργου, προκειμένου οι πολίτες να γίνουν μέτοχοί τους. ■

ας Απορριμμάτων με 35 εκ. ευρώ, ολοκληρώνει ακόμη έναν ΣΜΑ, ετοιμάζει το «Πράσινο Σημείο», λειτουργεί τον ΧΥΤΑ, λειτουργεί το εργοστάσιο ανακύκλωσης.

Ταυτοχρόνως, διαθέτουμε 70 σημεία για κάδους ανακύκλωσης ρούχων, 20 σημεία για κάδους ανακύκλωσης γυαλιού, μελετούμε τους βυθιζόμενους κάδους, ώστε να είναι αποδοτικοί και χρήσιμοι, μετείχαμε ή μετέχουμε και υλοποιούμε προγράμματα κυκλικής οικονομίας και χρήσης ενέργειας (Circ4Food, Biocanteens, Villawatt). Και συνεχίζουμε.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το

Άγγελος Φραγκάκης

Δήμαρχος Χάλκης

Το νησί της Χάλκης είναι το πρώτο GR ECO Island της Ελλάδας

Ο δήμος Χάλκης έχει προχωρήσει σε μια σειρά αποτελεσματικών αναβαθμίσεων όσο αφορά τους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας, ενώ έχει αναβαθμίσει το δίκτυο τηλεπικοινωνιών από 4G σε 5G παρέχοντας με αυτόν τον τρόπο καλύτερες υπηρεσίες στους χρήστες του διαδικτύου. Για τον Δήμαρχο Άγγελο Φραγκάκη, εκεί που πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή και να γίνουν άμεσες επενδύσεις είναι η ηλεκτρονική διαχείριση εγγράφων, μια διαδικασία που, όπως υποστηρίζει, έπρεπε να έχει εφαρμοστεί στο δημόσιο εδώ και μία δεκαετία. Στο νησί της Χάλκης έχει ξεκινήσει και μια σειρά δράσεων που αφορά στην κυκλική οικονομία. Αποτελεί το πρώτο 1ο GR ECO Island της Χώρας. Μια στρατηγική εθνική πρωτοβουλία στη μάχη κατά της κλιματικής αλλαγής που, σύμφωνα με τον κ. Φραγκάκη, στοχεύει να μετατρέψει τα ελληνικά νησιά σε μοντέλα πράσινης και βιώσιμης ανάπτυξης.

Τον Ιούλιο του 2022 έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Το έργο αυτό του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης είναι πάρα πολύ σημαντικό για όλους τους Δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων.

Τα αποτελέσματα που εκτιμάμε ότι θα φέρει είναι: η βιώσιμη μετακίνηση, η εξοικονόμηση ενέργειας, η μείωση του Ενεργειακού Αποτυπώματος των Δημοτικών Κτιρίων, η βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων, η βελτίωση ποιότητας ζωής, η ενίσχυση της τοπικής δημοκρατίας, η διαβούλευση και διαφάνεια, η προστασία από κυβερνοεπιθέσεις και βέβαια η ενίσχυση των ψηφιακών υποδομών.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Ο δήμος Χάλκης έχει προχωρήσει σε μια σειρά αποτελεσματικών αναβαθμίσεων όσο αφορά τους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας. Για παράδειγμα έχουμε προχωρήσει με την εγκατάσταση της Crowd Apps μια ολοκληρωμένη σουίτα cloud εφαρμογών για δήμους.

Η συγκεκριμένη πλατφόρμα ενισχύει τη συμμετοχικότητα, την επικοινωνία, τη διαφάνεια, τη λογοδοσία, την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, την τοπική ανάπτυξη και την εθελοντική

προσφορά και αποτελεί βέλτιστη καλή πρακτική σύγχρονης διακυβέρνησης. Όλες οι εφαρμογές λειτουργούν σε cloud περιβάλλον με αποτέλεσμα την αναβάθμιση των υπηρεσιών που έχουν να κάνουν με την βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών.

Επίσης, ο δήμος Χάλκης έχει προχωρήσει με την εγκατάσταση δωρεάν Wi-Fi σχεδόν σε όλους τους κοινόχρηστους χώρους του οικισμού της Χάλκης.

Έχει αναβαθμιστεί το δίκτυο τηλεπικοινωνιών από 4G σε 5G παρέχοντας με αυτόν τον τρόπο καλύτερες υπηρεσίες στους χρήστες του διαδικτύου. Με την εγκατάσταση ιδιικού εξοπλισμού (Fleet Management System) έχει επιτευχτεί η ηλεκτρονική παρακολούθηση όλου του στόλου των οχημάτων του Δήμου με

αποτέλεσμα την σωστή συντήρησή τους από τις τεχνικές υπηρεσίες του Δήμου.

Θα έλεγα εκεί που πρέπει να επενδύσουμε άμεσα είναι η ηλεκτρονική διαχείριση εγγράφων, μια διαδικασία που έπρεπε να έχει εφαρμοστεί στο Δημόσιο εδώ και μία δεκαετία.

Εφαρμόζεται ώστε να επιτευχθούν στον μέγιστο βαθμό εξοικονόμηση πόρων, ταχύτητα στη διεκπεραίωση αιτημάτων, καλύτερη συνεργασία υπηρεσιών, βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και εύρυθμη λειτουργία των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε καίριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δη-

Ο δήμος έχει προχωρήσει στην εγκατάσταση δωρεάν Wi-Fi σχεδόν σε όλους τους κοινόχρηστους χώρους του οικισμού της Χάλκης

μοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Ο Δήμος Χάλκης έχει ξεκινήσει ήδη μια σειρά πρωτοβουλιών που αφορά όλους τους παραπάνω τομείς.

Για παράδειγμα θα αναφέρουμε την έγκριση χρηματοδότησης 500.000.00 ευρώ για αστικές αναπλάσεις στο Δήμο μας, καθώς επίσης και την χρηματοδότηση από το ΤΠΔ για μελέτες που σχετίζονται την ενεργειακή αναβάθμιση όλων των δημοτικών κτιρίων όπως το Δημαρχιακό Μέγαρο, το σχολείο, το Ιατρείο κ.α.

Σχεδιάζεται επίσης και η βελτίωση

του Δημοτικού οδικού δικτύου φωτισμού για τον οικισμό της Χάλκης.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Το ζητούμενο σε μια κυκλική οικονομία είναι η μείωση της εισροής νέων πόρων, ιδίως μη ανανεώσιμων, η χρήση και επαναχρησιμοποίηση αυτών, καθώς και η αξιοποίηση των πόρων της οικονομίας στον μέγιστο δυνατό βαθμό, παράλληλα με την ελαχιστοποίηση της εκροής εκπομπών και αποβλήτων.

Το μήνυμα είναι σαφές: η μείωση των αποβλήτων μπορεί να αποφέρει σημαντικά οφέλη για την οικονομία και την ανθρώπινη υγεία. Η επαναχρησιμοποίηση των πόρων, δεν μειώνει μόνο την εξάρτηση από πρώτες ύλες αλλά τονώνει την ανταγωνιστικότητα και μειώνει τις περιβαλλοντικές πιέσεις. Η αποφυγή της δημιουργίας αποβλήτων, η ανακύκλωση και η καλύτερη διαχείρισή τους, αποτελούν κρίσιμες πρα-

κτικές για την ελαχιστοποίηση των ροών εντός και εκτός της οικονομίας. Η προσέγγιση της κυκλικής οικονομίας δεν πρέπει να περιορίζεται στη διαχείριση αποβλήτων, αλλά να διευκολύνει τη μετάβαση στην πράσινη οικονομία. Πρέπει να αναθεωρήσουμε τον τρόπο που παράγουμε, καταναλώνουμε και απορρίπτουμε τα προϊόντα μας.

Στο Δήμο Χάλκης η διαδικασία αποκομιδής απορριμμάτων και ανακυκλώσιμων υλικών εφαρμόζεται με το σύστημα Πόρτα-Πόρτα. Μία καινοτόμος επιλογή στον τρόπο αποκομιδής των απορριμμάτων. Η αποκομιδή των απορριμμάτων γίνεται από κάθε κατάστημα και οικία. Στα πλαίσια του προγράμματος οι συμμετέχοντες δεν εναποθέτουν πλέον τα απορρίμματα τους στους μεγάλους κάδους αλλά στους ατομικούς κάδους που τους έχουν δοθεί δωρεάν από τον Δήμο (μέχρι 4 για τα διάφορα ανακυκλώσιμα υλικά και με διάφορα χρώματα). Αποτελεί μια υπηρεσία που σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες του εξωτερικού είναι κανόνας.

Για την Ελλάδα είναι κάτι καινοτόμο. Περιλαμβάνει αποκομιδή ανά κτίριο (ακόμα και με περισσότερους του ενός κάδους, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα). Αποτέλεσμα: αποτελεσματικότερη διαλογή στην πηγή, ποιοτικότερη ανακύκλωση, σημαντική μείωση του υπολείμματος που οδηγείται προς ταφή σε ΧΥΤΥ, εξοικονόμηση πόρων για το Δήμο, οικονομικό όφελος για τους δημότες, μειωμένα ανταποδοτικά δημοτικά τέλη

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως

Δημιουργήσαμε

την Πρώτη Ενεργειακή

Κοινότητα

στα Δωδεκάνησα,

με τη συμμετοχή

του Δήμου Χάλκης

με το 50%

στο συνεταιριστικό

κεφάλαιο

σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Το νησί της Χάλκης διαθέτει τις κατάλληλες συνθήκες, ώστε να στραφεί στην παραγωγή πράσινης ενέργειας από ΑΠΕ, για την κάλυψη των αναγκών ηλεκτροδότησης του νησιού και ταυτόχρονα την απανθρακοποίηση των θαλάσσιων μεταφορών και των οδικών μετακινήσεων εντός του οικισμού, περιορίζοντας σημαντικά κατ' αυτόν τον τρόπο το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα.

Το νησί της Χάλκης είναι το πρώτο 1ο GR ECO Island της Χώρας. Μια στρατηγική εθνική πρωτοβουλία στη μάχη κατά της κλιματικής αλλαγής που στοχεύει να μετατρέψει τα ελληνικά νησιά σε μοντέλα πράσινης και βιώσιμης ανάπτυξης, μέσω μιας δίκαιης και κοινωνικά χωρίς αποκλεισμούς ενεργειακής μετάβασης. Στο νησί της Χάλκης έχει ήδη εγκατασταθεί και είναι σε λειτουργία Φωτοβολταϊκό πάρκο ισχύος

1MW το οποίο καλύπτει όλες τις ενεργειακές ανάγκες του νησιού μας.

Ταυτόχρονα δημιουργήσαμε την Πρώτη Ενεργειακή Κοινότητα στα Δωδεκάνησα, με τη συμμετοχή του Δήμου Χάλκης με το 50% στο συνεταιριστικό κεφάλαιο. Η Ενεργειακή Κοινότητα Χάλκης «Κάλχιον», ιδρύθηκε στις 19 Μαΐου 2021 με έδρα τη Χάλκ και είναι το όχημα μας προς την καθαρή Ενεργειακή μας Μετάβαση.

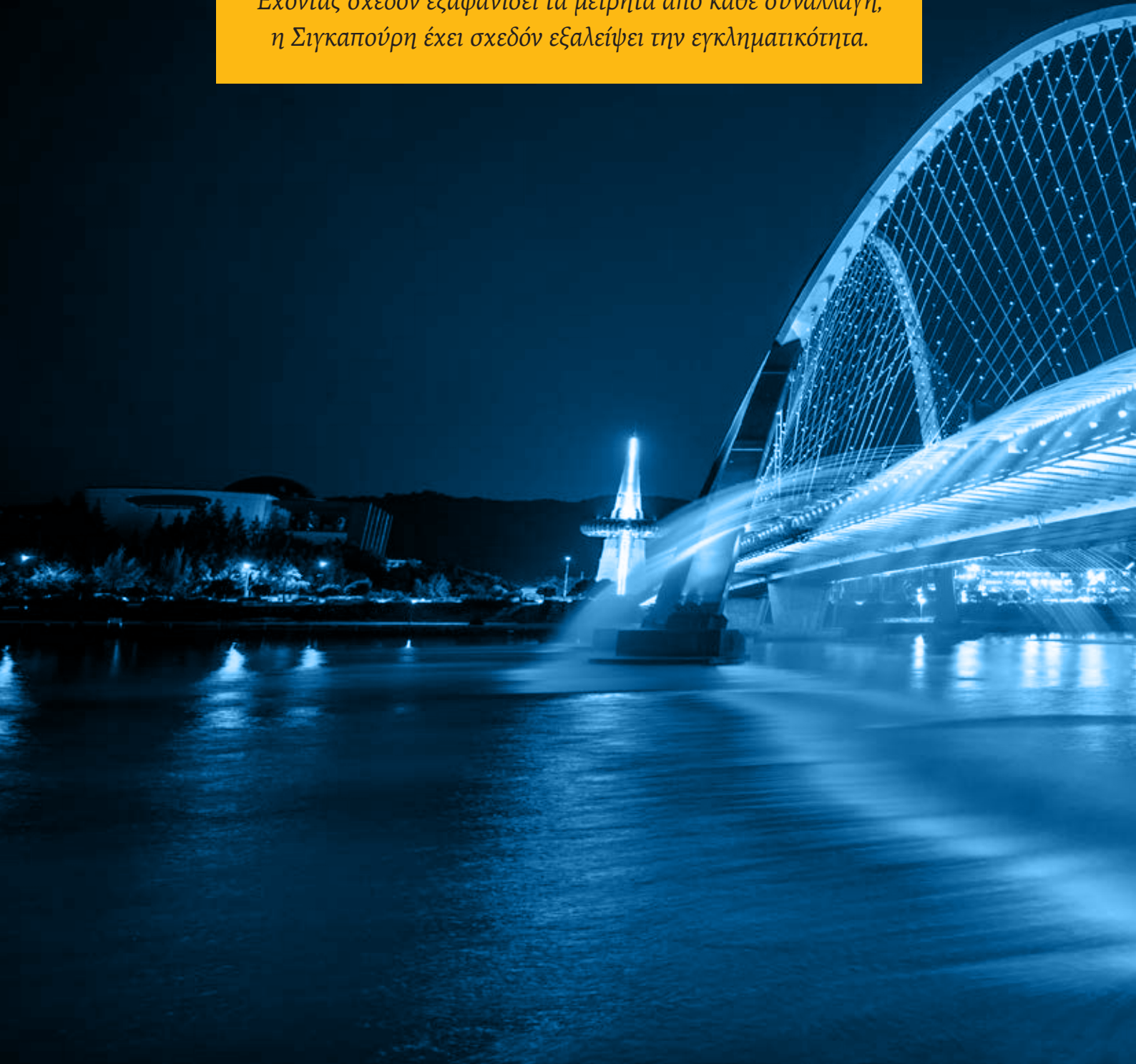
Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Πιστεύουμε ότι η τοπική κοινωνία της Χάλκης έχει ήδη ξεκινήσει και επωφελείται από όλα τα παραπάνω που αναφέραμε, είτε αυτό λέγεται ψηφιακός μετασχηματισμός του Δή-

Η προσέγγιση της κυκλικής οικονομίας δεν πρέπει να περιορίζεται στη διαχείριση αποβλήτων, αλλά να διευκολύνει τη μετάβαση στην πράσινη οικονομία

μου μας, είτε ενεργειακή μετάβαση στην «Πράσινη Ενέργεια». Είναι σημαντικό ότι κάνουμε σαν Δημοτική αρχή να έχει θετικό αντίκτυπο στην καθημερινότητα των συμπολιτών μας. Θέλουμε συνοδοιπόρους όλους τους κατοίκους του νησιού μας και όλοι μαζί να αγωνιζόμαστε για ένα καλύτερο αύριο. Οι προσπάθειες αυτές συνεχίζονται με εντατικούς ρυθμούς με μοναδικό σκοπό την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης όλων των μόνιμων κατοίκων του όμορφου νησιού μας. ■

Η Σιγκαπούρη είναι εδώ και χρόνια κορυφαία "έξυπνη" πόλη στον κόσμο, με την εκτεταμένη χρήση αυτόνομων οχημάτων, την χρήση ρομποτικών αστυνομικών υπηρεσιών, την χρήση εικονικής πραγματικότητας στην καθημερινότητα των πολιτών και την χρήση ρομποτί σχεδόν σε κάθε υπηρεσία. Έχοντας σχεδόν εξαφανίσει τα μετρητά από κάθε συναλλαγή, η Σιγκαπούρη έχει σχεδόν εξαλείψει την εγκληματικότητα.

Παναγιώτης Σημανθηράκης

Δήμαρχος Χανίων

Υλοποιούμε ταυτόχρονα τα περισσότερα έργα στα χρονικά του δήμου

Οι υπηρεσίες του δήμου Χανίων, παρέχονται αποκλειστικά ψηφιακά, μέσα από ένα σύγχρονο ηλεκτρονικό περιβάλλον. Ιδιαίτερο βάρος έχει δοθεί και σε επιπλέον εφαρμογές που χρησιμοποιεί ο πολίτης απευθυνόμενος στις δημοτικές υπηρεσίες, όπως η έξυπνη εφαρμογή «App Δημότης Χανίων». Όπως τονίζει ο Δήμαρχος, Παναγιώτης Σημανθηράκης, δεν είναι τυχαίο ότι ο Δήμος Χανίων βραβεύτηκε ως η «Έξυπνη Πόλη για το 2022» στη χώρα, αποδεικνύοντας τα βήματα που έχουν γίνει στον ψηφιακό μετασχηματισμό, αλλά και επιβεβαιώνοντας τη συνέχιση της πολιτικής προς τον στόχο αυτό. Σύμφωνα με τον ίδιο, αυτή την περίοδο «τρέχουν» τα περισσότερα έργα και μελέτες που έχουν γίνει ποτέ ταυτόχρονα στα χρονικά του Δήμου, με χρηματοδοτήσεις αρκετών εκατομμυρίων ευρώ.

Τον Ιούλιο του 2022, έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Ο Δήμος Χανίων κατάφερε να είναι μέσα στους πρώτους φορείς της Αυτοδιοίκησης που εξασφάλισε υψηλή χρηματοδότηση σχεδόν 3 εκατομμυρίων ευρώ, για εφαρμογές «Εξυπνης Πόλης», από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ενώ σημαντική ήταν και η χρηματοδότηση για ενίσχυση της Πολιτικής Προστασίας με αντίστοιχες εφαρμογές, ύψους 1.8 εκατομμυρίων ευρώ από το Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης». Μιλάμε για μια πλειάδα εφαρμογών σε τομείς της καθημερινότητας του πολίτη, μεταξύ άλλων στην Υγεία & Πρόνοια, το Περιβάλλον, την Πολιτική Προστασία και ετοιμότητα, τη Βιώσιμη Κινητικότητα και την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση. «Εξυπνα» συστήματα και εφαρμογές που θα βελτιώσουν την καθημερινή ζωή των πολιτών στον τόπο μας και θα αναβαθμίσουν τις υπηρεσίες που τους παρέχονται, ενώ παράλληλα θα εκσυγχρονίσει και τις δημοτικές μας υποδομές, καθιστώντας τις επιχειρησιακά έτοιμες.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Η ψηφιακή εποχή είναι εδώ και σημαντικό ρόλο στην επίτευξη του μετασχηματισμού του Δημοσίου σε ηλεκτρονικό περιβάλλον, διαδραμάτισε και η περίοδος της πανδημίας και του εγκλεισμού.

Από τις αρχές της αυτοδιοικητικής μας θητείας στον Δήμο Χανίων είχαμε βά-

λει σαν στόχο την πλήρη ψηφιοποίηση των υπηρεσιών μας και της εξυπηρέτησης του κοινού εξ' αποστάσεως και χωρίς να είναι απαραίτητη η φυσική παρουσία. Τρία χρόνια μετά, ο στόχος επετεύχθη και στο μεγαλύτερο σκέλος των παρεχόμενων υπηρεσιών του Δήμου Χανίων, τόσο στην Οικονομική Υπηρεσία όσο και σε αιτήματα και υπομνήσεις πολιτών για διάφορα ζητήματα της καθημερινότητας, η εξυπηρέτηση πλέον γίνεται αποκλειστικά ψηφιακά, μέσα από ένα σύγχρονο ηλεκτρονικό περιβάλλον στην κεντρική ιστοσελίδα του Δήμου Χανίων, www.chania.gr.

Επιπλέον, ιδιαίτερο βάρος έχει δοθεί και σε επιπλέον εφαρμογές που χρησιμοποιεί ο πολίτης απευθυνόμενος στις δημοτικές υπηρεσίες, όπως η έξυπνη εφαρμογή «App Δημότης Χανίων», όπου ο χρήστης έχει όλη την πληροφόρηση για νέα και υπηρεσίες και σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή της ημέρας, όλο τον χρόνο, μπορεί να καταχωρεί τα αιτήματά του, λαμβάνοντας με αυτοματοποιημένη διαδικασία αριθμό πρωτοκόλλου και τη δυνατότητα να παρακολουθεί διαρκώς την εξέλιξή του.

Ακόμα, με την καινοτόμα εφαρμογή epay.chania.gr υπάρχει η δυνατότητα ενημέρωσης για τυχόν οφειλές του πολίτη στον Δήμο και την αποπληρωμή ή/και ρύθμιση δόσεων γι' αυτές. Δεν είναι τυχαίο ότι ο Δήμος Χανίων βραβεύτηκε ως η «Εξυπνη Πόλη για το 2022» στη χώρα, αποδεικνύοντας τα βήματα που έχουν γίνει για τον ψηφιακό μετασχηματισμό μας αλλά και επιβεβαιώνοντας τη συνέχιση της πολιτικής μας προς τον στόχο αυτό.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε κείριους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Ακόμα, με την καινοτόμα εφαρμογή epay.chania.gr υπάρχει η δυνατότητα ενημέρωσης για τυχόν οφειλές του πολίτη στον δήμο και την αποπληρωμή ή/και ρύθμιση δόσεων

Η αλήθεια είναι ότι αυτή την περίοδο, η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Χανίων «τρέχει» τα περισσότερα έργα και μελέτες που έχουν γίνει ποτέ ταυτόχρονα στα χρονικά του Δήμου.

Από παρεμβάσεις στην οδοποιία και εκτεταμένες ασφαλτοστρώσεις σε όλο το οδικό δίκτυο ύψους άνω των 60 εκατομμυρίων ευρώ, μεγάλες αναπλάσεις σε δρόμους εντός του αστικού κέντρου της πόλης και περιφερειακών περιοχών, σε χρηματοδότηση που ξεπερνάει τα εκατομμύρια 50 εκατομμύρια ευρώ από χρηματοδοτικά εργαλεία (Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας, Πράσινο Ταμείο, Επιχειρησιακά Προγράμματα της Περιφέρειας κ.α), αντικαταστάσεις του δημοτικού φωτισμού με νέα οικολογικά φωτιστικά LED τεχνολογίας, μέχρι την ολοκλήρωση και ανακατασκευή του Ποδηλατοδρομίου στο Ακρωτήρι Χανίων, το οποίο θα είναι το 2ο που θα λειτουργήσει με διεθνείς προδιαγραφές.

Και μία σειρά άλλων μεγάλων και μικρότερων παρεμβάσεων σε μητροπολιτικά πάρκα, περιοχές πρασίνου και περιπατητικές διαδρομές, που εκτός του ότι θα αλλάξουν ριζικά την εικόνα της πόλης και την καθημερινότητα των πολιτών, θα καταστήσουν τα Χανιά ως

Σημαντική ήταν και η χρηματοδότηση για ενίσχυση της Πολιτικής Προστασίας με αντίστοιχες εφαρμογές, ύψους 1.8 εκατ. ευρώ από το Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης»

μία από τις πλέον βιώσιμες και περιβαλλοντικά φιλικές πόλεις της χώρας, με αναβαθμισμένο ποσοστό ποιότητας ζωής για τους κατοίκους και τους επισκέπτες.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Είμαστε στην ευχάριστη θέση ως Δήμος Χανίων και μαζί με τη Διαδημοτική Επιχείρηση Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΔΕΔΙΣΑ) των Χανίων, ως τοπικός Φορέας Διαχείρισης των Αποβλήτων, βρίσκεται μέσα στους φορείς που τρέχουν πολλαπλά προγράμματα κυκλικής οικονομίας και ανακύκλωσης των απορριμμάτων που παράγουμε. Προγράμματα που έχει ξεκινήσει ο Δήμος μας και η ΔΕΔΙΣΑ με έμφαση στην διαλογή των αποβλήτων στην πηγή, ώστε να ελαχιστοποιηθεί η απώλεια ανακυκλώσιμης ύλης.

Το επόμενο διάστημα ξεκινά και μία ακόμα καινοτόμα δράση που αφορά σε μια ξεχωριστή κατηγορία εφαρμογής ανακύκλωσης σε οικιακά και επαγγελματικής προέλευσης βιοαπόβλητα, με τους χαρακτηριστικούς καφέ κάδους, σε μία ενδεικτική περιοχή των

Χανίων σε πρώτη φάση. Παράλληλα, υπάρχει ξεχωριστή μέριμνα από τις υπηρεσίες μας για την προστασία του δημόσιου χώρου και του περιβάλλοντος που ζούμε, με προγράμματα ανακύκλωσης των ηλεκτρικών συσκευών, αποκομιδή ογκωδών αντικειμένων και επικίνδυνων υλικών, ώστε να εντυπωθεί η έννοια της οικολογικής συνείδησης και της περιβαλλοντικής ενσυναίσθησης σε όλους μας.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι πλέον κοινώς αποδεκτό ότι διαδραματίζουν ισχυρό παράγοντα στην Κλιματική αλλαγή, αλλά πλέον και στην ενεργειακή κρίση.

Ήδη από το καλοκαίρι ο Δήμος Χανίων

έχει εκπονήσει το Στρατηγικό Σχέδιο για την εγκατάσταση Σταθμών Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων, οι οποίοι θα είναι δημοσίως προσβάσιμοι σε 110 σημεία του Δήμου. Η «στροφή» που κάνουμε στην ηλεκτροκίνηση είναι έντονη και προωθείται και σε εθνικό επίπεδο πλέον, ενώ έχουμε προβεί στην προμήθεια Ηλεκτρικών Λεωφορείων και άλλων οχημάτων που θα χρησιμοποιηθούν για τις μετακινήσεις των πολιτών εντός του αστικού κέντρου, αλλά και στην εξυπηρέτηση των δημοτικών μας υπηρεσιών. Επιπρόσθετα, έχουμε ξεκινήσει μαζί με άλλους φορείς των Χανίων τη δημιουργία Ενεργειακής Κοινότητας, η οποία πέραν της εξοικονόμησης πόρων θα συμβάλει σημαντικά στην Ενεργειακή επάρκεια των Χανίων και προβλέπεται να αποσυμφορήσει σημαντικά την πόλη σε επίπεδο ρύπανσης.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δή-

ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ MUNICIPALITY OF CHANIA • CRETE

μος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Οι πολίτες στο σύνολό τους δείχνουν να αξιοποιούν στο μέγιστο τα νέα ψηφιακά εργαλεία που έχουμε εισαγάγει στην καθημερινή εξυπηρέτηση με τις δημοτικές υπηρεσίες. Χαρακτηριστικό δείγμα είναι οι οικονομικές συναλλαγές με τον Δήμο, όπου η πρότερη εικόνα με ουρές και αναμονή στα γκισέ της Οικονομικής Υπηρεσίας, έχει αντικατασταθεί με εξ' ολοκλήρου ηλεκτρονικά αιτήματα και πληρωμές υποχρεώσεων μέσω του ψηφιακού Δήμου στο chania.gr.

Για όσους δεν έχουν τη δυνατότητα ή την απαραίτητη εξοικείωση με τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες υπάρχει πάντα εναλλακτικός τρόπος εξυπηρέτησης αλλά και συνδρομής στην ψηφιακή διαδικασία από το προσωπικό μας, ενώ σε επιπλέον υπηρεσίες έχουμε φροντίσει να γίνεται και δια ζώσης εξυπηρέτηση. Πολύ ενδεικτικό είναι το παράδειγμα με τη νέα εφαρμογή

Ο δήμος Χανίων έχει εκπονήσει το Στρατηγικό Σχέδιο για την εγκατάσταση Σταθμών Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων, οι οποίοι θα είναι δημοσίως προσβάσιμοι σε 110 σημεία του δήμου.

σε έξυπνες συσκευές για την ελεγχόμενη στάθμευση, που ο Δήμος Χανίων δημιούργησε ειδικά για της ανάγκες της πόλης, με ένα καινοτόμο και εύκολο σύστημα πληρωμής χρόνου για την παραμονή στις ειδικές θέσεις που υπάρχουν στην πόλη. Από την εικόνα της ταλαιπωρίας -και συχνά αγανάκτησης- των πολιτών, με απαρχαιωμένα συστήματα που δεν εξυπηρετούσαν τις σύγχρονες ανάγκες, περάσαμε πλέον σε ένα ψηφιακό περιβάλλον που ο χρήστης μπορεί πολύ εύκολα και σε γρήγορο χρόνο, μέσα από την ηλεκτρονική του συσκευή, να εισάγει ποσό στο ψηφιακό πορτοφόλι του και να δεσμεύσει χρόνο για τη στάθμευση στις θέσεις.

Ταυτόχρονα, για όσους δεν δύνανται ή δεν επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν την εφαρμογή, υπάρχει δίκτυο συνεργαζόμενων καταστημάτων, όπου ο οδηγός δηλώνει στον εργαζόμενο την πινακίδα του, πληρώνει στο κατάστημα και επιτυγχάνει να εξυπηρετηθεί μέσω τρίτου πωλητή, για τους οποίους έχουμε φροντίσει να έχουν όφελος για τη χρήση της υπηρεσίας, με έκπτωση στα δημοτικά τέλη.

Έχουμε φτάσει σε ένα πολύ καλό επίπεδο, διαρκώς όμως, εξετάζουμε τρόπους που μπορούμε να βελτιώσουμε την εξυπηρέτηση και οι πολίτες να αισθάνονται ασφάλεια και εμπιστοσύνη στον Δήμο και τις υπηρεσίες του. ■

Κωνσταντίνος Βρατσάνος

Δήμαρχος Ηρωικής Νήσου Ψαρών

Η ψηφιακή πραγματικότητα στο δήμο Ηρωικής Νήσου Ψαρών βρίσκεται σε πρωτόλειο στάδιο

Το ζήτημα της ενεργειακής επάρκειας απασχολεί έντονα τον δήμο Ηρωικής Νήσου Ψαρών. Ήδη, έχει συνάψει μνημόνια συνεργασίας σε σχετικά ευρωπαϊκά προγράμματα (π.χ. Insulae-Horizon 2000) με σημαντικότερο το επερχόμενο για τις «100 ουδέτερες ενεργειακά πόλεις». Ωστόσο, όπως αναφέρει ο Δήμαρχος Κωνσταντίνος Βρατσάνος, ο χαρακτηρισμός του νησιού στο σύνολό του ως αρχαιολογικός χώρος, θέτει εμπόδια στην περαιτέρω διεύρυνση και αξιοποίηση των Α.Π.Ε. Ο μικρός πληθυσμός και η έλλειψη επαρκούς πληροφόρησης σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο έχουν καταστήσει το θεσμό των «ενεργειακών κοινοτήτων» μη ελκυστικό. Σε ότι αφορά στην ψηφιακή μετάβαση του δήμου, ο κ. Βρατσάνος αναφέρει πως βρίσκεται σε πρωτόλειο στάδιο. Άξιο αναφοράς, το εγκατεστημένο σύστημα τηλεϊατρικής στο ιατρείο του νησιού, που αποτελεί εξαιρετικό εργαλείο στα χέρια των υπηρετούντων στον τόπο ιατρών.

Τον Ιούλιο έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες;

Το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» ή «Ψηφιακός Μετασχηματισμός των ΟΤΑ» όπως μετονομάστηκε πρόκειται να αναμορφώσει τον τρόπο λειτουργίας των μικρών δήμων και το επίπεδο εξυπηρέτησης των πολιτών τους. Οι επιλέξιμες δράσεις του προγράμματος μπορούν να διαχωριστούν σε δύο κατηγορίες: η μία κατηγορία αφορά στην προμήθεια ψηφιακών εργαλείων, τα οποία αφορούν στη διαχείριση των δημοτικών παγίων και δράσεων και η δεύτερη αφορά στην αλληλεπίδραση των υπηρεσιών του δήμου με τους πολίτες. Τα οφέλη αναμένονται πολλαπλά. Στη κατηγορία των εργαλείων επίτευξης και διαχείρισης του πάγιου (κινητού και ακίνητου) εξοπλισμού, δίνεται η δυνατότητα ελέγχου της κατάστασης και της ποιότητάς του σε «πραγματικό χρόνο», ενώ παράλληλα θα είναι καταγεγραμμένη η εξέλιξη κάθε στοιχείου διαχρονικά. Με τον τρόπο αυτό αυξάνεται η ταχύτητα αντίδρασης σε περιπτώσεις βλαβών και ταυτόχρονα κατανέμεται επωφελέστερα η εργασία του προσωπικού σε αντιστάθμιση με την τραγική υποσελέκωση που υφίστανται όλοι οι δήμοι και ιδιαίτερα αυτοί των μικρών ακριτικών νησιών. Η αλληλεπίδραση με τους πολίτες αναμένεται να βελτιωθεί σημαντικά, ειδικά με το σημαντικό ποσοστό εξ αυτών που διαμένει μόνιμα σε κάποιο αστικό κέντρο, διατηρώντας ιδιοκτησιακά δικαιώματα στο νησί μας.

Σε δεύτερο βαθμό, η συγκέντρωση της πληροφορίας και η αύξηση του επιπέδου εξυπηρέτησης αποτελούν

αναπτυξιακούς παράγοντες για τους μικρούς δήμους. Η επεξεργασία των δεδομένων θα οδηγήσει στην κατάρτιση σχεδίων και στη λήψη αποφάσεων αναδιαμόρφωσης του μοντέλου διαχείρισης και λειτουργίας των δημοτικών δράσεων σε επίπεδο διοίκησης αλλά και συντήρησης καθώς και στην αυτοματοποίηση διαδικασιών, προσφέροντας ισχυρή βάση για τον προγραμματισμό και το μελλοντικό σχεδιασμό αναπτυξιακών δράσεων του δήμου μας.

Σε ποιους τομείς της ψηφιακής καθημερινότητας ο δήμος έχει κινηθεί αποτελεσματικά και πού ακόμη υστερεί; Ποια ψηφιακά έργα έχουν αναβαθμίσει την καθημερινότητα των δημοτών και πόσα ακόμα θα ακολουθήσουν;

Η ψηφιακή πραγματικότητα στο Δήμο Ηρωικής Νήσου Ψαρών βρίσκεται σήμερα σε πρωτόλειο στάδιο.

Υφίσταται ιστοσελίδα η οποία ενημε-

Με γνώμονα τη μείωση
του περιβαλλοντικού
αποτυπώματος τα
περισσότερα δημοτικά
κτίρια έχουν
αναβαθμιστεί ενεργειακά

Υπό εκπόνηση βρίσκονται μελέτες ανάπτυξης του οικισμού και του παραλιακού μετώπου, έργα σημαντικά για την αναβάθμιση της αισθητικής του οικισμού και της ποιότητας ζωής κατοίκων και επισκεπτών

ρώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα μέσω της οποίας ο εκάστοτε ενδιαφερόμενος μπορεί να πληροφορηθεί γενικά στοιχεία για το δήμο και τις παρεχόμενες υπηρεσίες του, τους κανονισμούς που διέπουν την καθημερινότητα και την απασχόληση αλλά και φόρμα επικοινωνίας για τυχόν αιτήματα και διαβουλεύσεις. Παράλληλα, λειτουργεί και λογαριασμός σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης (Facebook) στο οποίο αναρτώνται πληροφορίες και στοιχεία της επικαιρότητας που αφορούν στο δήμο μας.

Άξιο αναφοράς είναι και το εγκατεστημένο σύστημα τηλεϊατρικής στο ιατρείο του νησιού μας, το οποίο αποτελεί εξαιρετικό εργαλείο στα χέρια των υπηρετούντων στον τόπο μας ιατρών.

Μέσα στο επόμενο έτος, τι να αναμένουμε σε κρίσιμους τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, υποδομές για καλύτερη υγεία, αστικές αναπλάσεις, ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών, αθλητικών και δημοτικών κτιρίων, φωτισμός οδικού δικτύου κ.α;

Ο Δήμος Ηρωικής Νήσου Ψαρών έχει να επιδείξει αρκετές δράσεις στους τομείς που αναφέρατε. Με γνώμονα τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος έχουν αναβαθμιστεί ενεργειακά η πλειονότητα των δημοτικών κτιρίων -συμπεριλαμβανομένων των κτιρίων που στεγάζονται το Νηπιαγωγείο και το Δημοτικό Σχολείο του νησιού μας- και εντός του έτους αναμένεται να δημοπρατηθεί αντίστοιχο έργο για τα εναπομείναντα δημοτικά κτίρια. Τα φωτιστικά σώματα και όλοι οι λαμπτήρες οδοφωτισμού έχουν ήδη αντικατασταθεί με φωτιστικά σώματα και με λαμπτήρες εξοικονόμησης ενέργειας (LED) και μία από τις δράσεις του προγράμματος «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» η οποία έχει επιλεγεί περιλαμβάνει σύστημα ελέγχου και διαχείρισης της λειτουργίας τους.

Εντός του τρέχοντος έτους θα δημοπρατηθεί η κατασκευή του νέου ιατρείου, προϋπολογισμού 2.2 εκατ. ευρώ, η λειτουργία του οποίου θα αναβαθμίσει σημαντικά τις παρεχόμενες υπηρεσίες υγείας στο νησί. Υπό εκπόνηση βρίσκονται μελέτες ανάπτυξης του οικισμού και του παραλιακού μετώπου, έργα σημαντικά για την αναβάθμιση της αισθητικής του οικισμού και της ποιότητας ζωής κατοίκων και επισκεπτών. Ταυτόχρονα, ολοκληρώνονται οι μελέτες επισκευής, ανάπτυξης και αξιοποίησης τοπόσημων του νησιού με σκοπό αφενός τη διάσωση των μνημείων, αφετέρου στη διαμόρφωση των χώρων ως τόπων ψυχαγωγίας. Στην τρέχουσα περίοδο αναμένεται η εκκίνηση εκπόνησης επικαιροποιημένης μελέτης για την κατασκευή μικρού, χωμάτινου, ανασχετικού φράγματος το οποίο θα εξυπηρετήσει τις ανάγκες του νησιού σε ύδρευση και άρδευση, ανακουφίζοντας σημαντικά τους υπόγειους υδροφόρους ορίζοντες.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στον δήμο σας;

Η διαχείριση των απορριμμάτων απασχόλησε αρκετά το δήμο μας τα τελευταία χρόνια. Αξιοποιώντας σχετικά χρηματοδοτικά εργαλεία και τη συμμετοχή στο φορέα Διαχείρισης Απορριμμάτων Νομού Χίου (ΔΙΑΝΟΧ) βρισκόμαστε σήμερα σε ένα αρκετά ικανοποιητικό επίπεδο. Με την αποκατάσταση του ΧΑΔΑ πριν οκτώ χρόνια και την εφαρμογή κατάλληλου προγράμματος ανακύκλωσης και περισυλλογής των λοιπών αστικών απορριμμάτων κατορθώσαμε τα απορρίμματα του νησιού και τα ανακυκλώσιμα υλικά να διατίθενται σε οργανωμένους υποδοχείς της Χίου.

Πρόσφατα εγκρίθηκε το αναθεωρημένο Σχέδιο Διαχείρισης των Απορριμμάτων, η εφαρμογή του οποίου θα επιτρέψει την προσθήκη νέων «ρευμάτων» ανακυκλούμενων υλικών και την πρώτη επεξεργασία τους και εξασφαλίστηκαν πιστώσεις 1.000.000 ευρώ περίπου για τη δημιουργία πράσινου σημείου και εφαρμογή της κομποστοποίησης. Συμπληρωματικά προβλέπεται ανανέωση του στόλου των οχημάτων με σκοπό την περαιτέρω μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας στον δήμο σας;

Στο νησί των Ψαρών παράγεται ήδη ηλεκτρική ενέργεια από συστοιχία ανεμογεννητριών τις οποίες εγκατέστησε και διαχειρίζεται η «ΔΕΗ Ανανεώσιμες, ΑΕ». Το ζήτημα της ενεργειακής επάρκειας απασχολεί το δήμο μας και προς την κατεύθυνση αυτή έχει συνάψει μνημόνια συνεργασίας σε σχετικά ευρωπαϊκά προγράμματα (π.χ. Insulae-Horizon 2000) με σημαντικότερο το

επερχόμενο μνημόνιο συνεργασίας για τις «100 ουδέτερες ενεργειακά πόλεις». Ο χαρακτηρισμός του νησιού μας στο σύνολό του ως αρχαιολογικός χώρος θέτει εμπόδια στην περαιτέρω διεύθυνση και αξιοποίηση των Α.Π.Ε. Επίσης, ο μικρός πληθυσμός και η έλλειψη επαρκούς πληροφόρησης σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο έχουν καταστήσει το θεσμό των «ενεργειακών κοινοτήτων» μη ελκυστικό.

Η τοπική κοινωνία έχει αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Ο δήμος τι ενέργειες κάνει ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

Η σημασία της εξυπηρέτησης των πο-

λιτών χωρίς τη φυσική τους παρουσία αναδείχθηκε κατά την περίοδο εφαρμογής των μέτρων κατά της πανδημίας CoVid-21. Η αναγκαστική στέρψη των διαπροσωπικών επαφών και διευθετήσεων επιτάχυνε στο μέτρο του δυνατού την εξοικείωση των κατοίκων με τις ψηφιακές υπηρεσίες σε ευρύτερο πλαίσιο. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την αντικειμενική ανάγκη της αλληλεπίδρασης των εκτός του νησιού διαμενόντων με τις υπηρεσίες

του δήμου, θεωρούμε ότι θα δράσουν θετικά στην ταχεία εξοικείωση με τα συστήματα που θα εφαρμοστούν με το πρόγραμμα του «Ψηφιακού Μετασχηματισμού». Βέβαια απαιτείται διαρκής προσπάθεια και σχεδιασμού στοχευμένων προγραμμάτων επιμόρφωσης και εξοικείωσης των δημοτών μας με τις νέες και διαρκώς αυξανόμενες ψηφιακές υπηρεσίες που παρέχονται τόσο από το δήμο μας όσο και από το κεντρικό κράτος. ■

Απαιτείται διαρκής προσπάθεια και σχεδιασμός στοχευμένων προγραμμάτων επιμόρφωσης και εξοικείωσης των δημοτών μας με τις νέες και διαρκώς αυξανόμενες ψηφιακές υπηρεσίες

Δημήτρης Παπαστεργίου

Πρόεδρος Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ)

Αν σκεφτόμαστε να κάνουμε κάτι «φανταχτερό ψηφιακά», τελικά θα χάσουμε το «δρόμο»

Κανένας δήμος δεν θα μείνει πίσω και όλοι θα επωφεληθούν από τα πολλά χρηματοδοτικά προγράμματα που τρέχουν, ίσως για πρώτη φορά στην ιστορία της Αυτοδιοίκησης, διαβεβαιώνει ο Πρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ), Δημήτρης Παπαστεργίου. Όπως ενημερώνει, πάνω από 500 εκατ. ευρώ σε έργα ψηφιακής αναβάθμισης στην Αυτοδιοίκηση δεν έχουν δοθεί ποτέ στο παρελθόν. Γι αυτό πρέπει τα προγράμματα και οι υποδομές που θα δημιουργηθούν, να μην πάνε χαμένες. Να πιάσουν τόπο και να απαντήσουν και να λύσουν πραγματικά προβλήματα. Για τον κ. Παπαστεργίου, μια «έξυπνη» πόλη, προφανώς είναι η πόλη που προσπαθεί μέσω της τεχνολογίας να βρει λύσεις, αλλά κυρίως είναι η πόλη που έχει αισθήσεις, μυρίζει, ακούει, βλέπει, αλληλοεπιδρά, ανταποκρίνεται. Είναι μια πόλη η οποία έχει ευαισθησίες, είναι συμπεριληπτική και δεν αφήνει κανέναν πίσω.

Κύριε Παπαστεργίου, ως Πρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) είστε ο πλέον κατάλληλος να επισημάνει τα οφέλη που θα φέρει το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, στις τοπικές κοινωνίες. Ποιά λοιπόν είναι η εκτίμησή σας;

Το πρόγραμμα ουσιαστικά μας εισάγει σε μια νέα εποχή, με μια νέα αντίληψη για το μέλλον των πόλεών μας. Ειδικά στην πλειονότητα των πόλεων της χώρας που έχουν πληθυσμό κάτω των 100.000 κατοίκων, οι «Εξυπνες Πόλεις» είναι μια ευκαιρία να δούμε πολύ συγκεκριμένα τις ελλείψεις και να τις αντιμετωπίσουμε ψηφιακά.

Ο δε σχεδιασμός θα είναι επιτυχημένος, εάν ασχοληθεί με τον άνθρωπο, με την ίδια τη βιώσιμη ανάπτυξη των πόλεων, με τη βιώσιμη κινητικότητα, με τη εξοικονόμηση ενέργειας, με την καθημερινότητα.

Τα δεδομένα που συλλέγει, αλλά και οι λύσεις που προτείνει κάθε πόλη, κάθε δήμος, είναι ενέργειες που αφορούν όχι μόνο στη βελτίωση της διοίκησης, αλλά και – κυρίως – στη βελτίωση των υπηρεσιών προς τον πολίτη.

Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει τους πάντες και η προσπάθεια είναι κοινή ώστε να γίνει ο πλανήτης βιώσιμος. Σε αυτό το περιβάλλον, ποιά μεγάλα έργα δρομολογούνται ώστε οι τοπικές κοινωνίες να γίνουν περισσότερο ανθεκτικές; Επωφελούνται όλοι από τα χρηματοδοτικά προγράμματα;

Εκατοντάδες έργα σε όλη τη χώρα, σε όλους τους Δήμους, έχουν ενταχθεί για χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Αντώνης Τρίτσης.

Το Ταμείο Ανάκαμψης χρηματοδο-

Στην πλειονότητα των πόλεων της χώρας που έχουν πληθυσμό κάτω των 100.000 κατοίκων, οι «Εξυπνες Πόλεις» είναι μια ευκαιρία ανάπτυξης και νέου στρατηγικού σχεδιασμού

τεί τα πρώτα μεγάλα έργα αστικών αναπλάσεων σε Δήμους, ενώ το ΕΣΠΑ είναι αυτό που χρηματοδοτεί ενεργειακές αναβαθμίσεις δημοτικών κτιρίων κι αθλητικών κι εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων.

Το ίδιο ισχύει και για τον φωτισμό δρόμων που ανήκουν διοικητικά στα όρια των δήμων, όπου πραγματοποιείται από τους συναδέλφους μου Δημάρχους σημαντική προσπάθεια να ενταχθούν σε χρηματοδοτικά προγράμματα αντικατάστασης των ενεργοβόρων λαμπτήρων με νέου τύπου LED.

Η κλιματική αλλαγή μας επηρεάζει όλους και η προσπάθεια επίσης είναι κοινή για όλους ώστε να κάνουμε τον πλανήτη μας βιώσιμο, αλλά και τις κοινωνίες μας περισσότερο ανθεκτικές.

Να τονίσουμε εδώ την μεγάλη προσπάθεια που καταβάλλει η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η ΕΕΤΑΑ προκειμένου να υποστηριχθούν οι μικροί, ορεινοί και νησιωτικοί Δήμοι με μηχανικούς προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες που υπάρχουν.

125 αιτήματα 62 δήμων για τεχνική υποστήριξη έχει ήδη λάβει η μονάδα τεχνικής υποστήριξης της ΕΕΤΑΑ, σε μια προσπάθεια κάλυψης των κενών της υποστελέχωσης ορεινών, μικρών και νησιωτικών Δήμων της χώρας.

Ως πρόεδρος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, δηλώνω πως ο στόχος είναι να μην μείνει κανείς πίσω και όλοι να επωφεληθούν από τα πολλά χρηματοδοτικά προγράμματα που τρέχουν, ίσως για πρώτη

φορά στην ιστορία της Αυτοδιοίκησης.

Ένα από τα μεγαλύτερα προγράμματα που έγιναν ποτέ στην Ελλάδα, αφορά στην πράσινη διαχείριση των αστικών αποβλήτων, με έμφαση στην ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία. Σε τι φάση υλοποίησης βρίσκονται αντίστοιχα έργα αυτών των τομέων στους δήμους της χώρας;

Η υιοθέτηση των αρχών της κυκλικής οικονομίας είναι το κλειδί για διασφαλίσουμε ένα πράσινο μέλλον στις πόλεις μας και μια καλύτερη ποιότητα ζωής των πολιτών των τοπικών μας κοινωνιών.

Είναι αλήθεια πως έχουμε καθυστερήσει πολύ ως χώρα στο ζήτημα αυτό, όχι με ευθύνη των δήμων, αλλά του κεντρικού κράτους. Όμως τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικά βήματα μπροστά.

Οι ανεξέλεγκτες χωματερές κλείνουν, σύγχρονες μονάδες διαχείρισης των απορριμμάτων κατασκευάζονται και λειτουργούν, η ανακύκλωση και η επαναχρησιμοποίηση μπαίνουν όλο και περισσότερο στη ζωή μας.

Παρακολουθούμε τις εξελίξεις όσον αφορά τις σύγχρονες τεχνολογίες που έχουμε στη διάθεσή μας, ώστε να τις ενσωματώσουμε στη λειτουργία των πόλεων μας.

Η ενεργειακή κρίση καθιστά πιο επίκαιρο τον ρόλο που μπορούν να παίξουν οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, ο Ηλεκτρισμός, το Υδρογόνο και άλλα εναλλακτικά καύσιμα, ως καύσιμα του μέλλοντος. Πως σχεδιάζετε και υλοποιείτε προγράμματα Ενεργειακής Επάρκειας και Εναλλακτικών Πηγών Ενέργειας;

Η Κ.Ε.Δ.Ε έχει έγκαιρα μιλήσει για την ανάγκη να διασφαλίσει ο κάθε

«Έξυπνη πόλη» είναι αυτή η οποία έχει διαγνώσει τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα και μπορεί πλέον πάνω σε αυτά να δομήσει έξυπνες λύσεις για να δημιουργήσει τον πλούτο

δήμος την ενεργειακή του αυτονομία, μέσα από τη λειτουργία των ενεργειακών κοινοτήτων σε τοπικό επίπεδο, όπου θα παράγουμε και θα καταναλώνουμε ενέργεια που θα παράγεται από ΑΠΕ.

Όμως δεν αρκεί η δική μας θέληση, πρέπει να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις, που δεν αφορούν μόνον την εξεύρεση πόρων για τη χρηματοδότηση των απαραίτητων έργων, αλλά και τη διάθεση του απαραίτητου χώρου στο ενεργειακό δίκτυο, ώστε να έχουμε τη δυνατότητα να καταναλώνουμε την ενέργεια που θα παράγουμε.

Οι τοπικές κοινωνίες έχουν αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών; Την εντάσσουν στην καθημερινότητά τους ή έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν; Τι ενέργειες πρέπει να κάνουν οι δήμοι ώστε οι δημότες να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξοικείωση;

«Έξυπνη πόλη, προφανώς είναι μια πόλη, η οποία προσπαθεί μέσω της τεχνολογίας να βρει λύσεις αλλά κυρίως είναι μια πόλη που έχει αισθήσεις, μυρίζει, ακούει, βλέπει, αλληλοεπιδρά, ανταποκρίνεται.

Είναι μια πόλη η οποία έχει ευαισθησίες, είναι συμπεριληπτική και δεν αφήνει κανέναν πίσω και στο κομμάτι αυτό της συμπερίληψης αλλά και της ανάγκης για παραγωγή πλούτου.

Έξυπνη πόλη είναι αυτή η οποία έχει διαγνώσει τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα και μπορεί πλέον πάνω σε αυτά να δομήσει έξυπνες λύσεις για να δημιουργήσει τον πλούτο».

Πάνω από 500 εκατ. ευρώ σε έργα ψηφιακής αναβάθμισης στην Αυτοδιοίκηση δεν έχουν δοθεί ποτέ στο παρελθόν. Είμαστε μπροστά σε μια

Θα πρέπει να πάμε ανάποδα από τα προβλήματα και το που πηγαίνει σήμερα η πόλη μας, η χώρα μας, και μέσω της τεχνολογίας να βρούμε λύσεις

μεγάλη πρόκληση. Για το πως δηλαδή θα καταφέρουμε τα προγράμματα και οι υποδομές που θα δημιουργηθούν, να μην πάνε χαμένες. Να πιάσουν τόπο και να απαντήσουν και να λύσουν πραγματικά προβλήματα που υπάρχουν.

Είναι καθοριστικό το γεγονός ότι για πρώτη φορά έγινε συντεταγμένη δουλειά από το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και με διαβούλευση στην οποία συμμετείχε η ΚΕΔΕ.

Αν σκεφτόμαστε να κάνουμε κάτι φανταχτερό ψηφιακά, νομίζω πως θα χάσουμε το δρόμο. Θα πρέπει να δούμε τί πρέπει να κάνουμε την επόμενη ημέρα για τους δήμους, για να είναι πιο πράσινοι, πιο κυκλικό και στα απορρίμματα και στην ενέργεια και στη βιώσιμη κινητικότητα.

Άρα θα πρέπει να πάμε ανάποδα από τα προβλήματα και το που πη-

γαίνει σήμερα η πόλη μας, η χώρα μας, ο πλανήτης και μέσω της τεχνολογίας να βρούμε λύσεις. Για μένα αυτή είναι μια έξυπνη πόλη, και όχι μια πόλη, η οποία κάνει ωραία και φανταχτερά πράγματα γιατί η τεχνολογία μπορεί και τα κάνει.

Το σημαντικό βέβαια είναι να ακολουθούν και οι πολίτες. Οι πολίτες δεν πρέπει να μένουν πίσω, διότι κάποιες φορές τρέχουμε τόσο πολύ που δεν κοιτάζουμε αν είναι δυνατόν να μας ακολουθήσουν οι πολίτες.

Χρειάζεται λοιπόν να σκύψουμε πάνω στην κοινωνία και να δημιουργήσουμε εμείς το αναγκαίο πλαίσιο ώστε κάθε νέα εφαρμογή να απαντάει στα προβλήματα και να είναι προσιτή από όλους. Άλλωστε στο επίκεντρο πάντα πρέπει να βρίσκεται ο άνθρωπος. ■

ELEFThERIOS KECHAGIOGLOU
PRES. GREEK SMALL ISLANDS NETWORK

Ελευθέριος Κεχαγιόγλου

Πρόεδρος Ελληνικό Δίκτυο Μικρών Νησιών /
Πρέσβης του Συμφώνου του Κλίματος της ΕΕ
στην Ελλάδα / Δημοτικός Σύμβουλος Ύδρας

Τα «έξυπνα νησιά» οφείλουν και πρέπει πρώτα απ' όλα να έχουν «ψηφιακή κοινωνία»

Τους παράγοντες που επηρεάζουν αρνητικά την ψηφιακή μετάβαση των μικρών νησιωτικών δήμων, αναλύει ο Πρόεδρος του Ελληνικού Δικτύου Μικρών Νησιών, Ελευθέριος Κεχαγιόγλου, υπογραμμίζοντας τη μεγάλη αξία που έχει η κατοικισιμότητα στα μικρά νησιά τόσο ως εθνικός παράγων ασφάλειας της χώρας, όσο και του συνόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως Πρέσβης του Συμφώνου του Κλίματος της ΕΕ στην Ελλάδα, ο κ. Κεχαγιόγλου μιλά και για τους κρίσιμους τομείς, περιβάλλοντος και ενέργεια, και επισημαίνει τους λόγους για τους οποίους δεν προχωρούν τέτοια μεγάλα έργα στα μικρά νησιά. Όπως υποστηρίζει, δε βρισκόμαστε πλέον στην φάση της κλιματικής αλλαγής, αλλά έχουμε περάσει στη φάση της κλιματικής κρίσης. Μιας κρίσης, που εάν δεν την αντιμετωπίσουμε άμεσα και αποτελεσματικά τότε θα περάσουμε πολύ πιο γρήγορα στην κλιματική καταστροφή.

Τον Ιούλιο του 2020 έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Έξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης με δικαίωμα συμμετοχής και χρηματοδότησης για δήμους με πληθυσμό κάτω των 100 χιλιάδων κατοίκων. Τι αποτελέσματα εκτιμάτε πως θα φέρει το πρόγραμμα αυτό στις τοπικές κοινωνίες και ιδιαίτερα στους μικρούς νησιωτικούς δήμους;

Παραφράζοντας το smart city – digital citizens («έξυπνη» πόλη – ψηφιακοί πολίτες) θα λέγαμε καταρχάς για τα μικρά νησιά: Smart islands digital society (Ψηφιακή κοινωνία «έξυπνων» νησιών).

Από το 1951 έως το 2011 και σύμφωνα με τις εθνικές πληθυσμιακές απογραφές, μας έχουν αδειάσει 51 μικρά νησιά. Το σύνολο της έκτασης της ελληνικής νησιωτικής γης που δεν κατοικείται πλέον μόνιμα είναι μεγαλύτερη από το άθροισμα της έκτασης της Πάρου και της Νάξου μαζί.

Με μια προμελέτη μας, παρατηρήσαμε ότι εάν δεν αλλάξει άρδην η πολιτική απέναντι στα ελληνικά μικρά νησιά, τότε τα απόμεινα είκοσι χρόνια και δη μέχρι το 2031 θα μας έχουν αδειάσει άλλα δεκαέξι μικρά νησιά. Το δε άθροισμα τότε των ακατοίκητων νησιών μας θα αγγίζει το 33% της κατεχόμενης Κύπρου.

Λάβετε ακόμη υπόψη ότι τα δυο κρισιμότερα μικρά νησιά της Ευρώπης σχετικά με την Αποκλειστική Οικονομική ζώνη (ΑΟΖ) είναι και τα δυο Ελληνικά. Είναι το Καστελλόριζο το οποίο ενώνει την ΑΟΖ της Ελλάδας (ως επέκταση της ΑΟΖ από την Βόρεια Ευρώπη) με της Κύπρου (ως την άκρη της Νότο Ανατολικής Ευρωπαϊκής Ένωσης). Δεύτερο κρίσιμο νησί είναι η Κάσος, ιδιαίτερα ως νησί στην είσοδο της νοτίου πλευράς εισόδου στο Αιγαίο Πέλαγος.

Μεγάλη αξία έχει η κατοικισιμότητα στα μικρά μας νησιά, τόσο ως εθνικός παράγων Ασφάλειας της χώρας, όσο και του συνόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**Η ίδια η φύση πιέζει
για πιο μεγάλα βήματα.
Βήματα που θα έλεγα
ότι ονομάζονται βήματα
«κλιματικής
δημοκρατίας»**

Αντιλαμβάνεται λοιπόν κανείς εύκολα τι μας συμβαίνει και πόσο μεγάλη αξία έχει η κατοικισιμότητα στα μικρά μας νησιά, τόσο ως εθνικός παράγων Ασφάλειας της χώρας, όσο και του συνόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για να αναστραφεί αυτή η πορεία, για να γίνουν βιώσιμα τα μικρά μας νησιά θα πρέπει στο κεφάλαιο των μεταφορών (προσπελασιμότητα) να ικανοποιούνται τρεις βασικές ανάγκες: Οι μεταφορές ανθρώπων, πραγμάτων και δεδομένων (data).

Θα πρέπει ο Πολίτης – κάτοικος – δημότης να μπορεί να μετακινείται όλο το χρόνο με άνεση, ασφάλεια και τακτικά προς τα νησιά. Να μπορεί να μεταφέρει τα εμπορεύματά του και βέβαια να μπορεί να έχει

ισχυρό δίκτυο μεταφοράς δεδομένων data για την ικανοποίηση των αναγκών του.

Η Πολιτεία τα τελευταία χρόνια κινείτε δημιουργώντας ανάλογα προγράμματα - πρωτοβουλίες. Καταρχάς συνεχίζουμε ως χώρα να είμαστε αρκετά πίσω από τις αναπτυγμένες ευρωπαϊκές χώρες στους τομείς αυτούς, μη παραβλέποντας όμως την πραγματικότητα, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι γίνονται βήματα και στη πατρίδα μας.

Τον Ιούλιο του 2022 έκανε πρεμιέρα το πρόγραμμα «Εξυπνες Πόλεις» του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και αφορούσε και μικρούς νησιωτικούς Δήμους. Ωστόσο, αρκετοί Δήμοι δεν έχουν ακόμα συμμετάσχει στο πρόγραμμα, ούτε έχουν σχεδιάσει τις δικές τους δράσεις. Εδώ, δημιουργούνται δυο βασικά προβλήματα. Το πρώτον, είναι η τεχνική δυνατότητα ενός δήμου να συμμετάσχει στο πρόγραμμα και δεύτερον, εάν ο κάθε δήμος θα υλοποιήσει και θα προτείνει στο πρόγραμμα, ότι αυτός πιστεύει πως χρειάζεται ή θα ακολουθήσει κεντρική πολιτική γραμμή ώστε να αρχίζουμε να έχουμε και μετρίσιμα στοιχεία στα μικρά

νησιά; Ένα άλλο πρόβλημα που υπάρχει στα μικρά νησιά, είναι ο ψηφιακός αναλφαβητισμός, ο οποίος οφείλετε κατά βάση στον γερασμένο μόνιμο πληθυσμό. Έτσι, δεν έχουμε στο σύνολο των μικρών νησιών της χώρας μια ξεκάθαρη εικόνα.

Οι μικρονησιωτικές κοινωνίες έχουν αντιληφθεί τα οφέλη τους από αυτή τη νέα ψηφιακή εποχή;

Η μετάβαση στη νέα τεχνολογική / ψηφιακή εποχή, είναι και θέμα κουλτούρας, θέμα δημοκρατίας, διαφάνειας και ελευθεριών του Πολίτη. Αυτά τα κρίσιμα θέματα πρέπει να υλοποιούνται σε μια μικρή κοινωνία με προσοχή και με μεγάλη ενημέρωση του Δημότη.

Οι σημερινές μικρονησιωτικές κοινωνίες έχουν αντιληφθεί τα οφέλη τους από αυτή τη νέα εποχή χωρισμένες καταρχάς με ηλικιακά κριτήρια. Οι νέοι έχουν αντιληφθεί τα οφέλη που τους παρέχει η ψηφιοποίηση των υπηρεσιών και μάλιστα πολλές φορές θεωρούν τους δήμους τους ότι δεν ακολουθούν την νέα ψηφιακή εποχή. Έχουν εντάξει στην καθημερινότητά τους αυτές τις ψηφιακές λειτουργίες. Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο με τις μεγαλύτερες

ηλικίες, οι οποίες έχουν «δρόμο» ακόμα να διανύσουν.

Εδώ έχει πολύ σημαντικό ρόλο να παίξει ο Δήμος, ώστε να σμίξει αυτές τις δυο γενιές και να βοηθήσει τους ψηφιακά αναλφάβητους για να πετύχει την «κοινωνική του όσμωση» σε θέματα ψηφιακής εποχής. Το ρόλο αυτόν πρέπει να τον έχει ο Δήμος, ως ο πλησιέστερος θεσμός της αυτοδιοίκησης προς τον πολίτη, δίνοντας έτσι έμφαση στα κοινωνικά χαρακτηριστικά και στα οφέλη που θα προκύψουν για την κοινωνία από τη νέα ψηφιακή εποχή.

Ως Πρόεδρος του Συμφώνου του κλίματος της ΕΕ στην Ελλάδα, πως βλέπετε να εξελίσσεται η πορεία των έργων σε θέματα περιβάλλοντος και ενέργειας; Τα μικρά νησιά συμμετέχουν σε έργα που αφορούν σε αυτούς τους κρίσιμους τομείς από τους οποίους εξαρτάται και η βιωσιμότητά τους;

Είναι κρίσιμοι «δυνατοί τομείς» αν μπορούμε να τους χαρακτηρίσουμε έτσι. Εδώ υπάρχει ένα επιπλέον στοιχείο που επηρεάζει την εφαρμογή αυτών των έργων στα μικρά νησιά. Είναι η ίδια η ζωή του περιβάλλοντος, η ενεργειακή αυτονομία των μικρών μας νησιών και η απο-

φυγή της χειροτέρευσης του κλίματος. Η ίδια η φύση πιέζει για πιο μεγάλα βήματα. Βήματα που θα έλεγα ότι ονομάζονται βήματα κλιματικής δημοκρατίας.

Επιτρέψτε μου να σας σημειώσω, ως Πρόεδρος του Συμφώνου του κλίματος της ΕΕ στην Ελλάδα, πού έχω την τιμή να μου έχει απονεμηθεί αυτός ο τίτλος από την Κομισιόν, ότι δεν βρισκόμαστε πλέον στην φάση της Κλιματικής Αλλαγής, αλλά έχουμε περάσει στη Φάση της Κλιματικής κρίσης. Μιας κρίσης που εάν δεν την αντιμετωπίσουμε άμεσα και αποτελεσματικά τότε θα περάσουμε πολύ πιο γρήγορα στην Κλιματική καταστροφή.

Η ΕΕ είχε ορίσει προ δεκαπενταετίας τον τρόπο και τον χρόνο που θα λυθεί σε όλη την ευρωπαϊκή επικράτεια το θέμα των αστικών λυμάτων. Δυστυχώς υπάρχουν ακόμα νησιά στη πατρίδα μας που σέρνονται και δεν έχουν λύσει το πρόβλημα, ενώ η ΕΕ ξεκίνησε την Β' φάση που αφορά την Ύδρευση, την υδατική επάρκεια στα νησιά και στο σχεδιασμό της βρίσκονται τα θέματα της Γ' φάσης που είναι η Διατροφική επάρκεια, η φορολογία κλίματος κλπ.

Τα "έξυπνα" μικρά νησιά βρίσκονται στην κορυφή του ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος σε ότι αφορά στις περιβαλλοντικές πρακτικές

Παρόλα αυτά αν δούμε με ευρωπαϊκή ματιά τα θέματα του περιβάλλοντος και της ενέργειας θα δούμε ότι στη κορυφή βρίσκονται μικρά νησιά. Τήλος, Χάλκη, Νίσυρος, Αστυπάλαια, Άγιος Ευστράτιος, Αγκίστρι, Ιθάκη είναι μερικά νησιά που οδηγούν την κούρσα σε θέματα ενεργειακής αυτονομίας, περιβαλλοντικής ευαισθησίας κλπ.

Τα νησιά αυτά ξεκίνησαν τα έργα τους ως όραμα για την ανάπτυξη του νησιού τους και κατάλαβαν ότι η βιωσιμότητα των μικρών νησιών περνά μέσα από το Smart islands. Έξυπνα νησιά που οφείλουν και πρέπει πρώτα από όλα να έχουν digital society. ■

➤ Τοπική Αυτοδιοίκηση “Κλεισθένης”

Δρ. Μιχάλης Χρηστάκης
Πρόεδρος Πανελλήνιας Ένωσης Γενικών
Γραμματέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης “Κλεισθένης”

Οι δήμοι χρειάζονται συμπράξεις και σύγχρονα μοντέλα διοίκησης

Ο Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ένωσης Γραμματέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης Δρ. Μιχάλης Χρηστάκης, μιλάει αποκλειστικά στο ICT weekly για την δράση του «Κλεισθένης» και τον τρόπο που η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποκτά ένα σύγχρονο πρόσωπο, φιλικό και στέκεται στο πλευρό των πολιτών. Η συνέντευξη λόγω έκτασης θα φιλοξενηθεί στο σύνολο της στο ictplus.gr

---

Κύριε Χρηστάκη, θυμίστε μας πώς και γιατί «γεννήθηκε» η ιδέα της Πανελληνίας Ένωσης Γενικών Γραμματέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης «Κλεισθένης»;

Η ανάγκη της εφαρμογής του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων του 2006, οδήγησε σε μία συνεννόηση να βρισκόμαστε όλοι οι Γενικοί, να ανταλλάσσουμε εμπειρία και να εξετάζουμε πώς η Δημόσια Διοίκηση θα εφαρμόσει τη νομοθεσία στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Αυτή η αλληλοδιάδραση των 44 Γενικών Γραμματέων τότε, οδήγησε στην ανάγκη να δημιουργηθεί ένας Φορέας για καλύτερη οργάνωση και επικοινωνία.

Η απόφαση λοιπόν που λήφθηκε από τους Γενικούς -οριστικά- το 2009 και υλοποιήθηκε το 2011, ήταν να γίνει ένας Φορέας μη κερδοσκοπικός, με την ονομασία «Κλεισθένης», ώστε να μεταφέρει τεχνογνωσία και καλές πρακτικές σε όλους του συναδέλφους, αλλά και στους Δημάρχους. Αυτός ήταν ο στόχος μας, ειδικότερα από την ομάδα πρωτοβουλίας -Μιχάλης Χρηστάκης ΓΓ Δήμου Αμαρουσίου, Χρυσούλα Τσουκαλά ΓΓ Δήμου Βύρωνα και Παναγιώτης Γρηγοράκος ΓΓ Δήμου Χαϊδαρίου.

Οι εξελίξεις βέβαια στην Τοπική Αυτοδιοίκηση βοήθησαν στην κατεύθυνση αυτή. Συγκεκριμένα από τους 901 δήμους και 133 κοινότητες του Ν. Καποδίστρια, πήγαμε στους 325 δήμους με το Ν. Καλλικράτη, όπου είχαμε περίπου τριπλασιασμό των δήμων που είχαν πλέον πάνω από 20.000 δημότες.

Ο «Κλεισθένης» δημιουργήθηκε επίσημα τον Ιούνιο του 2011, 6 μήνες μετά, αφού τέθηκε σε εφαρμογή ο «Καλλικράτης». Σήμερα, μετά από 12ετη παρουσία, έχουμε 235 Γενικούς εν ενεργεία, από τους 332 δήμους της χώρας. Δηλαδή τα 2/3

των δήμων της χώρας έχουν πλέον Γενικό Γραμματέα.

Στόχος είναι και θεσμικά, να υπάρχει Γενικός Γραμματέας στο Δήμο με αντικείμενο και στόχο να μετατρέπει την πολιτική απόφαση σε διοικητική πράξη. Αυτός είναι ο κύριος σκοπός και ο στόχος της ύπαρξης των Γενικών Γραμματέων στους Δήμους από το μικρότερο μέχρι και το μεγαλύτερο.

Δώδεκα χρόνια μετά, έχει φέρει εις πέρας το έργο της; Τί έχετε να παρηγήσετε από τη θέση του Προέδρου;

Στην ίδια κατεύθυνση, η μεταφορά τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών αποτελεί πολύ σημαντικό πα-

ράγοντα, γιατί κανένας αιρετός Δήμαρχος, Αντιδήμαρχος ή Πρόεδρος ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ δεν είναι σε θέση να γνωρίζει τα πάντα, όπως και κανένας Υπηρεσιακός και κανένας Γενικός Γραμματέας, αντίστοιχα. Εδώ όμως υπερέχει η έννοια της αλληλοστήριξης και αλληλοβοήθειας με το ειδικό κομμάτι της τεχνογνωσίας που έχει ο καθένας μας. Είναι εντέλει ένας τρόπος να επικοινωνούμε και να αναδεικνύουμε ότι απαιτείται και ότι χρειάζεται στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας και της υλοποίησης πολιτικών αποφάσεων της δημοτικής αρχής από τις δημοτικές υπηρεσίες.

Νομίζω πως τα έχουμε πάει πάρα πολύ καλά. Από 44 Γενικούς Γραμ-

Ένας χρηματοδοτικός, αναδιανεμητικός, εποπτικός και ελεγκτικός μηχανισμός, που είναι το ευρωπαϊκό σύστημα, απαιτεί συγκεκριμένες προδιαγραφές, προετοιμασία, ωρίμανση και μετά απολογισμό και έλεγχο

➤ Συνέντευξη: Δρ. Μιχάλης Χρηστάκης

ματείς Δήμων, το 2007, είμαστε πλέον 235 εν ενεργεία.

Επίσης, έχουν αναπτυχθεί και διευρυνθεί με το Ν. 3801/2009, οι αρμοδιότητές μας και ο θεσμός πια έχει καθιερωθεί σε επίπεδο μεγάλης σοβαρότητας, αποδοχής και στήριξης από το Δήμαρχο και τη Δημοτική Αρχή, καθώς παραμένουμε προσωπική επιλογή του Δημάρχου.

Μέχρι τώρα στο πλαίσιο της ανταλλαγής τεχνογνωσίας έχουμε αναδείξει 126 καλές πρακτικές Δήμων, σε πέντε διαφορετικούς τομείς, οι οποίες διανέμονται στους Δημάρχους

και στους Γενικούς Γραμματείς προς αντιγραφή και προσαρμογή στα οικεία δεδομένα.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα πρέπει να είναι ο εκτελεστικός μηχανισμός δράσεων, έργων, προγραμμάτων της Κυβέρνησης, αλλά πρέπει να αποτελεί και τοπικό μοχλό ανάπτυξης. Αυτό έχει επιτευχθεί σήμερα; Ο ρόλος της είναι αυτός που πρέπει; Είναι δίπλα στον πολίτη και στην καθημερινότητά του;

Δίπλα στο μέσο πολίτη, πρώτα και κύρια, είναι ο δήμος, μετά η Περιφέρεια και μετά το Κράτος. Το Κράτος αποφασίζει μια σειρά από υπηρεσί-

ες και τις αναθέτει σαν εκτελεστικό μηχανισμό στο δήμο, λόγω της προσέγγισης και της εγγύτητας που έχει ο Δήμος προς τον πολίτη.

Από το 1982, με τις νομοθεσίες που ξεκίνησαν με τον αείμνηστο Γεννηματά, έχουμε μια τάση μεταφοράς αρμοδιοτήτων από το Κράτος στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, ακόμα και με ελλείψεις πόρων και ανθρώπινου δυναμικού ειδικευμένου. Σε αρκετές περιπτώσεις, η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι δημιουργική και λαμβάνει πρωτοβουλίες από μόνη της -π.χ. Παιδικοί Σταθμοί, Αθλητισμός, Κοινωνική πολιτική- και σε άλλες περιπτώσεις λειτουργεί με βάση την κείμενη νομοθεσία και ελέγχεται για τα παραπάνω. Άλλοτε, η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί απλά έναν εκτελεστικό μηχανισμό της Κεντρικής Διοίκησης, όπως για παράδειγμα είναι η περίπτωση των ΚΕΠ.

Σιγά σιγά βγαίνουμε από την περίοδο της πανδημίας, η οποία "δοκίμασε" όλα

Ένας τρόπος να επικοινωνούμε και να αναδεικνύουμε ότι απαιτείται και ότι χρειάζεται στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας και της υλοποίησης πολιτικών αποφάσεων της δημοτικής αρχής από τις δημοτικές υπηρεσίες

τα συστήματα του κράτους. Πως ανταποκρίθηκε η Τοπική Αυτοδιοίκηση;

Να τονίσουμε εδώ ότι οι δομές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και σε επίπεδο δήμων και σε επίπεδο Περιφέρειας πέρασαν επάξια τις εξετάσεις ετοιμότητας και ανταπόκρισης σε κρίση, την περίοδο της πανδημίας. Εάν δεν υπήρχε η Τοπική Αυτοδιοίκηση με πολύ δυσκολία η Κεντρική Διοίκηση θα μπορούσε να διαχειριστεί την καθημερινότητα που δημιουργήθηκε μετά τα πρώτα μέτρα του εγκλεισμού. Από τους εμβολιασμούς μέχρι τα συσσίτια, τη φροντίδα των πολιτών και σειρά άλλων διαδικασιών, η Τοπική Αυτοδιοίκηση αντιμετώπισε την κρίση και στάθηκε στα «πόδια» της και μπόρεσε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των πολιτών και να τους παρέχει τις απαραίτητες και κρίσιμες υπηρεσίες.

Η εγγύτητα του αυτοδιοικητικού με τον πολίτη είναι άμεση, σε βαθμό που ο αιρετός αυτοδιοικητικός ακόμα και ο υπηρεσιακός, κάθε μέρα κρίνονται για την επάρκεια και την ανταπόκρισή τους. Με τον τρόπο αυτό, ο αιρετός -ιδίως- ή «πληρώνει τα δέοντα» ή «εισπράττει τα δέοντα» την περίοδο των Εκλογών. Και επειδή βρισκόμαστε σε προεκλογική περίοδο, θέλω να επισημάνω πως η περίοδος της πανδημίας δεν πρέπει να αδικήσει τους αιρετούς, καθώς δεν πρόλαβαν να κάνουν έργα, αντίστοιχα με αυτά που θα περίμενε ο μέσος πολίτης την περίοδο 2019-2023. Υπήρχαν άλλες προτεραιότητες και πρέπει ο πολίτης να το λάβει υπόψη του.

Βέβαια, η πίεση στον πολίτη είναι ιδιαίτερα μεγάλη και επιβαρυντική για την καθημερινότητά του, οπότε είναι λογικό και αυτός με τη σειρά του να πιέζει τον αιρετό για να βελτιώσει την καθημερινότητα του στην

περιοχή την οποία μένει. Αυτή είναι εξ άλλου και η δουλειά του αιρετού.

Εμείς σαν «Κλεισθένης» είμαστε υπέρ της λογοδοσίας των αιρετών. Να γνωρίζετε δε ότι αυτό αποτελεί την επόμενη ημέρα που έρχεται με το θεσμικό πλαίσιο του Εσωτερικού Ελέγχου. Είναι η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο ερώτημα: Κύριοι της δημοτικής αρχής, σας δώσαμε τη δυνατότητα να διοικήσετε για 4 χρόνια με αυτό τον προϋπολογισμό, με αυτό το ανθρώπινο δυναμικό και θέλουμε να μας πείτε τι καταφέρατε μέσα σε αυτή τη 4ετία. Η λογοδοσία δηλαδή θα αποτελεί μια αξιολόγηση, έναν απολογισμό πεπραγμένων διοίκησης.

Αυτήν την αξιολόγηση/ λογοδοσία πότε θεωρείτε ότι θα τη δούμε να εφαρμόζεται;

Έχει ήδη ξεκινήσει να εφαρμόζεται. Και πιστεύω πως και εσείς οι

δημοσιογράφοι πρέπει να αρχίσετε να δίνετε μεγάλη έμφαση σε αυτή τη θεσμική υποχρέωση των Δήμων και των Δημοτικών Αρχών και διοικήσεων. Αρκετοί δήμοι που είναι επιτυχημένοι στο έργο τους κάνουν απολογισμό πεπραγμένων και μάλιστα το 2023, θα δούμε μεγάλο αριθμό τέτοιων απολογισμών. Αυτό που προβλέπεται είναι, κάθε απολογισμός να γίνεται σε ετήσια βάση για τα πεπραγμένα του προηγούμενου έτους.

Βέβαια έχουμε και αρκετούς δήμους που δεν το εφαρμόζουν, γιατί δεν έχουν καν μηχανισμό για να καταγράψουν έναν απολογισμό πεπραγμένων. Άρα πρέπει να βοηθηθούν οι αιρετοί, έστω και μέσω της δημοσιογραφίας, δηλαδή της δημοσιότητας του δημοτικού έργου, να μπορούν να παρουσιάζουν απολογισμό πεπραγμένων σε ετήσια βάση και μετά συλλογικά σε επίπεδο 4ετίας. Αυτό,

αποτελεί και μία ιστορική μνήμη διαδικασιών και επιτυχιών του κάθε συστήματος.

Θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι, στο πλαίσιο της Ετήσιας Έκδοσης «Smart Cities» που ετοιμάζει κάθε χρόνο η Teamworks, οι περισσότεροι δήμοι μετά από πολύ μεγάλη δημοσιογραφική πίεση (2μηνη σχεδόν) δέχονται να δώσουν απολογισμό πεπραγμένων. Μήπως λοιπόν το θέμα είναι των αιρετών και όχι των δημοσιογράφων;

Δε μου κάνει εντύπωση. Είναι θέμα κουλτούρας διοίκησης. Για το λόγο αυτό επισημαίνω πως ο τομέας της επικοινωνίας πρέπει να αναδεικνύει αυτούς που έχουν ανακλαστικά ανάδειξης του δημοτικού έργου, που χρειάζεται ομάδα και ομοψυχία. Όσοι δεν έχουν ανακλαστικά, είναι λογικό πως δεν μπορούν να κάνουν ούτε απολογισμό.

Οπότε πρέπει να δούμε τις καλές πρακτικές. Δηλαδή να επιβραβεύονται αυτοί που έχουν οργανώσει ομάδα και διαδικασίες, που έχουν την ανάλογη πρόθεση και φιλοσοφία. Αυτό είναι πολύ σημαντικό για τους αιρετούς, καθώς η δημοσιότητα των πεπραγμένων τους βοηθάει και τους επιβεβαιώνει στην κατεύθυνση του αποτελέσματος και της συνεχούς προσπάθειας. Πρέπει να αναδεικνύονται αυτοί που έχουν ανακλαστικά για την επόμενη μέρα.

Τα έως τώρα επενδυτικά προγράμ-

ματα ή αναπτυξιακά έργα ήταν αρκετά για την ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών; Μήπως χρειάζεται περαιτέρω ενίσχυση ώστε και ο ρόλος των αιρετών να γίνει πιο ουσιαστικός και καιρικός;

Όταν μια υπουργική δομή βγάζει ένα μεγάλο εθνικό πρόγραμμα και λέει στον αιρετό έλα να υποβάλλεις πρόταση για να σου δώσω χρήματα, αυτό δεν σημαίνει ότι ο αιρετός έχει τους μηχανισμούς για να μπορέσει να ανταποκριθεί. Και εδώ αρχίζουν τα δύσκολα. Έχει τους ανάλογους υπηρεσιακούς με την ανάλογη τεχνογνωσία για να το κάνει αυτό; Συνήθως όχι, και τότε πρέπει να πάει στο επόμενο βήμα. Πρέπει να βρει εξωτερικούς συνεργάτες, συνήθως ιδιωτικούς φορείς, που να είναι καλοί σε αυτό που κάνουν και να βρει τρόπους να συνεργαστεί μαζί τους με κάποια εταιρική διεργασία είτε με ανάθεση, είτε με σύμπραξη.

Μάλιστα, πολύ σωστά το Κράτος τα τελευταία χρόνια, προβλέπει ένα ποσό αμοιβής σε αυτούς που συνεργάζονται μαζί μας και μας βοηθάνε στην υποβολή Τεχνικών Δελτίων για χρηματοδοτήσεις. Αυτό είναι λογικό και αναμενόμενο, γιατί δεν είναι δυνατόν το Κράτος να μοιράζει κονδύλια για έργα ή άλλες δράσεις, αλλά να μην έχει διακριτά αιτήματα.

Για να υποβάλλεις ένα Τεχνικό Δελτίο για να σου εγκριθεί χρηματοδότηση θέλει σχεδιασμό, προγραμματι-

σμό, λήψη αποφάσεων και ευθύνη. Με άλλα λόγια κοπιώδη εργασία και προετοιμασία, που δεν είναι κάτι εύκολο και συνήθως είναι ζητούμενο.

Η τάση βέβαια του Κράτους γενικότερα, είναι να αξιοποιεί τον ιδιωτικό τομέα με βάση την εξειδίκευσή του και τις επιτυχίες που έχει αποκομίσει, ώστε να είναι εταίρος συνεργατικός, αλλά όχι αποκλειστικός. Μην ξεχνάμε πως ωφελούμενος πάντα πρέπει να είναι ο δήμος.

Το Κράτος θέλει προδιαγραφές για να εγκρίνει χρηματοδότηση και καλά κάνει. Οι δήμοι πάλι με τη σειρά τους πρέπει να οργανώσουν ομάδα επιτελικού χαρακτήρα για τα θέματα αυτά.

Ένας χρηματοδοτικός, αναδιανεμητικός, εποπτικός και ελεγκτικός μηχανισμός, που είναι το ευρωπαϊκό σύστημα, απαιτεί συγκεκριμένες προδιαγραφές, προετοιμασία, ωρίμανση και μετά απολογισμό και έλεγχο. Χρειάζεται λοιπόν περισσότερη σοβαρότητα και ωριμότητα, περισσότερη προετοιμασία και καλύτερες δομές.

Νομίζω πως την τελευταία 10ετία έχουμε κινηθεί καλά και θα δούμε μεγάλο πλήθος έργων τα επόμενα χρόνια, ενώ για πρώτη φορά είδαμε και τόσα προτεινόμενα έργα, όπως το Φιλόδημο Ι και ΙΙ, το «Αντώνης Τρίτσης», το Ταμείο Ανάκαμψης, τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα κ.ά.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι σε καλό «δρόμο» με τα παραπάνω, αλλά υπάρχουν και δήμοι που έχουν μεγάλες ανάγκες και θέλουν πραγματικά βοήθεια. Στην κατεύθυνση αυτή, πρέπει και ο πολίτης να είναι επιλεκτικός, καθώς πολλά πράγματα έχουν να κάνουν με τη φιλοσοφία, την τοπική και τη λειτουργική της δι-

Για να υποβάλλεις ένα Τεχνικό Δελτίο για να σου

εγκριθεί χρηματοδότηση θέλει σχεδιασμό,

προγραμματισμό, λήψη αποφάσεων και ευθύνη. Με

άλλα λόγια κοπιώδη εργασία και προετοιμασία, που δεν

είναι κάτι εύκολο και συνήθως είναι ζητούμενο

οίκησης. Ο πολίτης πρέπει να κατανοήσει ότι, όταν μια Δημοτική Αρχή δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες του τόπου του, θα πρέπει να αναδείξει κάποια άλλη Αρχή -εάν υπάρχει βέβαια, γιατί η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει γίνει ένα πολύ σκληρό καθήκον από το 2007 και μετά. Να διευκρινιστεί ότι ο πολίτης πρέπει να επιλέγει μια επαρκή και με τεχνογνωσία διοίκηση, διαφορετικά η περιοχή του θα πάει στο περιθώριο, όταν δυσκολεύεται να λάβει αποφάσεις ή δεν είναι σε θέση ή δεν προτίθεται να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που της δίνονται από το Κράτος για τοπική ανάπτυξη.

Έχουμε μεγάλους και μικρούς δήμους κοντά ή μακριά από τα αστικά κέντρα, νησιωτικούς και ηπειρωτικούς. Αυτή η ευρεία διασπορά τι προβλήματα δημιουργεί και ποιά λύση προτείνετε;

Αυτή τη στιγμή στους 332 δήμους της χώρας, έχουμε 50 δήμους με κάτω από 5 χιλιάδες δημότες. Και έχουμε δήμο που απασχολεί 2 υπαλλήλους και άλλον με 8 ή 15 υπαλλήλους. Οπότε επιβάλλεται να «δούμε» την επόμενη ημέρα, στα θέματα του ανθρώπινου δυναμικού και της επαρκούς στελέχεσης.

Αυτοί οι δήμοι δεν μπορούν να λειτουργήσουν χωρίς συμπράξεις ή χωρίς να ενταχθούν σε ευρύτερα σχήματα. Εξάλλου δεν υπάρχει ενδιαφέρον για εργασία σε μικρά νησιά. Στην κατεύθυνση αυτή, θα πρέπει να ενταχθούν σε ευρύτερα δίκτυα/ομάδες, που θα τους παρέχουν υπηρεσίες στις εκεί δομές και βέβαια στους πολίτες. Γιατί δεν είναι μόνο το απομακρυσμένο ή το μικρό σε επάρκεια ανθρώπινο δυναμικό, αλλά και το ότι έχεις μια περιοχή με 5 χιλιάδες κατοίκους και το Καλο-

καίρι οι κάτοικοι μπορεί να φτάνουν στους 50 χιλιάδες. Με τι υπηρεσία Καθαριότητας, Διοίκησης, Οργάνωσης, Δημοτικής Αστυνομίας θα μπορέσεις να τα διαχειριστείς αυτά, χωρίς συμπράξεις;

Αυτό όμως δεν είναι ζήτημα των δήμων μόνο, αλλά και του Κράτους. Η κεντρική Διοίκηση πρέπει να δει πώς θα κάνει τη διαφοροποίηση και την ωρίμανση στο θέμα αυτό. Απαιτείται δεδομένη πολιτική βούληση.

Ο Νόμος 4555 του 2018 έκανε μία κατηγοριοποίηση σε 6 διαφορετικές κατηγορίες, αλλά μένει ακόμα η οριστικοποίηση της συζήτησης για τις αρμοδιότητες, για το τι θα κάνει ο δήμος που έχει κάτω από 5 χιλιάδες κατοίκους, ο δήμος που έχει κάτω από 20 χιλιάδες, ο δήμος που έχει κάτω από 50 χιλιάδες και ο δήμος που έχει πάνω από 100 χιλιάδες κατοίκους.

Ίσως θα πρέπει να εξετάσουμε ένα είδος συνεργασίας, ομαδοποίησης, σύμπραξης κάποιων δήμων που θα μοιραστούν και κόστη διοίκησης, οργάνωσης, πληροφορικής, κ.ά. Θεωρώ πως πρέπει να οδηγηθούμε σε πιο σύγχρονα μοντέλα οργάνωσης και επίλυσης των προβλημάτων που έχουμε στους μειονεκτικούς, στους ορεινούς και στους νησιωτικούς δήμους.

Και βέβαια αυτό δεν αποτελεί ελληνικό πρόβλημα, γιατί και άλλες χώρες έχουν παρόμοια θέματα, όπως η Γαλλία, η Γερμανία, η Ισπανία κ.ά., αλλά έχουν όμως και κάποιες λύσεις στα θέματα αυτά, που μπορούμε να τις εξετάσουμε. Είναι ένα θέμα που απαιτεί την απαραίτητη Νομοθεσία, που όμως πρέπει να προέλθει κυρίως από την Κυβέρνηση.

Η κρατική υποστήριξη και οι πόροι που παρέχονται σήμερα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση αρκούν για να μετασχηματιστούν σε «έξυπνες» πόλεις; Για εσάς τι πρέπει να έχει μια «έξυπνη» πόλη;

Αν υπολογίσουμε ότι 2,65 δισ. ευρώ ήταν οι πόροι που δινόταν στη Αυτοδιοίκηση πριν την οικονομική κρίση, δηλαδή πριν το 2011, και στην ουσία έχει περικοπεί 65% στους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π) και 80% στη Συλλογική Απόφαση για την Τοπική Αυτοδιοίκηση (ΣΑΤΑ), που αφορά σε έργα, καταλαβαίνουμε ότι οι πόροι δεν επαρκούν.

Έχουμε λιγότερα λεφτά και λιγότερους ανθρώπινους πόρους για να ασκήσουμε περισσότερες και χρονόβρες διαδικασίες και αρμοδιότητες. Αυτό σημαίνει πως θέλουμε αναδιοργάνωση και αλλαγή φιλοσοφίας και υφιστάμενης κουλτούρας.

Πρέπει να πάμε σε δομές «έξυπνων» συστημάτων δήμων. Άρα, ο ψηφια-

**Η Γνώση είναι Δύναμη,
η Τεχνογνωσία είναι
Προστασία**

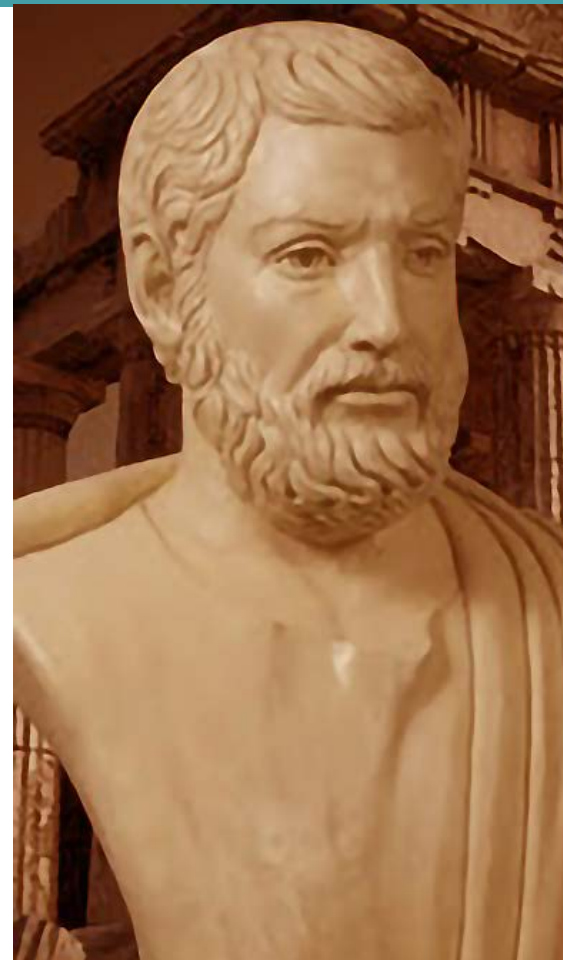
κός μετασχηματισμός που έρχεται είναι πάρα πολύ σημαντικός. Έχουμε πολλή δουλειά να κάνουμε ακόμα και η επόμενη 5ετία θα είναι πάρα πολύ κρίσιμη.

Μια «έξυπνη» πόλη θα πρέπει να μετατρέψει τις διοικητικο-οικονομικές υπηρεσίες της, σε ψηφιακές, αλλά ταυτόχρονα και ανθρωποκεντρικές. Και βέβαια, πρέπει να παραδεχτούμε την κοσμογονία που γίνεται από την Κυβέρνηση τα τελευταία 3 χρόνια, καθώς η πανδημία στην πράξη βοήθησε στην αλλαγή φιλοσοφίας και στο μέσο πολίτη.

Με τον τρόπο αυτό πετυχαίνουμε λιγότερη εμπλοκή της ανθρώπινης διάστασης, καμία οικονομική δοσοληψία, μεγαλύτερη διαφάνεια και μεγαλύτερη ταχύτητα μεταφοράς δεδομένων με μικρότερο κόστος. Για μένα η επόμενη μέρα είναι η διαλειτουργικότητα των Ψηφιακών Μητρώων.

Η έννοια των «Smart Cities» είναι πλέον μονόδρομος. Χρειάζεται επιμονή και υπομονή. Νομίζω πως ο καταίγισμός των έργων που θα ακολουθήσουν την επόμενη 5ετία θα μας οδηγήσει να μιλάμε και για μια άλλη Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Στις 24-27 Μαΐου 2023, έρχεται το μεγάλο ραντεβού των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τις πρότυπες περιβαλλοντικές πολιτικές. Τι να αναμένουμε από αυτή τη συνάντηση; Αναπτύσσονται πολιτικές και δράσεις από τις Δημοτικές Αρχές

στην κατεύθυνση της «Πράσινης Μετάβασης & της Κυκλικής Οικονομίας»;

Κάθε χρόνο σαν «Κλεισθένης» διοργανώνουμε ένα κομβικό Επιστημονικό Συνέδριο στο οποίο θέτουμε οικονομικά και διοικητικά θέματα. Τώρα όμως «γεννάται» ένας επιπλέον τομέας που έχει μείνει αρκετά πίσω γιατί ήταν κοινωνική επιλογή, κυρίως.

Πρόκειται για τον τομέα της εφαρμογής και υιοθέτησης «πράσινων πολιτικών», κάτι που έπρεπε να έχει εφαρμοστεί στους δήμους εδώ και 10 χρόνια. Γιατί 9 χρόνια, παίρνουμε παρατάσεις για το θέμα της ταφής των απορριμμάτων. Είναι πλέον το ευρύτερο θέμα των πράσινων πολιτικών – της πράσινης μετάβασης.

Πλέον, υπάρχει μια ολική Νομοθεσία σε όλα τα θέματα οργάνωσης, διοίκησης, οικονομίας και έργων από την πλευρά του Κράτους, για την Πράσινη Μετάβαση, οπότε πρέπει να

πάμε στο επόμενο στάδιο. Να δούμε την «πράσινη μετάβαση», που πρέπει να κάνουν οι Αυτοδιοικητικές Δομές και πως θα υιοθετήσουν και μοντέρνα συστήματα κυκλικής οικονομίας.

Δε μπορείς να κάνεις πια προμήθειες με τον κλασικό τρόπο, πρέπει να κάνεις «πράσινες» προμήθειες. Και να επισημάνω ότι, τα Πρότυπα των «πράσινων» προμηθειών υπάρχουν από το 2010. Από την επιλογή χρωμάτων για βαφές κτιρίων, μέχρι τα τραπέζια εργασίας και με τι είδους χημικά θα πρέπει να έχουν επεξεργαστεί.

Σε ότι αφορά στην κυκλική οικονομία είναι το νέο μοντέλο, γιατί δεν αποτελούμε συλλέκτες απορριμμάτων. Πρέπει να μάθουμε ότι, αυτό που συλλέγουμε πρέπει να το επισκευάζουμε, να το ξαναχρησιμοποιούμε, να το κάνουμε ανακύκλωση. Δεν πρέπει να πληρώνουμε μόνο Τέλος Ταφής, αλλά πρέπει να εφαρμόζουμε και τις πολιτικές σε επανάχρηση, επισκευή και ανακύκλωση.

Μια «έξυπνη» πόλη θα πρέπει να μετατρέψει τις διοικητικο-οικονομικές υπηρεσίες της, σε ψηφιακές, αλλά ταυτόχρονα και ανθρωποκεντρικές. Και βέβαια, πρέπει να παραδεχτούμε την κοσμογονία που γίνεται από την Κυβέρνηση τα τελευταία 3 χρόνια, καθώς η πανδημία στην πράξη βοήθησε στην αλλαγή φιλοσοφίας και στο μέσο πολίτη

Στις 24 με 27 Μαΐου λοιπόν με κύριο θέμα του Συνεδρίου, «Πράσινη Μετάβαση & Κυκλική Οικονομία στην Τοπική Αυτοδιοίκηση», θα παρουσιάσουμε και θα συζητήσουμε τις πολιτικές και τις πρακτικές αυτές. Επίσης, θα υλοποιηθούν και 36 θεματικά εργαστήρια με αντικείμενα εξειδικευμένα, όπως για παράδειγμα οι «πράσινες» προμήθειες στους τομείς της διοίκησης, της οικονομίας και του περιβάλλοντος.

Θέλουμε όλο αυτό το επιστημονικό

υλικό που θα προκύψει από τις δημιουργικές συζητήσεις στις δράσεις του Επιστημονικού Συνεδρίου να μπορεί να χρησιμοποιηθεί την επόμενη ημέρα από έναν Αυτοδιοικητικό και να μπορέσει να δημιουργήσει την «Πράσινη Ατζέντα» του για την 5ετία 2023-2028.

Μην ξεχνάμε ότι κεντρική μας πρόθεση είναι: Η Γνώση είναι Δύναμη, η Τεχνογνωσία είναι Προστασία. ■

SMART CITIES

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ & ΛΥΣΕΙΣ

Η αγορά ΤΠΕ προσφέρει
πληθώρα δημιουργικών
λύσεων για την εξέλιξη
των "έξυπνων" πόλεων

➤ Case Study

Έξυπνος φωτισμός με γνώμονα την εξέλιξη, την ασφάλεια και την εξοικονόμηση ενέργειας και πόρων

Η πόλη δεν είναι ένας στατικός οργανισμός. Αντίθετα πρέπει να ακολουθεί την τεχνολογική εξέλιξη και τους ρυθμούς προόδου, αλλιώς είναι καταδικασμένη να αποτύχει. Αποτυχία με απλά λόγια σημαίνει να μην μπορεί να προσφέρει την αναμενόμενη ποιότητα ζωής που απαιτείται στον πολίτη.

Η έννοια της εξέλιξης έχει ως προαπαιτούμενο την εφαρμογή ευφυών και καινοτόμων λύσεων. Άρα η πόλη πρέπει να γίνει έξυπνη για να εξελιχθεί. Είναι αναγκαία η υιοθέτηση τεχνολογικών βοηθημάτων που μετασχηματίζουν ευρύτερα την πόλη μας σε smart city και η απαραίτητη επιτάχυνση αυτής, θα εξοικονομήσει πόρους και θα αναβαθμίσει την ποιότητα ζωής των δημοτών.

Η πρώτη σελίδα της νέας εποχής για την πόλη μας πρέπει να ικανοποιεί την επιτακτική ανάγκη για εξοικονόμηση ενέργειας και πόρων στον οδοφωτισμό και τον φωτισμό των κοινόχρηστων χώρων και των κτιρίων του δήμου (εξωτερικά) με την χρήση φωτοκύτταρων και αισθητήρων κίνησης. Η εποπτεία της ευρύτερης αρχιτεκτονικής του φωτισμού πρέπει να γίνεται από ένα σημείο, από μια οθόνη, όπου ο υπεύθυνος θα ενημερώνεται για την ομαλή λειτουργία της υποδομής.

Ειδικότερα, εισηγούμαι δύο προτάσεις, που αφορούν την αντικατάσταση των χρονοδιακοπών με φωτοκύτταρα για τον οδοφωτισμό και τον φωτισμό των κοινόχρηστων χώρων και των κτιρίων του δήμου (εξωτερικά) και την παράλληλη λειτουργία φωτισμού με αισθητήρα κίνησης. Επίσης, θα πρέπει ο οδοφωτισμός, ο φωτισμός των κοινόχρηστων χώρων και των κτιρίων του δήμου να γίνεται αποκλειστικά από λάμπες τεχνολογίας led.

Στην παρούσα φάση χρησιμοποιούνται χρονοδιακόπτες για την ενεργοποίηση / απενεργοποίηση του δημόσιου φωτισμού. Οι χρονοδιακόπτες χρειάζονται συχνή ρύθμιση για να εναρμονίζεται χρονικά ο δημόσιος φωτισμός με την εναλλαγή μέρας - νύχτας. Επειδή όμως κάτι τέτοιο δεν είναι εφικτό, το αποτέλεσμα είναι να μην επιτυγχάνεται ο στόχος. Επίσης, σε περίπτωση διακοπής ρεύματος οι χρονοδιακόπτες απορυθμίζονται με αποτέλεσμα να ενεργοποιούν τον φωτισμό σε εντελώς λάθος χρόνο. Έτσι, είτε ξοδεύεται ενέργεια σε χρόνο που δεν εξυπηρετεί ανάγκη φωτισμού (υπάρχει επαρκής φωτισμός από τον ήλιο), είτε ξοδεύεται ενέργεια για περισσότερο από τον αναγκαίο χρόνο (οικονομική ζημία). Με την αντικατάσταση τους και την ταυτόχρονη χρήση φωτοκύτταρων επιτυγχάνεται το βέλτιστο αποτέλεσμα φωτισμού για τους δρόμους και τα πάρκα της Κοινότητάς μας. Βέβαια, μπορεί να υλοποιηθεί ευρύτερα σε όλο τον Δήμο.

Σπύρος Ξάφης
Πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας Πεντέλης

Επιπρόσθετα, για την επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας στο φωτισμό, πρέπει να γίνει χρήση αισθητήρων κίνησης στα φωτιστικά, έτσι ώστε να μην φωτίζουν, και συνεπώς να μην καταναλώνουν ενέργεια, όταν δεν είναι απαραίτητο. Αυτό επιτυγχάνεται είτε με την πλήρη απενεργοποίηση ομάδων φωτιστικών, όταν δεν υπάρχει κίνηση πεζών ή μηχανοκίνητων καθολικά σε όλους τους δρόμους της πόλης, είτε με εφαρμογή του μέτρου πρώτα στους εσωτερικούς δρόμους και με την πάροδο εύλογου χρονικού διαστήματος, αφού θα έχουν συμμορφωθεί με την νέα λειτουργία οδοφωτισμού οι πολίτες, να γίνει επέκτασή του και στους κεντρικούς δρόμους. Θα μπορούσε να αποτελέσει επιλογή ακόμα και η εφαρμογή του σε ώρες που η κυκλοφορία των πεζών και των οχημάτων περιορίζεται στο ελάχιστο, στο διάστημα 01:00-07:00 π.μ.

Ο αισθητήρας ανίχνευσης κίνησης εξωτερικού χώρου είναι ικανός να ανιχνεύσει αποκλειστικά ανθρώπινη κίνηση, και

να την διαχωρίσει από αυτή της κίνησης ζώων ή φυλλωμάτων. Ο αισθητήρας λειτουργεί με ανίχνευση μέσω υπέρυθρης ακτινοβολίας για την αποφυγή ανίχνευσης κίνησης φυλλωμάτων, κλαδιών ή έντονης βροχής, ενώ παράλληλα τοποθετείται σε κατάλληλο ύψος, ώστε να αποφεύγεται η ανίχνευση κίνησης ζώων.

Επίσης, οι εν λόγω αισθητήρες κίνησης έχουν την δυνατότητα ρύθμισης της ροής φωτισμού ανάλογα με την κίνηση των ανθρώπων. Το φως ρυθμίζεται ανάλογα με τη διέλευση ανθρώπων σε πάρκα της πόλης ή δημόσιους χώρους, πράγμα που οδηγεί σε εξοικονόμηση ενέργειας.

Ο δημόσιος φωτισμός μπορεί να είναι ακόμα πιο αποτελεσματικός χάρη στην ενσωμάτωση αισθητήρων κίνησης για φώτα ασφαλείας στον εξωτερικό φωτισμό. Οι αισθητήρες κίνησης, ανιχνεύοντας τη διέλευση ανθρώπων, ρυθμίζουν τη φωτεινή ροή μεταβάλλοντας την ένταση μεταξύ δύο προκαθορισμένων επιπέδων: ένα χαμηλότερο επίπεδο ισχύος και ένα υψηλότερο επίπεδο ισχύος, πιο κατάλληλο για την παρουσία ανθρώπων. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται ελάχιστη κατανάλωση ενέργειας χωρίς να επηρεάζεται η ασφάλεια.

Συμπερασματικά, απαντώντας στο ερώτημα γιατί να επιλεγούν αισθητήρες κίνησης για εξωτερικό φωτισμό, έχουμε τα κάτωθι:

1. Εξοικονόμηση ενέργειας

Η ανίχνευση κίνησης εξαλείφει τη σπατάλη φωτός, ειδικά αργά τη νύχτα. Η δυνατότητα περαιτέρω μείωσης του φωτισμού, ελλείψει ανθρώπων, ελαχιστοποιεί την κατανάλωση ενέργειας και τις εκπομπές CO₂.

2. Ασφάλεια

Πολλές ώρες της νύχτας, περιοχές όπως τα δημόσια πάρκα ή οι χώροι πρασίνου δεν έχουν επισκεψιμότητα. Για το λόγο αυτό, δεν υπάρχουν προβλήματα στη μείωση της φωτεινής ροής, γνωρίζοντας ότι ο σωστός φωτισμός είναι πάντα εγγυημένος με τον αισθητήρα κίνησης.

3. Φωτισμός όταν πραγματικά χρειάζεται

Αυξάνοντας τον φωτισμό μόνο όταν χρειάζεται, οι αισθητήρες κίνησης προσφέρουν μια βιώσιμη λύση που καλύπτει τις ανάγκες όλων: περιβάλλον, ασφάλεια και εξοικονόμηση πόρων, χάρη στη μειωμένη κατανάλωση ενέργειας.

«Πρωταθλήτρια» στην ανακύκλωση η Αττική

Το νέο μοντέλο συνεργασίας μεταξύ περιφέρειας και δήμων και η σημαντική πρόοδος που έχει επιτευχθεί στον τομέα της ανακύκλωσης από την έναρξη της προσπάθειας το 2020, να καταστεί η Αττική πράσινη περιφέρεια, πρώτη στην ανακύκλωση, παρουσιάστηκαν σε ενημερωτική εκδήλωση που διοργάνωσε η Περιφέρεια Αττικής, ο Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης και ο ΕΔΣΝΑ.

Ο περιφερειάρχης Γιώργος Πατούλης, ιδιαίτερα ικανοποιημένος από τις επιδόσεις των δήμων στην ανακύκλωση και την πράσινη διαχείριση των απορριμμάτων, ανακοίνωσε ότι από το 2019 έως σήμερα: Αυξήθηκαν κατά 25% οι

ποσοότητες των ανακυκλώσιμων υλικών και κατά 35% αυτές των βιοαποβλήτων που έχουν εκτραπεί από την ταφή στην Φυλή. Τόνισε ότι το κλείσιμο της Φυλής θα γίνει πράξη όταν θα ολοκληρωθεί η κατασκευή και η λειτουργία των πάρκων κυκλικής οικο-

νομίας και των Μονάδων Διαχείρισης Βιοαποβλήτων, που προβλέπει ο νέος Περιφερειακός Σχεδιασμός της Περιφέρειας Αττικής (ΠΕΣΔΑ), ενώ το επόμενο μεγάλο βήμα αφορά την επαναχρησιμοποίηση των ανακυκλώσιμων υλικών, τομέας στον οποίο η «Αττική θα πρωταγωνιστήσει με την αξιοποίηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων».

Βασικό ρόλο στον τομέα αυτό θα έχουν τα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης, εκπρόσωποι των οποίων, στο πλαίσιο της εκδήλωσης, ανέδειξαν τον ρόλο και τις προκλήσεις που θα προσδώσει το νέο αυτό μοντέλο συνεργασίας στην κυκλική οικονομία, εντός του πνεύματος και της εξελισσόμενης καμπάνιας, με σύνθημα «ο κάθε πολίτης της Αττικής να δίνει αξία στα σκουπίδια που παράγει».

Αναλυτικότερα στοιχεία για την πορεία υλοποίησης του νέου μοντέλου διαχείρισης των απορριμμάτων και τους περαιτέρω βασικούς στρατηγικούς άξονες που αναπτύσσονται με συνέργειες μεταξύ της περιφέρειας, των δήμων, του ΕΔΣΝΑ και του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης

(ΕΟΑΝ), παρουσίασαν επίσης οι παριστάμενοι πρόεδροι των δύο φορέων Β. Κόκκαλης, Β. Καραμίντζιος και Β. Κόκκαλης.

Ο γγ Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του ΥΠΕΝ Μανώλης Γραφάκος, χαιρετίζοντας την εκδήλωση, συνεχάρη την περιφέρεια για την αποφασιστική πορεία της στον τομέα της ανακύκλωσης, επισημαίνοντας ότι τα τελευταία 3,5 χρόνια έχει γυρίσει σελίδα στον τομέα της διαχείρισης των απορριμμάτων και έχει αφήσει πίσω τους δογματισμούς, υιοθετώντας ένα σαφές σχέδιο που θα συμβάλει στο να αλλάξουν τα ποσοστά ανακύκλωσης σε όλη τη χώρα. Επίσης ανακοίνωσε τη δημιουργία νέας ρυθμιστικής αρχής για τα απόβλητα, τα ύδατα και τα λύματα, με σχετικό νομοσχέδιο που στόχο θα έχει την αποτύπωση του οικονομικού αντίκτυπου των δράσεων ανακύκλωσης στους πολίτες.

Επιδόσεις στον τομέα της ανακύκλωσης

«Είμαστε εδώ σήμερα, για να στείλουμε το ισχυρό μήνυμα συστράτευσης και συμπόρευσης, έτοιμοι να αξιοποιήσουμε τις ευκαιρίες και αποφασισμένοι να φέρουμε τα αποτελέσματα που προσδοκούν από εμάς οι πολίτες», τόνισε ο περιφερειάρχης στην τοποθέτηση του. Επικαλούμενος τα προσωρινά στοιχεία του Παρατηρητηρίου Ανακύκλωσης, ανέφερε ότι έως τον Σεπτέμβριο του 2022 εκτράπηκαν από την ταφή 50.000 τόνοι βιοαποβλήτων και 130.000 τόνοι ανακυκλώσιμων υλικών, που αποτελούν το 9,5% και το 3,5%, αντίστοιχα, της συλλεγόμενης ποσότητας των αστικών στερεών αποβλήτων. Παρατήρησε ότι τα ποσοστά αναμένεται να αυξηθούν κατακόρυφα με την χρήση του νέου εξοπλισμού για τη χωριστή συλλογή των βιοαποβλήτων των 200 καφέ απορριμματοφόρων και 48.372

καφέ κάδων που προμηθεύει η περιφέρεια τους δήμους, αξιοποιώντας ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία, ύψους 100 εκατ. ευρώ.

Στο ζήτημα αυτό, πρόσθεσε ότι το τελευταίο 4μηνιο, 41 από τους 58 δήμους έχουν υλοποιήσει προγράμματα συλλογής βιοαποβλήτων, ενώ το τελευταίο δίμηνο οργανώθηκαν 58 τεχνικές συναντήσεις με δήμους για την λειτουργία του συστήματος χωριστής συλλογής. Ο κ. Πατούλης ανέφερε ότι έχουν εγκατασταθεί σε 25 δήμους της Αττικής 23 Πολυκέντρα Ανακύκλωσης, 32 Υπογειοποιημένες Γωνιές Ανακύκλωσης 2 ρευμάτων, 62 συστήματα αποθήκευσης 4 και 5 ρευμάτων και προανήγγειλε ότι «έως το τέλος του 2023 θα έχουμε εγκαταστήσει, με υπόδειξη των κατάλληλων σημείων από κάθε δήμο, το σύνολο του εξοπλισμού και θα λειτουργεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών σε όλη την Αττική».

Υπογράμμισε τη σημασία της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών για την αξία της ανακύκλωσης, και τα αποτελέσματα που επιφέρει η ολοκληρωμένη εκστρατεία, ενώ σημαντικό βήμα στην εφαρμογή του σχεδίου της περιφέρειας είναι η υλοποίηση ενός πιλοτικού προγράμματος εκπαίδευσης μαθητών στην ανακύ-

κλωση, μέσω του οποίου διοργανώνεται Πρωτάθλημα Ανακύκλωσης σε 77 δημοτικά σχολεία, 66 δήμων της Αττικής, στο οποίο θα συμμετάσχουν 20.267 μαθητές.

Επίσης σημαντικό βήμα στην προσπάθεια ενίσχυσης της ανακύκλωσης, είναι η λειτουργία των 50 κινητών πράσινων σημείων τα οποία είναι ειδικά μετασκευασμένα φορητά που κυκλοφορούν καθημερινά σε όλη την Αττική και σε σχολεία συλλέγοντας ανακυκλώσιμα υλικά. Ταυτόχρονα ενημερώνουν τους πολίτες και εφόσον συμμετέχουν στο πρόγραμμα ανακύκλωσης, εγγράφονται στην κάρτα προνομίων green card αποτελώντας μέλη μιας μεγάλης πράσινης συμμαχίας για την Αττική (έως σήμερα έχουν εγγραφεί περίπου 200.000 πολίτες).

Μεταβατική Διαχείριση Απορριμμάτων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου

Μια νέα εποχή για τη διαχείριση απορριμμάτων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου σηματοδότησε σήμερα η άφιξη των πρώτων απορριματοφόρων του Δήμου Τρίπολης στη Μονάδα Μεταβατικής Διαχείρισης στην Παλαιοχούνη, η οποία θα εξυπηρετεί την Αρκαδία, την Κορινθία και την Αργολίδα.

Για πρώτη φορά απορρίμματα της Πελοποννήσου δεν κατευθύνονται σε χωματερές ή σε ανεξέλεγκτους χώρους, επιβαρύνοντας το περιβάλλον και απειλώντας τη δημόσια υγεία, αλλά προωθούνται προς άρτια και ασφαλή διαχείριση στη σύγχρονη νέα μονάδα που ξεκίνησε να λειτουργεί στην Αρκαδία.

Η μεταβατική διαχείριση θα διαρκέσει έως 14 μήνες και μετά την έναρξη

της ολοκληρωμένης διαχείρισης, θα αποτελεί την πιο σύγχρονη μονάδα διαχείρισης απορριμμάτων της χώρας και μία από τις πλέον σύγχρονες της Ευρώπης. Μεταξύ των πολλαπλών πλεονεκτημάτων της νέας μονάδας συγκαταλέγεται και το γεγονός ότι ο Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ) βρίσκεται πλησίον της μονάδας, γεγονός που επιτρέπει την ελαχιστοποίηση των μεταφορών των

απορριμμάτων και του υπολείμματος.

Με τη θέση του έργου σε πλήρη λειτουργία θα αποτρέπεται από την ταφή και θα αξιοποιείται τουλάχιστον το 65% των βιοαποδομήσιμων υλικών, θα εκτρέπονται από την ταφή 50.000 τόνοι υγρών αποβλήτων, ενώ θα παράγεται πράσινη ενέργεια για την εξυπηρέτηση των αναγκών 6.000 νοικοκυριών, αποφεύγοντας παράλληλα την έκλυση 24.000 τόνων διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα.

Στο πλαίσιο του έργου, θα δημιουργηθούν 800 θέσεις εργασίας κατά την κατασκευαστική περίοδο και 200 μόνιμες θέσεις εργασίας κατά την περίοδο λειτουργίας (27 έτη). Σε αυτές δεν υπολογίζονται οι έμμεσες θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν (μεταφορές, εμπορία ανακυκλώσιμων, ενδιαίτηση προσωπικού, περιβαλλοντικές εκδρομές σχολείων κλπ.).

Συνολικά, πρόκειται για μία επένδυση ύψους 152 εκατ. ευρώ (62,5 εκατ. επιδότηση ΕΣΠΑ), η οποία προβλέπει την κατασκευή και λειτουργία:

- 3 Μονάδων Μεταβατικής διαχείρισης (ΜΜΔ) και τριών (3) Μονάδων Επεξεργασίας Απορριμμάτων (ΜΕΑ) συνολικής δυναμικότητας 200.000 τν/έτος
- 3 Χώρων Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ)
- 2 Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ)

Οι ΜΜΔ/ΜΕΑ-ΧΥΤΥ έχουν χωροθετηθεί σε Αρκαδία, Μεσσηνία και Λακωνία και οι ΣΜΑ σε Κορινθία και Αργολίδα, ώστε η παραλαβή των απορριμμάτων να γίνεται σε απόσταση μικρότερη των 50 χλμ. από τις πρωτεύουσες των νομών της Περιφέρειας, συμβάλλοντας στην ελαχιστοποίηση των μεταφορών από τους Δήμους.

IANIC

Cities.Simplified.

Gold Sponsor

Οδηγώντας τις Υπηρεσίες Ύδρευσης στην ψηφιακή εποχή

Στρατηγική Δεδομένων

Ενσωμάτωση τεχνολογιών IoT, διαχείριση Big Data, Cloud υποδομή και διασύνδεση μέσω API

Πληροφοριακά Συστήματα

Πλατφόρμα IoT διαχείρισης νερού & ενέργειας

Σύστημα διαχείρισης βλαβών, εξοπλισμού και συντήρησης δικτύου

WebGIS

Cloud Σύστημα ERP & Τιμολόγησης

Cybersecurity

Business Continuity

Εφαρμογή για τον Πολίτη

e-Bill, ηλεκτρονικές πληρωμές, παρακολούθηση καταναλώσεων, online αιτήσεις, ψηφιακή διαχείριση υδρομέτρου

SmartVille

One Unified Platform

Holistic Network Management.

myDimos.Live.gov.gr: Πλατφόρμα ραντεβού των πολιτών με υπηρεσίες των Δήμων

Σε λειτουργία τέθηκε η πλατφόρμα myDimos.Live.gov.gr, μέσω της οποίας οι πολίτες μπορούν να προγραμματίζουν τα ραντεβού τους με τις υπηρεσίες των κατά τόπους Δήμων.

Πρόκειται για τη νέα ψηφιακή υπηρεσία που σχεδιάστηκε από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης, στα πρότυπα των αντίστοιχων υπηρεσιών ψηφιακών ραντεβού myDeskLive, η οποία ήδη λειτουργεί παραγωγικά σε πολλούς κομβικούς φορείς του Δημοσίου, όπως η ΑΑΔΕ, τα ΚΕΠ, ο ΟΑΕΔ, το Υπουργείο Εξωτερικών, ο ΕΦΚΑ και το Ελληνικό Κτηματολόγιο.

Η πλατφόρμα δημιουργήθηκε με τη συνεργασία των υπουργείων Ψηφια-

κής Διακυβέρνησης και Εσωτερικών με στόχο τη διευκόλυνση των διαδικασιών παροχής υπηρεσιών και διεκπεραίωσης διοικητικών υποθέσεων πολιτών και επιχειρήσεων από τους Δήμους. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται μείωση των φυσικών επισκέψεων, βελτιστοποίηση της αξιοποίησης του προσωπικού και εξοικονόμηση χρόνου και κόστους για τους συναλλασσόμενους.

Το myDimos.Live.gov.gr ξεκινά την πιλοτική του λειτουργία από τον Δήμο

Χανίων και συγκεκριμένα με τη δυνατότητα των πολιτών να προγραμματίζουν ψηφιακά ραντεβού με τα στελέχη της Υπηρεσίας Δόμησης (ΥΔΟΜ) – Πολεοδομία του Δήμου Χανίων, ενώ το αμέσως επόμενο διάστημα η νέα υπηρεσία θα επεκταθεί και σε άλλες Δημοτικές Υπηρεσίες.

Ήδη δέκα ακόμα Δήμοι έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την αξιοποίηση της πλατφόρμας και έχουν δηλώσει την πρόθεσή τους για ένταξη σε αυτή.

Ο ενδιαφερόμενος εισέρχεται στο myDimos.Live.gov.gr και επιβεβαιώνει τα στοιχεία του μέσω των κωδικών Taxisnet. Στη συνέχεια, επιλέγει τον Δήμο και την αρμόδια υπηρεσία από όπου επιθυμεί να εξυπηρετηθεί και κατόπιν καλείται να επιλέξει ανάμεσα στους διαθέσιμους τρόπους εξυπηρέτησης.

Τέλος, ο πολίτης επιλέγει την ημέρα και την ώρα που επιθυμεί να εξυπηρετηθεί από τη λίστα των διαθέσιμων ραντεβού. Για όσους δεν διαθέτουν κωδικούς Taxisnet δίνεται η δυνατότητα να κλείσουν ραντεβού μέσω άλλου προσώπου. Σε περίπτωση εξυπηρέτησης με τηλεδιάσκεψη, κατά την έναρξη της βιντεοκλήσης ο υπάλληλος ελέγχει την ταυτοπροσωπία του συναλλασσόμενου με επίδειξη του ταυτοποιητικού του εγγράφου και εν συνεχεία διεκπεραιώνει το αίτημα για το οποίο ορίστηκε το ραντεβού.

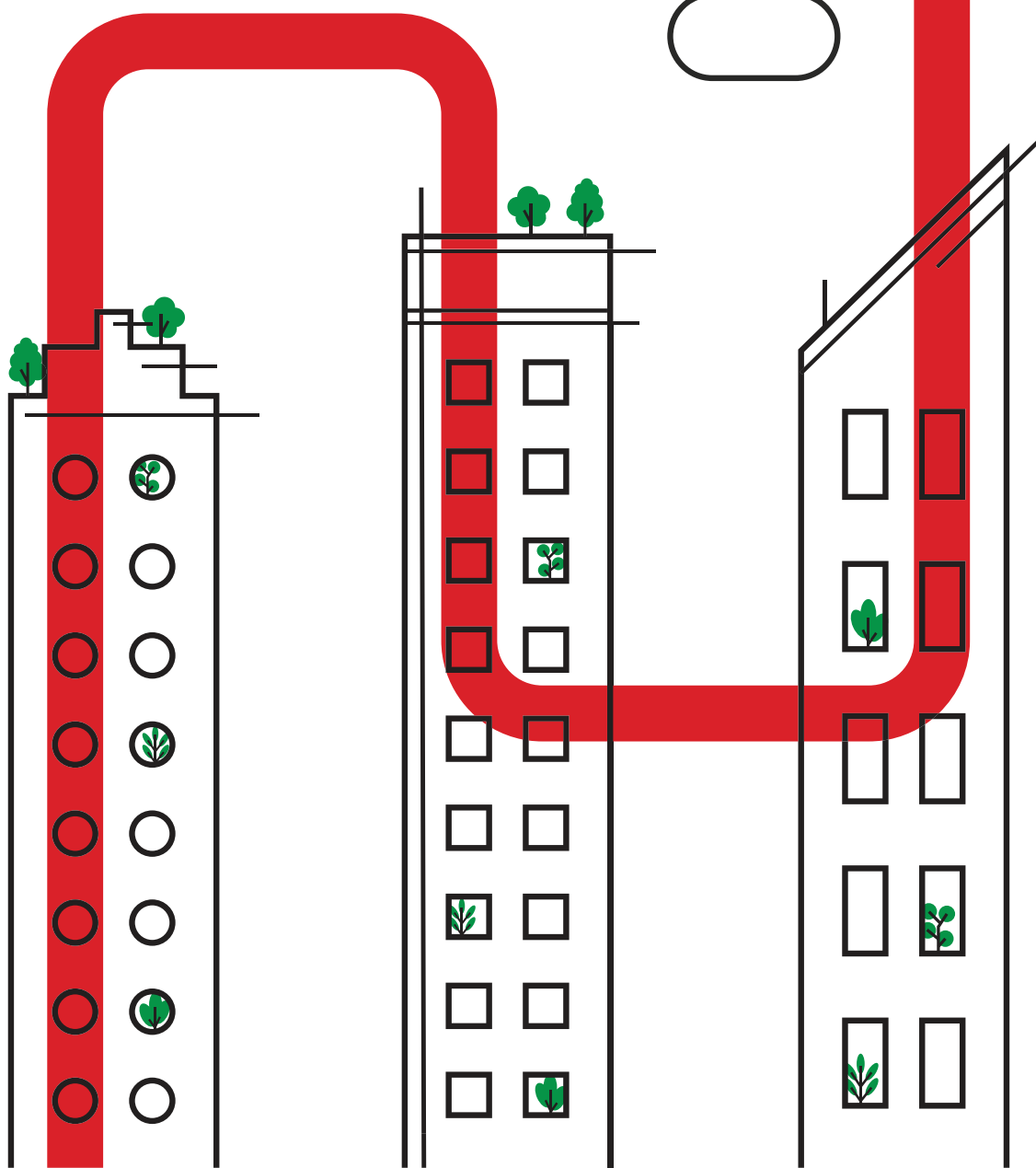
Προκειμένου να ενταχθεί στην πλατφόρμα, κάθε Δήμος υποβάλλει αίτημα στη Διεύθυνση Υποστήριξης Λειτουργίας Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα όπου καθορίζει τις επιχειρησιακές του απαιτήσεις. Επιπλέον, με γνώμονα τις οργανωτικές και λειτουργικές του ανάγκες, κάθε Δήμος μπορεί να επιλέξει τους παρεχόμενους τρόπους εξυπηρέτησης των ραντεβού.

Smart technology ▶ Better world

Ευφυείς πόλεις, στην πράξη

με ψηφιακές λύσεις που βελτιώνουν
την καθημερινότητα του πολίτη

MyAttica: Η νέα εφαρμογή της Περιφέρειας Αττικής για καλύτερη επικοινωνία με τους πολίτες

Το νέο app δίνει την ευκαιρία στους πολίτες να αναφέρουν σε πραγματικό χρόνο τα προβλήματά τους.

Μια νέα δυνατότητα ψηφιακής επικοινωνίας των πολιτών με την Περιφέρεια Αττικής δίνει η νέα εφαρμογή «MyAttica» για κινητά τηλέφωνα. Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση της Περιφέρειας, η «MyAttica» προσφέρει εξειδικευμένη ενημέρωση για τα θέματα ενδιαφέροντός τους και προσωποποιημένη εξυπηρέτηση γύρω από ζητήματα καθημερινότητας.

Η δημιουργία της mobile εφαρμογής «MyAttica» εντάσσεται στις δράσεις επέκτασης και αναβάθμισης του Πολυκαναλικού Συστήματος Εξυπηρέ-

τησης Πολιτών και Επιχειρήσεων της Περιφέρειας Αττικής (Οδηγός του Πολίτη, Ψηφιακές Υπηρεσίες, Τηλεφωνική γραμμή εξυπηρέτησης 1512, Ψηφιακά Ραντεβού κ.τ.λ.) και περιλαμβάνεται στις γενικότερες δράσεις του Ψηφιακού Μετασχηματισμού που προωθούνται από την Αυτοτελή Διεύθυνση Διαδικτυακής Ενημέρωσης και Ψηφιακής Εξυπηρέτησης, υπό το συντονισμό της αντιπεριφερειάρχη Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Μ. Κουρή.

Ο περιφερειάρχης Αττικής Γ. Πατούλης αναφερόμενος στην νέα υπηρεσία

επισήμανε: «Οι εφαρμογές της νέας τεχνολογίας δίνουν την προστιθέμενη αξία στις εξειδικευμένες υπηρεσίες που αξιοποιούνται προς διευκόλυνση όλων μας. Με την εφαρμογή «MyAttica» η Περιφέρεια Αττικής ενισχύει την αμφίδρομη επικοινωνία με τους πολίτες. Αυτός άλλωστε πρέπει να είναι και ένας από τους βασικούς στόχους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης: η άμεση διασύνδεση των υπηρεσιών της με τον τελικό αποδέκτη, δηλαδή όλους του πολίτες.»

Πώς λειτουργεί η νέα εφαρμογή «MyAttica»

Κατεβάζοντας την εφαρμογή μέσα από τα μεγαλύτερα «καταστήματα» διανομής ψηφιακών εφαρμογών (applestore, googleplay), κάθε πολίτης μπορεί να επιλέξει τις θεματικές κατηγορίες και τις γεωγραφικές ενότητες για τις οποίες θέλει να μαθαίνει τις εξελίξεις αλλά και να αποκτήσει μια συνολική εικόνα για το έργο και τις δράσεις της Περιφέρειας Αττικής.

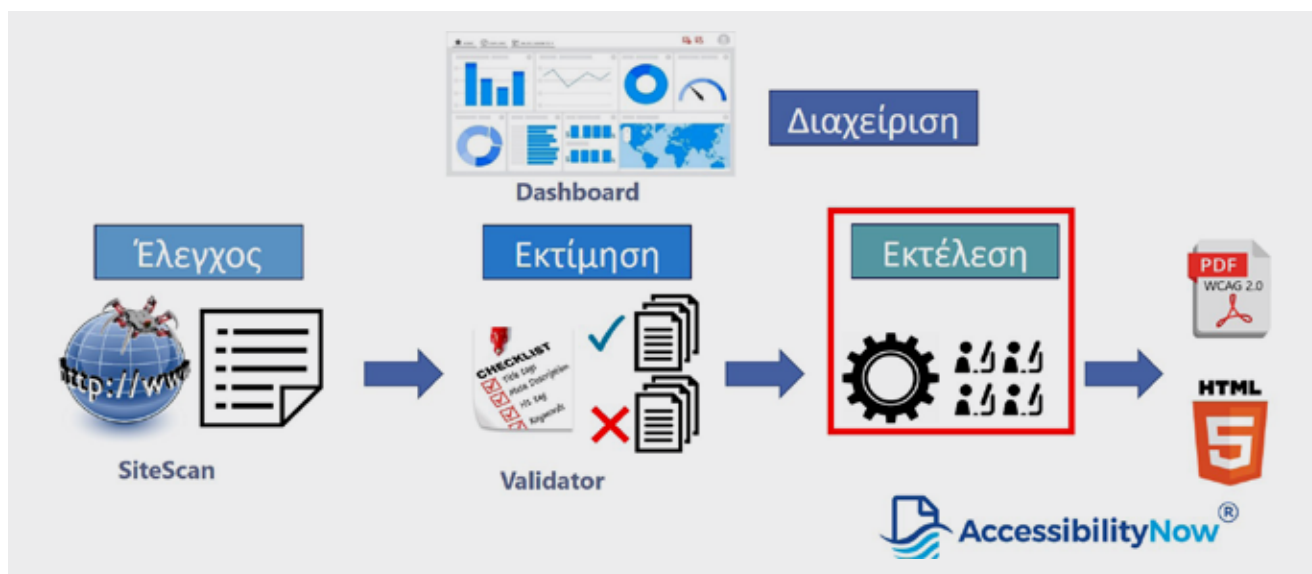
Παράλληλα μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση στον Οδηγό του Πολίτη, το απόλυτο ψηφιακό περιβάλλον υπηρεσιών και διαδικασιών της Περιφέρειας Αττικής, ώστε να ενημερωθεί έγκυρα και έγκαιρα για τον τρόπο εξυπηρέτησής του.

Τέλος, κάθε χρήστης της εφαρμογής, έχοντας τη δυνατότητα να αναφέρει σε πραγματικό χρόνο προβλήματα που εντοπίζει και σχετίζονται με τους δρόμους της Αττικής, γίνεται μέλος μιας συμμαχίας ικανής να αντιμετωπίσει πριν και πάνω απ' όλα τα δικά του προβλήματα καθημερινότητας.

Η εφαρμογή παρέχεται δωρεάν, και μπορεί να αναζητηθεί με το λεκτικό «MyAttica» στις πλατφόρμες διανομής ψηφιακών εφαρμογών (applestore και googleplay).

Προσβασιμότητα Ψηφιακών Εγγράφων από Άτομα με Προβλήματα Ανάγνωσης

Η πλατφόρμα AccessibilityNow® βοηθά τα άτομα με προβλήματα όρασης να έχουν πρόσβαση σε όλα τα ψηφιακά έγγραφα ενός οργανισμού και είναι τώρα διαθέσιμη στην Ελλάδα και την Κύπρο από την ΠΑΠΑΚΟΣΜΑΣ Ντατατέχνικα ΕΠΕ.

Η πλατφόρμα AccessibilityNow® της Crawford Technologies είναι διαθέσιμη στην Ελλάδα και την Κύπρο μέσω της ΠΑΠΑΚΟΣΜΑΣ Ντατατέχνικα ΕΠΕ και δίνει τη δυνατότητα στους οργανισμούς να εξασφαλίσουν την πλήρη πρόσβαση σχεδόν σε όλα τα ψηφιακά έγγραφά τους από άτομα με προβλήματα όρασης ή άλλες δυσκολίες ανάγνωσης, βοηθώντας τους έτσι να πετύχουν τους στόχους Κοινωνικής Ευθύνης τους και να εξυπηρετούν τους πελάτες τους χωρίς αποκλεισμούς, όπως άλλωστε υπαγορεύει πια τόσο η Ευρωπαϊκή, όσο και η Ελληνική Νομοθεσία.

Η πλατφόρμα AccessibilityNow® δίνει τη δυνατότητα δημιουργίας και διαχείρισης ψηφιακών εγγράφων, πλήρως προσβάσιμων από άτομα με προβλήματα όρασης ή ανά-

γνωσης. Με την χρήση υψηλού επιπέδου αυτοματισμών και τη δυνατότητα ενσωμάτωσης σε οποιοδήποτε περιβάλλον, προσφέρει λύσεις λογισμικού αλλά και υπηρεσιών προσαρμοσμένων στις απαιτήσεις ψηφιακής προσβασιμότητας όλων των οργανισμών: μικρών και μεγάλων, δημόσιου αλλά και ιδιωτικού τομέα. Χρησιμοποιώντας τις δυνατότητες τεχνητής νοημοσύνης και αυτοματισμού, η πλατφόρμα AccessibilityNow® είναι ευέλικτη και προσαρμόσιμη στην επεξεργασία τόσο δομημένων (έγγραφα συναλλαγών κ.λπ.), όσο και μη δομημένων εγγράφων (στατικά έγγραφα) κάθε τύπου που διαθέτουν όλοι οι οργανισμοί.

Ο συνεργάτης της Crawford Technologies για την Ελλάδα και την Κύπρο είναι η ΠΑΠΑΚΟΣΜΑΣ Ντατατέχνικα ΕΠΕ, η οποία διαθέτει μακροχρόνια εμπειρία στον κλάδο Αυτοματισμού Γραφείου και Πληροφορικής. Η εταιρία μπορεί να καταγράψει, να μελετήσει και να αναλύσει τις ξεχωριστές ανάγκες του κάθε οργανισμού και ανάλογα να υλοποιήσει μια ολοκληρωμένη λύση η οποία θα καλύψει πλήρως τις παραμέτρους που θα θεθούν.

Με τον τρόπο αυτό βοηθά τους πελάτες της να κερδίσουν το στοίχημα της ψηφιακής προσβασιμότητας όπως αυτή ορίζεται ως: «Η ολοκληρωμένη πρακτική της άρσης των φραγμών που εμποδίζουν την αλληλεπίδραση ή την πρόσβαση σε ιστότοπους, ψηφιακά εργαλεία και τεχνολογίες, σε άτομα με αναπηρίες και περιορισμένες ικανότητες».

Το λιμάνι της Ηγουμενίτσας γίνεται «πράσινο»

Πρόκειται για τον πρώτο λιμένα στην Ελλάδα που βάζει αυτό το «στοίχημα», μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος ολιστικής ενεργειακής αναβάθμισης με τον τίτλο ALFION (Alternative Fuel Implementation in Igoumenitsa Port).

Το έργο αφορά στην αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και στην εκπόνηση σειράς μελετών για την ελαχιστοποίηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος του λιμένα και των πλοίων που εξυπηρετούνται από αυτόν, τη χρήση καινοτόμων τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον, την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης του λιμένα καθώς και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών για την παροχή ενέργειας στις λιμενικές δραστηριότητες με απώτερο σκοπό την μετατροπή του λιμανιού σε ενεργειακό κόμβο.

Τα αποτελέσματα του έργου ολιστικής ενεργειακής αναβάθμισης του Λιμένα Ηγουμενίτσας παρουσιάστηκαν στο Τελικό Συνέδριο Αποτελεσμάτων Έργου το οποίο πραγματοποιήθηκε στην Ηγουμενίτσα, παρουσία του υφυπουργού Υποδομών και Μεταφορών, Μιχάλη Παπαδόπουλου και εκπροσώπων του Υπουργείου Ναυτι-

λίας και Νησιωτικής Πολιτικής, του ΔΕΔΔΗΕ και της ΡΑΕ. Στη σημασία του έργου αναφέρθηκαν η πρόεδρος του Οργανισμού Λιμένος Ηγουμενίτσας Α.Ε., Ρεγγίνα Δηλαβέρη και ο Δήμαρχος Ηγουμενίτσας, Ιωάννης Λώλος.

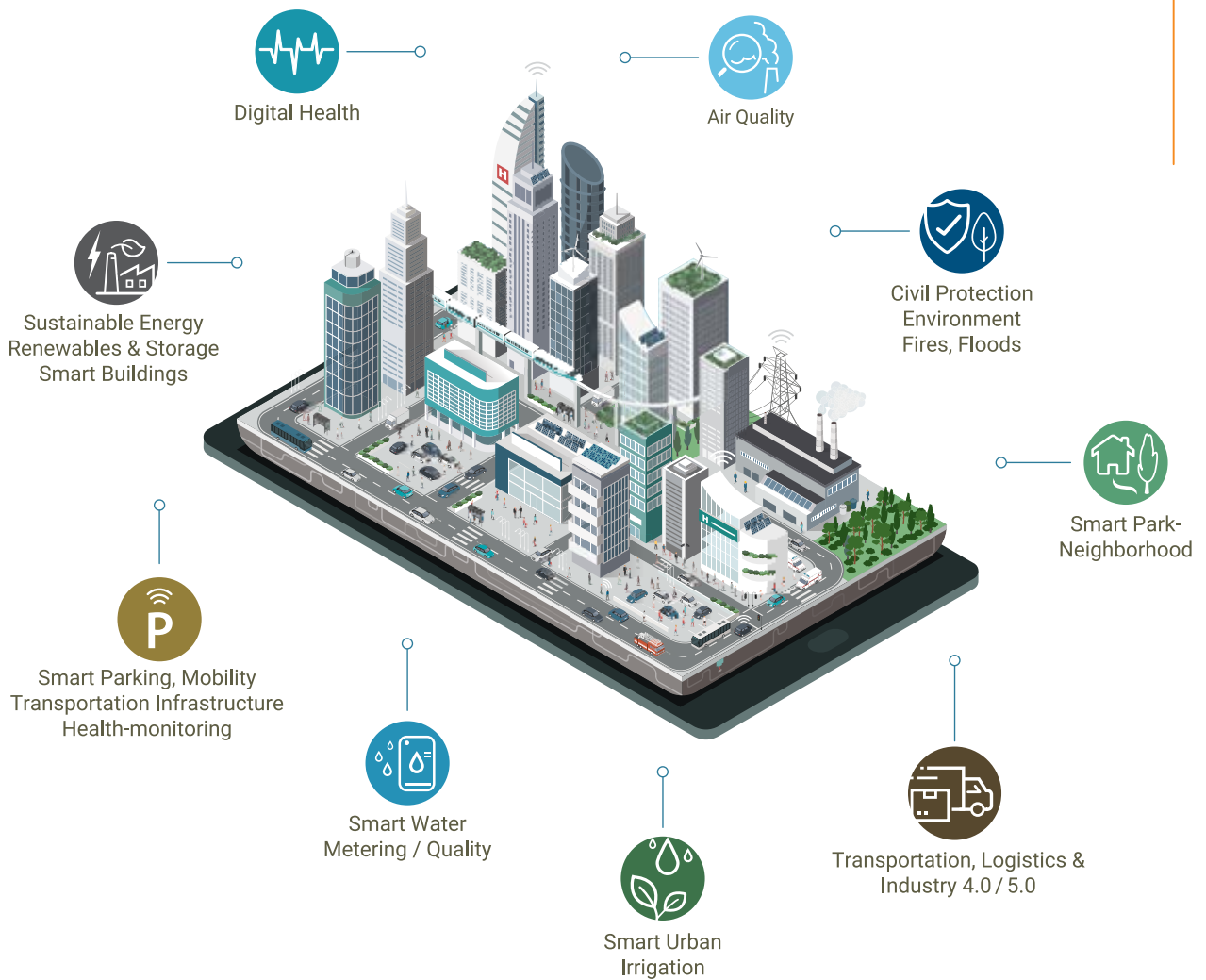
«Η μετατροπή του Λιμένα Ηγουμενίτσας σε λιμένα μηδενικών εκπομπών ρύπων έχει τεθεί εξ αρχής ένας από τους στρατηγικούς στόχους της σημερινής διοίκησης του ΟΛΗΓ. Η μετάβαση σε μοντέλα “πράσινων” λιμένων είναι άλλωστε απολύτως συμβατή με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κλιματική ουδετερότητα, τη Στρατηγική Βιώσιμης και Έξυπνης Κινητικότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθώς και με τις κατευθύνσεις του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Θαλάσσιων Λιμένων (ESPO).

Το λιμάνι της Ηγουμενίτσας είναι το μόνο λιμάνι στη χώρα μας αλλά και στην Αδριατική που διαθέτει έναν

πλήρη οδικό χάρτη υλοποίησης και χρηματοδότησης για την ενεργειακή του αναβάθμιση και είμαστε βέβαιοι ότι τα αποτελέσματα του ALFION θα αποτελέσουν σημείο αναφοράς για πολλούς ελληνικούς και ευρωπαϊκούς λιμένες», δήλωσε ο Διευθύνων Σύμβουλος του Οργανισμού Λιμένος Ηγουμενίτσας, Αθανάσιος Πορφύρης.

Σύμφωνα με τον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Οργανισμού Λιμένος Ηγουμενίτσας το σχέδιο δράσης για την μετατροπή σε «πράσινο λιμάνι» περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: Ρευματοδότηση Πλοίων από Ξηράς (Cold Ironing), Έξυπνο Σύστημα Διαχείρισης και Παρακολούθησης Ενέργειας, Σύστημα Φόρτισης Ηλεκτροκίνητων Αυτοκινήτων και Φορτηγών, Σύστημα Εναλλαγής Μπαταριών σε πλοία και Οχήματα και Σύστημα Αποθήκευσης Ενέργειας (Πράσινο Υδρογόνο), μελέτες για την διαχείριση των Λιμενικών Αποβλήτων κ.α.

We develop the **Technology of Tomorrow**
to **Improve** our **Cities Today!**

Innovation for
Sustainability & Growth

IsZEB Certify

IsZEB Charge

IsZEB Assist AR

IsZEB Cluster: Ένας Συνεργατικός Σχηματισμός καινοτομίας με επίκεντρο τον κατασκευαστικό κλάδο

Με γνώμονα το τρίπτυχο Ευφυΐα – Αειφορία – Αποδοτικότητα για τις κτιριακές κατασκευές, το IsZEB θέτει ισχυρές βάσεις για το συνδυασμό Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών με ενεργειακές λύσεις για τη δημιουργία ενός δυναμικού πλαισίου αναφοράς και ενός Σήματος Ποιότητας για Έξυπνα Κτίρια Μηδενικού ή Θετικού Ενεργειακού Ισοζυγίου

Η δημιουργία και το όραμα του IsZEB

Ο Συνεργατικός Σχηματισμός IsZEB (Intelligent Solutions for Zero & Positive Energy Buildings), ιδρύθηκε το 2020 με σκοπό την παροχή συμβουλών, εργαλείων και κατευθυντήριων γραμμών προς τον κατασκευαστικό κλάδο για τον πλήρη κύκλο ζωής ενός έξυπνου κτιρίου, μηδενικού ή θετικού ενεργειακού ισοζυγίου. Με έδρα την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, προσφέρει ολοκληρωμένες λύσεις, υποστηρίζοντας όλες τις φάσεις δημιουργίας και ανακαίνισης ενός κτιρίου, έχοντας ως όραμα του την υποστήριξη και την αναβάθμιση της Ψηφιακής Κατασκευής στην Ελλάδα, ενισχύοντας ταυτόχρονα όλες τις επιχειρήσεις που σχετίζονται με τον κατασκευαστικό κλάδο.

Αποτελούμενος από μια πληθώρα εταιρειών και φορέων - 16 στο σύνολο - με εμπειρία στην υποστήριξη της καινοτομίας, της εφαρμοσμένης έρευνας αλλά και της επιχειρηματικότητας, ανταποκρίνεται πλήρως στην ελληνική πραγματικότητα και στην ευρύτερη πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με κατεύθυνση τα έξυπνα και ενεργειακά αποδοτικότερα κτίρια, τόσο στο πλαίσιο του σχεδιασμού και της κατασκευής νέων, όσο και της αποδοτικότερης διαχείρισης νέων και υφιστάμενων κτιριακών υποδομών.

Οι προσφερόμενες υπηρεσίες του IsZEB διακρίνονται σε 4 τομείς: Έρευνας και Ανάπτυξης νέων τεχνολογιών, Λύσεις Ψηφιακής Καινοτομίας, Εκπαίδευση και Κατάρτιση, Προώθηση και Ανάπτυξη Οικοσυστήματος.

Ιδρυτικοί εταίροι του IsZEB: EKETA, CLOCKWORK, ELBIS, FIBRAN, GNOMON INFORMATICS, ΚΛΙΜΑΜΗΧΑΝΙΚΗ, MLS, WATT + VOLT, ZARIFOPOULOS, IDRIAC, INTERPLAST, ΕΛΔΙΑ, EUROCONSULTANTS, MINDMED, PRAGMA-IOT, ΣΕΒΕ [Η CONSORTIS βρίσκεται υπό ένταξη].

IsZEB Standard: Η προτυποποίηση της (ανα)κατασκευής έξυπνων & ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων

Μία από τις βασικότερες δράσεις του IsZEB είναι η προτυποποίηση της (ανα)κατασκευής έξυπνων κτιρίων μηδενικού ή θετικού ενεργειακού ισοζυγίου. Προς αυτήν την κατεύθυνση αναπτύσσεται το Πρότυπο και η Μεθοδολογία IsZEB, που καθορίζουν το «Σήμα Ποιότητας IsZEB» του κτιρίου.

Το Πρότυπο IsZEB αποτελεί ένα δυναμικό πλαίσιο αναφοράς για Έξυπνα Κτίρια Μηδενικού ή Θετικού Ενεργειακού Ισοζυγίου και διαμορφώνεται βάσει των εξελίξεων του κατασκευαστικού τομέα και των αναγκών της αγοράς. Λαμβάνει υπόψη τόσο υπάρχουσες όσο και ανερχόμενες τεχνολογίες με γνώμονα την αξιολόγηση, την παροχή κατευθυντήριων γραμμών και την ανάδειξη λύσεων για την αναβάθμιση της Ευφυΐας, της Ενεργειακής Αποδοτικότητας και της Αειφορίας των κτιρίων σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους.

Πέραν όμως της αδιαμφισβήτητης σημασίας της ενεργειακής απόδοσης στο σύγχρονο κατασκευαστικό τομέα, υπάρχει η ανάγκη δημιουργίας κτιρίων τα οποία προσφέρουν τις απαραίτητες συνθήκες θερμικής, οπτικής και ακουστικής άνεσης, υγιεινής, ασφάλειας και χρησιμότητας.

Καθώς η κατασκευή και η λειτουργία ενός κτιρίου απαιτεί πολύπλευρη ανάλυση των στοιχείων και προδιαγραφών που το προσδιορίζουν, το Πρότυπο IsZEB περιέχει μια ολοκληρωμένη αξιολόγηση των Ενεργειακά Αποδοτικών Ευφυών κτιρίων. Αξιοποιεί Εθνικά και Ευρωπαϊκά πρότυπα για την ενεργειακή αποδοτικότητα (ΚΕΝΑΚ, Ευρωπαϊκές Οδηγίες για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων κ.α.) και την ευφυΐα των κτιριακών υποδομών (Ευρωπαϊκή Μεθοδολογία SRI). Ταυτόχρονα, το Πρότυπο IsZEB εντάσσει στη μεθοδολογία του επιπλέον επίπεδα ελέγχου, τα οποία στοχεύουν στην ολοκληρωμένη αξιολόγηση ενός κτιρίου από πλευράς επίτευξης σύγχρονων συνθηκών λειτουργίας, διαμονής και χρήσης αυτού από τους ενοίκους του.

Καινοτόμα εργαλεία μέσω της online πλατφόρμας «IsZEB Hub»

Τα ψηφιακά εργαλεία που αναπτύσσει το IsZEB είναι διαθέσιμα μέσω της πλατφόρμας «IsZEB Hub», και περιλαμβάνουν ένα σύνολο υπηρεσιών υποστήριξης μηχανικών και κατασκευαστών του κτιριακού τομέα αλλά και του τομέα της ενεργειακής αναβάθμισης. Το «IsZEB Hub» βρίσκεται υπό διαρκή εξέλιξη και εμπλουτίζεται με νέα εργαλεία και υπηρε-

σίες, βάσει των αναγκών της αγοράς αλλά και των ερευνητικών δραστηριοτήτων του IsZEB.

Στο «IsZEB Hub» υπάρχουν στη παρούσα φάση ενσωματωμένα 3 εργαλεία: IsZEB Certify, IsZEB Charge & IsZEB Assist AR. Το IsZEB Certify είναι ένα ολοκληρωμένο πακέτο λογισμικών με 3 υπολογιστικά εργαλεία. Αξιολογεί την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και εκδίδει μελέτες & πιστοποιητικά ενεργειακής απόδοσης (ΜΕΑ, ΠΕΑ), αξιολογεί την ευφυή ετοιμότητα των κτιρίων και εκδίδει τα αντίστοιχα πιστοποιητικά δείκτη ευφυούς ετοιμότητας (Smart Readiness Indicator - SRI) μέσω του «SRI Calculator», ενώ τέλος παρέχει και ολοκληρωμένη αξιολόγηση και πιστοποίηση κατά το Πρότυπο IsZEB. Εν συνέχεια, το IsZEB Charge αποτελεί την ολοκληρωμένη λύση για το παρόν και μέλλον της ηλεκτροκίνησης. Περιλαμβάνει εξοπλισμό και λογισμικό, με end to end λύσεις για επιχειρήσεις, διαχειριστές σημείων φόρτισης και κατόχους ηλεκτροκίνητων οχημάτων. Τέλος, το IsZEB Assist AR είναι ένα σύστημα υποστήριξης συνεργειών χρησιμοποιώντας καινοτόμες τεχνολογίες (π.χ. Επαυξημένης Πραγματικότητας (AR) για την αποδοτικότερη εκτέλεση εργασιών. Προσφέρει βοήθεια και καθοδήγηση για νέες & υφιστάμενες κατασκευές ή εξοπλισμό, κατά τη διαδικασία της εγκατάστασης, συναρμολόγησης, εφαρμογής και συντήρησης.

Γίνετε μέλος του IsZEB

Μέσα από το οικοσύστημα του IsZEB προωθείται η δικτύωση, η δημιουργία συνεργειών, η πρόσβαση σε καινοτόμες τεχνολογίες και η προώθηση των μελών. Μέλη του IsZEB μπορούν να γίνουν Start-ups και Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ελεύθεροι επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενοι, με δραστηριότητα σε όλο το φάσμα των έξυπνων κτιρίων μηδενικού και θετικού ενεργειακού ισοζυγίου.

Στοιχεία επικοινωνίας

Διεύθυνση: 6ο χλμ Χαριλάου - Θέρμης, Τ.Θ. 60328, Τ.Κ. 57001, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα
Τηλέφωνο: +30 2311 257505
Email: info@iszeb.gr, Ιστοσελίδα: www.iszeb.gr

INTELLISOFT

Ο Λ Ο Κ Λ Η Ρ Ω Μ Ε Ν Ε Σ
Λ Υ Σ Ε Ι Σ Π Λ Η Ρ Ο Φ Ο Ρ Ι Κ Η Σ

Είναι έτοιμοι οι ΟΤΑ για να προχωρήσουν στον Ψηφιακό Μετασχηματισμό (ΨΜ) τους;

Τα τελευταία χρόνια οι περισσότερες νευραλγικές δημόσιες υπηρεσίες ενσωμάτωσαν στη καθημερινότητά τους τον ψηφιακό μετασχηματισμό, κυρίως λόγω της πανδημίας Covid19. Οι συγκεκριμένες πρακτικές βρήκαν άμεσα ανταπόκριση από το σύνολο της κοινωνίας, καθιστώντας έτσι επιτακτική την ανάγκη γενίκευσής τους στο σύνολο των υπηρεσιών.

Αξίζει να επισημάνουμε πως τη δεδομένη χρονική στιγμή, η κοινωνία στο σύνολό της παρουσιάζεται περισσότερο ώριμη από ποτέ στην απορρόφηση τέτοιων πρακτικών.

Παρόλα αυτά, για να μπορέσουν να επιτευχθούν τα αποτελέσματα που όλοι προσδοκούμε από τον ΨΜ, πρέπει αφενός οι Ο.Τ.Α. να μελετήσουν πολύ τις τελικές επιλογές τους και αφετέρου να αποκτήσουν στελέχη, τα οποία, με την κατάλληλη εκπαίδευση, θα αποκτήσουν την απαραίτητη εξειδίκευση, για να παραχθεί έτσι το βέλτιστο αποτέλεσμα. Εξίσου σημαντικό για την επιτυχία του εγχειρήματος, είναι και η ενσωμάτωση των ήδη καλών πρακτικών, όπως αυτές έχουν υλοποιηθεί από εταιρίες με συσσωρευμένη εμπειρία πολλών ετών.

Πόσο γρήγορα θα δουν οι πολίτες τα αποτελέσματα του ΨΜ;

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός δεν είναι απλά ακόμα ένας όρος που επινοήθηκε και αναζητά να βρει τη χρησιμότητά του. Πιθανόν να μην αντιλαμβανόμαστε στην καθημερινότητα, πόσο επωφελούμαστε από αυτόν.

Αυτή τη στιγμή που μιλάμε, κάποιος συμπολίτης μας εξοικονομεί χρόνο κάνοντας μια αίτηση για ένταξη του ιδίου ή κάποιου μέλους της οικογένειάς του, σε κάποιο πρόγραμμα αθλητισμού που παρέχει ο Δήμος του. Κάποιος άλλος προσκομίζει τα δικαιολογητικά για την ένταξη του παιδιού του σε παιδικό σταθμό του Δήμου του, ενώ κάποιος που χρειάζεται Βοήθεια στο Σπίτι, έχει ήδη συμπληρώσει την

απαραίτητη αίτηση προς την κοινωνική υπηρεσία του Δήμου του. Όλα αυτά από την άνεση του σπιτιού του και με την ευκολία του υπολογιστή του. Αποτέλεσμα η άμεση ενημέρωση του πολίτη αλλά και η αποσυμφόρηση των υπηρεσιών των Ο.Τ.Α. Επομένως, ο ΨΜ είναι ήδη παρών και όλοι μας, έστω και εν άγνοια μας τη δεδομένη στιγμή, επωφελούμαστε από αυτόν.

Τελικά ο ΨΜ στους Ο.Τ.Α. είναι θέμα χρημάτων μόνο;

Θα μπορούσαμε να πούμε πως ο ΨΜ είναι ένα σύνολο πραγμάτων και καταστάσεων. Η οικονομική στήριξη είναι σαφώς ένα από τα βασικά συστατικά της «συνταγής», αλλά όχι το μοναδικό. Όπως επισημάναμε, η εκπαίδευση των στελεχών για την μετέπειτα υποστήριξη αλλά και η σωστή επιλογή των εταιριών που θα αποτελέσουν στρατηγικούς εταίρους των Ο.Τ.Α. σε αυτή την πορεία τους στον ΨΜ, είναι εξίσου σημαντικά για τη συνέχεια και την εξέλιξη του θεσμού μελλοντικά.

Ποιος είναι ο ρόλος της IntelliSoft σε αυτή την προσπάθεια των δήμων;

Η IntelliSoft είναι μια πρωτοπόρος ελληνική εταιρεία πληροφορικής, με πολυετή εμπειρία στην Ελλάδα και το εξωτερικό, η οποία προσφέρει ολοκληρωμένες λύσεις σε κάθετες αγορές. Από το 2002 έχει υλοποιήσει περισσότερες από 148 ολοκληρωμένες λύσεις σε Ο.Τ.Α. εγκαταστάσεις, σε συνεργασία με περισσότερους από 68 δήμους.

Στη μέχρι τώρα πορεία της, η εταιρεία μας έχει εκπαιδεύσει περισσότερα από 3.000 στελέχη Ο.Τ.Α., εδραιώνοντας έτσι τα οφέλη των πολιτών, μέσα από σωστά εκπαιδευμένα στελέχη.

Οι λύσεις που παρέχονται από την IntelliSoft είναι όλες δοκιμασμένες μέσα από πληθώρα εγκαταστάσεων και διαχειρίζονται τους νευραλγικούς τομείς της κοινωνικής υπηρεσίας, της διαχείρισης των παιδικών σταθμών, τη διαχείριση των αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων αλλά και τη διαχείριση των κοιμητηρίων των Δήμων.

Ποιο είναι το κρίσιμο στοιχείο για την επιτυχία του ΨΜ;

Υπάρχουν πολλές παράμετροι που πρέπει να ληφθούν υπόψη όταν συζητάμε για την επιτυχία του ΨΜ. Η εμπειρία που έχουμε αποκομίσει όλα αυτά τα χρόνια, έχει υποδείξει πως κομβικό σημείο αποτελεί η διαλειτουργικότητα των Πληροφοριακών Συστημάτων που στο σύνολό τους λειτουργούν στους Ο.Τ.Α. Είναι δύσκολο και συνάμα δύσχερο να υπάρχουν πολλές και διαφορετικές πλατφόρμες στην υπηρεσία των Ο.Τ.Α. και αυτές να δημιουργούν

εν τέλει μεγαλύτερο όγκο εργασίας στα στελέχη επειδή δεν υπάρχει η κατάλληλη διαλειτουργικότητα μεταξύ τους. Απαραίτητη και απαιτητή, λοιπόν, κρίνεται η διαλειτουργικότητα για τη μελλοντική ανάπτυξη του ΨΜ.

Εξίσου σημαντικό είναι, όπως ειπώθηκε και σε προηγούμενα σημεία της συνομιλίας μας, η άρτια, σωστή και ολοκληρωμένη εκπαίδευση των στελεχών στο αντικείμενο που θα διαχειρίζονται, ώστε αφενός να αισθάνονται οικεία με το περιβάλλον που λειτουργούν καθημερινά, αφετέρου να μπορούν γρήγορα και σωστά να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις που παρουσιάζονται.

Η ορθή και σωστή εκπαίδευση λοιπόν, αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για τη μελλοντική επιτυχία.

Τέλος, τίποτα από αυτά που αναφέρθηκαν παραπάνω δεν είναι ικανά, από μόνα τους, να οδηγήσουν στην επιτυχία του όλου εγχειρήματος. Βασική προϋπόθεση για την επιτυχία του όλου εγχειρήματος, αποτελεί η συνεργασία με εταιρεία προμηθευτή, που να έχει αφενός βαθιά γνώση του αντικειμένου, αφετέρου την αξιοπιστία και τα εχέγγυα για μια απόλυτα πετυχημένη συνεργασία.

*Νίκος Φουντουλάκης
Διεύθυνση Πωλήσεων*

Ολοκληρωμένη Πλατφόρμα Διαχείρισης Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων του δήμου Αθηναίων

Παρεχόμενες Υπηρεσίες

38 Ανεξάρτητες υπηρεσίες προς τους
Ωφελούμενους
Ειδική υπηρεσία Street Working (Αστεγία)

Αριθμοί (από το 2017)

980 Στελέχη της ΚΥ
460 Ενεργά Στελέχη
193.300 Ωφελούμενοι
965.100 Ραντεβού
30+ Ειδικότητες Στελεχών

Προκλήσεις

- Διασπορά πολλών και ασύνδετων Λογισμικών
- Ενσωμάτωση Στελεχών από διαφορετικά Νομικά Πρόσωπα
- Δημιουργία Ενιαίας Κουλτούρας
- Συγκέντρωση όλων των υπηρεσιών σε μια ενιαία πλατφόρμα
- Δημιουργία Ενιαίου Ιστορικού Ωφελούμενου
- Τυποποίηση διαδικασιών
- Ορισμός Δικαιωμάτων
- Ασφάλεια Δεδομένων
- Ευκολία Χρήσης
- Επεκτασιμότητα

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της Κοινωνικής Υπηρεσίας του δήμου Αθηναίων

Ο δήμος Αθηναίων ανταποκρινόμενος στις σύγχρονες απαιτήσεις της οικονομικής κρίσης την τελευταία δεκαετία, πραγματοποίησε μια εντυπωσιακή ανάπτυξη στην παροχή Κοινωνικών Υπηρεσιών. Όμως, σύντομα αναδύθηκε το πρόβλημα ότι αυτές οι υπηρεσίες χρησιμοποιούσαν πολλαπλά διαφορετικά πληροφοριακά συστήματα και διαφορετικές διαδικασίες, με μεγάλη εξάρτηση από αρχεία, που πολλά από αυτά ήταν ακόμη και σε χαρτί.

Όπως φάνηκε από την αρχή, οι υπεύθυνοι του δήμου Αθηναίων δεν έψαχναν για μια out of the box λύση, καθώς ήταν μεγάλη ανάγκη, για πολύ εξειδικευμένες παραμετροποιήσεις και προσαρμογές, για κάθε διαφορετική υπηρεσία που παρέχεται στους Ωφελούμενους.

Η διαχείριση τέτοιων δεδομένων, απαιτούσε τη μέγιστη δυνατή ασφάλεια καθώς και την πλήρη συμμόρφωση με τους κοινοτικούς κανονισμούς GDPR.

«Νοιάζομαι»: Η ιδανική λύση για τις Κ.Υ.

Ο δήμος Αθηναίων χρησιμοποιεί τη σουίτα λογισμικού «**Νοιάζομαι**» για να παρέχει ενοποιημένες υπηρεσίες στους Ωφελούμενους των Νομικών Προσώπων που απαρτίζουν την Κοινωνική Υπηρεσία του.

Η **IntelliSoft** έχοντας τεχνογνωσία στην ανάπτυξη πετυχημένων πληροφοριακών συστημάτων για τους Ο.Τ.Α. τα τελευταία 20 έτη, ήταν σε θέση να υλοποιήσει ένα έργο που θα συγκέντρωνε όλες τις παρεχόμενες υπηρεσίες των κοινωνικών υπηρεσιών, κάτω από μια ενιαία ομπρέλα, με κοινές διαδικασίες και ιστορικό, που θα λειτουργούσε OnLine. Αυτό ακριβώς προσέφερε η σουίτα Web εφαρμογών «**Νοιάζομαι**».

Καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης και μέχρι σήμερα, η συνεργασία μεταξύ των Στελεχών του δήμου και των Στελεχών της **IntelliSoft** είναι τέτοια που εξασφαλίζει τον έγκαιρο εντοπισμό βελτιώσεων και προσαρμογών καθώς και την ανάπτυξη νέων κυκλωμάτων που έρχονται να καλύψουν νέες ανάγκες και την επικαιροποίηση των υπαρχόντων κυκλωμάτων.

Μια ενιαία προσέγγιση που εξοικονομεί χρόνο, αποτρέπει τα ανθρώπινα λάθη και παρέχει μια ενιαία πηγή δεδομένων.

Ο δήμος Αθηναίων μέσω των Κοινωνικών Υπηρεσιών του παρέχει περισσότερες από τριάντα οκτώ διαφορετικές υπηρεσίες στους Ωφελούμενους του. Πριν την λειτουργία του «**Νοιάζομαι**» τα Στελέχη των Κοινωνικών Υπηρεσιών του δήμου, έπρεπε να συμπληρώνουν δεκάδες ξεχωριστές αναφορές κάθε μήνα και στη συνέχεια να συγκεντρώνουν αυτά τα στοιχεία με μη αυτόματο τρόπο σε υπολογιστικά φύλλα ώστε να έχουν μια ενιαία εικόνα. Τώρα, όλες αυτές οι διαδικασίες είναι διαθέσιμες σε πραγματικό χρόνο (OnLine) παρέχοντας μια ζωντανή εικόνα για την πορεία των παρεχόμενων υπηρεσιών, δημιουργώντας συνθήκες βελτίωσης και ανάπτυξης για τις δομές της Κ.Υ. του δήμου.

Βασικές Λειτουργίες «Νοιάζομαι»

- Παροχή πολλαπλών υπηρεσιών ανά Ωφελούμενο
- Απογραφή Ωφελούμενων (δημογραφική και Γεωχωρική)
- Ψηφιακό Πρόγραμμα Στελεχών
- Ψηφιακό Πλάνο Παροχών
- Διαθεσιμότητες Στελεχών, Γιατρών, Παγίων, Κατοικίας κλπ
- Πλήθος Αναφορών & Αναλύσεων
- Συμμόρφωση με GDPR
- Διασύνδεση με Τρίτα Συστήματα
- Διαρκώς Εξελισσόμενο λογισμικό

Αποτελέσματα

- Βελτίωση των προτύπων λειτουργίας
- Διαρκής ανάπτυξη
- Εξ ορθολογισμός & τυποποίηση
- Ενιαίο Ιστορικό Ωφελούμενων
- Ελαχιστοποίηση λαθών
- Μείωση γραφειοκρατίας
- Μείωση του χρόνου απασχόλησης των Στελεχών
- Μείωση διαχειριστικού κόστους
- Συμπαράγωγή υπηρεσιών από τα Στελέχη της ΚΥ
- Δυνατότητα σχεδίασης πλάνων δράσεων από την Κ.Υ.

Η Καινοτομία – Στόχος η συνεχής βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του δήμου Αθηναίων

Η διαφοροποίηση της εφαρμογής «**Νοιάζομαι**» πέρα από τη σύγχρονη σχεδίασή της, βασίζεται κυρίως στην ενοποιημένη πληροφορία, τον απολογισμό δραστηριοτήτων Στελεχών και τη διαλειτουργικότητα. Ο πολίτης δίνοντας μια φορά τα στοιχεία του και ανάλογα με την υπηρεσία τα δικαιολογητικά του, μπορεί να συμμετέχει σε υπηρεσίες και δραστηριότητες του δήμου εντελώς διαφορετικές μεταξύ τους, ακόμα και σε διαφορετικά τμήματα και περιόδους, χωρίς να χάνονται οι πληροφορίες αυτές για τα Στελέχη του δήμου.

Τα Στελέχη αναλόγως των δικαιωμάτων που τους έχουν δοθεί, μπορούν να αναζητούν όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες για τους λήπτες, καθορίζοντας ταυτόχρονα το εβδομαδιαίο πρόγραμμα τους, όπου αυτό είναι αναγκαίο.

Με όλες τις παραπάνω διαδικασίες της εφαρμογής «**Νοιάζομαι**», είναι φανερό ότι μειώθηκε δραστικά το λειτουργικό κόστος διαχείρισης των Κοινωνικών Υπηρεσιών, αυξήθηκε η παραγωγικότητα των Στελεχών και το επίπεδο οργάνωσής τους, ενισχύθηκε η αξιοπιστία των υπηρεσιών του δήμου και η ταχύτητα διεκπεραίωσης των αιτημάτων, με την ταυτόχρονη διασφάλιση των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και την ελαχιστοποίηση των ανθρώπινων σφαλμάτων. Τέλος, ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στην «ικανοποίηση» των Στελεχών των Κοινωνικών Υπηρεσιών του δήμου από την χρήση του «**Νοιάζομαι**», γιατί εκτός του ότι διαθέτουν ένα εργαλείο διαχείρισης της καθημερινής εργασίας τους, αποδεικνύουν το μεγάλο όγκο εργασίας που είχαν και έχουν, γεγονός που ποτέ πριν δεν ήταν μετρήσιμο!

Στο επίκεντρο ο Ωφελούμενος

Η εφαρμογή «**Νοιάζομαι**» είναι μία τεχνολογικά καινοτόμος λύση σε επίπεδο οργάνωσης των εσωτερικών διαδικασιών και της πληροφόρησης, που παρέχει στο δήμο Αθηναίων την ολιστική διαχείριση όλων των παρεχόμενων υπηρεσιών της Κοινωνικής Υπηρεσίας, με τρόπο ευέλικτο και αποτελεσματικό, τοποθετώντας συγχρόνως τον πολίτη στο επίκεντρο των κοινωνικών παροχών που τον αφορούν.

Η σουίτα λογισμικού «Νοιάζομαι» είναι μια ιδιαίτερα εύκολη στην χρήση της πλατφόρμα. Οι εργαζόμενοι των κοινωνικών και ιατρικών υπηρεσιών του Δήμου Αθηναίων δεν δυσκολεύτηκαν καθόλου και προσαρμόστηκαν πολύ γρήγορα. Η εξυπηρέτηση των δημοτών απαιτεί πλέον πολύ λιγότερο χρόνο, είναι άμεση και ολοκληρωμένη. Η αξιοποίηση των δεδομένων από τα στατιστικά είναι μια απλή διαδικασία με αποτέλεσμα να εξάγονται σημαντικά συμπεράσματα για την καλύτερη και στοχευμένη εξυπηρέτηση των ωφελούμενων.

Το “Νοιάζομαι” είναι μια ολοκληρωμένη πρόταση για τις Κοινωνικές Υπηρεσίες των Δήμων.

Γιάννης Καράγιωργας

Διαχειριστής «Νοιάζομαι» Δήμου Αθηναίων

Νίκος Παπαθανάσης: Η Δυτική Μακεδονία θα διαχειριστεί κονδύλια ύψους 1,2 δισ. ευρώ

Στην πράξη και όχι στα λόγια προχωρά πλέον το πρόγραμμα της Δίκαιης Μετάβασης στη Δυτική Μακεδονία, όπως ανέφερε ο αναπληρωτής υπουργός Ανάπτυξης Νίκο Παπαθανάσης, ο οποίος σήμερα παρουσίασε τις κατευθύνσεις του προγράμματος στην Κοζάνη, έδρα της Περιφέρειας.

Σύμφωνα με τον κ. Παπαθανάση η Δυτική Μακεδονία θα διαχειριστεί από το ΕΣΠΑ ΔΑΜ, κονδύλια ύψους 1,2 δισ. ευρώ, ενώ αναμένεται και η προσθήκη 10% της ενίσχυσης στην Περιφέρεια, πρόταση που έχει κατατεθεί στην αρμόδια Ευρωπαϊκή επιτροπή.

Παράλληλα ο αναπληρωτής υπουργός ανάπτυξης ανέφερε ότι πλέον είναι έτοιμη η πρόταση για την Ακρινή, η οποία όπως τόνισε είναι κοστολογημένη και με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, ώστε να εφαρμοστεί αν αυτό το αποφασίσουν οι κάτοικοι.

Επίσης πρόσθεσε ότι την ερχόμενη Παρασκευή θα ψηφιστεί η παραχώρηση 100 χιλιάδων στρεμμάτων από την πλευρά της ΔΕΗ ώστε να χρησιμοποιηθούν οι εκτάσεις αυτές

για διάφορες χρήσεις, ενώ επισήμανε ότι το Σεπτέμβριο θα έχουμε και την συγκρότηση της επιτροπής παρακολούθησης του προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης στην Ελλάδα.

Από την πλευρά του ο διευθυντής του προγράμματος, Πελοπίδας Καλλίρης, αναφερόμενος στα εδαφικά σχέδια Δίκαιης Μετάβασης, ανέφερε ότι ένα ποσοστό 63% από το 1,6 δισ. ευρώ για όλη την Ελλάδα, που αναλογεί σε 1,026 δισ. ευρώ θα έρθει στη Δυτική Μακεδονία.

Από αυτά τα 544 εκατομμύρια θα είναι για την ενίσχυση και προώθηση της επιχειρηματικότητας και σε υφιστάμενες επιχειρήσεις, τα 227 εκατομμύρια για την εργασιακή μετάβαση και την ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου, τα 153

εκατομμύρια για την ενεργειακή μετάβαση και την κλιματική ουδετερότητα, τα 46 εκατομμύρια για την αναπροσαρμογή χρήσεων γης και την κυκλική οικονομία, τα 16 εκατομμύρια για τις ολοκληρωμένες παρεμβάσεις και τις ευφείς κοινότητες και τα 41 εκατομμύρια για τεχνική βοήθεια.

Αναφερόμενος στις εκτάσεις που θα μεταβιβαστούν στην Μετάβαση Α. Ε. Ο πρόεδρος της κ. Θεόδωρος Λύτρας τόνισε ότι περίπου 70.000 στρέμματα αφορούν το λεκανοπέδιο Κοζάνη – Πτολεμαΐδα – Αμύνταιο, ενώ τόνισε ότι θα υπάρξουν και εκτάσεις που θα παραχωρήσει η ΔΕΗ που δεν έχει χρησιμοποιήσει προκειμένου να δημιουργηθούν επιχειρηματικά πάρκα.

πολίτης OnLine

Με σεβασμό στον Άνθρωπο

 Βιοιαζομα

Διαχείριση Κοινωνικών Υπηρεσιών

DEMOS

Διαχείριση Αθλητικών & Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων

PreSchool

Διαχείριση Παιδικών & Βρεφικών Σταθμών

{is}

INTELLISOFT

 easycheck

Διαχείριση Παρουσιών
Υπαλλήλων Δήμων

cemmanager

Διαχείριση Κοιμητηρίων

Γεωργίου Παπανδρέου 135

144 52, Μεταμόρφωση

T (+30) 210 68.96.616

(+30) 210 68.15.550

F (+30) 210 68.96.617

E sales@intellisoft.gr

<http://www.intellisoft.gr>

<http://web.intellisoft.gr>

ΕΣΠΑ και Ταμείο Ανάκαμψης έχουν διαθέσει 38,4 δισ. ευρώ στις Περιφέρειες

Οι Περιφέρειες αποδείχτηκαν «πρωταθλήτριες» στην απορρόφηση ευρωπαϊκών κονδυλίων και αυτό που υπολείπεται είναι η εξειδίκευση στις πολιτικές με την ιδιαιτερότητα της κάθε περιοχής, τόνισε ο υφυπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Γιάννης Τσακίρης στο Olympia Forum III.

Ο υφυπουργός εξέφρασε την ικανοποίησή του για αυτό το γεγονός, επισημαίνοντας πως, «συνοχή και σύγκλιση το οποίο αποτελεί και στόχο της ευρωπαϊκής επιτροπής σε ό,τι αφορά το Ταμείο Ανάκαμψης».

Ο κ. Τσακίρης διευκρίνισε ότι οι πόροι του ΕΣΠΑ αφορούν αποκλειστικά και μόνο στην ενίσχυση των μικρο-

μεσαίων επιχειρήσεων. Υπενθύμισε την ύπαρξη πολλών χρηματοδοτικών εργαλείων και σε κεντρικό επίπεδο τα οποία αξιοποιήθηκαν προς αυτή την κατεύθυνση κατά την περίοδο της πανδημίας. Ανέφερε πως στη Δυτική Μακεδονία είναι σε εξέλιξη προγράμματα του Ταμείου Ανάπτυξης όπου η Περιφέρεια και οι τράπεζες χρηματοδοτούν με πολύ ευνοϊκούς όρους

αυτές τις επιχειρήσεις ενώ πρόσφατα ο πρωθυπουργός ανακοίνωσε πιλοτικό αναπτυξιακό πρόγραμμα για τρεις δήμους στην περιοχή των Αγράφων.

Στις πολλές ευκαιρίες που παρέχονται σε αυτή την συγκυρία των κρίσεων στη χώρα μας από δύο ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία εστίασε ο επικεφαλής του Ταμείου Ανάκαμψης στη χώρα μας Νίκος Μαντζούφας,

σημειώνοντας ότι από το ΕΣΠΑ μόνο για τις περιφέρειες έχουν διατεθεί 8,2 δισ. (επί συνόλου 25 δισ.) και από το Ταμείο Ανάκαμψης επιπλέον 30,2 δισ. «Πρόκειται για ένα διπλό πρόγραμμα ανάπτυξης όπου το Ταμείο συμπληρώνει χρηματοδοτικά κυρίως προγράμματα του ΕΣΠΑ και το ζητούμενο είναι να προωθηθούν το συντομότερο οι επενδυτικές προτάσεις, οι σχεδιασμοί και οι ωριμάνσεις σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης» επισήμανε ο κ. Μαντζούφας προσθέτοντας ότι στο επίπεδο της αυτοδιοίκησης αυτή τη στιγμή τρέχουν τρία μεγάλα προγράμματα που αφορούν την αστική ασφάλεια, τις ανάπλασεις και τις έξυπνες πόλεις. Επίσης 12,7 δισ. διατίθεται προς την ιδιωτική οικονομία, «η οποία πρέπει να στηριχθεί για να φέρει και επιπλέον έσοδα. Τα 11,7 δισ. αφορούν τα χαρτοφυλάκια τα οποία διαχειρίζονται οκτώ τράπεζες οι οποίες προσφέρουν πολύ χαμηλό επιτόκιο και αυτά τα χρήματα, αν δεν αξιοποιηθούν έγκαιρα, θα επιστραφούν στην ΕΕ. Υπάρχουν ευέλικτα προγράμματα και μέχρι στιγμής υπάρχουν 33 συμβασιοποιημένα επενδυτικά σχέδια.

Ο κ. Μαντζούφας επισήμανε ότι τα προγράμματα είναι έτσι καταρτισμένα ώστε να μην υπάρχει καμία κυβερνητική εμπλοκή με αυστηρό λεπτομερές πλαίσιο και ειδική πλατφόρμα για τις αιτήσεις, ενώ υπάρχουν πολλές περιπτώσεις όπου ο πελάτης απευθύνθηκε στην τράπεζα και προχώρησαν σε συμβασιοποίηση εντός διμήνου.

Ο περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδας Νεκτάριος Φαρμάκης εστίασε στην ταχύτητα των απαιτούμενων διαδικασιών ώστε να ωριμάσουν τα σχέδια, κάνοντας λόγο για την ελληνική παθogenεία σε αυτό τον τομέα και την υποστελέχωση των υπηρεσιών. Ωστόσο παραδέχτηκε ότι, παρά την υποστελέχωση υπάρχει ικανό δυναμικό προσωπικό και φέρνοντας ως παράδειγμα την Περιφέρειά του, είπε

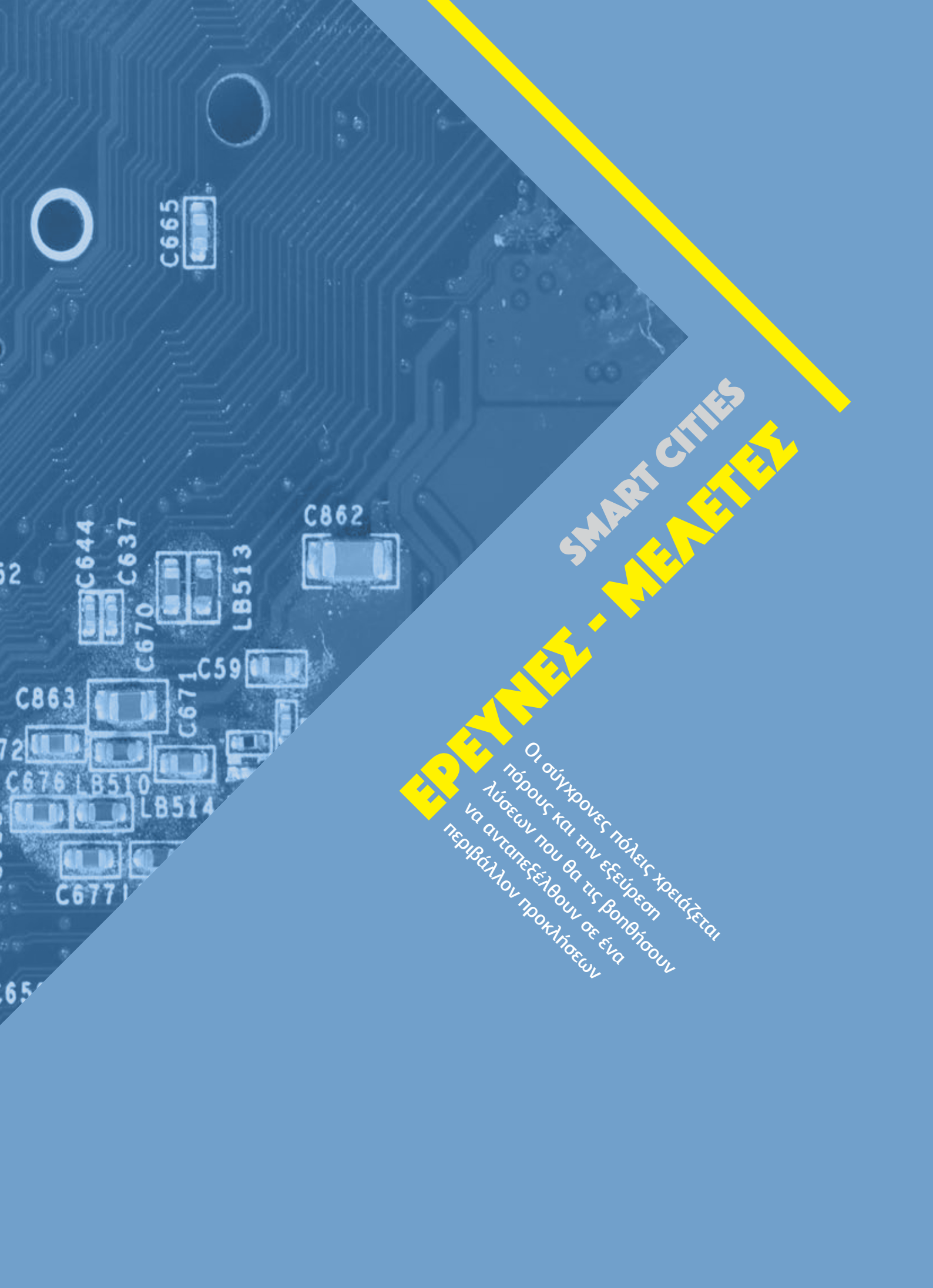

**«Μόνο τότε θα
κερδίσουμε το στοίχημα
της ανάκαμψης.
Κυβέρνηση υπουργείο,
Περιφέρεια, Δήμοι,
επιχειρηματίες και
εργαζόμενοι μία καρδιά
άστε το κίτρινο χρώμα,
θα γίνει χρυσός»**

ότι πέραν του ΕΣΠΑ από το οποίο εκταμιεύτηκαν 430 εκατομμύρια για έργα προς υλοποίηση, υλοποιούνται επίσης άλλα έργα και δράσεις από το εθνικό σκέλος, προϋπολογισμού 350 εκατομμυρίων. Οπότε, σημείωσε, μιλάμε για τρία ΕΣΠΑ με τους εθνικούς πόρους ενώ «κάθε χρηματοδοτικό εργαλείο συμπληρώνεται από τη διεκδίκησή μας και την αποδοχή της από την κυβέρνηση». Υπογράμμισε ότι χρειάζεται περισσότερη συμμετοχή των Περιφερειών στο σχεδιασμό των προγραμμάτων γιατί, όπως είπε, «δύσκολα εφαρμόζουμε στον τόπο μας σχεδιασμούς για άλλους τόπους».

Από την πλευρά του ο περιφερειάρχης Θεσσαλίας Κώστας Αγοραστός ευχαρίστησε το φόρουμ για τη δυνατότητα που δίνει στις Περιφέρειες να επικοινωνήσουν με τους συναρμόδιους φορείς και να γίνουν ομάδα, λέγοντας: «Μόνο τότε θα κερδίσουμε το στοίχημα της ανάκαμψης. Κυβέρνηση υπουργείο, Περιφέρεια, Δήμοι, επιχειρηματίες και εργαζόμενοι μία καρδιά άστε το κίτρινο χρώμα, θα γίνει χρυσός». Αναφερόμενος στην αρνητική συγκυρία των πολλαπλών κρίσεων αξιών, συνοχής, οικονομίας, ενέργειας, διατροφής κ.λπ., σημείωσε πως η κυβέρνηση του Κ. Μητσοτάκη προχώρησε άμεσα στον αναγκαίο προγραμματισμό ώστε να κερδηθούν δισεκατομμύρια «γι' αυτό απαιτείται αυτοματισμός, απλοποίηση και άμεσες απαντήσεις». Χαρακτήρισε απολύτως αναγκαίο να εκλείψουν παθogenείες τύπου πολύμηνων κοθυστερήσεων σε απαντήσεις π.χ. από το δασαρχείο ώστε να αποφευχθούν φυσικές καταστροφές. Τόνισε πως πρέπει να είναι η μαζική συμμετοχή στο μετασχηματισμό που επιχειρεί η κυβέρνηση και ως παράδειγμα έφερε το επιτυχημένο σχέδιο αντιμετώπισης των συνεπειών του «λανού» στη Θεσσαλία το οποίο αποτέλεσε και πιλοτικό σχέδιο για άλλες ανάλογες περιπτώσεις.

SMART CITIES

ΕΡΕΥΝΕΚ - ΜΕΛΕΤΕΚ

Οι σύγχρονες πόλεις χρειάζεται
πόρους και την εξεύρεση
λύσεων που θα τις βοηθήσουν
να ανταπεξέλθουν σε ένα
περιβάλλον προκλήσεων

Χρηματοδότηση έργων και δράσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Την τρέχουσα χρονική περίοδο σημαντικοί πόροι θα διατεθούν για την υλοποίηση δημόσιων πολιτικών, με στόχο να συνδράμουν στην ανάπτυξη, την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα της Ευρώπης. Μεταξύ αυτών, σημαντικό ποσοστό κατέχουν οι πόροι που θα διατεθούν μέσω του νέου «Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027». Το νέο ΕΣΠΑ εγκρίθηκε τον Ιούλιο του 2021 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και περιλαμβάνει ένα σύνολο οκτώ Τομεακών και δεκατριών Περιφερειακών Προγραμμάτων.

Οι κατευθύνσεις των πολιτικών του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027 ακολουθούν την γενική γραμμή πλεύσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που είναι η πράσινη ανάπτυξη, η ψηφιακή μετάβαση, η κοινωνική, διασυνδεδεμένη με βιώσιμες υποδομές Ευρώπη, που βρίσκεται κοντά στις ανάγκες των πολιτών της. Οι πολιτικές αυτές εξειδικεύονται με βάση τις ιδιαιτερότητες σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Οι χρηματοδοτικές δυνατότητες που προκύπτουν από το νέο ΕΣΠΑ αποτελούν μια σημαντική ευκαιρία για την Τοπική Αυτοδιοίκηση για να συμβάλει ουσιαστικά στην οικονομική ανάπτυξη, εφαρμόζοντας στρατηγικές για την περιφερειακή, την τοπική και την αστική ανάπτυξη, βελτιώνοντας τις τοπικές και περιφερειακές υποδομές, δημιουργώντας ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον και προωθώντας την καινοτομία.

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Δήμοι και ιδιαίτερα οι μικροί ορεινοί και νησιωτικοί Δήμοι, είναι ότι αδυνατούν να ανταπεξέλθουν έγκαιρα στις απαιτήσεις Προγραμμάτων που χρηματοδοτούν τα έργα τους και ιδίως στην ωρίμανση των έργων, την εκπόνηση των αναγκαίων μελετών, την προετοιμασία φακέλου υποβολής προτάσεων, την υλοποίηση και την επίβλεψη των έργων.

Κατά συνέπεια, για το σύνολο των Δήμων θα υπάρξουν

ανάγκες υποστήριξής τους προκειμένου να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις.

Η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.) προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες αυτές ανέλαβε σειρά πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην έγκυρη και έγκαιρη πληροφόρηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στην υποστήριξή της, τόσο στη φάση της προετοιμασίας της όσο και στη φάση της υλοποίησης των παρεμβάσεών της, όπως ενδεικτικά η σύσταση τεχνικής υπηρεσίας για την υποστήριξη των μικρών νησιωτικών δήμων και η δημιουργία στην ιστοσελίδα της ΕΕΤΑΑ του «Ηλεκτρονικού Οδηγού χρηματοδοτήσεων», ο οποίος ενημερώνεται συστηματικά, με όλες τις πηγές χρηματοδότησης και τα χρηματοδοτικά εργαλεία που μπορεί να αξιοποιήσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

22 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΣΠΑ '21-'27

Το νέο ΕΣΠΑ 21-27 αποτελείται από ένα σύνολο 22 προγραμμάτων που καλύπτουν όλους τους θεματικούς τομείς (περιβάλλον, υποδομές, οικονομία, κοινωνία, κλπ) και όλες τις Περιφέρειες της χώρας.

Για τη διαμόρφωση των βασικών στρατηγικών επιλογών – προτεραιοτήτων του ελήφθησαν υπόψη πολιτικά κείμενα και μελέτες που συνιστούν κεντρικές μακροπρόθεσμες

επιλογές για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ελλάδα, όπως:

- οι κατευθύνσεις της πολιτικής συνοχής της ΕΕ, οι συστάσεις του Συμβουλίου της ΕΕ & οι ειδικές συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου
- το Σχέδιο Ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας (2020), το οποίο συντάξε ειδική επιτροπή με επικεφαλής τον καθηγητή Πισσαρίδη
- η μελέτη του ΟΟΣΑ για την περιφερειακή πολιτική στην Ελλάδα (2020)

Το σύστημα συντονισμού, εφαρμογής και ελέγχου των παρεμβάσεων που προβλέπονται στο νέο ΕΣΠΑ, περιλαμβάνεται στο Νόμο 4914/2022 που ψηφίστηκε από τη Βουλή τον Μάρτιο του 2022. Πέραν της συμβολής του ΕΣΠΑ 2021-27, η υλοποίηση της αναπτυξιακής στρατηγικής της χώρας, χρηματοδοτείται, επίσης, από το Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2021-27 (ΠΑΑ) & το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-25 (ΕΠΑ).

Η νέα πολιτική συνοχής της ΕΕ επιδιώκει να προσαρμόσει τις παρεμβάσεις της στις περιφερειακές και τοπικές ανάγκες. Να κατευθύνει τους πόρους όπου είναι περισσότερο

αναγκαίοι και να στηρίξει αναπτυξιακές στρατηγικές που διαχειρίζονται οι τοπικές αρχές. Κεντρικός στόχος της είναι η Ευρώπη να προσεγγίσει περισσότερο τους πολίτες της. Στο πλαίσιο αυτό, η πολιτική συνοχής, στοχεύει στην επιτάχυνση της οικονομικής και η κοινωνικής σύγκλισης και παράλληλα, στην υποβοήθηση των περιφερειών ώστε να αξιοποιήσουν πλήρως τα θετικά στοιχεία της παγκοσμιοποίησης και να εφοδιαστούν με τα κατάλληλα εργαλεία για την επίτευξη μιας εύρωστης και διαρκούς ανάπτυξης. Οι στρατηγικοί στόχοι της ΕΕ για την προγραμματική περίοδο 2021-2027 συνοψίζονται στους τρεις παρακάτω άξονες:

- Σημαντική μείωση της περιττής διοικητικής επιβάρυνσης για τους δικαιούχους και τους φορείς διαχείρισης
- Αύξηση της ευελιξίας για την προσαρμογή των στόχων και των πόρων των προγραμμάτων, λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές των περιστάσεων
- Καλύτερη ευθυγράμμιση των προγραμμάτων με τις προτεραιότητες της ΕΕ και αύξηση της αποτελεσματικότητάς τους

Η εξειδίκευση της παραπάνω στρατηγικής οδήγησε στη διατύπωση των ακόλουθων πέντε (5) θεματικών στόχων

(υπενθυμίζεται ότι την προγραμματική περίοδο 2014-2020 οι αντίστοιχοι θεματικοί στόχοι ήταν έντεκα):

- μια Εξυπνότερη Ευρώπη, μέσω της καινοτομίας, της ψηφιοποίησης, του οικονομικού μετασχηματισμού και της στήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
- μια Πιο Πράσινη Ευρώπη χωρίς εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, που εφαρμόζει τη συμφωνία του Παρισιού και επενδύει στην ενεργειακή μετάβαση, στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

Τον Μάρτιο του 2022 ψηφίστηκε από τη Βουλή ο νόμος 4914/2022, ο οποίος ορίζει το Σύστημα συντονισμού, διαχείρισης, ελέγχου και εφαρμογής των αναπτυξιακών παρεμβάσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027. Σύμφωνα με αυτόν, το νέο ΕΣΠΑ περιλαμβάνει τα εξής Προγράμματα:

Τομεακά Προγράμματα

- Ανταγωνιστικότητα,
- Ψηφιακός Μετασχηματισμός,
- Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή,
- Μεταφορές,
- Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή,
- Πολιτική Προστασία,
- Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων
- Δίκαιη Μετάβαση (με χρηματοδοτική στήριξη από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ))
- Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα (που λαμβάνει χρηματοδοτική στήριξη από το ΕΤΘΑΥ)

Περιφερειακά Προγράμματα Δεκατρία (13) πολυτομεακά και πολυταμειακά

Περιφερειακά Προγράμματα (ΠεΠ), ένα για κάθε μία από τις ελληνικές Περιφέρειες, τα οποία λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ και το Ταμείο Συνοχής. Τα Περιφερειακά Προγράμματα διαχειρίζονται 8,1 δισ. ευρώ, ποσό αυξημένο κατά 2,2 σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο.

- μια Πιο Συνδεδεμένη Ευρώπη, με στρατηγικά δίκτυα μεταφορών και ψηφιακά δίκτυα
- μια Πιο Κοινωνική Ευρώπη, που υλοποιεί τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και στηρίζει την ποιοτική απασχόληση, την εκπαίδευση, τις δεξιότητες, την κοινωνική ένταξη και την ίση πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη
- μια Ευρώπη Πιο Κοντά στους Πολίτες, με τη στήριξη των αναπτυξιακών στρατηγικών που καταρτίζονται σε τοπικό επίπεδο και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης σε όλη την ΕΕ.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΧΩΡΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

Στις αστικές περιοχές η προσέγγιση της “Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης” θα εφαρμοστεί μέσω του εργαλείου της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης. Για τις περιοχές μικρότερης κλίμακας (υποβαθμισμένες κεντρικές περιοχές, ζώνες αλλαγών χρήσεων και αστικής διάχυσης, ζώνες άναρχης αστικής δόμησης, θύλακες φτώχειας και συγκέντρωσης ομάδων που εκτίθενται σε υψηλό κίνδυνο διακρίσεων και αποκλεισμού, ζώνες με ιδιαίτερα οξυμένα προβλήματα εκπομπών διοξειδίου άνθρακα και ανάγκη προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή κλπ) η “Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη” δύναται να εφαρμοστεί και στο πλαίσιο της Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ). Οι κατηγορίες χωρικών τύπων (και σχετικών στόχων) όπου μπορούν να εφαρμοστούν Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις, είναι οι ακόλουθες:

- Μειονεκτούσες ή/και αποβιομηχανοποιημένες ζώνες και υποβαθμισμένες γειτονίες που στοχεύουν στην- προώθηση του πολιτισμού, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της κοινωνικής οικονομίας στο πλαίσιο ολοκληρωμένων αναπτυξιακών σχεδίων, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.
- Ορεινές, αγροτικές και παράκτιες περιοχές που στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην προσβασιμότητα και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- νησιωτικές περιοχές και συμπλέγματα νησιών που στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην προσβασιμότητα, στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και στην αξιοποίηση των προοπτικών τους.

Γενικότερα με τις χωρικές στρατηγικές επιδιώκεται κατά προτεραιότητα η άρση της γεωγραφικής απομόνωσης, η αειφόρος ανάπτυξη σε τοπικό επίπεδο και η διασφάλιση ποιοτικών συνθηκών διαβίωσης. Ολοκληρωμένες

στρατηγικές υλοποιούνται σε περιοχές που εμφανίζουν χωρική και λειτουργική συνέχεια, με δυνατότητα αξιοποίησης πλουτοπαραγωγικών πόρων και ιδιαίτερων τοπικών χαρακτηριστικών. Η επιλογή, έγκριση και χρηματοδότηση των στρατηγικών θα γίνει στο πλαίσιο διαβούλευσης περιφερειακών και εθνικών αρχών, με κριτήρια που θα αφορούν, μεταξύ άλλων, στην καταλληλότητα της στρατηγικής για κάθε “συνεκτική περιοχή” και τη συμβολή της στην βέλτιστη επίτευξη των αποτελεσμάτων του Προγράμματος.

Οι χωρικές αρχές ή φορείς των συγκεκριμένων περιοχών είναι οι αρμόδιοι φορείς για τον σχεδιασμό και την κατάρτιση των ΟΧΕ. Ανάλογα με το επίπεδο παρέμβασης, τέτοιες αρχές δύναται να είναι δημοτικές αρχές, εταιρικά σχήματα με επικεφαλής δημοτική αρχή και Περιφέρειες, δίκτυα δήμων σε σχήματα συμπράξεων που δημιουργούν οι ίδιοι οι δήμοι, όταν η εφαρμογή της ΟΧΕ αφορά σε περιοχή γειτονικών δήμων, όπου ως επικεφαλής τίθεται ένας από τους δήμους.

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Στο νόμο 4914/2022, όπως προαναφέρθηκε, συμπεριλήφθηκαν οι προτάσεις της ΚΕΔΕ για την συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση του ΕΣΠΑ 2021–2027, οι οποίες αφορούν στα εξής:

- Συνεργασία της ΚΕΔΕ με τις επιτελικές δομές για την αποτύπωση, ιεράρχηση και εξειδίκευση των αναγκών, σε σχέση με τους τομείς πολιτικής του οικείου Υπουργείου.
- Συμμετοχή της ΚΕΔΕ και των ΠΕΔ, στη διαδικασία εξειδίκευσης των Τομεακών και των Περιφερειακών Προγραμμάτων αντίστοιχα.
- Συγκρότηση Περιφερειακής Επιτροπής Αναπτυξιακού Σχεδιασμού (ΠΕΑΣ), η οποία διατυπώνει εισηγήσεις προς την Επιτροπή Παρακολούθησης σχετικά με τον προγραμματισμό των δράσεων και έργων τοπικής ανάπτυξης του Περιφερειακού Προγράμματος, το συντονισμό τους με τις δράσεις και τα έργα των Τομεακών και λοιπών Προγραμμάτων που αφορούν στην Περιφέρεια και παρακολουθεί την υλοποίησή τους.
- Στην υποστήριξη των Δήμων: Η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος, με την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη της Ε.Ε.Τ.Α.Α. και πόρους από την τεχνική βοήθεια, δύναται να παρέχει συστηματική και οριζόντια υποστήριξη στους Δήμους και τους Ενδιάμεσους Φορείς που έχουν

την ευθύνη υλοποίησης των ΟΧΕ–ΒΑΑ.

- Ένταξη της Ε.Ε.Τ.Α.Α. ΑΕ στους φορείς/δικαιούχους ενεργειών τεχνικής βοήθειας στο Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων».

Προϋπολογισμός ανά Πρόγραμμα – Ευρωπαϊκή & Εθνική συμμετοχή

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται το σύνολο των τομεακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 και ο προϋπολογισμός τους. Στην τρίτη στήλη αθροίζονται τα ποσά που θα διατεθούν για κάθε Πρόγραμμα από τα ευρωπαϊκά ταμεία και στην τελευταία στήλη του πίνακα εμφανίζονται τα συνολικά ποσά που εκτιμάται ότι θα διατεθούν για κάθε Πρόγραμμα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ»

Το Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα αποτελεί ολοκληρωμένη παρέμβαση υποστήριξης των παραγωγικών, ανταγωνιστικών & εξωστρεφών τομέων της οικονομίας στη μετάβαση σε ένα αναπτυξιακό πρότυπο που καθοδηγείται από την Οικονομία της Γνώσης.

Στόχος του προγράμματος Σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση των εθνικών και περιφερειακών πλεονεκτημάτων και εναρμόνιση με τις πολιτικές της ΕΕ για τον ψηφιακό και τον πράσινο μετασχηματισμό. Αποτελεί το βασικό εργαλείο υλοποίησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) που συνδέει την έρευνα με την καινοτομία. Εναρμονίζεται με τις πολιτικές της ΕΕ για ψηφιακό & πράσινο μετασχηματισμό, προωθώντας παρεμβάσεις & επενδύσεις που συνεισφέρουν στους στόχους που έχουν τεθεί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το Πρόγραμμα εξυπηρετεί την πολιτική για ενίσχυση επενδύσεων & βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη στη βάση στρατηγικών κειμένων Υπουργείων (Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Εξωτερικών, Ψηφιακού Μετασχηματισμού κλπ), Ευρωπαϊ-

A/A	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	Ευρωπαϊκή Ένωση	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή	3.324.519.361	837.074.844	4.161.594.205
2	Ανταγωνιστικότητα	3.089.121.492	795.963.999	3.885.085.491
3	Ψηφιακός Μετασχηματισμός	753.325.749	189.678.560	943.004.309
4	Περιβάλλον Κλιματική Αλλαγή	2.978.032.279	628.833.889	3.606.846.168
5	Πολιτική Προστασία	570.190.646	143.567.297	713.757.943
6	Μεταφορές	1.854.325.521	360.765.768	2.224.091.289
7	Τεχνική Βοήθεια	405.144.583	90.249.547	504.394.130
8	Δίκτυο Αναπτυξιακή Μετάβαση	1.375.059.412	254.128.131	1.629.187.543
9	Αλιεία, Υδατοοικολογία, Θάλασσα	363.746.026	90.936.507	454.682.533
	Σύνολο	14.713.445.069	3.409.198.542	18.122.643.611

κών πολιτικών & των Συστάσεων του Συμβουλίου για την Ελλάδα (Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2019 & 2020), με έμφαση στους τομείς βιώσιμων μεταφορών/ εφοδιαστικής αλυσίδας, προστασίας περιβάλλοντος, αειφόρου ανάπτυξης, ενεργειακής απόδοσης, ψηφιακών τεχνολογιών, έρευνας & ανάπτυξης, δεξιοτήτων & απασχολησιμότητας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ»

Οι τομείς των ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών, της συνδεσιμότητας και του ανθρώπινου κεφαλαίου αποτελούν και διαστάσεις ψηφιακής ωριμότητας στις οποίες παρουσιάζει υστέρηση η Ελλάδα, σύμφωνα με τον Δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI), αντικατοπτρίζοντας και τις συναφείς ανεπάρκειες της αγοράς (χαμηλή διείσδυση των τεχνολογιών αιχμής στις επιχειρήσεις και χαμηλό ποσοστό εξειδικευμένων στελεχών σε ΤΠΕ), προκλήσεις στις οποίες η Ελλάδα δεσμεύεται να ανταποκριθεί επιτυχώς, αξιοποιώντας εθνικούς και ενωσιακούς πόρους. Το Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» κινείται πάνω σε τρεις βασικούς στρατηγικούς άξονες:

- τον ψηφιακό μετασχηματισμό του Δημόσιου Τομέα με συνολικό προϋπολογισμό 400 εκατ. ευρώ
- την ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας με ευρωζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων όπου προβλέπεται να διατεθούν επιπλέον 400 εκατ. ευρώ
- την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων με χρηματοδότηση ύψους 113 εκατ. ευρώ.

Οι στόχοι των δράσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του ΕΠ «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» είναι:

- Η παροχή σε πολίτες και επιχειρήσεις καινοτόμων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών, οι οποί-

ες θα διασφαλίζουν τις αρχές της προστασίας των προσωπικών δεδομένων και της προσβασιμότητας και του καθολικού σχεδιασμού, ώστε να είναι φιλικές για όλους χωρίς εξαιρέσεις και αποκλεισμούς

- Η διασφάλιση της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών συστημάτων και υπηρεσιών, ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω η Ενιαία Ψηφιακή Πύλη του Δημοσίου, το gov.gr
- Η ανάπτυξη ψηφιακών πλατφορμών για την υποστήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Η ανάπτυξη υποδομών νέφους και κέντρων δεδομένων υψηλής διαθεσιμότητας φιλικών προς το περιβάλλον
- Η επέκταση των σημείων ασύρματης πρόσβασης και η ολοκλήρωση του Δικτύου Δημόσιου Τομέα
- Η εξασφάλιση της συνδεσιμότητας υπερυψηλών ταχυτήτων με την εγκατάσταση δικτύων οπτικών ινών

Η ενίσχυση της «Εθνικής Ακαδημίας Ψηφιακών Ικανοτήτων» και της «Εθνικής Συμμαχίας για τις Ψηφιακές Δεξιότητες και την Απασχόληση» με βασικούς στόχους την ενδυνάμωση των ψηφιακών δεξιοτήτων τόσο των εργαζομένων σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, όσο και του γενικού πληθυσμού αποτελεί Κύρια Στόχευση και Προγραμματική Στρατηγική του Προγράμματος. Κύρια σημεία του Προγράμματος:

- Συνεχίζεται η χρηματοδότηση της Ανάπτυξης Υποδομών Υπερυψηλής Ευρωζωνικότητας Ultra-FastBroadband
- Ολοκληρώνεται η χρηματοδότηση του Δικτύου Δημόσιου Τομέα ΣΥΖΕΥΞΙΣ II
- Χρηματοδοτείται η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών στην Υγεία και η ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσης
- Ενισχύεται ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός των ΟΤΑ
- Ενισχύεται ο Ψηφιακός Πολιτισμός.

A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Εννομοφωρά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Ενίσχυση έρευνας & καινοτομίας	614.462.940	158.387.655	772.850.595
2	Ενίσχυση επιχειρηματικότητας & ανταγωνιστικότητας	1.263.442.546	325.968.618	1.589.411.164
3	Βελτίωση πρόσβασης επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση	731.908.916	188.976.763	920.885.679
4	Ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου στο πλαίσιο του αναπτυξιακού μετασχηματισμού	422.862.916	108.083.715	530.946.631
5	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	47.962.487	12.334.881	60.297.368
6	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	8.481.687	2.212.367	10.694.054
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ		3.089.121.492	795.963.999	3.885.085.491

ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Ψηφιακός μετασχηματισμός των ΟΤΑ

Στη δράση 1.3. «Ψηφιοποίηση και Παραγωγική Αξιοποίηση Δεδομένων με τη χρήση καινοτόμων τεχνολογιών Πληροφορικής» προβλέπεται η ενέργεια 1.3.1 Ψηφιακός μετασχηματισμός των ΟΤΑ.

Σημαντική προτεραιότητα της νέας ψηφιακής στρατηγικής είναι ο μετασχηματισμός όλων των δήμων της χώρας

A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Ψηφιακός Μετασχηματισμός του Δημόσιου Τομέα	406.325.033	107.204.753	513.529.786
2	Ενίσχυση της συνδεσιμότητας με ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων	246.146.143	56.853.857	303.000.000
3	Ανάπτυξη των Ψηφιακών Δεξιοτήτων	90.311.532	22.739.381	113.050.913
4	Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ	8.625.402	2.397.729	11.023.131
5	Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ	1.917.639	482.840	2.400.479
Σύνολο Προγράμματος		753.325.749	189.678.560	943.004.309

σε έξυπνους και βιώσιμους, όπου οι πολίτες θα απολαμβάνουν να ζουν και να εργάζονται, επιτυγχάνοντας τους κλιματικούς στόχους και τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή των πολιτών και συμβάλλοντας στην ευημερία των επιχειρήσεων.

Οι ψηφιακές λύσεις που υποστηρίζονται από τοπικά παραγόμενα δεδομένα είναι ουσιαστικής σημασίας για την παροχή καινοτόμων και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών και σε αυτές συγκαταλέγονται η έξυπνη αστική κινητικότητα, η ενεργειακή απόδοση, οι βιώσιμες λύσεις στέγασης, η βελτίωση της ποιότητας ζωής, οι ψηφιακές δημοτικές υπηρεσίες και η πολιτοκεντρική διακυβέρνηση.

Προγράμματα επανακατάρτισης - αναβάθμισης ψηφιακών δεξιοτήτων (reskilling/upskilling)

Στην δράση 3.1 προβλέπεται η υλοποίηση προγραμμάτων επανακατάρτισης - αναβάθμισης ψηφιακών δεξιοτήτων (reskilling-upskilling) των υπαλλήλων της Γενικής Κυβέρνησης. Η προτεινόμενη δράση στοχεύει στην υλοποίηση προγραμμάτων επανακατάρτισης - αναβάθμισης ψηφιακών δεξιοτήτων των υπαλλήλων της Γενικής Κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων και των στελεχών των ΟΤΑ και του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού του Δημοσίου Τομέα, προσαρμοσμένων για όλα τα επίπεδα (βασικό, προχωρημένο, ειδική εκπαίδευση), ανά τομέα δημόσιας πολιτικής, εκπαιδευτική βαθμίδα & κλάδο.

Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή»

Σύμφωνα με το νέο Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (Νοέμβριος 2020), ο κεντρικός στόχος, κατά τα επόμενα χρόνια, πρέπει να είναι η συστηματική αύξηση της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας, καθώς και η στενότερη διασύνδεση της παραγωγής με την τεχνολογία και την καινοτομία με όρους αειφορίας και βιωσιμότητας.

Πυλώνας προτεραιότητας για την Ελλάδα αποτελεί επίσης η προώθηση της γαλάζιας ανάπτυξης, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με μια νέα προσέγγιση για τη βιώσιμη γαλάζια οικονομία στην ΕΕ – «Μετασχηματισμός της γαλάζιας οικονομίας της ΕΕ για ένα βιώσιμο μέλλον».

Μέσω του στρατηγικού προσανατολισμού του παρόντος προγράμματος, υπηρετούνται οι επιμέρους στόχοι της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και των περιβαλλοντικών και κλιματικών πολιτικών που συνδέονται με αυτή (π.χ. Ευρωπαϊκός Κλιματικός Νόμος, Νέα Στρατηγική της Ε.Ε. για την Προσαρμογή στη Κλιματική Αλλαγή, Νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα, Νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τα Δάση).

Σε επίπεδο Εθνικών Στρατηγικών και Εθνικών Σχεδίων Δράσης, η περιβαλλοντική διάσταση είναι κυρίαρχη στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) και σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό είναι διάχυτη και στο σύνολο των υπολοίπων στρατηγικών, όπου προωθούνται δράσεις με σημαντικά θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο.

Παράλληλα, υπάρχει ένα σύνολο σχετιζόμενων πολιτικών για το Περιβάλλον, την βιοποικιλότητα (Εθνική Στρατηγική), τα νερά (Σχέδια Διαχείρισης Υδάτων Λεκανών Απορροής Ποταμών), τις πλημμύρες (Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμύρας), τα Δάση (Εθνική Στρατηγική για τα Δάση), την διαχείριση αποβλήτων και την κυκλική οικονομία (Εθνική Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία, Εθνικό και Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων), την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (Εθνική Στρατηγική και τα Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή) και το πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού Εθνικού και Περιφερειακού Επιπέδου. Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» (ΠΕΚΑ) της περιόδου 2021-2027 σχεδιάστηκε στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 2 του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την προώθηση μιας πιο πράσινης Ευρώπης θέτοντας ως στρατηγικούς στόχους:

- Την προώθηση της ενεργειακής μετάβασης σε καθαρές

μορφές ενέργειας και χρήση ΑΠΕ για ελαχιστοποίηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

- Την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την πρόληψη και τη διαχείριση κινδύνων που συνδέονται τόσο με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, αλλά και με τις ανθρώπινες παρεμβάσεις στα οικοσυστήματα
- Την αστική αναζωογόνηση με έμφαση στο δομημένο και φυσικό αστικό περιβάλλον
- Τη βιώσιμη πολυτροπική αστική κινητικότητα-μικροκινητικότητα
- Την ικανοποίηση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της ΕΕ στην διαχείριση των στερεών αποβλήτων και υδάτων, ενσωματώνοντας τις παραμέτρους της κυκλικής οικονομίας
- Τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων

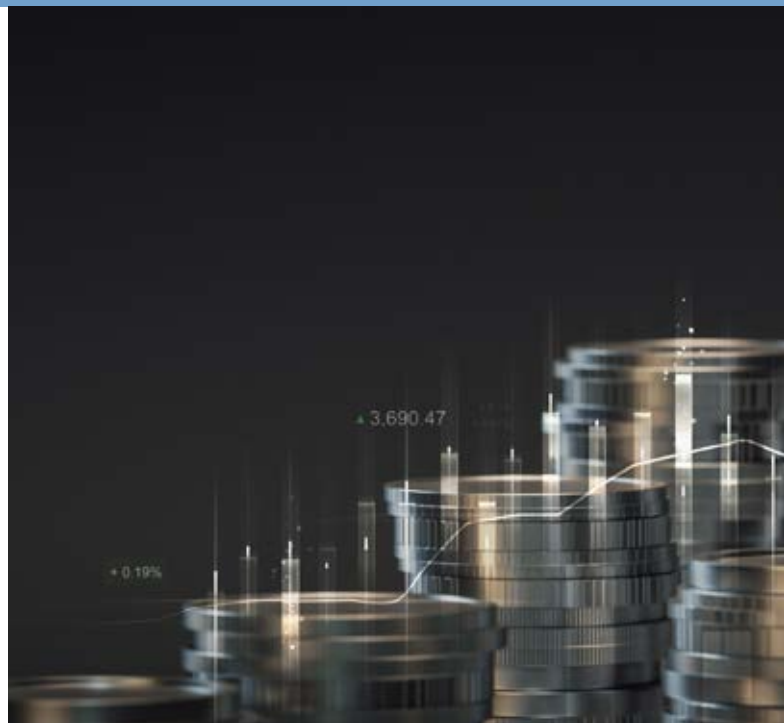
Το πρόγραμμα συμβάλει με πόρους 1,2 δισ. ευρώ Κ.Σ., μέσω δράσεων ΕΤΠΑ (37,42% του ΕΣΠΑ) και 353,2 εκατ. ευρώ Κ.Σ. μέσω δράσεων ΤΣ (32,55% του ΕΣΠΑ), στην επίτευξη των στόχων της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Παράλληλα συμβάλει με πόρους 187,4 εκατ. ευρώ, Κ.Σ. μέσω δράσεων ΕΤΠΑ και 290,1 εκατ. ευρώ Κ.Σ. μέσω δράσεων ΤΣ, στην επίτευξη των στόχων διατήρησης και προστασίας της βιοποικιλότητας.

ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ο Σχεδιασμός του Προγράμματος «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ» έχει ακριβή καθορισμό στις δράσεις που διαχειρίζεται σε σχέση με τα άλλα Προγράμματα, συμπεριλαμβάνοντας το ΠΔΑΜ, το Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας και τα ΠεΠ. Ειδικότερα, ανά τομέα προβλέπεται τα εξής:

Τομέας Στερεών Αποβλήτων

- Στο πλαίσιο των ΠεΠ μπορούν να υλοποιηθούν μόνον μικρής κλίμακας υποδομές, εφόσον συνάδουν με ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για την Περιφέρεια (ΠΕΣΔΑ), εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής διαχείρισης και συμβάλλουν τεκμηριωμένα στην επίτευξη των στόχων της ανακύκλωσης. Ειδικότερα, η υλοποίηση των Γωνιών Ανακύκλωσης και των Πράσινων Σημείων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δήμων θα πραγματοποιείται από τα ΠεΠ.

- Το Πρόγραμμα θα διαχειριστεί κάθε άλλη δράση διαχείρισης αποβλήτων όπως τα διαδημοτικά Πράσινα Σημεία, καθώς επίσης και πράσινα σημεία, μόνο στην περίπτωση που αποτελούν ολοκληρωμένη δράση με άλλη δράση στερεών αποβλήτων που χρηματοδοτεί το Πρόγραμμα ΠΕΚΑ και εφόσον ως Δικαιούχος έχει οριστεί ΦοΔΣΑ, όλοι οι Σταθμοί Μεταφόρτωσης Αποβλήτων (ΣΜΑ), όλες οι μονάδες επεξεργασίας βιολογικών αποβλήτων (ΜΕΒΑ), οι Μονάδες Ανάκτησης – Ανακύκλωσης (RRF), κ.λπ., συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού τους (κάδοι και οχήματα συλλογής) και γενικότερα κάθε δράση που θα υλοποιείται από τους ΦοΔΣΑ και μόνον, είτε λόγω αποκλειστικής αρμοδιότητας, είτε μέσω Προγραμματικών Συμβάσεων με Δήμους, στο πλαίσιο μίας ολοκληρωμένης παρέμβασης.

Τομέας Ύδρευσης

- Το Πρόγραμμα θα διαχειριστεί τις δράσεις που αφορούν τα μεταφερόμενα έργα ύδρευσης, ως phasing, τις 2 στρατηγικές παρεμβάσεις στην Τανάγρα και τον Ανάβαλο, τα 4 Πιλοτικά
- Ολιστικά προγράμματα Ύδρευσης – Αποχέτευσης και το σύνολο των παρεμβάσεων για υποδομές αφαλάτωσης.
- Όλα τα άλλα νέα έργα Ύδρευσης θα τα διαχειριστούν τα ΠεΠ.

Τομέας Αστικών Λυμάτων

- Το Πρόγραμμα θα διαχειριστεί τα phasing έργα από την παρούσα ΠΠ 2014-2020 και κατ' εξαίρεση τα έργα- phasing των Β' προτεραιότητας οικισμών της Ανατολικής Αττικής.

- Όλα τα υπόλοιπα νέα έργα αστικών λυμάτων θα τα διαχειριστούν τα ΠεΠ.

Αντιπλημμυρικά έργα

- Τα μεγάλα αντιπλημμυρικά έργα ιδιοκτησίας και ευθύνης του Υπουργείου Υποδομών, ή/και τα Έργα Στρατηγικής Σημασίας, θα τα διαχειρίζεται το παρόν Πρόγραμμα ΠΕΚΑ.
- Τα μικρά αντιπλημμυρικά έργα και τα έργα ομβρίων σε αστικές περιοχές, όπου η ευθύνη και η κυριότητα ανήκει στις Περιφερειακές Αρχές (στις Περιφέρειες είτε με εκχώρηση αρμοδιότητας στους Δήμους), θα τα διαχειρίζονται τα ΠεΠ.

Έργα ενεργειακής αποδοτικότητας

- Έργα ενεργειακής αποδοτικότητας Μεγάλων Δημόσιων Κτιρίων – Φορέων της Κεντρικής Κυβέρνησης, ιδίως αυτά με ιστορική και πολιτιστική αξία, τα υλοποιεί το Πρόγραμμα «Περιβάλλον – Κλιματική Αλλαγή» και τα έργα ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων σε τοπικό επίπεδο, ήτοι στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (μικρά κτίρια, σχολεία, κ.λπ.) τα ΠεΠ.
- Δράσεις ενεργειακής απόδοσης, προώθησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ανάπτυξης έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και συστημάτων αποθήκευσης του ΑΠ 1, σχετικά με την παροχή κινήτρων σε ΜΜΕ για ενεργειακή εξοικονόμηση διεργασιών, καθώς και του ΕΣ νί του ΑΠ 4 σχετικά με την κυκλική επιχειρηματικότητα, θα υλοποιηθούν από το Πρόγραμμα “Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή”.
- Το πρόγραμμα ΗΛΕΚΤΡΑ υλοποιείται από το ΥΠΕΝ και

αφορά στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιριακού αποθέματος κυριότητας ή χρήσης της κεντρικής δημόσιας διοίκησης, με στόχο την ετήσια ενεργειακή ανακαίνιση ποσοστού 3% της ωφέλιμης επιφάνειας των κτιρίων. Το πρόγραμμα αυτό χρηματοδοτείται από δάνεια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και της ΕΤΕπ και το Ταμείο Ανάκαμψης.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Υπάρχει πλήρης διακριτοποίηση από το Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας (το οποίο διαχειρίζεται δράσεις ετοιμότητας, ανταπόκριση και βραχεία αποκατάσταση, χωρίς να διαχειρίζεται ουδόλως δράσεις υποδομών, όπως π.χ. κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων).

Λοιπές Περιβαλλοντικές δράσεις για τη βιοποικιλότητα

- Όλες οι οριζόντιες Περιβαλλοντικές Δράσεις ευθύνης του Φορέα Πολιτικής (ΥΠΕΝ) θα διαχειρίζονται από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον– Κλιματική Αλλαγή».
- Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον – Κλιματική Αλλαγή» θα διαχειριστεί το «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» ως κεντρική διαχείριση σε πλήρη διακριτότητα με τις αντίστοιχες δράσεις (κύκλος «Εξοικονομώ») του Ταμείου Ανάκαμψης.
- Οι δράσεις που αφορούν την βιοποικιλότητα υλοποιούνται εν τω συνόλω από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον – Κλιματική Αλλαγή» καθώς και η Κεντρική Δομή ευθύνης ο «ΟΦΥΠΕΚΑ» που είναι υπό τον Φορέα Πολιτικής – ΥΠΕΝ, οι δε δράσεις που προβλέπονται είναι απόλυτα ΕΕΤΑΑ Σελίδα 44 διακριτές από τις δράσεις που έχουν προταθεί στο RRF (Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας) και το EU Programme of Technical Support Instrument.

GR-ECO ISLANDS

Το Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027 θα διαχειριστεί την υλοποίηση των δράσεων του Αναπτυξιακού Στρατηγικού Πλαισίου για τα ελληνικά νησιά “GR-eco Islands”, όπως θεσπίστηκε στον Κλιματικό Νόμο (ν. 4936/2022) και επικεντρώνεται στην ολοκληρωμένη μετάβαση των νησιών της χώρας (κατά προτεραιότητα σε αυτά με το μικρότερο πληθυσμό, τα πιο απομακρυσμένα ή/και χωρίς ηλεκτρική δισύνδεση με το ηπειρωτικό σύστημα) προς την κλιματική ουδετερότητα με παράλληλη τόνωση των τοπικών οικονομιών.

Συμπληρωματικότητα του ΠΕΚΑ 2021-2027 θα υπάρξει, κυρίως, με:

- το Πρόγραμμα «Ελλάδα 2.0» για το οποίο η χώρα θα λάβει χρηματοδότηση περίπου 32 δισ. ευρώ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Ο καταμερισμός των πόρων προβλέπει τη διάθεση του 37,5% της χρηματοδότησης για επενδύσεις στην πράσινη ανάπτυξη και του 23% για επενδύσεις στον ψηφιακό μετασχηματισμό,
- το Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία 2021-2027», το οποίο θα αναλάβει τον εξοπλισμό αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών, τα συστήματα παρακολούθησης καιρικών φαινομένων, την αντιμετώπιση επιπτώσεων ανθρωπογενών κινδύνων
- προστασία Δημόσιας Υγείας και την αναβάθμιση δεξιοτήτων,
- τα ΠεΠ όσον αφορά δράσεις Διαχείρισης Λυμάτων-Υδάτων, δράσεις Αστικής Κινητικότητας, έργα Ενεργειακής Αναβάθμισης Κτιρίων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση
- το ΠΔΑΜ όσον αφορά στον πράσινο μετασχηματισμό των Επιχειρήσεων σε συγκεκριμένες χωρικές ενότητες
- το Horizon Europe (για τη συστηματική απορρύπανση υδάτων), το Interreg και την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR).

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Όλες οι δράσεις πρέπει να αποτελούν μέρος μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής, να συνάδουν με το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της κάθε περιφέρειας και να επικυρωθούν από τον ΦοΔΣΑ, βάσει ανάλυσης κόστους-οφέλους του ΠΕΣΔΑ (από συλλογή έως επεξεργασία και διάθεση), ανάλυσης επιλογών, εκτίμησης λειτουργικότητας και βιωσιμότητας. Επιπλέον, για τον καθορισμό της τιμολογιακής πολιτικής, οι δράσεις πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις αρχές «ο ρυπαίνων πληρώνει» και «Πληρώνω όσο πετάω» καθώς και το θεσμοθετημένο τέλος ταφής. Οι μονάδες ΜΑΑ θα χρηματοδοτούνται με αναλογική μέθοδο (pro-rata), στη βάση των εισερχόμενων ποσοτήτων των χωριστά συλλεγμένων αποβλήτων στην μονάδα στο σύνολο του κύκλου ζωής της. Η μεθοδολογία υπολογισμού της pro-rata χρηματοδότησης καθορίζεται σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Jaspers.

Ο σχεδιασμός των ΜΑΑ αποσκοπεί στην σταδιακά αυξανόμενη εισροή διακριτών ρευμάτων (προδιαλεγμένα ανακυκλώσιμα απόβλητα και βιοαπόβλητα) στις μονάδες με

παράλληλη μείωση των υπολειπόμενων αποβλήτων που οδηγούνται σε ταφή.

Οι ποσότητες των ανωτέρω αποβλήτων καθορίζονται ex ante και για όλη την περίοδο λειτουργίας των μονάδων. Επίσης κατά τον σχεδιασμό των ΜΑΑ θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η δυναμικότητα των υφιστάμενων ΜΕΒΑ, για την αποφυγή πλεονάζουσας δυναμικότητας των ΜΑΑ. Η διαστασιολόγηση και ο σχεδιασμός των ΜΑΑ και ΜΕΒΑ με σκοπό την επίτευξη των στόχων θα γίνεται σε επίπεδο ΠΕΣΔΑ και σε επίπεδο εγκατάστασης.

Προϋπόθεση για την χρηματοδότηση των ΜΑΑ και ΜΕΒΑ αποτελεί η υποβολή, στη Διαχειριστική Αρχή και πριν την έναρξη του έργου, προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ ΦοΔΣΑ και εξυπηρετούμενων Δήμων για τις εισερχόμενες δεσμευτικές ποσότητες σε διακριτά ρεύματα (διαλογή στην πηγή) και τη συμμετοχή τους στην επίτευξη των στόχων ανακύκλωσης κάθε ΠΕΣΔΑ με ενδιάμεσα χρονικά ορόσημα.

Η προγραμματική συμφωνία θα αποτελεί παράρτημα της εγκριτικής απόφασης χρηματοδότησης. Οι προσκλήσεις θα απευθύνονται σε ΦοΔΣΑ, θα είναι ολιστικού χαρακτήρα, μια ανά Περιφέρεια και σύμφωνα με τον εγκεκριμένο ΠΕΣΔΑ. Η χρηματοδότηση των επενδύσεων (ΜΕΑ και ΜΕΒΑ) με τους ισχύοντες κανόνες, θα πρέπει να συνοδεύεται, υποχρεωτικά, με την ανάπτυξη και υλοποίηση παράλληλου και συμπληρωματικού προγράμματος διαλογής στην πηγή διακριτών ρευμάτων.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η μέχρι σήμερα εμπειρία στην υλοποίηση έργων στερεών αποβλήτων – είτε πρόκειται για υποδομές ή/και δράσεις ανακύκλωσης – υπογραμμίζει την ανάγκη ενίσχυσης της διοικητικής, διαχειριστικής και οργανωτικής ικανότητας των ΦοΔΣΑ και των Δήμων. Αυτό επιβεβαιώνεται, επίσης, από τη μελέτη που διεξήγαγε η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αμάπτυξης της ΕΕ το 2019.

Στα πλαίσια της ενδυνάμωσης της τεχνικής και διοικητικής ικανότητας των δικαιούχων (capacity building) του τομέα των στερεών αποβλήτων προτείνεται η διάθεση 4% επί της συνολικής κατανομής του Άξονα Προτεραιότητας 4. Ιδιαίτερη μέριμνα θα δοθεί για την υποστήριξη των ΦοΔΣΑ στην νησιωτική Χώρα, με σκοπό την ενισχυμένη διαχείριση στερεών αποβλήτων και την ανάπτυξη συστημάτων διαλογής στη πηγή για μια ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων.

Στα πλαίσιο της ενδυνάμωσης της τεχνικής και διοικητικής ικανότητας των δικαιούχων (capacity building) του τομέα υδάτων και λυμάτων, στην κατεύθυνση της εφαρμογής της ολιστικής προσέγγισης, προτείνεται η διάθεση 4% επί της συνολικής κατανομής του Άξονα Προτεραιότητας 5.

Το capacity building θα αφορά δράσεις ενίσχυσης των δικαιούχων και ωρίμανσης έργων και άλλων αναγκαιών αλλαγών που αποσκοπούν στον εξορθολογισμό του τομέα, με απώτερο στόχο την χρηματοοικονομική βιωσιμότητα των επενδύσεων, μεταφορά καλών πρακτικών και ενίσχυση της συνεργασίας με την ομάδα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ»

Το Πρόγραμμα ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ αποτελεί το Τομεακό Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ για την υλοποίηση μέρους του Επιχειρησιακού Σχεδιασμού των αρμοδίων Υπουργείων Πολιτικής (Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής), με στόχο την υλοποίηση της αναπτυξιακής στρατηγικής στον Τομέα των Μεταφορών για την Προγραμματική Περίοδο (ΠΠ) 2021-2027. Στρατηγικοί Στόχοι του Προγράμματος είναι:

- Ανάπτυξη – αναβάθμιση των βιώσιμων αστικών μέσων μεταφοράς, που περιλαμβάνει νέες και επεκτάσεις των υφιστάμενων γραμμών Μετρό, αναδιοργάνωση των αστικών οδικών μεταφορών, σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη καθώς και πιλοτικά σε άλλους περιφερειακούς δήμους της χώρας, στο πλαίσιο του 3ου Εθνικού Στρατηγικού Στόχου.

- Προώθηση της ολοκλήρωσης των υποδομών του κεντρικού ΔΕΔ-Μ και κατασκευή/αναβάθμιση του αναλυτικού ΔΕΔ-Μ, που περιλαμβάνει την ολοκλήρωση του κεντρικού σιδηροδρομικού ΠΑΘΕ/Π, την ανάπτυξη υπεραστικών και προαστιακών σιδηροδρομικών συνδέσεων, την ολοκλήρωση του κεντρικού ΔΟΔ, τις διασυνδέσεις του αναλυτικού ΔΟΔ στην ηπειρωτική Ελλάδα καθώς και επιλεγμένες στρατηγικές παρεμβάσεις σε μεγάλες νησιωτικές περιφέρειες. Σχετίζεται με τον 1ο και 2ο Εθνικό Στρατηγικό Στόχο.
- Προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών, που περιλαμβάνει σιδηροδρομικές και οδικές συνδέσεις με λιμάνια, αεροδρόμια και ΒΙΠΕ. Υλοποιείται στο πλαίσιο του 1ου και 2ου Εθνικού Στρατηγικού Στόχου.
- Διασφάλιση της προσβασιμότητας και ενίσχυση της συνδεσιμότητας των νησιών, που περιλαμβάνει τη βελτίωση των υποδομών πλέγματος λιμένων νησιωτικών περιφερειών και την ανάπτυξη δικτύου περισσότερο πράσινων ακτοπλοϊκών συνδέσεων σε άγονες γραμμές (που θα υποστηρίζονται από «πράσινα» πλοία). Σχετίζεται με τον 2ο και με τον 4ο Εθνικό Στρατηγικό Στόχο.
- Βελτίωση της ασφάλειας μεταφορών με την εγκατάσταση σύγχρονων συστημάτων διαχείρισης κυκλοφορίας σε σιδηρόδρομο (ERTMS,) ναυσιπλοΐα (VTMIS), αεροναυτιλία (συμβατά με SESAR) και την υλοποίηση εστιασμένων παρεμβάσεων οδικής ασφάλειας που θα είναι σύμφωνες με το ΕΣΣΟΑ, στο πλαίσιο του 5ου Εθνικού Στρατηγικού Στόχου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Η Δράση περιλαμβάνει παρεμβάσεις ολοκληρωμένης αναβάθμισης/αναδιάρθρωσης του συστήματος των οδικών αστικών μεταφορών σε άλλους περιφερειακούς δήμους, μέσω της αξιοποίησης λεωφορείων μηδενικών εκπομπών και λοιπών απαιτούμενων δράσεων, για την προαγωγή της βιώσιμης αστικής κινητικότητας στο πλαίσιο του Πεδίου Παρέμβασης 082 - Τροχαίο Υλικό καθαρών Αστικών μεταφορών.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της Δράσης 2.2 προβλέπεται ενδεικτικά η υλοποίηση του ακόλουθου έργου: Σχεδιασμός και υλοποίηση πιλοτικής δράσης για την αναβάθμιση των αστικών συγκοινωνιών και την ανανέωση του στόλου των αστικών λεωφορείων με ηλεκτρικά οχήματα μηδενικών εκπομπών σε Περιφερειακούς Δήμους, εκτός της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Ενδεικτικά, η επιλογή θα αφορά σε έως 10 πόλεις. Η επιλογή θα γίνει ανάμεσα σε πόλεις που συμμετέχουν στην δράση EU100 ή αποτελούν άλλα σημαντικά αστικά κέντρα (νησιωτικά ή ηπειρωτικά). Η ολοκλήρωση του πιλοτικού θα οδηγήσει σε εξαγωγή των αναγκαίων συμπερασμάτων, για τη μελλοντική επέκταση της δράσης στο σύνολο της χώρας.

Η υλοποίηση της πιλοτικής δράσης προτείνεται να γίνει σε τρεις φάσεις:

- 1η. Εκπόνηση υποστηρικτικών μελετών για την οριστική επιλογή των δήμων. Αντικείμενο των υποστηρικτικών μελετών θα είναι: η διάγνωση των ιδιαίτερο-

τήτων των Δήμων της χώρας (ανάλυση αποκλίσεων – gap analysis), ο ορισμός των κριτηρίων επιλογής των πιλοτικών Δήμων, το πλήθος των πόλεων, οι προτεινόμενοι δικαιούχοι και το σχήμα διοίκησης, η διασφάλιση της οικονομικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας των προτάσεων, το είδος και το εύρος των κινήτρων που θα δοθούν στους παρόχους συγκοινωνιακού έργου.

- 2η. Αναδιάρθρωση των αστικών μεταφορών επιλεγμένων πόλεων, που περιλαμβάνει ανακαθορισμό δρομολογίων, δράσεις συνδυασμένων μεταφορών, σύστημα κομίστρου, απαραίτητες υποδομές λειτουργίας του δικτύου κλπ.
- 3η. Προμήθεια ηλεκτροκινούμενων λεωφορείων.

Ανάπτυξη νησιωτικών λιμενικών υποδομών

Η Δράση περιλαμβάνει επενδύσεις αναβάθμισης των λιμενικών υποδομών με στόχο τη βελτίωση της προσβασιμότητας, την τόνωση της ανταγωνιστικότητας των λιμένων και την ενίσχυση της διασυνδεσιμότητάς τους και την ανάδειξη των συνεκτικών δεσμών και σχέσεων πόλεων – λιμένων στο πλαίσιο του Πεδίου Παρέμβασης 113 Άλλοι θαλάσσιοι λιμένες εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων που προορίζονται για τη μεταφορά ορυκτών καυσίμων.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της Δράσης περιλαμβάνονται παρεμβάσεις εκσυγχρονισμού, βελτίωσης και αναβάθμισης των λιμενικών υποδομών και των παρεχόμενων υπηρεσιών τους, παρεμβάσεις ψηφιακής αναβάθμισης, ασφάλειας – προστασίας, προσβασιμότητας από άτομα με μειωμένη κινητικότητα. Επιπλέον, προωθείται η χρήση περιβαλλοντικά βιώσιμων μεταφορικών μέσων και η βελτίωση της περιβαλλοντικής επίδοσης της λειτουργίας των λιμένων.

Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία»

Η Ελλάδα αντιμετωπίζει τα τελευταία χρόνια, και ως αποτέλεσμα των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, ένα ευρύ φάσμα φυσικών, περιβαλλοντικών και ανθρωπογενών κινδύνων και καταστροφών. Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι είναι οι σεισμοί, οι πλημμύρες, οι δασικές πυρκαγιές, τα ακραία καιρικά φαινόμενα (σφοδρές χιονοπτώσεις, ανεμοστρόβιλοι, υδατοκυκλώνες, παρατεταμένες υψηλές θερμοκρασίες, ξηρασία), τσουνάμι (πιθανός κίνδυνος), κατολισθήσεις, ηφαίστεια (πιθανός κίνδυνος), κίνδυνοι στον κυβερνοχώρο (αναδυόμενος κίνδυνος), τα βιομηχανικά τεχνολογικά ατυχήματα και τα ραδιολογικά/πυρηνικά ατυχήματα και οι υγειονομικοί κίνδυνοι, όπως της πρόσφατης πανδημίας.

Α/Α	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεσφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Βιώσιμες αστικές μεταφορές σταθερής τροχιάς - Ταμείο Συνοχής	426.628.190,00	75.287.328,00	501.915.518,00
2	Βιώσιμες αστικές μεταφορές (εκτός μέσων σταθερής τροχιάς) - Ταμείο Συνοχής	217.600.000,00	38.400.000,00	256.000.000,00
3	Ανάπτυξη υπεραστικού / προαστιακού σιδηροδρομικού δικτύου - ΕΤΠΑ	74.035.000,00	13.065.000,00	87.100.000,00
4	Ολοκλήρωση / αναβάθμιση κεντρικού σιδηροδρομικού ΔΕΔ-Μ - Ταμείο Συνοχής	203.897.257,00	35.981.869,00	239.879.126,00
5	Κατασκευή κρίσιμων ελλειπόντων τμημάτων οδικού ΔΕΔ-Μ - Ταμείο Συνοχής	349.605.000,00	61.695.000,00	411.300.000,00
6	Κατασκευή / Αναβάθμιση περιφερειακών τμημάτων αναλυτικού οδικού ΔΕΔ-Μ και συνδέσεων - Οδική ασφάλεια - ΕΤΠΑ	198.566.905,00	43.129.454,00	241.696.359,00
7	Πολυτροπικές συνδέσεις μεταφορών - ΕΤΠΑ	145.189.542,00	47.543.028,00	192.732.570,00
8	Συνδεσιμότητα και προσβασιμότητα των υφιστάμενων - ΕΤΠΑ	143.850.000,00	37.150.000,00	181.000.000,00
9	Συστήματα ασφάλειας ναυσιπλοΐας και αεροναυτιλίας - Ταμείο Συνοχής	75.570.986,00	13.336.057,00	88.907.043,00
10	Τεχνική βοήθεια - Ταμείο Συνοχής	16.324.377,00	2.880.773,00	19.205.150,00
11	Τεχνική βοήθεια - ΕΤΠΑ	3.058.264,00	1.297.259,00	4.355.523,00
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ		1.854.325.521	369.765.768	2.224.091.289

Εκτός των προαναφερθεισών, υπάρχουν πρόσθετες επικίνδυνες καταστάσεις που έχουν σημαντικό αντίκτυπο, παρόλο που δεν επηρεάζουν άμεσα ή βραχυπρόθεσμα την ανθρώπινη ασφάλεια και προστασία. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται η θαλάσσια ρύπανση και οι σχετιζόμενες με την κλιματική αλλαγή άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις της, όπως η μείωση της βιοποικιλότητας, η άνοδος της στάθμης της θάλασσας, η ερημοποίηση της γης, η διάβρωση των ακτών.

Στο πλαίσιο αυτό, η πρόληψη, η ετοιμότητα και η αντιμετώπιση κινδύνων και η ενίσχυση της ανθεκτικότητας σε καταστροφές, με βάση την ιεράρχηση και τις προτεραιότητες που θέτουν η Εθνική Στρατηγική Διαχείρισης Κινδύνων, η Εθνική Στρατηγική Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή, η Στρατηγική για τα Δάση και άλλα σχέδια διαχείρισης κινδύνων (action plans), αποτελούν βασικές επιλογές πολιτικής.

Μέσω του συγχρηματοδοτούμενου από το ΕΣΠΑ Προγράμματος, η έμφαση δίνεται στην επίτευξη των ακόλουθων προτεραιοτήτων:

- Δημιουργία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος διαχείρισης κινδύνων και πρόληψης καταστροφών
- Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της Ε&ΤΑ&Κ και της διεθνούς συνεργασίας για την κατανόηση, εκτίμηση και αντιμετώπιση των φυσικών και ανθρωπογενών κινδύνων
- Αναβάθμιση εξοπλισμού για την πρόγνωση και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με τις πυρκαγιές και τις πλημμύρες
- Αναβάθμιση εξοπλισμού για την πρόγνωση και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με ακραία καιρικά φαινόμενα
- Αναβάθμιση εξοπλισμού για την πρόγνωση και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με ανθρωπογενή δραστηριότητα, βιολογικούς και υγειονομικούς κινδύνους και με τις μη σχετιζόμενες με το κλίμα φυσικές καταστροφές, όπως οι σεισμοί
- Αναβάθμιση υγειονομικού εξοπλισμού για την προστασία της ανθρώπινης ζωής και της δημόσιας υγείας και προμήθεια εγκαταστάσεων και λοιπού εξοπλισμού για την προσωρινή διαμονή του πληθυσμού που έχει πληγεί από τις φυσικές καταστροφές
- Αναβάθμιση δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της Πολιτικής Προστασίας

- Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση πληθυσμού για την αντιμετώπιση των κινδύνων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ»

Η χώρα αξιοποιεί τον νέο Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης (ΜΔΜ) της ΕΕ, προκειμένου να αντιμετωπίσει τις ευρύτερες κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις στις περιοχές όπου η απασχόληση και το εισόδημα εξαρτώνται έντονα από τα ορυκτά καύσιμα ή από βιομηχανίες υψηλής έντασης εκπομπών.

Καθορίζονται 3 πυλώνες για τη ΔΑΜ:

- Αποκατάσταση & επανάχρηση υποβαθμισμένων εκτάσεων-εγκαταστάσεων
- Κοινωνική συνοχή & οικονομικός μετασχηματισμός (Μετάβαση σε νέο παραγωγικό μοντέλο)
- Διακυβέρνηση

Οι περιοχές παρέμβασης του ΠΔΑΜ καθορίζονται στα 3

Α/Α	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Εθνική βάση δεδομένων κινδύνων, Απειλών και Απειλειών Καταστροφών (ΣΠ1)	17.882.724	4.502.660	22.385.384
2	Εξοπλισμός και συνοδευτικές ενέργειες πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών (ΣΠ2)	471.725.157	118.774.843	590.500.000
3	Αντιμετώπιση επιπτώσεων ανθρωπογενών κινδύνων – Προστασία Δημόσιας Υγείας (ΣΠ2)	22.767.430	5.732.572	28.500.002
4	Αναβάθμιση δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού (ΣΠ2)	52.659.267	13.258.985	65.918.252
5	Τεχνική Βοήθεια	5.156.068	1.298.237	6.454.305
Σύνολο Προγράμματος		570.190.646	143.567.297	713.757.943

ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 11 του Καν. ΤΔΜ και είναι:

- Οι Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, (1.026.464.863 €)
- Οι Δήμοι Μεγαλόπολης, Γορτυνίας, Τρίπολης, Οικαλίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου (391.040.368 €)
- Οι νησιωτικές Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου & Κρήτης (211.682.311 €)

Η απανθρακοποίηση επηρεάζει τα νησιά με ανόμοιο τρόπο, λόγω της διαφορετικής βαρύτητας των δραστηριοτήτων παραγωγής ενέργειας στο παραγωγικό σύστημα του κάθε νησιού, των εγγενών προκλήσεων της νησιωτικότητας (π.χ. απόσταση/γεωγραφική απομόνωση από την ηπειρωτική χώρα, έλλειψη οικονομιών κλίμακας και εξειδικευμένων ανθρώπινων πόρων, χαμηλή διαφοροποίηση της οικονομίας) καθώς και του ανόμοιου αριθμού εργαζομένων σε αυτές.

Ο Εθνικός Στρατηγικός Σχεδιασμός για τις περιοχές που επηρεάζονται άμεσα από τη διαδικασία της ενεργειακής μετάβασης της χώρας μας προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία είναι θέτει ως προτεραιότητά του

- τη στήριξη επενδύσεων που θα συμβάλλουν άμεσα και αποτελεσματικά στον οικονομικό μετασχηματισμό αυτών των περιοχών, λαμβάνοντας υπόψη τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και αναπτυξιακές δυνατότητες της καθεμιάς και
- την ενδυνάμωση των εργαζομένων και γενικά του τοπικού ανθρώπινου δυναμικού.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΛΙΕΙΑΣ, ΥΔΑΤΟ-ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑΣ»

Το Πρόγραμμα Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας και Θάλασσας 2021-2027 (ΠΑΛΥΘ), αναπτύσσεται και χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας, Αλιείας

A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας	704.825.600	126.293.399	831.118.999
2	Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα	211.542.570	39.041.430	250.584.000
3	Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία	52.700.000	9.300.001	62.000.001
4	Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρώπινου κεφαλαίου	280.550.100	51.555.900	332.106.000
5	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας	70.893.620	17.852.580	88.746.200
6	Τεχνική βοήθεια	54.547.522	10.084.821	64.632.343
Σύνολο Προγράμματος		1.375.059.412	254.128.131	1.629.187.543

και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ), ακολουθώντας το θεσμικό πλαίσιο των «Κοινών Διατάξεων» Καν(ΕΕ)1380/2021, καθώς και της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΛΠ) Καν(ΕΕ)1380/2013, που έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι οι δραστηριότητες στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας είναι μακροπρόθεσμα βιώσιμες από περιβαλλοντική άποψη και υπόκεινται σε διαχείριση που είναι συμβατή με τους στόχους της επίτευξης οικονομικών και κοινωνικών οφελών, καθώς και οφελών στον τομέα της απασχόλησης.

Το Πρόγραμμα, εξυπηρετεί την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική της ΕΕ, καθώς και σειρά διεθνών και ευρωπαϊκών στρατηγικών και δεσμεύσεων, που θέτουν ευρύτερους στόχους για την βιώσιμη ανάπτυξη, τη βιοποικιλότητα, την πράσινη μετάβαση, και τη θαλάσσια διακυβέρνηση.

Όραμα του Προγράμματος είναι η: «Μετάβαση σε μια ανθεκτική, ανταγωνιστική και περιβαλλοντικά φιλική αλιεία και υδατοκαλλιέργεια, αρμονικά ενταγμένων στο πλαίσιο της κυκλικής και ενεργειακά αποδοτικής οικονομίας, με έμφαση στη γνώση, την καινοτομία και την αξιοποίηση της τεχνολογικής ανάπτυξης, και την ενδυνάμωση των τοπικών κοινωνιών ώστε να επωφελούνται από τις ευκαιρίες που προσφέρει η βιώσιμη γαλάζια οικονομία».

8,1 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ ΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ο συνολικός προϋπολογισμός των ΠεΠ ανέρχεται σε 8,1 δισ. ευρώ και είναι αυξημένος κατά 2,8 δισ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο.

A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Προώθηση της βιώσιμης αλιείας και της αποκατάστασης και διατήρησης των υδάτινων βιολογικών πόρων	207.865.000	89.085.000	296.950.000
2	Προώθηση δραστηριοτήτων βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, συμβάλλοντας έτσι στην επισιτιστική ασφάλεια στην Ένωση	91.280.000	39.120.000	130.400.000
3	Προώθηση μιας βιώσιμης γαλάζιας οικονομίας σε παράκτιες, νησιωτικές και εσωτερικές περιοχές και προαγωγή της ανάπτυξης κοινοτήτων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας	49.910.000	21.390.000	71.300.000
4	Ενίσχυση της διεθνούς διακυβέρνησης των ωκεανών και καθιέρωση ασφαλών, προστατευμένων, καθαρών θαλασσών και ωκεανών που υπόκεινται σε βιώσιμη διαχείριση	7.000.000	3.000.000	10.000.000
5	Τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ	7.691.026	3.296.154	10.987.180
Σύνολο Προγράμματος		363.746.026	155.891.154	519.637.180

Οι βασικοί τομείς προτεραιοτήτων όλων των Περιφερειακών Προγραμμάτων (ΠεΠ) είναι οι παρακάτω:

A. Προώθηση Καινοτομίας - Στήριξη / Ενίσχυση επιχειρηματικότητας κλπ

Αφορά κυρίως την ανταγωνιστικότητα της τοπικής οικονομίας, την υποστήριξη της έρευνας και καινοτομίας, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ κλπ

- Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της περιφερειακής οικονομίας, μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού και ψηφιακού μετασχηματισμού
- Συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς
- Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων ενίσχυση υποδομών για τον ψηφιακό μετασχηματισμό επιχειρήσεων
- Ενίσχυση ίδρυσης και λειτουργίας μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- Υποστήριξη της ψηφιοποίησης δημοσίων οργανισμών και ερευνητικών φορέων

B. Περιβάλλον – Βιώσιμη / πράσινη / Αειφορική Ανάπτυξη

Σχεδόν όλες οι δράσεις αφορούν και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ενδεικτικά:

- Ενεργειακή Αναβάθμιση δημοσίων κτιρίων
- Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) ή Έργα αντιπλημμυρικής προστασίας

A/A	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	543.234.017	95.864.829	639.098.846
2	Αττική	808.497.748	808.497.748	1.616.995.496
3	Βόρειο Αιγαίο	334.916.486	59.102.514	394.019.400
4	Δυτική Ελλάδα	534.180.118	94.267.084	628.447.202
5	Δυτική Μακεδονία	334.994.311	59.116.647	394.110.958
6	Ήπειρος	362.156.013	63.909.887	426.065.900
7	Θεσσαλία	470.802.814	83.082.853	553.885.667
8	Ιόνια Νησιά	244.455.306	43.139.175	287.594.481
9	Κεντρική Μακεδονία	1.224.087.320	216.015.414	1.440.102.734
10	Κρήτη	479.856.714	84.680.601	564.537.315
11	Νότιο Αιγαίο	142.676.075	142.676.075	285.352.150
12	Πελοπόννησος	348.575.163	61.513.268	410.088.431
13	Στερεά Ελλάδα	362.156.013	63.909.889	426.065.902
	Σύνολο	6.190.588.098	1.875.776.384	8.066.364.482

Ενδεικτικές δράσεις που ενδιαφέρουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση:

- Ανάπτυξη Ψηφιακών εφαρμογών δημοσίων οργανισμών
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της περιφερειακής οικονομίας μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού και ψηφιακού μετασχηματισμού
- Ανάπτυξη / αναβάθμιση μηχανισμών και δομών στήριξης επιχειρήσεων
- Ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών στους τομείς πολιτισμού – τουρισμού
- Υποστήριξη της ψηφιοποίησης δημοσίων οργανισμών και ερευνητικών φορέων
- Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές

- Ετοιμότητα φορέων για την πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών
- Συμπλήρωση / Αναβάθμιση των δικτύων ύδρευσης (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)
- Δίκτυα ύδρευσης – μονάδες αφαλάτωσης (για νησιά)
- Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων χώρων αστικών κέντρων/οικισμών
- Έργα προστασίας και διάβρωσης ακτών

Γ. Ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής προσαρμοστικότητας

Περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν:

- Κατασκευή / αναβάθμιση αναλυτικού οδικού ΔΕΔ-Μ.
- Παρεμβάσεις βελτίωσης της οδικής ασφάλειας και της προσαρμοστικότητας των πολιτών.

Ενδεικτικές δράσεις που ενδιαφέρουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση:

- Αναβάθμιση λιμενικών υποδομών
- Βελτίωση επαρχιακού και λοιπού οδικού δικτύου

Δ. Κοινωνικές Υποδομές

Περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν στην:

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση του εργαστηριακού εξοπλισμού α' /βάθμιας και β' /βάθμιας εκπαίδευσης
- Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών εγκαταστάσεων α' /βάθμιας και β' /βάθμιας εκπαίδευσης
- Αναβάθμιση/συμπλήρωση υποδομών παιδικής φροντίδας
- Αναβάθμιση/συμπλήρωση των υποδομών κοινωνικής πρόνοιας - κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα
- Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος - Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
- Προστασία και ανάπτυξη υποδομών και υπηρεσιών τουρισμού

Σημειώνεται ότι:

- Το 2024, η λειτουργία και συγχρηματοδότηση των Κέντρων Κοινότητας (ΚΚ), θα επανεξεταστεί υπό το πρίσμα ενός σχεδίου βιωσιμότητας για τη σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ+ και για τη θέσπιση ενός νέου μοντέλου παροχής υπηρεσιών στο επίπεδο της κοινότητας, το οποίο δύναται να ενσωματώνει περισσότερες υπηρεσίες (π.χ. δομές φτώχειας, υπηρεσίες παιδικής προστασίας, κλπ). Το σχέδιο θα στηριχθεί σε σχετική μελέτη αποτίμησης της λειτουργίας των κοινωνικών δομών (ΚΚ και Δομές αντιμετώπισης της φτώχειας), και την εξέταση περαιτέρω ανάπτυξης δικτύου κοινωνικών δομών σε επίπεδο κοινότητας βάσει νέου σχεδιασμού. Η μελέτη θα εκπονηθεί από το αρμόδιο Υπουργείο σε συνεργασία και με την Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ).
- Το 2024, η λειτουργία και συγχρηματοδότηση των Κέντρων Κοινότητας των δομών (ΚΗΦΗ, ΕΕΤΑΑ Σελίδα 75 ΚΔΗΦ, Δομές Κακοποιημένων Γυναίκων), θα επανεξεταστεί υπό το πρίσμα ενός σχεδίου βιωσιμότητας για τη σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ+ παράλληλα με ένα σχέδιο περαιτέρω επέκτασης των υπηρεσιών σε άλλες κοινότητες. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγράμματος το 2025.

Ε. Προώθηση απασχόλησης, κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας

- Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για την πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης
- Κέντρα Κοινότητας
- Δομές αντιμετώπισης Φτώχειας
- Δομές φιλοξενίας αστέγων
- Δράσεις για την κοινωνική ένταξη των ρομά
- Δομές καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)
- Κέντρα Διήμευσης Ημερήσιας Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΗΦ ΑμεΑ).
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών
- Τοπικές ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για την προστασία των παιδιών και την καταπολέμηση της φτώχειας.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) αποτελούν εργαλείο ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης για την εφαρμογή αναπτυξιακών στρατηγικών συγκεκριμένων χωρικών ενότητων. Οι περιοχές αυτές, είτε παρουσιάζουν συγκεκριμένα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν με συνολικό τρόπο, είτε διακρίνονται από σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν και να μεγιστοποιηθούν με βάση ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχέδιο.

- Στρατηγικές Βιώσιμες Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ)
- Ολοκληρωμένες εδαφικές (χωρικές) επενδύσεις
- Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ-CLLD)

Στις πρώτες περιοχές η προσέγγιση της "Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης" θα εφαρμοστεί μέσω του εργαλείου της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης.

Για τις περιοχές μικρότερης κλίμακας (υποβαθμισμένες κεντρικές περιοχές, ζώνες αλλαγών χρήσεων και αστικής διάχυσης, ζώνες άναρχης αστικής δόμησης, θύλακες φτώχειας και συγκέντρωσης ομάδων που εκτίθενται σε υψηλό

κίνδυνο διακρίσεων και αποκλεισμού, ζώνες με ιδιαίτερα οξυμένα προβλήματα εκπομπών διοξειδίου άνθρακα και ανάγκη προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή κλπ) η “Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη” δύναται να εφαρμοστεί και στο πλαίσιο της Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων.

ΧΩΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΕ ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

- Αναβάθμιση αστικού περιβάλλοντος και εικόνας των πόλεων (όπως δημιουργία / αναβάθμιση ανοικτών δημόσιων χώρων, βιοκλιματικές αναπλάσεις δημόσιων χώρων, δράσεις μείωσης περιβαλλοντικής ρύπανσης και ηχορύπανσης, δράσεις ενίσχυσης προστασίας του περιβαλλοντικού αποθέματος ή/και διαχείρισης και ανάδειξης των περιβαλλοντικών πόρων των πόλεων)
- Επανάχρηση εγκαταλελειμμένων απαξιωμένων δημοτικών κτιρίων. Ενδεικτικά: Πολιτιστικά κέντρα, Στεγασμένες Στοές, Αποθήκες, Δημοτικά Λουτρά, Κολυμβητήρια, άλλα κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας όπως στρατώνες, ιστορικές κατοικίες που έχουν περιέλθει στην ιδιοκτησία των Δήμων
- Ενίσχυση της επισκεψιμότητας των περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων μέσω ενεργειών αναβάθμισης, αποκατάστασης και ενιαίας προβολής (με δράσεις όπως η υλοποίηση έργων ανάδειξης, προβολής και βελτίωσης της επισκεψιμότητας ιστορικών τόπων και χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, η υλοποίηση έργων προστασίας, αποκατάστασης και ανάδειξης Μνημείων

και Αρχαιολογικών χώρων καθώς και στοιχείων της παραδοσιακής πολιτιστικής κληρονομιάς, η υλοποίηση έργων αποκατάστασης – ανάδειξης-επανάχρησης ιστορικών διατηρητέων μνημείων)

- Προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας (με δράσεις όπως η ενίσχυση της δημόσιας συγκοινωνίας μέσω της χρήσης πράσινων λεωφορείων, η δημιουργία ποδηλατοδρόμων, η βελτίωση της βαδισιμότητας στο αστικό οδικό δίκτυο, η δημιουργία χώρων στάθμευσης)
- Ανέγερση / αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων (με δράσεις όπως η ενεργειακή αναβάθμιση δημοτικών κτιρίων στις περιοχές παρέμβασης των ΟΧΕ- ΒΑΑ, τα οποία έχουν χρήσεις συναφείς με τη στρατηγική των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων).

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞΥΠΝΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ

- Διαχείριση, παρακολούθηση υδάτων (λαμβάνοντας υπόψη τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) της Π.Δ.Ε. και την Οδηγία 2000/60/ΕΚ, με δράσεις όπως για την προστασία, τη διατήρηση και την αναβάθμιση της ποιότητας των υδάτων.)
- Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία μέσω της ανάπτυξης πράσινων σημείων και τόπων ανακύκλωσης υλικών για τη διαλογή στην πηγή, της ανακύκλωσης ή /και επαναχρησιμοποίησης των επιμέρους ρευμάτων αποβλήτων

και της ενίσχυσης της συμμετοχής των καταναλωτών με εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

- Ανάδειξη περιοχών ιστορικού, εμπορικού, πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος
- Δημιουργία, Αναβάθμιση, Εκσυγχρονισμός δημοτικών αγορών
- Δημιουργία, Αναβάθμιση, Εκσυγχρονισμός δημοτικών χώρων άθλησης & αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων χώρων σπορ και «παιδικών χαρών»
- Δημιουργία διαδρομών επίσκεψης σε σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος
- Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικολογικού τουρισμού
- Υλική ανάπτυξη και ασφάλεια δημόσιων χώρων, δημιουργία / αναβάθμιση ανοικτών δημοτικών χώρων αναψυχής, πρασίνου και χώρων στάθμευσης, αξιοποίηση αδιαμόρφωτων ή/και εγκαταλελειμμένων - υποβαθμισμένων δημοτικών χώρων
- Κατασκευή, Αναβάθμιση υποδομών ασφάλειας πεζών - πεζοδρομήσεις - πεζογέφυρες - αλλά και πρόσβασης ασφάλειας εξυπηρέτησης ΑμεΑ -Κατασκευή, Επέκταση, Αναβάθμιση ποδηλατοδρόμων
- Προώθηση καθαρών αστικών μεταφορών. Σημειώνεται ότι οι επενδύσεις σε αστικές συγκοινωνίες θα βασίζονται στις προτεραιότητες που προσδιορίζονται στα ΣΒΑΚ
- Κατασκευή, Επέκταση, Αναβάθμιση αστικού οδικού δικτύου με στόχο την βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας, την ασφάλεια των πολιτών
- Συστήματα παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων δράσης αντιμετώπισης ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου
- Εγκαταστάσεις, Συστήματα διαλογής / ανακύκλωσης απορριμμάτων
- Συστήματα για την πρόληψη φυσικών κινδύνων συμπεριλαμβανομένης της αντιπλημμυρικής προστασίας και της διευθέτησης ρεμάτων.
- Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των δημοσίων κτιρίων και κοινόχρηστων χώρων
- Εισαγωγή, επέκταση της χρήσης ήπιων-εναλλακτικών μορφών ενέργειας σε δημόσια κτίρια και κοινόχρηστους χώρους
- Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην παροχή υπηρεσιών

προς τους πολίτες και απλοποίηση της επικοινωνίας δήμου-πολιτών αλλά και ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές σε τομείς όπως ο τουρισμός, ο πολιτισμός

- Δομές στήριξης επιχειρηματιών-επαγγελματιών & νέων
- Υποδομές α΄βάθμιας & β΄βάθμιας εκπαίδευσης
- Κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα.

ΧΩΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

ΣΕ ΜΗ ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

- Αναβάθμιση αστικού περιβάλλοντος και εικόνας οικισμών (όπως η δημιουργία / αναβάθμιση ανοικτών δημόσιων χώρων, βιοκλιματικές αναπλάσεις δημόσιων χώρων, δράσεις μείωσης περιβαλλοντικής ρύπανσης και ηχορύπανσης, δράσεις ενίσχυσης προστασίας περιβαλλοντικού αποθέματος ή/και διαχείρισης και ανάδειξης περιβαλλοντικών πόρων)
- Ενίσχυση της επισκεψιμότητας περιβαλλοντικών και πολιτιστικών πόρων μέσω ενεργειών αναβάθμισης, αποκατάστασης και ενιαίας προβολής (όπως αναβάθμιση και αποκατάσταση χώρων φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, διάνοξη/ανάδειξη μονοπατιών, ενίσχυση λειτουργικότητας και επισκεψιμότητας χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, προώθηση δράσεων δικτύωσης πολιτιστικών φορέων στο πλαίσιο ενιαίας προβολής του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου, υλοποίηση έργων προστασίας, αποκατάστασης και ανάδειξης Μνημείων και Αρχαιολογικών χώρων)
- Τουριστική ανάδειξη φυσικών και πολιτιστικών πόρων και εμπλουτισμός τουριστικού προϊόντος (όπως ενέργειες τουριστικής ανάδειξης φυσικών και πολιτιστικών πόρων σε συνδυασμό με διευρυμένες επιλογές διασκέδασης, αναψυχής, διαμονής, δράσεις σύγχρονου πολιτισμού, ενίσχυση εναλλακτικών μορφών τουρισμού κλπ)
- Ανέγερση / αναβάθμιση δημοσίων κτιρίων
- Προώθηση της έξυπνης διαχείρισης οικισμών
- Διαχείριση, παρακολούθηση υδάτων (λαμβάνοντας υπόψη τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) της ΠΔΕ και την Οδηγία 2000/60/ΕΚ, όπως με δράσεις για προστασία, διατήρηση και αναβάθμιση της ποιότητας των υδάτων)
- Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία.

- Προστασία, Ανάπτυξη, Προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας των υπηρεσιών τουρισμού, της πολιτιστικής κληρονομιάς και υπηρεσιών
- Προστασία, Ανάπτυξη, Προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικολογικού τουρισμού και σε περιοχές Natura 2000
- Επανάχρηση εγκαταλελειμμένων απαξιωμένων δημοτικών κτηρίων. Ενδεικτικά: Πολιτιστικά κέντρα, Στεγασμένες Στοές, Αποθήκες, Δημοτικά Λουτρά, Κολυμβητήρια, άλλα κτίρια ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας όπως στρατώνες, ιστορικές κατοικίες που έχουν περιέλθει στην ιδιοκτησία των Δήμων
- Δημιουργία, Αναβάθμιση, Εκσυγχρονισμός δημοτικών χώρων άθλησης αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων χώρων σπορ και «παιδικών χαρών»
- Υλική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων. Δημιουργία Αναβάθμιση ανοικτών δημοτικών χώρων αναψυχής, πρασίνου και χώρων στάθμευσης, Αξιοποίησης αδιαμόρφωτων ή/και εγκαταλελειμμένων δημοτικών χώρων
- Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στην παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες και απλοποίηση της επικοινωνίας δήμου – πολιτών αλλά και ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές σε τομείς όπως ο τουρισμός, ο πολιτισμός
- Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των δημοσίων κτιρίων και κοινόχρηστων χώρων
- Συστήματα για την πρόληψη φυσικών κινδύνων συμπεριλαμβανομένης της αντιπλημμυρικής προστασίας και της διευθέτησης ρεμάτων
- Βελτίωση της ποιότητας και της ποσότητας ύδατος
- Ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών
- Κοινωνικές υποδομές για την κοινωνική ένταξη στην κοινότητα.
- Κινητά στοιχεία στον τομέα της υγείας
- Κατασκευή, Αναβάθμιση υποδομών: ασφάλειας πεζών, πεζοδρομήσεις, πεζογέφυρες, πρόσβασης-ασφάλειας-εξυπηρέτησης ΑμεΑ
- Κατασκευή, Επέκταση, Αναβάθμιση ποδηλατοδρόμων.
- Συστήματα παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος, σχεδία δράσεων αντιμετώπισης ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου.
- Εγκαταστάσεις, Συστήματα διαλογής, ανακύκλωσης απορριμμάτων.

Κονδύλια 8,1 δισ. ευρώ για την χρηματοδότηση των Περιφερειών

Οι χρηματοδοτικές δυνατότητες που προκύπτουν από το νέο ΕΣΠΑ αποτελούν μια σημαντική ευκαιρία για την Τοπική Αυτοδιοίκηση για να συμβάλει ουσιαστικά στην οικονομική ανάπτυξη, εφαρμόζοντας στρατηγικές για την περιφερειακή, την τοπική και την αστική ανάπτυξη, βελτιώνοντας τις τοπικές και περιφερειακές υποδομές, δημιουργώντας ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον και προωθώντας την καινοτομία.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα που κατατέθηκε, χρηματοδοτούνται 13 πολυτομεακά και πολυταμειακά Περιφερειακά Προγράμματα, ένα για κάθε μια από τις ελληνικές Περιφέρειες, τα οποία λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ και το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ). Τα Περιφερειακά Προγράμματα διαχειρίζονται 8,1 δισ. ευρώ, ποσό αυξημένο κατά 2,2 σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο.

Πιο συγκεκριμένα και ανά Περιφέρεια:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

- Οι αναπτυξιακές ανάγκες και οι προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει η Περιφέρεια ΑΜΘ, διαμορφώνουν το όραμα για τη νέα ΠΠ, το οποίο είναι να

καταστεί η Π-ΑΜΘ: Πύλη Ανάπτυξης, Πόλος Αξίας & Πρότυπο Κοινωνικής Παρέμβασης. Ειδικότερα:

- Πύλη Ανάπτυξης: μέσω της αξιοποίησης της γεωγραφικής θέσης & των συγκριτικών πλεονεκτημάτων σε φυσικούς & πολιτιστικούς πόρους.
- Πόλος Αξίας: μέσω της ενίσχυσης & διεύρυνσης της παραγωγικής βάσης επενδύοντας στην Ε&Κ, κατά προτεραιότητα σε τομείς που υποδεικνύει η RIS3.
- Πρότυπο Κοινωνικής Παρέμβασης: μέσω πρωτοβουλιών ενίσχυσης της απασχόλησης σε τομείς, περιοχές & πληθυσμό, που παρουσιάζουν ιδιαίτερη υστέρηση ή χαρακτηριστικά.

Για την κάλυψη των αναπτυξιακών αναγκών & την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Π-ΑΜΘ, σχεδιάστηκε το ΠεΠ ΑΜΘ 2021-2027 στη βάση 6 προτεραιοτήτων (πέραν της Τεχνικής Βοήθειας(TB)):

- Προώθηση Επιχειρηματικότητας & Καινοτομίας
- Βιώσιμη διαχείριση πόρων & υποδομών
- Βελτίωση της συνδεσιμότητας της Π-ΑΜΘ
- Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής (ΕΤΠΑ)
- Κοινωνική Ενσωμάτωση και αντιμετώπιση της φτώχειας (ΕΚΤ+)
- Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Περιφέρεια ΑΜΘ.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Η Αττική είναι η μεγαλύτερη Περιφέρεια της Ελλάδας, με σημαντικές και διαχρονικές ανάγκες, η κρισιμότητα και το

A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Προώθηση Επιχειρηματικότητας & Καινοτομίας	52.594.509	9.281.384	61.875.893
2	Βιώσιμη διαχείριση πόρων & υποδομών	109.666.087	19.352.839	129.018.926
3	Βελτίωση της συνδεσιμότητας της Π-ΑΜΘ	65.913.685	11.631.827	77.545.512
4A	Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής (ΕΤΠΑ)	71.147.514	12.555.444	83.702.958
4B	Κοινωνική Ενσωμάτωση και αντιμετώπιση της φτώχειας (ΕΚΤ+)	138.829.539	24.499.331	163.328.870
5	Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Περιφέρεια ΑΜΘ	96.384.949	17.009.109	113.394.058
6A	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	6.790.984	1.198.409	7.989.393
6B	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ	1.906.750	336.486	2.243.236
Σύνολο Προγράμματος		543.234.017	95.864.829	639.098.846

περιεχόμενο των οποίων προσδιορίζονται από τον μητροπολιτικό της χαρακτήρα.

Το ΠεΠ επιδιώκει την αναβάθμιση του εθνικού και διεθνούς ρόλου της Περιφέρειας, στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική της διάσταση, προτάσσοντας ως αναπτυξιακούς καταλύτες την παραγωγή και ενσωμάτωση καινοτομίας, την πολιτιστική ταυτότητα, το τοπικό παραγωγικό κεφάλαιο, τη νέα και εξωστρεφή επιχειρηματικότητα, την κοινωνική συνοχή, ένταξη και ευημερία για όλους. Οι κατηγορίες δράσεων του ΠεΠ έχουν επιλεγεί μετά από εμπειρογνομosύνες, μελέτες, χαρτογράφηση αναγκών από την Περιφέρεια και αρμόδια Υπουργεία, όπως και από διαβούλευση με τους φορείς.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Η συνολική αναπτυξιακή στρατηγική της ΠΒΑ εστιάζει στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει κυρίως λόγω των ιδι-

A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπ/ομάς
1	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας της περιφερειακής οικονομίας μέσω της προώθησης του καινοτομικού και έξυπνου οικονομικού και ψηφιακού μετασχηματισμού	102.728.284	102.728.284	205.456.568
2A	Προώθηση της μετάβασης σε μια πράσινη περιφερειακή οικονομία και της διασφάλισης ενός αειφόρου και αειθετικού φυσικού και αστικού περιβάλλοντος	159.061.63	159.061.632	318.123.264
2B	Προώθηση της βιώσιμης, πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε μια οικονομία μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα	6.750.000	6.750.000	13.500.000
3	Ενίσχυση της περιφερειακής διασύνδεσης μέσω της προώθησης της τοπικής και υπεριοπικής έξιπτης και ασφαλούς κινητικότητας	62.442.444	62.442.444	124.884.888
4A	Προώθηση της περιφερειακής κοινωνικής συνοχής μέσω από την ενίσχυση των μηχανισμών και υποδομών για την στήριξη της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της υγειονομικής περιθαλψής και της κοινωνικοοικονομικής ένταξης	118.532.636	118.532.636	237.065.272
4B	Προώθηση της περιφερειακής κοινωνικής συνοχής μέσω από την ενίσχυση των μηχανισμών και υπηρεσιών για την στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της υγειονομικής περιθαλψής, της κοινωνικοοικονομικής ένταξης, της ισότητας των ευκαιριών και την αντιμετώπιση κινδύνων φτώχειας και αποκλεισμού	204.776.650	204.776.650	409.553.300
5	Ενίσχυση της χωρικής οικονομικής, κοινωνικής, περιβαλλοντικής και πολιτιστικής ανάπτυξης και συνοχής στην Αττική	144.873.221	144.873.221	289.746.442
6	Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ	5.000.000	5.000.000	10.000.000
7	Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ+	4.332.881	4.332.881	8.665.762
Σύνολο Προγράμματος		808.497.748	808.497.748,00	1.616.995.496

αίτερων γεωγραφικών, γεωφυσικών & γεωπολιτισμικών χαρακτηριστικών της, που συνοψίζονται στην πολυνησιωτικότητα της & στη διπλή περιφερειακότητά της. Η βασική κατεύθυνση της Συνολικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής της ΠΒΑ είναι η ενδυνάμωση & η λειτουργική διασύνδεση των παραγωγικών δραστηριοτήτων της, για μία ανταγωνιστική, εξωστρεφή, καινοτόμα αειφόρο οικονομία, συνδεδεμένοι όλοι οι τομείς της οικονομίας στο πλαίσιο της αλυσίδας αξιών ανά νησί, με έμφαση στην εμβάθυνση & διεύρυνση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης για το παραγωγικό μετασχηματισμό & τη κοινωνική συνοχή της Περιφέρειας. Ως μέρος της συνολικής αναπτυξιακής στρατηγικής της ΠΒΑ, η στρατηγική του Προγράμματος, έχει ως στόχο την ενδυνάμωση της «τοπικότητας» του σχεδιασμού & της εφαρμογής του, με τη μέγιστη δυνατή σχετική κινητοποίηση όλου του δυναμικού των νησιών, καθώς & την ενδυνάμωση της οικονομικής & κοινωνικής συνοχής. Οι ευκαιρίες βελτίωσης της αναπτυξιακής θέσης της ΠΒΑ, προσδιορίζονται στις παρακάτω παρεμβάσεις, οι οποίες αποτελούν σημαντικές προκλήσεις & στρατηγική της ΠΒΑ:

- Ενίσχυση & διαφοροποίηση της παραγωγικής βάσης & της περιφερειακής οικονομίας προσανατολισμένη στη καινοτομία & στην ένταση γνώσης
- Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής & της Τοπικής Ανάπτυξης
- Η θωράκιση του ευαίσθητου φυσικού περιβάλλοντος & της σπάνιας βιοποικιλότητάς της
- Η ενσωμάτωση στην αναπτυξιακή της διαδικασία των οριζόντιων πολιτικών για τη προώθηση της γαλάζιας οικονομίας, της διασυννοριακής / διακρατικής / διαπεριφερειακής συνεργασίας, τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές & των στρατηγικών για τη θαλάσσια λεκάνη
- Η μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας με παράλληλη αντικατάσταση των ρυπογόνων πηγών ενέργειας με ΑΠΕ
- Η πρόληψη & η αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής & η αποτελεσματικότερη διαχείριση των κινδύνων.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Το αναπτυξιακό όραμα της ΠΔΕ συνοψίζεται στην υλοποίηση μιας ολιστικής στρατηγικής για τον μετασχηματισμό της σε μία δίκαιη, έξυπνη και ανταγωνιστική Ευρωπαϊκή Περιφέρεια, που θα αποτελεί υπερτοπικό κόμβο

A/A	Προτεραιότητα Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας	42.539.829	7.507.029	50.046.858
2	Περιβάλλον και Ανθεκτικότητα	67.627.421	11.934.251	79.561.672
3	Βελτίωση μεταφορικών υποδομών και συνδεσιμότητας	24.542.209	4.330.979	28.873.188
4α	Υποδομές ενίσχυσης της Κοινωνικής Συνοχής για χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη	49.084.418	8.661.957	57.746.375
4β	Δράσεις ενίσχυσης της Κοινωνικής Συνοχής και αντιμετώπισης της φτώχειας	57.991.184	10.233.739	68.224.923
5	Ολοκληρωμένες Χωρικές Παρεμβάσεις	86.912.147	15.337.438	102.249.585
6α	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	4.420.989	780.175	5.201.164
6β	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ	1.798.289	317.346	2.115.635
Σύνολο Προγράμματος		334.916.486	59.102.914	394.019.400

τεχνολογίας, καινοτομίας, έρευνας και δημιουργικότητας, υπόδειγμα κοινωνικής αλληλεγγύης και συνοχής, τόπο ανάδειξης ολυμπισμού, εθελοντισμού και πολιτισμού.

Η ΠΔΕ επιδιώκει να καταστεί φορέας λήψης αποφάσεων και υλοποίησης δίκαιων πολιτικών, με αξιοποίηση των διαθέσιμων τεχνολογικών εργαλείων και βελτίωση της διοικητικής ετοιμότητάς της. Κορυφαία προτεραιότητα είναι η διασφάλιση της συνοχής σε όλους τους τομείς πολιτικής. Επιπλέον, η ΠΔΕ οραματίζεται να καταστεί κόμβος τεχνολογίας, καινοτομίας και δημιουργικότητας, αξιοποιώντας τα ισχυρά χαρακτηριστικά της, όπως το υφιστάμενο ερευνητικό και παραγωγικό δυναμικό, η δημιουργική της βιομηχανία και οι αρχές και τα εργαλεία της 4ης βιομηχανικής επανάστασης. Στρατηγικοί Στόχοι του Προγράμματος είναι:

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην παραγωγή, ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας με όρους καινοτομίας, εξωστρέφειας και ψηφιακής ενίσχυσης
- Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αντιμετώπιση και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενίσχυση της ενεργειακής αυτάρκειας και της κυκλικής οικονομίας
- Ενίσχυση της κινητικότητας στην Περιφέρεια
- Ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής στην Περιφέρεια
- Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Η Περιφέρεια που βρίσκεται σε αναπτυξιακή πτώση, που απειλείται επιπλέον από την εξάρτηση σε ποσοστό άνω του 30% της οικονομίας της από τις δραστηριότητες εξόρυξης ορυκτών καυσίμων και παραγωγής ενέργειας. Και αυτό ενώ η ΔΜ διαθέτει ένα φυσικό πλεονέκτημα στα ορεινά και λιμναία οικοσυστήματα και στη βιοποικιλότητα

A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπ/σμός
1	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στην παραγωγή, ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας με όρους καινοτομίας, εξωστρέφειας και ψηφιακής ενίσχυσης	60.183.782	10.620.668	70.804.450
2	Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, αντιμετώπιση και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενίσχυση της ενεργειακής αυτάρκειας και της κυκλικής οικονομίας	107.838.320	19.030.292	126.868.612
3	Ενίσχυση της κινητικότητας	47.634.874	8.406.155	56.041.029
4A	Ενίσχυση υποδομών στο πλαίσιο της κοινωνικής συνοχής	78.269.747	13.812.309	92.082.056
4B	Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας	135.523.143	23.915.849	159.438.992
5	Ενίσχυση της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις	95.663.025	16.881.711	112.544.736
6	Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ	6.199.685	1.094.063	7.293.748
7	Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ+	2.867.542	506.037	3.373.579
Σύνολο Προγράμματος		534.180.118	94.267.084	628.447.202

τα που συνιστούν ένα αξιοποιήσιμο τουριστικό δυναμικό, διαθέτει παραγωγική παράδοση σε προϊόντα ποιότητας (γούνα, κρόκος και αρωματικά φυτά, γαλακτοκομικά, καλλιέργεια και επεξεργασία προϊόντων ΠΟΠ), ενίοτε υψηλής προστιθέμενης αξίας. Με βάση τα παραπάνω η ΔΜ, στρατηγικά και παρά τις όποιες δυσκολίες, μπορεί να αντιμετωπίσει την πρόκληση της μετάβασης ως μια αναπτυξιακή ευκαιρία που θα μπορούσε να την αποκαταστήσει μελλοντικά σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο στην αναπτυξιακή θέση που ήταν πριν το 2009.

Το παραπάνω πλαίσιο αποτυπώνει την ανάγκη για ριζικές παρεμβάσεις, απαιτεί επίμονη επενδυτική προσπάθεια για να αναστρέψει τις ιδιαίτερα αρνητικές τάσεις και ορίζει στη νέα αναπτυξιακή προσπάθεια το εξής όραμα: Η ανάγκη για ριζικές παρεμβάσεις και για ανατροπή των ιδιαίτερα ισχυρών αρνητικών τάσεων απαιτεί επίμονη επενδυτική και αναπτυξιακή προσπάθεια με το εξής όραμα: Διαμόρφωση ενός νέου, ενισχυμένου και διακριτού ρόλου της ΔΜ στο εθνικό και διεθνές περιβάλλον με επίκεντρο τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης μέσω:

- του οικονομικού μετασχηματισμού της περιφερειακής οικονομίας με όρους βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας,
- της στήριξης της καθαρής ενέργειας και της πράσινης βιώσιμης ανάπτυξης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών περιοχών και των περιοχών υπαίθρου και
- της δημιουργίας υψηλού επιπέδου κοινωνικής συνοχής.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

Η δυναμική, εξωστρεφής και αιφορική ανάπτυξη της Ηπείρου, εστιασμένη στην μοναδικότητα, το περιβάλλον

A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Ενίσχυση του παραγωγικού και οικονομικού μετασχηματισμού της Περιφέρειας	34.000.000	6.000.000	40.000.000
2	Στήριξη της καθαρής ενέργειας και της πράσινης αιεφορίας ανάπτυξης	67.627.421	11.934.251	79.561.672
3	Βελτίωση της διασυνδεσιμότητας της Περιφέρειας	33.082.038	5.838.007	38.920.045
4A	Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας	49.084.418	8.661.957	57.746.375
4B	Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας	84.989.089	14.998.075	99.987.164
5	Ολοκληρωμένη χωρική Ανάπτυξη των αστικών περιοχών και της υπαίθρου	59.992.067	10.586.836	70.578.903
6	Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ	4.420.989	780.175	5.201.164
7	Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ+	1.798.289	317.346	2.115.635
Σύνολο Προγράμματος		334.994.311	59.116.647	394.110.958

και την ιστορία, ώστε να καταστεί ελκυστικός προορισμός για καινοτόμο επιχειρηματικότητα και τουριστική προσέλκυση επισκεπτών από όλο τον κόσμο καθώς και ένα σύγχρονο ενεργειακό, επιχειρηματικό, μεταφορικό κέντρο της χώρας και πύλη εισόδου της Δυτικής Ευρώπης. Για την επίτευξη του Αναπτυξιακού Οράματος, διαμορφώνεται ένα συνεκτικό πλέγμα πέντε Στρατηγικών στόχων:

- Ενίσχυση και διαφοροποίηση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας
- Προώθηση της αιεφορίας, της ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης των φυσικών πόρων – Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής
- Ενίσχυση της κινητικότητας
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας
- Στήριξη της βιώσιμης και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπ/σμός
1	Ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας μέσω της αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας	45.989.005	8.115.707	54.104.712
2a	Προώθηση της αιεφορίας και αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής	62.485.725	11.026.893	73.512.618
2b	Προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων της Περιφέρειας – Προσαρμογή στην κλιματική Αλλαγή – Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων	10.625.000	1.875.000	12.500.000
3	Ενίσχυση της κινητικότητας	32.057.118	5.657.139	37.714.257
4a	Ενίσχυση υποδομών στο πλαίσιο της κοινωνικής συνοχής	47.539.236	8.389.277	55.928.513
4b	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού	91.880.097	16.214.135	108.094.232
5	Στήριξη της βιώσιμης και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης	64.856.289	11.445.228	76.301.517
6a	Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ	1.944.096	343.076	2.287.172
6b	Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ	4.779.447	843.432	5.622.879
Σύνολο Προγράμματος		362.156.013	63.909.887	426.065.900

Ο Στρατηγικός Στόχος του Προγράμματος Θεσσαλία 2021-2027 είναι «Η Ενίσχυση της καινοτομίας & εξωστρέφειας του παραγωγικού συστήματος & η μετάβαση της οικονομίας σε ένα μοντέλο αειφόρου & χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης με σύμμαχο τη φύση».

Στο πλαίσιο αυτής της στρατηγικής, το Πρόγραμμα Θεσσαλία 2021-2027 θέτει ως Στρατηγικές προτεραιότητες:

- Την ανάπτυξη ενός σύγχρονου, εξωστρεφούς & καινοτόμου παραγωγικού συστήματος,
- Την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος & την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής,
- Την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής & των κοινωνικών υποδομών.
- Την ενίσχυση των μεταφορικών υποδομών.
- Την περαιτέρω προστασία & ανάδειξη των πολιτιστικών και τουριστικών πόρων.
- Τη βιώσιμη ανάπτυξη των αστικών κέντρων.
- Την ενίσχυση της χωρικής συνοχής & της ενδογενούς ανάπτυξης.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

Το αναπτυξιακό όραμα της ΠΙΝ, που είναι να καταστούν τα «Ιόνια Νησιά: Ελκυστικός Προορισμός, Βιώσιμος Τόπος, Ανθεκτική Περιφέρεια». Για την προσέγγισή του, ορίζονται σχετικοί Στρατηγικοί Στόχοι:

- Εμπλουτισμός του παραγωγικού συστήματος & προτύπου στην κατεύθυνση της «έξυπνης εξειδίκευσης»
- Διαμόρφωση συνθηκών Ανθεκτικότητας του παραγωγικού συστήματος

A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας	59.785.706	10.550.419	70.336.125
2	Περιβάλλον και Ανθεκτικότητα	95.043.943	16.772.461	111.816.404
3	Βελτίωση μεταφορικών υποδομών και συνδεσιμότητας	34.491.753	6.086.780	40.578.533
4α	Υποδομές ενίσχυσης της Κοινωνικής Συνοχής για χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη	68.983.507	12.173.561	81.157.068
4β	Δράσεις ενίσχυσης της Κοινωνικής Συνοχής και αντιμετώπισης της φτώχειας	119.444.125	21.078.375	140.522.500
5	Ολοκληρωμένες χωρικές παρεμβάσεις	84.313.174	14.878.796	99.191.970
6α	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	6.213.281	1.096.462	7.309.743
6β	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ	2.527.325	445.999	2.973.324
Σύνολο Προγράμματος		470.802.814	83.082.853	553.885.667

- Διασφάλιση βασικών προϋποθέσεων διαβίωσης κατοίκων & επισκεπτών
- Βιώσιμη αντιμετώπιση φυσικών & ανθρωπογενών πιέσεων στο νησιωτικό οικοσύστημα
- Αξιοποίηση του πλεονάσματος δεξιοτήτων για αναβάθμιση της Αγοράς Εργασίας
- Δημιουργία συνθηκών κοινωνικής Ανθεκτικότητας, με γνώμονα την παροχή «ίσων ευκαιριών»
- Προώθηση ολοκληρωμένων χωρικών πολιτικών ενδογενούς ανάπτυξης, μέσω τοπικών στρατηγικών.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Η Κεντρική Μακεδονία έχει ανάγκη από παραγωγικό, ανταγωνιστικό, αειφορικό επαναμετασχηματισμό για να εξασφαλιστούν η αντιστροφή των συνεπειών της κρίσης, η κοινωνική και χωρική συνοχή και η σημαίνουσα θέση της στον διεθνή χώρο.

Ως στρατηγικοί στόχοι υιοθετούνται οι εξής:

- Υποστήριξη της παραγωγικής ανασυγκρότησης με αναβάθμιση προς κλάδους και προϊόντα υψηλότερης προστιθέμενης αξίας διεθνών προοπτικών, αξιοποίηση καινοτομίας για αύξηση της παραγωγικότητας
- Απεξάρτηση του τουρισμού από τη διεθνή συγκυρία με επικέντρωση σε υψηλής ποιότητας ζήτηση, διεύρυνση προϊόντος, άμβλυση εποχικότητας, σύνδεση τουριστικής βιομηχανίας, πολιτισμού και εναλλακτικού τουρισμού
- Ανάπτυξη συνεργιών πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα

A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας & του ψηφιακού μετασχηματισμού	26.792.578	4.728.102	31.520.680
2	Προστασία του Περιβάλλοντος, Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής	45.949.739	8.108.778	54.058.517
2Α	Προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	3.400.000	600.000	4.000.000
3	Βελτίωση της συνδεσιμότητας της Π-ΑΜΘ	22.159.179	3.910.444	26.069.623
4Α	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών	35.818.359	6.320.887	42.139.246
4Β	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και του ανθρώπινου δυναμικού	62.019.065	10.944.541	72.963.606
5	Προώθηση της βιώσιμης και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης	43.777.994	7.725.529	51.503.523
6Α	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	1.312.265	231.577	1.543.842
6Β	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ	3.226.127	569.317	3.795.444
Σύνολο Προγράμματος		181.123.976	11.176.118	192.300.094

- Αντιμετώπιση των δυσμενών κοινωνικών και δημογραφικών συνθηκών, μείωση χρόνιας ανεργίας και υποαπασχόλησης, αναβάθμιση ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού για παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών βασισμένων στη γνώση, κάλυψη αναγκών σε υποδομές και υπηρεσίες παιδείας, υγείας, καταπολέμησης φτώχειας και αποκλεισμού
- Εξασφάλιση μόνιμων μέσων προστασίας του περιβάλλοντος και αντιμετώπισης των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής, ρύθμιση συγκρούσεων στις χρήσεις γης
- Αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της Θεσσαλονίκης, ανάπτυξη συνδυασμένων μεταφορών, εκσυγχρονισμός υποδομών, αναβάθμιση στον ενεργειακό χάρτη μέσω μεγάλων ενεργειακών έργων και αξιοποίησής τους με συμπληρωματικές υπηρεσίες.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Το πρόγραμμα «Κρήτη» 2021-2027 υιοθετεί τους τέσσερις αναπτυξιακούς στόχους του Στρατηγικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας για Ποιοτική Ανάπτυξη, Ενεργό Περιβαλλοντική Διαχείριση, Δυναμική Κοινωνική Συνοχή και Αποτελεσματική Διακυβέρνηση. Συγκροτείται από 8 προτεραιότητες:

- Προώθηση της Καινοτομίας και στήριξη της Επιχειρηματικότητας
- Στήριξη της πράσινης ανάπτυξης και μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα
- Ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής προσβασιμότητας
- Ενίσχυση της Κοινωνικής Δυναμικής και Κοινωνικής Συνοχής
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας

A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Παραγωγικός ανταγωνιστικός μετασχηματισμός της Κεντρικής Μακεδονίας	161.742.571	28.542.807	190.285.378
2	Στήριξη της πράσινης και αειφόρου ανάπτυξης στην Κεντρική Μακεδονία	247.114.250	43.608.398	290.722.648
3	Εξασφάλιση της διασυνδεσιμότητας της Κεντρικής Μακεδονίας	89.678.559	15.825.629	105.504.188
4A	Προώθηση της Κοινωνικής Συνοχής στην Κεντρική Μακεδονία – Παρέμβαση του ΕΤΠΑ	179.357.117	31.651.256	211.008.373
4B	Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Κεντρική Μακεδονία	310.554.727	54.803.776	365.358.503
5	Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στην Κεντρική Μακεδονία	219.214.254	38.684.869	257.899.123
6	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	9.854.796	1.733.082	11.593.878
7	Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ*	6.571.046	1.159.597	7.730.643
Σύνολο Προγράμματος		1.224.087.320	216.015.414	1.440.102.734

A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Προώθηση της Καινοτομίας και στήριξη της Επιχειρηματικότητας (ΕΤΠΑ)	50.793.785	8.963.610	59.757.395
2	Στήριξη της πράσινης ανάπτυξης και μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα (ΕΤΠΑ)	96.966.163	17.111.676	114.077.839
3	Ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής προσβασιμότητας (ΕΤΠΑ)	58.788.335	10.374.413	69.162.748
4	Ενίσχυση της Κοινωνικής Δυναμικής και Κοινωνικής Συνοχής (ΕΤΠΑ)	67.829.072	11.969.837	79.798.909
5	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας (ΕΚΤ+)	121.884.045	21.568.950	143.352.995
6	Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των Αστικών Κέντρων και της Υπαιθρου	76.912.304	13.572.760	90.485.064
7	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	4.250.000	750.000	5.000.000
8	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ	2.433.010	429.355	2.862.365
Σύνολο Προγράμματος		479.856.714	84.680.601	564.537.315

- Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των Αστικών Κέντρων και της Υπαιθρου

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Κεντρικός στόχος της ΠΝΑ είναι η «ενίσχυση και διαφοροποίηση του παραγωγικού συστήματός της, με την υιοθέτηση μιας στρατηγικής διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος, η διασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης και της αειφορίας των πόρων και η ενίσχυση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής προς όφελος των κατοίκων και των επισκεπτών της».

Για την επίτευξη του αναπτυξιακού οράματος, το Πρόγραμμα Νότιο Αιγαίο (ΠεΠ ΝΑ) 2021-2027, λαμβάνοντας υπόψη και τις ειδικές συστάσεις της ΕΕ του έτους 2020 για την Ελλάδα που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, υιοθετεί τους παρακάτω Στρατηγικούς Στόχους:

- Ενίσχυση & διαφοροποίηση παραγωγικού συστήματος
- Αποτελεσματική διαχείριση περιβάλλοντος και πόρων
- Βελτίωση περιφερειακής συνδεσιμότητας και ενίσχυση κινητικότητας
- Ενίσχυση κοινωνικής συνοχής και τόνωση αγοράς εργασίας
- Ενδυνάμωση χωρικής συνοχής και άμβλυση ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Ο στρατηγικός στόχος της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την ΠΠ 2021-2027 είναι η «Αειφόρος ενδογενής και

A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας	11.500.000	11.500.000	23.000.000
2	Περιβάλλον και Ανθεκτικότητα	32.000.000	32.000.000	64.000.000
3	Βελτίωση μεταφορικών υποδομών και συνδεσιμότητας	16.414.548	16.414.548	32.829.096
4	Υποδομές ενίσχυσης της Κοινωνικής Συνοχής και αντιμετώπισης της συνδεσιμότητας	20.000.000	20.000.000	40.000.000
5	Δράσεις ενίσχυσης της Κοινωνικής Συνοχής και αντιμετώπισης της φτώχειας	36.094.555	36.094.555	72.189.110
6	Ολοκληρωμένες Χωρικές Παρεμβάσεις	24.000.000	24.000.000	48.000.000
7	Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ	1.859.845	1.859.845	3.719.690
8	Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ	807.127	807.127	1.614.254
Σύνολο Προγράμματος		142.676.075	142.676.075	285.352.150

εξωστρεφής ανάπτυξη, με βάση την καινοτομία και τη διασφάλιση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής».

Στο πλαίσιο αυτό, υιοθετούνται οι εξής Στρατηγικοί Στόχοι:

- Μετασχηματισμός της οικονομίας της Περιφέρειας, μέσω της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και του παραγωγικού δυναμικού
- Αποτελεσματική διαχείριση του περιβάλλοντος και των πόρων της Περιφέρειας
- Βελτίωση της περιφερειακής συνδεσιμότητας και ενίσχυση της κινητικότητας
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τόνωση της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας
- Ενδυνάμωση της χωρικής συνοχής και άμβλυση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων της Περιφέρειας.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Το Περιφερειακό Πρόγραμμα της ΠΣΤΕ 2021-2027 εντάσσεται στο προγραμματικό πλαίσιο της περιόδου, όπως αυτό προσδιορίζεται από την έκδοση των αναμορφωμένων Κανονισμών των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) και εξειδικεύεται από τις στρατηγικές επιλογές του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ 2021-2027) και τις εθνικές και τομεακές αναπτυξιακές στρατηγικές της χώρας.

Η εκπόνηση του νέου Προγράμματος της ΠΣΤΕ επηρεάστηκε από τις πρόσφατες πυρκαγιές που έπληξαν την Βόρεια Εύβοια, οι οποίες επέφεραν σημαντικές καταστροφές στις περιοχές αυτές, προσδιορίζοντας ένα νέο

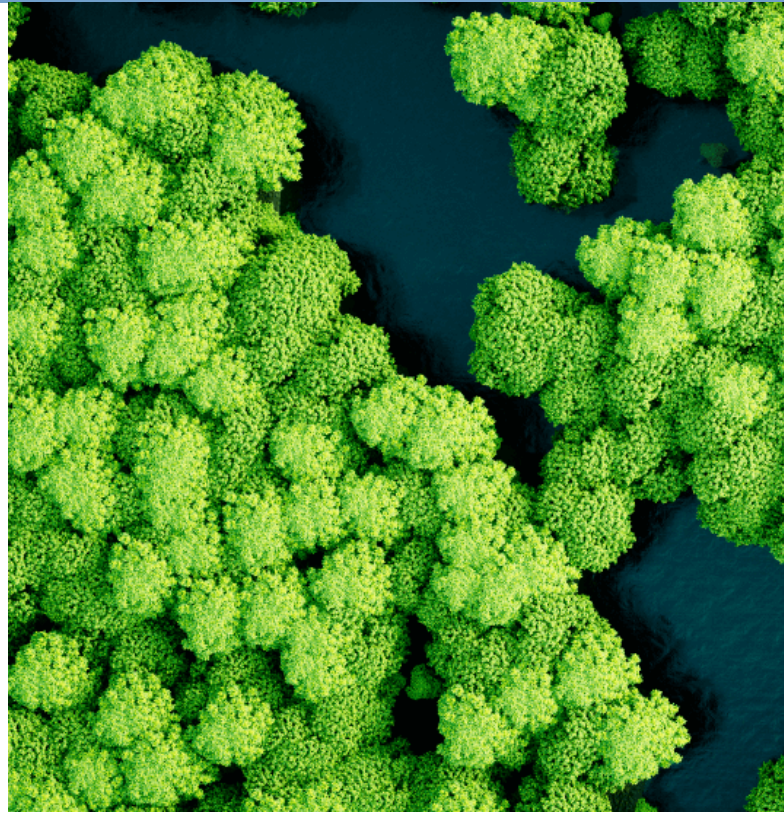
A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋπολογισμός
1	Μια πιο ανταγωνιστική και έμπνη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έμπνη οικονομικού μετασχηματισμού, καθώς και της περιφερειακής ψηφιακής διασυνδεσιμότητας	44.264.417	7.811.368	52.075.785
2	Αειφορική ανάπτυξη και βιώσιμη διαχείριση των πόρων της Περιφέρειας	70.369.073	12.418.072	82.787.145
3	Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας	25.537.164	4.506.559	30.043.723
4	Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής Ανάπτυξη και βελτίωση κοινωνικών υποδομών της Περιφέρειας	51.074.327	9.013.117	60.087.444
5	Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική Ένωση, Αντιμετώπιση της Φτώχειας και ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής της Περιφέρειας	88.434.593	15.506.105	104.040.698
5	Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιχώρων της Περιφέρειας	67.424.178	11.016.032	78.440.210
6	Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ	4.600.218	811.804	5.412.022
7	Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ	1.871.193	330.211	2.201.404
Γενικό Σύνολο		348.575.163	61.513.268	410.088.431

πλαίσιο διαμόρφωσης και εξειδίκευσης του νέου Προγράμματος.

Η στρατηγική η οποία υιοθετείται καλείται πλέον όχι μόνο να συμβάλει στους στόχους της Πολιτικής Συνοχής, αλλά παράλληλα να συμβάλει και στην αποκατάσταση και ανασυγκρότηση των πυρόπληκτων περιοχών, στο πλαίσιο ενός ευρύτερου εθνικού σχεδιασμού για την αντιμετώπιση των αποτελεσμάτων των πυρκαγιών.

A/A	Προτεραιότητες Προγράμματος	Συνεισφορά Ένωσης	Εθνική Συμμετοχή	Συνολικός Προϋ/σμός
1	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρεφούς της οικονομίας μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έμπνη μετασχηματισμού της	45.989.005	8.115.707	54.104.712
2	Διασφάλιση της περιβαλλοντικής αειφορίας, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων	73.110.725	12.901.893	86.012.618
3	Ενίσχυση της συνδεσιμότητας της περιφέρειας	26.532.118	4.682.139	31.214.257
4A	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσω από την αναβάθμιση των μηχανισμών και υποδομών για τη στήριξη της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της υγιονομικής περιβάλλοντος και της κοινωνικοοικονομικής ένταξης	53.064.236	9.364.277	62.428.513
4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσω από την αναβάθμιση των μηχανισμών και υπηρεσιών για τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της υγιονομικής περιβάλλοντος, της κοινωνικοοικονομικής ένταξης, της ισότητας των ευκαιριών και την αντιμετώπιση κινδύνων φτώχειας και αποκλεισμού	91.880.097	16.214.137	108.094.234
5	Ενίσχυση της χωρικής συνοχής στις αστικές περιοχές και την ενδοχώρα της περιφέρειας στερεάς Ελλάδας	64.856.289	11.445.228	76.301.517
6	Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ	4.779.447	843.432	5.622.879
7	Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ+	1.944.096	343.076	2.287.172
Σύνολο Προγράμματος		362.156.013	63.909.889	426.065.902

Η αναθεώρηση του πλαισίου πολιτικών της Ε.Ε. για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή δημιουργεί μια σειρά κρίσιμων προκλήσεων, από την εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας και την παραγωγικότητα των πόρων, μέχρι την οικολογική καινοτομία και τη διαχείριση αποβλήτων, που αλλάζουν ριζικά τον τρόπο αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, ενώ ταυτόχρονα αυξάνονται οι κίνδυνοι απώλειας της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Πρόοδος και προκλήσεις στην τοπική εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας

Η κλιματική φιλοδοξία της Ευρώπης συνοδεύεται από ένα ολοκληρωμένο πράσινο θεσμικό πλαίσιο με στόχους για την κλιματική ουδετερότητα, την πρόωθηση της κυκλικής οικονομίας, και την προστασία του περιβάλλοντος. Αυτό το πλαίσιο παρακολουθείται μέσω των εκθέσεων εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας λειτουργία χώρων ταφής και 50 εκατ. ευρώ για αναποτελεσματική διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων), όσο και πλήρη αξιοποίηση των περίπου 12 δισ. ευρώ του Ταμείου Ανάκαμψης που προορίζεται για σε κλιματικούς στόχους, μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Ο σχεδιασμός με τρόπο που να διασφαλίζει την όσο το δυνατόν ευρύτερη συμμετοχή των επιχειρήσεων στις διάφορες παροχές του προγράμματος αποτελεί κρίσιμη προϋπόθεση επιτυχίας.

Παράλληλα, η επένδυση στην ευαισθητοποίηση των πο-

λιτών και στη δημιουργία ζήτησης για πράσινα προϊόντα και υπηρεσίες. Η επιχειρηματικότητα στηρίζει την μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα. Όμως οι επιλογές που θα ακολουθήσει η Ε.Ε. θα πρέπει να διασφαλίζουν ίσους όρους ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων εντός και εκτός Ευρώπης, ενώ ειδικά μέριμνα θα πρέπει να ληφθεί για τις εξαγωγές.

Η διαρροή επενδύσεων από την Ε.Ε. είναι μια πραγματικότητα με οικονομικές αλλά και περιβαλλοντικές συνέπειες, αφού η παραγωγή μεταφέρεται σε χώρες με μεγαλύτερο ανθρακικό αποτύπωμα. Όμως η αποανθρακοποίηση της οικονομίας είναι μια μακρά, τεχνικά σύνθετη και ακριβή διαδικασία, η οποία πρέπει να διενεργηθεί με τρόπο που να διασφαλίζει την οικονομική και κοινωνική βιωσιμότητά της. Σε αυτή την κατεύθυνση, οι στόχοι και οι πολιτικές για το κλίμα είναι αναγκαίο να συνοδεύονται από αναλυτικές αξιολογήσεις κόστους, οφέλους και επιπτώσεων στην οικονομία, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία.

Εφαρμογή των περιβαλλοντικών πολιτικών στην Ευρώπη και την Ελλάδα

Η Ευρώπη είναι η πρώτη ήπειρος που θεσπίζει σταδιακά ένα πλήρες θεσμικό πλαίσιο για την μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα το 2050, εστιάζοντας μεταξύ άλλων στην ενεργειακή μετάβαση, τη μείωση εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου, την προώθηση της κυκλικής οικονομίας, τη μείωση της ρύπανσης και την προστασία της φύσης. Από το 2016, η Επιτροπή έχει δεσμευθεί να υποβάλλει τακτικά, εκθέσεις για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην Ε.Ε. (Environmental Implementation Review - EIR). Στις εκθέσεις αυτές αποτυπώνεται η πρόοδος των κρατών-μελών, και εντοπίζονται τυχόν καθυστερήσεις και οι κυριότερες αιτίες για την ελλιπή εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

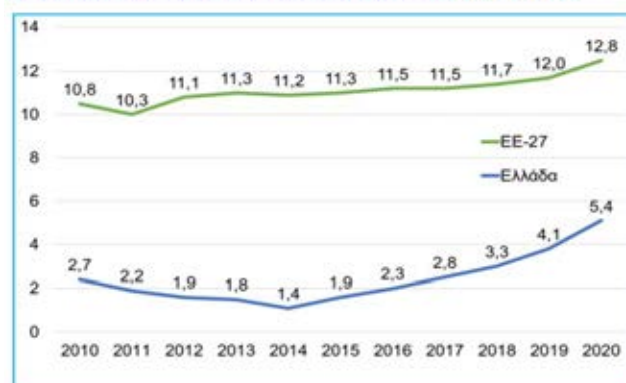
Στην τελευταία έκθεσή της για την Ελλάδα, (Σεπτέμβριος 2022), διαπιστώνεται μεταξύ άλλων ότι η χώρα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικά διαρθρωτικά προβλήματα όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων, την πρόοδο της κυκλικής οικονομίας, την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών περιβαλλοντικών ελέγχων, καθώς επίσης και ελλείψεις στο χρηματοδοτικό πλαίσιο. Ταυτόχρονα, η έκθεση σημειώνει ότι, αν και το δίκτυο Natura 2000 είναι πλήρες, δεν έχουν ακόμα προσδιοριστεί οι ειδικοί ανά τόπο στόχοι και τα μέτρα διατήρησης. Το παρόν δελτίο αναδεικνύει τα πεδία προς βελτίωση, όπως καταγράφονται στην εν λόγω έκθεση της Ε.Ε., περιλαμβάνοντας τις προτάσεις του Συμβουλίου ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη σε κάθε ένα από αυτά.

Ανάγκη επιτάχυνσης προς την κυκλική οικονομία

Στην κυκλική οικονομία, επίκεντρο είναι η αποδοτική χρήση των πεπερασμένων φυσικών πόρων του πλανήτη, για παραγωγή προϊόντων σχεδιασμένων ώστε να μπορούν να παραμένουν εντός της οικονομίας για όσο το δυνατόν περισσότερο χρονικό διάστημα και όταν απορριφθούν να δημιουργήσουν το μικρότερο δυνατό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Η χώρα μας, τα τελευταία χρόνια έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο σε επίπεδο πολιτικών και ρυθμιστικού πλαισίου, με την υιοθέτηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Κυκλική Οικονομία το 2018 και την έγκριση του Σχεδίου Δράσης (Οδικού Χάρτη) το 2021, καθώς και με επιμέρους παρεμβάσεις, όπως ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για τη διαχείριση αποβλήτων. Ωστόσο, σε επίπεδο πρακτικής

Δ1: Ποσοστό κυκλικής χρήσης υλικών
(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Επισκόπηση της εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Πολιτικής στην Ελλάδα, Σεπ. 2022](#))

εφαρμογής, η κυκλική οικονομία στην Ελλάδα υστερεί σημαντικά, με μία από τις βασικές αδυναμίες να παραμένει το υψηλό ποσοστό ταφής αποβλήτων.

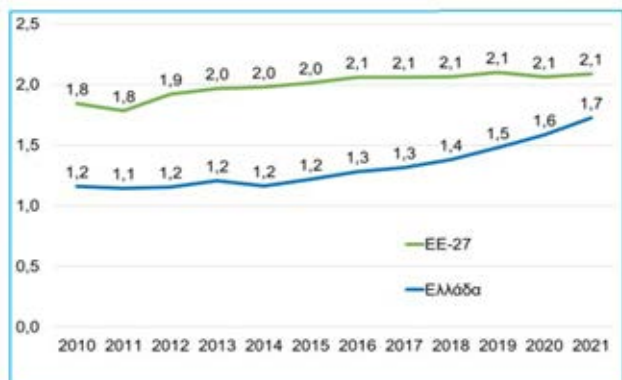
Ειδικότερα, η κυκλική χρήση υλικών ανήλθε σε 2,4% το 2016 και σε 5,4% το 2020, σε σύγκριση με 12,8% κατά μέσο όρο στην Ε.Ε. (Δ1).

Τα ποσοστά αυτά καταδεικνύουν ότι το μερίδιο των δευτερογενών υλικών που επανεισάγεται στην οικονομία είναι πολύ μικρό. Ταυτόχρονα, η παραγωγικότητα των πόρων, ένας δείκτης που εκφράζει πόσο αποτελεσματικά χρησιμοποιεί η οικονομία τους υλικούς πόρους για την παραγωγή πλούτου, αν και βελτιώνεται σταθερά την τελευταία δεκαετία, εξακολουθεί να υπολείπεται στην Ελλάδα (1,77 ευρώ ανά kg έναντι 2,09 ευρώ ανά kg κατά μέσο στην Ε.Ε., (Δ2)).

Ως προς την οικολογική καινοτομία, την ανάπτυξη δηλαδή καινοτόμων προϊόντων, υλικών, υπηρεσιών και διεργασιών που προστατεύουν το περιβάλλον και αξιοποιούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους διαθέσιμους πόρους, η Ελλάδα κατέλαβε την 17η θέση το 2021, καταγράφοντας χαμηλότερες επιδόσεις από τον μέσο όρο της Ε.Ε. και στις πέντε συνιστώσες του δείκτη (δραστηριότητες οικολογικής καινοτομίας, εκροές οικολογικής καινοτομίας, κοινωνικοοικονομικά αποτελέσματα, εισροές οικολογικής καινοτομίας και αποτελέσματα αποδοτικής χρήσης των πόρων).

Είναι κρίσιμο να δοθεί προτεραιότητα στο σχεδιασμό δράσεων εθνικού χαρακτήρα, όπως το εθνικό σχέδιο για τη βιομηχανική συμβίωση και το αντίστοιχο για τη μείωση της σπατάλης τροφίμων, και η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου καταγραφής των μεγεθών της κυκλικής οικονομίας (σύσταση Παρατηρητηρίου) για την παρακολούθηση της πορείας μετάβασης και τον έγκαιρο εντοπισμό αδυναμιών και καθυστερήσεων. (Δ3)

Δ2: Παραγωγικότητα πόρων
(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Επισκόπηση της εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Πολιτικής στην Ελλάδα, Σεπ. 2022)

Σταθερά χαμηλή η εθνική επίδοση στην διαχείριση αποβλήτων

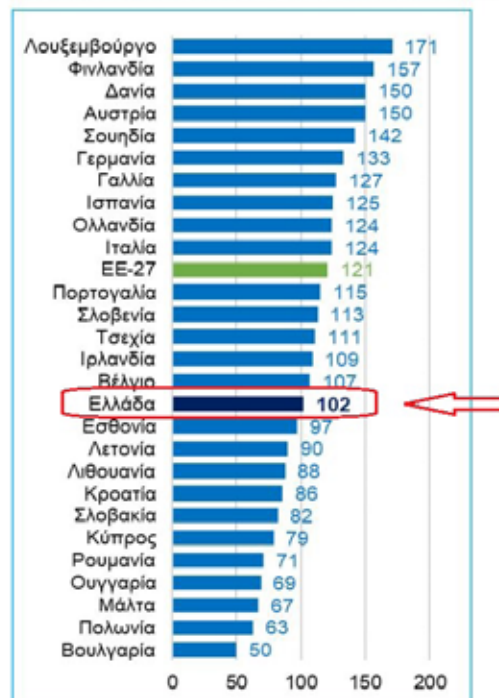
Με την ψήφιση του Νόμου 4819/2021 η Ελλάδα έχει αναθεωρήσει το ρυθμιστικό πλαίσιο διαχείρισης αποβλήτων, ώστε να συμβαδίζει με τις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία και να υποστηρίξει τους φιλόδοξους στόχους του Εθνικού Σχεδίου για τη Διαχείριση Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) που υιοθετήθηκε το 2020.

Το ΕΣΔΑ προβλέπει, μεταξύ άλλων, ελαχιστοποίηση της υγειονομικής ταφής αστικών στερεών αποβλήτων (ΑΣΑ) στο 10% έως το 2030 -πέντε έτη νωρίτερα από ό,τι απαιτεί η Ε.Ε.-, καθιέρωση ρευμάτων χωριστής συλλογής για τουλάχιστον 10 υλικά, οργάνωση Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ) για νέα ρεύματα αποβλήτων και δημιουργία νέων μονάδων διαλογής και επεξεργασίας αποβλήτων και ενεργειακής αξιοποίησης των υπολειμμάτων επεξεργασίας αποβλήτων και απορριμματογενών καυσίμων.

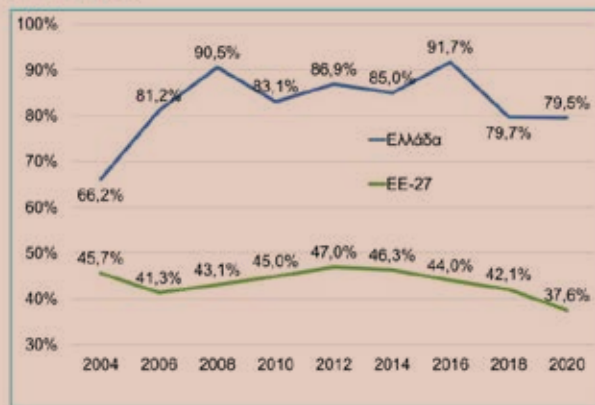
Η επίτευξη των φιλόδοξων στόχων που έχουν τεθεί, εντείνει την ανάγκη επιτάχυνσης αλλά και αποτελεσματικότητας ώστε να βελτιωθούν οι διαχρονικά χαμηλές επιδόσεις της Ελλάδας στον τομέα των αποβλήτων.

Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, το 80% περίπου των αστικών αποβλήτων καταλήγει σε ταφή (Δ4), ποσοστό

Δ3: Οικολογική καινοτομία και προϊόντα με οικολογικό σήμα
(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Eco-innovation Scoreboard 2021)

Δ4: Ποσοστό υγειονομικής ταφής/διάθεσης αστικών αποβλήτων
(Eurostat, 2020)

Ευρωπαϊκές κυρώσεις για τα απορρίμματα

Σύμφωνα με την ΕΕ, στην Ελλάδα εξακολουθεί να λειτουργεί μεγάλος αριθμός χώρων υγειονομικής ταφής που είναι παράνομοι ή δεν πληρούν τα πρότυπα. Παράλληλα, 17 τέτοιοι χώροι έχουν κλείσει, χωρίς να έχουν ακόμα αποκατασταθεί. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, με δύο αποφάσεις του, έχει καταδικάσει την Ελλάδα, η οποία έχει καταβάλει πρόστιμα ύψους 66,5 εκατ. ευρώ για αυτές τις παραβάσεις.

Η χώρα έχει καταδικαστεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για την αναποτελεσματική διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων και έχει καταβάλει μέχρι σήμερα πρόστιμα ύψους 49,6 εκατ. ευρώ.

Περαιτέρω πρόοδος, π.χ. ως προς τους εναπομείναντες παράνομους χώρους υγειονομικής ταφής θα είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθεί χωρίς την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων επεξεργασίας αποβλήτων, ενώ πρέπει να ενταθούν και οι προσπάθειες για τη δημιουργία επαρκούς δικτύου εγκαταστάσεων για την αποτελεσματική διαχείριση του συνόλου των επικίνδυνων αποβλήτων.

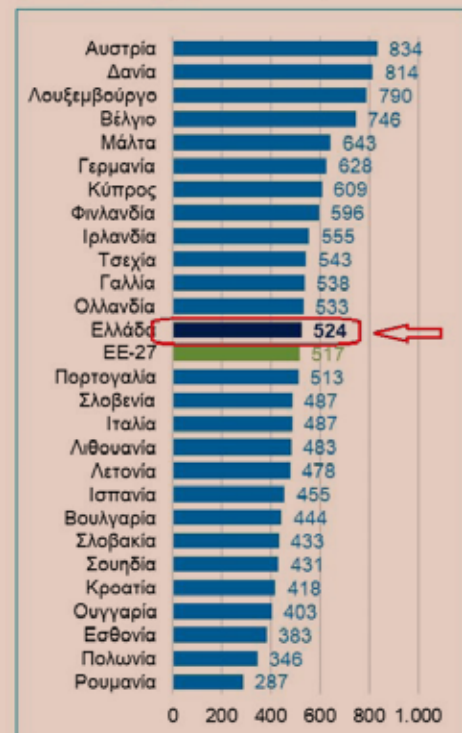
Η χώρα δεν διαθέτει επαρκείς εγκαταστάσεις επεξεργασίας και χωριστή συλλογή για γυαλί και βιοαποδομήσιμα απόβλητα. Τα περισσότερα οργανικά απόβλητα απορρίπτονται σε χώρους υγειονομικής ταφής χωρίς προηγουμένως να έχουν σταθεροποιηθεί. Έχει σημειωθεί αμελητέα πρόοδος την τελευταία δεκαετία όσον αφορά την αύξηση του ποσοστού ανακύκλωσης, με το ποσοστό των αστικών αποβλήτων που ανακυκλώνεται να ανέρχεται σε μόλις 21% το 2019 (Δ6), τη στιγμή που ο μέσος όρος στην Ε.Ε. είναι 48% και ο στόχος για το 2025 στο 55%.

Η ανεπάρκεια του δικτύου εγκαταστάσεων χωριστής συλλογής, επεξεργασίας, ανακύκλωσης αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους ανασταλτικούς παράγοντες για τη δημιουργία πραγματικής αγοράς για την κυκλική οικονομία. Ενδεικτικά, τα οργανικά απόβλητα συνεχίζουν να αποτελούν το ποσοτικά κυρίαρχο ρεύμα των αστικών αποβλήτων (44,3% βάσει στοιχείων ΕΣΔΑ) αφού και δεν έχουν διαχωριστεί και η χώρα καταλαμβάνει, σύμφωνα με διαθέσιμες μετρήσεις επεξεργασίας IOBE, την 4η χειρότερη θέση στην Ε.Ε. ως προς την απόρριψη τροφίμων ανά κάτοικο.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι και η τόνωση της ζήτησης σε δευτερογενή προϊόντα και υπηρεσίες κυκλικής οικονομίας. Οι πράσινες δημόσιες προμήθειες με τη διεύρυνση της υποχρεωτικής εφαρμογής πράσινων κριτηρίων σε κατηγορίες έργων με προοπτικές στη δημιουργία πράσινης αγοράς, όπως τα έργα οδοποιίας, υποδομών και κτιριακών υποδομών, αποτελούν σημαντικό πεδίο προς την κατεύθυνση αυτή. Συμπληρωματικά, απαιτείται η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου προδιαγραφών για τα υλικά αυτά. Καθοριστικό ρόλο για την μετάβαση στην κυκλική οικονομία θα διαδραματίσει η απαραίτητη μεταστροφή κρίσιμης μάζας καταναλωτών προς την υιοθέτηση ορθών πρακτικών διαχείρισης αποβλήτων και την επιλογή προϊόντων και υπηρεσιών συμβατών με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας.

Σε αυτή την κατεύθυνση, οι προτεραιότητες του εθνικού σχεδιασμού πρέπει να περιλαμβάνουν: την υλοποίηση εκτεταμένων προγραμμάτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών, τόσο σε κεντρικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, καθώς και την ενίσχυση της δέσμευσης σε κρίσιμα μέτρα διαχείρισης αποβλήτων που δεν μπορούν να υλοποιηθούν χωρίς ευρεία συμμετοχή της κοινωνίας, όπως η ορθή εφαρμογή της Διαλογής στην Πηγή, το «πληρώνω όσο πετάω», και το νέο σύστημα εγγυοδοσίας για τις φίλες ποτών.

Δ5: Παραγόμενα αστικά απόβλητα
(Eurostat, 2020) (Kg ανά κάτοικο)

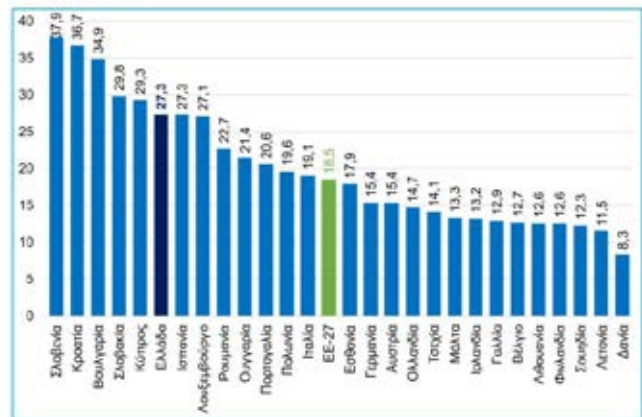
που αποτελεί την τρίτη χειρότερη επίδοση σε επίπεδο Ε.Ε. και απέχει πολύ από τον στόχο του 10% υγειονομική ταφή μέχρι το 2030. Η επιβολή του θεομοθετημένου τέλους υγειονομικής ταφής, όπως ισχύει σε 23 χώρες στην Ε.Ε., πρέπει να εφαρμοστεί σύμφωνα με τις προβλέψεις του Νόμου 4819/2021, με στόχο να συμβάλλει στο να καταστεί η ταφή ακριβότερη της επεξεργασίας – διαχείρισης. Σημειώνεται, ότι το πρόβλημα εντοπίζεται στη διαχείριση αστικών αποβλήτων και όχι στην παραγωγή τους (Δ4).

Ασαφές πλαίσιο διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών

Ο φυσικός πλούτος της Ελλάδας αποτελεί σημαντικό εθνικό κεφάλαιο, ιδιαίτερης και χαρακτηριστικής ποικιλομορφίας, με εθνική και παγκόσμια αξία. Συγκεκριμένα:

- φιλοξενεί 89 τύπους οικοτόπων και 296 είδη που καλύπτονται από την Οδηγία για τους οικοτόπους και πληθυσμούς 160 ειδών πτηνών που απαριθμούνται στο παράρτημα I της Οδηγίας για τα πτηνά,
- έχει χαρακτηρίσει 446 τόπους Natura 2000, στους οποίους περιλαμβάνονται 265 τόποι κοινοτικής σημασίας (ΤΚΣ) βάσει της οδηγίας για τους οικοτόπους και 207 ζώνες ειδικής προστασίας (ΖΕΠ) βάσει της οδηγίας για τα άγρια πτηνά,
- το 27,3% της χερσαίας έκτασης καλύπτεται από το δίκτυο Natura 2000 (κάλυψη στην Ε.Ε. 18,5%, Δ7), με τις ζώνες ειδικής προστασίας (που ταξινομούνται βάσει της οδηγίας για τα πτηνά) να καλύπτουν το 21% (κάλυψη στην Ε.Ε. 12,8 %) και τους τόπους κοινοτικής σημασίας (που ταξινομούνται βάσει της οδηγίας για τους

Δ7: Ποσοστό κάλυψης χερσαίων προστατευόμενων περιοχών (Eurostat, 2020)

οικοτόπους) να καλύπτουν το 16,6 % (κάλυψη στην Ε.Ε. 14,2%) της ελληνικής επικράτειας,

- το 19,6% της συνολικής θαλάσσιας έκτασης της χώρας, καλύπτεται από το δίκτυο Natura 2000
- η Ελλάδα προστατεύει νομίμως το 35,2% των χερσαίων περιοχών της (κάλυψη 26% στην Ε.Ε. των 27) και το 4,62% των θαλάσσιων περιοχών της (κάλυψη 12% στην Ε.Ε. των 27).

Ωστόσο, παρατηρούνται μεγάλες καθυστερήσεις ως προς τα σχέδια διαχείρισης και τον ορισμό των επιτρεπόμενων και απαγορευμένων δραστηριοτήτων. Τον Απρίλιο του 2021, εγκρίθηκαν εθνικοί στόχοι διατήρησης για τους οικοτόπους και τα είδη για τα οποία υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία, όμως, δεν έχουν ακόμα τεθεί σε εφαρμογή οι ειδικοί ανά τόπο στόχοι διατήρησης και μέτρα διατήρησης λόγω ανεπαρκών πρωτογενών δεδομένων.

Ειδικότερα, η Ε.Ε. σημειώνει ότι η Ελλάδα πρέπει να εκτελέσει την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (υπόθεση C-849/19, 2020) θεσπίζοντας όλα τα αναγκαία μέτρα για τον καθορισμό κατάλληλων στόχων διατήρησης και μέτρων διατήρησης για όλους τους τόπους κοινοτικής σημασίας που βρίσκονται στην επικράτειά της. Ο Νόμος 4685/2020 αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της κατάστασης με την ενσωμάτωση του συνόλου των πρώην Φορέων Διαχείρισης στον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ). Ο τελευταίος, θα είναι ο κεντρικός φορέας για τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών, ενώ σε αυτόν θα λειτουργούν 24 αποκεντρωμένες μονάδες διαχείρισης. Όμως, αυτό το νέο σύστημα διακυβέρνησης δεν έχει ακόμη καταστεί πλήρως λειτουργικό και, άρα, δεν μπορεί ακόμα να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητά του.

Καθοριστικό ρόλο για την μετάβαση στην κυκλική οικονομία θα διαδραματίσει η απαραίτητη μεταστροφή κρίσιμης μάζας καταναλωτών προς την υιοθέτηση ορθών πρακτικών διαχείρισης αποβλήτων και την επιλογή προϊόντων και υπηρεσιών συμβατών με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας

Οι σημαντικές καθυστερήσεις της χώρας μας αναφορικά με την ολοκληρωμένη διαχείριση και προστασία των περιοχών Natura, την επιτυχημένη ολοκλήρωση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ), καθώς και την κατάρτιση θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων, μέσω των οποίων θα καταστεί εφικτή η κατανομή των χρήσεων στο θαλάσσιο χώρο, έχουν επιπτώσεις και στην ορθολογική και ολοκληρωμένη ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στις περιοχές αυτές σύμφωνα και με τις απαιτήσεις των μελετών.

Στο πλαίσιο αυτό, δεδομένων και των ευρωπαϊκών κατευθυντήριων γραμμών σχεδιασμού και διαχείρισης σημαντικών τομέων δραστηριότητας στις περιοχές Natura, είναι σημαντικό οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης που θα θεσμοθετηθούν στις επιμέρους ζώνες μέσω προεδρικών διαταγμάτων, να εναρμονίζονται με τις σύγχρονες ευρωπαϊκές αλλά και διεθνείς πρακτικές προστασίας, διατήρησης και βιώσιμης ανάπτυξης.

Προς αυτή την κατεύθυνση, πρέπει να εκκινήσουν άμεσα ευρείες διαδικασίες διαβούλευσης σε σχέση με τις διατάξεις που αποσύρθηκαν κατά την ψήφιση του Νόμου 4964/2022, αναφορικά με το μεταβατικό πλαίσιο των νομίμως υφιστάμενων έργων και δραστηριοτήτων καθώς και αυτών υπό αδειοδότηση αλλά και των δυνατικών χρήσεων.

Οι μεγάλες προκλήσεις για τον στόχο “Κλιματική Ουδετερότητα 2050”

Κατά την τρέχουσα περίοδο, η αναθεώρηση του πλαισίου πολιτικών της Ευρώπης για τον μετριασμό και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή δημιουργεί μια σειρά κρίσιμων προκλήσεων. Μεταξύ αυτών, το πακέτο μέτρων Fit for 55 και ειδικότερα η αναθεώρηση του Συστήματος

Τήρηση προθεσμιών και απαιτήσεων περιβαλλοντικής νομοθεσίας

Παρά τις επιμέρους βελτιώσεις, οι καθυστερήσεις στην περιβαλλοντική αδειοδότηση, νέων ή και υφιστάμενων έργων παραμένουν σημαντικές, ενώ ο φόρτος των αδειοδοτούσων αρχών αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά από τις προβλέψεις του κλιματικού νόμου (Νόμος 4936/2022), γεγονός που καθιστά άμεση προτεραιότητα την λειτουργία ιδιωτών αξιολογητών, μέσω του μητρώου αξιολογητών ΜΠΕ. Για την ολοκλήρωση του ρυθμιστικού πλαισίου, αλλά και για την ανάγκη ενίσχυσης των ελέγχων εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας είναι επίσης απαραίτητο να ενεργοποιηθεί άμεσα ο θεσμός των ιδιωτών επιθεωρητών με την ολοκλήρωση του σχετικού νομοθετικού πλαισίου.

Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ) και η πρόταση εφαρμογής του Μηχανισμού Συνοριακής Προσαρμογής Άνθρακα, αποτελούν επιλογές που αλλάζουν ριζικά τον τρόπο αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής στην Ε.Ε., ενώ ταυτόχρονα αυξάνονται οι κίνδυνοι απώλειας της ανταγωνιστικότητας.

Στη βάση αυτή, οι επιλογές που θα ακολουθήσει η Ε.Ε. θα πρέπει να διασφαλίζουν ίσους όρους ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων εντός και εκτός Ευρώπης, ενώ ειδικά μέριμνα θα πρέπει να ληφθεί για τις εξαγωγές.

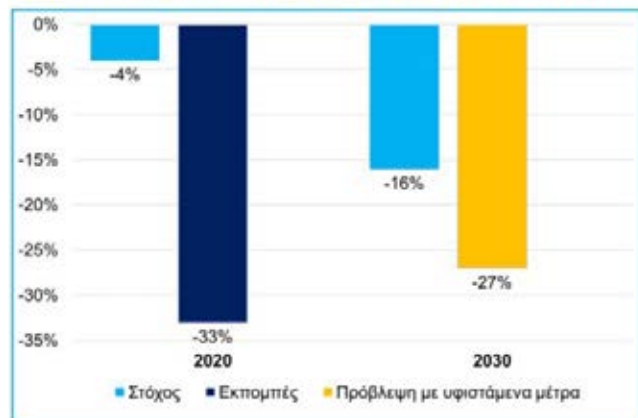
Σύμφωνα την Eurostat, από το 1990 έως το 2020, οι συνολικές εκπομπές Ατθ στην Ελλάδα μειώθηκαν κατά 30% (πολύ κοντά στον μέσο όρο της Ε.Ε.), φωτο8 ενώ οι εκπομπές που καλύπτονται από το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ) της Ε.Ε. μειώθηκαν κατά 53% (έναντι μείωσης 26% στην Ε.Ε.). φωτο9 Η εξέλιξη αυτή σχετίζεται έως έναν βαθμό και με τη μεγάλη πτώση της βιομηχανικής παραγωγής κατά την περίοδο 2007-2014 (-29% στην Ελλάδα έναντι -7,9% στην Ε.Ε.).

Για τις εκπομπές που δεν καλύπτονται από το ΣΕΔΕ (εκπομπές που εμπίπτουν στον Κανονισμό για τον Επιμερισμό των Προσπαθειών), σύμφωνα με την επισκόπηση της Ε.Ε. για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής 2022, η Ελλάδα εκτιμάται ότι υπερέβη σε μεγάλο βαθμό τον τρέχοντα στόχο της για το 2030.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ε.Ε., η Ελλάδα έχει ως στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στους τομείς εκτός ΣΕΔΕ (κτίρια, οδικές και εγχώριες θαλάσσιες μεταφορές, γεωργία, απόβλητα και μικρές βιομη-

Δ10: Εκπομπές που καλύπτονται από τον Κανονισμό Επιμερισμού των Προσπαθειών

(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Επισκόπηση της εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Πολιτικής στην Ελλάδα, Σεπ. 2022*)

χανίες) κατά 4% έως το 2020 και κατά 16% έως το 2030, σε σύγκριση με το 2005. Με βάση τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις της Ε.Ε. οι εκπομπές αυτών των τομέων μειώθηκαν κατά 33% το 2020 και αναμένεται να μειωθούν κατά 27% το 2030, υπερκαλύπτοντας τους στόχους που έχουν τεθεί. (Δ10)

Η πρόσφατη ψήφιση του εθνικού κλιματικού νόμου (Νόμος 4936/2022) και η υιοθέτηση του μακροπρόθεσμου στόχου για κλιματική ουδετερότητα το 2050, με ενδιάμεσους στόχους μείωσης των εκπομπών κατά 55% το 2030 και κατά 80% το 2040, θα αποτελέσει τη βάση διαμόρφωσης μελλοντικών πολιτικών και στρατηγικών και θα απαιτήσει σημαντικές επενδύσεις μέσω ιδιωτικών και δημόσιων κεφαλαίων.

Σε κάθε περίπτωση, είναι αναγκαίο οι πολιτικές για το κλίμα να συνοδεύονται από αναλυτική αξιολόγηση κόστους, οφέλους και επιπτώσεων στην οικονομία, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία. Βασικό ζητούμενο είναι η στάθμιση των περιβαλλοντικών στόχων με την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και με το κόστος για την κοινωνία.

Δ11: Άμεσες και έμμεσες περιβαλλοντικές επενδύσεις στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ στην Ελλάδα, 2014-2020

(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Επισκόπηση της εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Πολιτικής στην Ελλάδα, Σεπ. 2022*)

Μέσο	Πιστώσεις για το περιβάλλον (€ εκατ.)
Στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής (ΕΤΠΑ + ΤΣ)	3 306,7
<u>Άμεσες περιβαλλοντικές επενδύσεις</u>	<u>2 426,8</u>
νερό	1 159,7
απόβλητα	763,5
ποιότητα του αέρα	39,9
βιοποικιλότητα και φύση	85,7
αποκατάσταση του εδάφους	17,6
κλίμα και διαχείριση κινδύνων	360,3
<u>Έμμεσες περιβαλλοντικές επενδύσεις</u>	<u>879,9</u>
ανανεώσιμες μορφές ενέργειας	43,1
ενεργειακή απόδοση	220,6
άλλες μορφές ενέργειας	33,0
βιώσιμες μεταφορές	517,0
βιώσιμος τουρισμός	47,3
ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας, έρευνα και καινοτομία	19,0
Στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ / αγροτική ανάπτυξη	744,5
<u>Άμεσες περιβαλλοντικές επενδύσεις</u>	<u>729,8</u>
νερό	505,8
κλίμα και διαχείριση κινδύνων	224,1
<u>Έμμεσες περιβαλλοντικές επενδύσεις</u>	<u>14,7</u>
ανανεώσιμες μορφές ενέργειας	10,7
ενεργειακή απόδοση	4,0
Στο πλαίσιο του ΕΤΘΑ	133,1
<u>Άμεσες περιβαλλοντικές επενδύσεις</u>	<u>131,3</u>
προστασία του περιβάλλοντος και αποδοτικότητα των πόρων	131,3
<u>Έμμεσες περιβαλλοντικές επενδύσεις</u>	<u>1,8</u>
ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας, έρευνα και καινοτομία	1,8
Στο πλαίσιο των συνολικών κεφαλαίων ΕΔΕΤ	4.184,4
Άμεσες περιβαλλοντικές επενδύσεις	3.288,0
Έμμεσες περιβαλλοντικές επενδύσεις	896,4

Χρηματοδότηση της μετάβασης

Σύμφωνα με την επισκόπηση της Ε.Ε. για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής 2022, η Ελλάδα έλαβε 23,1 δισ. ευρώ από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία κατά την περίοδο 2014-2020, εκ των οποίων οι επενδύσεις για το περιβάλλον ανήλθαν σε 4,2 δισ. ευρώ (άμεσες και έμμεσες. (Πίνακας 1)

Για την περίοδο 2021-2027, στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0), η χώρα θα διαθέσει το 37,5% του προϋπολογισμού (περίπου 12 δισ. ευρώ) σε κλιματικούς στόχους, υλοποιώντας μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για την προώθηση της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Μεταξύ άλλων, το σχέδιο προβλέπει χρηματοδότηση για την ενεργειακή αναβάθμιση περισσότερων από 100.000 κατοικιών, 8.000 σημεία ηλεκτρικής φόρτισης και 220 πράσινα λεωφορεία αστικών μεταφορών στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, επενδύσεις για αναδασώσεις, την προστασία της βιοποικιλότητας, τον μετριασμό των πλημμυρών και την αναβάθμιση των δικτύων άρδευσης καθώς και βελτίωση της διαχείρισης των απορριμμάτων.

Εκτός από τα κονδύλια της Ε.Ε. που προορίζονται για την Ελλάδα για την περίοδο 2021-2027, υπάρχουν διάφορα άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα της Ε.Ε. που είναι ανοικτά σε όλα τα κράτη μέλη, για παράδειγμα: το πρόγραμμα LIFE (5,4 δισ. ευρώ), το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» (95,5 δισ. ευρώ), ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (33,7 δισ. ευρώ) και το πρόγραμμα InvestEU.

Τα μέσα αυτά θα στηρίξουν επίσης την πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας για την προστασία του περιβάλλοντος (πρόγραμ-

Είναι αναγκαίο οι πολιτικές για το κλίμα να συνοδεύονται από αναλυτική αξιολόγηση κόστους, οφέλους και επιπτώσεων στην οικονομία, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία. Βασικό ζητούμενο είναι η στάθμιση των περιβαλλοντικών στόχων με την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και με το κόστος για την κοινωνία

μα «Ορίζων Ευρώπη»), τις καθαρές μεταφορές και την καθαρή ενέργεια (μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη») και τις βιώσιμες υποδομές (InvestEU).

Σημειώνεται ότι το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0) αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την ενίσχυση επενδύσεων ψηφιακού μετασχηματισμού, πράσινης μετάβασης, ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και βελτίωσης των δεξιοτήτων. Η γενική κατεύθυνση στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) από τους πόρους του είναι κατανοητή και αποδεκτή, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής πολιτικής.

Όμως, ο περιορισμός των ενισχύσεων μεγαλύτερων επιχειρήσεων σε επιδοτούμενα δάνεια είναι περιοριστικός ως προς την απορρόφηση των πόρων σε αυστηρά χρονοδιαγράμματα και την επιτάχυνση των απαραίτητων επενδύσεων.

Νεοφυής επιχειρηματικότητα: Από το διεθνές περιβάλλον στις ελληνικές περιφέρειες

Πώς καταγράφεται σήμερα το οικοσύστημα των νεοφυών επιχειρήσεων σε εθνικό επίπεδο; Πώς χαρτογραφούνται οι start ups στις περιφέρειες; Η Ιωάννα Σαπφώ Πεπελάση ομότιμη καθηγήτρια στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών παραθέτει και αξιολογεί τα δεδομένα όπως αυτά καταγράφονται στο Regional Innovation Scoreboard και στην πλατφόρμα του Elevate Greece.

Στη σημερινή συγκυρία των πολλαπλών κρίσεων, η καινοτομία και η καινοτόμα επιχειρηματικότητα βρίσκεται στο επίκεντρο της συζήτησης της διεθνούς κοινότητας για την επίτευξη του απόλυτα αναγκαίου στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης. Η καινοτόμος επιχειρηματικότητα είναι μία ευρεία κατηγορία που εμπεριέχει διαφόρων ειδών επιχειρήσεις. Η παρούσα εργασία επικεντρώνεται στο κομμάτι της καινοτόμου επιχειρηματικότητας που αφορά στις νεοφυείς επιχειρήσεις (startups). Καθώς η νεοφυής επιχειρηματικότητα έχει στην καρδιά της την καινοτομία, η ανάλυση ξεκινά ακριβώς από αυτό το σημείο και μάλιστα με μία σύντομη ιστορική αναδρομή.

Τα κύματα καινοτομίας στην παγκόσμια οικονομία

Το σημείο εκκίνησης των σύγχρονων μεγάλων κυμάτων καινοτομίας ήταν η έναρξη της πρώτης βιομηχανικής επανάστασης που ξεκίνησε στα μέσα του 18ου αιώνα. Σήμερα, η ανθρωπότητα βιώνει το έκτο κύμα καινοτομίας που ξεκίνησε πριν 25 χρόνια και αφορά στην ψηφιοποίηση και τη δύναμη της τεχνητής νοημοσύνης (ή αλλιώς Industry 4.0), το οποίο ταυτόχρονα επικεντρώνεται σε νεότερους τεχνολογικούς κλάδους (όπως π.χ. η ρομποτική, η βιοτεχνολογία, η νανοτεχνολογία, η περιβαλλοντολογική τεχνολογία, οι

επιστήμες της ζωής και η τεχνολογία της υγείας κ.λπ.). Να σημειωθεί εδώ ότι η χρονική διάρκεια των βιομηχανικών κυμάτων μειώνεται στο πέρασμα του χρόνου (ο πρώτος κράτησε 60 χρόνια, ενώ ο πέμπτος 30 χρόνια), και αυτό οφείλεται στην εξαιρετικά ταχεία πλέον αλλαγή/πρόοδο στο εκάστοτε knowledge paradigm στις θετικές επιστήμες και ειδικά στις επιστήμες της ζωής.

Στο σημείο του έκτου κύκλου που βρισκόμαστε σήμερα, εικάζεται ότι ο έβδομος κύκλος θα φέρει τη σύζευξη τεχνολογίας και νοημοσύνης για τη δημιουργία αυτόνομων ρομπότ.

Να σημειωθεί εδώ ότι για πρώτη φορά η Ελλάδα βρίσκεται χρονικά συγχρονισμένη, όσον αφορά τον τωρινό παγκόσμιο κύκλο καινοτομίας, ενώ έως τώρα ακολουθούσε με χρονική υστέρηση τα παγκόσμια κύματα καινοτομίας και βασιζόταν πολύ περισσότερο στην εισαγωγή τεχνολογίας και όχι στη δημιουργία καινοτομιών.

Το EU Regional Innovation Scoreboard: η θέση της Ελλάδας και των περιφερειών της

Σε ποιο σημείο βρίσκεται η Ελλάδα ως προς την καινοτομία; Με βάση το EU Regional Innovation Scoreboard, σε εθνικό επίπεδο, η Ελλάδα ταξινομείται ως μεσαίου επι-

πέδου καινοτόμα χώρα (Moderate Innovator). Βρίσκεται στο 80,2% της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή η επίδοση είναι χαμηλή για τα δεδομένα της ευρύτερης ομάδας των Moderate Innovators στην οποία ανήκει. Ωστόσο, εντυπωσιάζει ότι, από το 2014 και ύστερα, η χώρα σημείωσε μια εντυπωσιακή αύξηση, πολύ υψηλότερη από αυτό που ίσχυε για τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αυτή η εξέλιξη συμπίπτει εν μέρει με το γεγονός ότι η Ελλάδα είχε μόλις ενταχθεί στον παγκόσμιο χάρτη των οικοσυστημάτων νεοφυών επιχειρήσεων (βλ. Ενότητες 2 και 3). Η όποια σχέση ανάμεσα στα δύο φαινόμενα, καινοτομία και καινοτόμος-νεοφυής επιχειρηματικότητα, πρέπει να διευρυνθεί περισσότερο και ειδικά σε σχέση με το γεγονός ότι σε αυτό το διάστημα η περιφέρεια αύξησε την παρουσία της στο εγχώριο οικοσύστημα των νεοφυών επιχειρήσεων (βλ. Ενότητα 3).

Έχει ενδιαφέρον ότι σύμφωνα με αυτή τη μελέτη η Αττική και η Κρήτη είναι οι πιο καινοτόμες ελληνικές περιφέρειες. Αντίθετα, υπολείπονται σε καινοτομία (εμφανίζονται ως Emerging και όχι ως Moderate Innovators) οι περιφέρειες: Ιόνια Νησιά, Βόρειο και Νότιο Αιγαίο, Πελοπόννησος, Στερεά Ελλάδα, Δυτική Μακεδονία και Ανατολική Μακεδονία-Θράκη.

Η νεοφυής επιχειρηματικότητα

Ορισμός της νεοφυούς επιχείρησης

Τι σημαίνει, όμως, ο όρος νεοφυής επιχείρηση; Υπάρχουν πολλοί ορισμοί. Στην παρούσα μελέτη χρησιμοποιούμε τον πιο κάτω ορισμό, ο οποίος συμβαδίζει με αυτόν που υιοθετούν οι περισσότεροι από εκείνους που δραστηριοποιούνται στο ελληνικό οικοσύστημα των νεοφυών επιχειρήσεων: Νεοφυής είναι μία επιχείρηση ηλικίας έως δέκα ετών, που κάτω από συνθήκες αβεβαιότητας είναι οπωσδήποτε καινοτόμος, έχει τη δυνατότητα και τον στόχο να κλιμακωθεί ταχύτατα, ενώ τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες της στοχεύουν στο να κατακτήσουν ευρύτερα την παγκόσμια αγορά.

Γιατί είναι σημαντικός ο θεσμός της νεοφυούς επιχειρηματικότητας για την ελληνική οικονομία;

Η νεοφυής επιχειρηματικότητα, όπως είναι φανερό από τον πιο πάνω ορισμό, αυξάνει την εξωστρέφεια και τη διεθνή ανταγωνιστικότητα ακριβώς μέσω της καινοτομίας. Και τα δύο αυτά χαρακτηριστικά είναι πολύτιμα για την Ελλάδα, μία χώρα που από τη γέννησή της πάσχει από το μόνιμο διαρθρωτικό πρόβλημα του ελλειμματικού εμπορικού ισο-

➤ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ζυγίου. Επίσης, ως θεσμός ενισχύει την απασχόληση, ενώ στη σημερινή συγκυρία όλο και περισσότερες νεοφυείς επιχειρήσεις προωθούν πρακτικές λύσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής-ενεργειακής κρίσης. Σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθεί ότι η ελληνική καινοτομία επιχειρηματικότητα, της οποίας κορυφαία έκφανση είναι η νεοφυής επιχειρηματικότητα, συζητείται όλο και περισσότερο στον διεθνή τύπο και θεωρείται ως μία ιδιαίτερα σημαντική περίπτωση δυναμικού newcomer στο παγκόσμιο οικοσύστημα των startups.

Η εξέλιξη της νεοφυούς επιχειρηματικότητας στην παγκόσμια οικονομία και η σημερινή κατάταξη της Ελλάδας

Η απαρχή του θεσμού των startups ξεκίνησε στις ΗΠΑ, στη Silicon Valley της Καλιφόρνιας, στη δεκαετία του 1920. Το πρώτο οικοσύστημα νεοφυούς επιχειρηματικότητας ξεκίνησε στη δεκαετία του 1970 και βίωσε αμέσως μεγάλη άνθιση, ενώ παράλληλα άρχισαν να εμφανίζονται κόμβοι νεοφυούς επιχειρηματικότητας σε διάφορες πόλεις των ΗΠΑ (για παράδειγμα στη Βοστώνη, τη Νέα Υόρκη κ.α.) και σε διάφορες Δυτικο-Ευρωπαϊκές πόλεις, με προεξέχουσα πόλη το Λονδίνο. Μάλιστα, την τελευταία δεκαετία, το παγκόσμιο οικοσύστημα των startups έχει επιδείξει μια ιδιαίτερη δυναμική, καθώς γεωγραφικά έχει απλωθεί σε όλες τις ηπείρους. Το διεθνές αυτό οικοσύστημα των νεοφυών επιχειρήσεων μετριέται ταυτόχρονα με δύο τρόπους: αφενός σε επίπεδο χωρών και αφετέρου σε επίπεδο πόλεων. Στο διεθνές οικοσύστημα των νεοφυών επιχειρήσεων το 2022, η πρώτη τριάδα (σε σύνολο 100 χωρών) αποτελείται από τις ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο και το Ισραήλ. Η

Άμεσες και έμμεσες περιβαλλοντικές επενδύσεις στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ στην Ελλάδα, 2014-2020 (ετήσια Έκθεση, Επακόσμη της εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Πολιτικής στην Ελλάδα, Σητ 2022)

	Ποσότητες για το περιβάλλον (€ εκατ.)
Πλαίσιο της πολιτικής συνοχής (ΕΤΠΑ + ΤΣ)	3.306,7
σες περιβαλλοντικές επενδύσεις	2.420,8
ρό	1.159,7
πόβλητα	763,5
ρότητα του αέρα	39,9
αποκατάσταση και φύση	86,7
ποκατάσταση του εδάφους	17,6
άρα και διαχείριση κινδύνων	380,3
μέσες περιβαλλοντικές επενδύσεις	879,9
ανεκμετάλλετες μορφές ενέργειας	43,1
εργασιακή απόδοση	220,6
ύες μορφές ενέργειας	33,0
ύσμιες μεταφορές	517,0
ύσμιες μεταφορές	47,3
άπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας, έρευνα και καινοτομία	19,0
Πλαίσιο του ΕΓ ΤΑΑ / αγροτική ανάπτυξη	744,5
σες περιβαλλοντικές επενδύσεις	729,8
ρό	505,8
άρα και διαχείριση κινδύνων	224,1
μέσες περιβαλλοντικές επενδύσεις	14,7
ανεκμετάλλετες μορφές ενέργειας	10,7
εργασιακή απόδοση	4,0
Πλαίσιο του ΕΤΘΑ	133,1
σες περιβαλλοντικές επενδύσεις	131,3
ρότητα του περιβάλλοντος και αποδοτικότητα των πόρων	131,3
μέσες περιβαλλοντικές επενδύσεις	1,8
άπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας, έρευνα και καινοτομία	1,8
Πλαίσιο των συνολικών κεφαλαίων ΕΔΕΤ	4.184,4
σες περιβαλλοντικές επενδύσεις	3.288,0
μέσες περιβαλλοντικές επενδύσεις	896,4

θέση της Ελλάδας έχει ως εξής: είναι 48η παγκοσμίως, 5η στα Βαλκάνια και 18η στη Δυτική Ευρώπη. Επίσης, σύμφωνα με αυτή την πηγή, το ελληνικό startup οικοσύστημα κατέχει παγκοσμίως στα social and leisure την 17η θέση, στις μεταφορές την 33η και στο food tech την 34η. Τέλος, ανάμεσα σε 1.000 πόλεις (startup ecosystems) παγκοσμίως, η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη κατέχουν αντίστοιχα την 132η και την 507η θέση (παρεμπιπτόντως, η πρώτη τριάδα διεθνώς αποτελείται από τις πόλεις Άγιο Φραγκίσκο, Νέα Υόρκη, Πεκίνο).

Το ελληνικό οικοσύστημα νεοφυών επιχειρήσεων: Βασικά συνολικά δεδομένα για όλη την επικράτεια και τις Περιφέρειες

Το ελληνικό οικοσύστημα των νεοφυών επιχειρήσεων 2010-2021

Το startup οικοσύστημα στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα νεαρό για τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Η γέννησή του χρονολογείται από την απαρχή της οικονομικής κρίσης στη χώρα, το 2010. Στην πορεία των τελευταίων δώδεκα ετών, η εξέλιξη του οικοσυστήματος έχει υπάρξει εντυπωσιακή. Ξεκινώντας «εκ του μηδενός σχεδόν» το 2010, σήμερα αριθμεί

κάπου 2.100-2.500 επιχειρήσεις. Και αυτό παρά τις εξωγενείς ανατροπές και δυσκολίες.

Για παράδειγμα, η επιβολή των capital controls το 2015 ανέστειλε προσωρινά την αριθμητική αύξησή του, ενισχύοντας παράλληλα την ροπή/τάση των startups να έχουν έδρα ή παραρτήματα στο εξωτερικό. Επίσης, η πανδημία του Covid 2019+ λειτούργησε ως επιταχυντής για την στροφή προς την ψηφιοποίηση και τη δημιουργία startups στους κλάδους των επιστημών της ζωής, της φαρμακολογίας και τους περιβαλλοντολογικούς κλάδους. Πιο πρόσφατα, με τον Ρώσο-Ουκρανικό πόλεμο που ξέσπασε το 2022, το οικοσύστημα έχει επιδοθεί σε εντονότερη αναζήτηση εύρεσης νέων τεχνολογικών λύσεων στους κλάδους της ενέργειας και της διατροφής.

Ως προς τη γεωγραφική κατανομή του θεσμού των νεοφυών επιχειρήσεων στην Ελλάδα παρατηρούμε ότι βασικά γεννήθηκε στην Αθήνα/Αττική και αρχικά η συμμετοχή της περιφέρειας σε αυτόν ήταν ελάχιστη. Αθροιστικά, από το 2010 έως και το 2016, κάπου 80% των νεοφυών επιχειρήσεων που έλαβαν υποστήριξη από εκκολαπτήρια (incubators) είχαν έδρα την Αθήνα, και στην περιφέρεια αναλογούσε ένα ποσοστό λίγο κάτω από το 7%. Το υπόλοιπο αντιστοιχούσε σε startups με έδρα εκτός Ελλάδας. Το 2021, το ποσοστό των επιχειρήσεων που είχαν ως έδρα

την Αθήνα είχε μειωθεί στο 51,7% και της περιφέρειας είχε αυξηθεί σε περίπου 30%. Το υπόλοιπο αντιστοιχούσε σε startups που ίδρυσαν Έλληνες με έδρα εκτός Ελλάδας.

Σήμερα, παρά τη συνεχιζόμενη υπερ-συσσώρευση των startups στην Αθήνα, η συμμετοχή των περιφερειών είναι πλέον πιο σημαντική.

Σύντομη χαρτογράφηση των νεοφυών επιχειρήσεων (Νοέμβριος 2022)

Η πιο κάτω χαρτογράφηση των νεοφυών επιχειρήσεων στην Ελλάδα στηρίζεται στις εγγεγραμμένες στο Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων (Elevate Greece), όπως εμφανίζονταν στις 16 Νοεμβρίου 2022, λίγες μόνο εβδομάδες από σήμερα, γεγονός που δεν επιφέρει μεγάλη απόκλιση στα δεδομένα. Σημειώνουμε εδώ ότι στο Elevate Greece καταγράφεται συστηματικά το σύνολο των νεοφυών ελληνικών επιχειρήσεων, ενώ η βάση ανανεώνεται διαρκώς. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη βάση δεδομένων που υπάρχει στην Ελλάδα για το νεοφυές επιχειρείν.

Με βάση στοιχεία Δεκεμβρίου 2022, οι εγγεγραμμένες επιχειρήσεις ήταν 690. Έκτοτε, η εικόνα δεν έχει ουσιαστικά αλλάξει, ειδικά για την περιφέρεια, καθώς μεταξύ των δύο ανωτέρω ημερομηνιών μόνο επτά startups ιδρύθηκαν

εκτός Αττικής. Έτσι, σε πανελλαδικό επίπεδο, στις 16 Νοεμβρίου 2022 εμφανίζονται 664 εγγεγραμμένες επιχειρήσεις. Ο παρακάτω πίνακας αποκαλύπτει την υπερ-συγκέντρωση νεοφυών επιχειρήσεων στην Αττική (Αθήνα). Για την ακρίβεια, η Αττική είναι η έδρα του 68% των νεοφυών επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Δεύτερη σε σπουδαιότητα έρχεται η Κεντρική Μακεδονία με 14%, τρίτη η Κρήτη με 6% και τέταρτη η Δυτική Ελλάδα με 3% του συνόλου των νεοφυών επιχειρήσεων της χώρας. Συνολικά οι τρεις τελευταίες περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 21% των εγγεγραμμένων startups στη χώρα και σχεδόν μονοπωλούν τις μεταποιητικές startups εκτός Αττικής.

Οι πιο κάτω επτά περιφέρειες έχουν η καθεμία λιγότερες από δέκα startups: Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Ήπειρος, Βόρειο Αιγαίο, Νότιο Αιγαίο, Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος. (Πίνακας 1)

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει όχι μόνο ο αριθμός αλλά και η κλαδική σύνθεση του σώματος των νεοφυών επιχειρήσεων (όπως και άλλα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων στα οποία θα αναφερθούμε παρακάτω). Η βάση δεδομένων της Elevate Greece κατατάσσει τις νεοφυείς επιχειρήσεις σε 21 ξεχωριστούς κλάδους. Σε εθνικό επίπεδο, οι τρεις πιο σημαντικοί κλάδοι ως προς τον αριθμό των εγγεγραμμένων νεοφυών επιχειρήσεων είναι οι εξής: Οι επιστήμες της ζωής (Med Tech, Health Tech, Bio Tech), το περιβάλλον (Environment, Energy-Green Tech, Clean Tech) και Travel, Hospitality, Leisure.

Μάλιστα, αυτοί οι τρεις κλάδοι αντιπροσωπεύουν περίπου το 30% των εγγεγραμμένων επιχειρήσεων όλου του δείγματος. Όσο για τη μεταποίηση, την οποία οι χώρες της Δύσης επαναφέρουν ως σημαντικό στοιχείο στην ατζέντα

τους για το νέο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης, καταγράφονται στο startup οικοσύστημα μόνο 35 επιχειρήσεις συνολικά σε όλη τη χώρα, δηλ. μόνο το 5% περίπου του συνολικού πληθυσμού τους. Τέλος, να σημειωθεί ότι, σε επίπεδο επικράτειας, το κύριο μέσο που χρησιμοποιούν οι startuppers για να ιδρύσουν μια επιχείρηση είναι η αυτοχρηματοδότηση, ενώ η (εξωτερική) χρηματοδότηση αφορά λιγότερες από τις μισές startups.

Το υποστηρικτικό θεσμικό πλαίσιο των νεοφυών επιχειρήσεων στην Ελλάδα

Το θεσμικό πλαίσιο που στηρίζει το ελληνικό οικοσύστημα νεοφυών επιχειρήσεων είναι σύνθετο και αποτελείται από δύο βασικούς πυλώνες:

Πρώτον, το νομικό πλαίσιο που διέπει τους όρους για την ίδρυση επιχειρήσεων και ειδικότερα των νεοφυών (για παράδειγμα τα φορολογικά κίνητρα για την ίδρυση νεοφυών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του Νόμου 4712/2020, και τον Νόμο 4864/2021 για τους τεκνοβλαστούς).

Δεύτερον, τους ποικίλους οργανισμούς στήριξης της γέννησης και εξέλιξης του οικοσυστήματος των startups. Με ελάχιστες εξαιρέσεις, όπως για παράδειγμα τον καταλύτη καινοτομίας/ερευνητικό κέντρο Corallia (που ιδρύθηκε στην Αθήνα το 2005) οι οργανισμοί στήριξης του οικοσυστήματος ακολούθησαν και δεν προηγήθηκαν της γέννησης του οικοσυστήματος αυτού. Με βάση δεδομένα της πρόσφατης μελέτης της διαNEOσις, όπως δείχνει ο Πίνακας 2, οι οργανισμοί αυτοί είναι επικεντρωμένοι στην Αττική. (Πίνακας 2)

Εν κατακλείδι, οι οργανισμοί που στηρίζουν τη νεοφυή επιχειρηματικότητα βρίσκονται, στη μεγάλη πλειοψηφία τους,

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
Οργανισμοί Στήριξης των Νεοφυών Επιχειρήσεων (Startups) στην Ελλάδα

27 θερμοκοιτίδες , η πλειοψηφία των οποίων βρίσκεται στην Αθήνα, οκτώ έχουν έδρα τη Θεσσαλονίκη, δύο την Πάτρα, μία την Κρήτη, μία τα Τρίκαλα, μία τη Λάρισα και μία τη Μυτιλήνη.
3 κέντρα καινοτομίας στην Αθήνα, ένα στην Πάτρα και ένα στην Ξάνθη.
10 τεχνολογικά πάρκα από τα οποία τρία βρίσκονται στην Αθήνα, τρία στην Θεσσαλονίκη, ένα στην Πάτρα, ένα στην Κρήτη, ένα στη Θεσσαλία και ένα στην Ήπειρο.
4 δίκτυα καινοτομίας , όλα στην Αθήνα.
30 επιχειρηματίες , μόνο τέσσερις βρίσκονται εκτός Αθηνών. Τρεις εμφανίζονται στην Κρήτη, και ένας στη Μυτιλήνη.
25 κοινοί χώροι εργασίας , κυρίως πάλι στην Αθήνα. Εκτός Αθηνών η κατανομή τους έχει ως εξής: τρεις είναι στη Θεσσαλονίκη, δύο στην Κρήτη και από ένας στην Πάτρα, Λέσβο και Καλαμάτα.

Πηγή: διαNEOσις, 2022

στην Αττική/Αθήνα. Εκτός της Αττικής, οι πέντε οργανισμοί υποστηρικτικοί της νεοφυούς επιχειρηματικότητας που συναντώνται και σε άλλες περιφέρειες κατά βάση βρίσκονται με σειρά προτεραιότητας στις εξής τρεις περιφέρειες: Κεντρική Μακεδονία, Κρήτη, Δυτική Ελλάδα. Και οι τρεις περιφέρειες ξεχωρίζουν και για τη σημαντική πανεπιστημιακή υποδομή τους. Ίσως να μην είναι σύμπτωση ότι αυτές οι τρεις περιφέρειες είναι οι πιο σημαντικές από άποψη πληθυσμού νεοφυών επιχειρήσεων μετά την Αττική.

Σε αυτό το σημείο να προστεθεί ότι υπάρχουν οργανισμοί που στοχεύουν πρωταρχικά στην προσέλκυση επαγγελματιών «νομάδων» (όπως π.χ. οι κοινοί χώροι εργασίας που αναφέρονται πιο πάνω) ή και στην εξαίγλωση της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα (όπως για παράδειγμα τα τέσσερα Data Centers στην Αττική και το ένα στην Κρήτη (που θα αποπερατωθεί το 2025)).

Ποιες είναι οι μεταβλητές που επηρεάζουν την ίδρυση startups;

Αυτό είναι ένα σημαντικό ερώτημα που απασχολεί τη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα. Αρκετοί οικονομολόγοι και κοινωνιολόγοι, χρησιμοποιώντας στατιστικά και οικονομετρικά εργαλεία, αναλύουν τις επιρροές διαφόρων μεταβλητών στις ιδρύσεις των startups, κυρίως δε σε χώρες της Δύσης. Στην Ελλάδα, αναδύεται επίσης μία σχετική βιβλιογραφία γύρω από αυτό το θέμα, όπως και για το ζήτημα της μεταφοράς και εγχώριας παραγωγής τεχνογνωσίας/καινοτομίας. Όσον αφορά ειδικότερα το ζήτημα της εξαίγλωσης του οικοσυστήματος των startups ανά περιφέρεια, η βιβλιογραφία είναι ακόμα ιδιαίτερα περιορισμένη. Στην Ενότητα αυτή αποπειράται μία πρώτη εμπειρική διερεύνηση του αν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ του μεγέθους του αριθμού των startups με μακρο-δεδομένα;

Στον πίνακα 3 παρατίθεται ο αριθμός των startups, ενώ επίσης παρουσιάζονται έξη επιλεγμένα ποσοτικά μακρο-δεδομένα που αναφέρονται συχνά στη διεθνή βιβλιογραφία για την επιχειρηματικότητα και την ίδρυση νεοφυών επιχειρήσεων. Οι γεωγραφικές περιοχές στις οποίες γίνεται αναφορά είναι: η Ελλάδα ως σύνολο και τρεις κατηγορίες περιφερειών: α) την πρώτη σε αριθμό startups (Αττική), β) οι τρεις περιφέρειες (Κεντρική Μακεδονία, Κρήτη, Δυτική Ελλάδα) που, όπως έχει ήδη γίνει σαφές, είναι οι σπουδαιότερες περιοχές μετά την Αττική περιφέρειες και γ) οι δύο περιφέρειες με τον χαμηλότερο αριθμό εγγεγραμμένων startups στην Ελλάδα, δηλαδή τα Ιόνια Νησιά και η Πελοπόννησος.

Τα δεδομένα στον Πίνακα ως προς την συσχέτιση του

αριθμού των startups με καθεμία από τις μακρο μεταβλητές έχουν ως εξής:

Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ)

Η Κεντρική Μακεδονία, η Κρήτη και η Δυτική Ελλάδα έχουν σημαντικά χαμηλότερο ΑΕΠ από την Αττική. Αντίστροφα, με εξαίρεση τη Δυτική Ελλάδα, οι άλλες δύο περιφέρειες εξετάστηκαν αναλυτικά στο κείμενο έχουν υψηλότερο ΑΕΠ από τα Ιόνια Νησιά και την Πελοπόννησο. Άρα, φαίνεται να υπάρχει γενικά θετική συσχέτιση μεταξύ του μεγέθους του οικοσυστήματος των νεοφυών επιχειρήσεων και του επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης, όπως αυτό προκύπτει από το ΑΕΠ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
Αριθμός Νεοφυών Επιχειρήσεων, ΑΕΠ, Πληθυσμός, Κατά Κεφαλήν Εισόδημα, Μεταποίηση, Αριθμός Εμπορικών Σημάτων και Συνολικός Αριθμός Επιχειρήσεων

Περιφέρεια	Startups	ΑΕΠ (εκ. ευρώ)		Πληθυσμός 2021	Κατά κεφαλήν εισόδημα 2020, εκ. €	Μεταποίηση 2019*	Αριθμός εμπορικών σημάτων 2016	Συνολικός αριθμός επιχειρήσεων εκτός αυτοκινητοβελτιστοποίησης 2019
		Εurostat 10/4/2022	Εurostat 16/11/2022					
Ελλάδα	664	165.326,42	10.678.632	15.400	8,5%	755	1.427.124	
Αττική	454	78.176,3	3.736.737	20.900	7,7%	389	318.509	
Κεντρική Μακεδονία	92	22.701,5	1.858.755	12.100	11%	102	235.306	
Κρήτη	42	8.186,87	616.766	12.800	5,3%	52	118.358	
Δυτική Ελλάδα	21	7.424,63	646.670	11.400	8,7%	19	98.452	
Ιόνια Νησιά	3	2.808,96	202.371	13.800	2,1%	1	38.389	
Πελοπόννησος	3	7.652,18	569.345	11.400	7,6%	20	11.360	

Πληθυσμός

Από τα στοιχεία για τον πληθυσμό σε όλες τις περιφέρειες που αναφέρονται στον πίνακα προκύπτει ότι υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ του πληθυσμού και του αριθμού των startups, με εξαίρεση την περίπτωση της Πελοποννήσου, η οποία, σε σύγκριση με τις άλλες περιφέρειες, έχει δυσανάλογα μικρό αριθμό startups για το μέγεθος του πληθυσμού της.

Κατά κεφαλήν εισόδημα

Ως προς το κατά κεφαλήν εισόδημα ισχύουν ακριβώς οι ίδιες παρατηρήσεις με το ΑΕΠ.

Μεταποίηση

Στην περίπτωση του ποσοστού της μεταποίησης στο ΑΕΠ (σημαντικός δείκτης οικονομικής ανάπτυξης) υπάρχει επιφύλαξη ως προς την ακρίβεια των δεδομένων, καθώς διαφέρουν οι πηγές και οι ημερομηνίες τους, και δεν μπορεί να εξαχθεί ένα καθαρό γενικό συμπέρασμα. Για παράδειγμα, η Αττική έχει σημαντικά χαμηλότερο ποσοστό από την Κεντρική Μακεδονία και τη Δυτική Ελλάδα, ενώ η Πελοπόννησος έχει υψηλότερο ποσοστό από την Κρήτη.

Εμπορικά σήματα

Ο αριθμός εμπορικών σημάτων στις περιφέρειες Κεντρική Μακεδονία, Κρήτη και Δυτική Ελλάδα είναι χαμηλότερος απ' ό,τι στην Αττική και φαίνεται να υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ του επιπέδου μεταποίησης (σημαντικός δείκτης οικονομικής ανάπτυξης και του αριθμού startups). Ωστόσο, και πάλι η Πελοπόννησος είναι εξαίρεση, καθώς έχει περίπου τον ίδιο αριθμό εμπορικών σημάτων με τη Δυτική Ελλάδα. Από τα στοιχεία για όλες τις περιφέρειες προκύπτει ότι υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ αυτού του συντελεστή και του αριθμού startups στις περιφέρειες.

Αριθμός επιχειρήσεων

Από τα στοιχεία για τον πληθυσμό σε όλες τις περιφέρειες που αναφέρονται στον πίνακα προκύπτει ότι υπάρχει θετική συσχέτιση μεταξύ του αριθμού των επιχειρήσεων και του αριθμού των startups ανά περιφέρεια.

Εν συντομία, το μέγεθος του οικοσυστήματος των startups έχει σε γενικές γραμμές θετική συσχέτιση με βασικές μεταβλητές που καταδεικνύουν οικονομική, καινοτομική και επιχειρηματική πρόοδο. Να τονισθεί και πάλι ότι το οικοσύστημα των startups είναι μεν φορέας προόδου, αλλά δεν λειτουργεί σε κενό. Αντίθετα, είναι καθρέφτης ενός ευρύ-

τερου τοπικού, εθνικού και διεθνούς συνόλου. Είναι σαφές ότι πολλοί παράγοντες -οικονομικοί, επιχειρηματικοί, πολιτισμικοί και γεωγραφικοί/περιβαλλοντικοί- επηρεάζουν το μέγεθος του οικοσυστήματος των startups.

Προέχει να εξετασθεί το πώς οι θεσμικές υποδομές του οικοσυστήματος, καθώς και στοχευμένες ή μη πολιτικές επηρεάζουν το οικοσύστημα των startups, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Για παράδειγμα, να αναφερθεί ότι το 2020, οι δημόσιες ερευνητικές δαπάνες ανά περιφέρεια είχαν θετική συσχέτιση με τον αριθμό των startups.

Προβληματισμοί για το μέλλον

Η καινοτομία και η νεοφυής επιχειρηματικότητα βρίσκονται στο διεθνές προσκήνιο ως προς τη συμβολή τους στην επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης διεθνώς. Η Ελλάδα, μία χώρα που άργησε να ξεφύγει από την οικονομική υποανάπτυξη, συμμετέχει ενεργά, για πρώτη φορά σήμερα, στα σύγχρονα διεθνή οικοσυστήματα καινοτομίας (συγκεκριμένα, στο έκτο διεθνές κύμα καινοτομίας) και νεοφυούς επιχειρηματικότητας.

Ιστορικά, η οικονομική ανάπτυξη στις οικονομίες της αγοράς (όπως κατά βάση είναι η ελληνική) έχει φυσική ροπή προς ανισοκατανομή εισοδήματος και ευκαιριών ανάμεσα σε περιφέρειες. Το ίδιο γενικά συμβαίνει μεταξύ χωρών και ολόκληρων ηπείρων.

Αυτό το φαινόμενο της διευρυνόμενης ανισοκατανομής είναι ιδιαίτερα έντονο στην παρούσα ιστορική συγκυρία.

Η Ευρώπη εξελίσσεται σε νέο ηγέτη του παγκόσμιου οικοσυστήματος των νεοφυών επιχειρήσεων, καθώς ακολουθεί μια συνταγή δοκιμασμένη στη Silicon Valley, στις αρχές της εκτόξευσής της. Αυτή είναι ο συνδυασμός στενών δεσμών μεταξύ πανεπιστημιακής έρευνας, νεοφυών επιχειρηματιών και VCs, στο πλαίσιο του οικοσυστήματος

Δεδομένης αυτής της διαπίστωσης, τι πρέπει να γίνει στην ελληνική περίπτωση αναφορικά με τη δυναμικότερη επέκταση του οικοσυστήματος των νεοφυών επιχειρήσεων στις περιφέρειες;

Δεν είναι εύκολη η απάντηση. Προέχει απλά το κράτος να κάνει διορθωτικές εκ των υστέρων παρεμβάσεις στις πιο αδύναμες περιοχές; Ή μήπως ο σχεδιασμός οικονομικής πολιτικής πρέπει να γίνεται εξ αρχής με πιο ενεργή συμμετοχή των περιφερειών -της βάσης της κοινωνίας- και να έχει κεντρικό στόχο την αλληλένδετη ανάπτυξη των ίδιων των περιφερειών; Φαίνεται ότι αυτή η δεύτερη στόχευση, η οποία έχει αρχίσει να συζητείται σε πολλαπλά επίπεδα (σε περιφέρειες χωρών, σε επίπεδο εθνικών κρατών, σε διεθνείς οργανισμούς) προσφέρει καλύτερες προοπτικές για το μέλλον. Μάλιστα, κατά μία άποψη, ακόμα και η οικονομική ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας που δεν έχει ως επίκεντρο τη διαπεριφερειακή διάσταση και τη συμμετοχικότητα της βάσης της κοινωνίας (inclusiveness) θα είναι καταδικασμένη να είναι ισχνή.

Το ζητούμενο για τη νεοφυή επιχειρηματικότητα στις ελληνικές περιφέρειες είναι το πώς αυτές μπορούν να ενταχθούν όχι μόνο στο εθνικό οικοσύστημα, αλλά και στο ευρωπαϊκό και το διεθνές. Ο όρος ένταξη εδώ χρησιμοποιείται με μια ευρύτητα, δηλ. μπορεί να αφορά από χαλαρούς δεσμούς έως και στενή συνέργεια, ανάλογα με το τι απαιτεί η περίπτωση.

Μία δίοδος προς τη διεθνοποίηση του οικοσυστήματος των περιφερειών είναι η συμβολή της ελληνικής επιστημο-

νικής και επιχειρηματικής διασποράς, η οποία τον τελευταίο καιρό δείχνει ενδιαφέρον για επενδύσεις στο οικοσύστημα των νεοφυών επιχειρήσεων όχι μόνο στην Αττική αλλά και στις περιφέρειες, ενώ υπάρχουν ενδείξεις ότι αυτή η τάση είναι αρκετά ανεπτυγμένη στις περιφέρειες στις οποίες έχει επικεντρωθεί αυτή η μελέτη.

Στην παρούσα συγκυρία, η Ευρώπη εκτυλίσσεται σε νέο ηγέτη του παγκόσμιου οικοσυστήματος των νεοφυών επιχειρήσεων, καθώς ακολουθεί μια συνταγή δοκιμασμένη στη Silicon Valley, στις αρχές της εκτόξευσής της. Αυτή είναι ο συνδυασμός στενών δεσμών μεταξύ πανεπιστημιακής έρευνας, νεοφυών επιχειρηματιών και VCs, στο πλαίσιο του οικοσυστήματος. Τον τελευταίο καιρό, η Ελλάδα φαίνεται να βαδίζει δυναμικά προς αυτή την κατεύθυνση. Αυτό θα μπορούσε να συνδυαστεί με τη χάραξη εθνικής στρατηγικής εξωστρεφούς εκβιομηχάνισης σε πανελλαδική (παν-περιφερειακή) διάσταση, με την πολλαπλή συμμετοχή Ελλήνων εντός και εκτός Ελλάδας και διεθνείς συνεργασίες.

Και μία τελευταία σκέψη και πρόταση: καθώς η Ελλάδα εκτυλίσσεται σε σημαντικό ερευνητικό-big data κέντρο των Βαλκανίων και της Ανατολικής Μεσογείου, μήπως είναι η κατάλληλη στιγμή, ώστε οι πιο δυναμικές νεοφυείς επιχειρήσεις όλων των περιφερειών της να εξελιχθούν σε εξειδικευμένες μεσαίου μεγέθους πολυεθνικές (rocket multinationals) που θα διατηρούν έδρα στην Ελλάδα;

Και ως Ελλάδα φυσικά δεν εννοείται εδώ μόνο η Αττική-Αθήνα.

του Γιώργου Κουρκουτά

SMART CITIES 20+1 ΠΟΛΕΙΣ ΠΡΟΤΥΠΑ

Μια ματιά εκτός συνόρων,
αποκαλύπτει πως λειτουργούν
οι κορυφαίες "έξυπνες" πόλεις
και ποιες είναι οι λύσεις
που έχουν υιοθετηθεί

Smart Cities:

Οι 20 + 1 πόλεις - παραδείγματα προς μίμηση σε όλο τον κόσμο

Ο όρος «έξυπνες πόλεις» όσο εύκολα εκφέρεται και ενδεχομένως να εντυπωσιάζει τόσο δύσκολος και πολύπλοκος είναι στην υλοποίηση του στις σύγχρονες μεγαλουπόλεις οι οποίες αργά ή γρήγορα θα πρέπει να γίνουν πιο βιώσιμες και φιλικές για τα εκατομμύρια ανθρώπων που ζουν σε αυτές αλλά και για το περιβάλλον. Ευτυχώς για όλους μας η τεχνολογία και δικτύωση έχει φτάσει σε τέτοιο επίπεδο όπου πραγματικά μπορεί να αλλάξουν τα δεδομένα ακόμα και στις λεγόμενες μέγα-πόλεις. Βέβαια για πολλούς μια πόλη είναι έξυπνη όχι μόνο εξ αιτίας των τεχνολογικών λύσεων που έχουν υλοποιηθεί αλλά και για πόσο «έξυπηρετούν» τους πολίτες από τη προσιτή στέγη μέχρι τις προσφερόμενες υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας.

Με όσο πιο απλά λόγια γίνεται ένας σύγχρονος ορισμός των έξυπνων πόλεων περιλαμβάνει τις αστικές περιοχές που χρησιμοποιούν προηγμένη τεχνολογία και ανάλυση δεδομένων για να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των πολιτών τους, να ενισχύσουν τη βιωσιμότητα και να εξορθολογήσουν τις αστικές υπηρεσίες. Η ενσωμάτωση του Διαδικτύου των Πραγμάτων (IoT), των μαζικών δεδομένων και άλλων τεχνολογιών αιχμής επέτρεψε σε πολλές πόλεις να γίνουν πιο αποτελεσματικές για τους πολίτες τους και πιο βιώσιμες.

Σε αυτό το αφιέρωμα θα εξετάσουμε τα βασικά συστατικά που κάνουν μια πόλη έξυπνη, τα οφέλη και τις προκλήσεις της δημιουργίας έξυπνων πόλεων. Θα εξετάσουμε επίσης πραγ-

ματικά παραδείγματα έξυπνων πόλεων για να κατανοήσουμε καλύτερα πώς έχει χρησιμοποιηθεί η τεχνολογία αλλά και η έξυπνη επιχειρηματικότητα των Startups και όχι μόνο για να μεταμορφώσει τις αστικές περιοχές και να βελτιώσει τη ζωή των κατοίκων των πόλεων.

Οι «επτά εντολές» για μια έξυπνη πόλη

Συνδεσιμότητα: Ισχυρές, αξιόπιστες και ασφαλείς υποδομές δικτύων για την υποστήριξη της επικοινωνίας και της ανταλλαγής δεδομένων.

Τεχνολογία: Η χρήση της τεχνολογίας για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, όπως αισθητήρες, συσκευές IoT και ανάλυση μεγάλων δεδομένων.

Βιωσιμότητα: Εστίαση στη μείωση των αποβλήτων, στη διατήρηση των πόρων και στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και προστασίας του περιβάλλοντος και του κλίματος.

Κινητικότητα: Ένα ολοκληρωμένο σύστημα μεταφορών που επιτρέπει την αποτελεσματική και βιώσιμη κυκλοφορία προσώπων και αγαθών.

Διακυβέρνηση: Αποτελεσματικές και διαφανείς δομές διακυβέρνησης και πολιτικές που υποστηρίζουν την καινοτομία και τη συμμετοχή των πολιτών.

Υψηλή ποιότητα ζωής: συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε χώρους πρασίνου, οικονομικά προσιτή στέγαση και ποιοτικές υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης.

Η τεχνολογία αλλά και η έξυπνη επιχειρηματικότητα των Startups και όχι μόνο για να μεταμορφώσει τις αστικές περιοχές και να βελτιώσει τη ζωή των κατοίκων των πόλεων

Ανθεκτικότητα: Δέσμευση για την προετοιμασία και την προσαρμογή στις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές προκλήσεις.

Αντιλαμβανόμαστε με τη παραπάνω λίστα ότι υλοποίηση μιας στρατηγικής έξυπνης πόλης δεν είναι μια απλή υπόθεση και απαιτεί μια πολύπλευρη προσπάθεια από την διοίκηση των πόλεων, μια διοίκηση που σε περιπτώσεις όπως η Ελλάδα είναι κατακερματισμένη και πολλές φορές με αντικρουόμενα συμφέροντα.

Συνδεσιμότητα και ανάλυση δεδομένων

Οι έξυπνες πόλεις χρειάζονται αξιόπιστη και γρήγορη συνδεσιμότητα, όπως ευρυζωνικά δίκτυα υψηλής ταχύτητας (Fiber To The Home) και δίκτυα 5G,

για την υποστήριξη της ανάπτυξης διαφόρων έξυπνων συσκευών και συστημάτων. Παράλληλα χρειάζονται και συνδεσιμότητα IoT (Internet of Things) με την ανάπτυξη ειδικών τύπων ασύρματων δικτύων για να είναι σε θέση να συνδέουν μεγάλο αριθμό συσκευών IoT, όπως αισθητήρες για παράδειγμα, προκειμένου να συλλέγουν και να επεξεργάζονται δεδομένα από το φυσικό περιβάλλον.

Εκατομμύρια αισθητήρες σε μια πόλη παράγουν petabytes δεδομένων τα οποία θα πρέπει να επεξεργάζονται και να αναλύονται από τις αρχές προκειμένου να αποκτήσουν «αθέατες» πληροφορίες και τάσεις και να λάβουν τεκμηριωμένες και κατ' επέκταση σωστές αποφάσεις.

Αυτό απαιτεί τη χρήση προηγμένων

εργαλείων ανάλυσης δεδομένων και αλγορίθμων, όπως η μηχανική μάθηση και η τεχνητή νοημοσύνη. Σε κάθε περίπτωση οι έξυπνες πόλεις πρέπει να είναι σε θέση να επεξεργάζονται δεδομένα σε πραγματικό χρόνο, προκειμένου να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες και να παρέχουν έγκαιρες και σχετικές πληροφορίες στους πολίτες και υπεύθυνους λήψης αποφάσεων ενώ μεγάλα σετ ιστορικών δεδομένων και αναλύσεων προσφέρουν τη δυνατότητα πρόβλεψης μελλοντικών τάσεων και συνθηκών προκειμένου να αντιμετωπιστούν προληπτικά πιθανά προβλήματα και βελτιστοποιηθεί η κατανομή των πόρων. Τέλος, Οι έξυπνες πόλεις χρειάζονται αποτελεσματικά εργαλεία για την οπτικοποίηση και την επικοινωνία δεδομένων, προκειμένου να υποστη-

➤ Οι 20 + 1 πόλεις - παραδείγματα προς μίμηση

ρίξουν τη λήψη αποφάσεων και να αυξήσουν τη συμμετοχή και την κατανόηση του κοινού. Όλα τα παραπάνω μέχρι και μερικά χρόνια πριν δεν ήταν τεχνικά εφικτά για αυτό το λόγο τεχνολογίες όπως το Internet, το Internet of Things, το Cloud Computing και τα APIs είναι οι λεγόμενες εκθετικές τεχνολογίες οι οποίες εξελίσσουν άλλες και οι είναι οι βάσεις για μια πληθώρα νέων – χρηστικών υπηρεσιών αλλά

και για προσέλκυση μεγάλων εταιρειών και Startups οι οποίες με τη σειρά τους ενισχύουν την υψηλού επιπέδου αγορά εργασίας αλλά και τις τεχνολογικές λύσεις έξυπνων πόλεων.

Βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα

Οι τεχνολογίες και ανάλυση δεδομένων μπορούν να προσφέρουν λύ-

σεις σε τομείς που πραγματικά μπορεί να κάνουν τη διαφορά στη ζωή στη πόλη. Δεν έχει νόημα μια πόλη να είναι «ρομποτική» και να μη μπορούν να οι πολίτες να βρουν προσιτή στέγη, να απαιτεί τεράστιες επενδύσεις ή να μην υπάρχουν αποδεκτές υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης. Η πρόσβαση σε χώρους πρασίνου και η διαθεσιμότητα πάρκων, κήπων και άλλων χώρων πρασίνου για την παροχή ενός υγιούς και ελκυστικού περιβάλλοντος μαζί με την δημόσια ασφάλεια και η συμμετοχή της κοινότητας είναι μέρος των χαρακτηριστικών μιας έξυπνης πόλης.

Η ανθεκτικότητα αναφέρεται στην ικανότητα μιας πόλης να προετοιμάζεται, να αντέχει και να ανακάμπτει από ανεπιθύμητα συμβάντα όπως φυσικές καταστροφές, οικονομικές υφέσεις ή κρίσεις δημόσιας υγείας.

Οι τεχνολογίες αλλά και οι ειδικές στρατηγικές μπορούν να προσφέρουν μια ολοκληρωμένη κατανόηση των κινδύνων που αντιμετωπίζει η πόλη και προληπτικά μέτρα για τον μετριασμό αυτών των κινδύνων. Η εφαρμογή αποτελεσματικών σχεδίων αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και αποκατάστασης για την ταχεία και αποτελεσματική αντιμετώπιση ανεπιθύμητων συμβάντων, παράλληλα ισχυρά και συστήματα υποδομών που μπορούν να αντέξουν τις όποιες πιέσεις και να ελαχιστοποιήσουν τις διαταραχές.

Η αποδοτική χρήση των πόρων, όπως η ενέργεια και το νερό, για τη διασφάλιση της διαθεσιμότητάς τους σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και την πρόληψη διαταραχών της αλυσίδας εφοδιασμού βασικών αγαθών αλλά και η χρήση δεδομένων και αναλύσεων σε πραγματικό χρόνο για την ενημέρωση των αποφάσεων και τη βελτίωση της ικανότητας της πόλης να ανταποκρίνεται σε κρίσεις

Ιστορίες αποτυχίας (;)

PlanIT – Πορτογαλία

Κοντά στο Πόρτο, μια μεγάλη αναξιοποίητη περιοχή είχε όλες τις προϋποθέσεις να γίνει το ιδανικό παράδειγμα Smart City από το 2008 μάλιστα. Ο πρώην Marketing Manager της Microsoft, Steve Lewis, γύριζε τον κόσμο για να εντοπίσει τις συνθήκες αλλά και την περιοχή όπου θα ανέπτυξε ένα μεγάλο οικιστικό έργο ενσωματώνοντας δισεκατομμύρια αισθητήρες σε μια πόλη με το κέντρο ελέγχου να είναι μια ειδική πλατφόρμα που είχε αναπτύξει ο ίδιος. Παρότι βρέθηκε η περιοχή, με τις τοπικές αρχές του Πόρτο να συμφωνούν και να συμμετέχουν στο έργο, μερικά χρόνια μετά λόγω έλλειψης χρηματοδότησης (13 δις δολάρια ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός) αλλά και κάποιων προβλημάτων υγείας του Lewis το έργο εγκαταλείφθηκε.

Songdo – Νότια Κορέα, η «πόλη των 15 λεπτών»

Κοντά στο λιμάνι Incheon στη Νότια Κορέα σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε από το μηδέν μια μικρή πόλη ενσωματώνοντας πολλά στοιχεία άλλων μεγάλων πόλεων όπως οι πλωτές οδοί (Βενετία) και τα πάρκα πρασίνου (Νέα Υόρκη). Τα «15 λεπτά» στον τίτλο αφορά τον χρόνο που παίρνει στους κατοίκους για να φτάσουν στους περισσότερους αστικούς προορισμούς, με εκτεταμένους ποδηλατόδρομους και πεζόδρομους. Όλα τα κτίρια της Songdo κατασκευάστηκαν με γνώμονα τη βιωσιμότητα και την ενεργειακή απόδοση, ενώ ένα δίκτυο πληροφοριών αλλά και μεταφορών φροντίζει για την πληροφόρηση των κατοίκων αλλά και την απρόσκοπτη κινητικότητα. Δυστυχώς όμως η μεγάλη απόσταση από την Σεούλ ήταν ανασταλτικός παράγοντας για την προσέλκυση κατοίκων και σήμερα στην Songdo υπάρχουν κυρίως γραφεία εταιρειών, τέσσερα πανεπιστήμια και λιγοστοί σχετικά κάτοικοι. Η επένδυση έφτασε τα 40 δις δολάρια.

Masdar– Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα

Μια βιομηχανική περιοχή κοντά στο αεροδρόμιο του Αμπού Νταμπί μεταμορφώθηκε σε ένα high tech αστικό κέντρο ενεργειακά και κλιματικά βιώσιμο με πολλά πανεπιστήμια, πολλές Startups αλλά και μεγάλες εταιρείες εγκατεστημένες εκεί. Η επένδυση άγγιξε τα 20 δις δολάρια και θεωρείται από τα πετυχημένα παραδείγματα.

απαιτούν σε μεγάλο βαθμό τεχνολογικές υλοποιήσεις αιχμής, προγνωστικά μοντέλα με χρήση τεχνολογιών ανάλυσης δεδομένων και AI ενώ η συνδεσιμότητα επιτρέπει τον συντονισμό και την συνεργασία μεταξύ διαφόρων οργανισμών και ενδιαφερόμενων μερών για τη διασφάλιση συντονισμένης αντίδρασης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Τα μεγαλύτερα εμπόδια στην υλοποίηση των έξυπνων πόλεων

Χρηματοδότηση και πάλι χρηματοδότηση: Η ανάπτυξη και η ανάπτυξη υποδομών έξυπνων πόλεων είναι δαπανηρή και η εξεύρεση της απαραίτητης χρηματοδότησης είναι η μεγαλύτερη πρόκληση. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα σχεδίων που δεν ολοκληρώθηκαν ή έφτασαν στα αναμενόμενα επίπεδα λόγω των τεράστιων επενδύσεων που απαιτούντο, για αυτό το λόγο η σύγχρονη τάση είναι να υλοποιούνται έργα μικρότερης κλίμακας και εστιασμένα. (δείτε σχετικό ένθετο).

Διαλειτουργικότητα: Η διασφάλιση ότι διαφορετικά συστήματα έξυπνων πόλεων μπορούν να επικοινωνούν και να συνεργάζονται απρόσκοπτα μπορεί να αποτελέσει σημαντική τεχνική πρόκληση.

Διαχείριση δεδομένων: Η συλλογή, επεξεργασία και διαχείριση μεγάλων όγκων δεδομένων που παράγο-

Η ανθεκτικότητα αναφέρεται στην ικανότητα μιας πόλης να προετοιμάζεται, να αντέχει και να ανακάμπτει από ανεπιθύμητα συμβάντα όπως φυσικές καταστροφές, οικονομικές υφέσεις ή κρίσεις δημόσιας υγείας

νται από συστήματα έξυπνων πόλεων είναι μια σύνθετη και συνεχής πρόκληση.

Απόρρητο και ασφάλεια: Η διασφάλιση της ιδιωτικότητας και της ασφάλειας των δεδομένων των πολιτών αποτελεί κρίσιμο ζήτημα στις αναπτύξεις έξυπνων πόλεων και απαιτεί την εφαρμογή αυστηρών μέτρων ασφαλείας.

Δημόσια αποδοχή: Η αποδοχή των τεχνολογιών έξυπνης πόλης από το κοινό είναι ζωτικής σημασίας και απαιτεί σαφή και αποτελεσματική επικοινωνία, καθώς και δέσμευση με την κοινότητα.

Κανονιστικό πλαίσιο: Η πλοήγηση στο πολύπλοκο κανονιστικό τοπίο που περιβάλλει την ανάπτυξη έξυπνων πόλεων μπορεί να αποτελέσει πρόκληση και απαιτεί στενή συνεργασία με τις τοπικές αρχές και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς.

Συντήρηση: Η συντήρηση και η αναβάθμιση των υποδομών έξυπνης πόλης με την πάροδο του χρόνου είναι μια συνεχής πρόκληση που απαιτεί σημαντικούς πόρους και τεχνογνωσία.

Οι επενδύσεις στις έξυπνες πόλεις φέρνουν και εξοικονομήσεις

Η εφαρμογή ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων φωτισμού, αυτοματισμού κτιρίων και τεχνολογίας έξυπνων δικτύων για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας μειώνουν ταυτόχρονα και το κρίσιμο αυτή την περίοδο ενεργειακό κόστος.

Παράλληλα η προώθηση της χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων, συστημάτων δημόσιων συγκοινωνιών και συστημάτων κοινής χρήσης αυτοκινήτων συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

Τέλος, η εφαρμογή έξυπνων συστημάτων διαχείρισης αποβλήτων και η αύξηση των ποσοστών ανακύκλωσης παράλληλα με την υλοποίηση έξυπνων συστημάτων διαχείρισης νερού για τη μείωση της σπατάλης νερού προστατεύει τους πολύτιμους φυσικούς πόρους ενώ μειώνει ακόμα περισσότερο την κατανάλωση ενέργειας αλλά και τις εκπομπές άνθρακα.

1. Σιγκαπούρη (Σιγκαπούρη)

Προηγμένη τεχνολογία:

Η Σιγκαπούρη είναι γνωστή για την προηγμένη τεχνολογική υποδομή της, με ευρεία χρήση Internet υψηλής ταχύτητας, έξυπνων αισθητήρων και άλλων τεχνολογιών αιχμής. Αυτό επιτρέπει στην πόλη να συλλέγει και να αναλύει δεδομένα σε μαζική κλίμακα, καθιστώντας δυνατή τη λήψη αποφάσεων σε πραγματικό χρόνο που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων.

Αποτελεσματικός πολεοδομικός σχεδιασμός:

Η κυβέρνηση της Σιγκαπούρης έχει εφαρμόσει έξυπνες πολιτικές πολεοδομικού σχεδιασμού που έχουν οδηγήσει σε μια αποτελεσματική και βιώσιμη πόλη. Για παράδειγμα, η πόλη-κράτος της Ασίας διαθέτει ένα καλά σχεδιασμένο δίκτυο μεταφορών, με έμφαση στις δημόσιες συγκοινωνίες, που ελαχιστοποιεί την κυκλοφοριακή συμφόρηση και μειώνει την ατμοσφαιρική ρύπανση.

Κουλτούρα καινοτομίας:

Η Σιγκαπούρη είναι ένας κόμβος καινοτομίας και τεχνολογίας, με ένα ακμάζον οικοσύστημα Startups, πολυάριθμα κέντρα έρευνας και ανάπτυξης και μια υποστηρικτική κυβέρνηση που ενθαρρύνει την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία. Αυτό δημιουργεί μια κουλτούρα καινοτομίας που οδηγεί στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και λύσεων για αστικά προβλήματα.

Λήψη αποφάσεων βάσει δεδομένων:

Η κυβέρνηση της Σιγκαπούρης συλλέγει και χρησιμοποιεί δεδομένα από διάφορες πηγές, συμπεριλαμβανομένων αισθητήρων, ερευνών και άλλων πηγών δεδομένων, για την ενημέρωση αποφάσεων που βελτιώνουν τις επιδόσεις της πόλης. Αυτή η προσέγγιση βάσει δεδομένων βοηθά την κυβέρνηση να ιεραρχήσει τις πρωτοβουλίες και να καταναίμει τους πόρους με πιο αποδοτικό και αποτελεσματικό τρόπο.

Υψηλή Ποιότητα ζωής:

Οι πρωτοβουλίες έξυπνης πόλης της Σιγκαπούρης συνέβαλαν στη δημιουργία υψηλής ποιότητας ζωής για τους κατοίκους. Για παράδειγμα, η πόλη έχει χαμηλό ποσοστό εγκληματικότητας, υψηλά πρότυπα υγείας και εκπαίδευσης και μια ισχυρή οικονομία που παρέχει ευκαιρίες απασχόλησης και σταθερότητα.

2. Ζυρίχη (Ελβετία)

Βιωσιμότητα:

Η Ζυρίχη είναι γνωστή για την εστίασή της στη βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, της ενεργειακής απόδοσης και των φιλικών προς το περιβάλλον επιλογών μετακινήσεων.

Ψηφιοποίηση:

Η πόλη έχει εφαρμόσει ψηφιακές τεχνολογίες σε διάφορες πτυχές όπως οι δημόσιες συγκοινωνίες, η διαχείριση ενέργειας και ο πολεοδομικός σχεδιασμός. Αυτό βελτίωσε την αποτελεσματικότητα, μείωσε το κόστος και έκανε τις υπηρεσίες πιο προσβάσιμες στους κατοίκους.

Καινοτομία:

Η Ζυρίχη φιλοξενεί πολλά πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα, καθιστώντας την κόμβο καινοτομίας και τεχνολογίας. Αυτό προσελκύει επιχειρήσεις και ταλαντούχους επαγγελματίες και δημιουργεί ένα ακμάζον περιβάλλον για καινοτομία και δημιουργικότητα.

Ποιότητα ζωής:

Η πόλη έχει υψηλή ποιότητα ζωής, με εξαιρετική υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση και κοινωνικές υπηρεσίες, καθιστώντας την ένα εξαιρετικό μέρος για να ζήσει, εργαστεί και να επισκεφθεί κανείς.

Ισχυρή οικονομία:

Η Ζυρίχη έχει μια ισχυρή και σταθερή οικονομία, γιατί αυτό είναι μια από τις πλουσιότερες πόλεις στην Ευρώπη. Αυτό έχει οδηγήσει σε υψηλό βιοτικό επίπεδο και προσελκύει επιχειρήσεις, επιχειρηματίες και επενδυτές, από την άλλη όμως έχει και υψηλό κόστος ζωής.

3. Όσλο (Σουηδία)

Βιώσιμες Μεταφορές:

Το Όσλο έχει εφαρμόσει ένα ολοκληρωμένο σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων λεωφορείων, τραμ και μετρό, τα οποία τροφοδοτούνται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των εκπομπών και τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα.

Ενεργειακά αποδοτικά κτίρια:

Η πόλη έχει θέσει φιλόδοξους στόχους για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στα κτίρια και προωθεί τη χρήση ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών. Αυτό έχει οδηγήσει σε μείωση του ενεργειακού κόστους για τους κατοίκους και τις επιχειρήσεις.

Ψηφιακές υποδομές:

Το Όσλο έχει επενδύσει σε μια ισχυρή ψηφιακή υποδομή, συμπεριλαμβανομένων ευρυζωνικών δικτύων υψηλής ταχύτητας, cloud computing και τεχνολογιών έξυπνων δικτύων. Αυτό επέτρεψε στις επιχειρήσεις και τους

κατοίκους να έχουν πρόσβαση σε νέες τεχνολογίες και υπηρεσίες που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής τους και αυξάνουν την παραγωγικότητα.

Δράση για το κλίμα:

Το Όσλο έχει δεσμευτεί να μειώσει το αποτύπωμα άνθρακα και έχει εφαρμόσει μια σειρά πρωτοβουλιών για την επίτευξη αυτού του στόχου. Αυτό περιλαμβάνει την εστίαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τα ενεργειακά αποδοτικά κτίρια και τις βιώσιμες μεταφορές.

Ποιότητα ζωής:

Με υψηλό βιοτικό επίπεδο, χαμηλά ποσοστά εγκληματικότητας και εξαιρετικές δημόσιες υπηρεσίες, το Όσλο είναι ένα επιθυμητό μέρος για να ζεις και να εργάζεσαι. Η πόλη έχει επίσης επενδύσει σε πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων πάρκων, μουσείων και χώρων ψυχαγωγίας, που συμβάλλουν σε μια υψηλή ποιότητα ζωής για κατοίκους.

4. Ταϊπέι (Ταϊβάν)

Προηγμένες υποδομές:

Η Ταϊπέι διαθέτει προηγμένες υποδομές που υποστηρίζουν την ανάπτυξη πρωτοβουλιών έξυπνης πόλης. Διαθέτει ισχυρό δίκτυο μέσων μαζικής μεταφοράς, internet υψηλής ταχύτητας και ισχυρά συστήματα επικοινωνιών.

Ψηφιακές υπηρεσίες:

Η Ταϊπέι έχει εφαρμόσει μια σειρά ψηφιακών υπηρεσιών που διευκολύνουν τη ζωή των πολιτών της. Για παράδειγμα, η πόλη προσφέρει υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, όπως ηλεκτρονικές πληρωμές, εφαρμογές για κινητά για πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες και ένα σύστημα πληροφοριών σε πραγματικό χρόνο για την κυκλοφορία και τις μετακινήσεις.

Ενεργειακή απόδοση:

Η Ταϊπέι είναι αφοσιωμένη στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα και στην προώθηση βιώσιμων ενεργειακών πρακτικών. Η πόλη έχει εφαρμόσει πολυάριθμες πρωτοβουλίες εξοικονόμησης ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της ευρείας χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της προώθησης ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων και σχετικού εξοπλισμού.

Έξυπνες δημόσιες υποδομές:

Η Ταϊπέι έχει εφαρμόσει έξυπνες δημόσιες υποδομές, όπως η χρήση αισθητήρων και καμερών για την παρακολούθηση της ποιότητας του αέρα και του νερού και η χρήση τεχνητής νοημοσύνης και μηχανικής μάθησης για την ανάλυση δεδομένων και τη βελτίωση των υπηρεσιών αυτών.

Καινοτόμες πρωτοβουλίες:

Η Ταϊπέι φιλοξενεί πολυάριθμες καινοτόμες πρωτοβουλίες, όπως το πρόγραμμα «Smart Taipei», το οποίο προωθεί τη χρήση της τεχνολογίας για τη βελτίωση των δημόσιων υπηρεσιών και την ποιότητα ζωής στην πόλη.

5. Λωζάνη (Ελβετία)

Βιώσιμη αστική ανάπτυξη:

Η Λωζάνη εστιάζει ιδιαίτερα στη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, με όραμα τη μείωση των εκπομπών άνθρακα και την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεών τους στο περιβάλλον.

Καινοτόμες τεχνολογίες:

Η Λωζάνη φιλοξενεί πολλές καινοτόμες εταιρείες τεχνολογίας και νεοσύστατες επιχειρήσεις, καθιστώντας την κόμβο τεχνολογίας και καινοτομίας. Η πόλη εστιάζει ιδιαίτερα στην ψηφιοποίηση και ενσωματώνει έξυπνες τεχνολογίες στις υποδομές και τις υπηρεσίες της.

Προσβασιμότητα:

Η Λωζάνη συνδέεται πλήρως με την υπόλοιπη Ελβετία και την Ευρώπη, με εύκολη πρόσβαση στα μέσα μαζικής μεταφοράς και ένα σιδηροδρομικό δίκτυο υψηλής ταχύτητας. Αυτό ενισχύει την προσβασιμότητα της πόλης, διευκολύνοντας τους ανθρώπους να ταξιδεύουν από και προς τη Λωζάνη.

Βιωσιμότητα:

Η Λωζάνη είναι γνωστή για την υψηλή ποιότητα ζωής, με ένα καθαρό και ασφαλές περιβάλλον, μια ακμάζουσα πολιτιστική σκηνή και πρόσβαση σε ψυχαγωγικές δραστηριότητες.

Λήψη αποφάσεων βάσει δεδομένων:

Η Λωζάνη δεσμεύεται να χρησιμοποιεί δεδομένα για την λήψη αποφάσεων και τη βελτίωση των υπηρεσιών της πόλης. Η πόλη συλλέγει δεδομένα από διάφορες πηγές και τα χρησιμοποιεί για να βελτιώσει την παροχή δημόσιων υπηρεσιών και να βελτιώσει τη συνολική ποιότητα ζωής των κατοίκων της.

6. Ελσίνκι (Φινλανδία)

Βιωσιμότητα:

Το Ελσίνκι δεσμεύεται για τη βιωσιμότητα και τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα. Η πόλη έχει εφαρμόσει διάφορα μέτρα για τη μείωση των αποβλήτων και της κατανάλωσης ενέργειας, όπως η κατασκευή ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων και η προώθηση των δημόσιων συγκοινωνιών.

Καινοτόμες λύσεις:

Το Ελσίνκι βρίσκεται στην πρώτη γραμμή της τεχνολογίας και της καινοτομίας, δημιουργώντας έξυπνες λύσεις για την κάλυψη των αναγκών των πολιτών του. Για παράδειγμα, η πόλη έχει αναπτύξει ένα έξυπνο σύστημα διαχείρισης αποβλήτων που χρησιμοποιεί αισθητήρες και δεδομένα για τη βελτιστοποίηση της συλλογής αποβλήτων και τη μείωση του όγκου των αποβλήτων.

Ψηφιοποίηση:

Το Ελσίνκι είναι μία από τις πιο προηγμένες ψηφιακά πόλεις στον κόσμο. Η πόλη δεσμεύεται να χρησιμοποιεί ψηφιακές τεχνολογίες για να βελτιώσει τη ζωή των πολιτών της και να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών της.

Έξυπνες Μεταφορές:

Το Ελσίνκι έχει δημιουργήσει ένα έξυπνο σύστημα μεταφορών που μειώνει την κυκλοφοριακή συμφόρηση και διευκολύνει τους ανθρώπους να μετακινούνται στην πόλη. Αυτό περιλαμβάνει την προώθηση των δημόσιων συγκοινωνιών και την ανάπτυξη ποδηλατοδρόμων και συστημάτων κοινής χρήσης ποδηλάτων.

Ανοικτά δεδομένα:

Το Ελσίνκι έχει δεσμευτεί να καταστήσει τα πάσης φύσεως δεδομένα ανοικτά και προσβάσιμα στους πολίτες και τις επιχειρήσεις του, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να έχουν πρόσβαση σε σημαντικές πληροφορίες και να τις χρησιμοποιούν για να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις.

7. Κοπεγχάγη (Δανία)

Βιωσιμότητα:

Η Κοπεγχάγη είναι γνωστή για τη δέσμευσή της στη βιωσιμότητα, με στόχο να καταστεί ουδέτερη ως προς τον άνθρακα έως το 2025. Η πόλη έχει εφαρμόσει πολλές φιλικές προς το περιβάλλον πρωτοβουλίες, όπως υποδομές φιλικές προς το ποδήλατο, πράσινες στέγες, εκτεταμένη ανακύκλωση αποβλήτων αλλά και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Ευφύες Σύστημα Μεταφορών:

Η Κοπεγχάγη έχει εφαρμόσει ένα Ευφύες Σύστημα Μεταφορών (ITS) που ενσωματώνει διάφορους τρόπους μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων συγκοινωνιών, της ποδηλασίας και του περπατήματος, να παρέχει ένα απρόσκοπτο, αποτελεσματικό και βιώσιμο σύστημα κινητικότητας για τους κατοίκους του.

Καινοτόμες τεχνολογίες:

Η Κοπεγχάγη φιλοξενεί πολυάριθμες νεοφυείς επιχειρήσεις και κόμβους καινοτομίας που εργάζονται για την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και λύσεων για την πόλη. Αυτές οι τεχνολογίες στοχεύουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα της πόλης.

Συμμετοχή των πολιτών:

Η Κοπεγχάγη έχει δεσμευτεί να εξασφαλίσει τη συμμετοχή των πολιτών της στην ανάπτυξη και την εφαρμογή πρωτοβουλιών έξυπνης πόλης. Αυτό περιλαμβάνει διαδικασίες διαβούλευσης, διαδικτυακές πύλες και εργαλεία ανάλυσης δεδομένων που επιτρέπουν στους κατοίκους να παρέχουν σχόλια και προτάσεις σχετικά με πρωτοβουλίες της πόλης.

Αποτελεσματική διαχείριση ενέργειας:

Η πόλη έχει εφαρμόσει ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ενέργειας που ενσωματώνει ενεργειακά αποδοτικές τεχνολογίες και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και του κόστους.

8. Γενεύη (Ελβετία)

Καινοτόμες τεχνολογίες:

Η Γενεύη έχει αγκαλιάσει την τεχνολογία και την έχει ενσωματώσει σε πολλές πτυχές της ζωής στην πόλη. Για παράδειγμα, η πόλη χρησιμοποιεί αισθητήρες και έξυπνα δίκτυα για τη διαχείριση της κυκλοφορίας και της κατανάλωσης ενέργειας, καθιστώντας την πιο αποδοτική και βιώσιμη.

Φιλικότητα προς το περιβάλλον:

Η Γενεύη είναι επίσης γνωστή για τη δέσμευσή της στη βιωσιμότητα και τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα. Η πόλη έχει εφαρμόσει διάφορες πρωτοβουλίες για τη μείωση των επιπτώσεων της στο περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων ανακύκλωσης, ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων και επιλογών δημόσιων συγκοινωνιών.

Αποτελεσματικές Μεταφορές:

Η Γενεύη διαθέτει ένα ολοκληρωμένο σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών που διευκολύνει τους κατοίκους και τους επισκέπτες να μετακινούνται στην πόλη. Αυτό περιλαμβάνει ένα δίκτυο λεωφορείων, τραμ και τρένων που είναι αξιόπιστα, προσιτά και φιλικά προς το περιβάλλον.

Οικονομική ανάπτυξη:

Η Γενεύη φιλοξενεί μια σειρά από μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες, οι οποίες συμβάλλουν στην ακμάζουσα οικονομία της. Η πόλη επενδύει επίσης σε νεοσύστατες επιχειρήσεις και καινοτομία, καθιστώντας την μια ελκυστική τοποθεσία για τις επιχειρήσεις να αναπτυχθούν και να ευδοκιμήσουν.

Υψηλή Ποιότητα Ζωής:

Η Γενεύη έχει υψηλό βιοτικό επίπεδο, καθιστώντας την ένα ελκυστικό μέρος για τους κατοίκους και τους επισκέπτες. Η πόλη προσφέρει μια ποικιλία πολιτιστικών και ψυχαγωγικών ευκαιριών, καθώς και πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη και εκπαίδευση παγκόσμιας κλάσης.

9. Όκλαντ (Νέα Ζηλανδία)

Βιώσιμη ανάπτυξη:

Το Όκλαντ έχει ισχυρή δέσμευση για βιωσιμότητα και έχει επενδύσει σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και πράσινες μεταφορές, καθιστώντας με αυτό τρόπο το μια έξυπνη πόλη.

Καινοτόμες τεχνολογίες:

Το Όκλαντ αγκαλιάζει την τεχνολογία και επενδύει σε λύσεις έξυπνων πόλεων, όπως τα έξυπνα δίκτυα υποδομών, η διαχείριση της κυκλοφορίας και τα συστήματα δημόσιας ασφάλειας.

Συνδεσιμότητα:

Το Όκλαντ διαθέτει εξαιρετική συνδεσιμότητα και σχετικές υποδομές, με ευρυζωνικό δίκτυο υψηλής ταχύτητας και πολλαπλές επιλογές δημόσιων συγκοινωνιών. Αυτό διευκολύνει τους κατοίκους και τις επιχειρήσεις να παραμείνουν συνδεδεμένοι και να είναι μέγιστα παραγωγικοί.

Οικονομική ανάπτυξη:

Το Όκλαντ είναι ένας ακμάζων κόμβος καινοτομίας, με ένα επίσης ακμάζων οικοσύστημα νεοφυών επιχειρήσεων και πολλά κέντρα έρευνας και ανάπτυξης μεγάλων εταιρειών. Το γεγονός αυτό οδηγεί την οικονομική ανάπτυξη και προσελκύει επενδύσεις από όλο τον κόσμο.

Συνεργασία:

Το Όκλαντ είναι γνωστό για την ισχυρή συνεργασία μεταξύ κυβέρνησης, επιχειρήσεων και κατοίκων. Αυτό βοηθά στη δημιουργία μιας έξυπνης πόλης που ανταποκρίνεται στις ανάγκες των πολιτών της και έχει θετικό αντίκτυπο στην κοινότητα.

10. Μπιλμπάο (Ισπανία)

Αειφόρος πολεοδομικός σχεδιασμός:

Το Μπιλμπάο έχει εφαρμόσει μια σειρά από βιώσιμες στρατηγικές πολεοδομικού σχεδιασμού, όπως η προώθηση χώρων πρασίνου και η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Τεχνολογική Καινοτομία:

Το Μπιλμπάο φιλοξενεί πολλές εταιρείες υψηλής τεχνολογίας, ερευνητικά κέντρα και κόμβους καινοτομίας, καθιστώντας το κόμβο τεχνολογικής καινοτομίας και ανάπτυξης.

Ευφυή συστήματα μεταφορών:

Το Μπιλμπάο έχει εφαρμόσει προηγμένα συστήματα μεταφορών που χρησιμοποιούν τεχνολογίες όπως έξυπνα συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας και έξυπνα συστήματα δημόσιων συγκοινωνιών για τη βελτίωση της κινητικότητας και τη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης.

Ψηφιακή Συνδεσιμότητα:

Το Μπιλμπάο έχει επενδύσει σε ψηφιακές υποδομές και συνδεσιμότητα, διευκολύνοντας την πρόσβαση των κατοίκων σε πληροφορίες και υπηρεσίες στο διαδίκτυο και επιτρέποντας στις επιχειρήσεις να ευδοκιμήσουν στην ψηφιακή οικονομία.

Συμμετοχή στα κοινά:

Το Μπιλμπάο έχει μια ισχυρή παράδοση συμμετοχής στα κοινά, με μεγάλο αριθμό ενεργών κοινοτικών οργανώσεων και πρωτοβουλιών που φέρνουν κοντά τους κατοίκους για να αντιμετωπίσουν κοινές προκλήσεις και ευκαιρίες.

11. Βιέννη (Αυστρία)

Βιωσιμότητα:

Η Βιέννη έχει δεσμευτεί για τη βιωσιμότητα και έχει υλοποιήσει διάφορες πρωτοβουλίες με στόχο τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα και την εξοικονόμηση ενέργειας. Αυτό περιλαμβάνει εκτεταμένη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, πράσινες στέγες και ένα καλά εδραιωμένο σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών που ενθαρρύνει τους πολίτες να βασίζονται λιγότερο στα αυτοκίνητα.

Έξυπνες υποδομές:

Η Βιέννη διαθέτει εξελιγμένες και διασυνδεδεμένες υποδομές που περιλαμβάνουν διαδίκτυο υψηλής ταχύτητας, έξυπνα συστήματα διαχείρισης κυκλοφορίας και καινοτόμα συστήματα διαχείρισης ενέργειας. Η πόλη έχει επίσης επενδύσει στον έξυπνο οδικό φωτισμό, ο οποίος προσαρμόζει τη φωτεινότητα των φώτων με βάση τα μοτίβα κυκλοφορίας, εξοικονομώντας ενέργεια και μειώνοντας τη φωτορύπανση.

Ποιότητα ζωής:

Η Βιέννη κατατάσσεται σταθερά ως μία από τις καλύτερες πόλεις στον κόσμο για να ζήσει κανείς, με υψηλό βιοτικό επίπεδο, εξαιρετικά συστήματα υγειονομικής περίθαλψης και εκπαίδευσης και ακμάζουσα πολιτιστική σκηνή. Αυτό οφείλεται εν μέρει στην εστίαση της πόλης στο να κάνει τη ζωή ευκολότερη και πιο βολική και ευχάριστη για τους κατοίκους της.

Ψηφιακή Καινοτομία:

Η Βιέννη είναι ένας κόμβος ψηφιακής καινοτομίας, με ένα ισχυρό οικοσύστημα νεοφυών επιχειρήσεων τεχνολογίας και μια μεγάλη δεξαμενή ταλαντούχων επαγγελματιών. Η πόλη φιλοξενεί επίσης πολλές εκδηλώσεις καινοτομίας και τεχνολογίας που συγκεντρώνουν παγκόσμιο ενδιαφέρον.

Συμμετοχή στα κοινά:

Η Βιέννη έχει έναν ιδιαίτερα αφοσιωμένο στα κοινά και ενεργό πολίτη, ο οποίος συμμετέχει στη διαμόρφωση του μέλλοντος της πόλης. Η πόλη έχει δημιουργήσει διάφορους μηχανισμούς για τη συμμετοχή των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων διαδικτυακών πλατφορμών και διαδικασιών δημόσιας διαβούλευσης, οι οποίες δίνουν στους πολίτες φωνή στη λήψη αποφάσεων.

12. Νέα Υόρκη (Η.Π.Α.)

Τεχνολογία:

Η Νέα Υόρκη φιλοξενεί μερικές από τις μεγαλύτερες εταιρείες τεχνολογίας στον κόσμο και η πόλη έχει δεσμευτεί να ενσωματώσει την τεχνολογία στις καθημερινές δραστηριότητες της. Η Νέα Υόρκη έχει εφαρμόσει διάφορες τεχνολογικές λύσεις, όπως έξυπνα συστήματα κυκλοφορίας, ενεργειακά αποδοτικά κτίρια και τη χρήση αισθητήρων και καμερών για την παρακολούθηση της ποιότητας του αέρα και κυκλοφοριακή ροή.

Προσέγγιση βάσει δεδομένων:

Η Νέα Υόρκη έχει εφαρμόσει μια προσέγγιση βάσει δεδομένων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, χρησιμοποιώντας δεδομένα σε πραγματικό χρόνο για τη βελτιστοποίηση των υπηρεσιών της πόλης, την ανταπόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και την παρακολούθηση των υποδομών της πόλης.

Βιώσιμη ανάπτυξη:

Η Νέα Υόρκη έχει κάνει μια συντονισμένη προσπάθεια να γίνει μια πιο βιώσιμη πόλη, με πρωτοβουλίες όπως η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και η βελτίωση των δημόσιων συγκοινωνιών. Αυτές οι πρωτοβουλίες συνέβαλαν στη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα της πόλης, καθιστώντας την ηγέτη στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Καινοτομία:

Η Νέα Υόρκη έχει μια ακμάζουσα κουλτούρα δημιουργία Startups και η πόλη έχει εφαρμόσει προγράμματα και πρωτοβουλίες για την υποστήριξη επιχειρηματιών και καινοτόμων επιχειρήσεων. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, την ανάπτυξη τεχνολογιών αιχμής και μια αναπτυσσόμενη οικονομία.

Ποιότητα ζωής:

Οι πρωτοβουλίες έξυπνης πόλης της Νέας Υόρκης συνέβαλαν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της. Η πόλη έχει εφαρμόσει μια σειρά υπηρεσιών και τεχνολογιών με στόχο να κάνει τη ζωή ευκολότερη και πιο αποτελεσματική, όπως διαδικτυακές υπηρεσίες για την πληρωμή λογαριασμών και την ανανέωση διαφόρων αδειών και έξυπνα συστήματα φωτισμού στους δρόμους που προσαρμόζονται στις καιρικές συνθήκες αλλά και την κυκλοφορία των πεζών.

13. Σεούλ (Ν. Κορέα)

Προηγμένη τεχνολογία:

Η Σεούλ είναι μία από τις πιο τεχνολογικά προηγμένες πόλεις στον κόσμο. Η πόλη έχει εφαρμόσει τεχνολογίες αιχμής όπως 5G, AI και IoT, καθιστώντας την πόλη πιο συνδεδεμένη και ακόμα πιο αποτελεσματική.

Έξυπνες Μεταφορές:

Η Σεούλ διαθέτει ένα εκτεταμένο σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών που είναι σύγχρονο, αξιόπιστο και βολικό για τους πολίτες της. Η πόλη έχει επίσης εφαρμόσει έξυπνα συστήματα μεταφορών, όπως συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας, έξυπνα συστήματα στάθμευσης και προγράμματα κοινής χρήσης ποδηλάτων για τη μείωση της συμφόρησης και τη βελτίωση της κινητικότητας.

Βιώσιμη ενέργεια:

Η Σεούλ διαθέτει ένα ισχυρό σχέδιο βιωσιμότητας για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα. Η πόλη είναι ηγέτης στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας όπως η αιολική και η ηλιακή ενέργεια, καθιστώντας την μία από τις πιο φιλικές προς το περιβάλλον πόλεις στον κόσμο.

Προσβάσιμες δημόσιες υπηρεσίες:

Η Σεούλ διαθέτει ένα εξαιρετικά προσβάσιμο και αποτελεσματικό σύστημα δημόσιων υπηρεσιών, με πολλές υπηρεσίες διαθέσιμες στο διαδίκτυο ή μέσω εφαρμογών smartphone. Αυτό διευκόλυνε τους πολίτες να έχουν πρόσβαση σε κυβερνητικές υπηρεσίες, να μειώσουν τους χρόνους μετακινήσεων και αναμονής αλλά και να εξορθολογίσουν τις διάφορες διαδικασίες γενικά.

Ποιότητα ζωής:

Η Σεούλ είναι γνωστή για την υψηλή ποιότητα ζωής της, με ένα ευρύ φάσμα ψυχαγωγικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Η πόλη διαθέτει επίσης ένα ισχυρό σύστημα υγειονομικής περίθαλψης και χαμηλό ποσοστό εγκληματικότητας, καθιστώντας την ένα ασφαλές και ελκυστικό μέρος για να ζήσει κανείς.

14. Μόναχο (Γερμανία)

Βιωσιμότητα και προστασία του περιβάλλοντος:

Το Μόναχο είναι γνωστό για την εστίασή του στη βιωσιμότητα, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τη προστασία του περιβάλλοντος. Είναι μία από τις λίγες πόλεις στον κόσμο που έχει θέσει ως στόχο να γίνει ουδέτερη ως προς τον άνθρακα έως το 2050.

Μεταφορές:

Το Μόναχο φημίζεται για το καινοτόμο σύστημα μεταφορών του, το οποίο θεωρείται ένα από τα καλύτερα στην Ευρώπη. Η πόλη διαθέτει ένα καλά οργανωμένο σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών που περιλαμβάνει τρένα, λεωφορεία και τραμ, διευκολύνοντας τους κατοίκους να μετακινούνται.

Τεχνολογικές εξελίξεις:

Το Μόναχο φιλοξενεί πολλές εταιρείες τεχνολογίας και έχει μια ακμάζουσα σκηνή Startups. Η πόλη έχει επίσης επενδύσει σε μεγάλο βαθμό στην έξυπνη τεχνολογία, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης αισθητήρων και ανάλυσης δεδομένων για τη βελτίωση των υπηρεσιών και των λειτουργιών της πόλης.

Ποιότητα ζωής:

Το Μόναχο κατατάσσεται σταθερά ψηλά όσον αφορά την ποιότητα ζωής, την ασφάλεια και την υγεία. Η πόλη προσφέρει μια σειρά από υπηρεσίες και ανέσεις, όπως πάρκα, μουσεία και πολιτιστικές εκδηλώσεις, καθιστώντας την ένα επιθυμητό μέρος για να ζήσει και να εργαστεί κανείς.

Οικονομική ανάπτυξη:

Το Μόναχο έχει μια ακμάζουσα οικονομία και θεωρείται μία από τις πιο ευημερούσες πόλεις στη Γερμανία. Η πόλη εστιάζει έντονα στην καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, γεγονός που έχει συμβάλει στην προσέλκυση επιχειρήσεων και ταλέντων από όλο τον κόσμο.

15. Σαραγόσα (Ισπανία)

Βιώσιμη κινητικότητα:

Η Σαραγόσα έχει εφαρμόσει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο βιώσιμης κινητικότητας που δίνει προτεραιότητα στη χρήση των δημόσιων συγκοινωνιών, του ποδηλάτου αλλά και του περπατήματος. Η πόλη έχει δημιουργήσει ειδικούς ποδηλατόδρομους, σταθμούς φόρτισης ηλεκτρικών ποδηλάτων και εγκαταστάσεις στάθμευσης και βόλτας για να διευκολύνει τους ανθρώπους της να χρησιμοποιούν βιώσιμους τρόπους μεταφοράς.

Ενεργειακή απόδοση:

Η Σαραγόσα έχει πραγματοποιήσει σημαντικές επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ενεργειακή απόδοση. Η πόλη έχει εγκαταστήσει ηλιακούς συλλέκτες, γεωθερμικά συστήματα και ενεργειακά αποδοτικό φωτισμό σε δημόσια κτίρια για να μειώσει το αποτύπωμα άνθρακα και να προωθήσει τη βιωσιμότητα.

Ευφυές Σύστημα Μεταφορών:

Η Σαραγόσα έχει εφαρμόσει ένα ευφυές σύστημα μεταφορών (ITS) που ενσωματώνει διάφορους τρόπους μεταφοράς, όπως λεωφορεία, τρένα και ποδήλατα, για να παρέχει ενημέρωση των ταξιδιωτών σε πραγματικό χρόνο και μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης.

Έξυπνος φωτισμός:

Η Σαραγόσα έχει εγκαταστήσει ένα έξυπνο σύστημα φωτισμού που χρησιμοποιεί αισθητήρες για την ανίχνευση κίνησης και την ανάλογη προσαρμογή των επιπέδων φωτισμού. Το σύστημα αυτό μειώνει την κατανάλωση ενέργειας, βελτιώνει την ασφάλεια και βελτιώνει την ποιότητα ζωής των κατοίκων.

Υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης:

Η Σαραγόσα διευκόλυσε τους κατοίκους της να έχουν πρόσβαση σε κυβερνητικές υπηρεσίες στο διαδίκτυο μέσω της πλατφόρμας ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Αυτή η πλατφόρμα επιτρέπει στους πολίτες να εκτελούν εργασίες, όπως η πληρωμή φόρων και η υποβολή αιτήσεων για άδειες, από την άνεση του σπιτιού τους.

16. Μπρίσμπεϊν (Αυστραλία)

Βιώσιμη ανάπτυξη:

Το Μπρίσμπεϊν είναι γνωστό για τη δέσμευσή του στη βιώσιμη ανάπτυξη, με πρωτοβουλίες όπως το Σχέδιο Βιώσιμης Ενέργειας του Νοτιοανατολικού Κουίνσλαντ, το οποίο στοχεύει στη μείωση της ενέργειας και αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Ψηφιακός μετασχηματισμός:

Η πόλη έχει αγκαλιάσει τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την τεχνολογία, με έμφαση στις έξυπνες μεταφορές, τις ψηφιακές υπηρεσίες και τη συμμετοχή των πολιτών. Για παράδειγμα, το Μπρίσμπεϊν διαθέτει ένα ολοκληρωμένο σύστημα μεταφορών που χρησιμοποιεί δεδομένα σε πραγματικό χρόνο για τη βελτίωση του σχεδιασμού ταξιδιού, της ροής της κυκλοφορίας και της αξιοπιστίας των δημόσιων συγκοινωνιών.

Καινοτόμες υποδομές:

Το Μπρίσμπεϊν επενδύει σε υποδομές αιχμής, όπως το μετρό, το οποίο θα οδηγήσει στη δημιουργία ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού δικτύου δημόσιων μεταφορών που θα βελτιώσουν την κινητικότητα και θα μειώσουν την κυκλοφοριακή συμφόρηση.

Πολιτισμός και διασκέδαση:

Η πόλη έχει υψηλή ποιότητα ζωής, με ζωντανή πολιτιστική σκηνή, εξαιρετικό φαγητό και μια ακμάζουσα καλλιτεχνική κοινότητα. Αυτό, σε συνδυασμό με το καθαρό και πράσινο περιβάλλον της πόλης, προσελκύει κατοίκους, επιχειρήσεις και τουρίστες.

Οικονομική ανταγωνιστικότητα:

Το Μπρίσμπεϊν είναι μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες πόλεις στην Αυστραλία και κατατάσσεται σταθερά ως μία από τις πιο βιώσιμες πόλεις του κόσμου. Αυτό οφείλεται στην ισχυρή οικονομία, το χαμηλό κόστος ζωής και την υψηλή ποιότητα ζωής, γεγονός που την καθιστά ελκυστικό προορισμό για επιχειρήσεις.

17. Άμστερνταμ (Ολλανδία)

Βιώσιμες Μεταφορές:

Το Άμστερνταμ είναι γνωστό για το φιλικό προς το ποδήλατο περιβάλλον του, όπου η ποδηλασία είναι ένας δημοφιλής τρόπος μεταφοράς τόσο για τους ντόπιους όσο και για τους τουρίστες. Επιπλέον, η πόλη διαθέτει ένα καλά αναπτυγμένο σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών που περιλαμβάνει τραμ, λεωφορεία και τρένα, μειώνοντας την εξάρτηση από ιδιωτικά αυτοκίνητα.

Ενεργειακή απόδοση:

Το Άμστερνταμ είναι επίσης γνωστό για τις καινοτόμες ενεργειακές λύσεις του, όπως οι ανεμογεννήτριες και τα φωτοβολταϊκά πάνελ που είναι εγκατεστημένα στην πόλη. Η Υπηρεσία Ενέργειας του Άμστερνταμ διαδραματίζει καίριο ρόλο στην προώθηση και τη διευκόλυνση της βιώσιμης χρήσης ενέργειας στην πόλη.

Ψηφιακή Συνδεσιμότητα:

Το Άμστερνταμ είναι μία από τις κορυφαίες ψηφιακές πόλεις στην Ευρώπη, με καλά αναπτυγμένη ψηφιακή υποδομή και συνδεσιμότητα υψηλής ταχύτητας στο διαδίκτυο, καθιστώντας το κόμβο για καινοτόμες νεοφυείς επιχειρήσεις και εταιρείες τεχνολογίας.

Αστικός σχεδιασμός που ανταποκρίνεται στις κλιματικές προκλήσεις:

Η πόλη έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να προσαρμόζεται στις μεταβαλλόμενες καιρικές

συνθήκες και να μειώνει τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως τα εμβληματικά κανάλια της, που συμβάλλουν στη μείωση του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας.

Συμμετοχή των πολιτών:

Οι πρωτοβουλίες έξυπνων πόλεων του Άμστερνταμ εμπλέκουν τους πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, διασφαλίζοντας ότι η πόλη ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις προτεραιότητές τους.

18. Σίδνεϊ (Αυστραλία)

Βιώσιμες υποδομές:

Το Σίδνεϊ έχει πραγματοποιήσει σημαντικές επενδύσεις σε βιώσιμες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της διαχείρισης των υδάτων και των χώρων πρασίνου. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των εκπομπών άνθρακα, τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα και ένα πιο βιώσιμο περιβάλλον για τους κατοίκους.

Ψηφιακός μετασχηματισμός:

Το Σίδνεϊ ήταν ενεργό στην υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και στη χρήση δεδομένων για τη βελτίωση της παροχής δημόσιων υπηρεσιών. Αυτό περιλαμβάνει την ανάπτυξη έξυπνων μετρητών, αισθητήρων IoT και άλλων ψηφιακών υποδομών που επιτρέπουν την παρακολούθηση και τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων της πόλης σε πραγματικό χρόνο.

Καινοτομία:

Το Σίδνεϊ φιλοξενεί ένα ακμάζον οικοσύστημα καινοτομίας, με πολλά πανεπιστήμια, νεοσύστατες επιχειρήσεις και μεγάλες εταιρείες να συνεργάζονται για την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και λύσεων. Αυτό συμβάλλει στην προώθηση της καινοτομίας σε βασικούς τομείς όπως οι μεταφορές, η υγειονομική περίθαλψη και η περιβαλλοντική διαχείριση.

Προσβασιμότητα:

Το Σίδνεϊ διαθέτει ένα καλά συνδεδεμένο δίκτυο μεταφορών, με μια σειρά επιλογών, όπως λεωφορεία, τρένα, πορθμεία και ελαφρύ σιδηρόδρομο. Αυτό διευκολύνει τους κατοίκους να μετακινούνται και να έχουν πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, μειώνοντας την ανάγκη για ιδιωτικά οχήματα και μειώνοντας τις εκπομπές άνθρακα.

Συνεργασία:

Το Σίδνεϊ έχει μια ισχυρή κουλτούρα συνεργασίας και εταιρικών σχέσεων, με την κυβέρνηση, τις επιχειρήσεις και τις κοινότητες να συνεργάζονται για την επίλυση κοινών προβλημάτων και την προώθηση της πρόοδου. Αυτό βοηθά να διασφαλιστεί ότι η πόλη παραμένει στην πρώτη γραμμή της καινοτομίας και ότι οι κάτοικοί της απολαμβάνουν υψηλή ποιότητα ζωής.

19. Μελβούρνη (Αυστραλία)

Καινοτομία και τεχνολογία:

Η Μελβούρνη είναι ένας κόμβος καινοτομίας και τεχνολογίας, με πολλές νεοφυείς επιχειρήσεις και ερευνητικά κέντρα που είναι αφιερωμένα στην ανάπτυξη λύσεων αιχμής για τις υποδομές της πόλης και υπηρεσίες. Αυτό οδήγησε στην ανάπτυξη αρκετών έργων και πρωτοβουλιών έξυπνης πόλης με στόχο τη βελτίωση της βιωσιμότητας, τη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης και την αύξηση της πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες.

Έξυπνο σύστημα μεταφορών:

Η Μελβούρνη είναι γνωστή για το σύστημα μεταφορών παγκόσμιας κλάσης, το οποίο περιλαμβάνει ένα εκτεταμένο δίκτυο δημόσιων συγκοινωνιών, προγράμματα κοινής χρήσης ποδηλάτων και καινοτόμες λύσεις όπως τραμ χωρίς οδηγό. Το έξυπνο σύστημα μεταφορών της πόλης έχει συμβάλει στη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, στη βελτίωση της κινητικότητας και της προσβασιμότητας και στην αύξηση της βιωσιμότητας.

Ενεργειακή απόδοση και βιωσιμότητα:

Η Μελβούρνη έχει δεσμευτεί για τη βιωσιμότητα και έχει εφαρμόσει μια σειρά πρωτοβουλιών με στόχο τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα. Αυτό περιλαμβάνει τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, πράσινων τεχνολογιών κτιρίων και έξυπνων συστημάτων δικτύου που βοηθούν στη διαχείριση και τη βελτιστοποίηση της χρήσης ενέργειας.

Υψηλής ποιότητας περιβάλλον διαβίωσης:

Η Μελβούρνη αναγνωρίζεται ευρέως ως μία από τις πιο βιώσιμες πόλεις στον κόσμο, προσφέροντας υψηλή ποιότητα ζωής για τους κατοίκους της. Αυτό οφείλεται στους χώρους πρασίνου της πόλης, στις πολιτιστικές προσφορές και στο σύστημα υγειονομικής περίθαλψης παγκόσμιας κλάσης, τα οποία συμβάλλουν σε ένα υψηλό βιοτικό επίπεδο και σε ένα ελκυστικό περιβάλλον τόσο για τους κατοίκους όσο και για τους επισκέπτες.

Ισχυρές συνεργασίες:

Η Μελβούρνη διαθέτει ένα ισχυρό δίκτυο εταιρικών σχέσεων και συνεργασιών μεταξύ κυβέρνησης, βιομηχανίας και ακαδημαϊκού χώρου, το οποίο βοηθά στην προώθηση των πρωτοβουλιών έξυπνης πόλης και να διασφαλίσει ότι ευθυγραμμίζονται με τις ανάγκες και τις προσδοκίες των κατοίκων της.

20. Ντίσελντορφ (Γερμανία)

Βιώσιμη ενέργεια:

Το Ντίσελντορφ έχει εφαρμόσει βιώσιμες ενεργειακές λύσεις όπως ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ενεργειακή απόδοση και τεχνολογία έξυπνων δικτύων για τη μείωση των εκπομπών άνθρακα και την εξοικονόμηση ενέργειας.

Έξυπνες Μεταφορές:

Η πόλη έχει εφαρμόσει ένα έξυπνο σύστημα μεταφορών για τη βελτίωση της ροής της κυκλοφορίας, τη μείωση της συμφόρησης και την παροχή ενημερώσεων κυκλοφορίας σε πραγματικό χρόνο στους μετακινούμενους.

Υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης:

Το Ντίσελντορφ διαθέτει μια ψηφιοποιημένη πλατφόρμα κυβερνητικών υπηρεσιών, η οποία επιτρέπει στους πολίτες να έχουν πρόσβαση σε διάφορες δημόσιες υπηρεσίες μέσω διαδικτύου, μειώνοντας την ανάγκη για φυσικές επισκέψεις σε κυβερνητικά γραφεία.

Έξυπνα κτίρια:

Η πόλη έχει εφαρμόσει έξυπνες λύσεις κτιρίων, όπως ενεργειακά αποδοτικά συστήματα φωτισμού, θέρμανσης και ψύξης, για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και τη βελτίωση της άνεσης των πολιτών.

Διαδίκτυο των πραγμάτων (IoT):

Το Ντίσελντορφ έχει εφαρμόσει λύσεις IoT για την παρακολούθηση και τον έλεγχο διαφόρων πτυχών της ζωής στην πόλη, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης αποβλήτων, της ποιότητας του αέρα και του δημόσιου φωτισμού.

Σαγκάν (Κίνα)

Προηγμένη τεχνολογία:

Η Σαγκάη είναι γνωστή για την υλοποίηση τεχνολογιών αιχμής, με υψηλή συγκέντρωση καινοτόμων νεοσύστατων επιχειρήσεων και καθιερωμένων εταιρειών τεχνολογίας. Η πόλη εφαρμόζει διάφορες έξυπνες τεχνολογίες όπως έξυπνες μεταφορές, συστήματα διαχείρισης ενέργειας και συστήματα έξυπνων δικτύων για την αύξηση της απόδοσης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής για τους πολίτες της.

Καινοτόμες υποδομές:

Η Σαγκάη επενδύει στις υποδομές της για να την κάνει πιο έξυπνη και πιο βιώσιμη. Η πόλη έχει αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο δίκτυο πλατφορμών και τεχνολογιών έξυπνης πόλης, συμπεριλαμβανομένου ενός ολοκληρωμένου ευφυούς συστήματος μεταφορών, έξυπνων ενεργειακών συστημάτων και έξυπνων κτιρίων.

Ψηφιακός Μετασχηματισμός:

Η Σαγκάη έχει αγκαλιάσει τον ψηφιακό μετασχηματισμό σε μεγάλο βαθμό, με την κυβέρνηση της πόλης να προωθεί ενεργά τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών σε όλες τις πτυ-

χές της ζωής. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα ένα ακμάζον τεχνολογικό οικοσύστημα, με πολλές καινοτόμες νεοσύστατες επιχειρήσεις και καθιερωμένες εταιρείες τεχνολογίας.

Έξυπνο σύστημα μεταφορών:

Η Σαγκάη διαθέτει ένα ολοκληρωμένο-έξυπνο σύστημα μεταφορών που ενσωματώνει διάφορους τρόπους μεταφοράς, όπως λεωφορεία, μετρό και κοινόχρηστα ποδήλατα. Το σύστημα περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες κυκλοφορίας σε πραγματικό χρόνο, έξυπνη στάθμευση και έξυπνη διαχείριση της κυκλοφορίας.

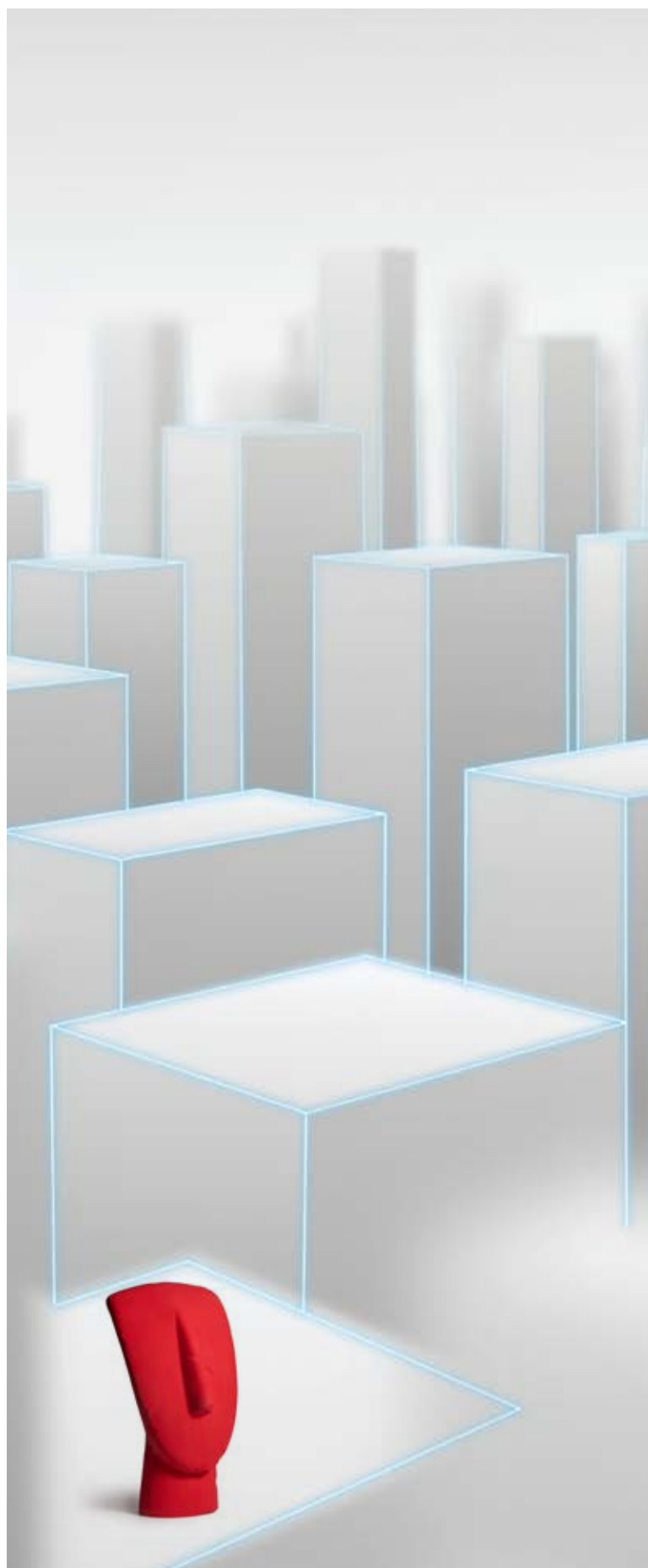
Βιώσιμη ανάπτυξη:

Η Σαγκάη έχει δεσμευτεί για τη βιώσιμη ανάπτυξη και εφαρμόζει διάφορες πράσινες πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της προώθησης ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων. Η πόλη έχει επίσης επενδύσει σε πράσινες μεταφορές, όπως ηλεκτρικά οχήματα και συστήματα κοινής χρήσης ποδηλάτων.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ [ΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ]

Για να ολοκληρωθεί η έντυπη και ψηφιακή έκδοση «Smart Cities '23», εκτός από τους συνεργάτες της Teamworks, σημαντική συμβολή στην ολοκλήρωση της έκδοσης είχαν τα στελέχη των πολιτικών γραφείων και των γραφείων τύπου των υπουργείων, περιφερειών, δήμων και φορέων όπως επίσης και τα τμήματα πληροφορικής επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έκδοση. Ένα ιδιαίτερο «ευχαριστώ» στις εταιρείες χορηγούς, που συνέβαλαν καθοριστικά με την συμμετοχή τους στην ολοκλήρωση της έκδοσης, όπως επίσης όλες και όλους, που αφανώς συνέβαλαν καθοριστικά στην πληρότητα και ολοκλήρωση της έκδοσης «Smart Cities '23».

Οπωσδήποτε ιδιαίτερη μνεία οφείλεται στους εργαζόμενους, στους συνεργάτες και στους «συμμάχους» της Teamworks, που έκαναν πράξη και τελικό αποτέλεσμα τις σελίδες αυτής της ψηφιακής και έντυπης έκδοσης.

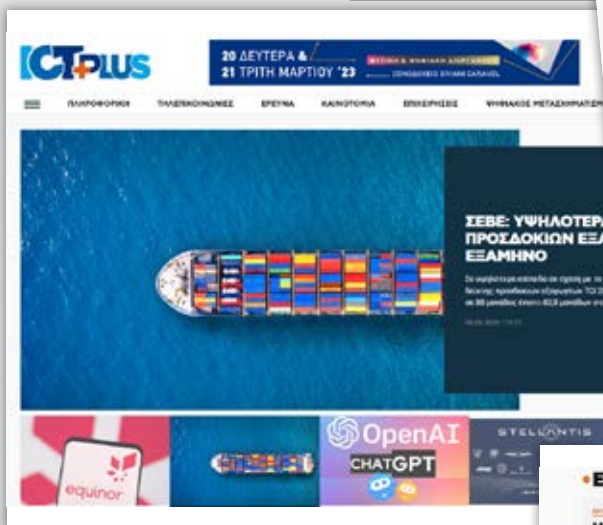

ICT+PLUS

Με νέο πρόσωπο,
δίνει παλμό στην αγορά
του ICT

«Έξυπνες Πόλεις»: Ευκαιρίες και Προοπτικές Ανάπτυξης, αλλά και κίνδυνοι περιθωριοποίησης

Για τις «έξυπνες πόλεις» έχουν γραφτεί πολλά και θα γραφτούν περισσότερα. Είναι πλέον πασιφανές ότι το μέλλον των ελληνικών πόλεων περνάει αναγκαστικά μέσα από ένα νέο μοντέλο που δεν έχει καμία απολύτως σχέση με ότι γνώριζαν μέχρι σήμερα ο κόσμος της Αυτοδιοίκησης.

Δεν είναι μόνο η αξιοποίηση των Ψηφιακών Τεχνολογιών σε μία ευρεία σειρά υπηρεσιών για τους Δημότες και την τοπική Επιχειρηματικότητα. Αλλωστε αυτή η αναγκαιότητα είναι μονόδρομος και κανένας δεν μπορεί να τον αποφύγει.

Το ζητούμενο είναι η όσο το δυνατόν άμεση αλλαγή των εσωτερικών διαδικασιών, της στροφής προς της εξωστρέφεια, της επικοινωνίας και πάνω απ' όλα του θεσμικού πλαισίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Δεν χρειάζονται περαιτέρω επιχειρήματα ότι η ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση απέχει παρασάγγας από το ευρωπαϊκό αυτοδιοικητικό μοντέλο. Εκεί βρίσκεται το κέντρο των δυνάμεων ανάσχεσης πολλών και σημαντικών δυνατοτήτων ανάπτυξη που έχουν οι ελληνικές πόλεις. Παράλληλα σημαντικοί παράγοντες που εμποδίζουν για δεκαετίες την Τοπική Ανάπτυξη έχουν εντοπιστεί στην κρατική μηχανή αλλά και στον τρόπο με τον οποίο οι εκάστοτε Κυβερνήσεις αντιμετωπίζουν την παραχώρηση αρμοδιοτήτων με αντίστοιχη χρηματοδότηση, ώστε οι υπηρεσίες των δήμων προς τους δημότες να έχουν την ανάλογη απόδοση.

Η απορροφητικότητα των πόρων που διατίθενται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι ο αυτοσκοπός. Οι στόχοι πρέπει να οδεύσουν μέσα από ένα στρατηγικό σχέδιο, καθολικά αποδεκτό, που θα οδηγεί τις ελληνικές πόλεις να είναι αναπόσπαστο μέρος της μεγάλης εικόνας που θα απεικονίζει την Ελλάδα της ανάπτυξης και της προόδου.

Ουτοπική άποψη;

Όμως αυτή είναι η πραγματικότητα.

*Γιάννης Χαλαβαζής
Εκδότης*

IANIC

Cities.Simplified.

Gold Sponsor

Οδηγώντας τις Υπηρεσίες Ύδρευσης στην ψηφιακή εποχή

Στρατηγική Δεδομένων

Ενσωμάτωση τεχνολογιών IoT, διαχείριση Big Data, Cloud υποδομή και διασύνδεση μέσω API

Πληροφοριακά Συστήματα

Πλατφόρμα IoT διαχείρισης νερού & ενέργειας

Σύστημα διαχείρισης βλαβών, εξοπλισμού και συντήρησης δικτύου

WebGIS

Cloud Σύστημα ERP & Τιμολόγησης

Cybersecurity

Business Continuity

Εφαρμογή για τον Πολίτη

e-Bill, ηλεκτρονικές πληρωμές, παρακολούθηση καταναλώσεων, online αιτήσεις, ψηφιακή διαχείριση υδρομέτρου

SmartVille

One Unified Platform

Holistic Network Management.

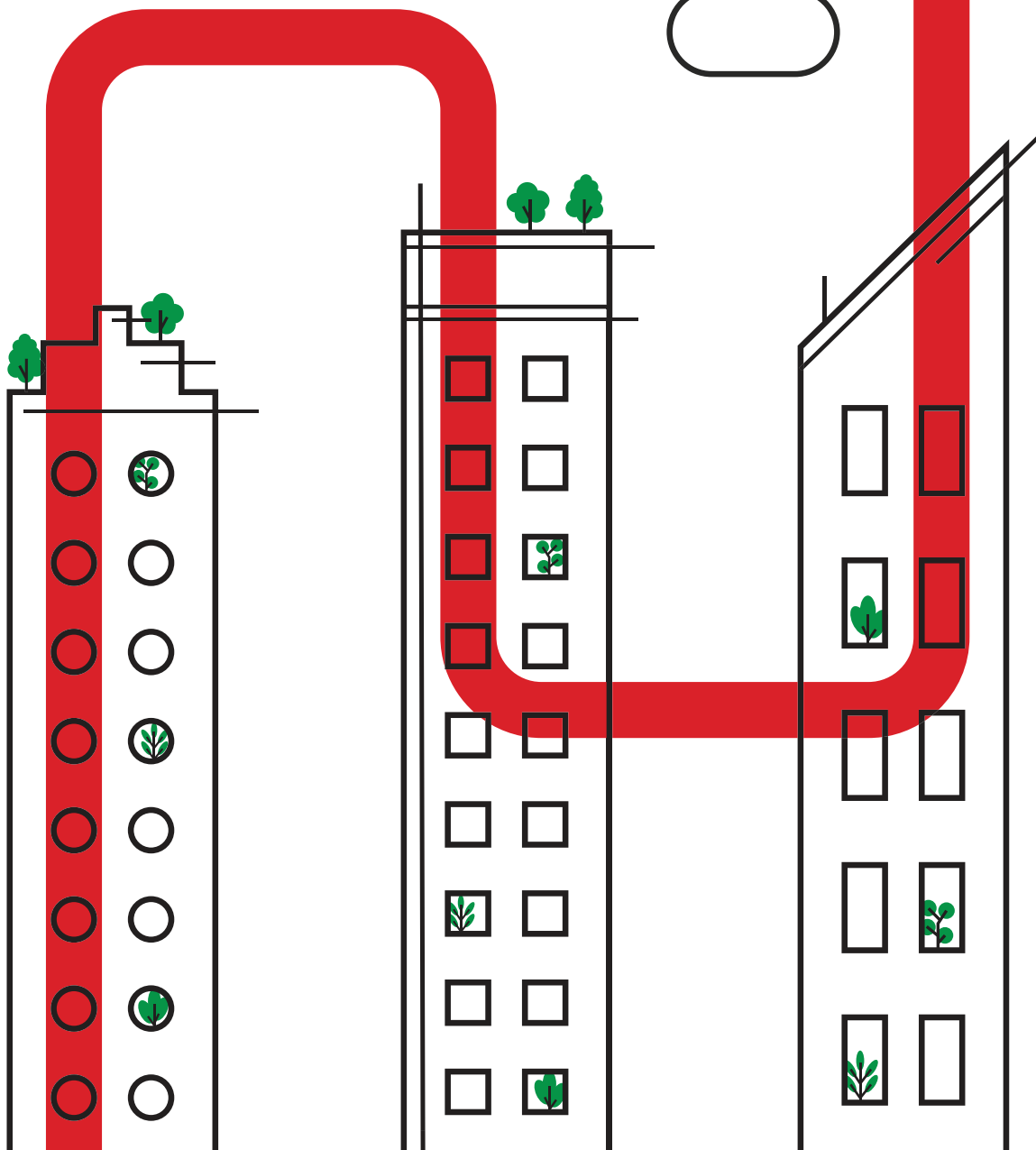

Smart technology ▶ Better world

Ευφυείς πόλεις, στην πράξη

με ψηφιακές λύσεις που βελτιώνουν
την καθημερινότητα του πολίτη

ots.gr